

מספרי
גרשם שלום
בתוככי
ידושלם

538560115385601153856011

R 17186

Magister L. B. 1914
171

W. H. H. 1914

61627) 1125 785

תולדות גדולי ישראל

וגאוני איטליאה

יחד חוצרו מאת העוזד עצודת

הקדש בק"ק פארובה זקוראי שמו

מדדכי שמואל גירונדי ס"ט

והנהות ותוספות וזיחורים

על ספר זכר לדיקים לצרכה

אשר אסקוקיזן הרצ החכם המפורסם ח"ק

כמו "הרר זוננאל ניפי זל"ה מ"ן ז"ק לינטו

הנודע זשעריס שמו זכרי פי חכם ח"ן

זה

משפט

יהיה

הספר וסדרו

ומזה אחד

מזה אחד

ספר הנכד
זכר לדיקים לצרכה
שהעתקתי מכתובת
יד הרצ המחצר עלמו
ולרפתיו זכור שכלי
למלאות את דצריו
ולזאר את המקומות
אשר היו סתומים
זספרו וזיחרתים
כיד ה"ה הטובה עלי
ותיקנתי את הלשון
זאופן שיעלה לרצון
כל קורא נעים

תולדות גדולי
ישראל וזפרט
גאוני איטליאה
ורצני פאדובה
שלא נזכרו
מהרצנים שקדמוני
וזפרט מהרצ ח"ן
מלצד הגהות
רצות ותוספות
אשר האיר ה"ה את עיני
לעיין מלד ימין על
זכרי הרצ הנזכר
זכר לדיק לצרכה

ומניה ומני תסתיים שמעתא

ויתקלם עילאה אלהא רצא

ומה נעים

הנה מה טוב

שבת אחים גם יחד :

יברך לקורא

והאל הבורא

הדן לכף זכות :

למעלת החכם ח"ן

חן וכבוד יתן ה'

חן ושכל טוב ימצא תלמידו

זעיני אלדים וחדס ונחה עליהם רוח

המגיה והמפרש זכרי

ח"ן זע"הז וזע"הז

פי חכם ח"ן

איהן

איהן

Trieste

Tipografia Marenigh

1853.

אות אלף

א': כמו"הרר אצרהם חזקוני חכס חסיד ומקובל אלדי אהוב נחמד להמקובלים
 הגדולים מו"הרר אר"ן עואה והר"מז נצ"ת כנראה מהסכמותיהם ונימוקיהם
 לס' זאת חוקת התורה שהדפוס צויניליאה הרצ חזקוני על כונת התפלה וגם
 הרצ הגדול סו"ר הר"זיס מגורי הארי זל"ל כמו"הרר צנימן הלוי זל"ל רצו של
 הר"מז העיד על המחצר הנ"ל כיש לו יד ושם בקצלה הפנימית והרצין תורה
 צק"ק קראקא והניח אחריו צרכה כפלים לתושיה נחכמתו, א' ס' שתי ידות דרשות
 עה"ת עפ"י הדין וע"פ הקצלה שהדפוס מה"רר יעקב צנו צק"ק אמסטרדם.
 ועוד כתב שיטות על התלמוד. זרע אצרהם סודות על התורה ופירוש גדול על
 הזוהר. הזכירם הרצ צנו שם בהקדמת שתי ידות:

ב': כמה"רר אצרהם פרינול מעיר אויניון צמלכות לרפת. מספרו הנחמד אגרת
 ארחות עולם ניכר שהיה צקי צחכמת מהלך הכוכבים ותכונת המדינות
 ואיכות האיקלימים. והניח עוד פירוש על התורה צסס פרחי שושנים. ופירוש
 על קהלת. ונימוקים ודרושים על ספרי הפילוסוף אריסטוטלים. מלצד ס' מגן
 אצרהם שזכר הרצ ח"ן. כולם נמלאים צצית עקד הספרים צעיר פארמה:

ג': מוה"רר אצרהם צכמה"רר מיימון זל"ה יאפיל. היה מרצני אלגזייאיר צזמן
 הרצ לחס יאודה עאייש. יש לו חתימה צתשונות אורח ללדיק להרצ
 רודריגיס:

ד': מוה"רר אדם צונדי רופא מוצהק דרשן ודיין צעיר ליורנו צזמן הרצ יד
 מלאכי יש לו הרצה חתימות צספרי רצני דורו והרצ הנ"ל מזכירו לשבח צספרו.
 וגם צספר שצר צמלרים מזכירו צכבוד:

ה': מוה"רר אליהו חיים פרונסולי חתם צהסכמת ס' עצודת התמיד פי' התפלה
 והיה מרצני ליורנו ואחיו מה"רר ילחק חיים היה משורר גדול וכדפסו ממנו
 כמה שירים צספרי רצני דורו ועיין ס' קול עוגב: והיה מרצני ליורנו וחתם
 צאיזה הסכמות ופסקי דינים שנדפסו שם:

ו': כמה"רר אצרהם פארדו צן הגאון צעל חסדי דוד ושושנים לדוד יש לו
 תשוצה צשו"ת יוסף אומן סי' ו' והיה חתנו של הרצ מופת הדור רצינו חי"דא
 זלה"ה ונפטר צקלרות שנים תכף ומיד שהוליא לאור ספרי דצו רצ להרצ אצו
 זל"ל ועשה צו הקדמה יפה:

ז': מהח"רצ אפרים גאליקו צכמה"רר יוסף זל"ל מחכמי עיר מודנא צדור האחרון
 פליג ליה רציה יקרא עוצא צהקדמתו לס' שו"ת זרע אמת חלק א' ותמן תני
 דצו ר' ישמעאל כהנא רצא דאיהו ניהו פלפלא חריפא אודס פטדה יקר
 מכל כלי חומדה, ותא חזי מאן גצרא רצה קסהיד עליה: וכתב הקדמה יפה

אות **אלף**

א: מה"רר איזק טירנא חצר ספר מנהגים של פולין ואשכנז צדיני תפלות וסדר היום ואצזרייהו, וצכל ענין וענין יש צו ההלכה והפירוש צלדו שנותן טעם לכל דצר ודצר וצסוף הספר יש צו קל"צ סעיפים תוכחות מוסר והנהגות טויות המכונים צסס אר"חות חי"ים ועוד אחריהם קלת אזהרות אחרות המכונות או"רח חי"ים למעלה למשביל ונדפס ס' זה צשנת שלו"ס צויניליאה והרצ הנ"ל צזמן מה"רש ומהרא"ק הקדוש כמ"ס צהקדמתו:

ב: כמו"הרר אצרהס פריצול חיצר ס' מ"גן אצר"הס והוא כ"י על ענין האמונה וויכוח נגד הנוצרים יש צו ע"ג פרקים ומהקדמתו נראה שהיה תושב פירארה שכתב שהוכרח לכחוצ הספר הזה מפני אלילת הדוכוס ארקוליס וזוגתו ואחיו שהם הרהיצוהו וילווהו לצא לפניהם פעמים רצות להתווכח עם חכמיהם וכ"ו והספר נחלק לוב"ג פרקים ומדצרו צפ' ע"צ מוכח שהיה קודם שנת רע"צ לאלף הששי • נמלא ציד כ' צנימין שלמה מינירצי : ועוד ס' אגרת ארחות עולם נדפס פעמים שלש ומה"רר חיד"א ז"ל צחומת ארך הזכיר פי' לקהלת עודנו כ"י

ג: כמו"הרר אליעזר דוד מחטוב א' מרצני פירארה צזמן מוה"רר חזקיה פינלי ומה"רר משה טיראלינה וכמו"הרר מררכי יוסף קארפיניטא ומוה"רר יאודה מפאנו זל"ל חיצר ס' עיר דוד הזכירו הרצ צנו צהקדמת ספרו כסאות לצית דוד ויש צידי פסק כ"י מהרצ ז"ל צענין חניות ההלואה וחתום ר"ח אייר שנת שפ"ג:

ד: כמו"הרר אליה דניאל מהטוב מעיר לינטו צזמן כמו"הרר פלטיה מונסיליסי ומה"רר יאודה חיים ריקנאטי וסייעתייהו יש הרצה פסקים מוננו צפחד ילחק. ויש צידי פסק א' להסיר מנהג רע שהיו נוהגים ללמוד צין פסוקי דזמרה ליסתצח חתום צשנת ת"הל אור לפ"ק ונלע"ד דכשתמלא צפחד ילחק וכן כתב אד"ס הוא הר"ר א"ליה ד"ניאל מהט"וב וגם דפסק הנ"ל אשר צידי מכנים אותו כן הרצנים הנ"ל צאמרס דרך לחות יסתצח מעשה ידי א"דס יקר הערך אשר קנא לאלדיו וכ"ו ועוד יש צידי פסק כ"י מוננו צענין עצילת אשה צימי דס טוהר והוא משנת התכ"ט והסכימו עמו הרצנים ר' פלטיה מונסיליסי וה"רר ריקנאטי ז"ל כדי לאסור צין ליולדת צין למפלת לעצול קודם ז' שצועות לזכר וט' לנקצה וסיים מהר"ר הנ"ל וחאת התורה ואין לצעל מנהגא עכ"ל וזה דצר פלא כי עכשיו צפירארה אין נוהגין כן ול"ע:

ה: כמו"הרר אצרהס יוסף שלמה גראליאנו זלה"ה צכמ"הר מררכי גראליאנו ריש

לספר רצו הנ"ל ז"ל: והניח אחריו ספר שעשועי אפרים המפרש כל חתיך
 וגמין שבתורה וסבל יסורין צאהבה ועסק צתורה צדומק ונפטר צסס עוצ
 וכבוד עשו לו כל צני קהלתו ורצני דורו וצפרט רצו הגאון ז"ל:
 ח: מה"ר אהרן תאומים אצ"ד דק"ק וורמשיא חיצר ס' צגדי אהרן פי' התורה'
 מטה אהרן פי' הגדה ש"פ ונדפסו צאשכנז ועוד חצורים אחרים הניח אחריו
 צבת"וצים, ונהרג על קדוש ה' הי"ד זיע"א:
 ט: כמוה"ר אצרהס סגרי היה מקוצל וחסיד נושא ונותן צחכמת האמת עם
 תלמיד הגאון הרמ"ז ז"ל ה"ה כמוה"ר גור אריה פינלי ממנטובה וכמוה"ר
 צנימין הכהן מריגייו והמקוצל מוה"ר יוסף אירגאס-מליורנו וחתומים
 צאולרותי אגרותיו שכתצ צעניינים אלו להרצנים הנזכרים. חיצר צקשה יפה
 לזמן המגיפה נדפס צכל מחזורי אשכנז ע"פ הדרת קדש • ועוד הניח אחריו
 חצורים כ"י ופסקים • הוא היה זקנו של מורי הרצ הגדול כמוה"ר ילחק
 רפאל פינלי ז"ל אצ"ד דק"ק פאדובה.
 י: הגאון המופלא רצינו אהרן רומאנין ז"ל מרצני פאדובה הקדמונים צזמן
 הרצ החסיד הקדוש מוה"ר שמואל אצואצ. הזכירו צתשובת דצר שמואל סימן
 קפ"ג צענין הקדישים של האצלים ותלמידו הרצ הגדול רצינו ילחק חיים כהן
 דדק מהחזנים זלוק"ל הפליג צשצחו מאד צהסעדו • הוא היה נעים זמירות
 ישראל שליח לצור ומ"ץ צצה"כ ק"ק אשכנזים. וצן צנו הוא החכם הגדול הרצ
 מוסר ונלכים: ראיתי צקונטרים זכרון נשמות רצני קהלינו שהרצ הנ"ל הרצין
 תורה והעמיד תלמידים הרצה והיה חכם כולל דורס עוצ לעמו ונפטר לחיל
 העה"צ צליל ש"ק כ"ע אצ ש' ה"תלו: וכבוד עשו לו צמותו ומקו עי'
 מצנת אצן אשר שמו על קצרו הדצרים החלה:

קהל גדול פאדובה צועק מרה על
 הלקח ארון האלקים זה כמו"הרר
 אהרן רומאנין

ז"ל

אם יאסף צדיק חסיד ממנו
 קול מתפלל נעים ישאר לנו
 אם המלמד עוקר הר יעזבנו
 סופר צחות לא יסור מעמנו
 ויהי בנסוע אהרן חסרנו
 כל טוב כל אור כל נר מן או קדרנו

מתא וריש תתיצתא צק"ק מודינא צזמן הגאון דודו כמוה"ר נתנאל סגרי
 זלה"ה הרצ המחצר ספר עפר יעקב המוצא כמה פעמים צפחד ילחק וצזמן
 הגאון החסיד האלדי הקדוש הרמ"ז זל"ל יש קלת מתסוצותיו צס' עפר יעקב
 כתיצת יד וצספר פחד ילחק וצפרע צערך נערה אס נולדה ציוס ששי
 הציא דצריו שכתב צשנת תל"ג שכך קיבל מאצותיו לעשות לה מזכרת או לעמוד
 על משמרת שלא תארע לה איזה קלקול נפילה ח"ו ומהתם מובח שהיה לוגס
 בן יד ושס צנסתרות שכתב איננס אית לן צזה טעמי עמיקתא ומסתרתא
 דאין מוסרין אותם אלא ללנועים עכ"ל . שוב ידעתי נאמנה שחיצר נימוקים
 על כל ד' עורים והזכירם הגאון מוהר"ר ריך צזרע אמת חלק יורה דעה סוף
 סימן ג' וז"ל וכן מלאתי צהגות מהר"ר אי"ש ג"ד זל"ל ועל פסקו הנ"ל
 עיין מה שכתב הר"ר חי"דא צעין זוכר אות ג' מערכת צ' ועלה לשמים
 צס"ק פרשת חיי טרה שנת הת"מה במ"ש כמוה"ר נתנאל הלוי ז"ל צתסוצה
 הוצאה צפחד ילחק ערך עומאת אהל

(תוספת מוה"ר רמס"ג זל"ל)

במוה"ר אליעזר נחמן פואה זל"ל תלמידו ואיש סודו של הרמ"ע זל"ל
 חסיד ומקובל היה לו חצרה קדושה צק"ק רגייו נקראת חצרת העלוצים וחיצר
 ס' מדרש צחידוש פי' הגדת פסח ונדפס צויניליאה וצליוורנו ויש צו מרגליות
 יקרות . ועוד חתום צאולרותי ספריו גורן ארנן צ' חלקים דרשות ומידושים
 עה"ת ועל גפ"ת ופירוש על אצות . ופרקי התסוצה שלו כ"י . ומוה"ר צנימין
 הלוי רצו של הרמ"ז היה קורא אותו צסס איש אלדים קדוש לדיק יסוד עולם
 זיע"א : (עד כאן תוספת)

ו' : כמוה"ר אפרים כהן זל"ל אחד מרצני עיר מודנא היה פלפלא חריפא
 ונדפסו הרצה מתסוצותיו צס' פחד ילחק . צשו"ת דצרי יוסף אירגאס צהסכמה
 על פדיון שצויים ושס הראה תוקף פלפולו וצשו"ת שמש גדקה למה"ר שמשון
 מורפורגו זלה"ה . ואנוי שונעתי כי הרצ הגדול מוהר"ך זל"ל למד תורה
 מפיו והיה מזכירו לשצח זיע"א :

(תוספת)

במה"ר אצרהס אלמו שנינו פרח צשנת שג"צ והניח ספר אחד צחכמת
 הקצלה צעיר ורנקצורט שחצר צירושלים עה"ק ת"ו ככתוב צרשימת ספרי ר'
 חיים צן יוסף מיכל דף שי"ו ע"צ ונראה שהיה ממספחת הרצ ידי משה
 אלמושנינו (ע"כ תוספת)

ז' : כמוה"ר אהרן מפיסארו חיצר ס' תולדות אהרן והוא מורה מקום הפסוקים
 צכל הש"ס והוא ספר גרן לדרשנים, ונדצק עמו צכרך אחד ס' תולדות

יא': כמו"הרר חלקנה דיל מדיגו רצא דעמיה מדזרנא דאומתיה זק"ק קנדייאה
 רצ שלם וחסיד הרצין תורה עם אחיו הגאון מו"ה משה (שהלך אח"כ לירושלים)
 ואחיו אחר מה"רר אליהו והם ילאו זלהט החרצ ננד מה"רי קולון לעזרת
 מה"רר משה קפסלי ז"ל וג' אלה גדולי עולם היו בני הגאון המופלג בחסידות
 מוה"רר אצא הזקן שנזכור לקמן צסי' י"ז, ונזכר גם צשו"ת מהרס פאדוזה
 סי' פ"ח בכבוד והדר .

יב': כמוה"רר אלעזר כ"ץ וועלסיר אצ"ד דק"ק קערמנין, הרצ צנו הציא איזה
 חידושים צספר זרכת עוצ על התורה ומסס מוכח שחצר פירוש על תנ"ך
 עד"ה:

ג': כמוה"רר איזק חזק חיות חכס מקוצל, הרצ זרכת עוצ הציא מפירוטיו דף
 י"ו, כ"א, פ"ח :

יד': מוה"רר אצרהס אשכנזי מלצוז, הרצ זרכת עוצ הציא מחידוטיו :
 טו': כמוה"רר אצרהס לנייאדו אציו של הרצ גלי חמדה חיצר דרשות עה"ת :
 טז': כמוה"רר אצרהס גיסו, הרצ אציר יעקב הציא מחידוטיו על הס"ס :
 יז': כמוה"רר אצא דיל מדיגו הקדיס ס"ת וצנה צית הכנסת ונתן מתנה תכטיטי
 כסף ומרגליות כי עסיר גדול היה וצנה צתים וצירניות, אלוף תורני ורצ
 חסיד הרצין תורה זק"ק קאנדייאה ככתוצ צס' אלים דף כ"ט .

יח': כמוה"רר אליעזר צן הרצ אצא דיל מדיגו אצי אציו של הרצ יש"ר מקנדיא .
 רצ כולל צכל התלמוד וצפרט צפוסקים יש לו תשוצות צספרי רצו מהרי"ל
 צח"ד סי' עו' וי"ו ורצו מטיצ לו צכצוד גדול . והוא חתום צפסק דרך ימין
 למה"רי סאמיגה עם שאר רצני כית דינו קנדייאה : וצנו הוא
 יש': כמוה"רר אליהו דיל מדיגו (אציו של היס"ר) חכס תורני, לא פילוסוף, רצ
 מופלג צתלמוד וצפסק דיץ רצן של כל צני ארצו ושמעו הולך צמארים קושטנדינא
 וויניציאה ככתוצ צס' אלים דף כ"ט וגס הוא חתום צפסק דרך ימין למה"רי
 סמיגה הו"ל .

כ"ף: כמוה"רר אליה קפסאלי, כתצ עליו מהר"ס פאדוזה צסי' ל"צ כי הוא פרי
 עץ הדר, משנה לשנה הוא נהדר, הוא האדיר הנטוע צעיר קנדייאה שמו נודע
 צשערים חכמתו תאיר פניו קרני הוד ואשתומס על המראה והאריך צשצחו
 וזה כמוה"רר אליהו קאפסאלי צר פלוגתיה של מוה"רס אלחסקר חיצר ס' דצרי
 הימים ככתוצ צס' אלים דף כ"ט תלמידו של הגאון מוה"רר יאודה מינץ ז"ל
 שהיה לומד אללו זק"ק פאדוזה יע"א רצ גדול צתלמוד וצעיון התוספות .
 וצצו לקנדייאה הרצין תורה והעמיד תלמידים גדולי עולם וצתוכס
 הגאון מוה"רר שמואל אלגאזי צעל ס' תולדות אדם יחוסין הנדפס צויניציאה :

יעקב והוא מורה מקום להפסוקים של כל התלמוד ירושלמי מהרצ יעקב
 שפורטם והזכירו ג"כ הרצ סדר הדורות צמות המחזרים .
 ה': כמוה"ר חליטע צמוה"ר חצרהס חצ"ד ור"מ דק"ק לולטליץ צמן כמוה"ר
 יעקב שפורטם חיזר פי' קלר על ששה סדרי משנה הנקרא צס קצ ונקי
 ונדפס סצצ המטיות צכרך קטן להוליכו צכיסו, צצנת התנ"ע .
 ט': כמוה"ר ליהג צכ"ר יוסף שמאע הלוי חיזר ספר מבשירי מילה קטן הכמות
 ורצ האיכות על כל דיני מילה ונדפס צליוורנו מקרוצ והוא ספר נחמד מאד
 ועוד חצר שו"ת קרצן חשה ומשס ניכר צקיחותו ועולם פלפולו ונדפס
 צליוורנו .

י' כמוה"ר חצרהס צר רפאל רוויגו זלה"ה מעיר מודנא אחד מתלמידי הרמז"
 צכנות חמות וחצרו של החסיד מוה"ר צך זל"ל ורצו הרמ"ז היה מצחו
 מאד ואומר כי היה צעל רוח להוצה להחיר צתורה כרצ נהורחי סצא, וליכנס
 וללחת צשלוס כר' עקיצא (עיין חגרות הרמ"ז זל"ל) וגס מהר"צך היה קורא
 חותו גצר עמיתו חסיד וענו . והיה ציתו פתוח לרוחה וחפן חסד להטיצ
 לצריות וצפרט עם ת"ח הצאים מארץ מרחק ללמוד תורה צישיצתו ונותן להס
 מעה שלחן כסא ומנורה וצגד ללצוש כמ"ס אחד מתלמידיו הרצ חשל חצרהס
 פי'על הזוהר צהקדמת ספרו . והיה קס צכל לילה לעסוק צתורה ולומד
 מעומד כדי שלא תחטפנו שינה ונפטר לעה"צ צמנעוזה ש' תע"ד כמ"ס
 חצירו הר"צך צהספדו צס' גצול צנימין והגדיל מאד צצחו .

יא': כמוה"ר חצרהס סגרי ח' מרצני קסחלי צמן הרצ פ"י והר"ס להלון .
 יב' מים על ידי הרצ המפורסס מהר"י צריאל זל"ל ולמד ג"כ עם מהר"צך
 כמ"ס הרצ עיקרי הד"ע י"ד דף ק"ח ע"ד תורתו זורחת צכמה ספרי רצני
 דורו דיס לו שמה תשוצות שלימות . הוא היה נוטה להחמיר צדלתות שכונת
 היחודיס סצק"ק פירחרה כמ"ס מתס' צפחד ולחק ערך עומאת חהל . וגס
 צפסקי ראשית עיטור ותוספת צכורי קליר לתלמידי הפ"י נדפסו שס חמרותיו
 העהורות . והוא היה חצר לכמוה"ר שצתי חלחקן מהזקנים ז"ל להרצין תורה
 ולשרת צעיר מולרתו צקדס צסס ה' . וצשו"ת שמש לדקה וצפ"י מכניס חותו
 צסס רצ חס"י . וצקונט' דצרי שלום וחמת לה"ר רק יש לו תשוצה על ענין
 דשלוס קטיעא והסכים שלא להרים יד צספריס וצסוף ימיו הלך לעורינו
 ונפטר שס זקן ושצע ימים .

יב' כמוה"ר אהרן אשכנזי מעיר פירנלי צמן הר"י אירגאז והרצ שמש לדקה
 שפתותיו דוצצות צשו"ת ש"ן הנ"ל חי"ד סי' מ"ז תשוצה שלימה מומנו
 על נדון הגלוסקאות שנכנס צהס חשס גיעולי עכו"ס . וכצר ידוע

וצסו"ת מהר"ם פאדוזה סי' ע"ח נזכר פסקו שחצר על הפערת יונה
שאומרים ציה"ך ושיצחו הגאון המחצר והסכים עמו:
כ"א: כמה"רר אליהו מק"ק פינסק רצ מוצהק חצר ס' דרושים כמ"ס הרצ חציו
צס' כבוד חכמים .

כ"ב: כמה"רר איזק מרצני לצוז, הרצ כבוד חכמים הציף מחדושו:
כ"ג: כמה"רר חצרהס שסון מזרע דוד הע"ה מקוצל חסיד כנראה מספריו
הנדפסים צוינליחה המפרש נצואות דניאל והס קול מצטר . קול שסון .
אפריון שלמה . וצזה החיצור צא לכלל הקס עניינים עמוקים צסתרי
הקצלה הפנימית המיוסדת על קצלת איש האלדים הרמ"ק ז"ל:

כ"ד: כמה"רר חצרהס קטורוא הרצין תורה צישראל כל ימיו צסגס כי היה
מדוכה ציסורין לא פסיק פומיה מגירסיה כן העיד עליו דודו הרצ פייחתוסי צספר
מקור צרוך :

כ"ה: מוה"רר אפרים נצון מחכמי עה"ק ירושלים ת"ו דרך הילוכו צסליחות
מלוה הוליא לאור ספר גע מקושר להרצ ר' יונה חציו, וכתצ צו איזה הגהות
והרצ אזולאי מזכירו לשצח .

כ"ו: כמה"רר אליעזר אשכנזי חצר חידושים על התלמוד וקונטרס מהס הדפים
הרצ צנו צס' אור חדש דף ע"ז' נ"ח, ע"ו :

כ"ז: כמה"רר אליקים געץ מקוצל נאמן אצ"ד צאמשטרדס יש לו תסוצה צסו"ת חכס
לצי, והגיה משניות שנדפס צחיו עס הנקודות והרצנים המסכימים הפליגו
צסצחו . והוא חציו של הרצ שלשה שריגים .

כ"ח: מעלת החצר ר' אשר הלוי חציו של המדקדק הגדול ר' אליה צחור אשכנזי,
צנו מציאו לפעמים צספריו :

כ"ט: מה"רר אליהו צלין קרוצו של הרצ דצק עוצ ומזכיר סס פירושו על רשי"
עה"ת :

ל': מה"רר חצרהס כ"ץ מרצני אי גיירצא, הוצאו חידושו צס' קרני ראס קטן
על רש"י וה"ראס :

ל"א: מה"רר אהרן פרץ, הרצ קרני ראס הנ"ל הזכירו צפירושו:

ל"ב: כמה"רר חצרהס צ"ר גרסון טריויס לרפתי מקוצל מופלא חיצר פירוש על
ספר מערכת האלהות לרצינו פרץ והגהות על פירוש רצינו יאודה חייע
ראיתים כ"י . ונמלאו צידי הגהותיו על ס' יצירה ע"פ הרמ"צן ז"ל והראצ"ד
והר"ס צוטריל ז"ל והגהות על ספר שערי אורה ומהס ניכרת חכמתו
וצקיאותו צקצלה האלדית וצסוף הספר כתוצ יוס ד' ניסן של"צ לפ"ק :

ל"ג: כמה"רר חצרהס מעלי הכהן מרצני עה"ק ירושלים צזמן הרצ שארית יעקצ

שדעתו לאסור אלא שנתוכח עמו הרצ אידגאס צהשויותיו דצרי יוסף ודעתו
להתיר : והר"ם מורפורגו שם אין ולא . ורפיא צידיה ולצסוף דעתו להחמיר
כהר"א השכנזי . וצדצר שמואל סי' רפ"א יש תשובה שלימה אליו על יסוד לסוף
הרמ"צם צפי' המשניות מ' שצת . וצסי' רפ"צ על סתירת דצרי הרמ"צם מדידיה
חדידיה ויסוד נכון :

יג' : כמוה"רר אצרהס ילחק מלדיני ר"מ ור"מ דק"ק מנעוזה גדולתו וקדושתו
ניכרת מהספד הגדול שהספיד עליו הרצ פחד ילחק ומהקינה אשר קונן
עליו תלמידו הרצ עדן ערוך ה"ה כתובה אללי צאולרותי :

יד' : כתובה"רר אגסיל שאפליך היה מרצין תורה צרצים צדור הזה צמדינת
אלססיא צעיר רוסטיים ויש לו הרצה ספרים כתיבת יד :

יז' : כמוה"רר אהרן צמוה"רר אליעזר אצ"ד דק"ק נעמפילצורג חיצר ס' קרצן אהרן
ונדפס צאמשטרדס ס' ת"ז . וצהקדנה יש תוכחת מוסר על מי שאינו נשמר ממ"א
ושם נאמר רמז נאה עמ"ס ז"ל חלצ עמא אינו סותם כלומר אינו מגין צפני
הפורענות שאינו מלד הינוין הנגין כנגן אצרהס עי"ש . והספר הנ"ל
נלקט רוצו מתורת הטאת להרמ"א זלה"ה . והרצ הנ"ל היה צזמן הגאון
מהר"ר שעפטל סג"ל אצ"ד דק"ק פוזנא ומה"רר אצרהס פונשיקא ו"ץ צאמשטרדס
ומה"רר בהן מעמדין :

יז' : מה"רר אהרן פינלי מארייו הזכירו מה"רר גא"ל צהגהותיו לש"ע אה"ע
סי' ז"ג אות א' ומזכיר תשובותיו סי' כז' שצתצ דבל שיש לאשה שטר כדונייא
ורואה שנכסי הצעל מתמוטטים שהוכל לגבות נהיים או שיתן לה ערצ כדין
צעל חוצ דח"מ סי' עג" . ונראה שהיה צדור הרמ"ך שחלק עליו .

יח' : כמוה"רר אצרהס צמוה"רר שצתי דיל ויקיו (מהזקנים) חצר פי' על
הכתובה והוא צידי כ"י . ויש צו דצרים מתוקים מדצש ונופת לופיס עפ"
הדקדוק . הדינים . והמדרש . וצס' דצר שמואל סי' י"ט הוא חתום שם על
ענין עיצוד רלעות תפילין לשמס . ושנא זה שהזכיר הרצ סדר הדורות שחיצר
זרע אצרהס כ"י ולא ראיתיו עד הנה

יט' : במה"רר אורי פייצש כ"ץ ר"מ ור"מ צק"ק מין חצר ס' הלכה צרורה על
הלכות ואגדות ונדפס .

אלגאזי וכתב עליו שהיה מתנהג בחסידות וענוה יתירה:
 לד': כמוה"רר איטטרוק זהר"ר דוד ן' סגני, האריך בשבח הרב צית נאמן
 בהספד הרב דוד אציו וכתב עליו שהיה מופלא בחכמות, והזכירו הרב שיירי
 כנה"ג א"ח סימן קע"ד עש"ז.

לה' כמוה"רר אהרן הרפתאי מק"ק פאס חיזר ס' משגב אמהות ונדפס בסוף
 ספר לוף דצט לזקנו הרב הגאון ר' וידאל גרפתי זלה"ה מגאוני המערב ז"ל:
 לו': כמוה"רר אליעזר ן' שושן, הרב עין יוסף חזן מציא מחידושי על הש"ס:
 לו' מהר"ר אליעזר הלוי מ"ץ זק"ק העלשויה, הרב עדות ציהוסף קטן הציא
 נימוקיו על הש"ס

לח': כמוה"כר אברהם שמואל ריקי צן הרב המפורסם מוה"רר עמנואל ריקי
 הי"ד מרצני ליורנו בזמן הרב ינו"ץ חיזר חי' על הש"ס כנראה מלשון הרב
 חדות יעקב זמסכת שצת על נאמרים ז"ל שמש צצצת לדקה לעניים. והסלים
 הדפסת ס' חזה ליון להקדוש אציו וכתב בסוף הספר הקדמה יפה לכבוד
 אציו והתלחה אשר מלאתהו צדרך הלכו להיות קרב קרצן לה' על קדושתו
 יתצרך. וצחון לשון הזהב וההד"רת של הסיפור הנזכר ותראה כי צר
 ברעף דאצוה בחכמה צתצונה וצדעת. וכאשר העיד על חכמתו גם מ"ר
 אציו ז"ל בהקדמתו לספרו חזה ליון על התהלים שהיה מרצין תורה צין חכמי
 ישיבת ליורנו:

טל': כמוה"רר אליעזר זהרצ הגדול מה"רר אריה ליב צעל עטרת פז. הרצין
 תורה זק"ק פילשין חצר שו"ת שמן רוקח. ארחות משפט. סמא דחיי, תורת
 חסד. ומתם ניכר כי רצ מוצהק היה צגע"ת:

מ': מוה"רר אברהם יחזקיה צסן מק"ק אמטטרדם משורר נחמד כנראה משיריו
 שנדפסו צראש ספר גמול עתליהו. דצרי דוד. לצ שלם. אורות המלות
 משכיות כסף. ואח"כ היה מ"ץ צהמצורגו ושס חצר והדפיס ספרו ישרש יעקב
 על נוסחי התפלות. ושס נזכר צסס ר"י צאצאגי אצל ידעתי כי הוא הרב
 המחצר והסתיר שמו כדי שלא יקומו נגדו אויציו ומקנאיו. אמנס אין רוח
 חכמים נוחה מהחצור הנזכר וילאו עליו עור"רין כמ"ס מוה"רר חיד"א זל"ל
 צשו"ת יוסף אומן:

מא': כמוה"רר אברהם צדרשי אציו של החכם המליץ ר' ידעיה הפניני משורר
 גדול ומליץ נכצד כאשר ראינו צסוף ס' משכיות כסף אגרותיו ושירותיו
 השלוחות לרצינו עוודרוס הלוי כשעצר צקאסעיליאה ומפזמון לך אלי צגלגלי
 צצולי וכ"ו הנדפס צסוף ס' צחינת עולם דפוס מנטוזה. ומצקסת אלף אלפין
 שנדפסה צכרס חמד רניעי. ואתה תחזה כי התייר הגדול רצינו עוודרוס הלוי

כ': כמוה"רר אהרן שמשון צר יעקב אצרהס מק"ק קאפנהגן צירכתי לפון קרית
מלך רצ חתן הג"מ יודא מילד זל"ל חיצר ס' אור הישר על מעשה שהיה

צענין גיעין וקידושין נדפס צאונטרדס ס' לאות לצני מרי לפ"ק :
כא': כמוה"רר אהרן משה ספרא ודיינא מלצוב צעל ספר הלכה למשה חיצר עוד

ס' אהל מועד דקרוק נדפס צזולצאך ס' נדחי ישראל לפ"ק :

כב': כמוה"רר אהרן וורמיש מק"ק מין חיצר ס' מאורי אור חידושים על התלמוד
ומרוצ ענותנותו לא הזכיר שמו ונמלא זה רמוז צר"ת איזה שורות והוא
היה מן הרצנים שנתאספו צעיר פאריז ס' התקס"ז :

כג': מה"רר אלישע חציליו חצר ס' המון חוגג פי הגדה . פת לחס על דיני צרכת
המזון ופירושה . הדפוס ס' שפעת רציצים שירים וזמירות לרצו מה"רדף ז"ל
והוסיף עליו נופך מזמירות ושירים, וס' עצודת התמיד פי' על התפלה . ואני
הצעיר זכיתי להכירו והיה ירא שמים וענו מאד . ודע שצס' עצודת התמיד
נמלאו איזה דברים עד"ה שהעתיק מספרי הכופר חיון צהעלמת עין . והיתה
כשגגה שילחה מלפני השליט אצל הרצ ז"ל הזהיר על זה צסוף הספר וחזר צו ממ"ש
צסס הכופר הנ"ל . אונס צשארית פירושו אין צהס חשש ומותר לקרות צהס :

כד': כמוה"רר אליהו מזרע הגאון מאור הגולה רצנו שכנא מלוצלין חיצר ספר
צרכת אליהו חידושים על איזה מסכתות הש"ס מעט הכמות ורצ האיכות
ויש צסופו איזה עניינים להלין צעד מנהגי ישראל ואשכנזים . וא' מהה
לתת טעם על מנהג האשכנזים שמכניס השלחן ג' ימים קודם פסח, וצליל
פסח מכניס כוס אחד לאליהו הנביא . צ' על מנהג האשכנזים שאומרים
צסוף צרכת המזון פסוקים אלו יראו את ה' קדושו . כפירים רשו ורעצו .
הודו לה' כי טוב כל"ח ג' : על סדר לדקתך שאומרים האשכנזים ציש"ק
צמנחה שהופכים סדר המקראות : ד' : על מנהג להכות המון צפורים : ה'
על מנהג איזה קהלות שהולכים צכל ער"ח ער"ה ועי"כ על צתי הקצרות
של הדריקים ו' : על מה שנהגו שלא לעשות החופה צתוך הצית אפילו מי
שציתו רחצה : ז' : על מה שנהגו שהקרואים לסעודת חתן וכלה נותנים
להם מתנות : וכתצ עוד שס סדר למוד לט"ו צשצע על הפירות :

כה': כמוה"רר אצרהס צמה"רר משה אלסקאר הוצאה תשוצתו צשו"ת אצקת
רוכל סימן קי"ט למרן :

כו': כמוה"רר אליעזר אשכנזי חיצר ס' מעשי ה' על התורה ספר חסוד
ונחמד מאד נדפס צויניליאה וצאשכנז ויהללוהו צשערים המלויינים צדרוש .
וחיצר עוד פירוש על מגלת אסתר נקרא יוסף לקה ונדפס , והגאון הנחצר

נותצ לו צדוד גדול . וגם מומתצ התגללות שכתצ ר' ידעיק צנו לטרשצ"ח
זל"ל צשו"ת ח"א סי' תי"ג נראה שמה"רר אצרהס אציו היה גדול צתורה
וצחכמה : וחיצר גס כן ספר חותס תכנית כו"ס ד"י רוס"י צספרו ח"א
דף ס' :

מב' : כמה"רר אליהו ז' שאנגי מרצני שאלוניקי , הרצ צנו הציה מחידושו צספרו
צאר ילחק :

מג' : מה"רר אצרהס ז' עקרא מרצני ויניליאה צזמן הרצ מדצר יאודה חצר
כללי מדרש רצות וכדפסו צסוף ס' ארזי לצנון . וס' . משיצ נפס . והוליה
לאור והגיה ס' מהררי נמריס כללי הש"ס : ועוד חיצר פירוש על ציאור הר"ח צע
עה"ת עיין אולרות חייס דף כ"ג אות תר"ז .

מד' : כמה"רר אצרהס צכמה"רר יעקצ אצואצ מחכמי שאלוניקי , צו נתקייס מ"אז"ל
יגע רצי צון צכ"ח סנה וכ"ו כי היה גדול צתורה צחכמה וצמע"ט כדפתצ
הרצ רצו צס' צאר לחי צהספרו :

מה' : אלצחלי , אפר סנזכר צס' וצאת ליאודה למחר"י עאייס איזה פעמיס מצני
סס המחצר :

מו' : כמה"רר אצרהס לנייחדו הזקן מארס לוצא , מלסון הרצ נכדו צס' מגן
אצרהס דף ס"ג , ע"צ נראה שחצר פירוש על מדרש רצות :

מוז' : מוה"רר אצרהס עפשטיין כתצ עליו הרצ אור הישר פירוש התפלה דף י"ח
ע"צ מלאתי כתוצ צסס הרצ הגדול מוה"רר אצרהס עפשטיין ז"כ אצ"ד דק"ק
צריסק דליטא צזה הלסון צראס חדש אדר שע"ה לפ"ק חלמתי חלוס שנשחתי ונתתי
צשיצה גדולה לידע ענין הקדושה שאנו אומריס ג' פעמיס קדוש קדוש קדוש
ואין אנו אומריס ה' לצחות מלא כל הארץ כבודו עד אחר פעס השלישית ?
ונתגלה הטעס כי ג"פ קדוש הס כנגד ג' דצה"מק והוא כי צכל פעס שנצנה
צהמ"ק היה היחוד קדושה צזוג אחד והקליפה היתה נעדרת כל אחת
מחצרתה , ושירס הקליפות הס ארצע מאות איס שהלכו עם עשו , צית עשו
לקס גימטריא ארצע מאות וזהו תיצת קדוש ד"ו צאמלע שהוא הזיווג הקדוש
דו' פי' זיווג כ"מסוז"ל עצ למיתצ טן דו' מלמיתצ ארמלו . ותיצת קס
שהן הקליפות נפרדין ק צתחלת התיצה וס צסוף תיצה וזהו נגד צנין : צית
ראסון שהיה צו הקדושה צחיצור והקליפה צפירוד . ואח"כ צע"וה נחרצ
צה"מק וע"כ אין מקוס ראוי לומר מיד אחר זה ה' לצחות וגו' . וקדוש שני
כנגד צנין צית המקדש שני ולפי שגס זה נחרצ לא כאמר חללו ה' לצחות
מלא כל הארץ כבודו . אך קדוש שלישי שהוא כנגד צית המקדש שלישי

7675

היה מ"ן בקרימונה ובישראל גדול שמו ז"ל.

כו: כמוה"ר ר' אליהו מונטאלטו היה רופא מלך גרפת והמלכה ועשה פסק ארוך שהותר לו ללכת במרכזה בשנת בארחת פארז, הן מפני שהיה רופא המלך, הן מפני שהיה חסעניס וקשה עליו לילך הרצה צרגליו, והן מפני שארחת פארז מטונפת ומליאות עיט מכל עצריהן. וא"א שגא לטנף המנעלים והצגדיס, והיה הסרוך ד"א לרופא המלך דבר זה. וחילק הפסק לשלשה חלקים להראות נקיותו בדבר זה שאינו עובר לא על ד"ת ולא על דברי רז"ל. ובקרוך איס יהודי הפסק הנ"ל יתמה צראותו איך הוא מלא בקיאות בכל הש"ס והפוסקים. ונמלא פסק הנ"ל בתוך שו"ת משפט שלום לה"רי פאליפיקו מויניצאה כ"י. וצאמת שיש להשיצ הרצה עליו להלכה ולמעשה. והרצ הנ"ל חיבר ג"כ ספר א' לתשובת המינים בלשון פורטוגיזי ונשאר כ"י ונפטר בש' השע"ז בעיר עו"רן של גרפת. והמלכה אותה לחננו והוליכוהו בעיר אמסטערדם ונקבר בקברות ישראל. ז"ל.

כ"ח: הגאון החסיד כמוה"ר ר' אליהו זכמו"הרר רפאל שלמה סג"ל ז"ל. מפניאלי תלמיד חזר להרצ הגדול כמו"הרי לאמפרטונטי למדו שניהם יחד לפני הרצ השקדן גדול בתורה מה"רי צריאל ממנטובה, היה ר"ת ור"מ בק"ק אליסנדריאה דינה פאלייה, הוא היה משורר דרשן. ופסקן גדול. ואור תשובותיו זורח צמ' שמש לדקה. וצמ' פחד ילחק. וצשו"ת גצעת פינחס וכיולא. ונמלא בידי פסקו על ר' דשלוס קטיעא צמחלוקת שהיתה צין רצני רוויגו ורצני ויניצאה. והוא מכת שאין לשלוח יד בצפריס להגיה. וחזר חצורים הרצה הנס ציד צניו כולם כתיצת יד. ואלו הן ספר צן צגימטריא אליהו, כולל ציגיס ופרחים ופשטים מתוקים מדצט ונופת צופים. סצא אליהו כולו אומר כבוד מלא וגדוש על כל גדותיו מוסר השכל מדרשים ומאתרים ומילי דחכמתא מחכמי האומות ומחז"ל. ונחלק לג' חלקים הכוללים ק"ה פרקים. וצחלק צ' נכללת לואתו בכל הדבר הנוגע אל הנפש עם השתק לואת החסיד מהרצן ז"ל: ספר טיי"עא דאליהו על עין ישראל דרך דרש. כורסיא דאליהו דרושים על סדר הפרשיות. אצא אליהו פי' מסכת אבות דרך דרש. וכל אלו מלצד חצורים אחרים קטנים שלא נגמרו. ועוד חיבר שות אליהו צארצע פסקים עמוקים על סדר ד' טורס. (תוספת) ואני הצעיר מרדכי גירונדי מפאדובה שמעתי מידידי כמוה"ר ר' אליהו אהרן לאעאש זלה"ה נפלאות מה"ר ר' אליהו הלוי הנ"ל מחסידותו וקדושתו שהציל את עדתו מכמה צרות צנח ייחודיו ותפלותיו

שיצנה צ"ח שהיא גאולה עולמית וצנין עדי עד אז נאמר מלא כל הארץ
 כבודו • עד כאן הגידו צחלום להרצ זלה"ה • וכתב על זה הרצ מופת
 הדור צס' יעיר און חלק מדבר קדמות מערכת ק' אות ה' ואני הדיוט אומר
 כי יציא חלמא כי דו יחוד זו"ן צו ד', רומז לחלכות, ו' רומז לז"א כנודע וכשיש
 יחוד יתפרדו כל פועלי און, ק' צראש וט, צסוף • ואפשר דהיינו דאמר ר"ל עב
 למיתב ען דו מלמיתב ארמלו ולכאורה יפלא אטו ריש לקיש מילי בעלמא
 ושיחת זקנות קאמר? אכן אמרז"ל ציומא פ"ק קמאי עדיפי דחזרה צה"מק וא"ר
 אלעזר עדיכס צירה, כלומר אע"ג דחסרו ה' דצריס צצית שני היה עוב לגצי
 החרצן וזה רמז ריש לקיש צאמרו עב למיתב ען דו שהטען היה צפירוד והס'
 רחוקה ונשאר ען ויש יחוד דו זו"ן, מלמיתב ארמלו צחרצן כמ"ס קמאי עדיפי.
 וכשתרחק ס' משטן וישאר אך נח עם הכולל עולה ען.
 בוח': כמו"הרר אליהו דיל מדיגו נולד סציו לתחלת המאה השלישית לחלף הששי
 ממשפחה גדולה ונכצדת, צישראל שלשלת רצנים מופלגים ופילוסופים נכצדים
 מגזע השר האלוף כמו"הרר יאודה הראשון שצא מארץ אשכנז לדור צאי קנדיאה
 קרוב לשנת ק' לחלף הששי, וזה ה"רר יאודה הניח שני צנים • האחד נקרא
 מוה"רר אצא הזקן אשר צנה צארץ קנדיאה צית הכנסת והקדיש ס"ת ותכשיעי
 כסף ומרגליות וצנה צתים וצירניות כי עשיר גדול היה (וממנו ילא אחרי
 שצעה דורות מוה"רר יש"ר מקנדיא הנודע מחיצוריו הרצים) וצנו השני של
 מו"הרר יאודה הנ"ל הוה מרנא ורצנא שמריה איש מפורסם בעולם אשר הוליד את
 הרצ האלוף המופלג מוה"רר משה אצא אציו של הרצ הגדול מוה"רר אליהו
 דיל מדיגו ז"ל • וילך אליהו הלך וגדל צתורה וצחכמות עד שילא שמו
 העוב צכל העולם • וצעצור צקיאותו הגדולה נתמנה לראש לנוצרים
 צאיטליאה • הוא היה רבו של השר הנודע צשעריס פיקו דילה מירנדולה
 וצר פלוגתיה של מוה"רי מינץ • הוא חצר ספרים הרצה' שלשה מהס'
 נדפסו צלשון לאטיין והס ספר אחדות השכל • ספר מניע ראשון • וס'
 מהות הונגיאות • שלשתם נדפסו צויצייליאה שנת רס"ו כפי עדות הכומר
 די רוסי • ועוד חיצר איזה ציאורים על צן רא"שד (כמלא ציד מוה"רר
 יש"ר) וחצור על התכונה כ"י צאוצר הספרים של מוה"רר אופנהיס ז"ל •
 והרצ ר' שמואל אלגאזי צס' תולדות אדם שלו דף ע' מייחס לו גם פירוש על
 שיר השירים • עוד חצר ספר עלם הגלגל וקיצון ויכוחים ופסקים שינים'
 היו כלם צידי מוה"רר משה מיץ ככתוב צס' אליה • גם כתב הרצה
 ננד הרל"צג להליץ צעד הרמ"צס • וכתב מה"רס מיץ הנ"ל שזה האיש

זה דבר איתנהו צרמו צפתח ספר סדר דאליהו להרצ ז"ל שנדפס צמנטוזה ט'
 תק"ו. ומשם ומס' שיר אנוניס שנדפס צליוורנו, ומס' שצח הימים
 ומס' שיר ידידות ניכר בי הר"א הלוי היה עמוק גם צחכמת האמת וחכמת
 השיר. וזכה לצנים וצני צנים חכמים ונצונים ועוד היום דור רציעי שלו
 הוא מ"ן צאלסנדריא דילא פאלייה. וגם מורי הרצ הגדול מוה"ר יצחק
 רפאל פינאי ז"ל היה תמיד תהלתו צפיו וחיצר קינה יפה אל השמועה בי
 צאה שעלה אליהו השמימה, זלע"א.

כט: כמוה"ר אצרהס צראד צמוה"ר ישראל ז"ל נכד הגאונים מהרש"א ומה' רס
 מלוצלין ז"ל רצ חסיד ומקובל חלקי. עצר מעיר מולדתו לק"ק ליוורנו
 להדפיס ספרו הצהיר דצר המלך צ' חלקים פי' על סדר תר"ג מלות מלא
 וגדוש מחידושים נפלאים ע"ד פר"דס ופלפול עלום על לשונות הרמ"צס זלה"ה.
 והראה צהס יושר עיונו ומסידותו. וכצר הפליגו רצני ליוורנו צהסכמתס
 לשצחו ולפארו. וצפרע חכס מסורר כמוה"ר שמואל הכהן ז"ל העיד
 צתורת עדות נאמנה דכמה פעמיה עשה הפסקה מששה ימים וששה לילות
 רלופות עוסק תמיד צתורה לשמה וסיה אהוצ מרצני הדור צכל מקום שהס בי
 היה קונה צעדס ספרים חסוצים וסו"ת יקרות והולך מעיר לעיר וממדינה
 למדינה ללמוד תורה: ונתיסצ חיזה שנים צק"ק ליוורנו וצעיר טריאסטי
 אמנס רצ שנותיו עמד צק"ק פירארה קרוצ לשלושים שנה והעידו עליו רצני
 העיר כי גם סס התמיד לעצור את ה' ציראה פנימית ואהצת ה' ועושה
 הפסקת ששת ימים רלופים צשצת ניצצים היונו היה אוכל סעודה שליטית
 ציום ס"ק ואח"כ מתענה יום ולילה כל השצוע עד אחר תפלת ערצית של
 ליל ס"ק. והיס לדק אזור מתניו והאמונה אזור מלציו. עושה לדקה
 צסתר לעניים מהוגנים. והעידו כי צצכות תורתו וקדושתו ניולה עיר
 פירארה כמה פעמים ונגזירות קשות ורעות. סס לילות כימים ללמוד
 חכמת הקבלה. וחצר גם כן ס' מאת אדנים הזכירו צספרו דצר המלך
 דף קפג ע"ד. יועוד כתצ ספר הידור מלוה על דרך פר"דס ראיתיו כתיצת
 יד ציד החסיד ז"ל וכתצתי צראשו הקדמה וסיר לכבוד הרצ המחצר זלה"ה.
 וצהיותו צן שמונים ושמונה שנה נקרא אל השמים מעל סמוך לחנוכה שנת
 סת"קל"ז ואני דרשתי עליו צפרשת וילא פה פאדוזה להודיע מעלות הרצ
 החסיד ז"ל שאהצת נפשי אהצתיו זיע"א. (עד כאן תוספת)

ל: כמוה"ר אצטליון מקונסיליו מק"ק רוויגו, אור תורתו זורח צספר פלגי מים שהיה
 אחד מהמנגדים לספר משצית מלחמות שנעשה על ענין מקוה רוויגו. והוכתר
 צכתר הרצנות מהרצה גאוני הדור וכולס יעידון יגידון על חכמתו ומסידותו

המעולה לא האריך ימים ומת בחלי שניו ולוהו כל שרי הנוריס לקצורה
 כצוד גדול מלוצסיס בגדי אצילות . וסנת מיתתו היתה מחמת שזו
 לחתוך צטר לומח צלחיו. והניח שני צנים גדולי עולם א' מוה"ר משה פילוסוף
 שלם ונכד . והשני הרב הגדול בגמרא וצפוסקים מוה"ר יאודה ז"ל בר פלוגתיה
 דמוה"ר ס' אלחשקר ז"ל . ולא נדפס מחיצורי הגאון מוה"ר ר' אליהו אלח
 ס' צחינת הדת שהוצא צתחלת ספר מלרף לחכמה להיס"ר מ' נדיא וה"ר
 שאל הכהן תלמידו. נותן לו את השצח הראוי לחזור ההוא . אמנס ה"ר
 יש"ר כתצ נגדו מאמר מלרף לחכמה להפיל ארצה כל מה שכתצ צס' צחינת
 הדת נגד חכמת האמת אשר זה ירט הר"א מדרך האמת : ---

מט' : כמוה"ר ר' אצרהס ואלנסוי וכמוה"ר שמואל צנו הזכירס הרב צית יוסף
 א"ח סימן קמ"א צסס גדולי הדור עם הרב רצינו ילחק אצואצ ז"ל .
 נ' : כמוה"ר ר' אהרן הרפתי צן הרב מוה"ר ר' ילחק צן הרב המאור הגדול
 מוה"ר ר' וידאל הרפתי מק"ק פיס חיצר משגצ אמהות נדפס צסוף ספר
 לוף דצס למ"ר זקנו ז"ל :

נא' : כמוה"ר ר' אצרהס ילחק קאשטילו מרצני ליורנו צמן הרב מופת הדור
 מוה"ר ר' חיד"א ז"ל היה דרסן מופלא, מדקדק גדול, ומסורה מפואר, סידר
 ס' תפלה זכה שהדפיס צליורנו עם כמה פירושים נחמדים ודינים מלוקטים
 להאיר עיני השופטים שיח לפני ה' צכוונה שלימה, ועוד חיצר סירים רצים
 צכל המשקלים רוצס נדפסו צספרים שונים ועד אחרן צס' קול עוגצ להחכם
 פיפרנו זר"ח אצרהס אורצני נר"ו אשר צסוף ספרו הנזכר כתצ תולדות הרב
 קאשטילו זלה"ה והנני מעתיקס הנה כדי לעשות גהת רוח לנשמת מוה"ר
 אצרהס ילחק קאשטילו נ"ע ולקיים מקרא שכתוצ לזכר עולם יהיה לדיק :
 הרב המסורר הזה נולד צעיר אבקונא יע"א צצנת חמסת אלפיס תפ"ו ואציו
 ה"ר יוסף ז"ל היו לו צנים הרצה . ומצלתי יכולת לצון ולפרנס אותס (כי עני
 היה) שלח את כמוה"ר ר' אצרהס ז"ל לעיר הזאת ליורנו צצנת התל"ע
 צהיותו צן י"ג שנה . י"גולו עליו אנשי אבקונא את ראשי וגצירי ק"ק ליורנו
 למען יחזיקו צימנינו להמציא לו לחס חוקו צלמדו עסק התורה או מלכה .
 ושצעתי מזקני אצי מרת אחי כמ"ר צנימין וניליאנו נ"ע כי מתחלה סמו
 אותו צצית גציר אחד ללמוד מלאכת האלמוגים וצהיותו סס עודנו מתעסק
 צמלאכתו היה נותן הצל צנעימות קולו צלסון ספרדי או איטלקי בדרך
 הנערים . וכשמוע הגציר קולו בי געים ועוד בראותו עוצ מדותיו ויופי
 שכלו רוח אחרת היתה אתו . ועל כן חסצ ללמדו תורה ולמנותו שליח

שלח יאל מתחת ידו דצר שאינו מתוקן כפתוב צפתיחת ס' פלגי מים הנ"ל .
 והרצ הנזכר הליצ תמונת רצו הגאון ח"ק כמוה"רר שמואל יהודה קלאילצוגן
 ז"ל לנגד עיניו על ידי הלייר וחיתה לקח לו והניחה צצית מדרשו לקיים מה
 שכתוב והיו עיניך רוחות את מוריך . והוא היה אומר ששמע מרצו הנ"ל
 שמרגל צפומיה כי רצים מן החכמים והגדולים טועים צזה צחצח פסקים
 על פי כח החריופות והפלפול . ולא כן היא המדה כי הפסקים לריך להיות
 נעשים על קו הישר וההיקש לדמות מילתא למילתא צדרכים ישרים ופשוטים
 ולא הדיוקים והפלפולים צארחות עקלקלות עכ"ל : וצריו צצרי חלקים חיים .
 והרצ שיירי כנ"הג י"ד הגהת צ"י סי' רמ"צ אות ע' וי"ג הזכיר ה"רר
 אצטליון הנ"ל ומציא צצרי . ונראה שזהו שהזכיר הרצ סדר הדורות
 צשמות המחצרים וכתב שחיצר ס' פלגי מים . אך יש חולקים :
 לא' : כמוה"רר אריה יהודה ליצ בן החסיד המופלג כמוה"רר-גרסון איש ירוסלים
 מזרע הצ"ח והרצ יפה תואר , חצר ס' לויית חן ואור יקרות עה"ת ונדפס
 צזאלקווא וצויניליאה ש' התק"צ :
 לב' : כמוה"רר אצרהס צון די , אחד מרצני פירארה צזמן הרמ"ע , יש הסכמה
 ממנו לפסק כמוה"רר ישמעאל חנינא (רצו של הרמ"ע) צפחד ילחק ערך
 חליצה קודמת :
 לג' : מה"רר אליקים ממאליראעה נ"ע , נמלא פסק ממנו צפחד ילחק ערך חליצה
 קודמת , והוכיח צמיסור כי צנדון שלו מלות יצום קודמת מפני שהיה היצם
 ת"ח וירא שמים ומוצטחים שלא היה מכויץ לשם ממון וכ"ו והסכימו עמו
 כמוה"רר יוסף אחיקו וכמוה"רר משה לוי מפיסארו ורצנים אחרים .
 לד' : חוה"רר אציגדור ציודאל מויניליאה צזמן הגאון כמוה"רר צן ליון צרפתי
 וכמוה"רר ליצ סראוואל , יש פסק ממנו צס' מצצית מלחמות על ענין מקוה
 רוויגו , והוא היה מכת המתירים , והקורא צצרו יצין וישכיל דמלצד חכמה
 היה מלא מדות ישרות . ושם קורא לכמוה"רר שי"ק ז"ל מורי ורצי והעיד
 שכל צית ישראל היו נשענים על הוראותיו , וצ"טות נחלת יעקב למה"ררי
 אלפרון ז"ל יש לו תשובות צסי' כ"ד וכ"ז ואחריו וא' מהם על איסור
 המלצ שחלצו גוי ואין ישראל רואהו וכ"ו , וחחס צצנת ס"ן , וטרח הרצה
 להעמיד תלמידים לתורה ונתעסק צגייעין וקידושין אצי יתומים ודיין אלמנות
 ויתר מעלותיו ניכרות מהספד שהספיד עליו כמוה"רר יהודה אריה ממודינה
 זל"ה צספרו מדצר יהודה ועלה למעלה צי"ח חסון שנת סס"צ לפ"ק :
 לה' : מה"רר אצרהס כהן לך מלאסק צמדינת פולין היה חסיד עליון ועצר

לצור וזאתו זמן נלצ"ע הרצ ר' אדם צונדי נ"ע א' מש"ן דק"ק והניח צנות
 הרצה וכראות פרנסי הזמן כי אמת היה הדבר אשר דבר הגביר וגם כי
 הנער אצרהם היה הולך וגדל ועוז ומולא חן צעיני כל דואיו גזרו אומר
 להפקידו לש"ן ונפסס חפלה להועיל לאלמנת הר"א צונדי הנ"ל יעל כן שדכו
 אותו עם צתו הגדולה הנקראת מריס ומנו אותו לשליח לצור והספיקו צידו
 צרוח נדיצה למען יחזק צתורת ה' ויחכם צאחריתו. וישא את הצתולה
 לאשה זה' צירך את אצרהם בכל כי הוליד ממנה צנים וצנות הרצה:

תוחלת ראשי עמנו לא נכזזה כי מלצד היותו משורר נעים ומכבד את ה' מחנו.

הלליח צלמודו לדעת ספר ולסון ספרדי על מתכונתו ואז נחמנה להיות דורש
 עוז לעמו צלסון לח ומליצה יפה ושיחה נאה ונפת תטופנה שפתותיו
 צתוכחת מגולה להוכיח לרשע מומו וצפני עשיר היה מדבר עזות ועל כן רציס
 השיצ מעון כאשר ספרו לי הרצה זקנים אשד שמעו דבר ה' מפיו. וגם
 צלימורי תורתינו חפץ ה' צידו הלליח צין צתלמוד צין צצקיאות רצוני צעיון
 הישר לא צויכות וחריפות של הצל וצלימוד לקנטר צאהצת הנילוח כי למען
 היותו איש דעת ללולה צרוח צינתו הרחצה לא היה מצקש כי אס האמת
 כאשר הגידו לי מקלת חכמים אשר היו רגילים ללמוד עמו:

ומיוס היותו לאיש נפשו חפלה להצין צמקרא וצדקדוק הלסון. ועל כן כל
 ימיו סס דוצ מעייניו צהס וצהיות כי צאותס הימים כל אנשי קהל עדתינו
 וצפרע הסדים זהצ להס היו לומדים ומחצצים התורה ומכצדים לומדיה וקרצת
 חכמיה יחפולו צכל מקרי חייהס כמו סתונה או אצל וכדומה, כל חכס לצ
 שהיה יודע פרק צסיר היה מחצד שיר לשצח סתן וכלה או לשצח רעייהס
 ואוהציהס המתיס על לזיקתס ועוצ מדותס, ומתוכס המשורר הנזכר הפליח
 לעשות שירים, קינות. ודצרי מוסר לרוצ, ואני מיוס עמדי על דעתי נסתעשעתי
 צאמריו כי נעמו וצקסתי לקצן מהס כל מה שיכולתי, והנני מוליא לאור
 (צספר קול עוגצ נדפס צליוורנו ס' תרו) הרצה מהס, ואת היותר אדפיס
 צחלק שני אי"ה.

מפרי מליצת מוסרו צדרסיו לא נדפס כי אס דרוש אחד צלסון ספרדי לשצת
 תסוצה אשר קראו צסס ארצע מרכצות יען ייסד אותו על ד' מרכצות
 צנצואת זכריה ופירס אותס דרך הללה ורמוז על המדות הגרועות כמו כעס.
 קנאה. תאות המשגל ככדומה צלסון לח ותוקף מליצה כדרכו:

ודרוש אחר יקר הערך חיצר צלסון ספרדי על פטירת הקיסר פראנליסקו השני.
 ואז קהל עדתינו עשו לו מספד גדול וכבד צצה"כ הגדולה והדרוש הזה

צמח"ק ואנכי הכרתיו, והיה עושה הפסקות שזוע אחת רלופה ולומד כל
 היום ורוז הלילה, והלך להצוע דירתו צע"הק ירושלים. חיזר והדפיס ס'
 צית יעקב. ומשצ לו הכהן. עין פנים לתורה. מליאים פרפראות
 לחכמת האמת ורמזים נחמדים. וצע"וה"ר נהרג צעת לרה שהיתה צירושלים
 שחצטוהו התוגרמים צקרקע צשציל שהלצור לא נתנו להס סך גדול של כסף.
 המקוה ינקום דמו וזי"עא :

לו' : מוה"ר אליהו מנחם חלפן צן כמה"ר רר אצא מורי הוא היה אחד מרצני
 ויניציאה צזמן מו"רס וצתשוצותיו סי' נ"ה יש תשוצה שלימה מהרצ ז"ל
 להציל מה"ר מ"ן מאותם שצירכוהו מפני שמלא טעמים לפסול גט אחד
 לאחר שניתן, ומתס ס' ש"י לפ"ק. והיה מתעסק ג"ב צמלאכת הרפואה
 כמ"ס סס.

לו' : מוה"ר אצרהס חיים רודריגיס הרצין תורה צק"ק ליורנו ומיזר שו"ת
 אורח ללדיק ונדפסו אחרי מותו והרצ המופלא מוה"ר חיד"א ז"ל הפליג
 צשצת הרצ ז"ל צהסכמתו להפר הג"ל. ותלמידו הוא הרצ יד מלאכי
 כאשר העיד הרצ ר' עמנואל כלצו צהסכמת פסק מה"רי רודריגיס הנדפס
 צפ"י ערך עומאת אהל. וכתצ סס שדצרי הרצ ודצרי התלמיד שומעין.
 ומה"רי פאליפיקו צקינתו קוראו צסס מקוצל חלקי :

לח' : מוה"ר אצרהס שמסון לוי פוציני מ"ן צטורינו צזמן רצ אס"י מקצאלי,
 והרצ לאמפרונטי, והר"ס מורפורגו יש לו תשוצות צס' פחד ילחק דף ל"ז שמש
 וצש"ות לרקה אה"ע סי' ג' ושס כתצ ודנתי צקרקע לפני רצותי לא
 להורות אלא לקיים מצותם וצפרע מצות הרצ המוצהק כמה"ר רר אצרהס סגרי
 ילו עכ"ל ומסס תראה גדול ענוותנותו :

לט' : מוה"ר רר אליקים צמוה"ר נפתלי חסיד ומקוצל חצר ס' טו"צ סס ספר
 נכצד ונדפס צויניציאה ס' שמ"ו וצדף כ"ה ע"צ מספרו הזכיר ס' אצן שתיה
 ומלסון הרצ שפתי ישנים נראה שהוא היה הרצ המחצר ז"ל :

מ' : מוה"ר רר אצרהס סג"ל מקראקא חיזר פירוש מגילת תענית וחילק אותו
 לשנים. לא' קראו פירוש כולל של מהרא"ה (מ"עלת ה"חכס ר" אצרהס
 ה"לוי) ולצ' חידושי מהרא"ה. והיה צזמן הגזירות של פולין. וכתצ
 צהקדמה וגס צפירושו למאמר האחרון כי צער"ח אייר תט"ז לפ"ק הרגך
 האויצים הרג רצ צישראל על קדושת השס והוא היה צתוך המהפכה וראה
 רצים שקפלו צתוך המיס על קדושת השס והיה כפשע צינו וצין המיס
 וצחסד ה' ניצול וקצל עליו צנדר ליטצ ציוס שהוא צתענית עם כל צני

Fubini

העתיקו זלשון איטלקי זנו הגדול הרופא המוצהק ופילוסוף מוסריי כה"ר
 יוסף קאסטיילו נוחו עדן: ונדפסו הרצה העתקות מהדרושים הללו וכל זעל
 הצית זק"ק הזה כמלאו אללו כי כולם שותים זלמא את דזריו. וגדולה
 חכמתו למעלה זמלאכת הדרוש כי לעת האורך היה דורש פעמים שלש
 ציוס אחד והכל זעל פה. וכל מקשיציו מתפללים על יופי מליציתיו
 ועומק דרושיו. ועל כן גם חכמי העמים היו מנשאים ומכזדים
 אותו. והרצה מהם זקשו להתווכח עמו על ענייני הדת והפילוסופיאה.
 וזיתר שאת קנה שם עוז לעלמו ולעמו על רוחז לזצו ורצוי מדעות והיה
 חזיצ לכל מכיריו מפני עוז לזצו ויופי מזגו ואזהז שלום ורודף שלום
 ומשים שלום זין איש לאשתו ומקרז את הרחוקים. זולת מעע אנשים מפני
 קנאתם או איזה עשיר זעצור שלא היה נושא לו פנים, עמדו כנגדו, ועם כל
 זה על אויציו התגבר וכל ימיו היה אהוז ונחמד לכל אדם.
 אך אחרי שמענו עד הנה ממהלכות מקרי חיי המשורר הזה כי הזמן היה
 למחזיק לו וזכל אשר פנה השכיל, עתה נראה כי לא התמיד להעלותו על
 גפי מרומי ההללמה כל ימי חייו כי לעת זקנתו ושיצתו הסקהו סף רעל
 כדרכו עם כל יושבי חלד. כי פעם יעלם מעלה מעלה ופעם
 יורידם מטה מטה. כן קרה לו כי אחרי השיאו את זנותיו לאנשים נכזדים
 ומהם ת"ח זקס להדריך את זניו הזכרים על אורח החכמה או הסחורה.
 וזראותו כי זנו הגדול יוסף ה"ל היה זן חכם ישמח אז למדו תורה וחכמה.
 ואח"כ שלחו לעיר פיסא יע"א ללמוד מלאכת הרפואה זמדרש הגדול אשר שמה
 ונשא ענף ידיעות רבות ועשה פרי השכל זמלאכה ההיא וזכל לימודי העזעיות
 השייכים אליה וקנה שם עוז זין גדולי דורו זחכמת הרפואה והפילוסופיאה
 והן זעודנו רק זשנים עלה על לזו לחצר ספר אשר זו יודיע
 ויספר תהלוכות והמשך חכמת הרפואה זמדינת טוסקאנה וזקס זשאלתו
 מהדוכוס הכ"דול ליאופולדו הראשון (אשר היה אח"כ מלך זמדינות אוסטרייאה)
 להדפיסו על שמו הטוב. וקבל הדוכוס את שאלתו זסצר פנים יפות: אך
 מן שמים נלחמו כי לא הספיק להוליא מחשצתו מן זכח אל הפועל. ועודנו
 זאזו עלה הכורת לפניו מות זחלוניו וגדע את ימי חייו כחן יפול פחאוס
 ציוס סופה וסערה על עץ רעוז ורענן ויכרתהו. והוא עלה למנוחת עולם
 ועזז את אזיו זעולר רעה ויגון כי מהיום ההוא והלאה היה דואג ונאחז
 תחת סיותו שמת ועוז לז זעצעו ומנהגו, ואף כי זעיני רואיו היה מזקס
 להסתיר דאגת נפשו, זקרצו היה שזע מרורים. אך עכ"ז חשז לזקס
 עוצת ותועלת זניו הנשארים ועשה כל מאמלי זכו ללמדס חכמה או מלאכה,

ציתו ולשמוח צלילה אחר התענית כשמחת פורים וכתב עוד כי צחדש סיון
 ט' ת"ח נהרגו כמה אלפים ורצות מישראל צארץ רוסיא ונחרצו כמה
 צתי מקדשות מעט, ועל כן הסכימו כל גאוני ארץ פולין לגזור תענית
 לצור ציום עשרים לח' סיון צכל שנה ושנה עד כי ינקום ה' דם עצדיו
 עד כאן דצריו: והרצ הנ"ל הזכיר צהקדמתו פירושו עה"ת עפ"י הדין והמדרש
 ועל דרך הקצלה. אך לא נתפרסם.

מ"א: מה"רר אצרהם ספרדי מוניליאה צזמן הר"מף וה"רר יחיאל טרצוט
 וסיעתייהו, יש הסכמתו הטובה צפסק ה"רר אליקים ממאלירטא על חלילת
 היצם הוצא צפחד ילמק:

מ"ב: מוה"רר אהרן מוניליסי היה חכם ודרשן מפואר ומנהיג עדתו
 צצוסיטו ועוסק צצרכי לצור צאמונה כאשר העיד עליו מהר"צך צהספרו צם'
 גצול צנימין חלק צ', דרוש מ"ט ונפטר צצוסיטו ט' תס"ז לפ"ק:

מ"ג: מוה"רר אליה צר אהרן מצלגראדו, הרצ דצר שמואל השיצ לו תשובה
 צסימן קנ"ז על לשון תוספות:

מ"ד: מוה"רר אפרים יחיאל כ"ץ צמוה"רר דוד כ"ץ נכדו של מוהר"ריך נר"ו צעל
 צרע אמת אחד מרצבי עיר מודנא יע"א הוא היה מפרש מאי דתנן ושוצ
 יום אחד לפני מיתתך דל"ל מאי קת"ל דמי לא ידע דאין תשובה לאחר
 מיתה? ועוד היה לו לומר שוצ לפני מיתתך? אמנם יוצן צהקדים
 דדרכו יצרך עם האדם כדרך הסומרים כדתנן החנות פתוחה ותנן א'
 הלוח מן האדם וכ"ו וממילא דכמו צין הסומרים חייצ לפרוע חוצותיו ציום
 שהגיע זמנו. כן עם הצ"ה. ומלינו סדרכו ית' לתת זמן אחר זמן כידוע
 מדור המצול ואנטי נינוה. וזמן האדם עם הצ"ה נראה שהוא יום
 המיתה כדכתיב הלא לצא לאנוש עלי ארץ: וממילא גם כן כשם
 סדרך צני אדם לעשות גיכוי למי שפורע קודם הזמן. מסתבר דהכי
 צהק"צה. וצהכי יוצן מאי דתנן ושוצ יום אחד לפני מיתתך כלומר שלא
 ימתין ציום שנשלם זמנו משום דאז צריך לפרוע הכל צמושלם, וא"א שיעשו
 לי ניכוי, אצל אס ישוצ קודם זמן פרעון חוצותיו אזי הק"צה יוותר לו
 כדרך הסומרים עם הפורעים קודם זמן. ומינה שאס יעשה סיגופים או
 יתייסר ציסורים צע"הז, המעט יעלה לו לכמה ופמה עונשי גהינס המרים.
 תורף דצרי החכם זל"הה. ועלה השמי' צס' הת"קסט והספדתי עליו
 צסדר ורפא ירפא פה העירה צצ"הב איעלייאני יע"א:

מ"ה: מוה"רר אליעזר צכמו"הרר יעקב סופינו מפיזא, יש לו קונטרס על

והשתדל להתנחם מקלת מאצידת צנו "זל ופקד על א' מהם הנקרא שמואל
 ללמוד מלאכת הרפואה וגם הוא הלליח צלימורו וקרחוהו רופא מצהק והפקד
 את צנו הגדול ר' אברהם ילחק הי"ו ללמוד חכמת המליכה ודתי המלכות .
 והוא אחד ממליכי בני עמנו צעיר הזאת (אוקאט"ו) והוא המקיים צנינו
 מזכרת תפארת משפחת בית אציו (והוא נתן לי ספר אחד משיריו כתיבת
 יד אשר מוננו הדפסתי קלת מהם) כל זה פרי תצונת החכם המשורר
 הנזכר אשר הגמה אח צניו צמעגל יוסר דעה והשכל, אך פקידת צנו הגדול
 ה"ר יוסף הוליאו צרוצ יגון מצית עולמו כי צגנת התקמ"ע ציוס תשעה
 צאצ אשר נכפלו צו לרות נקרא אל השמים מעל ותצך כל העדה על מות
 אצר"הם, וערס מותו לוח כי לא היה חפץ שיזכירו את שמו צסוס תואר
 כצוד . וגם כי לא ישימו שוס אצן או מלצה על קצרו, ועל כן פרנסי
 הדור שאלו את פי הרצ הגדול רצינו חיד"א זלה"ה כי היה לצס נוקפס שלא
 לכצד אדם כדול צתורה אשר הדריך כמה שנים את קהל עדתו צנתיצות
 התורה והחכמה . והוא ז"ל השיצ כי ישמעו צקולו לכל אשר לוח זולתי
 צענין המלצה יעשו איזה אות כאשר הוצא צצג"ת תייס שאל ח"א סי' ע"א
 אות ז' כי גם שלא נזכר שס מי צעל דצרים היה המשורר הזה כאשר ידעתי
 נאמנה . וקיימו את דצרו ושמו אצנים הרצה על קצרו לאות ולמזכרת
 מקום שס קצר, וכל יודעיו ומכיריו תאז מזכירים אותו לצצת כמה שבים
 אחר פטירתו ופיהם מלא תהלותיו תמיד, זכר לדיק לצרכה :

גב' : כמוה"רר אצרהס ענתיצי כר"ו רצ מוצהק זקן ונשוא פנים ריש מתא וריש
 מתיצתא צק"ק ארס לוצא חיצר שו"ת על סדר ארצעה עורים ונדפסו
 צליורנו צסס אהל יצרים, כמה שכתצ ידידי החכם המעולה כמה"רר אצרהס
 צרוך פיפרנו כר"ו א' מדייני ק"ק ליורנו צספרו קול עוגצ דף ע"צ :

גג' : כמוה"רר אליעזר צכמה"רר גרסון חפץ נדפס שיר ממנו צס' קול עוגצ דף
 ח' ע"צ :

גד' : כמוה"רר אליעזר הכהן א' מרצני ליורנו הקדמונים צגנת חמשת אלפים
 ת"מ נזכר צצו"ת מייס רציס למה"רר מילדולה . וצס' קול עוגצ דף מ"צ
 ע"צ נדפס עמנו ויכוח צין עשיר עני וצינוני צמשקלים שונים יפה עד מאד ,
 ועיין עוד שס צדף כ"ז ע"צ :

גה' : כמוה"רר אצא מרי משה צר יוסף הירחי דון אסתרוק מחכמי לוניל מכון
 שצתו היה גם כן צמונפלייר צדורו של הרצצ"א חכם ומלין גדול כאשר נראה
 מספרג הנחמד מנחת קגאות (נדפס מקרוצ צפרעסצורג שנת התקל"ח)

ענין שנת החתונה לראות אם החתן עולה למנין שצעת הקרואים לס"ת. זהוה צומן הר"ח ח' עטר וה"ר רפאל מילדולה וה"ר ריקי זל"ל וחתם שמו בקונטרס הוא צמדס כסליו ש' הת"לע וצ"ש"ות דצר שמואל סי' שכ"ז יש תשובה מיוסדת אליו על דקדוק לשון מה"רי אשכנזי ט"ח סי' ל"ז צלורת אות הח"ית אם לריך לעשותה מרוצעת אפילו היא עשויה בחטוורת אליצא דר"שי ור"ת, והיא שלוחה אליו צימני חרפו לעיר ליורנו ולכן לא תארו אלא לבמ"הר ולא לבמ"הרר : והויכוח הנ"ל ע"ע החתן החכר גם כן צ"ש"ות מים רצים ח"ח סי' ו' ז' ח' חכן הסתיר שם שמו של הרצ סופינו זל"ל :

צו' : מוה"רר אצרהס שלום חצר ס' נו"ה שלום כולל יג' מאמדות והפליא לדצר על עיקרי הדת ועל עניינים אלהיים ונדפס בקוסטנטינא ש' רל"ח, ומה"רס ח' חציצ הפליא לדצר צ"ש"ח הספר ומרוצ חצתו התאמן לעשות לו מפתחות : צו' : מוה"רר אהרן חיים פיגקרלי מ"ן צק"ק וירונה היה צקי בכל החכמות ויתר שאת צתורתינו הקדושה וצחכמת האמת היה תלמיד ה"רר ריקי זל"ל והלך לק"ק פאדוזה למלוא תרופה למחלתו ונפטר שם צ"ש"ח השאת והסצר וראיתי מל"ק צפאדוזה . ויתר מעלותיו ניכרות מהקינה אשר קונן עליו המשורר הגדול מה"חר אפרים לולאטו צס' צני הנעורים ע"ש"צ : ועיין ספר ימי תמימים להרצ הגדול הרופא המוצהק מוה"רס נאורה זל"ה שהאריך לספר צ"ש"ח הרצ זל"ה :

צח' : כמה"רר אצרהס אצואצ זל"ל הוא היה אציו של הרצ החסיד צעל דצר שמואל זל"ל . מה מאד גדלו מעשיו ומדותיו העוזות צכל פרט ופרט ציראת ה' צקדושה וצחסידות . זוכה ומזכה את הרצים . כאשר האריך צהספדו הרצ צינה לעיתים דרוש ע"ג . וקרא עליו מתהלך צתומו לדיק אשרי צניו אחריו שזכה לזרע קדש . וצאותו יוס שנפטר קוננו עליו כמו צפטירת אצרהס אציו אוי לו לדור שאצד מנהיגו אוי לה לספינס שאצדה קצרגיטה , ועלה לשמים שנת הת"צ ליצירה .

צח' : מהר"ר אהרן דוד קרמי מעיר ריגיו איש תם וישר וירא אהים יושצ צאהל תורה ועוסק צה לשמה יומס ולילה, חיצר הגהות וחידושים על שלחן ערוך . הזכירס מהר"צך צהספדו צס' גצול צנימן דף ר"ע עצ, ונקצר יוס שני ח' כסלו שנת תנ"ג .

צט' : כמוה"רר צר יהודה סגרי כולד צטורינו וצהיותו צן כ"ה שנה הלך לצפת ולמד תורה עם הרצ כמה"רר ישראל אשכנזי ח' מרצני פולוניא ולקח לו לאשה צת הרצ הנ"ל . וחיצר כמה חיצורים על המשניות . ועל

זו הריץ מכתבים גפלאים להרצ הגדול הרש"א ז"ל זלרצני דגרו שהסיזו
 לו ככבוד גדול . והקורא צספר הנ"ל יתענג מאד לקרוח זו שאלות
 ותשובות נכזדות לענין דינא . וגם ספר הירח . וצסופו מכתב על
 המורה אשר קמו שנית מקלת רצני לרפת לעורר ריב על ס' מורה נבוכים .
 וקם הנשיא וראש גולה צדמשק עם צית דינו וכל רצני עכו וארץ הלצי
 וגזרו צקנס על כל מי שידצר תועה על הרמ"צס ז"ל וספרו מורה
 נבוכים . ואלל הכומר די דוסי נמלא חיזור על התכונה כ"י להרצ ז"ל .
 צו' : כמוה"ר ר' אברהם גר נדק מקורדובה אשר צא לחסות תחת כנפי האמונה
 הישראלית זה ארבע מאות שנה וכתב צלשון ספרדי חיזור נחמד להוכיח
 אמיתות יסודי האמונה וקראו לריח צית אל, והעתיקו ללשון הקדש החכם
 הנצון ר' מרדכי לולאטו זלה"ה מק"ק טריאסטי , והוא חתום צאולרות
 הספרים שלי נעתק מכ"י החכם הנ"ל זלה"ה אשר כתב עליו הגהות רבות
 ונמלא אלל צני כמוה"ר שמואל לולי נ"ע צעיר גוריליאה :

צו' : כמוה"ר ר' אברהם צר יאודה מצרללונה אשר זרח זה שלש מאות שנה
 צקירוצ הניח אחריו צרכה וזכרון טוב עם ספר אחד שחיצר על יסודי תורתנו
 הקדושה נקרא ארצעה טורים עודנו עומד כ"י צאולר הספרים של ווטיקאנו
 כמ"ס הכומר די רוסי צחיצורו חלק א' דף ל"ג ע"צ :

צה' : כמוה"ר ר' אברהם צר יהודה חזן חיצר פירוש על הנציאים , חמש מגילות
 ודצרי הימים , וליקטו מהמפרשים הראשונים ונדפס צלוצלין צשנים

שערנו : יאודה זה צעיר גוריליאה :
 צט' : כמוה"ר ר' אברהם צר שמואל גדיליה מעה"ק ירושלים חיצר חיצר פירוש
 על ס' ילקוט שמעוני וקראו צרית אברהם ונדפס צויניליאה עם הילקוט ,
 והרמ"ז ורצני ארץ הקדושה מצכירים אותו לשבח צהסכמותיהם לספר הנזכר .
 ואמת הוא שמלאכה טובה עשה לחזור ולהדפיס הילקוט צהגטה מדוייקת
 ותוספת הרבה מאמרים שלא הציאם הרצ צעל הילקוט מלצר ציאורים
 נחמדים .

ס' : כמוה"ר ר' אברהם הלוי הזקן מע"הק ירושלים חסיד ומקוצל תלמיד מוהר"מק
 ז"ל חיצר ספר מטרי קטריץ פירוש על דניאל נדפס צקוסטנדינא צשנים
 קדמוניות, ועוד יש לו חיצורים אחרים על דרך הקצלה . וצס' קלור ראשית
 חכמה למה"רי פוייטו ז"ל נדפס תיקוני שצת על דרך הקצלה להרצ ז"ל .
 וכתבו גורי האר"י ז"ל שהר"א הנ"ל היה מזהיר את העם על שמירא
 השצת וקדושתו ומעורר את ישראל לעשות תשובה וזכה להשיצ רצים מעון
 ולהיישירם לעבודת ה' יתצרך :

הרמ"צם . ושו"ת . ודרושים . והיו לו תשעה צנים ושתי צנות ומכללם היה לו צן אחד חכם גדול צנגלה וצנסתר ה"ה החכם ר' ישראל סגרי שפעל ועשה כמה ספרים ומכללם ס' תפארת ישראל. עטרת ישראל. כנסת ישראל . הנם ציד צנו מה"רר יהודה סגרי א' מרצני עצריה . והיו אומרים על הר"ר ישראל הנ"ל שהיה נינוץ הארי זל"ל וצהיותו צן כ"צ שנה כשהיתה מד"הד והמגיפה צלפת שלשים יום קודם פטירתו אמר לאמו שצקרצ ימים יפטר מן העולם עם כמה רצנים אחרים וצאותה שעה נחרצ לפת מפני הרעש . וה"רר הצרהס הנ"ל היה אז צשליחות מלוה . וכשמזר לצפת וראה שהגליל נחרצ עלה לע"הק ירושלים ת"ו והוליד צן עשירי ושמו כמוה"רר ישראל רפאל סגרי שהיה כאן צשליחות מלוה צשנת הת"קסע . וה"רר הצרהס נתצקס צישיצה של מעלה וצשנת התק"לצ : כל זה סיפר לי כמוה"רר ישראל רפאל סגרי הנ"ל . ושאלתי ממנו אם אצותיו היו קרוצים של כמוה"רר הצרהס סגרי מ"ץ בקזא י' או של כמוה"רר חיים סגרי וא"ל שאינו יודע . אמנם הוא צחזקת קרוצ להרצ הנ"ל .

ב"ן : כמוה"רר הצרהס גדליה צש"ות דצר שמואל ס"י ע"צ יש תשובה שלוחה אליו צענין לוואת אשה ש"מ שנותנת לאחרים מחלית נדונייתה הנוגעת ליורשיה צתנאי כתובה ע"ש . ואז היה צליוורנו . וחיצר פירוש נאה על ילקוט שמעוני והדפיסו צליוורנו עם הילקוט צסס צרית הצרהס . והר"מז זל"ל השציח לפירוש הנ"ל צהקדמתו ושירו לספר הנזכר .

ג"א : מעלת החכם הרופא ר' אפרים לולאטו זל"ה היה משורר נעים ונשגב חצר ס' צני הנעורים ונדפס צלונדון ש' התק"כח כולל שירים רצים ונכצדים וחידות נפלחות וקינות מפוארות .

גב' : כמוה"רר אלישע מיכאל פינלי (אציו של הרצ הכולל מוה"רר ילחק רפאל פינלי מ"ץ צ"ק פאדוזה) מעיר פירארה אור תורתו זורח צפחד ילחק ערך אמירה לגוי שצות דף פ' ע"ד שהשיצ לב' שאלות שנשאלו צצית המדרש של כמו"הרר אציעד ש"ס צאזילאה א' אם מותר להשאיל צהמה זכר לגוי כדי להרציעה על נקצתו וא"תל דמותר . אם מותר להשכיר . והשיצ דאסור : צ' . אם מותר להשכיר צהמתו להנהיגה צקרוק עם צהמה שלא ממינה . והשיצ דאסור . ג' אם ציוס אח' של פסח לא נמלא חמץ של ישראל אלא מנה אם מותר לנזהרים מפת גוי . והשיצ דמותר : והרצ צאזילאה חזר והקסה לו . והחכם הנ"ל ז"ל עוד הוסיף שנית ידו להשיצ על דצרו : צערך חלוקה צין אחים יש עוד תשובות אחרות ממנו וכמ"החר הצרהס שצתי שהשיצו יחדיו עש"צ :

סא': כמוה"רר אצרהס אצן חיים ספרדי חכס קדמון מאד הניח אחריו חיבור מורה
 אופן הכנת הזהב והגוונים וחזור אחר על המסרה ואותיות ס"ת. שניהם נשארו
 זכתו"ציס אלל הכומר די רוסי בדכתב זספרו חלק ראשון דף ו' ע"ז:
 סב': כמו"הרר אהרן אציוז מרזני שאלוניקי חיבר והדפיס שס ספר שמן
 המ"ר פירוש על אסתר נחמד:
 סג': כמו"הרר אצרהס זן דוד מאוסטרא חיבר ספר כור לזהב פירוש על תרגום
 אונקלוס נדפס זפ"פ:
 סד': כמו"הרר אצרהס זן יהודה מזרלונה נמלא זוואטיקאנו ספרו ארבע'
 עורים נחלק לארבעה חלקים מדבר על מניחות ה'. על ההשגחה. על
 תכלית התורה האלדית ומלוותיה הישרים, בדכתב הכומר די רו"סי ח"א דף
 ל"ג ע"א:
 סה': כמו"הרר אצטליון ממודנא הפליא לעשות זחיבורים וזחכמות הן זתורה
 והן זתלמוד הן זחיבורים לא היה ערוך אליו זדורו ואחריו זואו לדור זק"ק
 פירארה זכל הארץ ילא קוו מזכירו לשבח כמ"הר עזריה מן האדומים פעמים
 רבות זספרו מאור עינים תראנו משס ורוב הספר ההוא קמה שטחן זרימים
 של דודי ה"רר אצטליון הנ"ל: זימי זחרותו השזיע אליהו הנציא וכור
 לטוב ונתגלה לו. וזשנת שמ"א הלך לשם קהלות איטליאה על זלזול
 הספרים אל האפיפיור גריגו"ריו י"ג ודבר לו כמה פעמים. ופעם
 אחת זפרע לפניו ולפני כמה חשמנים דיבר יתר חשתי שעות זלשון לאע"ינו
 זלשון לא מלין טוב זעד הגמרא וחזר משס זכבוד גדול והשיג כל
 מזקשו. נפטר זפירארה זן שמונים ושתיס שנה זשנת ה"ש"עא ותהי
 מנוחתו כבוד. ואני הספדתי עליו כהלכה זרזים פרשת עקב פה ויניאיה. והניח
 זת נשואה לכמו"הרר יאודה מפאנו המכונה סאלטרו, מרת פולויאה שמה,
 ולה זנים וזנות. עד כאן לשון נכדו הרב הכולל כמו"הרר יאודה
 אריה ממודנה זל"הה זספר חיי יאודה כתיבת יד:
 סו': כמה"רר אצרהס מרוויקו זספרו הנחמד זרע אצרהס כ"י אשר זידי נמלאו
 זו גם כן אי זה פיוטים ושירים לכבוד ה' יתברך ותוספת חרוזות על פזמון
 כל זרואי מעלה ומטה וכ"ו ופזמון אדון עולם ופירוש נחמד ע"ד הקבלה
 עליהם ועל שיר יגדל אלדים חי וישתבח. וליקוטי דינים ומידושים על
 עניינים שונים: ראיתי זשו"ת כ"י אה"ע סימן א' הרב ר' יצחק לוי ואי
 זלה"ה שהרזין תורה זפירארה זחזרת המקובל החסיד מוה"רר מרדכי דאטו
 זל"ל וחיברו פסקים וש"ת להלכה ולמעשה:

בג' : מה"רר אצרהם אהרן בר שמואל נורלינגן א' מרצנו וינליאה בזמן מהרמא"י
וצתשוזותיו סי' נ"ג נעשה סניף לשאר רצני וינליאה להגיל מה"רר מ"ן
מאותם שצירכוהו שלא כדין והעמיד על עצמו שלא יכול להעמיק אז צאותו ענין
ומפני שהיה טוב על ערש דוי .

בד' , מה"רר אליה שידלוז חיזר ס' עטרת אליהו חדושים על הש"ס הדפיסו
בנו מה"רר לכו הירש ע"י מעשה שאירע במזואר בהקדמתו שצאו עליו
יסורי קסין ופשט צמעשיו ותלה אותם בעצור שהניח חי' אציו בקרן זויית מצלי
שום לצ לפרסמם ולזכות בהם את הרצים והציאם לצית הדפוס צס' התק"לו
לפ"ג : ומכאן מודעא רצא כמה היו אצותינו הקדושים מדקדקים צמעשיהם
ותולין תמיד החסרון צס . ונלמוד עוד מזה גדולת הרצ הג"ל ומסידותו
ויראתו שהרו אח"ל פשט ולא מלא יתלה צציעול תורה . וביון שתלה צד"ת
ולא צדצר אחר זה אות ומופת שלא היה צו עון אחר ולא ציעול תורה .
אשריו אשרי חלקו צגן עדן :

בה' : כמו"הרר אהרן הכהן מראגוזה, הרצ דצר שמואל צסי' ע"ה צרכו צרכת
סצח המגיע לכתפים על פסקו הדן דין אמת לאמתו צאיסור לימוד התורה
לגוי . וחתום צצנת הת"יג : וצסי' ע"ו קלס הרצה קונטריוסו הנחמד
שהוליא חכמה מנרתקה צפלפול ודצרי פוסקים ז"ל מראים פנים מאירות
להכסיר בתיצת ספר תורה תפילין ומזוזות כשהסופר הקדיש צתחילת הכתיצה
כל האזכרות שיכתוצ צפעס אמת לשם קדושה מצלי הקדישם צפה צפרעות
כל אחד ואחד . וצסוף קונטריוסו מחמת יראת ה' עהורה נסתפק
על הדצר ומפני זה איזן ומיקר ותיקן דרך אחרת להקדיש הסופר מתוך ס'
ההעתק כל שס שעתיד ליכתצ . ומיהו לא הסכים עמו מוה"ררש
אצואצ זל"ל מחשש היסח' הדעת ועוד כדו שלא ילמדו הסופרים להקל
יותר עש"צ .

בז' : כמה"חר אצרהם רוקא מפירארה חתן כמוה"רר שמואל ידידיה צורגו .
היה זקן ויוצצ צישיצה מעוטר צחכמה צענוה ויראת חטא ולומד תמיד צס'
הזוהר הקדוש . וחתנו היה כמוה"רר יסף דוד צסאן מחבמי פירארה
והניח ג"כ צנוס מוכתרים צענוה ויראת שמים . ונפער צפ' פקודי וספרו
עליו הוי אדון והוי הודו! זי"ע .

בז" : כמוה"רר אצרהם צה"רר דניאל עירני מק"ק אפשעני צפולין קטן
חיצר ס' קנה אצרהם צאו"ה דרך שאלה ותשוצה כדפס צפירודא ס' תל"ח :
בח' : כמוה"רר אצעליון ממודנא צן הגאון הרופא השר כמוה"רר מרדכי ממודנא

סו': כמות רר אצרהס ז"ר שמואל זר חסדאי רז גדול בצרללונה צדורו של רד"ק. העתיק מלשון ערבי אל לשון הקדש ס' התפוח לאריסעוטיילי, וס' צן המלך והנזיר, נדפסו שניהם כמה פעמים. וגם הוא עם הרצנים אשר ילאו ליטע מורה נבוכים. ועוד חיזר ספר מאזני לדק שהעתיק מפילוסוף קדמון ועוד העתיק ס' היסודות לר' ילחק הישראלי. וספר הנפש לבאלינו"ס. והרז אצרצנאל ייחס לו ויכוח הדת על ענייני האמונה. וצאגרות הרמ"צס ז"ל נמלאת אגרת יפה שכתב להחכם המופלא ואלוף הכולל רבי יאודה צן אלפכאר זלה"ה. והיה מליץ גדול ומעתיק ומתורגמן מובהק. כנראה מספריו:

ס"ח: מעלת החכם הנשיא רבי אצרהס צרבי חייל תלמיד רצינו משה הדרסן ואחד מרצותיו של החכם רבי אצרהס צן עזרא תוכן גדול כנראה מספרו לורת הארץ שנדפס כמה פעמים חיזר עוד ספר מגילת המגילה על אמונת ציאת משיח לדקנו ועל יסוד תחית המתים. ועוד חיזר ספרי' אחרים על התכונה גמלאו צידי כתיבת יד. מלצד ס' הגיון הנפש כ"י עיין די רוס"י ח"א דף ל' ל"א:

סט': כמה רר אצרהס צן חיתית הניח אחריו צרכה פירוש על תהילים. שיר השירים ורות כ"י עיין שס דף ל"א:

ע': החכם ר' אצרהס אצולעפייא ספרדי צדורו של הרש"צא זלו"קל חיזר ספר אור השכל נמלא אללי כ"י ואפיקורוסי הדור ייחסו אליו ספר הזוהר הקדוש והוא סקר וכזז כידוע לכל מזין ומשכיל סאמת, וספר מורה המורה פירוש על ספר מורה נבוכים ע"דה, וספר השם פירוש לשם ע"צ, כדכתב הרז המקוצל רצינו יאודה חייע זל"ל צהקדמת ספרו מנחת יאווה פי' למערכת האלהות, וכתב שאסור ללמוד צספרים הללו עש"צ. וה"רר חיד"א זלה"ה כתב צס' שס הגדולים ח"צ דף כ"ע ע"צ וזה לסוגו חיי הע"הצ הוא ספר שחיזר ה"ר אצרהס אצולעפייא צעייגול שס ע"צ וראיתיו על קלף כתיבת יד. ודע שהרש"צא צתשובותיו ח"א סימן תק"מח והרז ש"ר צספר מלרף לחכמה זלזלו צו כאחד הרקים ויותר: צרס קושעא קאמינא דחזיתיה לרז גדול ממארי רזין וצישראל גדול שמו ואחרי דצרו לא ישנו שהוא מקרצ לספר הנזכר ותושע לו ימינו עד כאן לשון הרז חיד"א זל"ל. והרז הגדול שרמז הר"ר חיד"א זל"הה הוא המקוצל האלקי רצינו משה קורדחירו זל"ל צספר פרדם רמונים שער פרעי השמות פרק ראשון והכומר ד"י רו"סי כזכיר ספרו סתרי תורה: ועיין להר"שצא צתשובה הנזכרת שכתב שסס

זלוק"ל אור תורתו זרח צס' פלגי מים והוא היה מאוסרים תקוה רחמינו
 וחתם צס' סס"ד היה גדול ליאודים צצולונ"יא וילא משס וצא לפירארה
 והיה חמיו של הר"ר יאודה מפאנו צעל תקוה ישראל וכתצ צדף ל"ה ע"צ
 וז"ל הנה להשיצ לגדול הדור ריש מתיצתא סו"הר הגאון ממודנא זה ל"ע
 היטצ כי גצרא רצא כוותיה נימוקו עמו דצקי הוא צס"ס משנה וגמרא
 וצכל הפוסקים וכל חמיו ישראל משכימים לפתחו דהלכתא כוותיה צכל
 מקום עכ"ל וצדף ל"ו ע"צ כתצ שהגאון כמוה"רר שמואל יאודה קנלילצוגן
 צהגאון מוה"רס פאדוזה זל"ל היה רגיל לומר שמכל חמיו ישראל היה
 מתיירא חוץ מה"רר אצטליון ממודינא שהיה גם הוא תלמיד אציו עמו
 וצישיצתו ו"כו .

צט" : כמו"רר אצרהס פיסקרול דצרוו מאיריס צשו"ת נחלת יעקצ למוה"רר י
 אלפרון ז"ל צסי' ל"ו וצסי' ע"ל צצנת סנ"ה . ויש סיר ממנו צפתיחת
 מנחה צלולה פי' עה"ת למוה"רר מנחם כ"ץ רפאמפורט :

ס' : כמו"רר אצרהס מרוויקו (מרוויגו) חצר ס' זרע אצרהס מפתח
 על לשונות הס"ס ע"ד א"צ עם ציאוריס והס' . הוא כ"י אלל הר"י
 ברמי מריגייו :

סא' : מה"רר אליעזר הכהן א' מרצני ליורנו הוא חתום סני צפסק
 להניח תפילין צח"ה צצה"כ אשכנזיס כפי מנהגס צשו"ת שמש לדקה
 א"ח דף כ"א ע"א ונדפסו איזה שירים מהרצ ז"ל צספר קול עוגצ
 דף מ"צ . ונ"ז .

ס"ב : מה"רר אצרהס הכהן מצולונייא צזמן הרצנים ר' יחיאל ערצוע
 ופליגטון וה"רר צנידיע ז"ל יש תצוזה ממנו צתוך קוצן פסקי גאוני איטלייא
 צענין פפיית צעל דין לילך חוץ מעירו לדון צצנת רע"ח . ועוד יש סס
 תצוזה סנית ארוכה מאד אל הגאון מוה"רר אצרהס מינן וסייס דצרוו לאמר
 לו וזכור משל מה שהאשה טווה על פלכה : זשהקומקומוס מרתיה על לדדיו
 ומי שרוקק למעלה על פניו ירד . והזהר צכצוד מציריק והוא כצודך .
 ולואת ריצ"צ היא והלא אמר חכם אחד מצעלי המוסר פעמים יחנק האדם
 הגדול צכנף הצצוצ וכו"ו עס"צ :

סג' : מה"רר אצרהס יוסף אשכנזי מליורנו יש תצוזה ממנו צשו"ת תוד
 שלמים סי' י"ד והגאון ר"י צסאן משיצו צכצוד גדול עס"צ :

סד' : מוה"רר אנשיל לוי ליון הוא כמנה צתוך רצני איטלייא צזמן כמוה"רר
 חייא מאיר צן דוד וכמ"וה צינידיע ומוה"רר דוד פליגיטון זל"ל קודס סנתגרשו

עלמנו נצו ומשום צייליאה ולולי הוא שסגר את הפתח צפניו כמעט היה
מפתח ככזו במה מצנו ישראל . זה' היה בעזרתו עם רוב מכתציו
שהשיב לב ישראל לעבודת ה' יתברך . זל"ל וש"רי :

עא' : כמוה"ר אהרן וואלטיירה משורר גדול באשר גראה מהצקסה חדשה מאלף
שי"ן הגדפסה בעיר ליוורנו ראיה משוררים ויהללוה והיה גם בן דרשן צת"ת
אשר צויניאה צזמן הרמ"ז וה"ר ישעיה גינה זל"ל בע"ס הס"ר יום עוז
ואלואזן ז"ל צספר הד' אורים . וצן צנו היה כמוה"ר סיים וואלטיירה
סהרצין תורה בערי איטליאה ונזכר צס' פחד יצחק לרציו מה"רי
למפרונטי זלה"ה :

עב' : כמוה"ר אברהם אציגדור צן משולם צן שצע עשרה שנה חיצר ספר
סגולת מלכים אשר צו חרו ספר ההגיון לאריסטוטלים צלשון הקדש צדרך
סיר . וחצר גם בן דקדוק צלשון עזרית ונשחרו צכתו"צים :

עג' : כמוה"ר אברהם דצלמס צן חכמים ונצונים שהרציו תורה צישראל
נולד בעיר ליסי צמלכות נאפולי רופא מוצהק ופילוסוף גדול קורא צפומצי
צקתדרא לתלמידים נולדים צצית מדרש החכמות אשר פה ק"ק פאדובה .
וצפטיירתו הלכו נל תלמידיו הנולדים אחרי מטתו כו"ס הרצ'ן יחיאל צספר
שלשלת הקצלה דפ ס"ג ע"צ . וחיצר ספר מקנה אברהם צחכמת הדקדוק
ונדפס צויניאה עם העתקה צלשון לאעין . והמדקקים מזכירים אותו
לשצח . ומטקדמת הרצ המחצר נראה שהיה מרצין תורה צתלמידים
צמשנה וצתלמוד באצותיו הגאונים שהזכיר שס ספר יחוסו . וצפתח שער
הספר קראוהו חכמס השלס הפילוסוף האלקי המפורסם צרצנים זה במה
שנים יושצ על כסא ההוראות למופת ולאות . והספר הדפיסוהו אחרי
שנקרא אל השמים מעל . גם גרפסו מהרצ זלה"ה אטה העתקותע מספרי
התוכונים והפילוסופים :

עד' : כמוה"ר אברהם ציצאגו ספרדי מאראגונה חיצר ספר דרן אמונה
הגדול המורה דרך אמונת ישראל עפ"י הפילוסופיאה ונדפס צקוסטנדינא שנת
רפ"צ וצדף ל"ע מספרו סיפר שהיה לו ויכוח גדול עם חכמס נולרי לפני דון
יואני מלך אראגונה . וצסוף ספרו מזכיר חיצור אחר פילוסופי צסס מחזה
שדי, ועוד חיצר ספר זה ינחמו דרשות עפ"י פילוסופיאל' נדפס צקוסטנדינא .
והכומר ד"י ר"סי העיד צספרו ס"א דף ס"ח שנתלכו צידו מכתצים אמונים
מהחכמס והזה טועים לחכמת המחקר של אריסטוטלים .

היאודים מעיר צולוניא . וראיתי דצרו צענין אחד של דיני ממונות צקילור
צמרן ונדפסו צויטליאה :

ס"ה : כמוה"רר אצרהם דוד צמוה"רר שמואל פאפו דצרו האירו צשו"ת שמש
לדקה י"ד סי' ח' יש שם תשובה ממנו צא" שהיה צעל צרית ציום רציעי
דח"ה של סכות וקודם שיאור היום מתה לו צתו ופסק דאסור לו לעשות המלוה
צאותו היום מפני שהוא דאוריתא כל יום ראשון . והרצ מורפורגו חלק
עליו לאמר שאם אחרו המלוה עד אחר קצורת המת שיכל לעשותה מפני
שאין אצלות חל צמועד . והרצ פאפו חזר והשיצ צארוכה לקיים דצרוי
הראשונים . אכן צן הרצ המחצר השיצ על כל דצרו וזה הויכוח היה
צשנת התל"א ומתשובת הרצ פאפו נראה שדר איזה זמן צראגוזה (וכן
משמע גם צהקדמת שושנים לדוד פארדו) ואח"כ הלך לדור צמקום אחר .
וצחלק מה"מ דף כ"ה ע"צ צאה שם הסכמתו על פס"ד רצני אנקונח צהיתר
הוצאת זיזין על חלון מצירו ואז היה דר צראגוזה וחתם 'ש תפ"ו . וצפחד
ילחק ערך אלם הוצאה שם תשובתו על מעשה זר שאירע צראגוזה צשנת
התפ"צ והסכימו עמו רצני הדור :

ס"ו : מה"רר אליה מנולא מעיר רומא יש הסכמתו הטובה ערך חליה קודמת
לפסק מה"רר אליקים ממזירעא דף כ"ו ע"ג וכתב דכיון דהיזם חכם ויצן
מה העבודה הזאת של יצום לפי דצרי הרס"צי צההוא סצא דמשפטים לכן
צוונתו רצויה לשם שמים היא עוזה לו מצצעה פסקים מסיצי עעם וצו תלוי
הדצר דאין אדם יודע מה שצצצו של מצירו :

ס"ז : מה"רר אפרים העדלאן ערולינגן הוא היה א" מרצני הדור צזמן הדאגן
מוה"רר יעקב אלפרון מפדוזה ויש לו תשובות צס"ות נחלת יעקב לה"ל .
אחת מהן חתומה צזמן שצ"ו לתת טעם למה אינו מעלה ומוריד אס יסתנה
זמן קצלת שצת ויציאתו לפי המרחק צין היושבים צאורך הארץ ממזרח
למערב . וגם על סינוי זמן חלות לפי המקומות והיאך יתנהג הרולה
לקיים חלות קימת חלות לילה או צאשמורת האחרונה אס ילך אחר השעה
שהוא חלות לילה צא"י ע"ש שהאריך . וגם האחרונים כתצו צזה הענין
וצפרע הרצ הגדול חיד"א זל"ל צספריו :

ס"ח : כמוה"רר אצטליון לאמפרונטי זקן ונשוא פנים א' מתלמידי כמוה"רר סלמה
לאמפרונטי וסימס ג"כ כמוה"רר פינחס חי ענו הרצה שנים והעפתיק
פסקים שלו הנקראים בצעת פינחס . הזקן הפ"ל היה נשוא פנים סוקד
צלימוד הר"ף צצקר וצערצ ומעיין מאד צהלפת . היה ת"ן צצ"כ

ע"ה: כמה"ר אברהם חדידה מחצר קדמון חיבר פ' על הגדת פסח ופירוש על מגילת
קהלת ואסתר במ"ט ד"י רו"סי זח"א דף ע"ט שהיו זידו הביאורים ה"ל .
עו': כמה"ר אברהם הכהן זכמה"ח שצתי הכהן מאי זנטי זא מעיר
מולדתו קנדיא ללמוד חכמת הרפואה והפילוסופיא לעיר פאדוזה וכאן קבל
עטרת המחקר בצית מדרש החכמות בכבוד גדול כי משוררי זמנו נחה עליהם
רוח השיר ציוס שמחתו . וציניהם רצני וגאוני פאדוזה כדוהו צסירות
ותושחות כי מלא חן צעיניהם על לדקתו ואמונתו ודציקותו צתורה
וצתלמוד . להיות שעסק זה גם צהתהלכו צצית החכמות ללמוד
החילוניות . וחיבר ספר דרשות על התורה שנדפסו צוינליאה צצנת
הת"ס לצריאה וחתומים צאולרותי איזה שירים ששרו לכבודו . וגם אחרי
צנתעסק צמלאכת הרפואה לא עזז למוד תורת ה' תמימה כאשר יעיד על
זה ספרו הנכבד בהונת אברהם אשר צו חרז ספר תהלים ופרקי שירה על
השמינית כלול ציאור' נחונדי' ומדרשים נפלאים וחידושים מתוקים מדצש
ונופת לופים והסכימו על הספר הזה רצני דורו כמה"ר יוסף פיימיטא
המקוצל האלקי מ"ץ צאנקונא . הגאון הגדול רצינו ילחק חיים כהן לדק
מהחזנים והגאון רצינו שצתי חיים מאריני ה"ר מרדצי פיראריסי רצני פאדוזה
מה"ר ילחק פאליפיקו ומה"ר משה כ"ץ רצני וינליאה כיצדוהו צסירות
הקדמות נאות ותושחות צראש ספרו וכתצו דנהירין לו שצילי דשמייא כשצילי
דנהר דעה ושהיה כבוד עדתו . וצאמת הקורא ספרו יתענג ויכיר כמה
גדלה חכמת הרצ המחצד צחכמת השיר . זכר לדיק לצרכה :

עו': כמה"ר אברהם קולורני מעיר מנטוזה היה לו יד ושם צחלר דוכוס
מנטוזה ודוכוס פירארה וצהיכל המלך רודלפו השני אשר צמלותס נדפס חיבורו
העמוק צצתי לשונות לוט"ץ ואיטלקי צעיר פראג המורה לופן לכתוצ אגרות
ומכתצים צלשון חידה ומשל . וחכמי העמים הזכירוהו לצצח .

ע"ה: כמה"ר אליהו הלוי אשכנזי המדקדק הגדול חצר ס' הצחור . פי'
על ס' מהלך שצילי הדעת לר' משה קמחי זלה"ה . ס' הרכצה . ס'
טוב טעם . ס' מסורת המסורת . ס' התשצי , ס' מתורגמן , ס' לוחות פעלים .
שירים על ס' איוב, מדרש הנציא , שירים ותושחות על ספרים רצים שנדפסו
צוינליאה , זכרון דצרים, פרקי אליהו . שצרי לוחות . והיה צקי מאד
צלשון הקדש וצלשונות העמים אשר היו לו לעזר ולהועיל לחצר ספריו .
ולומד ללשון עברית לחכמי האומות ועל זה ילאו עליו עוררין מלד חכמי

אֵינִי עֹלֵי אֲנִי . וְלֵעֵת שֶׁצָּן א' מִקְרוֹצֵיו הִיָּה קְרוֹצַ לְמִיתָה . הוּא יֵעַן
 לְחַצְיוֹ (שֶׁהִיָּה לֹר עֵין) לְפָדוֹתוֹ זֶה סְלֵעִים וְחִיָּה אֹתוֹ הֵצָן . וְהָאֲרִיךְ
 יוֹמֵים קְרוֹצַ לְתַשְׁעִים שָׁנָה עוֹסֵק צְתוּרָה צְאוּמָן עַד אֲשֶׁר נִקְרָא מַעַל צְלִיל
 הַשָּׁשִׁי פ' צְרָחִית הַתֵּק"ן וּבְצוֹד גְּדוֹל עָשׂוֹ לוֹ צְמוֹתוֹ כִּצ"ת וּזְרַעֲנוּ יִירֵשׁ אֲרָץ :
 (מַת"מ)

ס"ט : כְּמוֹה"ר ר' אֲלִיָּהוּ מְרִיקֵנְאֵטִי צְמוֹן הַרֵצ מַעֲבָר יִצְק , הַזְכִּירוּ הַרֵצ עֵשֶׂק סִי'
 סו' וְקִרְאוּ צֵסֵס הָאֲלוֹף צְחֻכְמָה וְזִקְנָה :

ע' : כְּמוֹה"ר ר' אֲזָרָהִס צְכְּמוֹה"ר ר' יִלְחָק פְּאֲלִיפִיקוֹ מְרַצְנִי וִינִילִיָּאָה . הִיָּה
 חֲסִיד עֲלִיּוֹן . וְרִאֲיִתִי הַרֵצָה רְשׁוֹת שְׁחִיעָה וְצְדִיקָה שְׁנֵתָן לְיוֹתֵר מִס' שו"צ
 וְצִקְלָת מֵהֵן הָעִיד וְאָמַר שֶׁת"ל הוּא נִזְהָר מִמֶּסֶתֶס יִינָס וּכ"ו וְרִאֲיִתִי פִּסְקָא'
 מִמְנוֹ שְׁנִדְפֵס לְהַחֲזִיק הַחֲרָס הַנְּעִשָׂה צְוִינִילִיָּאָה לְהַכְרִיחַ הַצְּאִים לְהַסְתַּחֵר שֵׁס
 לְפָרוּעַ פְּרַע"וֹת צִיִּשְׂרָאֵל רִצִּיעַ לְמֵאָה וַחֲתוּס צֵס' תִּקְכ"א . וְנִעֲשָׂה לְסִתּוֹר
 פִּסְק הַמִּנְגַּד לְזֶה מֵהַרֵצ הַגְּדוֹל הַחֲסִיד הַקְּדוּשׁ הָאֲלִקִי כְּמוֹה"ר ר' יַעֲקֹב חֲזַק
 זֶלָה"ה אֲצ"ד דַּק"ק פְּאֲדוּצָה (אֲמוֹנָס מַה"רִי חֲזַק חֲזַר לְהַשִּׁיג לְפִסְק הַרֵצ
 פְּאֲלִיפִיקוֹ) וְעֵלָה הַשָּׁמַיִם צִיּוֹס י"ע תְּמוֹז שְׁנַת הַתֵּק"נָה : וְזִכִּיתִי לְרִאֲוֹת
 קְלוֹר דְּרוֹשִׁיו כ"י וַיֵּשׁ זֶהִס חִידוּשִׁים וּפְשָׁטִים מִתּוֹקִים מִדְּצֵס וְנוֹפֵת לוֹפִים וְזֶה
 א' מֵהֶס צְפִסוֹק מֵה נִכְצַד הַיּוֹס מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִגְלָה הַיּוֹס לְעֵינֵי אֲמֵהוֹת
 עֲצָדִיו כְּהַגְלוֹת נִגְלוֹת אֶחָד הַרִיקִים . דַּקְדַּק מֵהוּ אֹמְרוֹ הַיּוֹס הַיּוֹס צ'
 פְּעַמִּים , זֶנֶן הַגְלוֹת נִגְלוֹת וּפִירֵשׁ נִי צְכַל דְּצַר יַעֲוִיֵן זֶה זְמַן וְאוֹפֵן הַפְּעוּלָה
 וְלִכֵּן אֲמָרָה מִיכַל צְכַל עֵת הוּא דְצַר צְלִתִי רִאֲוִי . אֲכֵן הַיּוֹס הַיּוֹס
 כְּנוֹפִיָּה וְהַכַּל נִאֲסָפִים צְכַצּוֹד וְהַדָּר וְאֲתָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא עֵת עוֹשָׂה
 הוֹלְלוֹת וְסַכְלוֹת . וְזֹאת שְׁנִית אוֹפֵן הַפְּעוּלָה נִגְלוֹת לְעֵינֵי הַשְּׁפֵלָה שְׁצְכַל
 הַשְּׁפֵלִים פְּעַס וְשִׁתִּים דְּכִתִּיז מִפְּזוֹ וּמִכְרַכְר כְּהַגְלוֹת נִגְלוֹת אֶחָד הַרִיקִים עַב"ל
 צְקִילוֹר :

ע"א : כְּמוֹה"ר ר' אֲהָרֹן מְרִאֲגוּזָה חִיצַר תּוֹסַפֵּת פִּי' עַל ס' שְׁמֵן הַטּוֹב עַל
 הַתּוֹרָה וְנִקְרָא זִקֵן אֲהָרֹן עֵיין צְמַעֲרַכַת הַשִּׁי"ן צֵסָה מוֹה"ר ר' שְׁלֵמָה אֹהֶב מֵה
 שְׁכַתְצִתִי שֵׁס . וְצִסוֹף הַסֵּפֶר נִדְפֵס ס' מַעֲשָׂה יִשׁוּרוֹן סִיפּוֹר נִפְלָא שְׁנִדְפֵס
 גַּם צְפִנִי עֲלָמוֹ וְעֵיין מַעֲרַכַת זֹו אֹת נ"ד כְּמֵה הַפְּלִיג צְשַׁחַו הַרֵצ דְּצַר שְׁמוּאֵל :

ע"ב : כְּמוֹה"ר ר' אֲזָרָהִס צְכְּמָר יִלְחָק לְהַלּוֹן חִיצַר ס' יֵשׁע אֲלָדִים פִּי' נֵאָה עַל
 אֲסִתֵּר וְעוֹד הַדְּפִים סֵפֶר מְרַפָּא לְנַפֵּשׁ עַל תִּיקוּנֵי הַעֲצִירוֹת וְדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה
 עַד הַקְּצֵלָה עַל פִּי הָאֲרִי ז"ל . וְהָעִיד עַל עֲלָמוֹ צְהַקְדָּמַת פִּי' לְאֲסִתֵּר
 דְּהוֹכְרַח לְעֵלְעַל עֲלָמוֹ מִמְקוֹס לְמִקוֹס כְּדִי לְמֹלֹא פְּרַנְסָתוֹ , וְהַשְּׁלִים הַחִיצוֹר

ישראל, ועבר מעיר לעיר ומממלכה לממלכה כדי להדפיס ספריו וללמד דקדוק
 לשון הקדש ונפטר פה פאדוזה. ואלה הן המרוזות אשר הליצו על מלכות
 קצורתו. הלא חזן מקיר תועק. ותהמה לכל עובר, עלי זאת
 הקצורה. עלי רצן אשר נלקח. ועלה בשמים. אל יה' צסערה.
 בדקדוק אפילתו. ושם אותו לאורה. שנת שט שט שצט עלה.
 צסופו ונפשו צרור החיים לרורה:
 ע"ט: כמו"ר ר' אליהו צ"ר שלמה אשכנזי ראש צ"ד צק"ק וורמוש זלה"ה נדפס
 צאמטערדס פירושו על ס' קהלת צסס מכלל יופי: והניח כתיבת יד פירוש
 על הזוהר ועל מדרש רבות צצית נכותו של הגאון הגדול מה"ר דוד אופנהיים
 ז"ל כמ"ס ד"י די"סי ח"א דף ק"י:
 פ': כמו"ר ר' אברהם חיים סינגאליה רב קדמון צעיר מודנא חיצר ס' דצרי
 הימים כולל ליקוטים וחידושים כללים שהיה מחדש מדי יום ציומו צעמדו
 עכ"ת ועה"עצ. והתחיל פירוש על המשנה ולא השלימו כי נקרא אל
 השמים מעל צקולר שנים. ולא נדפסו ספריו, והניח צן ממלא מקומו
 צחכמה ויראת העם כמוה"ר ר' שלמה ידידיה וצן צנו הוא כמוה"ר ר' אברהם
 חיים סינגאליה זלו"קל.
 פ"א: כמוה"ר ר' אברהם יוסף שלמה גראליאנו נכדו של הגאון רצינו נתנאל
 ערצוט ז"ל רב גדול מוצהק חיצר הגהות נחמדות על כל ד' ש"ע הזכירם
 הרב זרע אמת. וצראש ס' מעצר יצק נדפסה קינה שחיצר הרב ז"ל
 צפטירת הרב המקובל צעל מעצר יצק ז"ל וראיתי פסקים רצים כ"י מהרב
 ז"ל ונדפסו איזה מהם צספרי רצני דורו זי"ע:
 פ"ב: כמוה"ר ר' אברהם צכמה"חר יצחק לנייאדו חתנו ותלמידו של הרב כלי
 חמדה הגיה ספר כלי יקר על הנציאים חצר ספר מגן אברהם דרשות.
 וס' נקודות הכסף פי' על שיר השירים ונדפסו שניהם צעיר ויניליאה.
 ומהקדמתו על החיצורים הנ"ל מוכח שהרב ז"ל כתב גם כן פירוש על התורה
 ועל הנציאים ועל קלת כתובים ועל הפטרות. והרצין תורה צק"ק ארס
 לוצא:
 פ"ג: כמוה"ר ר' אברהם משולם צן הר"ר משולם הלוי חרצני פאדוזה
 הקדמונים הרצין תורה צרצים וסיה גדיצ גדול והניח כל נכסיו לצדקה לעניני
 ירושלים ועניי פאדוזה ולצית הכנסת שלנו ככתוב צספר זכרון נשמות גאוני
 עירנו ונזכר שם לשצח זלה"ה:
 פ"ד: כמוה"ר ר' אשר צר אורי. כמוה"ר ר' אפרים צר שמחה. כמוה"ר ר'

הג"ל בצגדד יום ז"ך למ"צ שנת ומטה נגש אל הערפל לפ"ק ונדפס צויניליאה
שנת צמחה לפ"ק :

עג' : כמוה"ר רר אצרהס מנחם כהן פורטו מקרימונה חיזר שו"ת והמה
צכתו צ"ס כנראה צפחד ילחק ערך דגים וסימנס . ושם הוצאה תשוצתו
על הסטוריון ואכילתו תלוי צמנהג המקומות . וצו"ת נחלת יעקב
אלפרון יש לו תשוצה שלימה להוכיח שציתת השצת לא תלחה הק"צ לא
צזריחת השמש ושקיעתו לפי המקומות שאנו שם ואינו מעלה ולא מוריד אם
אין כל ישראל שוצתים יחד . ועוד צאותה תשוצה נתן טעם למה הר"צ
העיקרים להניח ג' עיקרים ולא הספיק לו צעיקר תורה מן השמים דממילא
מוכרחים שנים הגותרים . ואמר שאם כן היינו מפסידים שכר ועונש
רוחני דהוה אמינא דשכר ועונש הוא גופני כדעת הנימוסים . ומאותה
תשוצה נראה שהיה דר צוירוניה והוא א' מרצני וירוניה הצאים על החתום
צגזירת נח"ש שנעשה נגד הצאים להשיג בצול רעיהם צעלי החנויות של
פירארה והוא צידה כתיצת יד : ונראה שהוא הרצ המחצר חות יאיר
גינטריאות וכוטריקון ור"ת וס"ת ופרפראות לחכמה הנדפס צשנת ש"פ
צויניליאה . וצפתח השער לא נקרא אלף צשמו הראשון שצקדושה ושם אציו
היה כמוה"ר רר יחיאל כהן פורטו ז"ל ריע וחח לכמה"ר רר יאודה אריה ממודינה
אשר ילקו מים על ידי הגאון מוה"רם מפאדוזה זלו"קל . ומלצד ספר
חות יאיר חיזר גם כן ספר גת רמוץ מחצרת החרוזות, ושמוש אצרהס על התורה.
וחסדין דוד על התהלים כל זה כתצ הרצ עלמו צהקדמת חות יאיר והרצ ז"ל
עשה מחלית ההגהה לספר יד החזקה להרמ"צם עם כסף משנה שנת של"ד
צויניליאה : והוא הגיה ספר מנחה צלולה פירוש התורה להרצ קרוצו נקרא
כשמו אצר' מנחם כהן רפא פורטו, כאשר העיד הוא עלמו צסוף הספר שהגיה :
עד' : כמוה"ר רר אהרן המכונה עמריך ממספחת גומפרן הרופא מעיר
צרלין חיזר סער מגלה סוד והוא ציאור לפירוש ק' עזרא על ה'
מגילות ונלוה אליו מאמר המדע על החכמות נדפס צהמצורג שנת הכשר
חכמה לפ"ק :

עדה' : כמוה"ר רר אהרן דוד גורלינגן היה ר"מ ור"מ דק"ק קרימונה ואחרי
זה היה הישים שצחכמי מנעוזה . אור תורתו זורח צספר פלגי מים
צמחלוקת שהיה על מקוה דוויגו והוא מהאוסרים לכתחילה ומתס שנת שס"ז
לפ"ק . וצסו"ת נחלת יעקב לה"רי אלפרון סי' י"ו יש תשוצה שלימה
ממנו על מלמד ששכרו צעל הצית צס' דוקאטי לשנה לפרוע ט"ו דוקאטי

אליעזר מינן זן כמוה"רר משה הלוי . כמוה"רר אורי כ"ץ זר משה .
 כמוה"רר אברהם זר יוסף . כמוה"רר אשר זר יוסף הלוי . כמוה"רר
 אברהם זר יצחק . כמוה"רר אשר זר ישעיה וכמוה"רר אשר זר אליה
 הרצילו תורה זישראל ונזכרים לשבח בספר זכרון נשמות הנ"ל ולא נודע אם
 נמחו כולם ממחנה חלקים זה פאדוזה או זקהלות אחרות . זכר לדיקים
 לזרכה וזי"עא :

פה' : כמוה"רר אשר לוי לצית המשולמי נפטר ר"ח אייר ט' רל"ז וכתוב על
 מלצתו פה ק"ק פאדוזה שהיה ראש ואז המדינה שר וגדול זישראל מופלג
 בחסידות ושמעו הולך באיים הרחוקים :

פו' : כמוה"רר אריה קטאלאני מחכמי פאדוזה בזמן הרב א-קיוולטי זל"ל כתוב
 על מלצת קצורתו שהיה איש נכבד נעים זמירות ישראל ותוקע צסופר זי"הב
 ועוסק בתורה , נל"ע ציוס ט"ק י"ו לחדש מנחם ט' טפ"ז :

פז' : כמוה"רר אברהם לולאטו מרצני פאדוזה כתוב על קצרו : כל עוזרי
 דרך שמעו הציטו וראו כי פה נעמן : איש לדיק תמים נטע נעמן :

מורינו רצינו אברהם לולאטו לנלנת המן : צרציעי למנחם הט"ג עלתה
 נפשו אל אל מלך נאמן : וסמוך לקצרו נקברה אשתו . זגנזי ערצות .
 צצתי נדיבות . וגם פה צעודי צקצרי עמונה . ואחר תחיה וצנין
 שאיה . אני האשה הנתונה לאברהם למקנה ניצ שפתים מהרצנית
 החסידה מרת יועלן אלמנת כמוה"רר אברהם לולאטו נ"ע . נפטר ציוס
 ז' אדר טמו"ו לפק :

פח' : כמוה"רר אלחנן דוד קרמי ראיתי כ"י מהרצ פסקים וש"ת המעידים
 על צקיאותו צט"ס וצפוסקים :

פט' : רצינו אליעד שר שלום צאזיליאה צכמוה"רר מנחם שמשון צכמוה"רר
 שלמה צכמוה"רר וכ"ו רצ גדול ומופלג צחכמות טובות פילוסוף מאמין צתורת
 ה' קנאי זן קנאי חסיד ומקובל חלדי כאשר יכיר הקורא צספרו העמוק
 אמונת חכמים, הוא היה תלמיד גדולי ישראל הגאון מה"רי צריאל והחסיד
 המקובל הרמ"ז והרצ הגדול מוהר"צך והרצ החכם מ"ר אציו זל"ל . והיה
 גם כן משורר גדול כאשר תראה צהסכמתו לס' עדן ערוך והוא הדפיס
 וסידר ס' תפתה ערוך ותיקון שוצצים להר"מו זל"ל . והרצ מופת הדור
 מו"ה חיד"א זל"ל צס' סס הגדולים ח"צ בתצ שרצינו אליעד הנ"ל היה אומר
 כל החכמות למדתי צעשר שנים . אך חכמת התלמוד נער הייתי גם
 זקנתי יגעתי ולא מלאתי כי אם שמן מנהו עכ"ל . והבומר ד"י רוסי

לסוף כל ג' חדשים שאין זכות למלמד צחדש העצור אם נתעצרה השנה
וחתם בשנת שמ"צ לפ"ק :

עו' : כמה"ר אליעזר ש"ח מנורתי זקן וירא שמים ומוהל זקי . שוקד
צלימודים צלילה וצקק צצית יוסף : והיה פרנס צצ"ה ספרדים .
ונל"צע צס"ק י"ג שצט פ' צשלח ש' תק"פע : (תוספת מו"הרר רמס"ג זל"ל)
מוה"רר הצרהס צ"ר משה הכהן שהדפיס ס' חסידים צעיר צולונייא חיצר
ציאור על פירש"י עה"ת וצפרשת משפטים הציא דרשה לכמ"הרר משה
צאסילה עיין אונרות הספרים לר"ח מיכל דף כ"ג אות רפ"ט . (עד
כאן תוספת)

עזי' : מה"רר אהרן צמה"רר ישעיה אצ"ד דק"ק וואראנאווי חצר ס' לחס תרומה
נחלק לג' חלקים . ח"א נקרא לחס תרומה ח"צ מדות חכמים . חג'
לחס מן השמים . והס דרושים . ומאמרים . ופשטים . ור"ת מלאים
מוסר . וכמהג דרושי איטלייא :

עזח' : מה"רר הצרהס הלוי צן חסדאי העתיק מל' ערצ ללה"ק ס' צן המלך
והנזיר נדפס צמנטובה וצאמשטרדם :

עט' : מה"רר אפרים ארדיט מאיזמיר נדפס ממנו ס' עטה אפרים . ועוד
לו דרושים ומי' על הרמזס וש"ות כ"י :

פ' : מה"רר אהרן זעליג צמה"רר יואל פייזיס נדפס ממנו עולת אהרן על
אגדות הס"ס צאמשטרדם ש' תל"ג :

פא' : כמה"רר הצרהס צ"ר ראובן חייט מטריזיעט תתושצי ק"ק ניקלספורג
חצר ס' קורות העתים, יספר צו כל מאורעות שהיו צאיצרופא צין לישראל
צין לא"ה מש' התק"א עד ש' תקס"א נדפס צצרלין והוא ספר נחמד לקרותו
אחר ס' למח דוד גאנו :

פב' : מה"רר אהרן תאומים אצ"ד דק"ק ווירמישא וק"ק קראקא חצר ס' מטה
אהרן פי' על הגדת פסח :

פג' : כמה"רר הצרהס צרודא הוא הגאון הגדול אשר העמיד אלפיה תלמידים
ונדפסו איזה מחידושו צס' תולדות הצרהס והרצין תורה צפ"פ דמיין וצמיין
וצפראג וחתנו הוא הרצ חק יוסף . שורש יוסף כתונת יוסף :

פד' : כמה"רר הצרהס צן אשר וואלירשטיין מ"ץ צק"ק שגאטיך חיצר ס' מאמר
אצרהס חידושים עה"ת ונלוה אליו קונטרס רצ התועלת צסס מחזה אצרהס
והוא מפתח על סדר א"צ למלוא הדינים צס"ע ונלרף עוד אליו ס' זרע

אצרהס כולו מוסר ויראת ה' נדפס צפירודא ש' תקווה לפ"ק :

כתב שראה חיבור אחר כ"י להרב זלה"ה על חג הפסח ותעלותיו עש"ב
דף ס"ג ע"א :

צ' : כמוה"ר ר' אברהם פלטיאל מאגורו נתבז על קצרו פה פאדובה אלה
הדברים צעלם היום הזה ילא סרות ממלאך המות נפטר זה . סימן
בקיון בכיו למלוא לו הרוחה . פלטיאל כשמו לו יכירו כל סוזה . כי
נמלט מכל ליר מיגון ואנחה . איש תם נשלם הורס מול לור רוחו יזה .
זשנת צ"ח ע"ת מנחה . תהיה לו למנוחה . תנל"זה :

צא' : במ"הר אברהם זכמ"ר משה מקיורו זל"ף רבני דורו חקקו אלה הדברים
על קצרו . זשנת תחדו זשמחה את פניך לדיק זה צא לצית מלונו
ונפטר ציוס כ"ז לחדש מנחם רז חסד מוקיר רצנן ומחזיקן אוהב גריס אצי
יתומים ואלמנות וגם זתולות . ויהי זנסוע הארון ויאמר משה מזמור סיר
ליום השזת :

לא וי ולא קינה זמות הבזר . זלא דוי מופשט זלא מגרעת . רואה
פני אל חי זרדת קצר עלה זעדן גן זסוד הדעת :

שמח לזב לדיק כסוזר סזר . זטח ולא פחד וזאת מודעת . כי עת רקוד
העת ספור הסזר . זרוך אשר חונן לאדם דעת :

צב' : האלוף החסיד מ"ר זקני אצי אמי נודע זשערים שמו כמוה"ר ר' אברהם
ישראל חי הבהן זן מעלת החכס הרופא כמה"ר שמואל זכמה"ר משה
הבהן זל"ל שיזמוהו רבני דורו על חסידותו ועל דזיקותו זה' ועל יוסר
מדיותיו כאזרהס אצינו ע"ה ממש היה כדי גדול ועושה לדקה זסתר כדי
שלא לזייס את העניים וזה לשון הרב הגדול מורה לדק זק"ק רוויגו זשנת
התק"טו כמוה"ר ר' זכריה שמואל ראוינה וחזירו הרב המוצהק מוה"ר
אזרהס דיינה זלה"ה זאגרת מכתב החזרות שכתבו לכמוה"ר יעקב חזק
זל"קל כי שמו ושס אציו נודע זשערים מוכתר זכתר שס טוז העולה על
כתר בהונה זזמלותיו חפן מאד זכותו וזכות אצותיו העומדת לעד היא סמכתהו
לשום רביד הזהב על לוארו זלמנותו זין מלכי רצנן זכ"ו זכ"ו והאגרת הזאת
נמלאת זידי מכ"י הקדש דרצנן קדישי הבזכרים . וזא אחריהס הרב
המופלח רצו של החסיד הנ"ל כמוה"ר ישעיהו רומאנין זל"ל זכתב גם זאת
יצאה מעס ה' זזחות . להראות מתורתו נפלחות ולהוליא מן הכח אל הפועל
פועל אולרות . לשון לדיק להזין ולהורת . אשר זתורת אמת רוממתי וגדלתי .
זולין זולין זקטפין זדעפי זיחלתי . בי שפתי כהן ישמרו דעת . זתורה

פה: דמוה"רר חזיער ש"ס צחזילאה זל"ל ר"מ ומ"ן צק"ק מנטוזה ה"ה ספר
 חמנת חכמים . חכמי דאיתי עוד ממנו חיבור צחמנת התכונה כ"י וצס'
 פחד ולחק למהריל יש לו איזה תשובות ועניינים ע"פי הדין: גם צס"ות דצרי
 דוד מילדולה נדפסה תשובה להרצ ז"ל . והסכים צהדפסת ס' פרי תואר.
 וס' משנת חכמים . והוא ילל ליסע התנח האלרי הקדוש רצינו משה
 חיים לולאטו זל"ל נגד מנגדיו ונמלאת אגרתו צידי מכתיצת ידו הקדושה .
 ובעיד בי תהא צקנקנו ומלאו חכם מקוצל אמיתי וירא ה' משה חמת
 צתורתו חמת :

עד כאן דברי פי חכם חן צספר זכר לדיקים לצרכה צמערכת אל"ף :

[The following text is extremely faint and largely illegible due to fading and bleed-through from the reverse side of the page. It appears to be a long list or index of names and titles, possibly related to the 'Meir ha'Chochim' mentioned in the header.]

מפיו תהי כוזעת. זה היום שקויתיהו מלאתי רחיתי תרי גברי רצרצי כמוה"ר
 זכריה שמואל ראוינה וכמוה"ר ר' אברהם דיינה ה"ל אשר צסס מעלת החצר
 הבתירוהו. כמה"ר אברהם ישראל חי כ"ץ קראוהו. אנה נמי
 רהיטנא אצתרייהו. ואמינא לפעלא יישר חלייהו, אישור הייא ואישור
 הייא. זהא חצרותא דניחא קמי שמייא. אצרהס ישראל חד מן
 קאמייא. ישגא שלמיה מלך מלבייא. ואורכא צסנין יתייהיז ליה מן
 שמייא. למעצר עימיה אתיא ותמיהא אבי"ר: עכ"ל הרצ הכ"ל.
 ושמעתי מפי האלוף כמה"ר מאיר עריאסטי זלה"ה שהוא הכיר את מר
 זקני החסיד הנזכר והיה קם כל חלות לילה ומתצודד צצית מדרשו הסמוך
 לצית הכנסת אשכנזים (שאני עמה דר צו, ולמד שם תורה צטהרה מוה"ר
 אצי זל"ל חתנו) ועוסק צתורה שם לחצר מדת לילה ציום עד אור הצוקר
 והולך לצית התפלה ואח"כ היה חוזר שם ללמוד צתענית וצקדושה עד שעת
 מנחה וערצית. ואח"כ היה אוכל מעט כדי סיפוקו. וצאיסון לילה
 ואפילה היה מחזר צצתי העניים עם כסף וזהו קשור צשמלה קטנה והיה
 דופק על דלתותיהם ומשליך השמלה עם המעות תכף שפתחו לו דלת הצית
 וצורה. כדי שלא יתציישו, וצזה היו מתפרנסים צכצוד. מלצד שלא
 היה מחזיר ריקם פני כל שואל ממנו עזר וסיוע צכסף יצזה צצגדים ומטות
 ושמלות צשופע גדול צעיין עוזה רוח נמוכה ונפש שפלה וצפרע עם ת"ח
 ויראי ה' והטיצ גם לצתי כנסיות וצתי מדרשות צחייו וצמותו הניח מאה
 אלף כספים דוקאטי לצדקה ולכל חצרות מלוה שצעירנו ושני צתים לאסוף
 צהם החולים ולרפאתם. ועליו אמרו כמה גדולים מעשיו כמה מתוקנים
 דרכיו. והחכם החסיד הנכצד מוה"ר שצתי אהרן חיים מאריני זל"ל
 חקק על קצרו אלה החרוצות. מל"ק נזר החסידים. שפ"ר יוחסין. עוצ
 עם ה' ועם אנשים, הגציר הנעלה. לו נאזה תהלה. כמה"ר אצרהס
 ישראל חי הכהן זל"ל נלצ"ע יום כ"ד חסון שנת התק"כ.

חדלו לבס אישים צכי ונהי: על מות וגוע הלדיק צארץ: זה אצרהס לא
 מת חיים עודנו: צצכור רוצ חסדיו הצאים ממנו:
 אם כן למה קינה על מיתת גצר: רוחו למרום. רק גופו לקצר: תהי
 נשמתו לרורה צלרור החיים:
 צג': כמוה"ר אצרהס ק' נחמיאש מפורטוגאל חצר ספר רפואות ונדפס צלסון
 לאטיין צעיר ויניליאה צשנת סנ"א כדכתצ ד"י רו"סי ח"צ דף ע"צ.
 ונמלא צידי פירושו על איבה כתיצת יד. והרצ כנ"הג הזכיר תשוצותיו כ"י:

צ"ד: כמוה"רר אצרהס פירירה ספרדי כתב והדפיס צאמטערדס זלסון ספרדי
 שני חיבורים נחמדים להוכיח השגחת ה' על צרואיו ויראת ואהבת ה' יתצרך
 ועיקר סכר ועונש . ומהציל צעוצ עעס ודעת כל תענוגי העולם הזה
 ומורה נבוכים צדרכי העולם לקחת מוסר השכל צלדק ומשפט ומישרים :
 עיין ד"י רוס"י ח"צ דף פ"ח :

צה: כמוה"רר אצרהס ישראל פילזארו מאמטערדס חיבר פירוש עלן נצואות
 יעקב אבינו שאמר ליאודה זנו וקראו שצט יאודה להוכיח שלא נתאמתו
 עדיין יעתידין להתאמת צצואת משיח לדקנו צצ"א ונמלא כתיבת יד ציד
 ד"י רו"סי כו"ס צח"צ דף ז"צ :

צו: כמוה"רר אלישע פונטרימולי אור תורתו זרח צמדינת פיאיומנטי צזמנינו
 וחיבר אלו החבורים . סוד צחורים מענות צין פלוני ואלמוני .
 דצרי סיר (חרוזי קהלת ע"ד אפלטון) שיטת האיפה (על ד'
 כנסיות לר"דא) . קרא הגצר (תולדות הקראי') נקמת ישמעאל (העתק
 ס' ינחק ארוציו) . פתה קען (ציאור הגדה) . פתח תקוה (כולל
 ל"ו פירושי' ע"ד חכמי אומות מלא מוסר) וכלם נמלאו צאולרות ספרי המנוח
 ר' חיים מיכל ונזכרים צספרו דף שב"א ע"א :

צז: כמוה"רר אצרהס מנחם כהן רפא פורט מקרימונה חצר ספר מנחה
 צלולה פירוש קנר ויפה מאד על התורה ונדפס צוירונה והוגה על יזי
 קרוצו אשר ישא את שמו שנזכר לעיל צאות ע"צ . והכוזר ד"י רוס"י
 הזכיר ספר אחר שחצר הרצ ז"ל שמו לפנת עענח כולל תצנית אגרות
 ומכתציס זלסון לח ויפה עיין שס דף לח' צחלק שני מספרו : וצפרשת האזינו
 הציא הרצ הנ"ל ספר שחצר על מליאות השדים ולא נדפס :

צח: כמוה"רר אצרהס פרווינצאלי צן הגאון מוה"רר דוד זל"ל רצו של הרצ
 שער אריה כו"ס צסוף ספרו שלעי הגצורים שהיה סיני ועוקר הרים חכס
 רופא ופילוסוף רי"ס מתיצתא צק"ק קזאלי עש"צ :

צט: כמוה"רר אשר וורמס מדקדק אשכנזי ורופא חיבר ס' סייג לתורה, על
 המסרה, ונדפס צפע"דמ שזת תק"כו :

ק: כמוה"רר אצרהס כלפון אור תורתו זרח צעיר טריפולי זה חמישים שנה
 היה רודף לדקה וחמד עם כל עוצר וסצ עם תלמידי חכמים כאשר העידו
 עליו הרצנים שלוחי עה"ק עצריה צהסכמת ספרו החשוב חיי אצרהס הנותן
 עעס לשצח על הלכות רצות על ד' טורים, ונדפס צעיר ליורנו שנת אשר
 נתן חלקים לאצרהס לפ"ק :

קא': כמוה"רר אצרהם חיים קראקוויא רצ קדמון מהישיבה הכללית של עיר ויניציאה חסיד ומקובל הניח אחריו זרעה תשובות רבות כ"י וחזורים אחרים והוא זקנו של כמוה"רר יעקב מנחם קראקוויא ז"ל:

קב': כמוה"רר אלישמע מאיר פאדווני ילק מים ע"י הגאון מוה"רר ישמעאל הכהן בעל זרע אמת ולמד תורה הרבה גם מפי כמוה"רר שלמה יאודה סיניגאליא רצני עיר מולדתו מודינא . והרצין תורה צתלמידים שם ובהרבה כפרים שצמדינתו ואח"כ היה א' מרצני עיר מנטוזה בחצרת כמו' יעקב קאזים וכמוה"רר שלמה ניסים נר"ו וצסוף ימיו נתקבל למורה לדק פה פאדוזה . ושמעתי תורה מפיו עשרים חדשים . ומלאתיו אור זלום צתלמוד וצפוסקים עניו ושפל צרך ירא ה' מאהבה, ונקרא אל השמים מעל ציום כ"א אלול ש' תק"ץ . ונמלאו צידי פסקיו ודרושיו כ"י והתמיד קילור הלכות עריפות ותערוצות מסי' ס' ואילך צמקום שפסק הרצ זרע אמת צחלק שני זלה"ה :

קג': כמוה"רר אצרהם שער אריה חכם ורופא וחוקר נכד צדורו של הרמ"ע מפאנו ז"ל האיר עיני הגולה צספרו הנחמד שלטי הגבורים לצאר קדושת ארץ ישראל ותצנית צית המקדש וכל כליו וצגדי כהונה ומעשה הקרצנות מלצד כמה עניינים יקרים הכלולים צתיכו מעוער צפסוקי אנ"ך ומדרשי רז"ל צס"ס צצלי וירושלמי ומכילתא וספר הזהר הקדוש וצו הראה ידו החזקה צעשר לשונות שונות וחכמתו הגדולה צתורה וצפוסקים כאשר עין הקורא יחזה צספרו הקדוש חלק ראשון : וצחלק שני ושלישי ימלא סדר עצודת הקרצנות ותיקון קריאה תנך וגפ"ת וזהר וכ"ו דצר יום ציומו צצצות צחדשים וצמועדים . וצסופו נמלא חיקוי נחמד על המלאת מלאכת הדפוס . ונדפס צעיר מנטוזה שנת שצע ציום הללתיך, ויהללוהו צשערים המלויינים צהלכה ולמען תראה גדולת המחצר הזה אצתיק אליך זכרון ימי חייו כאשר כתצם המחצר צסוף ספרו . אמר אצרהם הרופא יל"ו ממנטוזה צן הנשא כמוה"ר דוד שער אריה אציר הרופאים ז"ל צן המרום כמוה"ר אליעזר הרופא המוצהק ז"ל, צן המאד נעלה כמוה"ר צנימן פרש העצרי ז"ל רופא נכד של מלך נאפולי הנקרא פירדינאנדו ראשון, מאראגונה, ואחריו צמלותו רופא נחמד של חתנו גאליאנו מאריאה ספורנה דוכוס מנילאנו . אתה ארוני הקורא דע לך כי עת מולדתי היה צחלות הלילה של יום ש"ק ר"ח ניסן ש"צ ומעלת אדני אצי עטרת ראשי ה"נל

כמח"ר דוד משער אריה אציר הרופאים ז"ל עד יום אשר נקרא ציטיצה של
 מעלה לחיי העה"צ היה לי מעיר לעזור בחכמי ישראל ללמדני תורה וצילדותי קראתי
 ופתרתי תורה נביאי' וכתובים צדקדוק רצ עם הסופרי' המוצהקי' כמ"ח מאיר
 מפאדובה ז"ל וכמ"הר יהוסף זרקא ז"ל, אחריה' הנעלה והמרום איש חיל ורצ
 פעלים שהיה לו שם צראשי גזורי התורה כמ"ה רר יהוסף סיני ז"ל. למדני
 הלכות הרמ"צס ומשנה ופרושי התורה והנביאים. ובעיר צולונייא אחרי
 הפרדי ממנו עמדתי לפני הגאון כמ"ה רר יעקב מפאנו ז"ל ושמשתי אותו
 צפוסקי' ובגמרא. ועל כי אז נגעה צנו יד ה' ומחמד עינינו היה
 לשרפת אש חזרתי מנע צה וינקתי מים על ידי כמ"ה רר יהודה פרוצינאלו
 ז"ל ימים מה. אחרי שקעתי ונחתי על שכמי הגאון מופלא הדור סיני
 ועוקר הרים ריש מחיצתא המקובל הרופא והפילוסוף האלהי כמ"ה רר
 אצרהס יל"ו צן הגאון וראש לדרשני איטאליאה שהיו צמננו כמ"ה רר דוד
 פרווינאלו ז"ל. אורו כהיום יאיר צקסאלי ממונפיראטו וחון מהעיר
 הזאת מנטובה' הגאון יצרכהו ה' הנזכר לשצח, מלא כרסי מצטר ויין הגמרא
 כפי כחי, כי נמלאו לנו צחסד ה' צמקום ההוא אשר נועדנו שם כל חלקי
 התורה שצ"עפ, וגם הורני צהשתדלות רצ הלשון לאעינו מראשיתו ומלאכת
 ההגיון כלה צשלם שצפניס. ועם מע"כת אחרי שנים מה הלכתי
 צפאויאה לשמוע צכנסית הרופאים החכמה מהפילוסופיא לאריסעוטיילי,
 והרפואה לאיפוקראטי וגאלינו היוניס ולשאר חכמי הרופאים הערצייס.
 וע"כז לא עזצתי אז מלהגות תמיד צתורת ה' תמימה כי היה לי הישיש
 הנורא הזה לעולם למורה לדק והוא למדני דעת ייראת ה' וצנפס שוקקה
 מלא אותי חכמת לצ ונתן צכל עוז מהודו עלי עד כי צמשלש חדשים אחרי
 אשר עטרוהו הרופאים צפלוסופיא וצרפואה. גם אני נמניתי כמוהו
 צסמיכה מעליתא צטיאטראות של פאויאה עם שאר הפילוסופיס והרופאים
 שלהם וזה היה יום ר"ח ניסן ש' שכ"ג לילירה. וצש' שכ"ו י"ט אלול ג'
 סיטמצרי, פרשת אתס נצבים קצלוני רופאי הקוליגיאו צמנטובה שהיו אז ל"ג
 כלס חכמים ונצוניס והרסוני לרפאת כשאר רופאיהם צמנטובה ומולה לה. ואז
 הנעלה א"א עטרת ראשי ז"ל היה זקן ושצע יומיס ועל הרוצ היה נוטה מקו
 צריאותו, וחכני ה' למען עוצו למלאות מקומו כי הנה גם הוא הדריכני צמלאכת
 הרפואה צמשקיס וצתרופות וגה צמלאכת היד צנגעים וצהכאות, וגה למד
 את ידי לכרות ערלת הנערים ולהכניסם צצרייתו של אצרהס אצינו. ומיום
 ששי של חדש מרחשון שכ"ו פרשת ואתה את צריתי תשמור אתה וזרעך

אחריך לדורותם . עד י"ט אדר שס"ח פרשת תשא מלתי שלש חרות
וששים ילדים, כנראה בספרי המיוחד לזה אשר זו כתבתי בתחלת זכרון
הנער הנמול פסוק אחד לכלם, ושם הנער הנמול ושם אציו ושם אמו, יוה שנגנס
לצרית לחשזוננו ולחשזונם, פרשת השזוע, הצעל צרית ראשון ושני אם
עשאוהו כמנהג מעלת הלועזים, וזכורתו אם היה זכור לאציו או לאמו,
והנושא מהדרסה אם נעשת בקריאת ויחיד הצעלי צרות צבה"כ בשעת
המנחה כמנהגנו, ומרוז הערח והעמל אחר פטירת א"ח עערת ראשי ז"ל
צרפואת אחינו היהודי' והאדונים והשרים צ יר הזאת, ואילי הארץ חולה לה,
לא דרשתי צס' תורת השם כמוטל עלי, וצמקום הגית התורה יומם ולילה
חזרתי ספר אחד גדול לאטינו מעלות שונות לשרים רצים ושאלות תשובות
לאטינו לרופאים שלא מצני עמנו חוץ מהעיר הזאת כמעט בכל גלילות
לומצארדיה וחולה לה . וספר אחר חזרתי ולקעתי מהתרופות שהם מעשי
ידי לכל החלייה הידועים ודצרי' רצים אחרים השייכים והלריכים ג"כ למלאכת
היד שלא נכתבו עד היום ע"י שום אחד מהרופאים הקדמוני' ושזמננו זה,
הלא הם ציד צני חציצי החצר והרופא דוד המצורך יל"י : וצמלות אדוננו
גולילמו גונזאגה יר"ה, דוכום שלישי ממנוצה, וראשון למונפיראטו, חזרתי
צמלותו על רגל א' ס' אחד לאטינו שבו דרשתי אם יש לזה צ מולא צרפואה
כאשר חשבו הרופאי' הקדמונים אם לאו שנדפס צויניליה ש' שמ"ד, עד
שעון צטול תורה היה צעוכרי, ואחרי שנתמלאת סאתי יד ה' היתה צי
תמוז ש' שס"ה, ומעלצונה של תורה נטל חיות אצרי גופי ולא יכולתי ללכת
צרגלי ולנוע ידי וזרועי השמאלים כשאר צני האדם והייתי כמת מוטל על מעתי
ער ר"ח ניסן שס"ו . וצחליי דרשתי את ה' ואחרי התפלה והתש צה והתחנה
נתתי את לצי לתקן את אשר עותי, וסדרתי לי ולצני תנ"ך, משנה גמרא
מדרש הגדה מאמרי הזוהר וסדר עצודה לכל ימי השנה צשחרית וצמוסף
וצמנחה, עד כי צהגיה זו של תורה צעחתי ירחמני ה' ויסיר מעלי כל
חטא ואשמה שהיה עלי צעצור צטולה . לכן אל תתמה אדוני וקליני אם
העזתי פני לחצר אהל התורה והמשנה והגמרא להיות אחד צסגנונים שונים
כהיום הזה, כי לא עשיתי זאת ליוהרא צעלמא אלא להסיר מעלי גודל העון
הזה אשר היה למשא עלי, ואם יקרה והיה לצצך שלם לעצור גם אתה
כסדרי הזה את ה' ולעסוק צתורה כמשפט יום ציומו כאשר ערכתי לפניך
תיקר נא נפשי צעיניך והתפלל אל ה' צעדי שיסלח לכל עונותי ופשעי ולא
יצא צמשפט עמי כי לא יצדק לפניו כל מי :

והנה אחרי ימי הפסח הזה שעבר שנת שס"ו העיר ה' את רוחי והתחלתי כאיש
מכאזות וידוע חלי לכתוב את דברי התורה הזאת וזכני האל אלהינו גדול
ונורא להשלים זידי הימנית השלושה מגינים האלה של ספר שלטי הגזורים,
והתשעים פרקים שלפניהם חדש אלול שנת שס"ז. יתצרך ה' לעד ולעולמי
עד אשר הביאני עד הלום ויהי לי למשגב שמחו לדיקים זה' והודו לזכר
קדשו כי קדוש ה' אלקינו :

קד' : כמוה"ר ר' אברהם חי די קולוניא מעיר מנטוזה תלמיד הרב הגדול הרופא
כמוה"ר ישראל גדליה קאזיס וגיסו של ידידי כמוה"ר יעקב קאזיס והיה
חכם בחכמות שונות והוא נקרא באסיפת הסנהדרין צעיר פאריס זש'
הת"קס"ו וקדש את השם בו צפרק ע"י דרשותיו ומאמריו הנשגבים שנדפסו
סם צאותו מעמד והוא נכנס לראש ולקלין בכל מלכות רצני לרפת היינו
ראשון לקונאיסטורי לינטראלי של מלכות הנ"ל. וצסוף ימיו נקרא להיות
ראש ומנהיג של עיר עריאסטי ותקן סם כמה תקנות טובות ואברהם בן
חמש ושצעים שנה צלאתו מחרון אף העולם הזה ונכנס ללקוט פרי מעשיו
הטובים בעולם הצא זל"הה. וכבוד עשו לו צמותו והספידוהו בכל
גלילות לרפת ואיטליאה, ועיי צספר רוח והללה דף כ"צ ע"א שהציא מקירה
נכדת מהרב ז"ל.

קה' : כמוה"ר אשר צר דוד צר אברהם צר דוד זלו"קל נכדו של הרא"צ
החסיך זלו"קל חצר ציאור י"ג מדות והוא חתום באולרותי ~~מכתביצת ידו הקדש~~
ממש על קלף יפה. והוא הסופר של חיבורים אחרים נפרדים בקוצן אחד
הנמלאים זידי ואלו הם : א' חידושים נפרדים מלוקטים מפיו הרמ"צן ז"ל
על התורה : ב' סודות הניקוד : ג' פרקי היכלות וסוד המרכבה לר'
ישמעאל כהן גדול ז"ל : ד' פי' כ"צ אותיות התורה ולורתן ע"פי
הקצלה למ"ע שר הפנים : ה' תפלת הייחוד להקדוש האלדי ר' נחוניא
בן הקנה זל"ל : ו' פי' עשר ספירות וסודו' על מלות שונות וציאור על
פסוקי' נפרדי' מתורה נביאים וכתובים עד"ה לרצנו מנחם ת מיד רצינו
חליעזר מורמישא : ז' בקשת הייחוד לר' נחוניא בן הקנה זל"ל בנוסח
אחר : ח' ציאור י"ג מדות להרב אשר ה"נל : ט' מאמר מחקרי דרך
שאלה ותשובה ע"פ הקצלה על מדותיו ית'. נקרא שער השואל : י'
ספר החיים מדצר נפלאות תמים דעות ית' שמו. על שמותו הקדושים,
על צרואיו, על הנשמה, על הנצואה, על ילה"ע, וי"הר, על העולמות,
על הנצואה. על המלות, ועל עניינים אחרים רבים ונכבדים :

No. 111

- קו' : כמוה"רר אליקים זן אצרהס מלונדון זמח זה חמישים שנה ומזר עשרה מאמרות בחכמות ומחקריות שונות ונדפסו ומהס ניכרת חכמתו צנגלה וצנסתר : זיע"ח
- קז' : כמוה"רר אלימלך אחד מתלמידי הרצ החסיד המקובל צעל השס אשכנזי, חזר ס' טעם אלימלך, חידושים עדה"ק על חמשה חומשי תורה ועל מאמרי רז"ל ונדפס .
- קח' : כמוה"רר חכם חסיד מקובל קדמון מאד זכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב, כאשר יעידון יגידון ספריו הקדושים שנדפסו על התורה ועל המלות הנקראים צסס ספר הקנה וס' הפליאה מלאים חכמה ודעת ויראת ה', והלומד צהס יקנה רוח טהורה וקדושה לעצוד ה' צאהצה -
- קט' : כמוה"רר אליעזר (ליזר) דיין צ"ק קראקוניה חיזר ס' יקרא דחיי, דרושים ותוכחות מוסר צאפענצאך צס' תק"פצ .
- קי' : כמוה"רר אצרהס אהרן זן ר' מנחם צכ"ך חיזר ס' אורים ותומים, חידושים ורמזים על תנ"ך :
- קיא' : כמוה"רר אצרהס רופא מוצהק צפרנקפורט דמיין חזר ס' דמיון הרפואות נדפס שס ט' ת"ס :
- קיב' : כמוה"רר אליעזר ריאיעי משכיל צתורה וצמדרשים חזר ס' לוח מאמרי עין ישראל על ד' אלפא ציתא נדפס צויניליאה ס' שע"צ וחזר עוד ספר כללי התלמוד נשאר צתיצת יד צעיר המצירג אלל המנות ר' חיים מיכל נלה"ה :
- קיג' : כמוה"רר אליעזר די אצילה נכדו של הר' החסיד כמוה" חיים זן עטר ז"ל היה מפולפל מאד כאשר יעידון יגידון חזריו מגן גבורים, שני חלקים כולל שעות על התלמוד, ועוד חזר שו"ת ופסקי עמוקי ופירושים על ד' חלקי הש"ע, נדפסו צעיר ליורנו .
- קיד' : כמוה"רר אצרהס יונה זלה"ה מאישפלטר צצ"ד ומ"ן צק"ק ויניליאה שנים רצות, עלה אל האלהים צשנת התק"עה והיה תלמיד הרצ שושנים לדוד והרצ נהר שלום, דומה לרצותיו צחכמה וצחסידות, תקן כמה תקנות עוצות צקהילתו והצילה צכח תפילותיו וייחודיו מלרות רצות ורעות, ואני צכיתי לקבל פניו היקרות וליהנות מחכמתו כמה פעמים והיה תוארו כמלאך האלדים נורא מאד : והיה לו אהצה יתירה עם מורי הרצ הכולל מו"הרר זצחק רפאל פינצי זל"ל אצ"ד פה פאדוזה ומרינין זה לזה אגרותיהם ופסקיהם

כאשר יראו נילניסצשו"ת פרי לדיק כ"י למורי הגאון המרי"ף הנ"ל ז"ל וזה
 מלצד תשובותיו הנדפסות צשו"ת חיים וחסד ודשו"ת מדבר בערצה וצשאר
 ספרי רצני הדור כתובות צתזונה וסצרא ישרה . והגיה ספרים רצים
 שנדפסו צוינילייאה כמו קהלת יעקב . ומנחת אהרן להר"י פארדו
 ז"ל . ולשונו לשון הזהב והה"דרת צהקדמות והסכמות שכתב
 צספרים רצים . ורוצ ימיו עבר צתעניות וסיגופים רצים לכפר על עון
 הדור . והניח חיבורים שונים צכתוצים על דרך פר"דס . זכותו
 יגן עלינו אמן .

קטו' : כמוה"ר אהרן שמואל צכמוה' משה שלים דק"ק קרעמנין חכם חסיד
 ומקובל כנראה מספר נשמת האדם הנדפס צוילברמסדארף .
 קיו' : כמוה"ר אברהם טוצייאנה מרצני אלגאזייר צזמן הרצ הגדול צעל זרע
 יעקב צן נאים . חסיד ומקובל חיבר ס' חסד לאצרהס , כונות על
 התפלה וספר עץ חיים ואשל אצרהס פירוש על המלות צדרך פר"דס, והוניה
 לאור שו"ת יבין וצועז, וס' מגן אצות על החכמות ויסודי התורה להרש"צ
 זלה"ה וכתב צתחילתם הקדמה יפה עד מאד ועוד הניח ס' עץ הדעת על
 מל"ת כדכתב צפתח השער של ס' אשל אצרהס :

קיו' : כמוה"ר אברהם אלנקר מרצני אלגיר מצית דינו של ה"רי צן נאיים
 צעל שו"ת זרע יעקב הדפים והגיה מחדש צליוורנו תיקוני הזוהר עם פי'
 הא"רי ומידושי הרמ"ז ז"ל ונמלאו צתחלת הס' וצסופו איזה מפיוטיו והניח
 אחריו צרכה חיבור עפרא דאצרהס כדראיתי מכתב ידו צהסכמה שכתב צס'
 כתונת יוסף למו"הרר יוסף מריני זלה"ה כדליינתי צמערכת יו"ד. ונדפס צליוורנו
פירושו על מחזור ק"ק ספרדים, וציאור על המנורה :

קיה' : כמוה"ר אברהם שמו, מורה לדיק צקורפו צזמן הגאון צעל פחד ילחק
 לאמפרונטי, היתה לו אהצה עזה עם הרצ הקדוש כמוה"ר יעקב חזק
 אצ"ד צק"ק פאדוזה ומריץ אליו אגרותיו ושאלותיו על הדין ועל
 האמת ושולח לו מתנות רצות על שהיה מאיר עיניו צהלכה, ונפטר צקלרות
 שנים והניח ס' זרע אצרהס דרושים ומידושים צדינים שנדפסו צמנטוזה
 המעידים על חכמת המחבר ז"ל :

קיש' : רצינו אליעזר אשכנזי חכם קדמון מאד, וחתום צאולרותי שני קוצלים
 גדולים מדרושו כתוצים על קלף צס' ה' אלפים וקמ"ד ליגירה מכונים צסס
 ערוגת הצסס ושס הספר מעיד על חכמת הרצ המחבר צנגלה וצנסתר .
 מפיק מרגליות ודורש כתרי אותיות רמזים נחמדים ודרושים נפלאים ופיוושים

שונים על סדר פרשיות התורה מוקפים צערת זה צ פירושים על ס' משלי
כוללי תוכחות מוסר ודדי הגדה :

קד' : כמה רר אליהו חילנא (הוא הגאון החסיד חלקי) היה צקי צהרצה
חכמות וכנראה מחזוריו הנפלאים והיה מורו מאד על למוד החכמות, והוא
לזה להרצ החכם ר' צרוך משקלאו הנזכר למטה' שיעתיק מהחכמות ללש"הק
כל מה שאפשר למען תרצה הדעת תוך צני עמנו צאמרו כי כפי מה
שיחסר לאדם משארי החכמות לעמת זה יחסר לו מאה ידות צחכמת התורה
וכ"ו, עיין הקדמת הרצ הנ"ל לספר חקלידוס שהעתיך ללה"ק :

קכא' : כמה רר אליעזר אזכרי צכ"ר משה צן החסיד הקדוש רצ אליעזר
אזכרי זל"ל תלמיד הרצ החסיד המופלא מה"ר רר יוסף סאגיס ז"ל ונסמך
מהרצ הגדול מה"רי צי רצ והזכירו מהריות"ע צפסקים כמ"ס הרצ שס הגדולים
ח"א, ויש לו תשובות גה צשאר ספרי רצני דורו. פירש סדר זרעים
מתלמוד ירושלמי והיה לו ישיבת חסידים צע"הק לפת ת"ו עוסקים צחכמת
הזוהר כמה שכתב הרצ עלמו צהקדמת ספרו הקדוש חרדים הנדפס. והרצ
קול צוכים הזכיר פירושו למגילת איכה על דרך הקצלה כמה פעמים
צספרו. וכנראה שלמד חכמת האמת מהמקובלים הגדולים מהר"מק והח"רי
זל"ל כי הזכירם לשבח פעמים הרצה צספר חרדים. והקורא צחיצורו ילצש
רעדה צראותו כמה קלרה ידו צעצודת ה' ויראתו צזכרו חסדי ה' אשר
גמלהו כרחמיו וכרוצ חסדיו. אשרי אדם השוקד על דלתות הספר הקדוש
הזה. והרצ אמרי ספר דף קכ"ז נתחמם צהספרו והאריך צשצחו מאד,
עיין שס דצרי פי חכם כמה רר נפתלי אשכנזי זל"הה :

קכב' : כמה רר אצרהס חיים סינגאליאה תלמיד הרצ אציו ר' שלמה יאודה
והגאון צעל זרע אמת, הרצין תורה צתלמידים, וצסיף ימיו נתקבל למ"ץ
צעירו ק"ק מודנא ועלה לשמים זקן ושצע ימים. והניח פסקים רצים
כ"י וחידושים שונים, ואני נשאתי ונתתי עמו צתלמוד וצפוסקים ומלאתיו
חריף וצקי צהס : תהי מנוחתו כבוד :

קכג' : כמה רר אצרהס גצישון צן החכם השלם והרופא כמה רר יעקב
גצישון זלה"ה מהגירוש של הספרדים שהיו צעיר גראנטה צא מארץ תלמסאן
לעיר אלגאזייר צשנת השל"ד צמלות המלך שהזמינו לחיורו חלר המלכות כמו
רופא מוצהק כאשר העידו מהרש"צן ומה"רש נכדי הרצ צעל התש"צן צהקדמת
ספר עומר השכחה ושס הפליגו לדצר צשצחו וצשצח צנו מה"רר יעקב גצישון
כנפש האצ נפש הצן צחכמה צתצונה וציראת חטא, זרע אכסים המלויינים

זמנר המלכים וזפרט הח"ר אצרהם המופלג צרפואה וצלשון ערצי כאשר
 יראה הקורא צסוף ספרו עומר השכחה פי' משלי כמה פיועים ושירים צסתי
 לשונות שחצר ויהללו צשערים כמה רצנים שכתצו הקדמות ושירים לספר
 הנ"ל וצפרט הרצנים המפורסים נכדי הרש"צן הנ"ל ומה"רר ילחק צן אצי
 זמרא והחכם מה"רר מסעוד עזרא . ורצני אלגזאיר זלה"ה : ואלה
 שמות הרצנים שנזכרו צסוף ס' עומר השכחה וכתצו שירים פיועים ומלינות
 להרצ המחצר והשיצ להן . רצו של החכם המחצר כמה"רר שמואל אכזמול :
 כמה"רר מאיר אצי זמרה חצירו : כמה"רר אצרהם עוזיאל : מה"רר מיימון
 צן ד' חנן : הר"ר חיים סעורא ז"ל . הר"ר מנדיל אצי זמרא : כמה"רר
 יעקצ גציסון צן הרצ המחצר שכתצו הקדמה יפה על שצח לשון ערצי ושירים
 נכצדים צלה"ק וצלשון ערצ : הר"ר אצרהם גציסון צנו של הר"ר יעקצ
 הנזכר : הר"ר ילחק סמרא שעשה ליונים וסימנים לששים מסכתות הס"ס
 ונדפסו שס : רצינו טודרוס הלוי . הר"ר סעדיה ן' דאלן . היה
 צלער צמקרה קראו . ושורר צחלומו . קול שמעה אצי ואצינה .
 מצין לצא שחק ומזלות . על כי קרובה היא ישועתי ולדקתי להגלות .
 ואמר הרצ הנ"ל צענין הזה : מי הוא אצי המשוררים . אם תדעו
 אחי ואי מזה חרוזים צאו . אולי נציאים הם : ואם הם הללו תורת
 ה' צאמת נצאו . רצונו שכל המשוררים ספק נציאים, ואם הללו תורת
 ה' נציאים הם : והנה הרצ הגדול ר' אצרהם צדרסי אציו של ר' ידעיה
 הפניני היה מהרצנים הגדולים והיה לו כח גדול צסיר, ומכלל שירותיו היא
 הצקסה הנקראת צית אל כי מנין תיצותיה ארצע מאות ושתיס עשרה .
 וצכל תיצה יש לה למ"ד ואין צה מ"כצ אותיות אלא מאל"ף עד למ"ד, ר"ל
 שאין צה שום אות משאר אותיות כלל, והגיעה עד מלך ארגון, ראו זה
 האיש המדצר צחלי אותיות ונתפלחו מהפלגת לשונו ולמות הדצור : עוד
 הזכיר שס כמה"רר אצרהם זמירו ז"ל שהיו קורין לו חכמי דורו גורן נכון
 כי שמעתי שהיה ס' מורה נצובים שגור צפיו עם כל מפרשיו וכל המקרא
 תנ"ך עם מפרשיה וכן רוצ ספרי הפוסקים ומשורר עליהם מאה ומאתים שירים
 לרוצ צקיאותו צחכמת הסיר : כמה"רר אצרהם צקראע הלוי ז"ל (הוא חיצר
 ספר הזכרון ציאור על פיר"שי עה"ת נדפס מקרוצ) . הר"ר צמח דוראן
 והיה צקי צס"ס וצתלמוד ונפטר ש' שס"ה, והמחצר קונן עליו קינה
 יפה : הר"ר יעקצ גציסון חצר ספר דרך השכל לכבוד הרמ"צס נדי

להלילו מהשגות המקנאים נגדו . וה"ר יעקב זי רצ השבח
הש"יח לספר השכל הנ"ל . ה"ר שלמה אלמלאקי שר לו שירה
לכבוד תורתו וקדושתו זל"ה עיין צחות מ"ס סימן ו' טעם לכינוי
משפחת גזיסון :

קכד' : כמוה"ר אברהם זן החכם המשורר כמה"ר מאיר אזי זמרה . הרצ
גזיסון צסוף ספרו עומר השכחה דף קל"ה ע"ג קוראו מוריניו הרצ הגדול
ומציא ממנו שירה עריזה וארובה ואעתיק כאן דברי הקדמתו כי נכונים
המה להישיר האדם לעבודת זוראו וזה לשונו .

אמר אברהם זכמה"ר אדוני אבי ה"ר מאיר אזי זמרה ז"ל זאת השירה
יסדתי לי תוכחה לעלמי ולאחרים עמי כל עוד שהזכירה נתונה זיד האדם
להרע ולהטיב ר"ל כי הרעות נתונה זידו אם יזכה זע"הז ויתאזה לשכליות
צעודו צחמרות ויפנה מעלה מעלה אשריו כי יעווס זע"הז טעם
מתענוגי העה"צ, וזעת יליאת נשמתו מגופו יתגלו לו סודות נעלמות, וקודם
הגיעו לאותה השעה ישתוקק מתי יפול הפירוד, והפּפּ: הפּפּ: ויסדתי
זוהארן הר"ג ליזי"רה : עש"צ .

קכה' : כמוה"ר אפרים קנוואה רצ גדול פטיש החזק כמ"ס הרצ עומר
השכחה דף קל"ז ע"ד היה צעיר תלמסאן והיו קורין לו רצ סתם ונפער
שנת ונפל ממנו ר"צ לפ"ק ואמרו על אזי אזיו כמה"ר ישראל נקוואה
הקדוש שקידש ש"ס צפרהסיאה ונשרף צטוליטול' הוא והרצ רצינו יאודה
זן הר"אש זל"ל וס"ה עמהם הי"ד . וצדף קל"ע כתוב אמר
אברהם זכמה"רס אזי זמרה כשאירע הגירוש צספרד צעיר גראנטה
(וצאנו לתלמסאן כמו מאתים נשמות) היתה שם משפחה קורין לה
צני גזיסון וכולם מתו על קידוש השם ושם א' מהם לא המיר
דתו ועיקר גירושם היה משצלייאה מהגירוש של שנת אל קנ"א ונקם
ה' לפ"ק . ומשם צאו לגראנטה גם שם לא הונח להם ולא
לזולתם צאופן שכל משפחתם גם צחור גם צתולה יונק עם איש שיצה
כלם מתו על קידוש שמו ית' ולא אחד מהם המיר דתו, ושני אחים חכמים
ראשי אלפי ישראל הר"ר יעקב וה"ר אברהם צני הר"ר יוסף גזי שון
ז"ל נעשה להם נס עלום וניולו וצאו עמנו לארצות ישמעאל,
וכצאנו כלנו לעיר תלמסאן והגדנו להם ענין זאת המשפחה הקדושה
גזיסון שהוא נגזר מלשון הפסוק צאיוצ ראמות וגזיש שהם מיני מרגליות
עוצות עש"צ . נחזור לענין כמוה"ר אברהם גזיסון צעל ספר עומר

השכחה כתוב שם בסוף ספרו כי נקרא אל השמים בן נ"ח שנת שנת
 זראשית ש' השל"ג וכבוד גדול עשו לו צמותו צני קהלתו תלמסאן ועיר
 אלגזאייר כי הוא אהוב ונכבד מכל מכיריו ואוהביו על חכמתו צתורה
 וצרפואה ועל לדקתו וחסידותו ונדפסו שם קינות רבות שחזרו לכבודו רזני
 דורו המעידות על מעלת החכם החסיד הנ"ל ז"ל ועל יופי חזריו ופיוטיו,
 ושירותיו ינוח על משכבו צטלוס :

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

אות הבית

א': כמוה"רר צנימין הלוי יש לו תשובה צשו"ת אורח ללדיק הוא היה מגורי
האר"י זלה"ה והעמיד תלמידים הרבה בחכמת האמת ומכללם כמה"רר
ישראל שלמה לינגי זל"ל ועזרו זיניהם שאלות ותשובות עד"ה ככתוב
צאגרות הרמ"ז והרמ"ז זל"ל עלמו קבל ממנו סולת נקיה בחכמה זו כדכתב
צהקדמת תיקוני שיצנים שלו וצשאר ספריו. והניח חידושים ופירושים רבים
צספרי הא"רי זל"ל ומהם ניכר גודל חכמתו וקדושתו הפלא ופלא ועליו
הכתוב אומר צנימין ידיד ה' ישכון לצעח וג"ו :

ב': מה"רר צרוך יש לו תשובה צסוף צאר שצע ונראה שהוא מה"רר צרוך
קזים שהזכיר הרב קול עוגב דף מ"א ע"צ והדפיס ממנו מוסר לצית הקצרות
לצרוך יום המות צמשקל על הרציעית עש"צ דפח"ח :

ג': כמוה"רר צרוך פייחתוסי מחכמי תונים צזמן הרב חק נתן חיצר ספר
מקור צרוך דרושים נחמדים על התורה מעוטרים צפרפראות לחכמה נוטריקון
וגימטריאות ומסרות ודרכים נפלאים ע"ד פר"דס נדפס צק"ק ליורגו.
והרב המחצר היה מרובה ציסורין כשחצר ספרו. ומדצרו ניכר
ששימש רבנים חסידים יראי ה' וחושצי שמו. גם הוא כאחד חסיד
וישר זל"ל :

ד': כמוה"רר צנימין נצון חיצר ספר פי שנים והוא כ"י וצספר גע מקושר
נדפסו איזה מפסקיו :

ה': מה"רר צנימין צן הרב כתנות אור נדפסו איזה מחידושו צספר הרב
אציו :

ו': כמה"רר צנימין לופים מחכמי ליורנו צזמן מה"רר חי"דא זל"ל חיצר
שיטה על חגיגה. וחידושים על התלמוד והפוסקים כמ"ש המשכיל ר'
דוד לופים אחיו צהקדמת ס' יצין שמועה למה"רש אלגאזי דפוס ליורנו,
ושמעתי מחכס אחד כי הה"ר צנימין לופים היה פלפלא מריפא עסיק

מערכת הבית

א' : כמוה"רר בנימין אישפינוזא ח' מרצני עיר תונס יש צירי מנתינת ידו ממס תסוזה שלימה צענין וי"ו קטיעא דסלוס דנחלקו עליה רצני ווינליאה ורוויגו והרצ ועד לחכמים הזכיר ספרו צית העזר פי' על רא"צע נציאים וכתוצים . ומיזור על לסונות הרמ"צס . וש"ת . וצו"ת יוסף אומן סי' י' הזכיר ספרו יסוד הקיום לחלוק עם ס' ישרש יעקב צצאני על דקדוק לסונות התפלה :

ב' : כמוה"רר צרוך כהנא ר"מ ור"מ צק"ק פיורדא גם היא כתצ פסק ארוך על הו"יו דסלוס קטיעא הנזכרת : כן ראיתי צאגרת סכתצ מה"רר יעקב סארוואל אל מוה"רי למפרונטי ז"ל :

ג' : מה"רר יהודה צרוך צמה"רר צללאל ממספחת מהרי"ל נדפס ממנו ס' לידה צרוך דרושים צעיר פראג ס' תק"מו :

ד' : כמוה"רר צרוך עזריאל חזקיעו מפירארה הזכירו מה"רר גאל צהגהותיו לש"ע אה"ע סי' ז"ג אות א' והוא ח' מגצרי רצרי המעידים על המנהג סנתפסט שצעלי חוצות נדחים מפני האשה שיש לה לגצות כתוצתה אפילו הם ישראלים ואפילו מחיים דהצעל . ונראה מסס שהיה צדורו של הר"מף וצו"ת מוהר"מאי יש שס תסוזה ממנו על איש צליעל אה כופין אותו לגרש את אשתו עש"צ . וחתם כ"ד לח' מנחס הס"כד צפירארה :

ה' : כמוה"רר צרוך צמה"רר אלקנה ש"ן מק"ק פיורדא מיצר ספר עטור צכורים על פירוש התורה לרצינו יעקב צעל העורים נדפס צפיורדא סנת תק"יז .

ו' : כמה"רר צרכיה צרך דק"ק קראקא מיצר ס' זרע צירך ח"א וח"צ דרושים ומידושים על התורה ונדפסו כמה פעמים ונכדו אשר ישא את שמו מה"רר

- צאוריתא תדירא ולא מחזיק עינותא לנפשיה ונפטר לעולמו ציוס שני של
שציעות .
- ז' : כמה"רר צנימין עשאל מחכמי סאלוניקי הרצ צאר לתו רואי הציא מחידושו
על הט"ס :
- ח' : כמה"רר צרוך מקאסווע גצרא רצא הזכירו הרצ פקודת המלך והזכיר
מחידושו :
- ט' : כמה"רר צרוך קאלימני צומן הרצ מדצר יהודה ממודנא הוליא לאור
ספר מעשי ה' לה"רר אליעזר אשכנזי וס' תורת משה לה"רר אלשיך ומיצר
צראסס הקדמה יפה ונאה וממנה ניכרת חכמתו הגדולה לכתוב צלסון
זך ונקי :
- י' : כמה"רר צרוך צר ילחק אצן יעיש חיצר פירוש פשוט על שיר השירים
קהלת . ואיוצ קרא שמו מקור צרוך ונדפס צקושטנדינא ש' של"ו :
- יא' : כמה"רר צרוך צר צרוך חכס חוקר ונצון אחד מרצני ויניליאה צומן הרצ
מדצר יהודה חיצר ציאור רחצ ויפה מאצ על קהלת קרא שמו קהלת יעקצ
נדפס צויניליאה ש' ושנחה . והקורא צו יכיר וידע כמה גדלה חכמת
החכס המחצר צחכמות טבעיות ואלהיות . ונמלא צידי פסק כתיבת יד מהרצ
ז"ל . והוא הגיה והוליא לאור ספרים רצים צעיר ויניליאה :
- יב' : כמה"רר צרכיה הנקדן צן נטרונאי העתית מלסון ערצי ללסון הקדש
משלי הפילוסוף איזופו וקרא שמו משלי שועליה ונדפס צמנעוזה . וצו
הראה החכס המעתיק את צקיאותו צלסון עצרית : ועוד חיצר קיצור
מספר האמונות לרצ סעדיה גאון ז"ל . ועוד הניח כ"י ספר מוסר כ"מס
ד"י רו"סי צספרו ח"א דף ס"ה :
- יג' : כמה"רר צנימין צר יאודה רומאנו חיצר פירוש על נציאים ראשונים .
ופירוש על דצרי הימים . ופירוש על ס' משלי ונשארו צכתוצים אלל
חכמי העמים . וכפי עדות הכומר ד"י רוסי צספרו חלק א' דף ע"צ .
פירושי החכס הנ"ל הם כתוצים צתצונה וצדעת עפ"י הדקרוק להצין לסון
המקרא :
- יד' : רצינו צרוך לונאטו דרסן מפואר צק"ק ויניליאה צומן הרצ דרך ישר
למזה"רר ישעיה ניגה כמ"ס כמה"רר יוס עוצ ואלואזון צספרו הד' אורים
דף צ' ואח"כ עצר לרעות לאן קדשים פה פאדוזה והרצין תורה צתלמידים
עס הרצ תיקון עולם פירוש ישעיה צמסנה וצתלמוד ומגדולי תלמידיו הגאון

צרכיה צרך הדפים צאמטרדס ס' זרע צירך שלישי על התלמוד :

ז' : כמוה"רר צנימין זאצ וואלף ר"מ דק"ק זמירנאד צכמה"רר ישראל דרטן
חירר ס' עיר צנימין צ' חלקים על מאמרי עין יעקב ונדפסו שניהם ומוה"רר
חי"דא זל"ל מציאו הרצה פעמים צספריו :

ח' : כמוה"רר צנימין כהן לדק (ויעאלי) ר"מ ור"מ צק"קי ריגיוו יע"א
צזמן הר"מז זל"ל והיה תלמידו צח"ה חיצר ס' גבול צנימין דרושים
נכצדים . ס' אלון צכות פי' איכה . ס' אצות עולם פי' אצות . עת
הזמיר שירים לכל ימות השנה . ויש לו הגהות נכצדות צאולרות חיים .
וצס' הכוונות להא"רי זל"ל ככתוב צס' סס הגדולים ח"צ ערך ג' : ואנכי
הלעיר ידעתי נאמנה שיש לו עוד ספר גשמי צרכה ש"ות על סדר ד'
עורים . וס' פתחי שערים והס נמלאים צצית גנזיו של הגביר כ'
צנימין פואה צעיר ריגיוו . וכצר אור תורתו זורחת צספרי רצני דורו
פחד ילחק צהרצה מקומות וצס"ות שתי הלחם לר' משה מציאז והסכים סס
עמו חתנו כמוה"רר ישעיהו צסאן זל"ל :

ט' : הגאון כמוה"רר צן ציון לרפתי אחד מרצני ויניליאה אור תורתו זורחת
צספר פלגי מים . על ענין מקוה רוויגו והוא היה מהמתירים וחתם
דצריו צשנת שמ"ט וסס נקרא הגאון לרפתי . וצספר משצית מלחמות יש
סס צ' פסקים ממנו על ענין הנזכר וסס חתם צשנת ש"סו לפ"ק . וסס
כתצ שמה שאמרו חכם שאסר אין חצירו רשאי להתיר לא נאמר אלא
צהוראה חדשה שמעולם לא הוצאה צצה"מ . אצל דצר שהותר כצר על
ידי גאוני עולם ונהגו צו היתר זה כמה ימים ושנים וצפרט החכמים אשר
המה חיים עדנה וא"חב קס חכם לאסור על זה לא נאמר חכם שאסר וכ"ו
והציא ראייה ממהרי"קו שורש ק"עא עש"צ . והשכנ"הג י"ד סי' רמ"צ
הגהת צ"י אות נ"ג הציא דצר זה ע"שצ . ושכצ גם מה"רר שמחה
לולאטו . וגם צשו"ת מה"רי הלוי יש תשובות וחתימות מהרצ לרפתי
זל"ל :

י' : צעלי אסופות ספר קדמון ראיתיו כתיצת יד צצית מדרשו של כבוד
מעלת מוריכו הרצ רצינו ילחק רפאל פינלי נר"ו וסיפר לי שהיה צתוך גלוי
הרצ הגדול זקנו החסיד המקובל מוה"רר אצרהס סגרי זל"ל מעיר
קסאלי והוא קוצן גדול דינים על דרך הרצ שיצולי הלקט ולדה לדרך
ידומייהס : ועצרתיו צו כל הלכות . ט"צ ולא יצטר מטס טוס דין

רצינו ילחק חיים כהן לך מהחזנים זלו"קל והזכירו צספרו פחר ילחק דף י'
והפליג צסצחו מאד צמכתציו וצפרט צהספד שעשה צפטירת הרצ ז"ל וקוראו
גאון הדור לדיק יסוד עולם ז"ל :

צו' : כמה"ר צוניט די לאטיש רופא מוצהק צפרווינלא המליא טצעת אלטגניני
כדי להכיר גוצה השמש והכוכבים ושטח שעות היום והלילה וכתצ כל זה
צחיצור מיוחד ונדפס צפאר"יז שנת ש"ה וצמקומות אחרים. והחכס ר' דוד פומיס
כתצ שצעיר רומי הניח המחצר הזה שס עוצ על חכמותו והנהגתו הישרה :

צז' : כמה"ר צן ליון גירונדי לרפתי זקנו של מ"ר אצי חצר קילור הלכות
שחיטה וצדיקה ויש לי דמות תצניתו ומראהו כמראה מלאך האלדים נורא
מאד . הרצנית מרת צנוינידה מריני אמו של מ"ר אצי היתה חכמה
גדולה צתורה ויודעת פרק צשיר ויש לי מכ"י פירוש איזה פסוקים ושירים
וצצחרותה נשאה ונתנה צארצע אמות של הלכה עם רצני הדור והיו תמהים
על חריפותה וגם אחרי שהיתה לאיש עם מ"ר זקני המשכיל כמה"ר מרדכי
גירונדי ז"ל לא מנעה עלמה לעסוק צתלמוד וצמדרשים עד יום פטירתה
זלה"ה :

מנ"ק החכמה מרת צנוינידה אלמנת הישיש כמה"ר מרדכי גירונדי ז"ל
אדם קרא לאשתו על כי היתה אס כל חי כן לזאת יקרא חוה על היתה
אס כל חי , תלמידים הרצה גדלה לתורה צדיוק קריאה ויראת אל חי ,
ותמור שס חוה הנה היא חיה עדי תקיץ צגן עדנו צעל חי :

י' : מורי אצי ועטרת ראשי כמה"ר צן ליון אריה גירונדי זלו"קל גצר חכס צעוז
ודרסן מפואר צמחנה אלדים זה פאדוזה נולד להגציר המרומס ירא ה' וצמלותיו
חפן מאד דחיל ומוקיר רצנן כמה"ר מרדכי זלה"ה ציוס כ"א לחדש טצת שנת
סתק"כד צכפר ליעאדילה סמוכה לעיר פאדוזה ונתגדל על צרבי אמו הרצנית
זקנתי שהעמידה תלמידים הרצה לתורה מרת מזל עוצ המכונית צינונידה
תמ"ך צתנ"ך וצדקדוק הלשון וצהלכות הרמ"צס וצפירוש רש"י עה"ת .
ואח"כ למד שצע שנים צתורה שצע"פ היינו צמדרשי רז"ל עם יעקב איש תס
יושצ אהלים מן המשכילים . האלוף כמה"ר יעקב לונאטו זלה"ה .
וצצואו לדור פה פאדוזה הלך לשמוע צלימודי התלמוד וספרי מחקרי אומתינו
ומה"ר ר' ילחק רפאל פינלי אד"מו ז"ל שהכתירו צכתר החצרות צין שאר
משכילי עמו שהיו דורשים את דצר ה' צימי החורף צמדרש הק"ק . אונס

שהציוו הראשונים . וקראתי ג"כ הלכות מלה וכמדומה לי שיש שם
 לדברים שלא נתבארו בדברי הפוסקים והם הסדר ללמוד למול וסדר
 רפואת מילה שהאריך מאד וזה והם דברים נלרנים לדעת אותם אכן
 לא יכולתי לדעת מי הוא מחברו והספר הזה הזכירו הרב שלישי
 הגדולים פרק ד' דעז', והרב זכרון יוסף בהשוותיו לחלק י"ד ס'
 ה' וסימן ו':
 יא': מה"רר צרוך צר מר' שמואל מאיר לארץ ולדברים צפסקו על מקוה רוויגו
 שנחלקו צו רצני הדור והוא מן המתירים .
 יב': כמה"רר צנימין צינג כהן מקראטשין מיצר ס' נחמד על סגולות
 רפואות וקמיעין נקרא אמתחת צנימין וכתב בהקדמתו שהם כולם סולת
 נקיה מהרמ"צן והא"רי ז"ל . והעידו עליו רצני דורו שהיה לו יד ושם
 בחכמת הקצלה ומעשיו ישרים צעיני אלדים ואדם :
 יג': כמה"רר צרוך צ"ר יואצ מפאם פיורי מרומה יש הסכמתו הטובה
 צפחד ילחק ערך חלינה קודמת צפסק הרב ר' אליקים ממאליראטה להתירה
 ליצם :
 יד': מה"רר צנימין דיאט צרנאנדון ראש ישיבת נוה שלום מיצר ס' אורות
 המלות דרושי' וחידושי' ועעמי' על המלות וסו"ת עמק צנימין ונדפסו יחד
 צאמטרדם ט' תקי"ג .
 טו': כמה"רר צינידיע אכסילר אטכנזי א' מרצני איטלייאה צזמן שהיו
 היאודים גרים צצולוניא והיה שם קהל ועדה של רצנים וצית דין של
 דיינים מומחים . וראיתי איזה פסקים ממנו נדפסו צויניליאה וחתם
 שנת רע"ח . והיה ריע ואהוב של כמה"רר מייא צר דוד וחגר
 מתניו לחלוק עם כמה"רר דוד פיליגוטון וכתב אליו דברים קשים וכל
 זה נדפס :
 יו': ציאור פרסת אליהו הנביא קונטרס קטן על דרך הנסתר . לא ידעתי
 מי היה מחברו ראיתיו כ"י אלל אהווי מהח"כר יעקב ישראל קרמי נר"ו
 צעיר ריגיו :
 יז': כמה"רר צרוך המכנה צינידיע מצאטן ר"מ ור"מ דק"ק וירונה אור
 תורתו זרח צספר פלגי מים בהסכמתו על מקוה דרוויגו שהיו מציאים
 צו מים צכלי צטוליו ונחלקו צו באוני עולם וחתם הוא לראש רצני וירונס
 ט' שם"א לפ"ק :

ממרדכי גירונדי מפאדוזה על

צלי כסף וצלי מחיר אלא לכבוד ה' וקדרו . והיה נושא ונותן באמונה
מחלית היום כדי ליהנות ממעשה ידיו ומחליתו לומד צתורה לשמה מתנהג
צחסידות ודעתו מעורבת עם הצריות ונמלא בכל עת וזמן לעוצת צני עדתו
הקרוצים והרחוקים . פזר נתן לאציונים צשופע גדול . וארצעים
סנה יש צתענית ולא לן צמעה רק צצצות וצמועדים צחיי אשתו
אמי מורתי צצ"ת ובל הלילה יוש צצית מדרשו לומד צספר הזוהר קודם
היום ורצו ענייניו ונפלאותיו כאשר לשמע און שמעתי ממורי אחר שהיה
מצירו צתורה כמה"ר ישראל קוניאן זל"ה . וצסוף יוניו סצל יסורי
ה' צאהצה קרוצ לעשר שנים ולא עז צאותן הימים יחודיו ולימודיו עד יום
צשעה עשר לחדס כסלו שהפליא ה' חסיר לו ליהנות מזיו שכינתו צצנת כי
צחר ה' צציון איה למוצצ לו לפ"ק והניח דרושים ותוכחות מוסר על עניינים
שונים ופירוש יפה על קינת הודי נהפך להר"מ זל"ל . וחידות יפות
שחבר צאיזה זמנים . וחידושים על תנ"ך והס חתומים צאולרותי מכתיצת
ידו הקדושה ממס . תהא מנוחתו כבוד וזי"עא

צח' : כמה"ר צרוך גד אשר הלך צשליחות מלוה מע"הק ירושלים לער
מדי ופרס (צזמן הרצנים המפורסמים כמו"הרר יעקב לחח המקובל .
והרצ מה"ר ילחק ן' גאמיל זקנו של מופת הדור מה"ר ח אצולפייא
והרצ מה"ר אצרהס ן' חנניא תלמיד מהרי"מ זל"ל וכמוה"ר נתן
צכמה"ר זרחיה גועה זלה"ה והרצ מה"ר מאיר צצמ"ר יעקב חלים .
וכמוה"ר ילחק צוטון . וכמוה"ר שלום אצוחצוט וכמוה"ר אהרן צר דוד .
וכמוה"ר צרוך צכמוה"ר ישראל צנימין , וכמוה"ר יוסף די סיגוצייא זל"קל ,
והחכם השלם הדיין המלויין כמ"הר צרוך גד אשר הנזכר כאשר הלך צשליחות
ירושלים לערי מדי ופרס צאו עליו לסטים וצזו כל אשר לו והניחורו
צמדצר שמש ואת החמור הרגו צחרצ ולא ידע אנה יפנה ואנה ילך והיה
מהלך כסומא יום אחר יום צרעצ וצלמא כי אס מעשצ הסדה היה ארכל
ומיניקת הסלעים היה שותה עד משך עשרה ימים : ציום אחד עשר
יום צשס צחו ונס ליחו ולא היה יכול עוד ללכת והיה מתעלף למות וישא
עיניו וירא והנה איש אחד גצור חיל קומתו גצוהס מאד גרומה צירו .
והים רופס להרגו ומפתד שאונו קס ועמד על רגליו וישאלהו האיש צלשון
סקדט וישמר מאיזה אומה אתה ? וישמר לו עצרי אנכי . וישמר לו
מה עצודתך ? השיבו שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד , וסיפר לו כל

יח' : כמה"חר צנימין שאל מהאדומים חזן ק"ק פירארה הזכירו לשנח הרצ
שער אריה צספר שלטי הגזרים וכתב שהוא היה מסדר המזמורים והקריאות
שנוהגים לומר צעת הולאת ס"ת מידי שנת צסצתו, וכן נוהגים צצ"הכ
איטלייאני צק"ק פירארה יע"ח :

יט' : כמה"חר צרכיה צן נטרוני הנקדן חיצר ס' משלי שועלים על דרך משלי
אזופו ועל כל משל ומשל יש מוסר נאה הנשמע מאותו משל ולפעמים איזה
סיר . ונדפס צמנטוצה וצצרלין :

עד כאן הביעו דברי פי חכם חן זל"ל צמערכת צי"ת :

[Faint bleed-through text from the reverse side of the page, mostly illegible.]

ממרדכי גירונדי פאדוזה על

הקורות את השליח הנזכר הרבה מאד • סוף דבר הגזיר הווא שמת
 שמחה גדולה מאד וכמואל שלל רב כאשר הגיד לו השליח הנזכר שהיה
 מירושלים והאכילה והסקה מהמזון וחמת מים שהיו עמו ואמר לו אל
 תירא עברי חנני משצט נפתלי ושאל את פיו לאמר מי הציאך עד
 הלום? וסיפר לו את כל הקורות אותו • ואמר לו אל תירא שזה פה
 עד אשר אלך ואגיד לשצטי • והניח לפניו מזון ומים ואמר לו מתירא
 אני מלסעים ומחיות רעות רגוני ללכת עמך במקומך ויאמר לו מקומי
 רחוק מאד ואתה עיף ויגע לא תוכל ללכת שם ואני על ידי קפיצת הדרך
 אלך צמורה • וכתב ו שם משמות הקדש ונתן על לואר השליח הנז'

ויאמר לו אל תירא כי הנה כתצתי לך שמירה מעולה עד צואי אליך וילך
 האיש הנזכר לשצטו וצתוך ג' ימים הלך וחזר ומלא החכם הנ"ל במקומו
 צריא אולם ויאמר לו מהלך ג' חדשים הלכתי בשלשה ימים הללו וחזרתי על
 כל השצעים וסיפרתי להם כל אשר אמרת לי מהקורות אתכם ומשצוד
 מלכיות המשצדים צכס עכ"ס והראתי להם הכתב אשר נתת לי מאנשי
 קדש אנשי ירושלים ושנו את כל הכתוב צו מקלת לרותיכם וידאגו דאגה
 גדולה עד מאד ויצכו צכי גדול ויתנו לי הכתב הזה (אשר נכתוב לקמן)
 כדי שתציאהו לצני עירך אנשי ירושלים דצרי שלום ויאמר לו השליח הגידה
 נא לי מה שמך • ויאמר לו מלכיאל ויאמר לו אדני העצת חסדך
 עמי • יעתה רגוני למקום ייסוב ויאמר לו כן אעשה ויאמר לו צא
 אחרי • וילכו ג' ימים צמדצר אוכלים ושותים מעדני מלכים שהציא כמ"ר
 מלכיאל עמו • ציום הרציעי אמר ר' מלכיאל להחכם הנזכר לא אוכל
 לעצור מפה כי זה תחומי וצקרצ ג' ימים תצא אל ארץ שנער, ויתן לו
 מאכל וחמת מים קענה וררור זהב אחד ויסקהו ויחצקהו ויאמר לו לך לשלום אל
 תירא שמור הקמיע הזה אשר על לוארך צקדושה וצטהרה וכל זמן שיהיה
 עליך לא תירא לא מאדם ולא מחרצ ולא מאלה ורומח ולא מחיות ומזיקין
 שצעולם ויתפרדו איש מעל אחיו צצכיה גדולה ויאמר לו ר' מלכיאל
 ה' לצאות יקצן שה פורה ישראל מארצע כנפות הארץ צתוכני ירושלים
 אמן: ויצא החכם השליח ארץ שנער ולא רנה לגלות להם שום דבר
 ולא להראות להם הכתב כי כן צוה לו ר' מלכיאל, כתב זה הנה
 הוא מתום אל תראהו כי אם לצני ישראל הדריס צירושלים, ויסע
 השליח הנזכר ממקום למקום עד הגיעו צהר הקדש צירושלים ונתן

ממרדכי גידונדי על

לו הכתב הנזכר חתום כאשר כתב לו ר' מלכיאל : (נוסח הכתב
 תמלאהו בספר זכר דוד לכוה"ר דוד זכות מודינא נר"ו מאמר ג' פרק ו'
 ונזכר גם כס' יעיר חוץ לכוה"ר ר' חיד"א ז"ל בחלק שני הנקר' מדבר
 קדמות דף פ"ו וכתב שם וזה לטובו . צפרים יש מדבר גדול וזו
 חיות רעות ואחר המדבר יש נהר סמנטיין ושם עשרת השצטים .
 ומלכד כמה ספרים המאמתים ענין עשרת השצטים ואלדד אדני שזא
 צימיי רצ למה גאון אשר שם סיפורים יקננו . עוד ראיתי כתב
 צאור המעמד של ק"ק ריגיו וחתימים זו רצני ירושלים ע"ק תו"צ
 הרצנים המפורסמים כמוה"ר יעקב למה המקובל (והרצנים שהזכרתי
 למעלה צאות זה) ואני הצעיר (לשון הר"ר חיד"א זלה"ה) מכיר
 רוב החתימות צאמיתות מפסקי הרצנים וחתימותיהם אשר תחת ידי ויכולני
 להעיד עליהם צקיור מופלג אכתוב מה שכתוב בכתב הנז' צקיור שזה
 שלשים שנה שליח פרס החכם השלם הדיין המלויין כמ"הר צרוך גד אשר
 נאצד צדרך ופרס אחד צא להרגו ואמר שמע ישראל ה' אלדינו ה' אחד
 וירף ממנו, ואמר לו שהוא מע"הק ירושלים והלך הפרס לעשרת השצטים
 והציא שתי צרורות מעפרות הזהב לעה"ק ונתקן לשליח וכתב מצני משה
 לצני ירושלים ת"ו והגיד לו ענין עשרת השצטים ונהר סמנטיין כמ"ש
 צאלדד הדני ועוד האריכו צענין זה . וכתב זה כתבו ע"י השליח הרצ
 המקובל כמוה"ר נתן שפירא ז"ל (הרצ המחצר ס' עוז הארץ, מלת
 שימורים וס' יין המשומר אוהבו של הר"מנו ז"ל) והרצ הנזכר נח
 נפשיה צריגיו והכתב הונח צאור הוועד : עד כאן לשון רצינו חיד"א
 ז"ל צס' יעיר חוץ בחלק מדבר קדמות דף פ"ו ע"צ ועיין עוד מה שכתב
 ידידי ואוהבי כמוה"ר דוד זכות מודינא נר"ו צספר נחמד זכר דוד מאמר
 ג' פרק ו' . ודע לך כי זה עשרים שנה צעצרו כאן לשליחות מלוה
 הרצ הצריף הדיין המלויין אוהבי סו"הר כמוה"ר ר' אצרהס, שלמה זלמן נר"ו
 מעה"ק ירושלים תוצ"צ הראני קונטרס מיוחד ששלחו רצני ארץ הקדושה
 עם מכתב צרוך לצני משה ע"י שליח מקובל וחסיד שהטיל עליו המלוה
 ללכת אל עשרת השצטים לדרוש שלומם ועוצתם מנר אנשי עיר הקדש
 ירושלים ולצקש עזר וסיוע מנדיצותם . אצל לא ידעתי אם השליח
 חזר לירושלים לשלום . כי כמוה"ר ר' שלמה הנ"ל לא ילא עוד מירושלים
 לחוזה לארץ ה' ישמרהו ויחייהו :

יש': כמות"רר צרוך צר אשר נזכר לעוצה צספר זכרון נשמות כתיבת יד
לרצני עירנו זל"ל:

כ': כמות"רר צרוך ממגונלא כדפסו בצאזליאה חידושיו על מס' יו"ע.

כא': כמות"רר צנימין קמחי הדפוס והגיה ס' שערי רחמים ושערי רלון
למה"רר חיים כהן ולמה"רר שלמה עצאדי רצני שלוניקי והוסיף זהם הגהות
נכצדות על תפלות הסנה וסדר המועדים.

כב': כמות"רר צנימין פרענקעל חיצר ספר נלח והוד מדצר על נלחיות
הנפש והשארטה צנועס תמידי צאין הפסק על פי יסודי הנצואה וקצלה
הנאמנה מחז"ל נ"ע וצציאור ראיות עיוניות מפילוסופי האלהיים מאמתים.
וחיצר עוד ספר תרומת מלך מדצר על שלום המלכות. ונדפס צעיר
לונדון. ואני נהניתי מחכמת הרצ הנ"ל ימים רבים ומלאתי צו עשר
ידות צחכמה צתצונה ויראת ה'.

כג': כמות"רר צן ליון צן החסיד מה"רר רפאל דנייט זל"ל מצית דינו של
כמות"רר יאודה מסיר ליאון והרצ הגדול צעל ספר האגור ככתוב צהסכמתו
שעשה צתחלת ספר הנזכר צהיותו צעיר נאפולי צשנת רמ"ז ומסס ניכר שילק
מים על ידי מוה"רר יעקב לנדא צעל ס' האגור כי הזכירו צכצור גדול
באשר יראה הקורא צדפוס הראשון והשני מספר דצרי פי חכס חן מצ"ני
לי"ון היקרים המסולאים צפז לשון לח והדור.

כד': כמות"רר צרוך מאיסערו שליח עיר הקדש עצריא צדור שלפנינו סופר
מהיר צתורת ה' וטיה לו יד ושס צחכמת הסיר ונמלאו אללי מידותיו
ושיריו שחבר והדפוס פה פאדוזה, והגהותיו כ"י על ד' חלקי ש"ע.
ונלצ"ע צווי"ן.

כה': רצינו צחי מערס התורה צעל ספר כד הקמת נורע צשערים שמו,
ומלשון הרצ גציסון צסוף ספרו עומר הסבחה דף קל"ז עמוד ד' נראה שהיה
צן סר"אש ז"ל וסיפר שס כי פירושו עה"ת ילא לעולם על ידי נס. פי אנוס
אחד שמו רצי משה אפרנצי ז"ל לורה אציו לפני מותו להשתדל לחזור לדת
ישראל. כי אנוסים סיו והלך זה האדון מעיר לעיר וממלכה לממלכה לעס
אמר ויקר מקרהו כי נס לעוליגולה צצקר יוס י"ד ניסן ונכנס
לעיר ולא הכיר אדם שס ועמד צסוק שמוכרים ירקות וראה שפחה צאה
וקנתה ירק לרוצ והוא משתאה ומחריש לדעת ההגליות ה' דרכו וראה גם
כן השפחה עלמה חזרה וקנתה ירקות אחרות פעם שנית ושלישית כשראה

אותה משתדלת צקנית הירק אחר כלליו היום י"ד צניסן יקבלתי
 שמנהג היהודים לקנות הירקות צערב פסח ואולי מאת ה' היתה זאת והלך
 אחריה צחשאי עד הגיע לחצירה ושאל את צעל החצר לדעת את שמו והגידו
 לו שהוא נכבד פלוני ויש לו יד ושם בחצר המלכות ושלח לו לאמר יש גר
 צשער החצר שרולה לדבר עמך . ויאמר האדון יבנס ונכנס . ויאמר
 לו האדון חודה חידתך ונשמענה ויאמר לו הגר חידתי זאת חוצה להיותה
 חדר לפנים מחדר , ונכנסו חדר צחדר ויאמר לו ספר דבריך , ויאמר אני
 צאתי עתה אלך להרגני אם תגלה סודי , ונצצע לו שלח יגלה : א"כ אמר
 לו דע שאני יהודי ומחזיק צדת היהודים ואיני הולך מתגורר מעיר לעיר
 אלא כדו לחזור לדת משה בן עמרם ע"ה . ואתה נראה מענייך שאתה
 יהודי אם תקבלני צסצר פנים יפות ונשצ יחד צאלו שצעת ימי הפסח
 הצאים מה עוצ ואם לאו אני אגלה סודי וסודך ונמות ציד העמים האלה ,
 ויעמוד האדון ויקרע את מעילו ויגז את ראשו ויפול מלא קומתו ויאמר
 האדון ארוך היום ויאצד שצאת לחצרי להמית אותי ואת צני צרגע אחד :
 אמר לו הגר לא יועיל לך דבר מכל זה , אם תקבלני מה עוצ , שמענה
 ואתה דע לך , והרצו צניהם צהפצר , כשראהו האדון צתום לצצו צלא רמאות
 נפלו על צואריהם ונשקו זה לזה וגעו צצניה ודמעותם על לחייהם נושרות
 צחיל גדול . וגלה לו סודו ואמר לו מהיכן ידעת שאני יהודי עד שגזרת
 אומר שאני יהודי . השיצו מקניית הירק לרוצ שקנתה שפחתך והלילה
 ערצ פסח ומקבלני שמנהג היהודים לקנות ירק לרוצ ערצ פסח מינים
 ממינים שונים . אמרתי צלצי חין זה כי אם צית אלהים , צאופן
 שנשאר עמו כל ימי הפסח ונתקיים צהם כי לא נעשה כפסח הזה והגיד
 נו כי הוא מצני צניו של הר"ש ז"ל . ואחר עצור הפסח ליוהו כאשר
 יאות לכבודו ונתן לו החפץ הזה של רצינו צחיי זלה"ה . ואמר לו זה
 החפץ כמזם עמדי צתום צאולרותי זה כמה שנים של יולדי וולדי ולא יש
 צעולם אלא זאת ההעתקה לצדה . ונעשית צסתר מפני חמת המליק :
 ומאותו היום שהציאה זה היהודי לאלו הגלילות נתפזרה צכל העולם
 צאמלעות זה האדון ונתגלגל הזכות הזה על ידו : ז"ל :

ב' : רצנו צענדיט, הגאון מה"רס פאדוזה הריץ לו תשובתו צסי' ד' ועיין
 אות ע"ו והזכירו גם צסימן ע"ג :

כז' : כמוה"ר צרוך עוזיאל חזק שקיל וערי עם מה"רס פאדוזה צסי' ע' י' :

כח': רצ צוסטנאי גאון חוטר מגזע דוד בן ישי היה חכם גדול בתלמוד
גשיא וראש הגולה במלכות צל, השולטן עומר בן קטף גידל את רצ צוסטנאי
וינשאהו למעלה על כל שרי מלכותו בגלל חכמתו כי רצה היא ונתן לו
לאשה את צת יזדגירד מלך פרס הנקראת דארא ותעזב את עמה ואת
אלהיה ותהי לו לאשה ויאהבה מאד. ויפקידהו השולטאן על ביתו
לסוכן וימלא ידיו להעמיד שופטים צערי מלכותו ולנהל ראשי ישיבות
ישראל: עיין מעשה ירושלמי ור' צוסטנאי וס' תעודה צישראל צאורך:

כט': רצ צנימין צר זרח אחד מן הגולים ממלכות פרס צא עם יאודים
רצים צארלות רוסיא. אשכנז ושוילייאה ונתייטצו צעיר האל אשר נקצר
סם מר זוטרל ויקימו סם ישיבות להסתפח צתורת האלהים ויהי עליהם
לראש רצ צנימין הנ"ל. ואלה שמות האנשים אשר שפטו את ישראל
אחריו עד היום הנמחר. רצי אמיתי ורצי שלמה הצצלי אשר מת
צספרד ויקצר סם. ור' דוד ממילצורק. ור' אפרים מצונה ורצי
מנחם, ור שצתי זל"ל: עמק הצכא לר' יוסף הכהן דף ע' עא', והאשכנזים
החכמים הנ"ל היו כלם פייטנים קדמונים עש"צ:

אות הגימל

א': מה"רר גדליה צאר שאל שאלות מהמכס ר' משה צאר אציו נדפסו
צטו"ת צאר עסק .

ב': מה"רר גזריאל אשכנזי, הרצ נכדו צספר צית הלוי מציא מחידושי
על הש"ס :

ג': מה"רר גד המכונה אשתרוק צן יעקב חכס קדמון מאד חצר ס' דיני
ממונות על מלכת המספר ראיתיו כ"י ציד המשכיל יו"אל אהוצי צאולרות
הספרים אשר לו .

ד': כמוה"רר גור אריה פינלי נכדו של הרצ גא"ל שחיצר פי' גור אריה על
ש"ע ד"ח שנדפס צמנטוזה חצר הקדמה יפה לספר הנ"ל, ונשא ונתן צחכמת
הקצלה עם תלמידי הרמ"ז זל"ל וצפרט עם החסיד האלדי כמוה"רר
סגרי מ"ן צקאז"לי וחתומים צאולרותי אגרותיהם שכתבו זה לזה צדרך
האמת זל"ל :

ה': כמוה"רר גזריאל פונטרימולי נכנס לשרת צקדש צישיצת קסאלי להורות
ולהצין הש"ס והפוסקים לתלמידים הגונים וחצרים מקשיצים וחצר חידושים
על התלמוד כאשר ראיתי צמכת צ לאחד קדוש איני זוכר שמו, אצל נ"ל
שכך מלאתי צליקוטי אגרות כ"י צצית מדרשו של מורי הרצ המוצ"הק
ח"ק כמוה"רר יצחק רפאל פינלי זלה"ה, ושגס מורי הרצ הנ"ל למד תורה
מפיו כשהיה מרצין תורה צתלמידים צק"ק קסאלי צימי צחרותו צזמן הרצ
הגדול המקוצל זקנו כמוה"רר אצרהס סגרי זל"ל ותחת משרתו . גם הרצ
הקדוש צעל אמונת חכמים פרק ח' הציא פירוש סוגית פ' כל הצער
לכמה"רר גזריאל פונטרימולי זל"ל ושקיל וטרי עמו צחכמה צתצונה וצדעת
עש"צ

אות הנימל

א' : כמוה"ר גור אריה הלוי מרזני מנטוזה דדור הרמ"ז זלה"ה חיבר הגהות על הש"ע והדפיסום זמנטוזה ומלכד כל זה ספרי רזני דורו הם מלאים מתשובותיו ה"ה שו"ת הר"מז. שו"ת דזר נשמאל אצואצ שו"ת עפר יעקב. ספר פחד ילחק. ודע שלפעמים דזהגהותיו לש"ע מזכיר מנהג פירארא. והן הן היום ראינו שהמנהג זהפך ממה שכתב הג"ל. וזה אחד מן הראיות שזהסתנות העיתים נשתנו המנהגים ואב"מל : והיה לו יד ושם זכמת האמת כאשר העיד עליו נכדו דהקדמת הגהותיו לש"ע : והרז עלמו צסי' שהדפיס זריש ספר רודפי לדק דפוס מנטוזה .

ב' : כמוה"ר גור אריה פינלי נכדו של הרז הג"ל ח' מרזני מנטוזה דדור הרז פחד ילחק. ועלה לשמים זר"ח עצת הפק"יד. וגיברת גדולתו וחכמתו מהקינה אשר קנן עליו מהר"ש קאלימני ונדפסה : וגם הרז אמונת וחכמים זמקומות הרזם מעטירו לשבח ומציא מחידושו ע"ה זל"ל :

ג' : כמוה"ר גזריאל פונטרימולי זמן רב אס"י מקזאלי נמלאו מאורי תורתו צשו"ת שמש לדקה : וצא"ח סי' ד' כתב סס דזר חידוש צענין לא תתגודדו כגון צית דין צעיר ח' פלב מורין צחד גוונא ופלב מורין צחד גוונא וזה לשונו ומסתזרח לי דווקא להודות צפירוש אצל לעשות מעשה שלא יהיה נראה כהוראה לאותו דזר שפיר דמי וראיה לדזר כד קס"ד צגמרא שלא עשו צ"ש כדצריהם אותיצנא ממאי דפיחת את המעזיזה וסנך עליו צצזיל קטן ומטני הרואה אומר לאפשי אורא הוא דעצד אלמא כל דלא מיחזי כמתכוין להורות אין כאן לא תתגודדו. והצא נמי אס יהיה צאפשר לאיזה יחידים החוששים לדצרי הזוהר (שלא להניח תפילין צחולו של מועד) לעשות עצמם כאילו מניחים ולפי האמת לא יהיו הפרטיות צתוך הצתים אצל זהננע גדול צאופן שלא יצאו לידי מחלוקת ח"ו זה נראה לי

מהלעיר מרדכי גירונדי על

ו' : כמה רר גרסום איש שונלין צן הכ"ר משה צן החכם המופלג הכ"ר ישראל
נתן צן שמואל כהר"ר משה ז"ל כתב צפתה שערי ספר המכלול לר"דק
ז"ל שהדפוס צקוסטנטינא חלה הדברים : שהר"ר משה נלחם צעיר פי"רט
נגד הרשע פר"ה יוא"ן קאפיטראנו וגרש"אותו עם כל חילו מסס והוא
היה דור חמישי לה"רר משה משפירא הנזכר בתוספות מט"ו : וצגנת
שנים עשר למלך האדיר אדונו המלך שולטאן סולימאן המולך צקוסטנטינא
הקריה נדפס עם הפסוקים מנוקדים . והמורה מקום , עם הפרשיות
בסדר היאירי . גם הגהתי צלסין המחצר להיישירו אל מכונו מה שעוותו
המעתיקים שקידמוני . וזהרצה מקומות אשתמוטי אישתמיטו והניחו
לי מקום לקבל שכר על יגיע כפי . וזה יצחן וידון מי שחננו ה' יתצרך המדע
והשכל והוא יתצרך יאלל מהוד יפעתו על המחכה ומקוה לחסדו וידריכני
צאמתו וילמדני וכאשר מימי עלומי מחיל אל חיל הוליכני יגעתי ומלאתי
ספרים היו סתומים וחתומים מחז והולאתים לעין השמש הזאת יזהירו
כזהר הרקיע כמו התוספות מט"ו של ר"י ורצינו תס הלכתי עד לרפת
וקמצ"רי וזינצ"רה אל חדרי הורתס למען זכות זהס את הרצים . כי צספרד
וצאיטליאה וצכל הארלות לא שמענו רק משא"ן של רצי' פרץ ורצי' שמשון
וחצריהס והדפסתי ספרים עד אין קץ צתורתינו הקדושה זולתי עשרים
ושלוש מסכתות הנהוגות צישיצות ע"פי ר"סי והתוספות : והנה מדפיסי
ויניליאה העתיקו מהדפוס שלי וצזולתס שמו מאשר מלאו . דחה דחוני
לנפול וה' ער כה עזרני : ואף כי ירע הזמן צוגד כגדי כל עוד רוחי צקרצי
לא אחדל לתקן ספרוס להקל העורח למעינים זהס ולהגיה חשכס כיד ה'
העוזה עלי : ואף כי יומי רד מאד וצאתי צארץ נכריה אלי ונמשלתי כזהמות
נדמו ה' יתעלה יהיה עוזר לי ויכלכל את שיצתי , ויזכור לי לעוזה מה
שכלכלתי לאנוסי ספרד וצפרע צפורעוגאל וצכל מאדי העירותי עד למות
נפשי למען הליס מיד שוסיהס ולהדריכס לחסות צלל שדי ותחת אצרתו
להתלונן ביום הזה : אליו יתצרך תקותי כל היום . וצרוך שמו המהולל
לעולם : עד כאן לשון החכם החסיד ר' גרסום איש שונלין זלה"ה . יזכרהו

אלדים לעוזה ותמ"ך :

וזהו שם המדפיס והוא שמו המדפיס והוא שמו המדפיס והוא שמו המדפיס
וזהו שם המדפיס והוא שמו המדפיס והוא שמו המדפיס והוא שמו המדפיס
וזהו שם המדפיס והוא שמו המדפיס והוא שמו המדפיס והוא שמו המדפיס
וזהו שם המדפיס והוא שמו המדפיס והוא שמו המדפיס והוא שמו המדפיס

נכון וישר עב כאן לשונו . וזהורמנותיה דמר אנא צריה קלה אחינא
 דצסלמא צעד הצאים מעיר שהמנהג שלא להניח תפילין בחולו של מועד לעיר
 שנוהגים להניחם אפשר שילדקו דברי הרצ ז"ל וראיתו נכונה והיה יכול
 להציא ראיה ג"כ ממאי דאיתא התם צתחלת הסוגיא ופסקו מרן צס"ע ח"ת
 סי' תס"ח דההולך ממקום שאין עושין מלאכה צע"פ למקום שעושין לא יעשה
 משום דהרואה אומר מלאכה הוא דלית ליה אצל לאותה שהם ממקום שנוהגים
 להניח תפילין וצעירם לא פסיקא לי המלאכת הרצ ז"ל ונ"ל דאין ראיתו ראיה
 משום דצגמרא לא אמרו כן אלא צית שמאי שהיו מצני צית דין דסצרי
 קטן סצריך לאמו חייצ צסוכה ולפיכך הותר להו מאחר שהרואה אומר לא
 פוסי אוירא הוא דעציד וליכא לא תתגודדו . תאמר צמי שהוא ממקום
 שמניחין תפילין צחש"מ שאפילו צהנע צאופן שלא יצא לידי מחלוקת סוף
 סוף הרי הוא חולק עם כמה מצות העולם דאתי מינייהו דסצרי דח"ה אינו
 אות ולפי דעתם הרי הוא מעיד עדות סקר צעלמו צקרותרו את שמע צלי
 תפילין וכיון דצמקומו קצלו עלייהו הוראת מור"ס ז"ל ודכוותייהו אין צידו
 לצוז מדצריהם כמ"ס במוה"רר חיד"א ז"ל צהיים שאל . וצר מכל דין
 התיקון שהמציא להניח צצתים ריקנים אינו דומה לא לפוחת מעזיבה ולא
 ליושב צעל ממלאכה דצסלמא אינהו כיון שהגורם להם לעשות תלוי צמחשצת
 הלצ משום הא אמרינן דלית ציה משום לא תתגודדו שאם ישאלוהו למה
 אינו עושה מלאכה וישיצ שאין לו רצון לערוח אין מי שיוכל לגלותו סקר
 דצומן לצות ה' . וכן צפוחת מעזיבה מי יגיד אם כוונתו לאפוסי אוירא
 או לא . אצל אם יניח אדם צתי תפילין ריקנים אפשר שיתגלה אם
 ימלאם אדם ויאמרו שהוא גונצ דעת הצריות . וכ"ס שיצא לידי מחלוקת .
 ועוד אפשר שיתגלה מסצת הצרכות שאם יעשה כן אדם סרגיל צכל יום לצרך
 צרכות תפלין צקול רס צצה"כ וצימי ח"ה לא יצרך אפשר שירגיסו צדצר .
 ועוד שאם יתחיל איזה ת"ח לעשות כן ילמזו ממנו . ת"ח אחרים ויהא הדצר
 כחוכא ואטלולא סוף דצר אין דעתי הקלושה מסכמת כלל ועיקר צהמלאה
 זו שהמציא הרצ ז"ל להניח הצתים ריקנים זולת לספרדים שהם מאותם שאין
 מניחים תפילין צח"ה שאם ימלאו עצמם דרך אקראי צח"ה צצ"הב של
 אשכנזים אפשר שיוכלו לעשות כן כדי שלא להתראות צפניהם כחולקים על
 מנהגם ואפילו לאינהו מועצ לפי דעתי שיתפללו צציתם וא"חכ ילכו לצצה"כ
 צשעת קס"ת אצל לאשכנזים שהם ממקום שוויחין תפילין צח"ה חלילה ומה
 לעשות כן . זהו הכל"עד . אחר זמן ראיתי שכוונתי לדעת גדול שכתצ

כעין מה שהעלתי אני ועיין להר"ר ריקי באדרת אליהו בחלק סו"ת סי' א' דף י"ז ע"ב דקרא ערער על המניחים תפילין בח"ה עם זתים בלא פרסיות וכתב שהעושים חוטאים ומחטיאים אחרי מותם כי ישתמשו בתפילה בלא ידעו כי פסולים הם ע"ש וצדצר שמואל סי' שכ"ד. והרצ פונטריומולי היה מריץ אגרותיו עם רב אס"י תמיד לישא וליתן בתורת ח' תמימה: וזק' פני הכרוזים נתלזה עם הר"ש פוזיני ועם רב א"סי מקזאלי להסכים אל הר"ש מורפורגו וגם צנרון מים שאין להם סוף צ"ש ח"ה ע"ס' ג' יש שם הסכמתו מעט הכמות ורצ האיכות:

ד': כמח"ר גרשום מפן זכמה"ר משה מפן צחור נצון וחכם חיצר ספר י' מרוזים נחמד למשוררים ולכותבים הלכות נפטר בקלות שנים צן עו"ב שנה זהספיד עליו הרצ המוצהק רצו כמות"ר שלמה זכמה"ר יסעיה גילה דיגע הוא צמעע שנים יותר מתלמיד ותיק צן כמה שנים וההספד נדפס צסוף ס' יד מרוזים דפוס ראשון עה אזכרות שסידר המחצר על פרי"ג מלות כסדר יד החזקה להרמ"צ ז"ל. ומור"מ חציו כתב תולדות ס"י צנו צהקדמת ס' הנ"ל צהללה טובה וגם מציא חידושים מצנו ז"ל צפירושו עה"ת צס' מגלחת מחשבת המורים דקות שכל וסצרה ישרה של הצחור החכם הנ"ל תגל"צה:

ה': כמות"ר גצריאל דיל ריאו א' מרצני ליוורנו צזמן הר"י אירגאז צעל סו"ת דברי יוסף וצס"י ל' צאה שם הסכמתו הטובה וקראו לו הרצ המוצהק. וצשמש לדקה דף כח" ע"א צא על החתום עם שאר דצני עירו לאשר זלק יים שאין לשנות מנהג האשכנזים שאין מניחים תפילין צחה"מ וההולך שם זאינו מניח עוצר לאו דלא תתגודדו ע"ש. ויש צידו תשובה כ"י צענין דינא דצד מלרע מחכמי ליוורנו. והרצ הנ"ל הוא חתום לשלישי צקדש אחר צמות"ר דפאל צרוך ובמה"ר מנחם עטיאס צמדס שצט ש' התג"א. וצשמש לדקה חו"ד סי' צ"י תשובה מהרצ צענין שצועה לדעת הקצ"ה ולתועלת מצירו עי"ש. וצחלק אה"ע הוא חתום עם רצני ליוורנו על מעשה אורצינו קודם מהר"י אירגאז ותתם צשנת תפ"ח. וצקונט' פני הכרוזים דף ל"ד יש שם הסכמתו הטובה וצשו"ת אורח לדיוק א"ח סי' ד' צאה שם הסכמתו ודצריש צעעמס שהמתודה גריך לוור אכא ה' וצתצ שם למה גנשה לא אמר אכא ה' מפני הטועין שמה ח"ו ישעו ויקראו ה' סמוך לתטא דלאו כ"ע דינא גמיהי. אצל צכהן גדול וצכל אדם ליכא למטעי דמדצריש צעמס דהכהן גדול לוור אכא ה' מטאתי והעם אומרים אכא ה' חגיגתו עב"ד. ואחרי המחילה הראויה לא נתיישצה דעפי צעעמו זה דה"כ

קשה על כמה בתוצים שנאמרו צרוח הקדש ולא רמו אנפשיהו אזהרה זו
 כמו דרך משל כי בל אלדי העמים אלילים וה' שמים עשה . ואין זה אלא
 מפני שסמכו על הקורא שיזהר להפסיק כמ"ס מרן צס"ע א"ח סי' נ"א
 דס"א : ולולא דמסתפינא אמינא דקושיא מעיקרא ליתא דמה שלא הזכיר
 הבתוצ ה' אחרי אנא הוא מפני דכבר הזכיר בתחילת הכתיב דקרא הכי
 כתיב ויש צמס אל ה' ויאמר אנא חטא העם הזה מעשה גדולה וגו' .
 ובחינת הבתוצ שחזר משה ליחד צדעתו שם הוי"ה צ"ה שהוא מקור
 הרחמים ואמר אנא חטא העם הזה וגו' . ואם כן ממילא משמע שהזכירו
 כל שכן דתיבת ויאמר היא צחמלע צין הו"ה ואנא ואיכא למדרש לפניו
 ולאחריו וכוונת הבתוצ אל ה' ויאמר בלומר שהזכיר ה' ועוד ויאמר אנא וכ"ו
 וא"ת אי הכי למה הולרכו צמ' יומא ללמוד שהוידוי צסס מעגלה ערופה
 ה' צפי האומר ממשה נפיק ? נ"ל דלא קשיא דא"כ מעיקרא הוה ס"ל
 דויצ צמס אל ה' קאי על חזרתו אל ה' לצד לפי זה אין ראיה שמשה
 הזכיר השם ואין לנו לימוד המחייב למתודה שיזכיר השם, ולפיכך אמרו
 מנין צסס . אמנם אחר שלמדוהו מעגלה ערופה ואמרו אתיא מעגלה
 ערופה מה להלן צסס דכתיב אשר פדית ה' אף כאן צסס : אית לן
 למיחי דגם משה אמר הוידוי כתיקונו ובמו שהיה אומר אותו הכ"ג .
 ופי' הבתוצ מלצד חטונו דקאי אל חזרתו לבהר נתכוון להודיענו דש צמס
 צדעתו וצפיו לאמר ה' ציחור לעורר מדה"ר דאחת דצר אלקים שמים זו
 שמענו כן נלע"ד . וצס"ות הנ"ל חתום עוד הרצ גצריאל דיל ריאו צין
 רצני ליורנו להתיר סרים חמה שיהיה שליח לצור , אמנם כגון דא
 צריך אנא לאודועי דרש"ל חולק על זה צחולין דף מ"ה וכתב דאין
 זה כבוד לצור להציא סרים והציאוהו הכנ"ה רמ"א וכה"ע . ולפיכך
 הרצה נפלאתי מרצני ליורנו צתשוצתם ההיא שלא העלו על שפתם כלל דעת
 רש"ל צזה . ולא עוד שכתבו דנושא זה אינו סובל אריכות כי דצר
 פשוט כציעתא צכותחא עכ"ל ומאי פשיעותא איכא הכא ? כיון דרש"ל
 חולק ופסק כת"ק דמסכת סופרים ולא כי"א וכמה אשלי רצרי הציאו דצרו
 זכ"ס דהרצ שיירי כנה"ג הציא דצרו לצסוף צלשון , אצל רש"ל פ"ק דחולין
 כתב וכ"ו דמשמע דכמוהו ראוי לעשות ואין נעלם מהם כל זה . והנני
 מוסיף להפליא הפלא על כמוה"רר חי"דא זל"ל צמחצ"ר שלו אחר
 שגשא ונתן צדין זה סיים ועיין צס"ות ארח לדיק סי' ה' עכ"ל
 ואין , לא העיר על האי העלמת עין כי לפי דעתי הקלושה רצה היא
 ונ"ע :

ו': כמות"רר ברסון כמות"הרר מרדכי צסאן א' מרצני וירונה הוא מתום עם
מ"ר אציו בגזירת גחם שנעשה נגד הצאים להשיג גבול רעיהם צעלי חניות
פירארה והוא צידוי כ"י :

ז': כמות"רר גמליאל כמות"הרר חנניה מונליליסי זל"ל ריש מתיצתא צבל מדינת
פארמא כמ"ס הרצ צאר עסק סימן עא' ושם הציא תסוצה ממנו מתומה
מכמות"רר אד"ס ומה"רר פלטיה מונסיליסי אחיו זל"ל והוא חיצר פי' לפרק
שירה צסס שפתי רננות ונדפס עם מספרים תהלות ה' להרצ החסיד
אציו זל"ל :

ח': כמות"רר גצריאל חייל חיצר קונטרים זמנים עם סדר לוחות השנים
נדפס צויניליאה :

ט': גאולת הגר הוא פירוש על תרגום ה' מגילות לחכם א' דור עשירי
למה"רס זל"ל נדפס צפראג"ס צשלוס :

י': כמות"רר גדליה צן הגאון דון יוסף צן הגאון דון דוד יחייל חיצר שלשלת
הקצלה ונדפס ועוד חיצר ספרים אחרים הזכירם צספרו דף ס"ז ע"א ואני
ראיתי צפאדוצה ספר המשכיל שלו כ"י צצית מדרשו של הר"ף כר"ו :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן צספר זכר לדיוקים לצרכה צמערכת בימל:

י' : מה"רר דניאל קאפסוטו שליח עליה"ק לפת נזכר צ"ס' הון עשיר דף קמ"ט ע"ג :

יא' : כמוה"רר דוד צ"ר יהודה החסיד חצר ספר אור זרוע על דרך הקצלה כן כתב הרב המקובל האלדי צעל מנות הלוי צפרקין כתיבת יד הנקראים צ"ס אפריון שלמה החתומים באולרותי :

יב' : מה"רר דוד צלומיש מא"י יש לו תשובה צ"ס"ת מהר"ש"ל רצו :

יג' : כמוה"ר דניאל דוד סירא מלמד תינוקות צליורנו, תלמידו, הוא החכם הכולל ר' אצרהס צרוך פיפרנו נר"ו צ"ספר קול עוגז האריך צ"סצחו וכתב כי הוא הדריכו צלימוד נציאי אמת והטעומו צדרכי הסיר צכל המשקלים ונתן לו יד וש"ס צציתו מפתו יאכל ומכוסו ישתה וצכסף מלא את ידו למען יחזיק צתורת ה' תמימה :

יד : כמוה"רר דוד די רוקא מרטיקא חכם קדמון חצר ספר זכות אדם כדי להצדיק אדם הראשון ומה אשתו צחטאס על אכילת עץ הדעת, והספר הזה היה כתיבת יד ציד הקדמונים ועד אחרן אלל הכומר די רוסי צ"ס צ"ס צ"ס חלק צ' דף ק"ג וש"ס האריך לצאר מהות ואיכות ספר הג"ל :

טו' : כמוה"רר דוד מלמד היה אהוב נחמד למורי הרב הכולל מה"רר ילחק רפאל פילאי ז"ל קל ונושא ונותן עמו צהלכה ועצרו ציניהס ועס מצירו הש"ר כמוה"ררי הכהן אגרות רצות וש"ות ופסקים והרב גט פשוט ומה"רר חיד"א ז"ל מזכירים אותם לצ"ח צחצוריהס :

יו' מרת דצורה אסקולי אשה יראת ה' חכמת לצ ומשכלת העתיקה מלשון עצרית אל לשון איטלקי צמשקל הסיר תוכחת רצינו צחיי הדיין שאומרים הספרדים ציוס הכפורים, וגם חיבורי החכם רצי משה ריאיתי ז"ל, והחצור נדפס צויניליאה . ויהללוהו צשערי המשוררים כל מחצרי דורה ליופי מליצותיה :

יז' : כמוה"ר דוד די אסקולי איש תם וישר קנאי צן קנאי להללת עמו ועדתו חיצר מאמר נכבד להוכיח לדקת עם צני ישראל ואמונתו החזקה למלכי ארץ אשר חוסיס תחת גלס צמדינותס . ונשאר צכתוציס עיין ד"י רוסי צ"ס צ"ס צ"ס ח"א דף נ"ז נ"ח צאורך :

יח' : כמוה"ר דניאל הלוי די צריאוס ממלכות קורדוצה שר לצ"ח למלך פורטוגל.

תשובה שלימה הציאה הרצ פחד ילחק ערך אפוערופוסים שנים . וצנו
הוא כמוה"ר ר"א דיינה שהסכים צספר פחד ילחק לאמפרונטי וצנו הוא
כמוה"ר ר"ד אוחזי רצינו דוד חיים דיינה זלה"ה רועה לאן קדשים צעיר
רויגו ז"ל:

ג' : כמוה"ר ר"ר דוד צבמה"ר ידידיה מיישי א' מרצני פירארה צזמן הר"פ
מונסיליסי ומה"ר ילחק ידידיה צורגי תורתו זורחת צספרי רצני דורו
וצשו"ת עפר יעקב סי' י"ו נושא ונותן על ודן כדונייא וכ"ו להוכיח שלריך
לכתוב ודן חסר . וא"כ כתב שמלא ראייה גדולה מן הכתובים צס' עזרא
סוף סימן ה' למצני בית אנהא דך . ודך: ודן הכל אחד . אזל יש
צידי כתיבת יד הרצה פסקים מרצנים קדמונים שהוכיחו צהפך שיש לכתוב
צכתובה ודין מלא ומכללס כמוה"ר ר"ר יהודה עשאל מהעוב אחד מרצני
פירארה שהעיד שמלא כמה כתובות נעשות צימי עולם וצשנים קדמוניות
וצפרע צצולוניא שגת ש"כו וכן צפירארה שנת של"ה נחתמים מגאוניס
מלויינים שאומרים ודין ציוד ולא עוד אלא שהוסיף שאם כתבו ודן כמו צגט
הרצ ז"ל היה פוסלה משום דאם אין נחש יש סימן עש"צ, וכן שמעתי
שמנהג פשוט היום צפירארה לכתוב ודין צי"וד וגם צש"ות הר"מז סי' ת"ג
יש הסכמה מהרצ להליל האחים העשוקים מיד ממוני צ"ה שלא כדין עשו
להזיקם :

ד' : כמוה"ר ר"ר דוד שמואל חיים חסאן דיין מלויין צע"הק ירושלים חצר ס'
קדשי דוד . וס' חסדי דוד על קלת סימני ש"ע א"ח ואיזה שו"ת' וס'
מכתם לדוד על הרמ"צם ונדפסו כלם עם שיטה להר"יטצא על מס' מגילה
שהוליא לאור הרצ צנו ר' שלמה נר"ו שהיה שד"ר מע"הק ירושלים
תוצ"צא :

ה' : כמוה"ר ר"ר דוד מלמוד שליח ע"הק חצרון עם כמוה"ר ר"ר ישראל הבהן .
צש"ות מים רצים נדפסה תשובתו לאסור הרחילה צמקוחאות מים חמין צשצת
אותן שנמלאים סמוך לעיר פיזא יע"א והסכמת רצני פירארה לא נדפסה
שם (והיא מהרצנים כמוה"ר ר"י לאמפרונטי וכמ"והר"ש צרוך צורגי ז"ל)
ויש צידי עוד פסק ארוך מה"ר ר"ד ז"ל להוכיח דיושצי עיר חצרון שהנושים
אלגום מפני החוצות ועצדי דינא לגרמייהו להשמיד להרוג ולאצד וג"ו אם לא
יפרעו . דזה נקרא פדיון שצוים וחייבים פקידי אותה הקופה לתתה

העיר ה' את רוחו ליכנס תחת כנפי אמונת ישראל ונתגייר באמסטרדם
ומיצר והדפיס חיבורים רבים וצלשן עמו לכבוד אומת ישראל ומעלותיה
וכבודיה ומיצר גם כן ספר שירים יפים ונכזדים כמש ד"י רו"סי זח"א דף
ס' ע"ג :

יש' : כמה"ר דוד כהן משיזיליא למח זה שלש מאות שנה והניח כתיבת ידו
ספר ערוך צלשון ערבי המפרש מלות זרות ונכריות הנמלאות צלשון הקדש
עראי, ויוני, ולאטיין עיין ד"י רו"סי ח"א דף ל' :

כ' : כמה"ר דוד מסיר ליאון זן הגאון רצינו יאודה מסיר ליאון סיצר ס'
תהלה לדוד על יסודי הדת ועיקרי התורה נדפס בקושטנדינא . ועוד
חיצר דרשות עה"ת כ"מש הרצ נכדי צסוף ספר הנ"ל עס"ג וס' מגן דוד
פי' על ספר מורה נבוכים וס' חזיר יעקב, וס' מנורת הזהב: וספר סוד
הגמול כמו שנזכרו במאמר שצח הנשים וכו' הראה רוב דקותו ורוב היקפו צשצע
חכמות, וזהקדמתו כתצ לפו מי חרות לולי ה' צחמלתו עלי השפיע מהשפעת
חכמתו ועזרני לבנות חזורים צחקירות גדולות צין צתורה צין צפסקות צין
צחכמות גם חר זיס רצים עכ"ל החכם הנעלה רצי אהרן מסיר ליאון נכד
הרצ המחבר ז"ל :

ע.י.ה
הק"י

כא' : כמה"ר דוד זכות מודינה נ"רו מרצין תורה ודרשן מפואר צק"ק מודנא
צן הרצ הגדול מוה"ר מזל עוב ממרעית לאן קדשים של הגאון מוה"ר ריק' זל"ל
צעל ורע אמת ושצח פסח : צרא כרעא דא"וה ירא ה' וצמלותיו חפן
מאד עוסק צתורה לשמה וחוצר חיבורים מחוכם צנגלה וצנסתר כחצר קראה
מספרו הנחמד זכר דוד צ' חלקים על המילה הנדפס מקרוב צעיר ליורנו
וספר למודי ה' על האמונה, ועוד יש לו ספר שאלות ותשובות על סדר ד'
עורים . ותפלה לדוד פירוש על התפלה ומחזור כמנהג הלועזים . ספר
שלל דוד על התורה כולה . חיבור אחד על יסודי הדת . שלש מאות
דרשות לעניינים שונים . ספר חידושים על התורה, והוא אהוב
מצני קהלתו אשר העמיד צה תלמידים הרצה הגדול והחשוב שצכולס
הוא ידידי וקרובי המשכיל הנצון חסיד ויטר כמה"ר שמואל יעקב הכהן יראה
זרע יאריך ימים ושנים אב"ר :

כב' : כמוה"ר דוד חיים דיינה זל"ה צן הרצ כמוה"ר רר אצרהס שמואל דיינה
זל"ל זקן ונשוא פנים הוא היה ראש צ"ד ומורה לדק צק"ק רוינו צחצרת
כמוה"ר יצחק מודנא זל"ל . העמיד תלמידים הרצה לתורה ולהוראה

ציד השלוחים . ואין להם טענה לומר שאין לשנותה לדבר אחר והיא מתומה צנת התע"ח לילירה :

במוה"ר דוד מילדולה יש צידי ממנו בתיצת יד הסכמה לפסק לענין חלוקת אחים ומתוס צנת הת"ד, והוא היה אחד מרצני מנעוזה הקדמונים :

במוה"ר דוד צנתה"ר רפאל מילדולה צעל שו"ת מים רצים ופרשת העצור, מ"ד דו"ד היה צבל דרכיו משכיל וס' עמו לאצר כמה ספרים בכתוב צהקדמת שו"ת דברי דוד עש"צ הוא הוליא לאור והגיה כמה ספרים יקרים ונחמדים עיין סס . היה ראש ישיבת משענת זקנים צאמטרדס . זהו היה מונה דור תשיעי של רצנים שהיו צציתו זה אחר זה וגעו מגרוש רצני ספרד זיע"א : והאריך ימים יותר מתשעים שנה , ואלה הם חיבוריו . דרכי דוד, פשעים לילים ופ"חים על תנ"ך : מכתם לדוד, פי' על תהלים : שו"ת דברי דוד : תפלה לדוד , פי' התפלה : מועד דוד על המולדות : ליקוטי דוד ע"ד ס' לקט הקמח : תפלת ישראל . קילור צינת צבי כוזל : זכחי דוד על שו"צ . מלודת דוד על דרך שלשלת הקצלה וס' יוחסין . זהרצ הכ"ל היו לו הרצה קרוצים מלד אציו ומלד אמו כולם רצנים שלמחו צק"ק מנעוזה וצק"ק ליורכו זל"ל וזיע"א והרצ החסיד מוה"ר משה חיים לולאטו זל"ל . מזכירו לשבח צחתימתו לספר מסילת ישראל דפוס צאמטרדס . ועוד היום במלח צעיר לגנדריס יולחי ירך הרצ הזה חכמים ישראל מורי הוראות צישראל :

ד' : במוה"ר דוד צר יואל הישצעק היה חכם חריף מלד והרצין תורה צבמה קהלות וצפרט צפירדא . מין . ופפ"דס . ומדינות צרייט . וצנת התק"ל הצפסיד חמשה ועשרים חלק זהוים . ואע"כ לא זו מלחצצ את התורה והדפים פר"דס דוד דרושים ומילוקים על כל הפרשיות ויש צסופו קונטרס חלוקא דרצנן מחתנו ע"ס :

ט' : במוה"ר דניאל טירני מאכזונה היה מלמד צלוגר ועתה הוא מ"ץ צפירנלי . חיצר ספר מתנת יד . סעודת מלוא . דרושים . וס' עיקרי הד"ט על ד' טורים על דרך לקט הקמח יפ"ח ונדפסו צ"ח . ועוד לו ס'ות שותא דינוקא תסוצות על ד"ט . והיה לי עמו איזה ויכוח לשם שמים עמ"ס צס' עיקרי ה"דע א"ח ה"ה פתוצים על ספר תסוצות לויית ה"ן :

והגית איזה פסקים וכו' ת כתיבת יד . ונזכר לשבח מהגאון מוה"ר ריך
 זלה"ה זש"ות זרע חמת . ואני זכיתי לקבל פניו היקרות וליהנות מחידושי
 תורתו כמה פעמים וראיתו יושר מדותיו ירא שמים צסתר וצגלוי ועוסק גם
 בחכמת האמת ושמעתי מפיו איזה פרפראות וכתצתים צחצורי לקוטי שושנים
 חלק ראשון : וצסוף ימיו סצל יסורין גדולים כמו ר' אלעזר ז"ל שמעון
 צסלצנות גדולה והיה אומר ה' הוא הטוב צעיניו יעשה, ומעולם לא עזב
 לדקתו וחסידותו לעסוק צתורה לשמה . ונפטר צסס עוצ מן העולם
 ציום ואני הספדתי עליו פה פאדוצה

בג' : כמוה"ר דוד הכהן די לארה מחבמי אמשטרדס צזמן הרצ מוה"ר רר
 שלמה שלם צעל לצ שלם חצר ס' כתר כהונה ונדפס שס עד אות י' ותכליתו
 לפרש מלות זרות צצ"ס ומדרשים . וצסוף ספרו מזכיר איזה מחצוריו
 ומכללס העתקותיו נלשון ספרדי הלכות דעות להרמ"צס ז"ל הלכות תשובה
 ויסודי התורה לה"נל . ומאמר על יראת ה' שאסף וקיבץ מס' ראשית
 חכמה :

כד' : כמה"ר דוד ז"ר יעקב צן הקדוש ר' דוד הפהן משאלוניקי רצ מוצהק
 ומעיין גדול כנראה מספרו מגדל דוד על גיטין שנדפס שס צשנת שג"ז ועוד
 לו צכ"י על מסכתות אחרות :

כה' : כמוה"ר דוד חיים לוריא (צזמן הרצ הגדול מו"ה ישעיה נינה ככתוב
 צתחילת ס' דרך ישר) צכמה"ר שמעון לוריא, כדי צ גדול שוע ונעים חכס ורופא
 העיב לצני עמו הזמן הנגף פה פאדוצה כאשר העיד עליו הגאון
 רצינו אצרהס קאטאלנו ספר עולם הפוך דצסגס שצרח מפני אימות מות
 הניה פה ציד החכס החסיד כמו"הרר שמריה מורפרק גיסו ז"ל מעות
 לחלק לעניים צכל שצוע ושצוע וגס היין שהיה לו צמרתפו נחלק לעניים על
 פי ציוויו : וצהיותו שמה העיב מאד לצני קהלנו צנדריס ונדצות אשר עשה וגרס
 לאחרים לעשות ונקצל ממנו על ידו יגמלהו ה' צלדקו . ואשתי גס היא
 חכמת לצ כמריס רצתי צדעות שרתי צמדינה לדקותיה רצו כמו רצו לעניי
 :

פאדוצה צכל עת ועונה כאשר ציינו על מלצת קצורתה רצני המדינה . צשובה
 אל חיי נלח צגן עדנה צכ"צ אדר ס' הש"לו :

כו' : כמה"ר דוד פרוינצאלי חכס כולל ודרשן מופלא צעיר מנעוצה צשנת
 של"ח חצר פירוש על התורה וקראו עיר דוד הזכירו עזריה מן האדומים

י' : כמוה"ר דוד צכמ"ר אצרהס ילחק הכהן ר"מ ואצ"ד דק"ק מודינא אחיו של הרצ הגדול המופלא כמוה"ר ישמעאל הכהן נר"ו אור תורתו זרח רל הרצ הגדול המופלא כמוה"ר ישמעאל הכהן נר"ו אור תורתו זרח צסו"ת שמש לדקה א"ח סי' ל' דף מ"ה ע"ג נושא ונותן צארוכה עם הרצ צן הרש"ו המחצר על קושיות שהיו לו צצצות יעקב על שמיים ופתילות שאין מדליקין בהם נר חנוכה . וצצ"ות זרע אמת א"ח סי' ס"ז הרצ אחיו הביא שם דעתו להתיר לאצלים ששלמו ל' תוך העומר שיסתפרו צלי התרה וע"ש . אך כמדומה לי דצעירנו לא נהגו כן אלא עושים להם התרה : וציד מ"ר אחיו הנ"ל נמלאו כמה פסקים ועניינים ממנו , ויותר מהמה מאד מאד נמלאים ציד מע' החצר חכם ונצון ר' אצרהס גור אריה כהן מורה לדק צק"ק פינאלי :

יא : כמוה"ר דניאל צן החכם העניו כמה"ר דוד גיראסי צן הגביר כה"ר אליה גיראסי זלה"ה חיצר ס' אודה ה' דרושים והספדות צהקדמות קלרות ונוטים קלת לדרך דרושי איטלייאה ונדפס :

ב' : כמוה"ר דוד פינלי תלמיד מוה"ררי צריאל והר"מז נצ"ת אחד מרצני מנטובה צזמן הרצ אמונת חכמים . וצשמש לדקה י"ד סי' מ"ע יש תשובה ממנו מענין ריבית . וצח"אה סי' י"ג דף י"ד צאה שם הסכמתו להרחקה שעשו רצני אנקונה למקדש השני צמעשה קידושי ארצינו וחתם ש' תפ"ע , וצחלק חה"מ דף כ"ד צאה שם הסכמתו לפסק רצני אנקונה על הולאת זיזין על חלון חצירו ע"ש ועוד שם דף מ' ע"ג שתי הסכמות ממנו צענין מלרנות : וצקוצן תשובות רצני איטלייאה כ"י ראיתי תילי תילים שאלות ששאל הרצ ז"ל ממה"רי צריאל ז"ל צהיותו צעיר אחרת לרעות לאן ה' , וצכל ענין וענין נושא ונותן צדצרי הפוסקים ז"ל צאמונה . ושואל לדעת אם יסכים עמו רצו הנ"ל אכן לא הוצאו שמה תשובות מה"רי צר . וצאחת מאיגרותיו שהוצאו שמה נראה שהיה מ"ן חיזה זמן צאליסנדריא דילה פאלייה : ואני הצעיר מרדכי גירונדי ראיתי ספרו שתח האהל כ"י כולל דרשות לכל השנה ע"ד פרד"ס וצו מצאר מאמרי רז"ל הנדפסים צס' עין יעקב צעוצ עעס ודעת , והרצ אמונת חכמים מזכירו לשבח צספרו והיה לו ידושם צחכמת האמת כאשר קיבלה פה אל פה מרצו החסיד רצינו משה זכות זלו"קל :

בספרו מאור עינים דף קנ"א . ועוד חזר ספר מגדל דוד . על דקדוק
 שלשון וסרז הגדול צעל שלעי הגבורים כתב בחתימת ספרו כי הר"ר דוד
 הכ"ל היה גאון וראש לכל דרשני איטליאה שהיו צמנו ועיין מאור עינים
 דף קנ"א שהציא לשון הר"ד הכ"ל ויסמח לזך, והוא היה אחיו של כמו"ר הרר
 יאודה פרוינאלו (רצי של הרצ שלעי הגבורים) והגאון מוה"ר משה
 פרוינאלו הנודע בשערים שמו כמ"ס צערך שלו יש"י עמ"הן וזיע"א : ובספר
 מאור עינים לעזריא מן האדומים בדף קע"ג ע"כ כתב . גם הר"ר דוד
 פרוינאלו העומד לנס תורה צעיר מנעוזה צין חזריו המחוכמים העלה
 על ספר דוד הפלגה יתר מאלפים מלות עצריות המפוזרות קלתם שלשון
 רומי וקלתם ציוני ואיטלקי וחולתם . כהאמר לרומיים עזר כנגדו אוגס"ור .
 ומאילי ידי אסילי ומפלגש ליוני ורומי פיליק"ס . ומאוס"פידלי אוסף
 דלים . קאליאו"פי שהיא ראשונה אללם מתשע המו"זי אפוטרופית של נעימי
 הזמרה כתב הערוך הרומי שזה תארה נגזר מקול יפה, צסס קלינדא שאמר
 שהוא נגזר מקול, ואקדמיאה נרכב מלשון צית עקד הרועים שתרגס יותן צית בנישת
 רעיא . ומאדס שרולה לומר אסיפת צמי אדס : עכ"ל וצסוף ס' מ"ע הכ"ל
 הזכירו עוד לשבח ואמר שעשה השגות לספרו המבוער ע"כ ואמת נכון
 הדבר כי דוד פרוינאלו צבל דרכיו משכיל וה' עמו והלכה כמותו ולא כמו
 האדום אשר הלך אחר אנשי סדום המגלה פנים צספרו שלא כהלכה
 וקצלת דעותינו חכמי האמת והלדק, ובצר שארכתי לכתוב נגד הא"דום הזה
 במקומות אחרים :

כו' : כמה"ר דוד ויטרצי מעיר מנטוזה כפי עדות ד"י רו"סי חלק ז' דף
 קס"ז הוא החכו המחצר ספר אס למסורת שנדפס צמנטוזה שנת זאת ח"קת
 התורה ומהסכמת הרצ הגדול מורה לדק צעיר מנטוזה צאותו פרק כמוה"ר
 יאודה מינדולה זל"ה נראה כי המחצר רצחיליה ורצ גוצריה צס"ס
 ובוסקים וצקי מאד צחכמת הדקדוק וצמסרה, והספר עלמו יעיד כל זה כי
 הוא חשוב מאד ונלרך לכל ת"ח וצפרט לסופרים כותבי ס"ת תפילין ומזוזות
 לעשות מלאכת ה' צאמונה וצתצונה ישרה :

כח' : מה"ר דוד סציני חצר קלור מעצר יצק והדפיסו צעיר ויניציאה וקראו
 מגן דוד והוסיף צסוף הספר איזה תפילות תמינות ואזהרות והשכחות לרצ
 גדול גם דצרי מוסר דצרי דצור על אפניו :

כט' : כמוה"ר דוד צמה"ר משה מודינא מע"הק ירושלם חסיד ומקובל אשר

יב' : מה"רר דוד יחייא זן הנשא דון שלמה זלה"ה חיזר ספר לשון לימודים דקדוק ונלוה אליו ספר סקל הקדש זחכמת השיר ונדפס בקוסטנדינא ס' רס"ו .

יג' : מה"רר דוד ויעל זמה"רר שלמה הרופא זלה"ה חיזר ס' כתר תורה על המלות , וספר מכתם לדוד על עיקרי ויסודי תורתנו הקדושה ונדפסו א' בקוסט' וא' צויניליאה זחיי המחזר וזשניהם הראה גודל זקיאותו ז"סם וצפוסקים וזחכמת השיר ודקדוק הלשון עד טראש המדקדקים ר' אליהו הזמור אונר שגזר עליו לחזר שירים ערצים ונחמדיה והיה חתנו דמה"רר דוד הכהן זג"ל הנודע זשערים זסם הגאון מהר"ך ה"ה שו"ת יקרות ונחמדות והרצ ז"ל סידרם וטגיהם והוליאם לאור ע"י זן הגאון המחזר הס"ר סיים כ"ן ז"ל .

יד' : כמה"רר דוד זכ"ר שלמה אלטראם מרצני ויניליאה זזמן כמה"רר שלמה נילה וה"רר רפאל די סילוח ומתום עמהם זתשוצת רצני ויניליאה זש"ות ארח ללדיק י"ד דזשמועה רחוקה על או"א אין להסתפר קודם ל' וחתונה זשנת ת"ע . וגם זלקט הקמח י"ד דף ל"ז חתום עם שאר חכמי ק"ק ויניליאה זתשוצה על איסור גילוח זחה"ע עש"ז : והיה חסיד גדול בדמוכה זס' לוף דזש קטן שחיזר על ענייני לוחותו ונדפס אחר פטירתו . וחזר הגהות על המשנה ונדפסו . והרצ מעשה רוקח הזכיר נימוקיו על הר"מזס זיע"א :

טו' : מה"רר דוד סזיצי זזמן ה"רר רפאל די סגלוח מרצני ויניליאה . הוא היה א' מהלועקים מרה כלענה נגד אותם שמתירים לעלמם לגלח זח"הם וזכה לאריכות ימים כחשר העיד על עלמו שהיה זן תשעים שנה כח"ס זעל לקט הקמח י"ד דף ל"ז ע"ז ע"ש :

ז' : מה"רר דוד פארדו שליח לצור זק"ק לוגדון הזיח לדפוס קונטרס שלחן טהור שקיזן כמה"רר יוסף פארדו אציז מש"ע א"ת וי"ד זעיר חמשטרדס ס' תת"ו :

סימן ... : כמה"רר דוד ישראל עטיאם ר"מ ור"מ זת"ת וק"ק ספרדים זחמשטרדס טו"ז עם חזירו הישיש הנכזד כמה"רר ילחקן' דנא די זריעו זזמן הרצ מים דזים וזח"אח סי' ל"ה יש תשוצה אדוכה וזמנו . וזסי' ל"ו חתום שנית זשנת ה"תל"ג לפ"ג :

יעידוך ויגידון ספריו הקדושים: רוח דוד פירוש על האדרא רצא וס' נפש דוד
על התורה עד"ה, ונדפסו שניהם:

ל': כמוה"ר דוד ויעל זן הרופא בה"ר שלמה ויעל מלכד מה שכתבו עליו
הרצנים הקדמונים יש להוסיף צשצחו כמ"ש ה"רר שד"ל צס' הליכות קדם,
כי הוא היה ממוחו פוליא וכתב מליצה עוצה על בני ישראל יושבי פטראס
(זהקדמת ספרו כתר תורה) מקום אשר הרצין תורה שנים רבות ראויס
הדברים למי שאמרן עש"צ, והוא שכן ימים רבים צעיר ארעא ואצותיו
היו מגלילות קלאצ"ריאה כמ"ש הרצ קורא הדורות דף מ' ע"צ, וצספר
תומת ישרים צס"ות אהלי תס למה"רר תס זן יחיא זל"ה צסימן קס"ח, קס"ע,
ק"ע נזכר לשבח ונדפסו דבריו ושיצחיה רצני שאלניקי, והגאון מה"רס
מפאדוצה זלה"ה כתב צתשוצותיו סי' ל"א וזה לשונו שושנת העמקים. מגלה
עמוקים. ודבריו עתיקים, מעייל פילים צקופים של מחטים. וסדקות דקים,
אוהבי האלוף ה"ה כמוה"רר דוד ויעל יג"ו, חיבוריך הגיעו לידי שניים
ושלישים ושמתיו זהם בעל כל הון וצירכתי לצורי שחלק מחמתו
ליראיו, ושיש לאצרהס אצינו זן כמותך שאס ח"ו תשתכח תורה מישראל
היית ראוי להחזירה צפלפולך וכ"ו שמעתתא דיוך מחודדין ומסודרים דבר
דבור על אפניו עיין שה צאורך, וצחמת כי ספרו הרצ ויעל זל"ל הס
נחמדים מאד וזהס הראה ידו החזקה גם צחמת ההלכה והסיר צפרע
צסוף ספרו וכתס לדוד שכתב צקסה יפה מאד מאלף ה"ה"ן מלכד חידות ושירים
ופיוטים נחמדים משמחים לצ הקורא צהס. וכתר תורה מונח על
ראשו צמנין המלות דאוריתא ושצע דרצנן העולות כמנין כ"תר ונרמזות
צת"רן אותיות שצעשרת הדצרות אות לכל מלה צחמה נפלאה וצקיאות
גדול צתלמוד וצפוסקים דומה למ"ר חמיהו הגאון מהר"ך זל"ל מ"ץ
צקורפו שהאיר עיני ישראל צפסקיו העמוקים מסודרים מה"רר ויעל זל"ל חתנו
לצתים וחדרים צסדר נכון וישר עליו יאמרו המושלים מן דוד כהן עד
דוד ויתטל. זל אמרות כעל זל"ל:

לא': כמוה"ר דוד פומיס חכם צתורה וצלסונות העמים רופא מוצהק ופילוסוף
גדיל כתב תולדותיו זהקדמת ספרו הנכצר למח דוד הנדפס צעיר ויניליאה
ואעתיקס פה כדי להראות תקפו וגצורתו ויהי כה דצרו אמר דוד זן ילחק
זן אלעזר זן ילחק זן אצרהס זן מנחס זן ילחק זן עוצדיה זן ילחק
המכונה העסיר זן אליה המכונה הקדוש וצעצור עהרתו וקדושתו עלומה

יח' : כמה"ר דוד לופים ישורון א' מחכמי אמשטרדם בזמן הרב הנזכר גם הוא חתום עם הרבנים הנ"ל צט"ות מים רבים סימן ל"ה ול"ו בתשובה אחת צענין ערוז :

יט' : כמה"ר דוד ראוינה מק"ק אקוי תורתו זרחה צס' פלגי מים בתשובתו לאסור מקוה של רוויגו שנחלקו צו גאוני העולם צאותו פרק וצאותו הדור וחתום צשנת ט"ס :

כ' : כמה"ר דוד עאמר מק"ק שאלוניקי חיצר ס' תהלה לדוד על דיני מאה צרכות שחייב אדם לצרך צכל יום ונדפס צשאלוניקי שנת של"ז :

כא' : כמה"ר דוד צר אליעזר הלוי הנקרא פיניגעוון א' מרצני פירארה צזמן כמוה"ר משה נחירה והגאון ערצוט, נדפס מהרצ ז"ל פסק ארוך צדיני ממונות שהשיצו אליו רצני הדור כמוה"ר צינידיט וכמוה"ר חייא רופא וצית דין של צולונייא :

כב' : כמה"ר דוד שמואל ראוינה מפירארה תלמיד כמה"ר יוסף דוד צסאנו, מלמד תינוקות, ומעיין גדול צצ"י וצהר"ף ומפרשיו, לומד תודה צדוסק, ומקצב יסורין צאהצה. וסופר סת"וס צכתיצה תמה. נקרא אל השמים מעל צקצרות שנים וחיי אריכי שצק לרצנן ולכל ישראל אכ"ר (מת"המ) .

כג' : דרך המלך ראיתיו כתיבת יד צצית מדרשו של כמוה"ר יר"ף מ"ץ של ק"ק פאדוזה מסונה מדרך המלך שראיתי צעיר דיגיוו צצית נכותה של מעלת החכם ר' יעקב ישראל קרמי נר"ו יען זה האחרון הוא נושא צדינים וצפוסקים כדרך מפרשי הש"ע. וזה של פאדוזה הוא מ"מ שו"ת. והפוסקים כדרך לקע הקמח. וכתוצ שס צתחלתו שהוא ממה"ר מרדכי צסאן מוירונה : אכן לצי מגמגס צזה לומר שכל הספר הוא ממנו לפי שיש צסופו סגולות וכללים רבים וצקלתם כתוצ שס שהס מה"ר מרדכי מוירונה דמשמע מינה דשאר הספר אינו ממנו. וראיתי שס צתוך הסגולות שכתצ דצשנת תמ"ח צחדש כסלו אשת הח"ר משה ספרדי נתקשה צלדתה וכמעט היתה יולאת נפשה והיה צעיר רי"ו הח"ר צנימין וואלף סגי נהור ואמר שיקחו אצן יקרה רוצינו כשני ברעיני עדשה ויטחנו אותה ויתגוה ציין אדום לשתות וכן עשו ותכף ילדה :

כד' : כמוה"ר דוד כ"ץ דיין ומגיד דק"ק קארעטיין צמדינת פולין גדול חיצר ס

צעצעה לילות אחר מיתחו תמיד נראו נרות דולקות על קצרו . והיה
 ממספחת התפוחים ממספחת יאודה מארבעת צתי אצות המיוחסות שהגלה
 טיעום הקיסר מירושלים לרו"מא : ומרומא אחר מיתת החסיד הנ"ל באו
 כל צני ציתו צעצעים נפש ונפולו בכל הארץ : אכן רוצם נשארו צספוליטי
 העיר שהיא בגליל אומצריאה , ושמה פרו ורצו וצנו צתים ומצירות ונטעו
 ברמים וחפרו צורות ועמדו על כר נרחצ יותר מעשרים וארבע מאות שנה ,
 כפי שמלאתי בא' ספר ישן שהיה אלל א"מ ע"ה , וצצנת פ"ז על מאתים
 לפרע קטן שנתים אחר תולדתי כלה הפז וכשאר הנחוסת . יען כי צעת
 שהספרדים ואשכנזים שללו רומה העיר גוצרת ומהוללה רוצ סצציותיה
 נשמו ג"ב , ומקול הפחד א"מ ע"ה נפל אל הפחת ונלכד צפת , וצציות
 שס מגמת פנו לגלות צראש גולים ולנוס עם כל הון ציתו עלור
 הסוד והסצר והרעצ והחרצ , וצענה כללית ועס הסכמת כל לצור ספוליטור
 שלה צקאמרינו וצציריעו שהס ערים צצירות ארצעים פרדי' טעונים ממולוה
 צגדי למר ופסתן וצצוכן ז' מאות ליטרין כסף צרוף מזוקק שצצתים כלי
 יקר וחמדת שפיות אצנים טוצות ומרגליות , אלל ילא משלוה לחרדה והלך
 אל הגמלים , כי חיל הקצר לי"גה צלע"ז שטר הלצא היה סר"רה קולונה
 שדד כל מקום מניס ולא היה מחנה נשאר לפלטה , וצזה את עמונו
 צלו וירדנו פלאים , ולולי השס לצאות הותיע לנו שריד שרות וצתי' היינו
 נאנמים ומצקסים לחס להסיצ נפסנו , וצספוליטור , החיל ההוא לא בא ולא
 נלקח מחוע ועד שרוך נעל , והיה יוס מהומה מצובה ונוצסה לא"א ע"ה
 ומנצ את לצו מכל שמחה והאנחה היתה לו לארוכה , צכל זאת לא חשא
 צצפתיו ויראת שדי לא עצ . ושפט צלדק מעשיו ולא מעדו קרסוליו ען
 סרדך הישר כי צצמת וצלדקה איש לדיק תמים היה צדורותיו , ואף כי
 כתכבר לו הזמן שקט וצטח צאל הנאמן : גם ראתה עיני על מאורת
 לפעוני מהזמן הרע אשר פרש רשת לרגליו וצגלל קורות זמנו הייתי כל
 ימי עמוס התלאות איש חכאוצות יען כי אחר הפרץ הלך לארץ ציו"ניה
 לרשת פלעת אחיו ע"ה ושמה התמהמה ימים ושנים עם כל צני ציתו
 מקום אשר לא היו צו מרצילי תורה , אך הוא לצדו שהיה גדול צגמרא
 וצקי צכל ספרי הקדש ופילוסוף אלהי צור תעודה חתום תורה צלימודי .
 האמנס למדני לעתים לא לזמן קצוע לרוצ טרדותיו ומריציו . עד כי
 צחרתי מלצי ללכת אחר המושכלות עצריות וגס חילוניות והייתי מנעורי
 חמור גרס יוחצ צין המשפטים מעיין ההלכה צלי חצר ומלמד . והיה
 חצלי ס' הערוך הגדול ישן עוטטט ומקונקל צב"י וצקלל וצצת צכת

מנחת כהן פי' על ספר תורת העולה להר"מא ז"ל ולא ראיתיו וס' פעמוני
זהב על תהלים עד ס' מ"א ומפרט כמה סוגיות ומדרשים תמוהים נדפס
צמירדח ט' תקנ"ט לפ"ק :

כה' : כמה"ר דוד זער חק"ק פריטצורגו חיזר ס' זחר עוז צפלאול
גדול על הס"ס ונדפס צאלטונה ויש זו דברים נאים לחדד התלמידים :

כו' : מוה"ר דור הכהן מירושלים עה"ק הרב סד"ר נכדו כמה"ר יקותיאל
הכהן הדפוס צ' ספרים מהר' ז"ל והם דעת קדושים צ"ח על ארבעה עורים
על סדר א"צ וצן הא הא דרושים ממוזו ז"ל :

עד באן הגיעו דברי פי חכם ח"ן זכר לדיוקים לזרמה צמירכת דל"ת

[Faint bleed-through text from the reverse side of the page, mostly illegible due to fading and ghosting.]

המחזר כמה"ר נתן זל"ל שהוא היה ממשפחתנו לפי הקצלה, וזהו שצטורח
 עמל ויגיעה רצה הייתי מצין דברי הס' שהוא הסכמתי להוליא לאור צקילור
 ופירשתי מלותיו צג' לשונות . וכן עשיתי צס, השרשי' של רד"ק עם
 הנגזרים : אח"כ צא לידי ס' התשבי וס' המתורגמן חזורי ר' אליה
 אשכנזי מדקדק הגדול ע"ה והולאתי מהם כל התועלת אשר מלאתי צס,
 וחזרתי מכלם זה החזור שקראתיהו צסס למח דוד על אשר חזרתי
 צצחרותי : וצס' ל"צ נסע א"מ ע"ה מציוניה והלך לדור צטודי ושמה קנה
 שדות וכמרים וצמקום שהוא שמעתי כל ההגיון צשלשה שנים רזופי', ולא סרתי
 מהתאבק צעפר . רגלי אציר הרופאים כמה"ר יחיאל רחציה אלאטינו
 צל"עז דודי ע"ה ולקטתי פניני משליו ושאתי ממעייניו מים חיים לפקוח
 עיני העורות. והיה חכם גזור ועשיר ומפורסם צכל הארצות ולא הניח שני
 לו, והיום צפיררה עומד אחיו מלד האצ כמה"ר משה אלאט"ינו קרוצי יל"ר
 רופא ופילוסוף מוצהק והעתיק מלשון הקודש אל לשון לאטינו חלק
 ראשון של אויני"נה וס' שמים ועולם מטימיסטיאו צלשון לח . ויש לו
 צן חכם ישמח אצ ה' ישמרהו אמן. וצצנת ש"ה הלכתי צפירושה קריה נאמנה
 ללמוד וללמד דברי חכמים וחידות' וצפרט חזורי אריסטוטיילי ואיפוקרט וגאלינו
 ושמה התמהמהתי ששה שני' וחלי עד כי נרשמתי צפירסוס צעיר ההיא
 וכדצה רוח הקוליגיאו לזמר לי שיר למעלות צהגיון צפילוסופיאה וצרפואה .
 ותבף ומיד נקראתי מלצור עיר מאלייאנו ראש גליל סאוונה עם עלה כללית
 והיא תחת ממשלת רומאני ועכצתי צארץ ההיא צצכר הגון שלש שני'
 רזופים . צזמן ההוא עלה אפיפיור פאלו רציעי וילא דצר מלכות ונכתצ
 נגד אומתנו צעווי"תינו והחריד לצצי והיה מים ונשמה לא נותרה צי על אשר
 ילאו קומיסאריאי דחופים נגדנו והלכו צטודי ומכרו ושללו כל אשר מלאו
 צציתנו והשאירונו ערום ושולל ויפרזוני פרץ על פני פרץ . לכן הייתי
 כסום עגור שילפף קף קלפתי דלו עיני למרום ותעל שועתי אל האלהים
 והוא ית' שמו הציא צרעיוני אופן הצעחון ושס צלצי לשרת השר הגדול
 קונטי ניקולה אורסינו והוא מהגזורי אשר מעולם אנשי הסס ועצדתי אותו
 צמלאכת הרפואה חמשה שנים, צשלשת ערי המקלט פיטליאנו סוראנו
 וסוואנה והיא ארץ אוכלת יושציה עצור קלקול האויר . שמה קצרתי
 שגל ימיני אשת נעורי שהיתה אחות של אנשי חסד ואמונה היושצים ראשונה
 צמלכות הדעת והתצונה כמה"ר אליעזר חכם ורופא מוצהק, וכמה"ר ילחק
 אחיו הגאון והפילוסוף הגדול שניהם ראשי הגדולה ממלכת כהנים אשר ילאו
 מוטיכצו וצארץ סוואנה מתו לי גם שנים צנים זכרים נתקו מיתרי שודד

אהלי ונשארתי יחיד וגלמוד, ולא נודעה אלני שארית משפחתנו אלא כמ"ר
 ראובן וצניו שהוא דר צארן אדוני ס' פיורה, וצרותה יש לו צן אחד משכיל
 וכזון צמוטבלות רבות עשאל פומיס שמו, איש סמודות, גיסו של כמ"ר רר
 אליה קורקוס רופא. אה"ב נדרשתי לעצוד שרי ספורלה מנדיזני עם
 ומהם ילאו שלשה חשמנים ועצדתי אותם שלש שנים, אחר זה נקראתי מלצור
 קיוסי צעלה כללית והיא עיר של דוכוס הגדול מפירנלה וההגמון של עיר
 ההיא מנע ואסר הליכתי שמה, אשר על זה הלכתי צרותה לצקס רחמים
 ולדק מאפיפיור פיאור רביעי ועשיתי לפניו ולפני שרים גדולים וחשמנים
 רצים ולפני המון רב אין מספר תחינה ארוכה אוראליוני צלע"ז צלשון
 לאטינו ונשאתי סן לפניו והסגתי כל מה ששאלתי. אכן תוך שצוה אחד אחר הסגתי
 מת צעונותיי והמליכו תחתיו פיאור חמיסי וחדש תקנות וסדרי פאלו רביעי
 והרם כל הצנין וצטל הכל, ואצדתי צרגע א' כל מה שכצדתי צשנים
 רצות. ולא שלותי ולא שקטתי ויצא רוגז והייתי ימים רצים בלצי
 מודה ובלאין ואין מקצן, עד שנשאתי אשה אחרת צאנקונה מכהני לוניל
 אשת חיל מרת ספירנלה והסציתה קלת אכחתי לא על דרך כל, יען כי
 מלאתי שמוהר ומתן שגדרו קרוציה לתת לי צמוטצים היה ציד תגר א'
 ליוונט"ין והוא צגד וצרה, ואני רדפתי אחריו והלכתי למסע מחנותיו עד
 שהגעתי אותו פה וויניליאה עיר המהוללה רצתי עם מלאתי משפט, ע"כ
 לא קצלתי ממנו אלא מעט מלער וצתוך ימים אחדי' תם ואפס מכל וכל
 בסף מכיסי ואויזי שקר חסצו היותי מוספע צעוטר וצנכסיס וה', יודע ועד
 כי צמקלי עצרתי אח הירדן הזה ולא מלאתי לא אח ולא רע אלא דודפי
 בולם ויקנאו אותי ממה שלא היה צידי ורוצם שכחו העוצה שעשיתי להם
 אלל דוכוס מוליניקו והשררה יר"ה ושמו עול על לוארי שא"א לשאת אותו
 האמנס שפתי לא אכלה מלספר קלת שצח אנשים שלמים אשר מלאתי ציניהם
 רודפי לדק ושונאי צלע נדיזני עמים אנשים ראשי אלפי ישראל והם
 ארצעה צני שומה קאלימאנו וצינס איש תצונות הצחור הנחמד כמ"ר
 צרוך קאלימאן. משפחת סארלוול אשר צה כמ"ר רר יהודה יודוהו כחתי
 ויהללו את שמו על אשר צו מעלות המדות ומעלות שכליות וראוי לצרך
 כל פטר רחס אשר הוליד צן משכיל כמוהו. גם ארצעה צני גריסיני הם
 מאליני צני ישראל, וזה החכם כמ"ר גרשון וצנו, גם צני לוליטור
 מיוחסים הם, ופרו ורצו צעוטר וכצוד וצפרט הקלין חסוצ ונורא כמ"ר ילחק
 צן החכם כמ"ר לול"יו ע"ה והחכם כמ"ר דוד וכמ"ר יעקב אחיי ומשפחות

מק"ק פאדוזה

אחרות נמלכות פה וינליאה מיוחסות וזפרט משפחת ציויעאלי חסובה
וגדולה וזה כמה"ר ר' אביגדור הגדול צדור וחכמים אחרים אשכנזים
זולתם כמו כמ"ר שמחה גרסוני וכמ"ר משה מרור וכ"מ גזריאל
צן כמה"ר ר' מאיר זקי צגמרא וכמ"ר שלמה ספורנו צן חכם ישמח
אציו ואמו וכלם קצלו מהנורא שמו בכל הארץ מה"ר ר' יהודה קנאילנצוגן
שעל פיו ישק כל צעל ריז ודצרו נשמעים כדצרי אלקים חיים
ואין מי שיסרצ לו צמוטל לעשות כי אין חקר לתצונתו וישקיט כל
ריז ומדון, והוא אצ צית דין ועמו איש קדוש ונורא כמה"ר ר'
יעקב צר אצרהס צרוך כהן ועליו ילדק שפתי כהן ישמרו דעת כי
לא ישקר ולא יכזב צאמונתו ועמם חוט המשולש אשר לא צמהרה ינתק
כמה"ר ר' אביגדור הנ"ל ודי צזה. ועתה טרם אהדל המאמר ואשים
קנאי למילין אשוצ לכוונתי הראשונה ואשא משלי ואומר החצור הזה
עמל ידי לפנתיהו ימים ושנים ולא יכולתי הלפינו עוד ונראה מאנשי
שכל ומדע ושצחוהו והללוהו עד צלי די עצרים וגם נולדים וצקשו ממני
צעולם כחם להדפיסו ויהי כדצרם בנוגשים אלי יום יום שמעתי
אליהם וצפרט לקול החכם כמ"ר יעקב טריויס ואחר שהוחל להוליא
אותו לאור הדפוס הראיתיהו לחכמים אחרים ואלו הם: כמ"ר יום
עוצ כהן כמ"ר גזריאל מנחם כמ"ר יוסף סימיסי הוא שחצר ס' הנקרא
מקראי קדש. כמ"ר ילחק גרסון, וכ"מ שאול פרנליסי הנדיצ
והמשכיל שצספרדים, ולו העושר והחכמה והגצירה צאגודה אחת,
וחכמי 'אחרי' זולתם וכלם פה אחד קיימו והודו לאמר שתועלת
זה החצור רצ עד מאד לכל הקורא צו והשקיטו המיית לצצו הסוער,
כוסף שהעתקתי אותו לסצות מקצילות. הן לשים צו מורה מקום הן
ג"כ להצדיל מלות עצריות מן הנכריות כי צתחלה היו צערצוציא.
והוספתי שתי לוחות למנחם ציאור כל המלות הנמלכות צחצור, והאחד
פירשתיהו צל' לאעינו והאחד צל' איטאליאנו, וזה צחרתי גם כן
עם אותיות עצריות למען יוכל העצרי והנלרי לקרוא צנקלה עם אותיות
חצרו ולמנחם הציאור עם אותיות לשונו אם אל עלה לאל ידו לקרוא עם
הנכריות. והמחוקקים אלים לאמר כלו מעשיכם דצר יום ציומו ואני זקנתי ושצתי
ונתרסלו ידי לכתוצ צמרולה ועסקי הצית והרפואה ג"כ מנעוני פעמי' רצות
למלאת חפסם אשר על זה גמר הדפיסה היתה צעכוצ, ותשלם כל המלכה
ית' שמו של מלך מלכי המלכים היום יום ו' כ"א שצט שנת שמו"ז לפ"ק י"ר

תלפני אצינו שצממים שאזכה להוליא לאור שאר חצורי עם ישועת הנפש
וגדול ילדי למחותיו שלמען חסדו צוקנתי חנן לי ויתן די ספקס ויאר פניו
להם אמן ואמן :

לב' : כמוה"ר דוד לענר עמית צתורה ואהוב להגאון רצינו יהודה מינץ והריץ
לו תשובה צפסקיו סימן י"ג . ושם כתב כי הגיעו לידו חצילות חצילות
של תשובות מרבותינו אנשי אשכנז עש"ז .

לג' : כמוה"ר שערשין מרדכי פראג בזמן הגאונים צעל עוללו אפרים
וצעל גבורות ה' ודרך החיים חזר ס' קטורת סמים זיאר יפה על תרגום
יונתן בן עוזיאל ותרגום ירושלמי ונדפס צפראג שנת שס"ט :

לד' : כמוה"ר דוד אופנהיים נשיא צק"ק ניקלספורלו שקדן צתורה וצתלמוד
חיצר שו"ת נשאל דוד, מליאת דוד . דרוסים על ת"ך חידושים ושיעות
על חולין צתרא, ושאר מסכתות, מי שילוח . מלודת ליון . עיד דוד
מועד דוד, שלל דוד . תהלה לדוד . ונשאר צכתוצים אלל המנוח ר'
חיים מיכל :

לה' : כמוה"ר דוסא היווני צר משה מעיר וידינו תלמיד הרצ מו"ה שזוס
מנוישעאט חיצר פירוש ותוספות על פר"שי עה"ת ונכתב חיצורו על קלף
(קע"ז דפים) צשנת ק"ץ על ידו ה"ר דוד צר שמואל ירושלמי . בן
כתוב צרשימת ספרי כ"י לה"ר חיים בן יוסף מיכל סימן תר"ל :

לו' : כמוה"ר דוד קונפורטי נולד צשנת שע"ח או שע"ט צעיר שאלוניקו
ממשפחת חכמים וסופרים, לא נודע שם אציו אמנס צספר קורא הדורות
דף מ"ז ע"ז כתב וז"ל ואמר לי אדוני אציו ז"ל כי הרצ ר' ישראל אצא
ז"ל רצו היה כולל צכל החכמות צעיון התלמוד צפסק וצדרוש צקצלה
צפילוסופיא וצניגון והיו ימיו קרוצ לששים שנה : וזה הרצ ישראל
היה חצר כמוה"ר דוד קונפורטי חנס חסיד ודיין מלויין (כדכתב הרצ
נכדו דף פ"ז) וצקי צחכמות ומסורר . ודודו אחי אמו היה כמוה"ר
שאלתיאל חפץ מקוצל ומסורר . זקנו של המצור היה הח"ר יקותיאל
עוזו בן הרצ החסיד כמוה"ר עמנואל איש צניוניטו צעל לוית חן, ואשת
ר' יקותיאל הנזכר היתה ממשפחת הקדוש מה"ר אצרהס קונימצריאל
שנשרף על קדוש ה' צארגון יחד עם הרצ ר' שמעון אלמושנינו זל"ל (כמ"ש
הרצ אלמושנינו צספר מאמן כח) וגיסו צעל אחותו של כמוה"ר יקותיאל

מרדכי גירונדי

הנ"ל היה כמוה"ר ר' משה עזרא מעיר עיריאל (נזכר בשו"ת מהר"ך ס"ג סי' ע"ז) חכם גדול ורופא מובהק צעיר מכאנסה נוטל פרס מאת המלך. חמיו של הרב קורא הדורות היה הח"ר אדוניקס בן הרב המקובל המדקדק כמוה"ר ר' מנחם די לונזאנו צעל שתי ידות. ואחותו היתה נשואה להח"ר שלמה חפן חכם מעיין ומפולפל שנפטר בקושטאכדינא שנת ת"ה בן כ"ה שנים. ומלצד כל אלו מזכיר עוד קרוני הח"ר דוד די קאשיריש והח"ר חיים רומאנו זל"ל.

לד': כמוה"ר ר' דוד בר יוס טוב בן זילה (זיליא) מחכמי פורטוגאל חצר מחמר נכד כולל שלש עשרה עיקרים כנגד י"ג עקרי הרמ"ם (הכתובים צפי' למשנה פרק חלק) והם זנויים על יסודות הפילוסופיאה שנתפשטה באותו הזמן והמזור נקרא בשם ספר יסודות המשכיל והדפיסו האלוף התורני מהח"ר אליעזר אשכנזי יל"ו צעיר מין ש' התר"ע בתוך ספר דברי חכמים אשר נמלא כתיבת יד באור הספרים של הרב המורה לנדקה באומה העיר כמה"ר משה צידינגן:

זוהי תולדות גדולי ישראל וגאונם איטלייאה והגרות מהל' מרדכי גירונדי. חכם גדול ורופא מובהק צעיר מכאנסה נוטל פרס מאת המלך. חמיו של הרב קורא הדורות היה הח"ר אדוניקס בן הרב המקובל המדקדק כמוה"ר ר' מנחם די לונזאנו צעל שתי ידות. ואחותו היתה נשואה להח"ר שלמה חפן חכם מעיין ומפולפל שנפטר בקושטאכדינא שנת ת"ה בן כ"ה שנים. ומלצד כל אלו מזכיר עוד קרוני הח"ר דוד די קאשיריש והח"ר חיים רומאנו זל"ל.

1872

1872

The first part of the report is devoted to a general
 description of the country and its resources. It
 is followed by a detailed account of the
 various industries and occupations of the
 population. The report concludes with a
 summary of the principal facts and a
 list of the principal places in the
 country.

New York
 1872

אות ההוא

א' : ספר הזכורות לאחד קדוש הזכירו רבינו משה קורדחירו ז"ל צ"ל צ"ס' פרדס
 רמונים שער הזכורות פרק א' וכתב שנמלא אלל אחינו שנמדינת פוס :
 ב' : כמו"הר הירש נפתלי טריויס חסיד מופלא ומקוצל גדול כנראה מצאורו
 על תפלת, אשכנזי שנדפס בצאזליאה זה שנים רבות, ואח"כ הדפיסוהו בכל
 מחזורים אשכנזי' עם פירוש הדרת קדש. אלל השמיטו צדפוסים האחרונים
 הקדמת הרב ז"ל שהיא מלאה חכמה ודעת ויראת ה', והקורא צה
 יתעורר עליו רוח טהורה וקדושה .

24.
 נ"ל
 אלה כ"ל
 אפרק ה'

מערכת והוא

א' : הזרית ספר נחמד נדפס בעיר צ'יין צשנת התק"נ הוא מדבר על חכמות טבעיות תוכניות ואלהיות . וזו שערי מוסר הרצה וכל קורא צו יחזה כי הוא ס' נחמד מאד . ושמו של המחבר נרמז צר"ת ג' שיטות בתחילת ספרו ושמו פנחס אליהו בן מאיר ויילנא, וז"ל אני פחות נבזה חזרתי ספר זה אלל לאל יתצרך השבח וההודיה : צחננו נמלה מקטני ארץ ישע רצ' : ודעת ותצונה ישתבח לנלח נלחיה אמן :

ויש בתחלתו הסכמות רבות מרצנים מופלאים המעידים על הרצ המחבר שהוא אדם גדול צתורה וזיראת ה' . ונוסף על זה חסידותו שהסתיר שמו מהספר :

ב' : הגהות אלפסי מזכירם תמיד מו"רם ז"ל צדרכי משה והדברים מגיעים אל הרצ שלטי הגזורים שנדפס סציצ הרי"ף דהכי קרא שמו מו"רם . ואציא לך אחד מן המקומות לדוגמא . צח"מ סי' ק"ו הביא הטור סצרת הרא"ה שאם הלוח חן לעיר ערם שיפרע הלוח שלא צפניו מודיעינן ליה אם הוא קרוצ כדי שיוכל השליח לילך ולצא תוך קל"ח ימים וכתב עליו מרן ה"צ ז"ל כך כתוב צספרים אשר צידי וטעות סופר הוא עכ"ל . ומו"רם ז"ל מוסיף שם צד"מ וז"ל נראה דקשה לו מנין קל"ח ימים ולכן כתב דהוא ע"ס חמס אני מלאתי צהגהות אלפסי פ' הכותב דף תק"יע דטעם קל"ח משום דאיתא צירושלמי דנותנין לו ג' זמן צ"ד והוא קל"ח . כילד הזמנת צ"ד למי שאינו צעיר היא צה"צ . אם צא ואמר קצעו לי זמן ל' יום נותנין לו . ואחר ל' יום ממתנין לו צ"ה צ הרי הכל מ"ו וג' פעמים מ"ו הוא קל"ח עכ"ל . וחלה הדברים הנה הנה צשלטי הגזורים שסציצ הרי"ף ז"ל :

דברים כי חכם ח'ן צספר זכר לדיקים לצרכה

וגם צאצן העזר סי' א' כתב מור"ם ז"ל דלא תעמוד אשה בלא איש משום
חשדא צסם הגהות אלפיסי פ' הזא על יצמתו צסם א"ז . והוא צשלטי
הגצורים סניצ הר"ף ז"ל וצסם ריא"ז דהיינו רצינו י"לחק א"ור ז"רוע. ומיהו
על מרן לא קשיא איך נעלם ממנו זה וכתב שהוא ע"ס יען לא שלטו עיניו
מעולם על שלטי הגצורים פ"מס הכנ"הג ורצ' שס הגדולים . מיהו
מלאתי צכנ"הג הל' שצת הגה"ע סי' רנ"ו שכתב עיין צהגהות הר"ף .
ונתכוון להגהות דרך תמיס כאשר יחזה המעיין סס . וצשיירי כנ"הג סי'
שפ"צ הגה"צ"י אות ד' כתב שהוא המרדכי ע"ס :

צ' : הלכות תפילין עתיקתא הזכירם הרח"ס ז"ל הל' תפילין ומציא ס ג"כ
צצ"י א"ח סי כ"ה :

ד' : הגהות מיימוניות חיזרם רצינו מאיר הכהן תלמידו של מה"רם מרוטנבור
כמ"ס הש"הג ח"א אות ה' ודלא כמ"ס למח דוד גאנו :

עד כאן הביעו דברים כי חכם ח'ן צס' זכר לדיקים לצרכה צמערכת ה"הא :

הנה פתח דברי חכם ח'ן צס' זכר לדיקים לצרכה צמערכת ה"הא :

הנה פתח דברי חכם ח'ן צס' זכר לדיקים לצרכה צמערכת ה"הא :

אות ר"ו

א': כמוה"רר וואלף זן כמוה"רר יוסף חזר ס' תוכחת מגולה ס' דרוסיס
נדפס זדעסוי .

ב': כמוה"רר וואלף היידנהיים חזר פירוש על מחזור אשכנזי . וזיחור
קזר על הפרשיות ונדפסו . והיה מדקדק עלום זקי גם זמדרטי
רז"ל:

אות הזיג

א': כמוה"רר זלמן כהן לדק רב חסיד מופלא שהרצין תורה צק"ק מנעוזה כאשר העיד עליו בהספרו הרב הגדול רצינו שמואל יאודה קנלילצוגן בהספרו דרוט י"א והאריך בשצחו מאד:

ב': כמוה"רר זרח צבה"ר נתן זלה"ה חכם מופלג בחקירות עמוקות כאשר יוכיחו שאלותיו המחוכמות אשר הליע לפני מוה"רר יוסף שלמה רופא מקנדייא צספר אליו והם מליאות חכמה ותצונה בכל מדע והשכל וצתוכס צצואס יצואו שאלות חכס שהס יותר מחלי תצוזה וכאשר פליג ליה רציה יקר ורצותא צתצווצותיו המליאות חכמה ומוסר ויראת ה'. וראוי לכל חכס צתורה לשית לצ אליהן כי יאורו עיניו צהרצה דרכיס שהתורה נדרשת צהן, ועל הכל לצצו יצין להאמין צתורתיו הקדושה שצכתצ ושצעל פה:

ג': כמוה"רר זנויל מק"ק קראקא, הרב צתונת פסיס הציא מחידושו דק' ע"א:

ד': כמוה"ר זלמן פינקרלי הנזכר לשצח מה"רר ח"ן זל"ל צסימן ג' פה מנגד וצספר לקע הקמת חלק אורח חיים הלכות חול המועד דק'ן עמוד ד' נראה שהיה ראש היחס והמשפחה הנכצדת של רצני פינקרלי שהרצינו תורה צקהל קדוש אליוסנדריא דילה פאלייא וצק"ק וירונה וצק"ק גוריליאה כדכתצ הרב הגדול אציר הרופאים כמוה"רר מנחה זל"ל צספר ימי' תמימים, המלויינים כל אחד צערך שלו פה צספר הזה. יזכרס אלדיס לעוזה:

ה': כמוה"רר זלמן משולם צכשמ"מר אצרהס צרך מק"ק גוריליאה היה ממגורסי עיר ויאונה ומלצד כל מה שליין צשצחו מע' ה"רר ח"ן זל"ל פה מנגד. עוד זאת יתירה היתה לו יד וסס צחכמת הקצלה האלהית האמיתית והוא זכה להוליא לאור ספר הנחמד חסד לאצרהס מהרב המקוצל

מערכת**הזיק**

א' : מוה"ר זכריה שמואל ראוינה א' מרצני רוויגו זמן הר"ד קורינאלדי
 זעל צית דוד על הש"ס והוא עמו זקונט' דברי שלום ואמת על ויו
 קטיעא דשלום וסוזר דיס לתקן הספרים והוא צידי כ"י :

ב' : כמוה"ר זכריה פורטו מעיר רומא הלא נויע זשערים שמו הטוב זתורה
 זלדקה וזג"ח . חיזר ס' אסף המזכיר מורה מקום על כל המפרשים
 והדרשנים זמאמרי עין יעקב וזחייו מפני הענווה לא הדפיסו . וזני
 ת"ת של ק"ק רומא הוליאוהו לאור זויניליאה ס' תמ"ח לפ"ק והניח נדבות
 רבות וחשובות לכל קהלה וקהלה להשיא זתולה וללימוד התורה ולג"ח סך
 גדול מאד למנוחת נפשו זטוב תלין עם הלדיקים והחסידים זגן עדן
 וזיע"א . ונראה דאיהו ניהו שהזכיר הרב זאר עסק זסי' ק"ח עש"ז
 ונקרא זשס חזר לפי שלא רלה לקבל רבות זחייו, יש"י עמ"הן :

ג' : כמוה"ר זמן פינקרלי א"צ"ד דק"ק רוויגו הזכירו מה"רס חגיאל זלקט
 הקמח שלו א"ח הל' מה"מ דף נ' ע"ד שסייע על ידו לקרוע תפרות ס"ת
 שנתקנו זאיסור ע"י נשים זח"ה ולחזור ולתפרן על ידי פועל שאין לו מה
 יאכל . והיה זמן כמוה"ר שמואל די פאס :

ד' : כמוה"ר זמן זכה"ר אברהם זרך מגוריילאה . הרב' דזר שמואל
 השיז אליו זשאלה סימן קע"ה על מה ששאל ממנו זמי שזתה סתם יינס
 אס נאמן להעיד על יין שהוא כשר שיסתו אחרי' ממנו ופקפק לומר שאינו
 נאמן . וזסימן ר"ו הקריב למוה"ר שמואל אצואז שני פירוטיו זדיזור
 תוספות זזא מליעא דף ל"א ע"ז ד"ה העושה מעשה ואוכל מן התורה
 וכ"ו וזיזח הרב המחזר ד"ס הפירוש הראשון שאין להוסיף ולגרוע ממנו
 וחתום שנת תל"ז : וזסי' רי"ז יש תשובה שלוחה אליו לפסול ס"ת שנמלא
 זו אות הרי"ש חסרת רגל אע"פי שהתינוק קורא אותה כריט . וזסי'

האלדי מוה"ר ר' אברהם אזולאי זקנו של רזינו חיד"א ז"ל ושיצחוהו רזני
 אמשטרדם זהקדמותיהם והסכמותיהם על הספר הזה על הסתדלותו
 ומרינותו מלכד חכמתו ומסידותו ואמרו כי אלהי אברהם ומסדו הגדול
 היו צעוזריו ונפרט על ההקדמה נפלאה בלשון הזהב וההד"רת שהקדים
 לספר הנזכר ומתוכה יראה הקורא בעין חשמל דרזנא זלמן משלם כל רז
 לא חניס ליה ברזין דאוריתא . גלי עמיקתא ומסתרתא . וצמתיצתא
 דרקיעא יתיב למחזי נהורא דשכינתא :

[Faint bleed-through text from the reverse side of the page, mostly illegible due to fading and ghosting.]

רי"ג על חשבון התקופות שהשעות אינם שעות זמניות אלא שעות שוות
 שהם כ"ד צין היום והלילה . וצסימן רי"ד על גזירות שנעשו מזהמות
 שאחת מהן היה זה ספק עריפה יש לאסור אם לא היה ס' זהיתר לצטל
 האיסור . וצסי רע"ו על זרכת הסוכה בקידוש ליל צ' וצסאר ימי החג אימתי
 אומרים אותה . וצסי רי"ו על זרכת הלזנה עד י"ו צחדש שרולה לומר
 עד ולא עד בכלל וכן המנהג במקומותינו אלא שהרצ שיירי כנ"הג כתצ
 מלאתי לא' מגדולי האחרונים צסס תלמידי הר"ף והמאירי שכתצ אפילו
 י"ו בכלל . ומוה"ררש אצואצ כתצ דלא נתזרר העעס : וצס' לקט הקמח
 י"ד דף ל"צ מפיו לפידים יהלכו נגד המתירי' לגלח עלמן צח"ה וכ"ו וחתם
 משולם זלמן צכמה"רר אצרהס צרך מגוריליא . ונראה דאיהו ניהו עלמו
 שהזכיר הרצ אצואצ צד"ש אלא שתפס שס שני לעיקר : ואולי זלמן הוא
 פי' שס משולם צל"א ול"ע :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן צספר זכר לדיקים לצרכה צמערכת הזין

מערכת החיית

א': כמוה"ר חזקיה פינלי היה רבו של מוה"ר יאודה אריה ממודנא כו"ס צס' חיי יאודה והוא התנבא עליו שיהיה דרשן מופלא כי עודנו נער שותה מים צצית מדרשו התחיל לדרוש בנועם שיח ומתק שפתים דצרים שלא שמען און מעולם מפי צחור צסנים .

ב': כמוה"ר חיים משה כהן לך מהחזנים נכדו של הגאון החסיד רבינו יצחק חיים כ"ץ ז"ל צעל פחד יזחק ועת קץ . היה חכם צתורה וצפילוסופיאה ורופא מוזהק ומסורר גדול מרצני הישיבה של ק"ק פאדוזה . חיזר הגהות על ספרי שו"ת ופסקים וספר מראה הסנה צלשון לח מאד לספר מעשה נורא ונס גדול שנעשה לצני קהלתו . והוא חתום צאולרותי כתיבת יד . ועוד נמלאו אללי שירים רבים וככזדים מה"ר צ"ל אשר צהס הראה את ידו החזקה צחכמת הסיר :

ג': כמוה"ר חיים גוייוזו תורה וגדולה צמקוס אחד ואמין לצו צמלחמתה של תורה מחכמי שאלוניקו צנן של קדושים גזע ישישים כו"ס הרצ צאר לחי ראי צהספדו :

ד': כמוה"ר חיים צמוה"ר יהושע סג"ל הורוץ מ"ץ צצראנטיש צזמן הרצ דמשק אליעזר על תורת העאת חיזר ספר צאר מים חיים כו"ס צהסכמתו לס' הנ"ל :

ה': חכמת הושכן מפרש מלאכת המשכן הציאו הרצ ריקי צס' מעשה חושב :

ו': כמוה"ר חיים מודעי שליח לפת ת"ו . וא"ח נתקבל למ"ץ צאיזמיר . ונזכר לשבח מהרצ יד מלאכי דף י"צ ע"צ וסס הציא קונטרס מהרצ ז"ל המורה צקיחותו צתלמוד וצפוסקים :

מערכת החית

א' : כמוה"רר חזקיה פינלי מרצני פירארה צזמן המופלא הרמ"ע ומהר"ם פרוינאללי זל"ל יר הסכמה שלו וחתימה בפחד ילחק ערך בית הכנסת מחדש לפסק מה"רן ערצוט שנעשה לזכות האחים פאויאה . והרצ צ"ע סי' צ' קראו גאון הדור . וצס' משצית מלחמות וצס' פלגי מים נמלאו פסקיו ואמרותיו הטהורות ע"ש . ויש צידי פסק כ"י שעשה צענין החנות שהיה צפירארה לאסור על הרולים ליכנס צגצול המוחזקים, ורצני ויניליאה עגדוהו עטרה לראשם :

ב' : כמוה"רר חנניה צמוה"רר מנחם קזים אור תורתו זרחה צעיר פירינלי צזמן הר"מ זלו"קל ושמו מפורסם אלל רצני דורו וצפרע צס"ות הר"מ צ"י סי' ע' ד' וב"א ומ"צ והפליג צסצחו : ויש עוד צידי הסכמה כ"י שעשו לו לפסק הנ"ל הר"ר ילחק ידידיה צורגי וה"רר פלטיה מונסיליסי והרצ ר' יאודה חי מריקנאטי זל"ל וכולם חולקים לו כצוד גדול : וצקוצן תשוצות רצני איעלייאה כ"י ראיתי תשוצות מהרצ ז"ל . והרצ מונסיליסי האריך ילצצחו . וצס' דצר שמואל סי' לא' הפליג גם"ה הוא לחלק לו כצוד ח"ל והגני מסכים צדעתי הקלושה לדעתו הרחצה של הרצ המוצהק והרופא המומחה כמוה"רר קזים נר"ו יישר חיליה דהלכתא כוותיה ומטעמיה לאיסורא עב"ל ומכאן מוכח צצירור שהיה רופא . והרצ ז"ל חיצר ס' קנאת סופריס על שרטי המלות להרמ"צס וס' חק לישראל השגות על הפר"ח י"ד וכדפסו . ומה"רס חגיאו צלקט הקמח י"ד דף קי"א ע"ג מזכירו צכצוד גדול וכתצ שהאריך צתשוצה לסתור דעת הט"ז שמקל צשתיית סתס יינס ונתכוון לדעתו :

ג' : כמוה"רר חיים לצי המכונה הירש הרצין תורה צק"ק מאגנלה כמה שנים וצסוף ימיו נתקבל צהמצורגו ומחמת שנחלה נקרא שמו נח חיים לצי .

ז': כמוה"ר חנניה אלחנן חי הכהן תלמיד הרב כמוה"ר שמשון נחמני והרב
 המשורר כמוה"ר ישעיה חי קרמי זלה"ה הרצין חורה צתלמידים הרצה
 צעיר מולדתו ריגיו ושה חיצר ספרים רבים להועיל לתלמידיו והדפיסם
 הלא הם חנוך לנער צ' חלקים . ליקוטי מסכתות . שערי התלמוד .
 ראשית לקח . שצילי אמונה . ספרי מלינות הת"ך . רוח חדשה
 וזמירות ישראל . מאמר פתח האהל . מענה הלשון . דקדוק
 לשון הקדש . ועוד חיזורים אחרים כלשון איטלקי רצי התועלת לנערים
 המתחילים ללמוד תורה . והעמיד תלמידים הרצה לתורה ומהם מורי
 הוראות בישראל . והיה דרסן מפואר . וגם אני זכיתי לשמוע פה
 פאדוזה אחת מדרשותיו, ולישא וליתן עמו צענייני הדת פנים צפנים וגם
 צאגרות אשר עזרו צינינו צין צהיותו צריגיו וצין אחרי עזרו לרעות לאן
 קדשים צעיר פירנלי . והיה זך הרעיון . מדקדק עלום . ומשורר
 גדול כאשר ראינו צשירים רבים שנדפסו צחייו ואחרי פטירתו צחיזורים
 שונים . והיה מתלמידיו של אהרן אהבז שלום ורודף שלום אהבז את
 הצריות ומקרבן לתורה כאשר הוכחתי בהספד אשר הספדתי עליו ספד
 פה פאדוזה .

ח': כמוה"ר חנניה מוזל עוז צונרי מרצני ליורנו רבו של כמוה"ר יצחק פונים
 ואיש ז"ל צעל שיח יצחק על יומא ושם תראה הקדמה יפה של הר"ח הנ"ל
 מלצד שאר הסכמות וחתומות שנדפסו צפסקי רצני ליורנו והקדמותיהם המפורות
 צחיזורים שונים שהוצאו צספרים רבים :

ט': כמ"ר חיים אלאטינו רופא מוצהק צעיר ספוליטו . החכם ר' דוד
 פומים נכדו (צעל למח דוד גדול) העוד צאחד מחיזוריו על הרפואה
 סגדול שמו צין הרופאים צמדינתו צאיפוקרטי ראש כל הרופאים וחיצר
 ספרים רבים צחכמה הזאת וצחכמות אחרות תורניות :

י': כמה"ר תנניה צר יצחק העתיק מלשון ערצי ללשון הקדש ספר מוסרי
 הפילוסופים ונדפס כמה פעמים :

יא': החכם רצי חיים גאליפפה מרצנים קודם הגירוש חיצר אגרת ארוכה
 על ציאת משיח לדקנו זה שמה עניק רפאים ונמלאת ציד הרב אצרבנחל
 והרב צעל העיקרים שהזכירה צחצוריהם ועד אחרן ציד הגאון רצינו דוד
 אופנהיים ז"ל . וד"י רומי העיד סחתום צאולרותיו ציאודו על מס,
 עצודה זרה :

חזר עליו אלמוגים על ש"ע ח"ח . ויש צסופו חיזור על שניות מדברי סופרים . ועוד חיזר עליו ארזים פי' על ש"ע אה"ע עד סי' ס"ד' ושמעתי נפלאות מתורתו צעיר פאריז :

ד' : כמוה"ר חזקיה מנוח חיים זכמוה"ר יצחק קורקוס ר"ח ור"מ דק"ק רומא יע"ח זאה הסכמתו על פסק הנקרא ראשית זכור, קליר וחתם זשנת התע"ד . וזש"ות שמש לרקא חה"הע דף י"א ע"ז זאה שמה הסכמתו הטובה ע"ד ההרחקה שעשו למקדש השני זמעשה קידושין דאורזינו וחתם זשנת הת"לד . ונלע"ד דנפל טעות צדפוס ו"לל הת"פע היא השנה שלשאר החתימות וזש"ות מים רזים חלק י"ד ס' ח' הוצאו שס קילור דזריו לאסור הגלוסקאות של אומן עכ"ום שעוסק גם כן דז"א שחלקו עליהם רזני איטלייא וכתז שאין על איסור יום עינוייהם שזשזיל זה יהיו הם נוהרים לפי שזיניהם זחומרי דאיסורא לא דייקי, ואס תמלי לומר שדייקי מיי יומר שיהיו נוהרים מלמכרם ליהודים אדרזא הסברא נותנת שלהכעים ימכרם ליהודים עש"ז . והוא הסכים להתיר דלועות של תפילין מעורותי מעוזדות שלא לשמן אלא שהשחירו אותן לשמן כמ"ס זעל זאר עסק סי' י' ומיהו דע כי זש"ות דזר שמואל מחמיר דזר והסבימו עמו ע"ו אשלי דזרזני ורזני איטלייא . וראיתי לזעל זאר עסק זסי' פ"ו שהזכיר כמוה"ר חזקיה מנוח קורקוס וקראו הרז הגדול מעיר רומא ע"ס ולזי אומר לי שאינו הרז שאנו עסוקים בו . יען הזאר עסק נדפס זשנת תל"ד והרז הנ"ל חתם זשנת התל"ד או זשנת התפ"ט כנ"ל . ודאולי היה זקנו של זה הרז האחרון :

אמר הלעיר מרדכי גירונדי מפאדוזה אצוא אחרי הרז החכם ח"ן ומלאתי את דזריו כי כן שמעתי מפי מגידי האמת כי הרז קורקוס האחרון היה נכדו של הרז קורקוס הראשון . ולא זו זלזד שמעתי אלא שזדיר האחרון קרוז לנו עמד חכם חריף אחר כמוה"ר מנוח קורקוס שמו והרזין תורה צעיר סייגה והיה חמיו של הרז זרע אמת והזכירו זחלק אורח חיים סימן פ"ז . ושמעתי שהיה מפלפל גדול : והעמיד תלמידים מורי הוראות זישראל :

ה' : כמוה"ר חייא הכהד די לארה מתלמידי צית המדרש עין חיים של ק"ק אמטרדס חיזר ספר משמרות כהונה והוא כולל מאמרים . משלים . בזירות . ותקנות . וכללי התלמוד על סדר א"ז נדפס זאמטרדס זשנת כמו השחר עלה . ונדפסו איזה פסקים מהרז ז"ל זשו"ת פרי עין

מרדכי גירונדי על

יב' : מה"רר חיים שלמה פירנאנדיש דיאס משלוניקי צומן הרצ יד מלאכי חצר
ספר ארחות לדיקים כולל דינים הנוהגים ודברי מוסר וכיבושין שאסף
מספר יד החזקה, מוסדר על סדר אל"ף צי"ת . והוא חזור נחמד לכל
איש ירא ה' לאהבה וליראה את ה' ולשמור פיקודיו הישרים, ושיצוהו רצון
קדישי הר"א ישראל צעל צית אצרהס והרצ י"ת הנ"ל ורצני שלוניקי
זהסכמותיהם מאד :

יג' : כמוה"ר חננאל הלוי נדיב נדיבות יען ורודף לדקות נזכר לשבח צספר
עולם הפוך כ"י ונפטר צו צפרק צמגיפה אשר נהייתה פה פאדוזה צסנת
הס"א וכתוצ צפנקס צה"כ שהים צעל לדקה ולומד תורה לשמט . והעיז
לצתי כנסיות ולכל חצרת מלוח וצתי מדרשות שצעירנו פאדוזה .
תנל"צה :

יד' : כמוה"רר חיים מוספיא תלמיד הרצ הגדול צעל שושנים לדוד ומסדי דוד
הרצין תורה צק"ק ספאלטרו יותר מששים שנה . והיה לו יד ושם גם
צרזי תורה וסודותיה והניח אחריו צרכה צס"ות חיים ומסד על ד' עוריה
ונדפס צליוורנו ס' תר"ד, וצסוף הספר הדפים הלכות צרכות להריע"צא ז"ל
וקונטרים חידושי דינים לרצני ירוסלים הקדמונים זל"ה והרצ ז"ל כתצ צראש
ספרו כל תולדותיו ומאורעיו ותלאותיו והניח צנים תלמידי חכמים א' מהס
נודע צסס החסיד כמוה"רר אצרהס שוכן היום צעיר עריאסטי והסני כמוה"רר
יעקב יומיה היוצצ על כסא אציו צספאלטרו וכתצ איזה חיבורים שעדיין
לא נדפסו . ואני נהניתי מאור חכמתס איזה ימים שעצרו פה פאדוזה
להדפים ספרי מ"ר אציהס זל"ל : זיע"א :

טו' : כמוה"רר חיים עוצדיה רוכס חסיד ומקוצל צסאלוניקי והדפים סס
חיבוריו הנכצדים צאר מים חיים וס' מקור חיים על עניני' נפרדים לעורר
יראת ה' ושמירת מלותיו צלצ צני אדס . ומהס ניכרת חכמתו הגדולה
צספרי המקוצלים ז"ל :

טז' : כמוה"רר חסדאי אלמושנינו חצר ס' חסד אל חידושים עה"ת
והתלמוד .

יז' : הרצ הגדול כמוה"רר חיים פאלאגי מרצין תורה צאימיר חתנו של הרצ
הגדול צעל חקרי לצ הדפים חלק ה' מש"ות הר"שצא ז"ל והוסיף צהס

חיים לתלמידי ת"ת של אמטורדס וצספר משמרות כהונה צערך
 אי דייקינן כולי האי כתב דבר פרטי וזה לשונו מכאן מודעא רצא לחכמי
 דורות אשר מכלים ימיהם לריק ושנותה לצהלה ולעיין בדברי הצאי וסקר
 וכזב מה הכריחו לר"שי ז"ל לפרש כך או לומר פסוק הוא צישעיה י גם
 מהכרח שעושין על התוספות . ומה גם לחכמי אשכנז שעושים חילוקים
 הלא צפירוט אמרו צתלמוד אי דייקינן כולי האי לא הוה תנינן עד כאן לשון
 הרב חייא הנ"ל ע"ה : וכתבתיו כאן ללמד דעת לתלמידים יען נהי שהרב
 קמפנטון והרב של"ה צכללים שלהם הזהירו לדקדק הרבה לשון רש"י ז"ל
 ולהצין לורך כל תיבה ותיבה כי לא לחנם נכתבה, אמנם החכם עיניו
 צראשו לכלכל למודו צמשפט וצמקום שהאמת יורה דרכו שרגילות ר"שי ז"ל
 לומר צהרבה מקומות פסוק הוא צנציא פלוני או לפרש דבר שנראה אפילו
 ללא לורך . מועב לומר שזה דרך המפרש מלאצד הזמן למלא דברים
 שלא נתכחן מעולם אליהם רש"י ז"ל וילא שכרו צהפסדו שאצד. הזמן
 והאמת . כן נלע"ד, ועיין ש"לה דף קפ"א ע"צ .

ו' : כמות"ר חיים סגרי הוא עם רב אחר נשלח צליוונטי צשנת תכ"ו לפ"ק
 לתור ולדרוש הליכות שצתי לצי . חיבר ספר צנין אצ כתיבת יד .
 והוא ויכוח שהיה לו עם רב הגדול הגאון החסיד מוה"ר יעקב חזק ונ"ל
 מ"ץ ור"מ צק"ק פארוצה על סדר תקיעות תקנת ר' אצוה, וממנו נולד
 כמות"ר אלישע סגרי (היה רב צוירלילי) וצנו היה כמות"ר יהושע צן
 ליון סגרי (גם הוא מ"ץ כמוהו צוירלילי) וצניו היו כמות"ר יעקב סגרי
 (רב צמדינת טורין) וכמה"ר צנימין וממנו נולד כמות"ר יהושע צן ליון
 סגרי נ"ע אחד מהרצנים שעמדו צאסיפת צ"ד צפאריז צש' התק"סו ואני
 הלעיר זכיתי להכירו שם וליהנות מתורתו והרצנים הנ"ל היה להם יד ושם
 צחכמת האמת חון מזה האחרון שהיה פשטן גדול ויודע גם כן חכמות
 חילוניות לרקחות לעצחות ולחופות והיה משתמש מהם לתשובת המינים
 ולהגדיל תורתנו הקדושה . וצעו"ה נפער צפאריז צחזרתו שמה להיות
 מרצני הקונסיטורו צשנת התק"סע יוס ג' לסדר ויאנחו צני ישראל והספדתי
 עליו ציוס ת"צ שנת הנ"ל צצה"כ איטלייאני פה העירה :

זמנה
 י"א
 8:2024

ז' : כמות"ר חנניה צכמ"ר שמואל שולס יש צידי פסק ממנו כ"י להוביח
 שאין לשוכר דין צד מלא לצעל המכר, וכתב שם שנשאלה ממנו שאלה זו
 אור לארצעה עשר לחדש שנת ש"ו לפ"ק פה פירארה, והסכימו עמו כמות"ר
 נתבאל צכמ"ר צנימין ערצוט וכמות"ר יוסף צרוך צכמה"ר יודיה מאורצינו

הגהות רבות דובר שלום, ועוד חיבר ספרים רבים ואלו הם: לז חיים
 כולל שו"ת על ח"ח: נשמת כל חי ז' חלקים שו"ת על ד' עורים,
 סמיכה לחיים שו"ת על ד"ע. חקרי לז ח"ח שו"ת על ח"ה יד' ואל"ע,
 דרכי חיים פי' חזות - מחובר עם ס' זית חזות להמחירי ז"ל: תוכחת
 חיים מוסר על סדר הפרטיות. עתרת חיים תפלות ותיקונים כמו
 נורה זאלצע וכ"ו: נפש חיים על סדר ח"ז כמו ספר מדבר קדמות ודגש
 לפי לה"ר חי"דא ז"ל. ואלה הספרים ינאו לאור מש' תק"ף ואילך
 ועוד יש לו ספרים אחרים מכתובת ידו שחיבר בחכמה צדקונה וצדעת
 ה' יאריך ימיו צעוצ וצנעימים ואני נשאתי ונתתי עמו צס"ס וצפוסקים
 ומלאתיו רב מעיין גדול וצקי צנגלה וצנסתר. וצספר קצולת כסף
 חלק שלישי הצאתי דפ"ח שכתב לי צענין עמוק תראנו משם ותרוה
 למחונך:

יח': חיי עולם שהזכיר הרצ"ר חננאל ניפי מנגד סימן י"ח וכתב מה
 שכתב צסס גדולי ישראל, הוא ספר היראה לרצינו יונה גירונדי
 החסיד ז"ל שנדפס כמה פעמים. והוא הספר עלמו שהוצא צס'
 מרדכי הלכות לילית צסס ס' חיי עולם והר"צי צהל' לילות סי' יו"ד והרצ
 סס הגדולים ח"צ סי' י"ח ונוראות נפלאות על גדולים צתורה כמוהם שלאעצרו
 תחת עין שכלם הזך וצקיותם ס' היראה לרצינו יונה הנ"ל. כי אני
 צעניי צח לידי מארצעה דפוסים שונים וצדקתיהו כולו מראשו
 לסופו עם שתי העתקות מספר חיי עולם כתיבת יד ומלאתי ראיתי כי הוא
 ס' היראה צדמותו כללמו אין יתי"ר ואין חליף, ודוקא המעתיקים הקדמונים
 כתבו צראשו ס' חיי עולם להיות כי השומר כל הכתוב צו זוכה לחיי עולם
 הזה והצא. ומתחיל צפסוק עוצ לגבר כי ישא עול צנעוריו, וזה הפסוק
 נשמט צאיזה דפוסים מס' היראה ונדפס צאותן שהוליוו לאור צאשכנז.
 ועוד צדקתי הלסון פהציא הר"צי צסימן יו"ד צסס המרדכי ומלאתיו צספר
 היראה הנ"ל: אשרי אדם שוקד על דלתותיו יום יום לשמור פתחיו וצפרע
 אותו שנדפס עם פירוש והגהות הרצ המקוצל החסיד ר' משה ניגרין
 ז"ל כי יפק רלון מה' שיתעורר לצצו לאהצה את ה' ולשמור פיקודיו
 הישרים:

יט': כמוה"ר חנוך אלקוסטניני צ"ר שלמה מחצר קדמון מאד חיבר פירוש
 על מעשה צראשית וקראו מראות אלדים והוא חתום צאולרותי פתיצת יד

החות' פה מודינא וכמוה"רר יאודה אריה פוייפו צכמוה"רר יעקב וכמוה"רר אהרן צרביה מודנא (ה"ה מעצה יצק) וכלם חתמו צשנת של"ו:

ח' : כמוה"רר חיים צכ"ר משה צכמוה"רר אהרן חלטינא זל"ל צזמן הרצ צן המחצר שמש לדקה צאה שם חתימתו צענין יותרת היוולדת מן הדקין ונמלא צתוכה עלם דק והסכים להעריף עי"ש, ונמלאת צידי תשובה כ"י מהרצ ז"ל על קהל שאין להם אלא אתרוג אחד וצתוך ימי החג שלחו להם קהלה אחרת מסציבותיה להתחנן אליהם דמאחר שכבר הם קיימין עיקר המלוה ציום ראשון שישלמוהו להם כדי שיזכו גם הם קלת צמלוה ציום אחרון של חג. והוא פסק שאין מכריחים אותם לשלוח והסכימו עמו רצנ. אנקונה, קושטאנדינא. וויניליאה נגד הרצ של אישפלערו שרלה להכריח שמן הדין היה להם לשלחו. וגם מהרי"צק מטוריכו מקסאלי הסכימו שלא היה להם לשלחו עכ"ל. גם הרצ עיקרי הד"ע א"ח הלכו לולצ רמז תשובה זו. הרצ חיים הנ"ל נולד צויניליאה ודר צאנקונה וצסיניגאליה, וצשמס לדקה א"ח סימן ל"א צאה הסכמתו לפסק הרס"מ צן המחצר דס"ת שהוליאן צטעות אין להחזירו לארון להוליאן ס"ת של השצוע וחתם צשנת התק"צ, ואח"כ חזר לדור צויניליאה, וראיתי חתימתו עם שאר רצני וויניליאה קאלימני ופאליפיקו נגד פסק הנאון הקדוש מוה"רר יעקב חזק מפאדוזה החולק עמהם. וה"רר דוד פארדו האחרון ז"ל כתווכת עמו על ענין נשיאת האומצרילה צס"ק עיין שו"ת מכתם לדוד א"ח סי' א' וסיפר לי הרצ החסיד כמוה"רר אצרהס יונה ר"מ ומ"ן צק"ק וויניליאה, ששמע מהרצ הנ"ל כמוה"רר חלטינא שאמר פה אל פה להרצ פארדו (אחר הדפסת ספרו) לולא זקנתי ישצתי הייתי משיצ לכת"ר צכל עוז ותוקף נגד תשובתך ואני ראיתי צס"ת גצעת פינחס כ"י פסק דין ממנו, וכבר הוכחתי צתשובותיו לוי"ת ח"ן שנראה שהר"מ הנ"ל חיבר ספר שאלות ותשובות:

ט' : כמוה"רר חזקיה מנוח צכנו"ר ישראל פרויניאללי מעיר אנקונה צזמן הרצנים מ"ו מנחס שולחני ומ"וה יהושע פירמי והוא חתום עמהם צתשובה צעפר יעקב כ"י סי' ח' להוכיח שאם נמלא פיסול צס"ת צשציעי אחר שקראו צס"ת ג' פסוקים שאין להוליאן ס"ת אחר:

י' : חדושי התורה. צו נתצארו הקדמות מפרטי התורה הראשונים והקדמות שנים מהאחרונים צעל נחלת צנימין ולקע יוסף בדפס צאמשערדם ש' תס"ג לפ"ק:

תמרדכי גירונדי על

וסוצז הולך על מראות ישעיהו ע"ה ויחזקאל ע"ד המחקר וקלת על דרך
הנסתר ונלוה אליו זיאור מופלא על פירוש הרא"צ על התורה ונראה
שמקולמוס אחד ילאו החזורים הללו . ומתוכס תזהיר חכמת החכס המחצר
בחכמות שונות גלויות וסתומות . תנל"זה תמ"ך :

יט' : כמות"רר חזקיה צן הגאון מוה"רר ילחק פואה היה גיסו של הר"ממע
מפאנו ונזכר לשבח צתשונותיו ויש לו חיזה פסקים צספרי רצני דורו :

כ' : רצינו חיד"א זל"ל לא רזה לחזור לא"י צשציל שהיו רולים למנותו נשיא
על כל רצני ארץ הקדושה וזה מורה ענותנותו הגדולה . ושמעתי מפי
החכס ר' יאודה הכהן מירושלים שליח עה"ק חצרון שהיה לו מלאך מגיד מן
השמים רזי התורה וסודתיה וצכל הארץ ילא קו תהלתו . וחיצר ספר צרכי
יוסף צ' חלקים צ' חלקים על ד"ע מחזיק צרבה . יעיר און . ומדצר
קדמות . דצס לפי . פה אחד . שו"ת חיים שאל צ' חלקים . שו"ת
יוסף אומן . חומת אכ"ך . על הת"ך . סנסן ליאיר הגהות על
תפלה ספרדית ותפלות וצקשות שונות : מראית העין : פתח עינים : כסא
דוד : נחל קדומים . פני דוד . ראש דוד . אהצת דוד . דצרים
אחדים . לצ דוד . כסא רחמים . ככר לאדן . מורה צאלצע
לפורן שמיר, קשר גודל . כף אחת : שומר ישראל . שס הגדולים צ'
חלקים . ועד לחכמים . חסדי וראשי אצות . שער יוסף . הגהות
על הזוהר הקדוש, לדוד אמת . יוסף תהלות . שמחת הרגל צ' חלקים :
ברה חמד : יוסף צסדר : ואלו נדפסו צליורנו ועוד נשארו צכתוצ"ים אלו
החצורים . פירושו על הזוהר שנגנו תחת מפולת עה"ק לפת אשר נהייתה
צס' תקל"ו ככתוצ צקול עוגצ דף ע"ו . מחזיק צרבה חלק שני : אהל
יוסף פי' תהלים (הזכירו צככר לאדן דף קכ"ג ע"צ) : גופי תורה : שפת
היאור : טצור הארץ : פס ידא : זכות אצות : למנלח לדוד : דצרי
שירה : תהלה צארץ : דרך חיים : אורך ימים : עולת תמיד : שצר
יוסף : מדשים לצקרים : רוח חיים : מרפא לשון : חדרי צטן (הזכירו
צספרו יוסף אומן) העלס דצר (הזכירו שס וצס' ועד לחכמים חלק צ'
וכמה"רר משה אזולאי נכדו הדפים עתה צליורנו ס' זכרון משה צ' חלקים
מחידושי הרצ ז"ל על הש"ס והפוסקים . לחס מן השמים ציאור' חדשי'
עה"ת : צוזכה לשני צנים ת"ח ח' מוה"רר אצרהס הזכירו צספריו ונפטר
צחיו צירושלים וצרוח הקודש ידע מ"ר אציו השעה שנפטר צנו וקצל עליו

יא' : חיי עולם ס' נחמד כולו מוסר (ראיתיו כ"י) נחלק לפרקים הרצה יורה צאלצע הדרך אשר ידרך האדם צע"הז צכל ענף וענף : לא ידעתי מי חיזרו : וכבר יש שני חיי עולם אחרים הראשון הזכירו המרדכי הל' תפילין והציאו הצ"י צהלכות לילית סי' יו"ד ונראה שהוא ספר דינים . השני דרושים ממה"רר משה צולא זלה"ה הזכירו הרצ שס הגדולים חות מ"ח :

יב' : כמה"רר חזקיה טיראליכו צזמן מוה"רר נתנאל עראצונו יש הסכמתו הטובה צפחד ילחק ערך אשה רואה דס מחמת מכה וכ"ו וכתב שס דאז התחיל כבר לכהות מאור עיניו .

יג' : כמה"רר חנניה פינלי מגאזולו הזכירו הרצ צאר עסק ס' ו' וכתב דכבר הורה זקן :

יד' : כמה"רר חיים צה"חר אליעזר סג"ל אחד מרצני וירונה צזמן מוה"רר צסאן הזקן זל"ל יש תשובה ממנו צס' פלגי מים לאסור מקוה רוויגו :

טו' : כמוה"רר חננאל ספורנו זלה"ה הזכירו הצאר עסק צסי' נ"ה וקראו הגאון וטציא תשובתו כ"י ואפשר שהוא אחיו של רצינו עוצדיה ספורנו מפרש התורה שיר השירים וקהלת ותהלים וצעל ספר אור עמים :

יו' : כמוה"רר חיים צמוה"רר יחיאל נורלי הוא חתם עם רצני מנטובה צס"ות הר"מז סי' ח' וגם צנוסח תנאי קידושין צמי שיש לו אח מומר לפטור את אשתו תהיצום המוצא ממוה"רר גא"ל צהגהותיו ללה"ע סימן ק"נו עש"צ :

יז' : כמוה"רר חיים וידאל צכ"ר שצתי אנגיל חיזר ספר סיפור החיים דרושים מהני מילי מעלייתא שהיה יושב ודורש מידי שצת צשצתו וגם הרצה הספדות נדפס צשאלוניקי ס' תק"כא :

יח' : כמוה"רר חנניה מונסיליסי הוא הנקרא החסיד . חיזר ס' מספרים תהלות ה' פי' על פרקי שירה ע"ד פרדס . והיו לו שני צנים ת"ח ומ"ן . הא' כמוה"רר גמליאל והשני ה"ה כמוה"רר פלטיה מ"ן צק"ק פירארה אשר כתב הקדמה יפה לס' מ"ר אציו . וגם צנו המשכיל כמה"ר פנחס צרוך חיזר שיר יפה על החיזור הנ"ל . ואח"כ זה הצן נכתר צכתר הרצנות ויש על כסא ההוראה של אציו . וצנו גם כן זכה לכתר תורה ונקרא כמוה"רר יהודה רפאל יהושע שהלך לדור צפירנלי ואור תורתו

ממרכי גירונדי על

האצלות צליחורנו ואחר זמן בשכחצו מירושלים יום זשעת הפטירה כווננו
 לאותה שעה סרצינו חי"דא ז"ל חלץ מנעליו וקבל עליו האצילות והניח
 צן ממלא מקומו כמה"ר ילחץ זרחיה שהרצין תורה צע"הק לפת וגשאר
 תחת המפולת, והשני כמה"ר יסעיה הפאל מ"ץ צאנקונה שחצר שו"ת
 ופסקים נדפסו צספרי מ"ר חציו וקלתם הדפיסם מה"ר משה ז"ל
 צנו צס' זכרון משה:

בא': כמוה"ר חציו עולידאנו נר"ו מהכמי המערצ אשר צק"ק מכאנאסא
 חצר פירוש יפה על הגדת פסח צסס דרך חמונה והדפיסו צעיר ליורנו
 שנת כ"י צמלותיך עם ציאור רש"י רש"צס והריע"צא ז"ל על ההגדה והספר
 צכללו נקרא פה ישרים וצהקדמת ספרו מספר תלחותיו לאורך ולרוחצ
 מהניסים שעשה לו ה' יתצרך מנמה לרות וסכנות. וצכללס גם
 התלחות אשר צעצרו צעיר מולדתו מכנסא ויהי לנ"ס: וראיתי
 להעתיק כאן סוף דצרי הקדמתו הסגיה כי צה הזכיר חצותיו כולם חכמים
 וגדולי הדורות שקידמוהו שהרצילו תורה צישראל. ואלה הם דצרי פי
 חכם קן.

אמר המחצר ראיתי להרצ צעל ספר יוחסין ז"ל צלווחותיו שכתצ ראוי לכל
 איש שיעשה סדר יוחסין לזרע זרעו וכ"ו. וכן ראיתי לאצותי הקדושים
 אשר מעולם חנשי השם שהיו נוהרין צענין זה ואמרתי עת לעשות כרלון
 איש ואיש שני אחי הנעימים בה"הר חצרהס ובה"הר יונה עולידאנו נר"ו
 אשר נפסס חפלה לכתוצ סדר יוחסין זה. וכתצתי ממה שהיה רסוס
 צצכרוני ומאשר מלאתי כתוצ צכ"י מ"ר חציו החכם השלס והכולל החסיד
 והענו כמה"ר אליעזר ז"ל אחי החסיד קדוש יאמר לו בה"הר דניאל ז"ל
 צני איש תס ויטר יר"א וסמ"ר בה"הר חציו ז"ל אחי הרצ הגדול מעוז
 ומגדול מוה"ר שלמה זלה"ה צני איש חיל רצ פעלים בה"הר אליעזר ז"ל
 אחי הרצ הגדול מעוז ומגדול כמה"ר רר חיים זלה"ה אחי החסיד והקדוש
 בה"הר דניאל ז"ל חציו של הרצ הגדול צעל מלאכת הקדש ז"ל צני החכם
 השלס והכולל כמה"ר יאודה ז"ל צן הרצ הגדול שנגלה אליו אליהו הנציח ז"ל
 כמה"ר חציו זלה"ה אחי הרצ הגדול כצוד מוה"ר משה זלה"ה צני הרצ הגדול
 כמה"ר חיים זלה"ה צן הרצ הגדול חציו זלה"ה צן הרצ הגדול כמה"ר רר חיים ז"ל
 שצא מגירוש קאשתיליאה הנקרא נטר גדול צעל כנפים, צן הרצ הגדול כמה"ר רר
 דניאל זלה"ה ראש חכמי קאשתיליאה צני הרצ הגדול כמה"ר רר יוסף עולידאנו
 זלה"ה וזה יחס מרת אחי כ"ע אחות הרצנים כמה"ר רר שלמה וכמוה"ר רר

זורח צמח לדקה מה"ת סי' כ"ג דף כ"ה ע"א : ועלה זידנו שממה"רר
חנניה הנ"ל ולמטה אנו מונים ארבעה דורות רזנים סמוכים זה אחר זה
צלי הפסק :

יט' : כמוה"רר חזקיה בן הגאון מוה"רר ילחק פואה א' מרזני ריגיו צזמן
הרמ"ע ומוה"רר עוצדיה ספורנו ואור תורתו זורח צס' פלגי מים להסכים
עם אוסרי מקוה רוויגו וחתם צס' הס"ס לפ"ג :

כ' הרב המופלא מוה"רר חיים יוסף דוד אזולאי זל"ל מי יוכל לספר דהרות
דהרות שזחיו ואין גומרין עליו את ההלל על רוב חריפותו וחזק זכרונו ועל
גודל חסידותו קדושתו וענוהו כי רצה . והיה מוכתר מכל מדות עוצות שמו
חכמים לדיוקים . הוא נולד צירוסלים עה"ק לכמוה"רר ילחק זרחיה אציו
ונתגדל על זרני כמוה"רר יונה נצון בעל נחפה צכסף ונשא ענף ועשה פרי
עד שזימי צחרותו נצהר לציר נאמן מעה"ק חצרון ת"ו בן עו"צ שנה ללכת
צשליחות מלוא אז הדפים ספרו שער יוסף על הוריות . ואח"כ חזר לארץ
ישראל ונתיישב שם שנים הרבה . וכדי לעשות רצון רזני ארץ הקדושה ילא
שנית צשליחות מלוא וסצצ כמעט כל העולם להליץ עוצ צעד תושבי ארץ
ישראל ולקע צעדס סך גדול מכסף וזהב ועוד עלה צידו להשיג נדרים
ונצרות וקופות לעוצת חסידי הארץ ואחר גמר שליחותו נתיישב צליוורנו
להדפיס ספריו הנכצדים אשר נזכיר להלן ומפני סיצה ועיכוב שאירע לו לא
חזר עוד ל"אי . אמנם שם צליוורנו לא רצה לקבל רצנות . אלא היה
יושצ כל היום וכל הלילה צצית מדרשו ללמוד ולחצר ספריו . וגם היה
מקבל צסצר פנים יפת כל מי שהיה הולך לקבל פניו או לשמוע תורה מפיו
צלי כסף וצלי מחיר . והיה דורש ארצעה שצתות צשנה צצה"כ וצצית
כמה"ר שאלתיאל ריקנאטי זלה"ה . וכל רצני ליוורנו נהגו צו כבוד גדול
כי מעולם לא רצה ליכנס לדון ולהורות צענייני הקהלה והיה ענו ושפל צרך
ונקרא אל השמים מעל צן פ"ז שנה ציום ש"ק פרשת זכור שנת התק"סו .
וכבוד גדול עשו לו צמותו צכל תפואות ישראל והספידו עליו הוי אדון והוי
הודו ! גלה כבוד מישראל כי נלקח ארון האלהים ! תמ"ך יש"י עמ"הן .
וזי"עא .

כא' : כמוה"רר חיים קראכמאל חיצר ס' מקור החיים על ה' מגילות ונצואים .
ויש צו חידושים ע"פי הש"ס והמדרשים צחריפות וצקיאות נדפס צפיוורדא ש'
לשמור דרך עין החיים :

כב' : כמה"ר חיים דוד שרירי היה ארי צמורה ומיזר סוכת דוד ח"א דרושים
 עה"ת וכדפסו . ועוד יש לו זכ"י סוכת דוד ח"ז, סוכת שלום הספדות .
 שלל דוד, משנה כסף על הרמז"ס :

כג' : כמה"ר חיים אברהם ישראל זאזי . זכיתי להכירו כשאף פה
 פירארה לשליחות מלוא משה"ק חזרון תוצ"ז . הוא היה חסיד עליון
 ומתנהג צפרישות וטהרה . ושמעתי מפיו פלאי פלאים חידושים . הוא
 הדפיס ס' ימין משה על הל' שו"צ וטרפיות והלוא אליו תוספת מרובה
 ממנו הכי קרא שמו צאר מים חיים . ונתעסק במלאכה ההיא מפני שגולד
 ציוס ששולט בו מול מאדים, לחוש למאי דאר"ל האי מאן דצמאדים יהא
 עזחא מוהלח או חומנא, והיליכך היה ג"כ מל אה התינוקות : (תוספת
 מוה"ר רמ"ג ז"ל)

כד' : כמה"ר חננאל נייפי זל"ה נולד בפירארה וילק מים על ידי הדב
 הגדול שר"ר כמה"ר רר יעקב משה עאייש זל"ל משך י"ז שנים, ולמדו יחד
 לפניו עם החכם כמה"ר רר יעקב ישראל קרמי נר"ו מ"ן צרגייו והיה ציניהם
 אהבה עזה אהבת תורה ויראת שמים . וא"כ נתגדל צתורה עד
 שנעשה צקי צתלמוד וצפוסקים וגם משורר ודרשן מפואר ודבריו נשמעים
 ועושים פרי והיה דורש פעמים צצצת עם כמה"ר רר יוסף דוד צאס ז"ל
 והשפיע מחמתו לתלמידיו צצית מדרשו וצצית כמה"ר חר מרדכי שלום פיסא-
 זלה"ה . והוא היה צין הנקראים צקרית מלך רצ צפארין צזמן אסיפת
 צ"ד הגדול מרצני הגולה המופלאים והלך שס עם החכם הרופא כמה"ר
 יוס עוז לאמוראני ז"ל צצנת התק"סו-ס"ז ונתקבל צכצוד צין חכמי ישראל
 הוא היה ענו ושפל צרך מעוטר צצצע מדות שמו חכמים לדיקים .
 ומענוותנותו היה חותם צפסקיו צזה הלסון לא ליודעים מ"ן . ובעיר
 מולדתו העמיד תלמידים הרבה לתורה . וקלת מהם נתקבלו לרעות לאן
 קדשים צקהלות איטלייא . וא' מהם כמה"ר רר יששכר ריגיו זלה"ה סופר
 מוצהק של סת"וס נתקבל למ"ן צעיר פירארה יע"א . אחר שהרצ ז"ל
 נקרא להרצין תורה צעיר לינטו, קהלה חסובה ציראת ה' ומעשים עוצים
 מקום אשר חכמי ישראל היו מריצים אליו אגרותיהם ושאלותיהם
 כשולחני הזה והוא היה משיב להם צעוצ טעם ודעת כאשר יעידון
 יגידון ספרי האחרונים שנדפסו מקרוצ . ויותר מהמה יזהירו צשו"ת
 לוית ח"ן אשר הניח הרצ צכתוצים . מלצד ספר דרושים נחמדים וספר

זכר לדיקים לצנקה אשר כתב ע"ד שם הגדולים ויעד לחכמים . חמס
 לא בא עד תכלית הספר הזה כי היה ערוך רוב זמנו להנהיג קהלתו
 וללמד דעת את התלמידים . ולכתוב פסקים נחמדים כדי להשיב שאלך
 דברי חכמה להלכה ולמעשה ולדון דין אמת לחמיתו . הוא היה מתנהג
 בחסידות ורוב ימיו מתענה וצפרע בכל ער"ח וצכל ימי הסוצים
 וצכל פעם שהיה מתאחר להתפלל בצבור אותו היום היה מתענה
 עד אחר חלות ולפעמים כל אותו היום . וזכה לאט לאט כמי השילוח
 להשפיע יראת ה' וקדושה ביחודי קהלתו לינעו צתפלות , צלוקות
 וציציות . עד שנעשית כהיום היותר חשובה מכל סציצותיה , והניח שם
 עוצ צכל המדינות אשר ראו את מעשיו העוצים ואשר שמעו את שמע
 חממתו , וכולם מזכירים אותו צצצת הכתוב זכר לדיק לצנקה . ונפטר
 צצם עוצ צכ"ח למדע עצת ונקצר בצבור גדול צער"ח שצט שנת התק"ו ,
 וליוה לפני פעירתו שלא יתארוהו צצום שצח אלא צתואר זקן צצרון נשמתו .
 ויהיו ימי חייו שם וצצעים שנה , וזכה להניח נכדו צן אחותו אשר נתן לו
 את צתו לאשה ונכנס תחתיו לשרת צקדש צעיר לינעו יל"ו ממלא מקומו
 צחכמה וציראת חטא ה"ה כמה"רר אצרהס מיכאל קארפניטי יזי"ח : (עד
 כאן תוספת)

כה' : כמוה"רר חזקיה מרדכי צכמ"ר שמואל חיים צסאן ריש מתא ור"מ דק"ק
 וירונה הרצ המחצר ס' מכתב לחזקיהו על סדר הגט , ומאמר מרדכי על
 סדר חליצה . (שהדפיס נכדו הרצ הרופא המופלא מה"רר מנחם נוירה זל"ל)
 העמיד תלמידים הרצה וצכללס הגאון מו"ה ישעיה צסאן צעל ספר תודת
 שלמים . הוא עשה סיג לתורה צכמה דצרים עד שצני דורו אמרו עליו
 כמה גדולים מעשי חייא . הוא חיצר ס' צקורים לחצרת צקור חולים
 שצעירו , ויש שם אצרת מוסר שכתב הרצ ז"ל אל צני הצצרה מתוקה מדצט
 ונפת לופים :

ודע כי שני מוה"רר מרדכי צסאן היו רצנים צוירונה . אחד מהם היה
 קדמון מאד מהרצ הנ"ל . הקדמון הוא הנזכר צספר משצית מלחנות ושם
 כצוד אציו היה כמוה"רר יעקב צסאן זל"ל . וזה שאנו מדצרים צו היה צן
 כה"ר שמואל חיים הנ"ל : ומעתה אתה תחזה קורא נעים כי כל התצוצות
 הכתוצות צצו"ת דצר שמואל הנשלחות לכמוה"רר מרדכי צסאן (וכן צתצוצות
 הרמ"ז) לוירונה הדצרים אמורים להאי בצרא רצא שאנו עסוקים ציחוסו .
 והראיה כי כמוה"רש אצואצ כולד צצנת הס"ע ליצירה . וכמוה"רר מרדכי

זכמוה"ר יעקב זסאן כזר ילא עזעו צעולס כמו רז מוזקק ומפלג
קודס לכן . ותסוצתו שזס' משצית מלחמות תוכיח שהיא חתומה
צטנת השס"ו לילירה . וצודאי הגמור הוא שאל לענין מעשה להרז
דזר שמואל הקטן צטנים ממנו . ויש עוד ראייה כי התסוצה הגדפסת
צטו"ת ד"ס סי' דפ"ח לזכמוה"ר מרדכי צסצן מוירונה היא חתומה צטנת
הת"מח ומסתמא אז לא היה עוד צחיים חיתו הר"מ צה"רי צסאן הזקן
אלא העיקר כמו שכתצתי .

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן צסמר זכר לדיקים לזכרה צמערכת החי"ת :

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

מרדכי גירונדי על

אות הטיית

א' : רצינו טודרום הלוי רצ מקוצל קדמון ואמיתי, הר"מק מייחס אליו
 צספר פר"דס ריווניס שער מהות והנהגה פרק ה' ספר מערכת
 האלהות . ולריך לומר שחיצר גם הוא (כמו רצינו פרץ ז"ל) ספר
 נקרא צסס זה . ועיין צסוף ספר משכיות כסף אגרותיו שכתב לה"רר
 אצרהס צדרשי זלה"ה ועוד חצר ספר אולר הכבוד על התלמוד עד"ה
 והנו צידי כ"י : ופירוש יפה על אלפא ציתא מוזמור קי"ט ופירוש
 עה"ת על דרך האמת וקראו טעם דצס עיין ד"י רוסי חלק צ' דף
 קנ"צ ע"א :

ב' : במוה"רר טוציה הכהן צן הגאון מוה"רר משה ירמיה נראל צעל ספר
 הנחמד צרכת טוצ עה"ת, כתב הרצ חות יאיר צתשוצותיו סוף סימן ל"צ
 וצפרט שגיסי היניק החכס השלם הכולל האלוף מוה"רר טוציה כ"ץ כמו
 כן הפליג אותו עש"צ וצהשמטות דף רנ"ח ע"צ כתב שהיה אחי חורגו
 צן הגאון מוה"רר משה נראל כ"ץ שהיה גם כן אצ"ד צק"ק מיץ וא"א
 הגאון נשא אלמנתו צזוג שני שנת כד"ת עד כאן לשונו . והרצ
 מופת הדור כתב צס' ועד לחכמים ח"א דף י"ט ע"צ שמוה"רר טוציה
 היה ממשפחה מיוחסת הנקראת מא"נו איסק"ריצי . והיה לו יד וסס
 צחצר המלכות . צקישטנדינא צרפואה . ועלה לירושלים עה"ק צצקנתו
 והיתה מנוחתו כבוד שנת תפ"ט . וצקטנותי ראיתי צכתיצת יד שהתחיל
 לחצר ספר שקלא וטריא על ס' זהב שיצה לה"רש אלגאזי עד כאן לשון
 ה"רר חיד"א זלה"ה . וצעצרי צספר מעשה טוציה ראיתי צדף ל"צ
 ל"ג והגומשכים דצר פרטי המפרש מאמר רז"ל על עשר ירידות שירדה השכינה
 וב"ו שפירשו לחכמה צתצונה וצדעת על דרך השכל והעיין האמיתי ראוי
 לכל חכס לצ ויהודי כשר נסוס עין עיונו על דצרי הרצ ז"ל כדי להצין

לפי שיש בו חכמה ודבורו נשקף על כל דבר ודבר
והוא המורה על כל דבר ודבר

אות הטיית

הוא המורה על כל דבר ודבר
והוא המורה על כל דבר ודבר

א' : כמוה"ר ר' עוזיה הכהן זן הגאון מוה"ר ר' ירמיה משה נראל זעל ספר
זרכת טוב דרשו' וחידושים על התורה משלשלת יומסין עד עזרא הסופר
הכהן ע"ה . וזקנו היה גיסו של הרצ המקובל החסיד זעל ויאשית
חכמה זל"ל . זא מפולוניא לעיר המהוללה פאדובה ללמוד חכמת
הרפואה וכרת צרית אחיה עם החכם כמ"הר גבריאל רופא ולמד עמו
חכמות חילוניות והמחקר . ושמע תורה ותצונה מגאוני וחסידו פאדובה
ה"ה כמוה"ר ר' ילחק חיים כהן מהחזנים וכמוה"ר ר' שצתי חיים מריני
וכמוה"ר ר' שלמה קוניאן כולם רופאים מומחים לגוף ולנפש ופילוסופים
מאמינים צני מאמינים וחסידים וקבל מהם סולת נקייה . וזהיותו
שם ללמוד צצית מדרש החכמות והעצמות שלהם והעכ"ו היו מחרפים
אותו כי נעלה החכמה מהיהודים ונתנה לא"ה . לפיכך לזש
רוח קנאה ומיזר מעשה עוציה ועניינו לדזר על מעשה הצריאה
והנמשך . וחילק אותו לחמשה חלקים . עולם העליון . עולם
האמצעי . עולם השפל . עולם הקטן . יסוד העולם :
ועוד מיזר חלק שני נקרא עולם חדש . ומדזר צמלאכת הרפואה .
ועוד מיזר חלק שלישי נקרא עולם העשייה . מדזר על היולדת
והולד . וכל אלו החלקים כדפסו בכרך אחד צעיר ויניליאה שנת
תמ"ט לפ"ק : וצתחילת הספר הרצנים הנ"ל וחכמים אחרים
הפליגו לספר צצחיו צהללה וצשירים וצצמות לכבוד הרצ המחזר
וצכללס הגאון מו"ה דוד אופנהיים ורצני ויניליאה : וצדף קכ"ד
צנעילת צית חדש כתצ פשט נאה ראיתי לכתצו כאן וזה לשונו ולפי
שזכיתי לצא אל סיום הצנין צפסוק ואסא חלה את רגליו וגם צחליו לא
דרש את ה' כי צרופאים וא"רזל שחתצו פודגרא ועוד דרש רצא מפני מה
צעגש אסא מפני שעשה אנגריא צת"ח . ויש גם כן צגמרא שמעו

דצרי רז"ל על אמיתותן ויטא זרכה מאת ה' ורגלו תעמוד צמיסור על רגלי
סאמונה סאמיתית :

ג' : כמוה"רר עזויה לרפתי קסוד מופלא מארן הקדושה בדורו של כמה"רר
נפתלי אשכנזי עוסק צת"ת וצג"ח כמ"ס צספרו אמרי ספר מדף קנ"ז עד
דף ק"ס והאריך צהספרו וצצצחו מאל צאמרו כי היה איס קדוש ונורא
מוכן לקדש סס שמי' צרציס :

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

העמסוני היה דודס כל אתין שנתורה וכ"ו עד צא ר"ע ודרס את ה' אלדיך
 תירח לרצות ת"ח . ועתה יצואר הפסוק צאמרו וגם צחליו לא דרס את
 ה' כמו שדרס ר"ע אלא עשה אנגריא צת"ח ולכן נענש . ואכתי
 אחאי נענש דוקא צפודגרא שהיא בלימת הרופאים . ואיך אמר הפסוק
 כי צרופאים וזה יצואר ע"י מאמר חז"ל על המצזה ת"ח אין תרופה למכתו
 ולכן נכשל צחולי זה וע"כ דרס צרופאים עד כאן לשונו : וגם אנכי דקדקתי
 צדרסותי למה נענש דוקא צפודגרא ? ותרתתי צאופן אחר עם מה שא"ל
 ואת כל היקוס איזהו דצר המעמיד האדם על רגליו זהו הממון ע"כ ,
 ומעתה צהיות שאסא עשה אנגריא צת"ח והיה מוליח מהס ממון
 שלא כדין שהוא דצר המעמיד את האדם על רגליו לפיכך מרס כנגד
 מרס לקה צרגליו :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן בספר זכר לדיקים לצדקה צמערכת עי"ת :

מערכת היזר

א' : רבינו יהודה מינץ ז"ר אליעזר הלוי הנהיג רבנותו פה פאדוזה שבע
 וארבעים שנה והרצין תורה זישראל כאשר יעודון פסקיו העמוקים שהדפיס
 חתנו הגאון נ"י מהר"ם מפאדוזה . וכבר הפליג צעצחו מאד הגאון
 מוה"ר מרחי צתשונותיו סי' נ"ד וז"ל התצוננתי הרבה בדברי מה"רי ומלאתי
 בהם חכמה נפלאה חכמתו גדולה מאד משמועתו על כיוצא בו נאמר כי
 שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיו כי מלאך ה' נצאית הוא
 המאור הגדול אשר אין כח צעינים לראותו מחזק אורו וזהרותו אם ימלא
 אים לקחו לבו ואומץ לבו להתחזק נגדו כדי להסתכל בו הנה תכהינם
 עיניו מראות ויפסיד אורו והדרו עד כאן לשונו . הגאון הנזכר
 העמיד תלמידים הרבה מורי הוראות זישראל וצתוכם צנו מוה"ר
 אברהם מינץ ונכדו מוה"ר מפאדוזה . ומוה"ר יאודה דאלמיכיע
 שהרצין תורה צק"ק קאנדיה הנזכר צט"ות אצקת רוכל למרן צ"י
 ז"ל סימן ס"ה וצספר אליו דף ל' גם מה"ר יוסף ק' יחיא כאשר
 העיד עליו צנו הרצ שלשלת הקצלה דף ס"ד : הרצ הגדול הנ"ל היה
 לו יד ושם גם צחקירה פילוסופית וזכה ללמד צפומצי לימודי המח"קר
 צמדרש החכמות ורוצ אלילי הארץ תלמידיו והסגנים צני הנולדים היו
 כרוכים אחריו וחקקו ללם דמות תצניתו צמדרש החכמות ואני הלעיר
 ראיתיו מולצ שם צנועלות הסולם עם מכתצ ליון תהלתו לכבוד ולתפארת
 וכתצ הד"ר יש"ר מקאנדיא צספר מלרף לחכמה דף כ"צ שעצרו דצרי
 ריצות צין מה"ר אליהו דיל מדיגו וצין הגאון מה"רי מינץ זלה"ה שהיה
 דצא דעמיה ומדצרנא דאומתיה ואציהן של אשכנזים כנראה צויכוח
 גדול שהיה ציניהם שהרעישו כל הגולה צפסקיהם הנם צתוצים כמוסים
 עם רצני קנדיאה וכן כתצ צספר אליו דף כ"ט עש"צ אמנס הגאון
 מה"רי מינץ האריך ימים יותר מצר פלוגתיה כי העיד הרצ המסיד

קדמונים... חכמים... דברי פי חכס...
 חכמים... דברי פי חכס...
 חכמים... דברי פי חכס...
 חכמים... דברי פי חכס...
 חכמים... דברי פי חכס...
 חכמים... דברי פי חכס...
 חכמים... דברי פי חכס...
 חכמים... דברי פי חכס...
 חכמים... דברי פי חכס...
 חכמים... דברי פי חכס...

אות יוד

א' : כמות רר יהודה עשאל מהעוז כמות רר אליעזר דוד, ה' מרצני פירארה. ויש זידי פסק ממנו צענין שמיעת כספיש כ"י חתום צענת הת"כה. והסכימו עמו כמות רר מנחם ריקנאטי וכמו"הר מונליליסי והרצ פחד ילחק צערך שמיעת כספיש צהזכירו פסק הנ"ל קורא אליהם רצני וגאוני עולם קודמים אלינו. ויש עוד זידי פסק כ"י מהרצ ז"ל צענין חלוקת האחים וחתם פה חנקונה ש' הת"יד והסכימו עמו כמות רר משה אלטארם וכמות רר מנחם שלחני וכמות רר ריקנאטי ומצרכים אותו צרכת הש"צח. הוא חיזר ס' כסאות לצית דוד הנדפס צוירונה ש' את"ה. ועניינו לדבר על העיקרים ועל חכמת האלדים ודרושים אחרים צקלת מוסר. וכתב צהקדמתו שחיזר ג"כ ס' יהודה מחוקקי. וגדפסו הרצה משיריו: והנה רחיתי לכתוב כאן דבר פרטי ללמד דעת לתלמידים כמה גדולים דברי חכמים, המצוה ת"ח אין תרופה למכתו. הנה זאת שמענוה מזקנינו יושבי ארלנו דהיה פה העירה חכס אחד כשצא לידו ס' כסאות לצית דוד היה פוער פיו לצלי חק צעשות צוז ונאלות גדולות כלומר שהיה גחש צעיניו דבר קל הערך: וצעו"הר החכס המלעיג מרעה אל רעה ילא ונשתמד: והשתא פוקו חזו מאי דסליק ציה צגצרא רשיעא איך נתקיים צו לבמרי אין תרופה למכתו יען ציוה ת"ח רשום. יען וציען כשהמיר מפני הנאתו צעצירה חתר צדעתו להליץ את צנותיו ממים הזדונים והתנה עם ההגמון שימיר צתנאי שיניחו את צנותיו צדת היהודים. וא"ל ההגמון שאין יכול לשמוע לו וצאו משכירים ולקחו גם הצנות לצית אליליהם על ברחו שלא צעוצתו של אציהן: ואז הוא חזר וחש צ מחשבות והניחן צהסגר הצנות כדי שלא יצא זרע מהן צגויות. חמנס עכ"ז לשוא לר"ף צורף דהנה קרוצ למיתתו לוח שיצנו צמה לשס ע"ז ושיקצרו את גופו תחתיו

מה"רי יעצן בהקדמת ספר חסדי ה' שראהו צן מלא שנה שעלה וזירך
 זרבת החמה . והוא תקן כמה תקנות עוזות בעיר פאדוזה וכתוכן
 ההוראה אשר הביא מהר"ש של צתסוזותיו סימן ר' וגם הוא האריך צשצחו
 מאד . וצטנת רס"ח נאסף אל עמיו זקן וטבע ימים ואחרי חמשה
 ימים נקצר אללו הסר הגדול תפארת ישראל דון יצחק אצרצנאל צקצרות
 היטנים חן אחד משערי העיר הנקרא זצ"ל ארוך ומפני הרעה נאספו
 הדייקים כי לשנה הצאה רס"ט היתה המלחמה חזקה סביב לחומות
 וזה היתה סצת הריסת הקצרים עד כי לא ידע איש קצורת קרוציו
 עד היום הזה . אכן אנחנו יחידי ק"ק פאדוזה נוהגים לצקר קצרות
 הדייקים הללו צבל ערצ יום הכפורים ולצקס רחמים לפני ה' שיזכור לנו
 זכותם ויגילנו מכל נרה ולוקה חמן :

ב' : כמוה"ר יצחק פואה מרצני ריגיו הקדמונים העיד עליו הגאון רצינו
 שמואל יהודה קנליצוגן ז"ל צהספדו (דרוש חמישי) שהיה שלם צחכמתו
 שלם צחמידותו שלם צמדותיו התרומיות וציתו היה פתוח לדוחה לכצ
 עוצר וצצ ראסון לכנ דצר שצקדושה וללרכי הקהלות הרחוקות והקרוצות
 עד שנוכל להחליט עליו כי זה שנים רצות לא נמלא צכל גלילות אלו איש
 רשום, תורה וגדולה צמקום אחד כמוהו, וזכה לצנים ת"ח א' מהס ה"ה
 כמוה"ר חזקיה פואה ובמוה"ר יחיאל פואה ואחרים ז"ל וחתנו הוא
 הר"ע מפאנו ז"ל וגם הגאון מוה"רי מוסקאטו זלה"ה האריך צשצח רצ
 יצחק פואה צהספדו הנדפס צס' נפוצות יאודה דרוש ל"ה הנקרא אל שדי
 ואמר כי היה אדם גדול צמדות וצדעות לדיק צכל דרבו וחסידי צכל
 מעשיו ונתן רמו יפה על שמו יצחק נוטריקון יסודות צומח חי
 קדוש להורות על חלקיו שכולם מתאימים להשלים צלם אלדים שצו לעשות
 רצון קונו . ועל זה זכה לחזות צנועס ה' ולצקר צהיכלו : זי"ע :

ג' : כמוה"ר יחיאל פואה מרצני ריגיו הקדמונים גצבר צשו"ת הרמ"ז
 לשצח :

ד' : מה"ר יוסף צנימין דוראן מזרע הרס"צ מרצני אלגאזייר צזמן הרצ ר'
 יאודה עאייש ז"ל צזכר לשצח צספרי הרצ הג"ל וכתצ הקדמות יפות לכצוד
 רצו הנ"ל :

ה' : כמוה"ר יעקב צן מה"ר יהודה חזן מלונדין מחכמי עיר ליסא חתנו
 ותלמידו של הרצ סמיבת זקנים צזמן הרצ בנסת יחזקאל (קנאליצוגן)

זכר דלוק תנוד עליו צאופן לא תמחה ונתקיים צו צאמת מאמר רז"ל המצוה
ת"ח הין תרובה למכהו :

אשר על כל חלה יש לאדם להזהר הרבה בכבוד ספרי רז"ל הראשונים
והאחרונים ומחזריהם וידע ויחשוב שכל ספר וחיבור שכתב אחד מחכמינו
הוא חלקו שניתן לו ויסיני וכבר אר"ל לעולם יחשוב אדם כאילו צעל שמועה
כנגדו . ויירא ויחמד וילפת מלדבר תועה עליו . ואדרבה ישתדל לעולם
לשבח לפאר ולרומם את הספרים ומחזריהם וזכות זה ילאו פנגדו צעת יליאת
נשמתו להליץ טוב צעדו לפני הקצ"ה ועיין ועד לחכמים דף י"ד ע"א :

ב' : כמוה"רר ישמעאל חנינא מוואלמוטונו מרצני פירארה רצו של הרמ"ע ז"ל
והצאר עסק סי' ע"ה קראו חזיר הרוצים . ונזכר צעורה מאמרות
להר"מע ז"ל : וצפחד ילחק ערך חליצה קודמת יש פסק ומכו .

ג' : כמוה"רר ילחק בר יוסף מונליגסי מרצני פירארה בזמן מוה"רס
פרווינגלי יש פסק ומכו צפחד ילחק ערך חליצה קודמת . והיה אז
זקן צא צימים וחתם שנת ש"לג :

ד' : כמוה"רר יהושע לוי לוניגו מרצני פירארה בזמן הר"מז ומוה"רר פלטיה
מונליגסי והרצ החסיד מוה"רר שמואל אצוחז זלה"ה ומוה"רר מנחם קזיס
ז"ל . נדפסו הרצה שאלות ומנו צס"ות דבר שמואל והרצ המחבר משיב
לו בכבוד גדול צאלה הדברים והלואי יספיק בור זהב חכמתו ומלרף הכסף
שצלבו להצין אמרי צינה להסיר חלודת שכלי מעליו לעשותו כלי צית קיצול
להשפעת המשפיעים ואם כי אף צסתר הדרת פניו ומנו עלי מצהיק זיי
חכמתו מתוך כתציו הנחמדים כל ימי חימל ואתחלחל עד צא חליפתו לעיר
הזאת דאלמלא חזיתיה לר' מאי"ר צאפיה הוה חדנא טפי עכ"ל .
ומהדברים האלה מוכח שהרצ ר' לוניגו היה מדלה לפניו דברים צעעום
זהיה מפלפל צענין שמואל ומנו חלא שלאהצת הקילור הרצ ד"ס לא הציחה
והעתיקם ויש צידי כ"י שתי חגרות תובחה שכתב הר"ל הנ"ל לפרנסי יק"ק
ומדינת מונפיראטו צסס הישיבה הכללית צצפירארה על אותם שהיו מצקסים
להשיג גבול דיעיהם המלויים לאומות וכ"ו . ומפיו לפידים יהלכו ומתום
הרצ ז"ל צראש שצעה רצנים אחרים ומכללס הר"ף מונליגסי הר"רי צורגו
משנת ת"ו ות"ז והרפ"מ קורא להר"ל ריש מתיצתא של פירארה . חצל
צשו"ת מים חיים חלק ח"ח סי' י"א הרצ חתום שס עם רצני ישיבה הכללית
של וינוליחה . ונראה שהלך לדור שס .

חזר ס' השתערות מלך הנגז עם מלך הלפון ונדפס צאתשטרדם וזכר לשון ערום"ים כדי להורות לזני דורו מוסר פילוסופי אמנם הספר הזה לא עלה לרצון כל אנשי דורו שגם שיש צפירוס הספר איזה חידושים על תנ"ך וג"פ ומזכיר שם חיבור אחר פגיעת יעקב :

וזין הרזנים שהסכימו על הספר הנ"ל נמלא הר"ר יעקב זליליוס אחד מחכמי ויניליאה שהלך צלילות קהלתו לצקס סיוע צעדה מק"ק אמשטרדם וזה חידוש שער גדולה כויניליאה מליאה עשירים תלטרך לסיוע קהלה אחרת . וגם צדור האחרון הר"ר יעקב רפאל סרוואל עשה שלימות כזה והוא פלא : וה"רי לונדין הנ"ל נזכר בכבוד צספר מעשה רוקח על הרמ"צ ומציא חידושים ממנו :

ו' : כמוה"ר יהודה מוסקאטו תלמיד כמוה"ר מסה פרווינצל זלה"ה הרצין תורה צק"ק מנעוזה ונדע צשערים שמו לדרסן גדול כאשר נראה צספרו נפולות יאודה הנדפס כויניליאה צחיו, והיה לו עשר ידות צחכמות שונות וצקצלה האלדית כאשר תראה צפירוסו לס' הכוזרי הנקרא קול יאודה . וחיצר גם פירוש על סיר השירים הזכירו צספרו נפולות יאודה והרצ שער אריה צשלטי הגצורים סוף פרק ד' הפליג צשצחו מאד עש"צ והגאון הגדול רצינו סמואל יאודה קאנלילצוגן זלו"קל כתצ צהספרו (דרוס שליטי) שהרצ ז"ל היה שר וגדול צישראל ונמלאו צו צשלמות כל התוארים הראוים להמלא צת"ח וצדרסן מפואר עש"צ דפח"ח :

ז' : מה"ר יאודה די אצילה מזרע הרצ התפולפל מה"רא די אצילה נזכר צכצור צספר קדשי דוד להרצ חסאן שהציא מחידושו :

ח' : מורי הרצ הגדול הכולל מוה"ר יצחק רפאל צכמה"רר אלישע מיכאל פינלי זל"ל ממרעית לאן קדשים של הגאון המפורסם רצינו יצחק לאמפרונט זלה"ה צעל פחד יצחק וצנו כמוה"רר שלמה, וכמוה"רר פנחס ענו, נולד צעיר פירארה והרצין תורה שס צתחילת ימיו . ואח"כ עצר לעיר קטנה ממחוז הפריאול גראדיסקה ללמד צניו של איש גצון וחכם מאד כמה"ר אליה חיים מורפורגו נ"ע וא"ח נקרא להיות מלמד תינוקות צמלכות פיימונטי צכפרים רצים ועיירות שונות היינו אק"וי חיצר"יאה סאצי"ליאנו . קוני"או . תחת מטרת הרצ הגדול כמה"רר שצתי אלחנן מהזקנים זל"ל ואח"כ עצר צעיר קאזלי למורה לדק ולדרסן תחת מטרת הרצ המקובל ח"ק זקנו כמוה"רר אצרהס סגרי והרצ המקובל דודו כמה"רר שמשון צאקי האחרון וכמוה"רר מאיר צאקי

ה' : כמוה"רר ילחק ידידיה זורגו מרצני פירארה בזמן הרצנים הנ"ל וזאה
 חתימתו אחר חתימת הרפ"ו זהרצה פסקים כ"י שזידי והס משנת הת"ו
 יהלאה ויש זידי ג"כ פסק ארוך מהרצ צענין שטר חליפין וטענת נחת רוח
 גשיתי לצעלי והסכים עמו הרמ"ף הנ"ל. והיס מורה לדק צצ"הכ אשכנזים
 כמו שהעיד הוא זהסכמתו לפסק א' שיש זידי כ"י צענין חזקת המלות .
 והיה ג"כ דרשן צצ"הכ איטלייאני עם כמוה"רר פינחס צרוך מונזיליסי
 נ"ע : ושמעתי שזכה לראות צנו וצן צנו שנתעלו צמעלת התורה ונתקיים
 צו צחיו לא ימושו מפין ומפי זרעך ומפי זרע זרעך וג"ו . והרצ הנ"ל היה
 אחד משלשה רצנים שכמוה"רר נתנאל סגרי זל"ל קרא עליהם צספרו סו"ת עפר
 יעקצ כ"י סימן ס"ה שלשה המה המופלאים על חכמתם יע"ס . והרצ
 צורגו העיד צתש' כ"י שצעיר פירארה צצ"הכ אשכנזים פעס א' ציוס שצת
 קדש אחד מראשי צה"כ קנה פתיחת ההיכל והוליא ציד רמה ס"ת שלו
 אע"פי שלא היתה שצוצ של ספרו ואז דנו כיון שעלה לא ירד . אצל אח"כ
 מעלות הרצנים היו רולים לנדותו . אלא שזה הגציר עשה תסוצה מיד
 ועלה לדוכן וציקש מחילה מהק"צ ומתורתו הקדושה ומן הק"ק צכלל .
 ואז מחלו לו : ועיין כמוה"רר משה חיים מורפורגו זל"הה צהנהותיו לס
 שמש לדקה א"ח סי' ל"א שהסכים להוראה זו דכיון דעלה ס"ת סוצ לא
 ירד . והסכים עמו הרצ מוה"רר חיים וולטירה זלה"ה :

ו' : כמוה"רר יהודה חיים צכמוה"רר מנחס ריקנאטי אחד מרצני פירארה
 בזמן הרצנים צורגו ומונזיליסי הנ"ל ויש זידי הרצה חתימות והסכמות על
 פסקי רצני דורו וא' מהס חתום צסנת תל"ז . והיה מ"ץ צצה"כ ספרדים
 והוא אציו של כמוה"רר שצתי אלחנן השני שנזכיר צאות ש' :

ז' : כמוה"רר יהודה צריאל אציר הרועים ואצ"ד דק"ק מנטוצה העמיד
 תלמידים הרצה מורי הוראות צישראל ומכללס הרצ פחד ילחק . הרצ
 אמונת חכמים . הרצ קול מוסר . מוה"רר פינלי . מוה"ררי
 מינדולה . מוה"רא צאזיליאה ואחריו טוצא . תורתו זורחת צספרי
 רצני דורו שמש לרקה : פחד ילחק . גצעת פינחס ועוד תסוצות ופסקים
 רצים כ"י . ושמעתי אומרים כי נפשו חשקה צתורה כצן עזאי והוא
 אצר חלציו נגד הכופר חרמיה (נחמיה) חיון ושאר אפיקורוסי הדור ונלחס
 מלחמות ה' כארי וכלציא ונדפסו נימוקיו צהלפות טרפות צס"ות זרע אמ"ת
 ז"ד סי' י"ח . וגס כללי הדקדוק לה"רצ ז"ל נדפסו פעמים ורצני רומא
 (צהסכמה טעשו צפסק ראשית צכורי קליר) קראוהו צסס חכס מופלא עמוד

קרוצו זלה"ה ושם העמיד תלמידים הרבה לתורה ועמד שם כמו עשרים שנה
 ונשא צת צתו של כמוה"רא סגרי זל"ל וצנת תק"נו אחרי שקבל עטרת
 הרצנות משני גדולי הדור רצינו אליהו הלוי מ"ץ זק"ק אליסנדריאה וכמוה"רר
 יעקב משה עא"י זל"ל מירושלים מ"ץ צפירארה צאותו זמן, זרחה אור תורתו
 פה ק"ק פאדוזה אשר קבלוהו עליהם לראש צית דין ולדרשן מופלא .
 וצגס שנמלאו כחותו זמן הרבה תלמידי חכמים מרצילים תורה צתלמידים
 כה העירה (הלל הם חכס החסיד מורי ורצי כמה"רר שצתי אהרן
 חיים מריני, הנסורר הנזון גזע חכמים כמה"ר ילחק חיים רונחנין
 ג"ע, הדרשן כמה"ר עזריאל אלחעינו, המקובל כמה"ר מיכאל טרני,
 האלוף מורי כמה"ר יעקב לולאטו זלה"ה, מלצד כמה משכילים מזהירים
 כזהר הרקיע צתורה וצחסידות) עם כל זה לשמע און חכמת מ"ר רצ ילחק
 הזמינוהו לצא לשבון כבוד צארנו כדי להפיץ חכמתו בקהל עדתנו ויעתר
 אליהם וישם לדרך פאדוזה פעמיו וישתחו לו לאמר שמלה לך קלין תהיה
 לנו והקהלה הזאת חחת הנהגתך . ויש שכמו לסצול עול ההוראה
 והדרוש ולמוד התלמידים ועשה והלליח צכל העניינים הללו וצפרט להיות
 דורט עוצ צנועם שיח וצמתק שפתים דצרים היוצאים מן הלצ ונכנסים
 צלצ שומעיהן צלשון לח ונקי וצדרך חדש אשר גצר על כל צני דורו כי היה
 יודע לשונו' שונות וחכמות דמות עד שינח שמו למרחוק וניתוספו כמה
 ספסלי צצי מדרשא לא צלצד מאחינו צני ישראל אלח גם מחכמי האומות
 וכומריהם וגצירי ושרי המדינות היו רלים לשמוע דרושיו עד שקראו עליו
 (אגרא דבלה דוחקא) שהוא ראש הדרשנים שפתים יסק דורט דצרים נכוחים
 וצחמת כי הכל תמהין אץ היה דורט שתיים שלש שעות צעל פה עניינים
 עמוקים צסדר נכון וישר דצרים שלא שמעה און מעולם . וצכל פעם
 פה מפיק מרגליות חדשות צתורה וצמחקר צצקיאחות גדול ויזרע ילחק צאר"ש
 ההיא וימלא צאר"ש ההיא מאה שצרים צחכמה צצצונה וצדעת דרושיו מלאים
 כל הון יקר ונעים פשפש ומלא צת"ך צג"פת וצמדרשים ואגדות המושכות את
 לצ שומעיהן און שמעה ותאשרם ליופי הדבור ותפארת המליצה ונח האמירה
 על פי סדר הגיון הדרשה הנהוגה צזמנינו צצרי איטליאה וצכל הארץ ילאקו
 תהלתו וצפרט צמדינות הקרוצות והרחוקות : הרצ ז"ל היה נושא ונותן צהלצה
 עם רצני דורו וצפרט עם איהציו הרצ עיקרי הד"ע שהזכירו צחלק רחשון
 וחלק שני דף ע"ה ע"ג . ע"ח ע"ג . קי"א ע"א קי"ג ג"ד . וצם
 סעודת מלכה האירה הסכמתו צלשון לח ונקי צמלצה יפה ועם הרצ

הגולה זיע"א : ואז כגזור חרצו ללחוס צעד אמונת ישראל עם חיצורים
וויכוחים רבים שחיבר נגד חויזי הדת והאמונה :

ח' : כמוה"ר יוסף זכמ"ר מיכאל ראוינה גאון מופלא וד"ר צעיר אליסנדריא
דילה פאלייה כנראה מתפלה נאה שחיבר על זמן מלחמות ונדפסה
במנטוזה שנת תס"א שפתותיו דוצות צס"ות עפר יעקב כ"י צשלס תסוצות
שלימות . הא' על פיוט אקדמות ולין שאומרים האשכנזים ציוס א' של
סצועות הצ' . על דין נדה . השלישית הציאה הרצ צרכי יוסף ח"ח סי'
תק"פח אות י"צ : וחגר חרצו ללחוס נגד ספרי הכופר נחמיה חיון ועסקיו
נדפסו צספר מלחמה לה !

ט' : כמוה"ר יצחק לוי ואלני מרצני מודנה צזמן הרמ"ז ומה"ר גא"ל .
דצרו יאירו צספרי דורו וצס"ות עפר יעקב כ"י כמלאת תסוצה שלימה
ממנו להוכיח שאס כמלא פסול צעליית השציעי צס"ת אחר סקראו ג'
פסוקים שהיא יהיה המפער ולא יוליאו ה"ת אחר . ועוד תסוצות
אחרות יש שס צסי' כ"ח וכ"ט וצס"ות הר"מז . וחיבר לחס הפנים על
ס"ע ולא צא עד תכליתו כי לקח חותו אלדים צסנת ת"ח והאריך צסצחו
מהר"צך זל"ל צהספדו הנדפס צס' גבול צנימין דרוס מ"א ועוד יש לו קוצן
תסוצות כ"י שהשיצ לרצני דורו כשהרצין תורה צעיר וידונה ומנטוזה :

י' : כמוה"ר יוסף צרוך קזיס צן הגאון הרופא כמוה"ר משה קדם זל"ל
מרצני מנטוזה צזמן מה"רי צריאל . היה רופא מוצחק ורצ מופלא
וחכם גדול צהרצה חכמות אור תורתו וחכמתו זורחת כשמש צספ"י רצני
דורו פחד יצחק . שמש לדקה . וצפרט צסי' כ"ח עש"צ והרצ
הגדול עורפורגו הפליג צסצחו שאד . גם הרצ זרע אמת י"ד מציא
מהוראותיו . וצאמת שהקורא פסקיו יצרך צרוך שחלק מחכמתו ליראיו :
וכסנתצקס ציסיצה של מעלה הספידו עליו ויעצור את מעצב יצק כועריוקול
יוסף צרוך קזיס תנל"צה יצפותו יגן צעדינו אכ"יר :

יא' : כמוה"ר יעקב זכמה"ר יצחק גהלון איס רומי ולקחורו ק"ק פירארה
לראש ולמנהיג הפליא לעשות צחיצוריו הנחמדים . והנדפסים הס' ס' אור
החיים על הרפואות נדפס צויניליאה ס' תגיל אך חלק י"ג ממנו שהיה
מדבר על תחלואי הנפש לא הדפיסו כי אפס הכסף מכליו . וס'
מרגליות טוצות קילור ס' חוצת הלצות גם זה נדפס צויניליאה וצסוף כל

מדבר בערצה כאשר תראה הסכמתו לפסק הרב המחזר דף ל"ג ע"ב, ועם
 הרב המקובל החסיד מוה"ר אברהם יונה אב"ד ומ"ץ זק"ק ויניליאה
 יע"א וראיתי בהגהות ספר הנ"ל כתיבת יד הרב המחזר עלמו שהשיב
 למורי הרב ז"ל כי הוא אב"ד דמשפט"ים זקן שקנה חכמה מפוארה
 ותמיד תהלתו צפיו כי הוא שייך עי"ל שייך נפיק ודברו צנחת עם
 הצריות איש שהכל צו כולאו ציה לטיבותא רב חס"דא נקיט צידיה
 תרתין מתניתא דתלמודא צצלאה וירושלמאה עכ"ל הרב ז"ל. ותשובותיהם
 יראו ניגנות צס"ות פרי לדיק החתום צאלרותי כתיבת יד מורי הרב
 המחזר זלה"ה עם פסקיו הנחמדים. ותיקן כוה תקנות טובות צמ"חך
 פאדוזה והעמיד קרוב למאה תלמידים צמשך שצע ועשרים שנה שעמד
 לרעות לאן קדשים פה העירה. הרב מורי זלה"ה היה צין הנקראים
 צצית דין הגדול אשר נאסף צצנת התק"סו צעיר המלוכה פאריו להשיב
 לשאלות מלך לרפת ונתקבל שם צכבוד גדול כי הוסיצוהו אלל הנשיא
 כמוה"ר יוסף דוד זינלטיי זל"ל והאיר שם צאותו מעמד צחכמתו וצדרושו
 המופלאים כאשר לשמע און שמעתי מרצני איטליאה שנמלאו צו צפרק
 צאותו מעמד. וצפרט כמוה"ר אליהו אהרן ללאטיש וכמוה"ר חננאל
 ניפי וכמו"ר יעקב קראקוציא והמשכיל כמ"הר גד פואה שהעידו דכל
 חכמי הישיבה היו מכבדים אותו. והיה מתנהג צחסידות צסתר
 ועוסק צתורה לשמה וקם קודם אשמורות ואני הייתי לן צציתו צסוף ימיו
 וראיתי יוסר מדותיו ומעלותיו שייך עי"ל שייך נפיק עסיק צאוריתא תדירא
 וגומל חסד עם צני אינשא ולא מחזיק ע'צות' לנפשיה: גם רצני ארץ
 הקדושה שליחי ארצעה ארלות ה"ה כמוה"ר דוד מלמד וכמוה"רי הבהן
 וכמוה"רש מגי"אר וכמוה"ר אברהם שער אריה וכמוה"רא עאייש
 וכמוה"ר ר' רבי ואחריני עוצא היו מחשיצים אותו כאחד מן הפוסקים
 הראשונים כנראה מספר תשובותיו כתיבת ידו אשר צידי ונושאים ונותנים
 עמו צדבר הלכה למעשה מלצד כל רצני איטליאה ומיצר עוד ספר יפה
 פרי תואר פי' עה"ת ודרושים רבים הנמלאים אללי כ"י הקדושה וספר
 זית רענן דרושים לשצתות הגדול. זכור, תשובה, וכלה. ופי'
 הגדה של פסח. וסדר הגע על ידי שליח. וס' כללים. וילקוט
 מחידושים נפרדים ע"ד פר"דס צצתי לשונות עצרי' ואיטלקית וס' שיח ילחק.
 ושירים רבים ונכבדים וקינות שונות על פעירת רצני הדור זל"ל ראוס
 משוררי האומה ויהללום כי היה צקי צחכמת הדקדוק ויודע פרק צס"יר.

שער נמלאו תפלות ותחנונות לרופאים, לחכמים. ולקצול תפלות ולכמה עניינים
 אחרים. ובהקדמת הספר הנ"ל הזכיר חיבוריו מורשה קהלת יעקב על
 הרמ"צס. ישועות יעקב פי' ישעיה. תתן אמת ליעקב דרושים עה"ת.
 קול יעקב מפתח על הילקוט: וספר זה נקרא ג"כ אור הדרשנים. שוב
 ראיתי צצית נכותו של החכם הרופא כנה"ח י"ג לאמוראני ס' להלה ורנה
 פירוש סיר השירים. קהלת יעקב על ס' קהלת. דרושים על דניאל.
 ס' מלחמת יעקב. ס' אור השמים על חכמה האלהית והלימודית. ספר
 שובו אלי דרושים על שמע וצ' בותיה (אור הדרשנים נמלא כ"י צאולרות ספרי
 הר"ח מיכל ז"ל) וזה אחד ונרצני פירארה שהגאון כמוה"ר נתנאל סגרי קורא
 עליהם צצ"ות עפר יעקב סימן ס"ה שלשה המה המופלאים צדורס צחמה
 עי"ס. וצתשוצות הר"מז זל"ה סיומן ל"ו יש פסק ממנו דמלדד אלדודי
 להתיר ענין א' והר"מז לא הסכים עמו צבי' ל"ד עש"צ: גם צס' פ"י
 ערך צן י"ג שנה ויום אחד יש תשוצה ממנו ע"ס אמנס הר"ן סגרי הנ"ל
 כתובח עמו על הדבר הזה אמנס הסכים עמו לענין דינא וצצ"ות דצר
 שמואל סי' ק"ד העלה להפך עש"צ דאין כאן מקום להאריך. אכן צצ"ות
 עפר יעקב כ"י נמלאו הרצה שו"ת ופסקים מהרצ ז"ל שמוכיחים דהיה רצ מוצהק
 וירא שמים רופא לגוף ולנפש זלה"ה:

יב': הנשר הגדול הציר הרופאים כמוה"ר ילחק חזקיה צכ"מ שמואל
 לאמפרונעי נולד ציום כ"א לחדש שצט שנת הת"לע. וצצחרותו הלך
 ללמוד צמנטוזה עם הרצ הגדול כמוה"ר אצרהס סגרי זל"ל תחת חשרת
 הרצ הכולל הגאון מוה"ר יהודה צריאל זל"ל וא"חב עצר לשתות מים חיים
 צעיר פאדוזה צצית מדרש הגאון החסיד רופא מוצהק נר ישראל רצינו ילחק
 חיים כהן לרק מהחזנים וצית דינו הרצנים הגדולים כמוה"ר שמעון היילפרון
 ראש הדרשנים זל"ל כמוה"ר שמואל דוד אוטלינגו כמוה"ר שצתי חיים
 מאריני כמוה"ר ישעיהו צסאן ואחרי' זל"ל ושס למד גם בן חכמת
 הרפואה ועצר אח"כ לאיזה ערי איטלייא ללמד תינוקות צתלמוד והאחרון
 סכציד להרצין תורה צעיר מולדתו פירארה צזמן הגאונים צורגו, ריקנאטי
 ורצנים אחרים רצים ונכצדים והוכתר צכתר הרצנות קורס היותו צן
 ארצעים שנה כמ"ס הוא עלמו צספרו פחד ילחק ערך דגים וסימניהם.
 והתמיד גם בן צמלאכת הרפואה וילא לו שס גם צין העמים על אומנותו.
 אמנס רוצ עסקו היה צתורה כאשר יעיד על זה החיצור הגדול והמופלא
 פחד ילחק אשר פעל ועשה דצר המצהיל את הרעיון להציע צו כמה תורה

והאריך ימים על התורה ועל העבודה עד פ"ה שנה וציוס עש"ק י"ע לחדש
השזיעי ט' התקע"ג נתבקש בישיבה של מעלה וכבוד גדול עשו לו כל צני
קהלתו בפעירתו . תהא כבוד מנוחתו : זיע"א :

ט' : כמות"רר ילחק נונים ואיס מרצני ליורנו חסיד ומקובל ודיין מלויין חצר
ס' שי"ח ילחק שיטה על ג' מסכתות שזועות יומא חגיגה ולא נדפס כי
חס יומא וחגיגה וצסוף חגיגה נופס חלק מחיצורו צית ילחק על ס"ע א"ח ומסס
ניכר גודל צקיחותו גם על חכמת האמת. וסקיל וטרי עם גיסו הרצ ז"א א"ח
סי' ח' . ועוד חצר שיטה על המכילתא . ורצני ליורנו ומוה"רר חידא
ז"ל האריכו צסצחו מאד . וצנו הוא .

י' : כמות"רר יעקב נונים ואיס אצ"ד דק"ק ליורנו צדור האחרון תלמיד הרצ
שער הנוקף חיצר ס' חדות יעקב על הס"ס הנדפס צסוף שיח ילחק להרצ
אציו . וספר כללים וחדוסיס על התורה ועל התלמוד כ"י . והקדמות
והסכמות והגהות צכמה ספרים שהדפיס צליורנו :

יא' כמות"רר ילחק צכמות"רר דוד פארדו אצ"ד דק"ק סארייו די צוסניא חצר
ספר תועפות ראס פירוש על שאלתות דרצ אחאי ז"ל וצו הראה עולם
צקיחותו צתלמוד וצפוסקיס ותלמידו ה"ה כמות"רר דוד פינטו צהקדמת ס'
מזמור לדוד להר"דף ז"ל על י"ד מאריך צסצח הרצ ז"ל . ויש לו עוד
סיר אחד צסוף ס' שפעת רציציס להרצ אציו ז"ל והקדמה יפה צס' עצודת
התמיד פי' על התפלה :

ב' : כמות"רר יהונתן גאלנטי, צנו הרצ המ"גן הציא מחדוסייו צספריו צצח
השלמים וקרצן חגיגה .

ג' : כמות"רר יעקב צכמות"רר אדם צונדי חבס ורופא ודרסן מפואר צק"ק
ליורנו ומתס על שו"ת ופסקיס סנדפסו צספרי רצני דורו .

ד' : כמות"רר יעקב חיים צכמות"רר ראוצן ז' יחיאל מתלמידי הרצ הגאון צעל
זרע אמת עשה הקדמה יפה לס' רצו הנ"ל והפליג לו את השצח הראוי
לתלמידו, וראיתי צמכתצ למעלת הרצ ר' מזל עוצ מודנא זל"הה כי
החבס הנ"ל היה שוקד צלמודיס תס וישר וירא אלדיס אוהצ שלום ורודף
שלום צין אדם לחצירו וצין איס לאסתו ויצכו אותו כל צני קהלתו כאהרן
הנהן זי"ע :

טו' : כמות"רר יוסף צה"רר מטה דרסן צק"ק פרעמסלא צזמן הרצ מנגן
אצרהס חיצר כתונת פסיס כ"י הגדה של פסח כתר יוסף פי' על התפלה

למוך צחיוו בכל ענף וענף וצכל חכמה חילונית אשר זידיעתה האיר כמה
 פסו"י תנ"ך ודברי גפ"ת להוכיח דדבריו כי התורה היא אולר החכמות וכל
 דבר לא נעלם מעיני רבותינו חכמי האמת והלדק כדי להקבות עיני
 הפוערים פיהם לצלי חוק נגד מספטי ה' אמת ודברי רבותינו הקדושים ז"ל.
 וגם צספרי רצני דורו נמלאו תשובותיו חתימותיו והסכמותיו ומהם צסו"ת שמש
 לדקה, וצחצורי גדולי תלמידי שו"ת גצעת פינחס למוה"ר פינחס ענו. ראשית
 צכורי קליר למוה"ר יעקב אולמו צעל עזן ערוך, תוספת ציכורי קליר
 למהר"פ ענו הנ"ל. עטור צכורי קליר למה"ר יצחק חי נורני ז"ל. ומלצד
 אלו כמה רצנים אחרים ילאו וצית מדרשו. ומהם הגאון החסיד מוה"ר
 אליהו הלוי מ"ץ צאליסנדריא דילל"ה פאליי"ה. והרצ החכם ר' משה
 מורפורגו המחצר תשובות והגהות צספר שמש לדקה למ"ר אציו ז"ל והרצ
 צנו כמוה"ר שלמה לאמפרונטי הרופא מורי ורצי מוצהק. וכמוה"ר שמואל
 ידידיה נורני. והחכם השלם מה"ר אלישע מיכאל פינלי. והרצ הכולל צנו
 כמוה"ר אלופינו ומורינו יצחק רפאל פינלי נר"ו מ"ץ צק"ק פאדוצה יע"א.
 וכמה"ר מרדכי יוסף קארפניטי. וכמוה"ר יצחק משה חי פיסארו
 וכמה"ר שלמה לאמוראני ז"ל מלצד אחרים שנשמנו צתואר משכיל וחצר
 ותורתם זורת צפחד יצחק. ואחרים רצים ונכצדים צפחד שהיו כולם יודעי
 ספר וצקיאים צתורת ה' תמימה: וצדור העצר היה מרגלא צפומייהו דצני
 מתא פירארה שכל התורה שהיתה שם ילאה מפי יצחק אציו. ורוצ
 צעלי צתים היו מצני מדע צתורת ה' מפני ששמעו מפיו דברי א' דים חיים.
 וצעת זקנותו היו מציאים אותו צצקר לישיצה לפי שלא היה יכול ללכת
 עוד צרגליו. וצראותו ספסלי הישיצה מליאות מרצנים חכמים משכילים.
 וחצרים היה מציע צהם ואומר שישו צני מעי שישו שאין גם אחד מהם שלא
 היה תלמידי. וכל זה גרם לו להיותו פורש מהמותרות שהיה מסתפק
 צמועט כמו שהעידו לי אצני דורו. וקיים צעלמו מאי דתנן צפרק קנין תורה
 צמיעוט שינה צמיעוט תענוג. ונוסף גם כן שהיה צקי צכל החכמות.
 ודורש טוב לעמו צמתק שפתים וצפשעים נאים מתוקים מדצש. גם לל"ה
 עליו רוח השיר וההללה. והשיר שחצר צעת שנתחדש הארון צצ"ה
 ספרדים יוכיח שהוא מכלול יופי צכל פרטיו וכצר נדפס:

הוא היה רופר מוצהק ומשנים קודם אור היום לצקר החולים ונר דלוק
 צידו והיה אומר שזה חוצת הרופאים מפני שצאותה שעה נצדקים היטב
 החולים להזמין להם התרופות המועילות: הוא היה צקי צחכמות לימודיות

תהלים ומעמדות ונדפסו . נימוקי יוסף עה"ת . לפנת פענח .
הקדמות וחדושים :

יו' : כמה"ר רר יעקב מלוזלין הרב מעה אהרן מציא חידושו על תנ"ך :

יז' : כמה"ר רר יוסף גאקון הרב שורש ישי דף ה' ע"ז הזכיר פירושו על רות,
ועל אסתר הזכירו בספר מנות הלוי .

יח' : כמה"ר רר יאודה נתן פרוינבל, הרב הנ"ל הזכירו פירושו על רות
ואסתר בספריו :

יט' : רבינו יצחק די ליאון מגדולי הראשונים חזר ס' מגילת אסתר להשיב
על הסגות הרמ"זן נגד הרמ"זס זס' המלות . והרב שורש ישי מזכירו
זסס הרב החסיד בפירושו על רות .

כ' : כמו"ה יצחק צער מקרעמניץ יל"ו חיבר ס' תעודה בישראל נדפס צעיר
וילנא, שנת תקפ"ה .

כא' : כמה"ר רר יעקב יחזקאל הלוי מעיר צרלין חזר מאמר תספרת לוליינית,
כולל תשובות על שאלות חכם צענין תגלחת צמועד וצדין דצר שנאסר צמנין
וצטעמי חומרות ומנהגים גם בשמו בן הוא יגלח זקן ומניח ראשו של זה
צלד עיקרו של זה והכל על פי חידושים מועילים :

כב' : כמה"ר רר יהודא צן שושן, הרב מדרש שמואל הזכיר פירושו על אבות
והרב אלקצין זלה"ה הס"ח הס"ח פירושו על רות ואסתר . וגם צספרי
רצני דורו הזכירוהו לשבח על חסידותו .

כג' : כמה"ר רר ישראל צנוניסתי אציו של הכנה"ג, הזכירו לפעמים צחיצורו,
ונכדו הוא הרב הכולל :

כד' : כמה"ר רר ישראל צכמה"ר רר אליעזר צכמה"ר רר ישראל צנוניסתי צן אחיו
של הרב כנסת הגדולה והרב סדה יהושע, אצ"ד דק"ק קושטנדינא חיבר
ספר צית ישראל דרושים והוא רבו של הרב טור צרקת .

כה' : כמה"ר רר יהונתן צאשן מק"ק גרוש נפטר צשנת הס"פא כמ"ס נכדו
הרב אצני יהושע .

כו' : כמה"ר רר יאודה אריה צה"ר רר לצי הירש מק"ק קארפינטרן מדקדק ענוס

ועצמיות ונשתמש מהן להגדיל תורה ולהאדירה . ואזכיר כאן מה שהיה רגיל לפרש מאמרם ז"ל שני כליות יועלות א' לטובה וא' לרעה . ומסתברא דטובה מימין ורעה משמאל דכתיב לז חכם לימינו ולז כסיל לשמאלו . הוא היה אומר הצינו נא וראו חכמת רז"ל וזקיאותן בחכמת הניתוח יען וזיען הורידין של כלי הזרע יש ימנית ויש שמאלית הימנית נולדת משורש וריד אחת הנקרא ווי"ה קא"וה זל"עז למטה מהורידין אל הכליות ההולכות ונקראת אמולי"נטי . והשמאלית נולדת ומתחלת מהורידין ההולכות אל הכליות דהיינו מן האמולגינטי עמו . ולכן זאת השמאלית מחממת יותר הזרע ומולדת ציותר תאות המשגל . והשתא לפי זה גוזן היטב דרך עזע . איך כליות יועלות ימנית לטובה ושמאלית לרעה . דהימנית שאינה כל כך חמה לא תוליד תאיה אלא על קו האמצעי לקיום המין . והשמאלית שהיא חמה ציותר תוליד תאיה יתירה לרדוף אחרי הזנות ע"כ דפ"חח: ומ"ר ילחק חיזר עוד שנים עשר ספרים אגרות מוסר זלה"ק ול"עז לכל שצוע ושצוע: ולא זלזד נתעלה בתלמוד אלא גם צמדות טוונות וצמעשים ישרים נתעלה . ויספיק לדעת כי צמנת הת"ף מע' ממוני ת"ת חידשו צית המדרש והשלחנות שעליהם למדו התלמידים תורה . והיה אז י"צ שנה שהרצ הנ"ל היה מלמד תורה לתלמידים . וזיקש מאת מע' הממונים למען יתנו לו אחת מן השולחנות ההן לעשות לו ארון להקבר בו אחר מיתתו ושנעו לקולו וכן עשה . וכתב עליו אלו החרוזות

הבט ילוד אשה עזוב דרכך . כי עד הלום בא אהרית כל גבר:
את בוראך בימי בהורותיך תזכור: ותשיש יום מצוא הקבר:

והניח ארון זה בציתו צחדרו שהיה דר שם להיות לו תמיד לנגד עיניו לזכרון ולזרז עצמו לחלוא גידה לעולמו, ולכן אע"פי שהיה מטופל הרצה צתלמודו היה מתעסק גם להשיא צתולות ולפקח ולפרנס עניים ואציונים, ומזיל זה צ מכיסו לסייע תלמידים עניים צני טוונים כדי שיצנו ללמוד תורה כאשר הגידו לי קלת מתלמידיו . הוא היה גם כן אפוטרופוס גדול להעמיד צה"כ ק"ק ספרדים יע"א והוא צנה הארון של שיש יפה ומהודר הרצה . וצסוף ימיו מפני כוצד הוקנה וחולשתו היו צניו רונים לפייסו שלא ילך לצה"כ ציום הושענא רצה צאמרם שהם יעשו לדקה צמקומו . וא"ל לא אשנע אליכם כי מלוא צו יוחר מצשלוחו ואני רולה לעשות הלדקה . ונתצקס צישיצה של מעלה צן ע"ח שנה צחדש כסליו שנת התק"ץ, יהא רעוא מן

כאשר הראה בספרו אהלי יהודה הנדפס . וכתב בהקדמה שחזר עוד ס' פני אריה . וחלק יהודה עה"ק ולא ראיתים עד הנה .

כז' : כמוה"ר יצחק אלחנן מרצני פירארה הקדמונים הדפים והגיה חזורי הרב החסיד רצניו יוסף יעצן היינו מאמר האחדות יסוד האמונה . אוד החיים . ונסוף כתב ציבור גאה על מאמר רצותינו ז"ל הרבורי עצירה קטין מעצירה. וכן הדפים והגיה פי' ההושענות להרש"צן ז"ל ועשה זו הקדמה יפה ומאמר על ליל החותם המורה צקיאותו גם בחכמת האמת :

כח' : כמוה"ר יוסף סאמיגה תחלתו מק"ק שאלוניקי ואח"כ צא לעיר ויניליאה והרצין שם תורה בפלפול התלמוד והפוסקים כאשר עינא שפיר יחזה בספרו פורת יוסף על הר"ף הנדפס צויניליאה ונספרו דרך ימין על נענוע הלולב הנדפס שם נגד ימין ה' רוממה להר"מע ופסק אשר נדפס צסוף ס' תולדות אדם קטן לה"ר שמואל אלגאזי ז"ל והרב כנה"ג מזכירו לשבח ונראה שהיה תלמידו עוד חיבר ספר מקראי קדש דרוסים על מלות היראה והאהבה לה"ית ועל כל מועדי השנה ושם הראה כי היה לו יד ושם גם צה"ה ונדפס צויניליאה ושיצחוהו רצנן כמו סיני ועוקר הרים ובהקדמת ס' מקראי קדש מזכיר חזור אחר צנין עולם ומשם נראה כי נשא ונתן צג"פת עם מהר"ח עיין דף ד' ע"צ ועוד הזכיר חזור אחר בצוד חלדים ולא ראיתים עד הנה :

גמאר
ה' ס' ר' ג

ובפי הנראה מספר מלרף לחכמה סוף דף פ"ד נראה שמה"רי סאמיגה היה רבו של הר"ר יש"ר זלה"ה ונמלא צידי פסק דין ארוך בפלפול עמוס מה"רי סאמיגה חתום עם הר"ר שמחה לולאטו ז"ל ונספר חוקי צה"כ איטלקים נראה כי הרצין תורה גם פה פאדוזה וכן נרמז צס' פחד יצחק דף יו"ד ע"צ להרב יח"כס ז"ל .

כט' : מוה"ר יוסף שלמה רופא מקנדיא צן הרב הנוצק כמוה"ר אליהו צן הרב הגדול המופלא כמוה"ר אליעזר צן הרב החסיד האלוף התורני כמוה"ר אבא צן הגאון הגדול הפילוסוף האלהי הרופא כמוה"ר מנחם ז"ל איש ענו ושפל רוח ודעתו מעורצת עם הצריות חונן דלים צגוף ונפש וממון עוסק צתורה וצחכמות יום ולילה לא ישצות כאשר העיד כל זה תלמידו כמוה"ר זרח צר נתן צספר אלים דף כ"ח וכ"ע ושם האריך צשצחו מאד לספר תולדות רבו הנזכר ויותר מהמה יעידון יגידון רצני גאוני ויניליאה כמוה"ר יח"ח . ובמוה"ר נחמיה סרוואל ובמוה"רי הלוי ובמוה"ר לולאטו ז"ל ה

קדם אלהא דזשמיא דכל הינא דמד"הד מתוחה ח"ו יראה לפניו שקי"דת ילח"ק
 ופח"דו ותלמודו ומעשיו העוזים ויילנו מכל לרותינו ויגן צעדינו ויגחלינו
 ז"ל .

יג' : כמוה"ר יעקב דניאל אולמו תלמיד חשוב להרצ פחד ילחק מן השלטה
 הכי נכבד מרבו שהזמינו לפני הרצ זרע אברהם ילחקי צוואו פה העירה
 לסד"ר לצדקם ולתהות אקנקנס ועל יעק"ב איש תם אמר מוה"ר ילחקי זה
 קידמנו בכל ארצעה עורים לפי שהיה זכרן גדול חסיד וקדוש . הוא
 הפליא לזכות את הרצים צדקויותיו הערצים ודבריו היו נשמעים ונכנסים
 כלל העם . הוא היה משורר מובהק ומיצר ספר עדן ערוך . ופיוט
 מלכא רמא . ופזמון אך לדיקים יודו לשמך ופזמונים אחרים רבים
 ונכבדים ומזמרים אותם צעירנו כל אחד צעתו . ושמעתי שפזמון מלכא
 רמא חיזרו צתענית וצקדושה זימי השוצצים . והראהו להרצ ח"ק
 כמוה"ר חיים צן עטר ז"ל צוואו פה העירה לשליחות מלוה והגיהו
 והסכים על ידו : הוא הרצ המחצר זימי חרפו פסק הנקרא צסם ראשית
 זכורי קליר להסיר מנהג רע שהיו עושים צרכת כהנים צלילה צנעילת
 יוה"ך . ועוד לו פסקים אחרים צספר פ"ג, וצספר גצעת פנחס, וצספר
 פי לדיק אשר הניח אחריו צרכה צכתיצת ידו ממס הנס ציד הגציר כ'
 דוד הכהן יל"ו : הוא ייסד חצרת חדשים לצקרים ותיקן והנהיג לומר
 ונחת שוצצים צכל יוס . ולאסוף הצדקה צאופן היותר מעולה . הוא
 ייסד ישיצה לדרוש צה צכל שצנת צצקר צימי הקין . וכהנה וכהנה .
 הוא חיצר ספר מנהגים לצה"כ אשכנזים צהיותו מ"ץ שס . והיה
 אפטרופוס גדול על השצת . וצכל עש"ק היה משכים לקצל שצת ויולא
 מציתו מעוטף צצגדי ש"ק לצרז את העם לנעול את הצנויות . ודבריו
 ונפלאותיו רצו מספר : וצכה שנפשו ילצה צנשיקה ציום ראשון של חג
 השצעות צשעת קריאת מתן תורתנו שנת התק"ץ זי"עא . וצספר
 מלחמה לה' נדפס פסקו נגד ספרי הכופר פחמיה חייא חיון עיין שס
 צאורך :

יד' : כמוה"ר יוסף דוד צכמוה"ר ילחק זינלהיים מעיר סערלצורג הו"א
 היה הראשון שצאסיפת פקידת ה"ירות שצעיר המלוכה פאריז צשנת
 התק"סו ונקרא שס הנשיא על פי צווי הקיסר של צרפת . וכל מי שלא
 ראה הודו ותפארתו של הרצ הנזכר צפאריס . לא ראה תפארת ישראל
 צגלות ! והדצרים ארוכים וכצר נדפסו, ואנכי הצעיר זכיתי ליהנות שס

כי הכירוהו פנים אל פנים ונהנו מזיו חכמתו צויניציאה צעת אשר שכן שכן
 להם לשמוע צלמודים צק"ק פאדוזה ומעולם לא זזה אהצתם ממנו יען
 מאז היותו צחור ורך צחנהו וניסוהו איש חי צכל חכמה מקול מדצר לא
 יחת ומהמון כותצים לא יענה, צריה דאפילו צאלף לא צעיל, כי כן
 היה אללס תמיד צגדר הו"אוי להקרא חכס. והנה הו"א צציר צרופאים
 צפילוסופים וצחכמים וחכמה כחכמת אלדין השתכחת ציה. עיין סס
 צאורך. ויהי ה' את יוסף ויהי איש מלליח צכל לימודיו וצכל דרכיו
 משכיל וסצצ את העולם להיות שותה צלמא את דצרי כל חכמי תצל
 המפוזרים צכנפות הארץ ויאסוף אל צית נכותו ספרים יקרים מכל חכמה
 ומדע ויהגה צהס מקלת היום ורוצ הלילה ומשתעשע צחצרת תלמידים חריפים
 לישא וליתן צמלחמתה של תורה וצענייני החקירה הפילוסופית וירד גם לעומק
 הקצלה האלדית וילרוף מחצבותיו כלרוף הכסף קודם שירשמש על הספר
 לצרון וזה חקו תמיד לצא אל תכלית הכונה הראשונה ויארשנה לו לאמונה.
 ויהי כי ארכו סס הימים שוקר צמלאכת ה' צאמונה עלה צידו חצורים רצים
 ומאמרים נכצדים הנזכר ס מתלמידו צס' אליס ואלו הס יער לצנון צאר
 שצע. פי הצאר. פלגי אלדים. צאר אחרת. אור שצעת הימים.
 חפס מחופס. רפואות תעלה. צשמת צת שלמה מעין גנים כולל ד'
 מאמרים. סוד היסוד. פירוש על ספר יסוד עולם לר' יצחק ישראלי.
 חוקות שמים. גצורות ה'. מעין חתום תשוצות למה"רס דוד סג"ל
 על ציאור דצרי תוספות ונימוקי יוסף ופס"י דינים כדכתיב צס' אליס דף
 ח' עמוד צ' וצספר גצורות ה' דף קפ"ג ע"א כתב וז"ל צהיותי צמקהלות
 וצמוסצ צקנים צכל ענין ודצר חכמה שידצרו אהיה מצין ונהנה מחצרתם ולא
 אהיה משמים ודומס שאס צתורה אס צחכמה החילונית חני מנגינתם עד
 כאן לשונו וחיצר עוד ס' אליס. מנרף לחכמה. כוצלות חכמה.
 סצר יוסף. כח ה'. ואלו האחרונים נדפסו צק"ק אמטרדס ועיר
 צאזילאה. וגס ס' מעין גנים והנמשכים נדפסו צאמטרדס. אמנס
 החצורים הראשונים לא נראו צעליל: והרצ לא היה מחסיצ כל כך ספריו
 להוציאם לאור צשציל ענותנותו. ואילולי תלמידיו ואוהציו שהדפיסו חיזה
 מהס שלא מדעתו היינו חסרים מליהנות מזיו חכמתו כי רצה צנגלה וצנסתר
 מלצד כמה חיצורים יקרי הערך מהראשונים שהיו גנוזים צאולרותיו ונדפסו
 צתיך ס' מנרף לחכמה לכן חייבים אכחנו להודות למה"רר זרח צן נתן
 ולמה"רר שמואל אשכנזי ולכמה"רס ג' ישראל ז"ל שהוציאו לאיר עולם

מתורתו של הרב הג"ל והיה כמעין הנוצע וענוה גדולה מכולם . הוא
 חיזר ס' נחמד יד דוד מורה מקום לאמר כל מה ששנו חכמים ראשונים
 ואחרונים על התלמוד ומפרשיו ודרך זו דרך הרב כנה"ג על הטורים .
 וזהררה מקומות נושא ונותן בהלכה ויגיד לנו דעתו הרחבה ונדפס על סדר
 זרעים ומועד . והגיד לי שיש לו זכ"י חלקים אחרים על כל הש"ס .
 ועוד חיזור על ש"ע יד" . ועשה הסגות לספר נודע ציהודה לה"ר
 יחזקאל לנדא ושלחם להרב המחבר . וכבר הזכירם בס' יד דוד מסכת
 פסחים פ' אלו עוזרין . והיה נושא ונותן בתורה וצפול עם כמוה"ר
 יעקב שמשון סיניגאלייה מק"ק אנקונא יע"א כדמוכח בספריו אציר
 יעקב דף קט"ו ע"א מתת אלדים וס' שנת של מי ונח נפשיה צשנת
 הת"קע :

טו' : כמוה"ר יוס עוז הלוי העליר תוספת יוס עוז חיזר עוד ס' פרשת
 החדש על הל' קדוש החדש להר"מ והזכירו צמסכת סנהדרין פ"ח משנה ז'
 וכן ראיתי בקינה שקונן עליו הרמ"ז ז"ל על פטירתו ששיצחו גם על זה
 החיזור וכתב ,, גדול וכשמואל צפרשת, חדש וחלון הזבול צוקע כל רז וכל
 סוד יהגה לכו גם כל אשר לז האנוש תוצע ,, (ומזה נראה שהיה לו יד
 ושם צנסתרות . והר"מ חתם הקינה) שם ישקוט ושם ישכון צשנת
 הש"קע . על מי מנוחות שאכן רוגע ,, ומכאן מוכח דלדק הרב למח דוד
 לזיין שנת פטירתו צשנת הת"ט ליגירה . ותימא על הרב אליה רצה סי'
 תק"סו שכתב דנפטר שנת תי"ז, תנל"צה :

יו' : כמוה"ר יחיאל צכמיה"ר אצרהס פינלי יש צידי פסק כ"י מהרב ז"ל
 וחתם פה פיורנלה ש' הת"כז והפסק הוא צענין דצרי ריצות שעצרו צין ז'
 אנשים על ענין אפאלטו של מלך ויש צלדו הסכמת כמוה"ר שצתי צאר
 מפוסאמצרוטו שהפליא לדבר צשצחו וכתב שמומחה הוא לרצים וקצלוהו
 עליהם לר"מ ור"מ צמדינת פיורנלה. וצשו"ת הר"מ סי' ל"ז יש תשובה ארוכה
 ממנו חתומה צש' הת"כז והסכימו עמו כל המאורות הגדולים שצדור עש"ז .

יז' : כמוה"ר יהודה אריה ממודינה מלצד מה שסיפר צשצחו הרב שסה גדולים ח"צ
 דף מ"ז ע"ז, נכתב צלדו שה"ר יא"מ חיזר ס' לז אריה על הזכרון . גלות
 יהודה פי אריה פי' המלות. וס' סור מרע על הלחוק. למח לדיק מוסר על
 המדות טובות והנהגות ישרות ונדפסו, וס' שאגת אריה נגד חכמת האמת .
 ומפיו לפידיס יהלכו נגד אמונת הגלגול . וכבר כתב הש"ג שם שראה

יזכרם אלדים לעוזה עם שאר לדיקי עולם תמ"ך. וראיתי להעתיק דבר פרטי שכתב
 הרב הנ"ל רצינו יש"ר מקנדיא ז"ל, בהקדמת ספרו הנכבד גבורות ה' וז"ל גדולים
 מעשי ה' יותר מהמפורסם וכ"מ המשורר האלקי גדול ה' ומהלל מאד ולגדולתו אין
 חקר שכל העולם מכירים צוה צגדולתו שהאיש המדיני יגדיל ויאדיר ה' יותר מהאיש
 הכפרי. והאיש המשכיל הפילוסוף יותר כמה מעלות המדיני והקורא ספרי
 הקצלה יותר מהפילוסוף. והמלאך יותר מהנציאים והחכמים. וכפי גדולת
 המלאך כך עסיף להגדיל צוראו. וכל ההתקרבות אליו הוא צמה
 שמוסיפיה שצחו וכ"ו וכ"ו ואחר כך האריך וכתב ועתה שמע נא דעתי ותראה
 אין גבהו מחשבותי ממחשבותיך שכל זה איננו שוה לי צערך גדולתו יתצרך
 שכל ימי לא יכולתי להאמין שאין עולם אחר. זולת זה ממרכו מגורנו
 עד הגלגל השמיני או התשיעי או העשירי ושהאל ית' הוא המניע אותו כל עליו
 שלא יאות לכח הצלתי צעל תכלית ללמס עלמו ולנוח על דברים קלוזים
 שגם שהם נפלאים ונוראים צעינינו לפניו הם שפלים כי אין ערוך לו צרוך
 הוא. וכשהייתי קורא צספרי המקובלים והייתי רואה הארצע עולמות
 (אזי"ע) והספירות שזהם מתנשא ה' יתצרך יותר רוכזים רעיוני על
 כתפי הפילוסופים יעלו אצר כנשרים ונגזהים מאד צראותי שמאד נעלה
 אלדים ותעלוזנה כליותי והייתי עופף ועופף מהשמחה על שהכרתי תוספת
 גדולת צוראי יתצרך שמו והוסיף לי שמחה ואורה קול צשורה ששמעתי
 שהתחילו צזמנינו לחשוז מחשוזי החוקרים שכל העולם הוא כעששית הנקרחת
 לנטרנא והנר הדולק צו היא גוף השמשי הזה העומד צאמלעה ואורו
 מתפשט עד גלגל שצתי שהוא הטיקף האחרון של זה העולם וכל שאר ככזי
 לכת ישנים עם חדשים עם הרצה שאינם נראים הם צתוך העששית הזאת
 ונהנים מאורו: ואולם הכוכזים שגלגל השמיני יחשזו שהם נרחקים
 מהיקיף שצתי שעה גדול ורב יותר ממה שחשזו קופירנ"קוס ולכן יראו כל
 כך קטנים הגם שכל אחד מהם הוא כזה העולם או יותר ר"ל כהיקף גלגל
 שצתי והאור שגראה צהם הוא מאור השמש שכל א' ואחד מאותם עששיות
 או עולמות ומי יודע על איזה אופן יהיו אם להם ארץ וישו צצדיות דומות
 לנו או על אופן מתחלף צרוך הצורא שהוא לצדו ידעם. ומכאן תלמוד
 להקשיב אזיך לדברים שצתלמוד ולא יהיו זרים צעיניך מה שדרשו על פסוק
 להנחיל אזהזי יש עולמות ודומיהם מהגזמות ישתצח השם יתעלה הנכבד
 המרום על צכל רכה ותהלה צלי קן ותכלה. ואם צגופים כל כך נעלה

צספר חיי יאודה להי"אמ הנ"ל שחזר צו וממילא שניחם גם ממה שכתב נגד
 ח"ה כי צא זה וציטל את זה וחזר להאמין גם בחכמת הקבלה כי עלוזה
 עיסה שהנחתום מעיד עליה והוא כשגגה שילאה מלפני השליע וה' האיר
 עיניו צזקנותו והחזירו צתשובה שלימה מהעון הזה . כי יראת ה'
 היתה אונרו . ומלכד כל זה נמלאו פסקיו ותשובות מפוזרות אחת
 הנה ואחת הנה צפחד ילחק אחת מהן צערך חרה שלא לשחוקו
 עש"צ ויש צידי פסק כ"י וזנו ע"ע הסכמה שחדשו צוניליאה ומתום
 קודם כמות"רר שמזה לולאו עה שאר רצני העיר והיה ג"כ פייטן
 ומסורר . ופיוט יום זה יהי משקל כל מעלתי הוא מהרצ ז"ל ומתום
 שמו העוצ צראשי החרוזות :

יח' : כמות"רר יוסף צה"רר מררני הכהן א' מתלמידי צה"מ צית יעקב אשר
 צע"הק ירושלים ת"ו חצר ס' דברי יוסף דרושים ונדפס .

יט' : כמות"רר ילחק צרכיה מפאנו חתנו ותלמידו של הר"מע זל"ל מ"ן
 צק"ק לוגי הרצ פ"י הציא תשובה ממנו צערך אלל אסור צכל ויני שמחה,
 וצערך טומאת אהל . ותלמידו הוא הרצ צאר עשק עיין צסי' פ' ופ"ה
 מה שכתב משמו החילוק שיש צין משנת שמעון הלדיק פרק א' דאצות
 למשנת רש"צג דפ"חח . הרצ ז"ל היה מקוצל ומסיד ופייטן עיין צסידור
 של צרכה כמנהג איטלייא שנדפס צפירארה ש' תנ"ג ותמלא חיזה פיוטיס
 ממנו . ומיצר עוד ס' חנוך לנער דרושים ומידושים והוא כ"י צידי הכותב
 מרדכי שמואל גירונדי מפדוצא :

כ' : הגאון הרופא המופלא כמות"רר ילחק חיים פהן מהחזנים ריש מתיצתא
 וא' צד דק"ק פאדוזה יע"א אור תורתו זורחת צס' פחד ילחק ערך אונס
 כותן ד' דברים וצפסקי ראשית . עטור . תוספת צכורי קליר לתלמידי
 הרצ פ"י . ויש צידי עסק מהרצ ז"ל כ"י על אודות הכהנים
 שואריכים צנגונס האותיות שצסוף תיצות וישמרך . אליך . וימוך ,
 צאופן שישיצו התיצה מלרע, והוכיח צמיסור שלריך לצטל מנהגס , ותשובה
 זו היא חתונה נכ"ז אלול הת"סו . והיא בעלמה מהרצ גצעת פנחס כ"י
 יען הוא צשנת הת"עג עשה פסק ארוך להופיח צהפק דאין לצטל מנהגס .
 וגס א"ח חגר מתניו להשיג לכל מי שחלקו עליו . אך תשובה זו של
 מה"רר יח"כס זל"ל לא הוזכרה צתשובתו הגס דקדמה לפסקו . ואין
 להתכלא יען לא נדפסה ואכ"מל : הרצ הנ"ל חיצר ס' פחד ילחק מגיד
 מראשית אחרית התלחות אשר עצרו לק"ק פאדוזה ציוס עשירי לחדס אלול

עא"כו יחעלה שמו על היצירות השכליות הספירות שרי מעלה סמשתלשלות
 הימנו דרך עלול ועילה. וכל איש כפי כמו וידיעתו ראוי לקדם צוראו צעורה
 (היינו להראות צמכת צ כח גדולתו וילירותיו) ואם אריסטו ועלום צחקרו על
 תולדות וחלקי הצ"ח וגאלינום על תולדות איצרי האדם ורנו להודיע גודל
 האומן מהפעולה איך אנהנו עם סגולה לא נודיע צעמים נורא עלילה
 צתנועת העגלה הגדולה ? עד כאן לשון הרצ הי"שר לעניינו אשר זהם
 מפרסם אמונתו צאמיתות חכמת הקצלה האלדית ואיך ממנה יגיע האדם
 להצין מפלאוח תמים דעים יתצרך ויתעלה שמו ולהללו ולשצחו על שלימות
 פעולותיו צשמים וצארץ . וכמה שגו צרואה פקו פלילה הצוערים צעם
 הפוערים פיהם נגד אמיתות החכמה הקדושה הזאת עם מראות עיניהם
 מהשכיל לצותם כי העד העיד צנו הא"יש הי"שר אשר הוא צקי צכל
 חכמת המחקר לארבה ולרצה צמאמרו הנכד , כי אחרי שהאיר ה' עינו
 צספרי המקוצלים ורואה הארצע עולמות והספירות שזהם מתנשא ה'
 יתצרך היה מעופף מהשמחה על שהכיר יותר גדולת צוראו . נאיש
 הדצרים למי שאמרן דין גצרא דמטמרן ליה גליין . תהא מנוחתו כבוד
 אלל הלידיקים אשר הוליאו כל ימיהם לעסוק צתורה לשמה ולהאיר עיני
 הדור צחיצורים יקרים גם צספר אללים דף מ"א ע"א כתצ ומה לנו לצנות
 האמונות על דעות המשתנות צכל פנות ועוכות, טוב ללכת אל צית אלדיה
 אחרי עיקצות חכמי המקוצלים האלהיים הנימולים שהם יאמרו שכשעלה צמחשצה
 לפני אין סוף צ"ה להגלות ולשפיע מטובו לצרוא צריאות האירו צרקיו תצל ונתפשו
 תכף תר"ך נילולות שלו ממחשצתו כמנין כת"ר והוא קולו של יו"ד של הויה
 ועדין היה מכוסה עד שהתמיד האלילות ונגלה כבוד ה' וכ"ו וכ"ו עיין סס צאורך
 דצרים נפלאים צענין זה צאופן שהרצ יש"ר יהיה משלנו להאמין צאמיתות חכמ'
 הקצלה : וצס' אללים דף ס"צ עמוד צ' כתצ וצתשובתי למה צ"רר זרח החזקתי
 דעת המקוצלים וסתרתיו הראיות שכנגדם הגם צצימי נעורי הייתי אדוק צדעת
 רמ"צס ז"ל שלא יכולתי להצין אם הנשמה היא לורה עלמית איך תהיה נפרדת וילדות
 היה צי והייתי אומר שעמי הארץ אין להם חלק נעה צ"צ שלא נתעלמו צמושכלות.
 והאנשים הרעים הקנאים הוליאו עלי שמועות מפני זה להנקה ממני כאילו אני כופר
 צהשארות הנפש ומי שלצו נוקפו היה אומר כן. וחלילה לי, זה לא עלה צמחשצתי
 לעולם שת"ל החכמות צמשפחתי ירושה מאצותי שכונה מהם היו מלמדים ציסוצות
 פילוסופיות ולא נשמע עליהם שמן דצר, ומוליא דצה או הוא כסיל ונעדר
 מחכמה או אם הוא מצין מרמה הצרות שכלצ ולצ ידצר וצקרצו

ש' ראתה ותחל הארץ ועוד חיזר ספר עת קץ וגם זה נדפס באמסטרדם .
 וכו' הדא עושר כבוד חכמותו זנגלה וזנסתר זג"פת וזמדרשים
 וזעזעיות אלדיות ושכליות וזדרכי ההלכה והשיר . ועוד חיזר
 ספר פי ספרים , שירים וזמירות זמשקל השיר שטר זיום שסיימו רזני
 פאדוזה ללמוד מסכת חולין . ועוד חיזר ס' עקז רז על דזרת
 שזועת אלדים שנותנים פורעי המס לראשי הק"ק זפאדוזה . ושניהם
 נדפסו זויניליאה ומוה"ר יוסף נינה ז"ל מפליג זשזחו זסוף הספר
 וקוראו רז גדול מופלא וכולל הכל החכמות . ושמעו הולך זכל
 המדינות . והרז הנ"ל נקרא יחכם, והוא מהזאים על החתום זשמע
 לדקה ח"ח סי ד' להחזיק מנהג הנחת תפילין זח"ה זמקומות שנוהגים
 כן . וזקונטרים פני הכרוזים יש תשזזה והסכמה ממנו והיא חתומה
 זשנת התע"ט . והרז מורפורגו קורא אותו גאון יעקז תפארת
 ישראל רופא אומן ריש מתיזתא וח"זד דק"ק פאדוזה . ומוה"ר
 ילחק פאליפיקו זקינה אשר קינן עליו משזחו מאד מאד באחד מגדולי
 הראשונים וכתז שנפטר ש' הת"פג זי"עא :

כא' : כמוה"ר יהושע פירמי יש זידי פסק כתיזת יד ממנו להוכיח שהכהנים
 הזאים מחזן לזה"כ אחר שהתחיל ש"ץ רלה יכולים לישא כפיהם
 וגם נדפסה זש"ות הר"מז סי' ז"ך . וזש"ות עפר יעקז כ"י יש
 פסק מהרז ז"ל על פסול שנואל זש"ת אחר קריאת ו' פסוקים של
 השזיעי שאין ס"ת אחר והעיד שכן היו ניהגים הר"מע וכמוה"ר אר"קן
 פואה מריגייו וזתשזזה הנ"ל חתומים עמו כמוה"ר מנחם שלחני
 וכמוה"ר חזקיה מנוח פרוזינלאלי ז"ל . וזה הפך ממ"ש הר"מז
 זתשזזה סי' ל"ו דאוסר . וזאמת הוא פלא דהר"מע וה"ר אר"קן
 אשר להם יד ושס זח"ה סזהא לא עצרי כהר"מז המקוזל האלדי שזנה
 יסודותיו על דברי הזוהר . והרז פירמי קרא לה"רן טראזוע מורי
 ורזי והיו תשזזותיו זידו כי הזכירם שס .

כבי' : כמוה"ר יוסף חזקיה זכמה"ר ילחק ידידיה זורגו רופא מוזקה זזמן
 הרז פ"י, וזערך דגים נמנה הרז שס לראש רזני פירארה וזה היה
 זש' הת"עז . ויש הסכמה ממנו זס' ראשית זכודי קליר זשנת תס"ה,
 וזערך גילוח זח"שמ דף נ"ע נמנה לראש רזני העיר עם כמוה"ר

ימים ארצו והמקום לא ירמה שעתיד ליתן את הדין לפניו : ואתה יודע
 חיי שאני ירא ה' מחד ורועד מגזרותיו ומדקדק צמלות ושאיין לי צעולמי כי
 אם הלמוד שמנעורי גדלני חסד האונת לדעתה למען אלמד ליראה ולעבוד
 את ה' צתמים שאלמלא זה מה לנו לסבול לרות הגלות ונהיה לחרפה צגויס
 ולא נאמר חדאי נפשאי צעה"ז חכיל ושתה כי מחר נמות וכ"ו והאמת היא
 מה שאמרתי שדורנו איין תוכו כצרו והינס רוליס כי אה חנפיס ומזיפיס ואני
 לא אחוש לללס סה' צוחן לצות וכליות העיצה ה' לעוציס ולישריס צלצותס וכ"ו
 והאריך עוד וכתצ. וזו האזהרה מועלת על האצות הגורמים לצניס לחטוא
 ששולמים לפרו"צה להתפלסף ערס יגה עליהס אור התורה והיה להס להעציע
 קודס צנפסס היעצ מעצב האמונה שלא יסורו ממנה והאריך עוד וסייס
 מאמרו הנכצד מה עיב כי תצקס ה-פואה מספרי הרופאים והאנונה ממקור
 ישראל ולא מילדי זרים וככריס צחכמות החילונייות לכן תמים תהיה עס ה'
 אלדין שכל עוד שתיסיף לקרוא צספרי הפילוסופיס תחסר מידיעתך ותתעלצ
 אל לצך ותדאג צאחריתך עד שתקון צחיך וראה והתצונן צספר תהליס
 שחיצר דוד הע"ה מנך חסיד שאין צו אלל דצרי שיר וזמירות נל חכמה
 מדינית ולא מחקרית ואלהית ע"כ צהיותו כולו שצחות לאל יתצרך צתורתו
 יהגו יומס ולילה כל האומיות שצעולם והוא צפי צפוריס וצתולות זקניס
 ונעריס וסגניס מזמריס צו צמקהלות. ואילו ספר חיוב המיוחס למשה רצינו ואין
 צכל הכתוציס ספר מלא חכמות כמיהו" אינס קוראים כי אם ציוס תשעה
 צאצ (כפי מנהג קהלות קדושות ספרדייס) שהמוסכס הוא אלל הרוצ
 שהדורס את ה' ודצריו האלהייס מעל ספרי הפילוסופיס כדורס את החייס
 צצית הקצרות ולהפך המפרס דצרי התורה והכתוציס על דעות הפילוסופיס
 הוא מצקס המתיס צין החייס ולכן אל תעוץ תורת אמך ועוץ סתהיה
 כסומא הנשען על הפקח הצריא סינהגך לשלוס ויישר לפניך דרכך צלי
 מנשול ושתתור אחרי עיניך ותשען על סכלך ותגוף צאצן רגלך ותפול
 צפחת שאורח חייס אם תפלס צלי נר מלוה ותורה נעו מעגלותיה לא תדע
 דרכו לכן קצל האמת ותדרוש אותה מעל ספר התורה אז תלך צדרך ישרה
 ואת ה' אלהיך תיוא:

כח" : כמות"רר יוסף צר יששכר איס פראג תלמיד הגאוניס מוה"ר מרדכי
 יפה ז"ל ומוה"רר ליווא צר צללאל ז"ל נודע צשעריס שמו על ידי
 ספרו יוסף דעת הגהות נכצדות ופירוטיס על ר"שי ע"הת הנדפס

זכר לדיקים לצרכה

שמואל צרוך צנו להורות שהרגל מצטל לאצל לזרת שלשים אפילו על
או"א ובלבד שתצא לו הגערה אחר הרגל כמנהג פירארה והיה מ"ן
צצה"כ אשכנזים וזה היה צשנת ת"עה .

כג' : כמה"חר יעקב אלישע מהאדומים . גזר חכם צעוז התורה ומלמד
תינוקות באמונה כמה שנים . ענו ושפל צרך . משורר ודרשן
ומ"ן צצ"הכ איטלייאני צעיד מולדתו פירארה וא"חב הלך לפיסארו
להרצין תורה . וסצל לכות דצות צמיתת צניו וצתו וסצל
יסורי ה' צאהצה . וצהיות קרוצ לפטירתו אחר לעומדים עליו
שיחזיקוהו צד"ת כי הוא מוכן לעלות אל הר הה"ר וילאה נשמתו
צן ע"ה שנים צכ"ג תמוז התק"פט . והספידוהו פה פירארה .
זל"הה .

כד' : כמוה"רר ישראל פואה צתשוצת צאר עשק סי' ד' נקרא גדול הדור
והסכים עמו צפסקו .

כה' : כמוה"רר יוסף פירמי מאנקונה צזמן הרצ עפר יעקב ויש שם תשוצה
מיוחדת אליו מהרצ סגרי והיא צסי' ע"ו וכמוה"רר מהללאל הללויה
מליויעא נוצא היה לו מחלוקת עמו על ענין ס"ת שדצקו צצק
יקלפיש אחר כל תפירה ותפירה והליעו הדצרים לפני רצני פירארה :
והח"ר עמנואל פראנסיסי נשא ונתן עמו ע"פי הדין ושלח לו פסק דין
עם שיר הנדפס צקול עוגצ דף ח' ע"א :

כו' : כמוה"רר יוסף יעצן צן מוה"רר חיים יעצן הוא הקדוש מגלות ספרד
סצר מאמר האחדות יסוד האמונה אור החיים פי' פרקי אצות . פי'
תהלים ונדפסו כולם . ומה"ררי חיים כתצ עליו וכצצאתי למנטוצה
מלאתי שם חכם אחד ספררי לדיק צכל דרכיו וחסיד צכל מעשיו
נאה דורש ונאה מקיים ומספריו ניכר גודל חכמתו וקדושתו ויראתו
הטהורה וקנאתו לכבוד ה' ותורתו . יש"י עמ"הן :

כז' : כמוה"רר יצחק גוישון תלמיד מוה"רס אלשיך א' מרצני ויניליאה מגיה
ספרים הנדפסים שם , יש לו תשוצות צש"ות נחלת יעקב אלפרון וצש"ות
מהרי"ען וצש"ות הר"אש דפוס שני צויניליאה . ומיצר ס' שלום
אסתר ונדפס . וס' מצקס ה' פי' עה"ת צת"ש הוא עלמו צהקדמת

מרדכי ש" גירונדי

צפראג שרנת פ"ה פר"אג (שס"ט) וכתב בהקדמתו שחצר פירוש על ס' צחינת עולם להצדרשי וס' עו"לי עין על עין יעקב המעידים על רוח צינתו צת"ך גפ"ת ומדרשים :

כט' : כמוה"ר יוסף אירגאס זלה"ה מלמד חזוריו סו"ת דברי יוסף . שומר אמונים ומצוא פתחים . חצר עוד ס' תוכחת מגולה והלך נחש נגד הכופר הגדול נחמיה חייא חיון ונדפס באמסטרדם . וחתומים צאולרותי אגרותיו ש:תצ לרצני דורו כמוה"ר אצרהס סגרי כמה"ר גור אריה פינלי זלה"ה אשר זהם נשא ונתן בחכמה נפלאה על אדני הקצלה האלדית האמיתית וצעיר ליורנו נדפסו זה שנים עוד חזור נחמד שמו מנחת יוסף עם פרי מגדים להר"צ ז"ל כולל מוסרים . תוכחות . אזהרות מלוקטות מספרי הראשונים ז"ל וכללים ללמוד חכמת האמת והוליו לחור ח' מקרוציו כמוה"ר יצחק אירגאס שליחא דרחמנא מע"הק טצריא תוצ"צא והוסיף צו הגהות וצסופו הדפים ס' ויעתר יצחק על תנ"ך גפ"ת ומדרשי' ממנו ונמלאו בכל הספרים הנ"ל הקדמות אמיתיות ומרגליות יקרות .

ל' : כמוה"ר יונה לנד סופר מפראג, הרצ המחצר סו"ת מעיל לדקה על ד' טורים . היה מעיין גדול וסופר מהיר וצקי גם צלימודיות וטבעיות כאשר יראה המעיין בהקדמת ספרו וצתשוצותיו הנכצדות וסיצחוקו רצני דורו צהסכמותיהם על חסידותו וענותנותו ושקדנותו צתורה :

לא' : כמוה"ר יאודה צן יעקב חזן דוצר לדקות ומגיד מישרים מצית מדרשו של הרצ המופלא כמוה"ר מאיר לצית מאיר, נדפסו שיריו צסוף הלכות צדיקת הריאה לשצח הרצ רצו הנ"ל וזהם הריאה צקיאותו צחכמת השיר :

לב' : כמוה"ר יעקב דיינה, מה"רס פאדוזה הריץ לו תשוצה צסומן ל"ח :

לג' : כמוה"ר יוחנן, אלוף התורה ואהוצ יקר למה"ר פאדוזה כדכתב צתשוצה סי' נ"ט וסימן פ"ו :

לד' : כמוה"ר יחיאל, אהוצו ושאר מה"רס פאדוזה הריץ לו פסק צסימן ס"צ והצנירו לשצח :

ס' קול זוכים פי' איכה והוא הראשון שצקדושה החתום בגזירה שעשו
רצני ויניליאה נגד הצאים להשיג גבול רעיהם צעלי החנויות כמ"ס צס"ות
מה"רס ריקנאטי האחרון כ"י

ב"ט : כמוה"רר ילחק זכ"ר אשר פאליפיקו ח"צד צק"ק ויניליאה חמיו של
הר"ר קורינאלדי צעל צית דוד יש תשובה ממנו על ענין היזק רחיה
צשמש לדקה מה"מ סי' יו' . ועוד לו צדף מ"ו תשובה שנית וחתום
הת"פו : וראיתי קוצן תשובותיו כ"י הנקראים משפט שלום . ח' מהן .
תשובה שלימה על גרעין פורמ"ינתון שנמלאה צתצטיל תוך הפסח
שנועלין אותו ומסליכין אותו החולה ולא יאסור לא התצטיל ולא הכלים
ונחלק על הוראת צעל הלך"ע ח"א סי' קי"צ ע"ס וחתם צשס הישיבה
הככלית של ויניליאה : עוד לו תשובה ארוכה על רצ שוה לפני מותו
שלא יספידוהו, להוכיח שאין שומעין לו . והרצה צראיות להוכיח
שתועלת ההספד הוא להשיצ צתשובה הרשעים ושאין צידו ללוות ההיזק
הרוחני של אחרים, ולא עוד אלא שעל ידי שמשפידין עליו ומתעוררי'
הרשעים לשוצ צתשובה הוא זוכה ומזכה גם לאחר מותו . ותשובה
זו היא צהפך מ"ס הרצ דרך המלך דף ק"ה ע"ג והרצ חיים שאל ח"א
סי' ל"ד . וצריח לי שהרצלים הנ"ל לא ראו התשובה הזאת שאם לא
כן היה להם להשיצ על כל הטעמים שהוצאו שמה והם לא העלום על
שפתותיהם כלל ועיין עוד להרצ זרע אמת י"ד . עוד ראיתי צס"ות
מהר"יף הנ"ל תשובה ארוכה להוכיח דרצ שזלזל צנדוי רצני העיר וצא
להדפיס ספר אחד שחיצר שאין להתיר לו שידפיסנו עד שיסוצ מחטאו
ורצני העיר יתירו לו נדוייו : ויש לו ויכוח ארוך עם הרצ הגדול
מוה"רר נתנאל הלוי כשהיה מ"ץ צפאדוזה על ס"ת שנמלאת ה' של
אלדים שרגלה נוגעת ואיכה נוגעת אל גגה כי הר"יף הנ"ל התיר צה
הקילוף ולקרוח צס"ת ההוא והר"נה הורה שצריך לגנוז אותה יריעה
ועשה השגות לפסק הר"יף והוא חזר והשיצ לו על כל קוץ וקוץ והסכימו
עמו כמוה"רר חיים וולעירה והרצ הקדוש מוה"רר יעקב חזק זלה"ה
מפאדוזה . ויש צידי כתיבת יד ההשגות שעשה לפסק מוה"ריח ע"ע
וי"ו קטיעא שנחלקו צה רצני רוויגו וויניליאה : וראיתי כ"י מהרצ
אגרת תשובת המינים שהעתיק מלסון לעז לל"הק וכתצ צהקדמה שמלא
אותה צעיר פיראנו ולא ידע מי חצרו . והרצ הנ"ל היה דרסן

לה': כמוה"רר יעקב חזק הוא הקדוש המפואר צפה הרצ הגדול מופת דורכי
 מוה"רר חיד"א ז"ל צספרו דצ"ט ל"פי ערך צרכה וז"ל ואני שמעתי
 מהרצ עיר וקדיש סצא קדישא כמוה"ררי חזק ז"ל אצ"ד ור"מ דק"קי
 פאדוזה דכסצא אליו אדם לצרכו היה אומר תחלה יתצרך שמו של הק"צה
 ואח"כ היה מצרך לאיש הסוא וכ"ו: הוא היה תלמיד למוה"רר
 מרדכי צאסן מוירונה. ואח"כ נא לפדוזה ושתה מצאח מים חיים
 של התנא האלדי רצינו משה חיים לונאטו ז"ל. ואחרי נסיעת
 מוה"רר ישעיהו צסאן ומוה"רר ישעיהו רומחנין ומוה"רר מנחם מודנא
 נתקצל לאצ"ד ולראש צכל הק"ק. והעמיד תלמידים הרצה תורה חסידים
 וישרים וצתוכס החכס הכולל ענו כהלל כמוה"רר שצתי אהרן חיים מדיני
 ז"ל וכמה"ח עזריאל אלכטנינו וכמה"ח יהודה טודרוס והגציר המטכיל
 כש"ת כמוה"ר מאיר טריאסטני ז"ל. וזה האחרון סיפר לי שמוה"רר
 חיד"א זלה"ה אמר לו פה אל פה כי מה"רי חזק הוא קדוש כמלאך ה'
 לצאות. וצאגרת אחת שכתצ לו הרצ הנ"ל צתוך שלימותו חילה פניו
 שיפגעו נא צהרצ חזק שיתן לו את צרכתו המעולה ע"כ שמעתי.
 ומוה"ריח הנ"ל היה לו ויכוח גדול עם רצני ויניליאה ע"ע ויו דשלוס
 קטיעא. וע"ע הערכה על הסוחרים האזרחים העושים משא ומתן
 צויניליאה וכתצ על זה הרצה פסקים והסגות נגד הרצני העומדים נגרו
 כאשר תראה צס"ות משפט שלום להרצ פאליפיקו ועוד לו תשובות אחרות
 בתיצת יד צאולרות תלמידיו וכתצ הגהות רצות על די טורים וס' מגיני
 ארץ ואטלי רצרי אפי רצרי וש"ך חה"מ שאיתים ציד גדולי תלמידיו.
 גם חצר ס' כללים על הש"ס ופוסקים. והרצ שושנים לדוד על
 הש"ס מנימוקיו על הש"ס צמסנת שצת ומקומות אחרים. ויש לו
 תשובה צס"ות קרית שמע על כיגון המוזיקא ורצני שלוניקי וקורפו
 קוראים אותו צסס הרצ הכולל מופלא שצסנהדרין אי חסיד אי ענו.
 הוא למד תורה צדוחק ומפזר ממנו לעניים גם צין האומות צאופן שהיט
 מכוד מכל אדם. וראיתי קונטרס מדרושיו כ"י. וצוה לפני
 פעירתו שלא יכניסוהו צארון אלא יוליכוהו תלמידיו לצית מנוחתו צתוך
 סדין פשתן וכן עשו ותיקן כמה תקנות טובות צעיר פאדוזה. והיה
 לו אהצה עזה אהצת התורה עם כמוה"רר אצרהס שמו זלה"ה הרצ
 החמצר צרע אצרהס עה"ת והיו מרילין זה לזה שו"ת והר"אש היה

הגהות
 ע.ר.!!

ומשורר והגיה מחזור אשכנזים ע"פ הדרת קדש וסס נדפס שיר זהו שלו.
ועלה השמים צליל מש"ק י'ג ניסן שנת הת"קו :

ל' : מוה"ר יטשכר צער מ"ן צאלזסיא צעיר זולן חיצר שו"ת זביאור נהמד
על התיספתא ונקרא ים יטשכר וצסופו ים קונטרים מלודת יטשכר
מורה מקום על הדינים הנלקטים מחזורו ונדפס על מסכת צילה ש'
התק"כט .

לא' : החכם הבולל האלדי דון יוסף ק' יחייא בן הגאון הכולל האלדי דון דוד
ק' יחייא הדיין הספרדי זל"ל מלישצונא עיר ואס צמלכות פורטוגאל חיצר
ספר תורה אור ועניינו לדבר על האוטר האחרון של הנפש ועל ג"ע
וגהינס וע"הו ודברים אחרים יקרים ונדפס בצולוניא ש' רל"ח וצסוף
הספר כתב שזכה להשלימו ערב חג הסוכות פה אימולה שנת יפ"רח .
ובהקדמת הספר כתוב זה מאורעיו ותלמות אצותיו צעת גרוסי ספרד
והשמדות ויש ללמוד מוסר נאה שהלדיקים פונים לעולם אל השורש
העוז ומציטים אל לדקת אצותם כדי להשתדלות אליהם ולירא ציותם שלא
לחלל כבודם צמעשים רעים, קחנו משה וחקוק אותנו על לצך . וכתב
עוד בהקדמה שחיצר עוד צ' ספרים אחרים נר' מלוה דרך חיים ולא
ראיתים עד הנה . והרצ סדר הדורות דף ק"עז ע"צ כתב משם
פרח שושן הר"י ק' יחייא צפסקיו פ' המפקיד והרצ שה"ג ח"צ דף ל"ח
ע"צ כתב וצפרה שושן ראיתי שהציא שס דברי מה"רר תס ק' יחייא
וצתוך דבריו הזכיר דברי הר"י ק' יחייא צפסקיו ע"ש ולא ידעתי אם
הוא הרצ הנ"ל או א' מזקניו שהזכיר בהקדמתו : וחיצר עוד פירוש
על חמש מגילות וכתובים ונדפס בצולוניא ובהקדמתו סיפר תלמותיו
וגרוסיו .

לב' : הריט"צא ז"ל צמדרס שמואל צמשנת הוי מתפלל צשלמה של מלכות
מצואר דהריט"צא היה לו יד וסס צחכמת האמת .

לג' : מה"רר יהודא כהן מתושבי ליסא חיצר מראה כהן שיטה על צצמים
ועוד לו צכ"י מנחת כהן על מנחות, ומתנות כהונה על מס' צבורות :

לד' : הגאון המקובל מוה"רר ישראל חזקיהו צסאן אצ"ד צק"ק פאדובה צצ"הכ
איטליאני צזמן הרצ דבר שמואל, יש תשובה מיוחדת אליו צסומן ר"ל ואז

שולח לו מתנות ושמן טוב ערצ חלף פסקיו וחידושויו . ועלה אל
האלדים זקן ושצע ימים צן שלש ותשעים שנה ציס"ק י"ו לחדש אב שנת
התק"מז לינירה . והחסיד מוה"רש"ת תלמידו חקק על מצבתו אלה
החרזות .

מל"ק

הרצ החכם השלם יקר ונעלה סיני ועוקר הרים מורינו ורצינו ר"מ ור"מ כמוה"ר רר
יעקב רפאל חזקיה חזק זל"ל.

בד דמך טובינא דחכימי

מרגניתא דלית בה טימי

קול ה"מר קרא

איך יעקב חזק פאר ראשינו

גלקה באין שלטון ביום המות

צדיק יסוד עולם גאון דורינו

בין שוכני עפר בגיא צלמות

שפכו דמעות בא כשטף מים

כי עצה ותושיה מנו נגרעת

נכנס לגן רדס רחב ידיים

בין כל עדנות שם מצב נרגעת

לו' : כמוה"ר יוס טוב הלוי העליר צעל תוספות י"ט . מעדני מלך .
חיצר עוד ספר לורת הצית על צנין צית המקדש ונדפס . וחיצר עוד
ספר מעדני מלך ולחם חמודות ציחור על הר"אש ונדפסו שני חלקים .
ורצני אשכנז מזכירים אותו לשבח . ויש לו תשובות רצות צס"ות גאוני
צתראי וצספרי רצני דורו : וצחולר הספרים של הגאון מוה"ר רר דוד
אופנהיים זל"ל היה חתום ציחור הרצ תי"ע על פירוש הר"א"צע על

היה צוירונה . והיה חסיד ומקובל אלדי כמ"ש בהקדמת ס' תודת
שלמים הרצ נכדו . ותיקן חזרת משמרת החדש וסדר ערצ ראש חדש
שמתפללין בפאדוזה ושם היתה מנוחתו כבוד ונקצר ע"פי ליווי צמונליסי
כאשר שמעתי מפי מגידי חמת .

לה' : כמוה"רר ישעיהו צסאן צן הרצ הכולל הנ"ל למד תורה צצחרותו עם
מה"רי צריאל והר"מז צמנטוזה ולמד גם כן תלמוד עם כמוה"רר מרדכי
צסאן רצ מ"ן צק"ק וירונה וא"ח היה מ"ן צפאדוזה צצ"הב איעלייאני
צזמן הגאון מוה"רר יח"כס זלוק"ל וכשהיה מורה לדק צפאדוזה הסכים
צהדפת ספר הון עשיר על הש"ס ונזכר שם צר"מז כמוה"רר יצי"חצ נוטריקון
שמו ושם אציו זל"ל , ומשם ילא וצא לעיר ריגייו ונעשה חתנו של
המקובל האנדי מוה"רצך זל"ל . ותורתו של ישע"יהו זורחת צכל ספרי
דצני דורו פחד ילחק . דצרי יוסף . שמש לדקה . אורח ללדיק ונדומה
ונדפס ס' תודת שלמים היינו לחמי תודה מתשוצותיו עם איזה תשוצות
כמוה"רר ישראל צנימין צנו . ויש צידי כתיצת יד קונטריס משפט
לעשוקים אשר פעל ועשה על דצרי ריצות שעצרו צק"ק מנטוזה ע"ע
הערבה על פריעת המס על נכסי חון : והרצ הנ"ל היה רצו של הרצ
החסיד כמוה"רר משה חיים לולאטו זלו"קל והוא הקריצ לו למנחה ס'
לשון למודים : ואחרי פעירת מהר"צך זל"הה נכנס תחתיו לשרת צקדש על
התורה ועל העבודה ועל ג"ח והניח עוד חיצורים אחרים קוצן אחר של
תשוצות צסס אגלי דל . וספר אמרי יושר : ועוד ראיתי ממנו
כ"י השגות ותשוצות שהשיצ על כל ספר און גלי"ון להוכיח כצונו
וצקרו . וספר כו"ר לזה"צ השגות על ספר הליכות אלי כללים .
ועוד הגהות וחידושים על איזה מסכתות מהתלמוד . ועוד דרושים
דצים צעשרים פנקסים , וכל החיצורים נמלאים צצית הגציר פואה
צריגייו : הוא היה מעריף צר אווזא שיש להם צהרות שחורות צושע
ועשה פסק דין להוכיח זה ועל פיו מעריפים עוד היום צק"ק ריגייו
יע"א וקידש את השם צין העמים צחיצור יפה שעשה להוכיח שאסור
לרמות את הגוי צכל אופן . ושיצוהו על זה חכמי העמים . והרצ
הגדול המשורר כמוה"רר ישעיהו רומאנין צעל מוסר מלכים ומלין יושר
למד תורה מפיו כאשר ראיתי צקינה אשר קונן צפעירת הרצ זל"הה
והיה ג"כ משורר גדול כדכתצ תלמידו רציט משה חיים לולאטו זלו"קל
ומזכירו לשצח צספרו לשון למודים .

התורה ומצורים אחרים רצים ונכזדים ועתה צטנת התר"י כדפס
צוין ס' כוס ישועות אשר צו סיפר התי"ט כל תלחותיו שעצרו עליו
צסוף ימיו והלילו ה' צרוצ חסדיו עיין דפח"ח :

לז' : כמה"ר יוסף צן החכם השלם החסיד המקובל הנאמן רצינו שם עוז
צן שם עוז זל"ל מצר ס' כצוד חלדים וכדפס וציאור יפה על אגרת רצי
פריפוט דורנטי ונדפס פעמים . והעתיק ונאמר הר"ר חסדאי זלה"ה
על יסודי הדת כ"י : וציאור על ס' המדות לאריסטוטלי, ופי' על איכה
כתיבת יד צאולרות די רו"סי עיין דף קמ"ח :

לה' : כה"ר יאודה גור אריה פינזוסוף קדמון חיבר ס' צן פורת כולל
פירוש על ד' פרקים הראשונים מהל' יסודי התורה להרמ"צ
ככתוב צרטימת הספרים של המנוח הר"ר חיים צן הר"ר יוסף מיכל
דף ח' אות ל"ז :

לש' : כמוה"ר יוסף ישראל צכמוה"ר אברהם מתושבי פורלי צמדונת רומאניה
צמלכו האפיפיור . חתום צאולרותי חיבר נכד מה"ר ז"ל נקרא
ספר תולדות האדם כולל חקירות נשגבות ואלהיות על דברת צני
האדם . וצדיחת הנשמה . וילדת הגוף וכלי הלידה, ואיך היא
התחלת והשלמת ילדת הגוף והנפש וסדר ימי החיים האמתיים .
והנהגה הנאותה והשלתי נאותה עד צוא ימי החליפה . ומה יהיה
ההפסד . והגמול והעינש הנלחי ומוכיח צראיות צרותות אמיתות
תחית המתים . הן כל אלה פעולת החכם הכולל הרצ המוצהק
יוסף ישראל הנ"ל . וצסוף הספר תראה ליון חוזה ענינים פרטיים .
זאת ועוד ככלל צזה החצור ס' חיי עולם צדף ג"א ונזכר ג"כ צס'
המרדכי הלכות קטנות תפלין :

צ' : כמה"ר יעקב לצית לוי העתיק ס' חלקורן מלשון איטלקי ללשון עברי
בכתוב צאולר הספרים לר' חיים מיכל דף ה' אות ו' :

צא' : מה"ר יאודה צ"ר משה צ"ר דניאל מציוני חיבר ס' השערים, חקירות
על הנצואה, וצסופו סודות למוה"ר יוסף ו' חיים נכתב שנת ט"כ
ע"י מו"ה שלמה צן שמעון שואב נמלא כ"י צאולרות ספרי המנוח הנ"ל
דף ה' אות נ"ח .

לו': כמוה"ר ישראל בנימין צסאן זן הגאון הנ"ל אצ"ד דק"ק דיגייו אור
 תורתו זורחת צס' תורת שלמים צסו"ת אשר צסופו . והיה לו יד
 ושם צחכמות לימודיות ונכד הרצה אפילו צעיני אומות העולם .
 והניח אחד עשר ספרים מדרושיו . ושירים רצים . ועוד חיבר ס'
 פרורי לחם פירוש על ספר אגלי דל להרצ אציו זל"ל . וצספר קול
 עגב דף פ"ד ופ"ה האריך צצח הרצנים צסאן אצ וצנו וכתב שכל
 התלמידים אשר נשא לצס לחצר שירים צלה"ק ישימו עיניהם על השירים
 הנכצדים שחיצרו הרצנים הנ"ל ועלה לשמים צצות התק"ן זן תשעים
 שנה ויותר תנל"צה :

לו': כמוה"ר יוסף דוד צסאן א' מתלמידי כמוה"ר שלמה לאמפרונטי זן
 הרצ פ"י ולא ילא מעולם מצה"ו כי אס חדש אחד וחזר שס ללמד
 תינוקות ומשם ממעלה למעלה וממדריגה למדריגה עד שנעשה מ"ץ עם
 כמוה"ר שצתי אלחנן פיסארו וצנת התקס"צ ואילך תחת משרת
 הרצ החסיד כמוה"ר יאודה חי מלאוידה צהיותו חולה ומוטל על ערש
 דוי, והיה צקי ונאד צדינים וצפוסקים ומורה הוראה צנת וצמתון
 וצעיון רצ . ונכנס מ"ץ צצ"ב אשכנזים אחר פעירת כמוה"ר משה
 יצחק חי פיסארו . והיה דורש צצצות עם כמוה"ר חננאל ניפי
 זלל, ותיקן כמה תקנות עוצות צאותו צה"ב כגון אמירת ההלל צלילי
 פסח, וצצעה הקפות צמקום שלשה ציום שמחת תורה, והדפים קונטרס
 עליהם . והעמיד תלמידים הרצה צתנ"ך ומפישיו ומשניות והר"ף
 ועין ישראל עם פירושים ודיוקים של הרצ לאמפרונטי . והוא היה
 אפוטרופוס גדול לקופת הק"ק לחלקה לעניים ועלה השמים צליל י"ג אייר
 ש' התק"פז וחל"יש : (מת"המ)

לח': כמוה"ר יששכר יחזקאל דיגייו תלמיד הרצ כמוה"ר חננאל ניפי זל"ה .
 ויראי שמים החזיקוהו למען יעמוד על התורה ועל העבודה צהיותו
 צלתי צעל נכסים . ואח"כ נכנס לתלמוד תורה וילק מים ע"י
 כמהר"ד צסאן ז"ל ונעשה שני לו ללמד לתלמידים . ועשה תחתיו
 צקיות צהוראה וצדינים . והיה צקי מאד צדקדוק והניח חצור ב"י
 צצאת החכמה . ואחר פעירת רצו מה"ר צסאן ז"ל נכנס צמקומו
 למ"ץ הק"ק ולראש צצ"ב ספרדים אחר פעירת כמוה"ר שצתי אלחנן
 פיסארו . והיה גם כן סופר מהיר צתורת ה' תמימה וכתב חמשה

מהמס"ג מפאדוזה

מב' : רצינו ילחק חיים כהן מהחזנים וגדולי תלמידי רצינו שלמה ממריני בעל
 תיקון עולם ורצינו משה קטאלאנו ורצינו יאודה קליגין ורצינו אהרן
 רומאנין ז"ל כאשר העיד בספרו פחד ילחק דף י' ועוד כתב פסק גדול
 ומלינה יפה נגד ספרי הכופר נחמיה חייא חיון ונדפס גם' מלחמה לה'
 והוא נקרא צפי הפוסקים צסס רצינו יח"כ מפאדוזה ראש המדברים בכל
 מקום בתורה ובחכמות בפני גדולי ישראל ושרי האומות ככתוב בתחלת
 ספר מעשה עוציה הכהן בהקדמת שירו שחצר על סדר אלפא ביתא
 בשבח הרב המחצר . היה לו יד ושם בחצר המלכות ודבריו נשמעים
 משרי המדינה לעוצת בני עמו . ומלמד חכמתו בתלמוד ובפוסקים
 היה גם כן משורר מופלא וחרז רוב ספר תהלים כדכתב הוא עלמו
 שיר אשר נדפס . צריש ספר ונקנה אצרהס (הכהן) לכבוד הרב
 המחצר . והרצה שירים חדות וזמירות מהרב ז"ל מתומים צאולרותי
 כתיבת יד מלמד הנדפסים הנה והנה וצפרט צספריו הנפלאים פחד ילחק .
 עת קץ . פי ספרים . עקצ רצ' גה הניח שני מיצורים אחרים
 הזכירם צספרו עת קץ צסס חיי צסרים לצ מרפא . ודרשות לשצתות
 ולמועדים וכ"ו הוא היה אציר הרופאים ושמעו הולך בכל המדינות שהיו
 קוראים אותו לצקרים . וצפרט שרי המלכות היו מזמינים להרב ז"ל
 שיצא לרפאתם . וה' עזרו להחזירם לאתננס . והאריך ימים יותר
 מתשעים שנה ועלה אל האלדים ציוס ש"ק ערב שצעות שנת השאת
 והס"צ לפ"ק וגדולי תלמידי הרצנים הגדולים ח"ק רצינו שצתי חיים
 מאריני רצינו משה חיים לולאטו : וה"ח שמריה קוניאן ואחריני עוצא
 האריכו צסצחו מאד צקינותיהם אשר קוננו צפטירת הרב ז"ל והמתומים
 צאולרותי כ"י . וזה לשון ספר זכרון נשמות של גאוני עירנו . יזכור
 אלדים לעוצה את נפש הגאון החכם הכולל הרופא המוצהק כמוה"ר
 יח"כ עה נשמת אי"ו על העבודה עצודת הקדש שעשה הרצה שנים אל
 עם ה' אשר היו מסתופפים צללו צדרשותיו המסוללות מזה צכתם אופיר
 אשר הניח אחריו צרכה יותר מאלף ועל ספריו שחצר מהם צדפוס מהס
 צכתצ . ועוד שהיה חכם גדול וצקי צהרצה חכמות ולא חיצר אלא
 צלטינו וצתורתינו הקדושה . ועל קידוש שס שמים שעשה צין
 גדולי ושרי האומות צחכמתו וענוותנותו הגדולה . ועל גמילות
 חסדים שגמל לצני עמו לרפאתם צלדקה ומסד : ועם כל ערדותיו

ועשרים ס"ת מלצד כמה מזוזות ותפילין זכתיצה תמה ומיושרת . והוא כולל ציוס שיאל מהעיר הרצ החסיד דודו אח אציו הקדוש האלדי כמוה"רר אצרהס ריגיו כשהלך לרעות לאן קדשים צמדינת פריאל הוא חידש העירוצ : ותיקן להניח המלות צהמשך השנים צתוך תיק של מתכת נקוצה . וקנה כל חלקי פחד ילחק כ"י ע"מ להדפיסם . והעמיד שני מוהלים למען לא יחסרו מספר עשרה מוהלים יראי שמים צתוך העיר . וצליל ר"ח אלול התק"לז עלה השמים צן ס"ג שנה זלה"ה וח"ליש . (גם זה תוספת מהרצ רמ"שג ז"ל) .

לט' : כמוה"רר יהודה חי חזקיה מלאוידה זלה"ה תלמיד הרצ הגדול סד"ר מעה"ק ירושלים ששרת צק"ק פירארה שנים עשר שנים ה"ה החכם החסיד כמוה"רר יעקב משה עא"יש ז"ל . ונכנס תחתיו לרעות לאן קדשים ולמ"ץ צצה"כ אשכנזים אחר פעירת רצו ומותנו שלם צמדות וצדעות כמוה"רר ילחק משה חי פיסארו זל"הה . וצספרי מנהגי צה"כ שלהם יש תשובה ממנו צענין קריאת המועדות וטעות שאירע, גם צספר עיקרי הד"ע א"ח נדפסה תשובה מהרצ ז"ל מלצד ספר סו"ת שנשארו צכתו"צים : גם חיצר דרשות רצות נקראות קול יאודה . והיה דרשן מופלא ודבריו נשמעים לצור . וציוס ע' צאצ דרש תוכחות מוסר על תיקוני הצור וקיבלו מועלותיו ותקנותיו . הוא עמד צפרץ על עמו צציאת שרי החי"כ החדשים למען לא יזיקו לצני ישראל והשרים נעתרו לקול כ"י היה מולא חן ושכל עוצ צעיני ה' ואנשים . הוא היה עשיר וצעל לדקה צסתר וצגלוי חסיד מופלא וירא ה' מאהבה . והיה ענו ושפל צרך אע"פי שמראהו כמראה מלאך האלדים נורא מאד . צלחה עליו רוח השי"ר וחיצר שירים ופיוטים והקדמו' והללות והמה צכתו"צים . והשיא צנותיו לצני משפחות מיוחסות צישראל . גם צניו הם תמוד צעלי משא ומתן צאמונה וצעלי לדקות הרצה ושמש העוצ הולן ומתפשט צרחוצות קריה פירארה פירנלי ויניליאה : הוא סייע לכמה"חר יעקב אלישע מהאדומים להקים חצרת משמרת ה' לתיקון ליל ששי . ועשה הקדמה לספר ג"ל עיני ללימוד ליל ל"ג לעומר . ונתצקס ציטיצה של מעלה צכ"ח סיון שנת התק"סו זי"עא :

ט' : כמוה"רר יעקב חי ריקנאעי חוטר וגזע אנשי שם כנודע . כולל צפיסארו והיה מלמד תינוקות צצחרותו צק"ק פירארה וא"ח מורה לדק

מהמ"ג מפדוזה

הרבות לא עזב תורת ה' מנעוריו ועד זקנתו למד ולימד תורה לשמה .
 בשכר זאת תהי נשמתו לרורה זרור החיים עם שאר הלדיקים :
 הרב הנזכר היה מלאך מליץ טוב בין ישראל לאציהם ששמים בקול
 נעים ספק שיחו לפני ה' בצית הכנסת הגדולה ק"ק אשכנזים בדכתב
 הוא עלמו צתשובה שנדפסה צס' תוספת צפורי קליר וז"ל זה לי
 בארצעי' שנה ואני מתפלל ציום הכפורים ערצית מוסף ונעילה
 נכ"ו והוא זכה לצנות אמתו צית תפלה צחצרת הרב הגדול
 כמוה"ר שבעון אלפרון ומה"ר שמואל אופנהיים ובמ"הר מרדכי
 ק"פ בדכתב מוה"ר שמואל דוד אועולינגו צסיר שהדפים נשכנסו
 להתפלל סה . והוא חצר כל השירים הכתובים צכותלי צית
 הכנסת הנ"ל מלצד השירים אשר שוררו צו צפרק כת המשוררים
 החתומים צאורותי כ"י :

מג' : כמוה"ר ישראל כהן כראל מק"ק קארמנין, הרב צרכת טוב אחיו הציל
 מחידושו על התורה :

מד' : מהר"ר ייזל מק"ק לאדמר, הרב צרכת טוב הציל מחידושו
 עה"ת :

מה' : כמוה"ר יעקב צן ר"ף מקערמנין אצ"ד דק"ק פינטשוב צעל
 סודו ואיש צריתו של הרב המקובל ח"ק המחצר ספר צרכת טוב
 באשר העיד עליו כמה פעמים צספרו והציל מנימוקיו על תנ"ך
 וגפ"ת וסודות התורה ופרפראות לחכמה . וצעו"הר נהרג צגזירות
 ת"ח הי"ד וזיע"א :

מו' : מה"ר יוסף כהן אשכנזי קרוצו של הרב צרכת טוב . וחידושו יראו
 צילנים צספר הנ"ל :

מז' : מה"ר יעקב צכמ"הר מאיר מערי המערצ יש לו תשובה צס' אורת
 לצדיק למה"ר אצרהס רודריגס זל"ה :

מח' : מה"ר יעקב אלצרים מרצני תונים שקיל וטרו עם הרב רודריגס
 צש"ות אורת לצדיק :

צערי פייאמונטי זא"קוי ומונע"יקאלח פי"נאלי . קאר"פי . ווירונה .
 ועד אחרן צויניליאה אחר פטירת כמוה"רר יעקב מנחם קראקוויאה ז"ל .
 לקח לו לאשה בת כמוה"רר שוואל שר שלום פינגלי ותלד לו ז' בנים
 הראשון הוא החכם הרופא יד"ן גמ"ה"חר מנחם נר"ו עוסק צמלאכת
 הרפואה ומרצין תורה צתלמידים זק"ק וירונה . והשני הוא החכם
 החצר בנה"חר משה נחמו וויקנאטי נ"י חתנו של החכם ר' משה אהרן
 יחיא נ"י שניהם מ"ץ זק"ק קוריגיוו יע"א . ונת אחת נשואה
 לבנה"חר שוואל יצחק פינגלי נכדו בן גיסו הג"ל המרצין תורה זק"ק
 פירארה יע"א . כמוה"רי ריקנאטי הג"ל קרא הרצה ושנה הרצה
 ושימש ת"ח הרצה והרצין תורה צישראל עם התלמידים הגונים והיה
 מעיין ומריף וזכרון גדול . ושמעתי ממוה"רר אלישמע מאיר פאדוונני
 זל"ה מ"ץ פה פאדוונה שהוא נמלא בצנית מדרשו של הגאון מוה"רר
 ישמעאל ג"ץ זעל זרע אמת זל"ל בשהרצ ריקנאטי הלך ליעול רשות
 ממנו להיות מורה הוראה צישראל . ואחר שהציאו זכור הצחינה זכל
 שיערי ההוראה סמך ידיו על ראשו ואמר זה יעלור צעמי דרוש ולך נאה
 לדרוש ולהורות צישראל חק ומשפט כי אתה מלא וגדוש בחכמה וצדקיות
 יותר מכל החכמים אשר עוודו לפני לנען הצדקס צהוראה וילאו צדימוס
 ירצו כמותך צישראל . עד כאן שמעתי מידידו הר"ר אלישמע הנ"ל
 זל"ה . הרצ הנ"ל היה צקי צחכמת התשצורת וצדקדוק וצלימוד
 הלשונות וחיצר צה איזה ספרים צלסוגס גם היה דרשן מפואר ופוסק
 רשום כמו שתראה צכסקי ריקנאטי האחרונים שהדפים צליארנו ויותר
 מהמה הגיח צכתוצים הנס ציד החכם נכדו וחתנו הנ"ל . ה"ה
 קונעריסים ג"י על כל ד' עורים אפיקי מים . אהלי יעקב חלק יעקב
 דרושים . הר העוז על מאמרי עין יעקב דרושים גוה יעקב . וצסוף
 ימיו סצל ייסורי ה' צאהצה . ועלה למרוס צן ס"ו שנה צשנת
 התק"פד :

מא' : כמוה"רר יוסף חיים קליגין אחד מרצני קזאלי נתעלה מאד צתורה
 וצמדות עוצות ועל כלס מדת הענוה וגפטר צערצ שצועות ש' תמ"ח
 כאשר העיד עליו מהר"צך צהספרו ח"צ דרוש נו"צ :

מב' : כמוה"רר יוסף פיס אחד מרצני פירארה צזמן הרמ"ע ומה"רן טרצוט .
 יש הסכמה ממנו לפסק מה"רי חנינא צפחד יצחק ערך חליצה קודמת
 וכ"ו וכתצ שס שחתס צצנית השר דון וצחק אצרצנאל והוא

מט': מה"רר יעקב שמשון שצתי סיניגאליאה מתלמידי הרב הגדול מה"רר
 אברהם ישראל ומצית דינו אשר היה צק"ק אנקונא חריף ומפולפל בתלמוד
 כאשר נראה מחזוריו הנדפסים שצת של מי אציר יעקב . מתת
 חלקים . מכסיר פסחא . נזיר שמשון . וזה סגמת הנשיא
 הגדול רצינו שגולה מה"רר יוסף דוד זיננהיים ורצני ליוורנו נותנים
 לו את השבח שהוא מסיק שמעתא אליבא דהלכתא . וצפרט הנשיא
 הנ"ל היה נושא ונותן עמו בארבע אמות של הלכה : ואני הנ"ל
 שמעתי מפי שלוחי ארעא קדישא שהכירו את החכם סיניגאליאה
 והעידו לי שהיה שקדן גדול בתורה ומעוטר בחסידות וצמעשים טובים
 ועלה לשמים זה עשר שנים זלה"ה . וצספריו מזכיר חזורים אחרים שלא
 נדפסו . והם יעקב לחק . ספר שו"ת קשיא סיפא . לשון למודים .
 שומר שצת . מדצר לין ויש לו הקדמה נאה צראש ספר סעודת
 מלוה להר"דט זלה"ה :

נב' : כמה"רר ירח סגרי שליח עה"ק עצריא תו"צ כתב עליו החכם סיניגאליאה
 צס' אציר יעקב נשאנו ונמננו צצרי תורה עם הרב שד"ר
 כמהר"ים ומענין לענין ילאנו וצאנו צתיקון פיטום הקעורת וגלה את
 אצני וכ"ו .

נא' : כמה"רר יוסף ממארשיליא, הרב מטה משה הציא מחידושיו :

נב' : רצינו יוסף יעצן הדורש , אחד מהלדיקים הראשונים שאזר
 כגזר חלניו ללחום מלחמת התורה ועיקר יסודותיה נגד הכופרים
 פילוסופי אומתינו . ומלצד חזוריו הנדפסים נשארו כמה מהם
 כ"י אלל הרצנים החסידים יולאי חלניו , שגם הם האירו
 עיני הדור צחיצורים יקרים . יזכרם אלדינו לטובה עם שאר
 לדיקי עולם :

נב' : המשכיל בה"ח ילחק חי מוסאטי זקן ונשוא פנים אוהב התורה ולומדיה
 עשיר מופלג מקהל קדוש אנקונא ומשורר נעים חיבר ספר שירי זמרה
 נדפס צליוורנו . ועוד קיצן וסדר ספר יומא אריכתא לימוד ליל
 ר"ה . וגם זה נדפס צליוורנו והאריך ימים קרוצ לתשעים שנה
 ונפטר צשיצה טובה זלה"ה . והיה תלמיד מהרב הגדול .

כדון של המחצר הגדול השר כמוה"רר ילחק אצרכנאל זלו"קל :

צג' : כמוה"רר יוסף אמיקו צזמן כמוה"רר חליקים ממאליראטה יש הסכמה
ופסק צפחד ילחק ערך חלילה קודמת .

מד' : כמוה"רר יעקב צכמ"ר משה הלוי ראשון שצקדושה ציסיצה שצויניליאה
וחתום צס"ות דצר שמואל סי' י"ט צענין עיצוד רצועות לשמן . וצס
הוא חתום לראש שצעה ריעים שחקרו לנתן העזתי צס"ס ד"ט . ונראה
שהיה תלמיד כמוה"רר עזריה פיגו כי כן כתב צהקדמת ספר צינה
לעיתים לרצו הנ"ל שיר נאה לכצודו וחתם מצעירי תלמידי הרצ המחצר .
ויש לו הסכמה צס"ות הר"מז סי' כ"ד ועוד יש צידי כ"י הסכמה ממנו
לפסק . הר"ס . שולחני ע"ע לאסור לעלטל המת צי"ט כדי שיוכלו
הכהנים לילך לצה"כ :

צה' : כמוה"רר ילחק צרכיה קנטון מ"ץ צק"ק עורינו . יש תשובה ארוכה
ממנו צסו"ת שמש לדקה י"ד ס"י י"צ לענין רצית . והרצ מורפורגו
חלק עליו . והוא חזר וחזק וקיים דצרו הרשונים צפסק דין שני .
וצהיות שרצ מורפורגו שתק נראה שהסכים עמו כי שתיקה כהודאה
דמיא . ויש צידי כ"י פסק ממנו שהסיצ להר"ש מהזקנים צקסאלי
להליץ קנת על חיזה קהלות שמחלקים צרכת ניסואין לחמשה או לששה
אנשים . אך הר"ש הנ"ל חלק עליו וציקש ממנו שיסכים עמו לצעלו ,
ויש עוד צידי תשובה וממוה"רר אליהו הלוי מאליסנדריא דילה פאלייה
ע"ע אשה שהיתה מולאה צקינוח אחר השתנה במין קרטיין אדומים
שנימומים פושמוש היד וכתב שם וזה לשונו ולדצרי הסכים מה"רר ילחק
צרכיה קנטון ריש מתיצתא צטורינו כצצא מקרוצ צגל קורתי אחרי שמעו
מפי האשה את תחלואיה וכ"ו וצחזרתו לשלום אל ציתו כתב אלי כדצרים
האלה , עשיתי מה שגזר עלי לעיין ולעמוד על צוריין של דצרים צנדון
האשה הידועה ואחרי שעיינתי כל הלורך צענין גם אני מסכים לדעתו
שאין מזור למחלתה הואיל ואינה מרגשת כאצ וגם לא נמלא דם עם מי
רגליה עד יסקיף ה' וירא וישלח דצרו וירפאה עכ"ל . הר"י קנטון
היה לו אהצה עם הרצ פחד ולחק ועשה הסכמה לספרו . והוא
נשאל על אותם שהיו עושין הקפות לנשים והסיצ דאין לעשותן והסכים
עמו ה"רר אליהו הלוי הנ"ל וראיתי צק"ק ריגיו קונטרים יתד האהל
שהוא לוח שחיצר על ס' אהל מועד ומועיל הרצה להקל העורת מעל

גד' : כמוה"ר ר' יחיאל הכהן ראש ישיבת אנקונא ויש לו תשובות בספרי רצני
 לורו שמש לדקה . פחד ילחק . ואחריני עוצא . ובספר שירי זמרה
 הנ"ל הזכיר ספר חידושי על תנ"ך . והוא תיקן ישיבה צעה"ק
 ירושלים ת"ו ורצני עה"ק מזכירים אותו לשבח מהפלגת בקיאותו בתלמוד
 ובפוסקים והאריך ימים קרוב למאה שנה זכותו יגן בעדנו אמן :

צה' : כמוה"ר ר' ילחק אלקוסטנטיני מרצני ישיבת אנקונא בזמן הרצ הנ"ל והרצ
 שמש לדקה וקצע ישיבה צעס ישיבת שלום צעיר אנקונא ככתוב בספר
 שירי זמרה :

צז' : כמוה"ר ר' ילחק בן מרדכי איש פולניא תלמיד הגאון השלם הרמ"ע
 מפאנו ז"וק"ל צא ממרחקים כדי לשתות צלמא דצרי הרצ הנ"ל חצר פסק
 ארוך לאשר ולקיים דצרי רצו הנדפסים בספר ימין ה' רוממה נגד פסק
 מה"רי סאמיגה בקונטרס דרך ימין . ויש לו תשובה צשו"ת הרמ"ע
 ונזכר גם בספר תולדות אדם למה"ר ר' שמואל אלגאזי זל"ה . וקבל
 סולת נקיים בחכמת הקבלה מרצו הר"מ עם המדבר צשצחו :

צח' : כמוה"ר ר' יוסף לרפתי דרשן מופלא ומ"ץ צעיר אדרינופולי בזמן הרצ שצט
 מוסר חצר ספר יד יוסף דרושים נחמדים נדפס צויניליאה וצאמטרדס .
 וצהקדמת ספרו הזכיר יתר חצוריו בן יוסף פירוש עה"ת . ראש יוסף דרושים
 על ענייני הדת . פלג אלדים פירוש על מסכתות וסוגיות חמורות ועסקים
 נדינים . מטה יוסף דרושים על עניינים נפרדים , וכל דרשני הדור שותים
 צלמא את דצרו ומזכירים אותו לשבח :

צה' : מה"ר ר' ילחק רחליש אצ"ד דק"ק ליסא , הרצ רמת שמואל מזכיר חי' על
 גפ"ה צדף ע"ו ע"א :

צט' : מה"ר ר' יעקב אצ"ד דק"ק לויזמר תלמיד הרצ עצודת הצורא עם צנו
 מה"ר ר' ילחק יודא חצרו פ' על המסרה ועל חידת ראצ"ע :

ס' : כמוה"ר ר' ישראל גדליה קוים אצ"ד צק"ק מנטובה בזמן הרצ פרי תואר
 כאשר תראה צהסכמותו לספר הנ"ל היה סיני ועוקר הדים בתלמוד כאשר
 לשמע און שועתי מפי רצנים זקני הדור שהכירוהו ונהנו מפלפולו וגם
 היה דופא מוצהק לגוף ולנפש להיותו מורה נבוכים צדרך ישר לא יכסלו צה

המעיינים צספר הנ"ל : וזירי הלעיר הכותב מש"ג נמלאו דרושי
כתיבת יד הקדש ממש דהרצ קאנטון זל"ה :

מז' : כמוה"ר יוסף צכמה"ר מאיר ויני צזמן הרמ"ז, וה"ר שמחה לולאטו,
יש מונו זירי שתי תשובות א' לענין רצית וא' לענין שותפות וחתם
פה פינאלי ס' כי מן המים משיתיהו :

מז' : כמוה"ר יוסף עריויס מסאצילייאנו יש תשובה ממנו צס"ז ות נחלת יעקב
חלפרון . ולפי דעתי איני ניהי המוצאת צפחד ילחק ערך אשה אינה
מתקדשת דף ק"ה והלגיע דזריו לפני הר"מף . ואותו הפסק נמלא
גם כן בקובץ תשובות כ"י מרצני אינלייאה :

שח' : כמוה"ר יוחנן גירון מפירנלי תורתו זורחת צפחד ילחק ערך אונס .
וצערך אשה אינה מתקדשת . וערך אשה מזנה . גם צשמש לדקה
דף כ"ז ע"ז יש הסכמה מונו לקיים מנהג המניחים תפילין בחול הנועד
ועוד שם צי"ד סימן מ"ה יש תשובה מונו ושם נקרא הרצ המופלא
אלוף התורה . גם המאור הגדול הרצ החסיד אצואצ צספר דזר
שמאל נושא ונותן עם הרצ ז"ל וכותב לו צכבוד גדול צסימן רנ"ו .
רס"ח . רפ"ח . ש"ז . ש"ח . ש"ט . שי"א . ש"י . שי"צ .
של"א . ומבולס מוכח שהרצ גירון היה חכם וצקי מאד צתלמוד
וצפוסקים .

מש' : כמוה"ר יואל עזריאל פינקרלי צכמה"ר נתן זל"ל כולד צעיר וירונה
ושם נתגדל על צרכי הרצ כמוה"רש מררי ז"ל כנראה מהסכנותו לפסק
ראשית צבורי קליר עש"ז וא"חב עזר למ"ץ צאלסנדריא דילה פאלייה
כדמוכח צפחד ילחק ערך אלס דף ע"ו צהסבמתו הנדפסת שם חתומה
צשנת הת"עצ ותורתו מאירה צשמש לדקה לקיים מנהג המניחים תפילין
צח"המ . ושם כתב שצתחילת ציאתו לק"ק אליסנדריאה היה דזר
זר צעיניו דכשהם מסוצים צסעודה לא היו רוגים ללאה צצרכת המוליא
וצרכת קידוש שנהגו כי כל אחד מהמסוצין מצרך לעצמו וע"כ לא היה
צידו למחות אחר שע"פי רצנן קשישי נהגו כן וסוף סוף מלאו להם סמך
צדצרי הרצ המשציר ולכן אין להעציר שום מנהג צשום ק"קי וכ"ש צמנהג
קדמון עפ"י גדולי עולם עכ"ל והרצ הנ"ל צסוף ימיו כהו עיניו ולא היה
יכול לכתוב וחתם ה"ר נתן כתציו ופסקיו כאשר צס' אדרת אליוהו ריקי

והגהות מהמש"ג

צדרשיותיו המופלאות ושמעתי מהרב הנגיד מוה"ר יאצרהס חי קולוניא
 זלה"ה שילק מים על ידיו כי היה אהוב ונכבד מכל הסרים והמושלים
 אשר היו מעת לעת צעיר מנעוזה . וכן הרב הוא אהובי אשר נפשי
 הכולל כמו"הרר יעקב קזיס חכם ורופא מוצהק ורב חסיד ודרסן מפואר
 נכנס לכהן תחת אביו זק"ק מנעוזה הנ"ל אשר ישב כל ימיו צתענית
 ומתנהג בחסידות צגס שהיה מתעסק גם כן צמלאכת הרפואה ואני
 זכיתי לקבל פניו היקרות וליהנות מתורתו ולהתעלם צאהצתו ולישא
 וליתן עמו צדר הלכה ופסקיו כתוצים צס"ות קצולת כסף ח"צ שלי .
 וצנו הוא החכם החסיד הרופא המופלא כמוה"רר ישראל גדליה אהובי
 שזה שנים נקרא אל השמים מעל . ישי עמ"הן . תמך .

סא' : כמוה"רר יוסף בן הרב הגדול מו"ה יהודה ליב פאלוואר מחכמי ק"ק
 פינסק היה גדול צתורה וצמעשים עוצים וצכל מדות עוצות ורוצ ימיו
 לא מש מאהלי החכמה בן העיד הרב המוכיח החסיד צנו צהקדמת ס'
 כבוד חכמים .

סב' : כמוה"רר יוסף אלגאזי זקנו של הרב הגדול מוה"רר שמואל
 אלגאזי מקנדייא היה גאון חסיד לדיק ומקיבל אלדי כאשר העיד מוה"רר
 משה צרפתי נכדו צהקדמת ספר תולדות אדם קטן עש"צ .

סג' : כמוה"רר יוסף עוז כ"ץ הוליא לאור ספר עולת שצת כולל דרשות ופירושים
 ע"הת להרב החכם הכולל :

סד' : כמוה"רר יואל ז' שועיב אור תורתו זרח צקהלות ארגונא שנת צהיר
 הוא צשחקים רב מוצהק וחוקר נהצד ודרסן מופלא כאשר נראה מספרו
 עולת שצת . וס' נורא תהלות פירוש תהלים . וס' עין משפט על
 איוצ : ופי' איכה כולם נדפסים . וכבר האריכו הר"ר יוסף עוז כ"ץ
 הנ"ל והרב ר' שמואל עוזיאל רצני שאלוניקי צשצח הרב ז"ל צהקדמתיהס
 לס' עולת שצת עש"צ :

סה' : כמוה"רר יוסף גאון הרב עולת שצת הנ"ל הספיד עליו צפרסת וישלח .

סו' : כמוה"רר יוסף צמה"רר שלמה היה דרסן צק"ק פוחנא, חצר, ספר יסוד
 יוסף ונדפס והניח ס' שדה צוכים כ"י :

בחלק שו"ת דף ל"ח ע"ד: וזס' מלחמה לה' נדפס פסקו נגד ספרי הכופר נחמיה חי"א חיון עש"ז:

ב' : כמוה"רר יהודה מל"ח פאדוזה ר"מ ור"מ דק"ק מודנא יש הסכמה ממנו בפחד ילחק ערך אלס על מעשה זר דראגוזה וחתם זכ"ג אדר הת"פז . גם זקונטרים פני הכרוזים יש הסכמה ממנו ומזנו כמוה"רר מנשה יהושע וקרא עליו הרז מורפורגו זרא מוכה אצא אצ זכמה ורך צטנים . ומוכח משס שכמוה"רס הזה היה מוכתר זכתר הרצנות צחיי אציו . גם היה לו זן אחר ת"ח רשוס כמוה"רר מנחם עזריה והלך להרצין תורה זק"ק פירנלי נאשר תראה זהסכמת איזה ספרים ומכללס ס' תולדות שמסון פי' אצות . וצמטניות עם הנקודות שהדפיס צליוורנו הר"י נוניס ואיס זל"ל נדפס צסופו שיר נחמד ונאה לכבוד שצת צנוי כולו על פסוק ויכולו השמים והארץ וג"ו וצסופו חתום סס הרז המחצר מנחם עזריה פאדוזה זלה"ה :

בא : כמוה"רר ישראל מנ"ס למד תורה צצה"מ הר"מ חלפן זק"ק צרלין וחיצר ס' מילין דרצנן על לשונות רז"ל צסדר א"צ עפי' רש"י ולפעמים איזה נחידוטי ונדפס . וכתז סס זהקדמה שחיצר ס' צית ישראל על עין יעקב :

בב' : כמוה"רר ישראל צרכיה פונטאנילה זקן ויוטז ציטיצה צזמן כמוה"רר ישראל צנימין צסאן זלה"ה ידיז הציאו לצית הדפוס ס' מפתחות הזוהר צ' חלקים א' מחכס קדמון וא' ממנו . והסכים צס"ות תודת שלמים וצפחד ילחק ערך עומאת אהל הוצאה סס דעתו הרחצה צענין שכונת היהודים עש"ז וחתם צצנת הת"פח .

בג' : כמוה"רר ילחק חדאר מוטוטי אי גירצא תלמיד כמוה"רר למח כהן נדפס צליוורנו שנת התק"כז חיבורו קרני ראס על רש"י והר"אס . וס' תולדות ילחק חי' על גפ"ת . וסס יש איזה חי' מרצו הנ"ל :

בד' ז' : כמוה"רר יחיאל הלל צמוה"רר דוד אלט שולד מק"ק יאצרוז . אנו הצעיר זכיתי להכירו כשצא למח"ק ולפי הגדולה שלו היתה הענוה וכהניתי מתורתו . וחיצר צ' פירוטיס על נציאים וכתוצים והדפיסם צליוורנו צסס מקרא עם מלודת דוד ומלודת ליון וכתז זהקדמתו שמ"ר אציו היה מתחיל צצזר :

והגהות מהמש"ג

סז' : כמוה"ר יוסף אוטלינגו גאון מופלא סיני ועיקר הריס אור תורתו זרחה
 זק"ק קרימונא תורה וגדולה במקום אחד הוליא לאור ספרים רבים מצית
 דפוסו אשר לטע זק"ק הנ"ל והגיה ספר רב אלפס עם מפרטיו ברוב
 עיני וקילד כל המסקנות הנמלאות להלכה ולנועשה בפירושי הרב רבינו
 יונה ורבינו ניסים והדפיסם בקינטרים מיוחד שם בקרימונה שם לוח
 מכל הדינים הנמלאים בה"רן וצסופו נולא מפתח יפה לכל הדינים הנ"ל
 על פי סדר ס' יר החזקה להרמ"צ ז"ל . והספר הנ"ל אינו מזוי
 כל כך אבל נמלא בידי כמו חפץ יקר . והוא עוז מאד למלא
 צסקירה אחת דעות שונות מגאוני הראשונים . והגאון הר"ר יוסף
 הנ"ל חיבר עוד קילור פי' מזרחי על רש"י עה"ת והדפיסם בקרימונה
 שם דקדוקי רש"י וכבר הפליג צסנח הרב ז"ל :

סה' : הרופא המובהק מה"רר יעקב מרקריאה שהיה מצית דינו וגם הוא
 סייע להגאון הנ"ל להוליא לאור כמה ספרים שנדפסו שם בקרימונה .
 וחיבר ס' עצרונות עם הלורות נדפס שם :

סט' : כמוה"ר יעקב שורזינה מרצני וינליאה צזנן הרב מדבר יהודה . חיבר
 סדר הניקוד ונדפס שם והגיה ספרים רבים והוסיף בהם איזה הערות
 והוא היה תלמיד השומע וצודק המובהק הר"ר לצי צר ילחק (תלמיד
 מו"רם בעל הנופה ז"ל) והדפיס הגהותיו לסו"צ מהר"ו ועשה בהם
 הערות יקרות . ולאורם ילכו כל השומעים והצודקים :

ע' : מה"רר יוסף שמאנה ומה"רר יעקב מוה"דאר סיפר צסנחם תלמידם הרב
 מקור צרוך עה"ת וכתב על הראשון שהיה צקי צסתרי התורה . ועל
 השני שהיה יע"קצ איש תם יושב אהלי תורה ולא פסיק פומיה מגירסא
 והעמיד תלמידים הרבה צקהלתו תונים . זיע"א

עא' : כמוה"רר יהודה כהן מרצנים הקדמונים אשר צעה"ק ירושלים תוצ"צ
 הרב גע פשוט הזכירו צמקומות רבים ומה"רר מו"דא זל"ל כתב שהיה
 רב מובהק ומסידא קדישא וחיבר ספרים רבים שנשאר צכ"י :

עב' : מה"רר יהודה אלגאזי ומה"רי ערוך הזכירם מהר"ם ז' חציב צספריו
 לשנח כמו רצני' מובהקים צעה"ק ירושלים תוצ"צ :

גה' : כמוה"רר ילחק בן דנא די צריטו זקן ויושצ צישיצה צראש ת"ת של עץ
 חיים בק"ק אמשטרדם העמיד תלמידים והיה אצ"ד צצה"כ ק"ק ספרדים
 עם חצירו כמוה"רר דוד ישראל עטיאס . והרצ צריטו זל"ל . האריך
 ימים מאוד והרצ שער יוסף צהסכמתו קוראו עטרת תפארת שיצה ורצ
 גדול . והרצ וויס רצים מציאו צסי' ל"ה ול"ו וחתום שס עם שאר
 רצני אמשטרדם צשנת סת"לג :

גו' : כמוה"רר יעקב קאפיל צהגאון מו"ה לצי מרגלית היה צזמן גזירות רעות
 של פולוניא צשנת ת"ח וחיצר ס' קול יעקב דרוש יפה עם חידושים
 נאים . ויש צסופו קינה על חכמי פולוניא . ועוד חיצר ס' מזבח יעקב .
 ונראות יעקב שניהם מלאים מוסר ויראת ה' ורמזים נחמדים ופרפראות
 לחכמה ומדות עוזות : ושניהם נדפסו צוינליא . ומהס ניכר שהיה
 חסיד ומקובל :

גז' : כמוה"רר יעקב קאפיל צר שמואל חיצר ספר עומק הלכה מעט הכמות
 ורצ האיכות על ההלכות החמורות שצתלמוד והלריכות ליור להצינן על
 צוריין . ושס מציא כל תמונה ותמונה הנלרכת צסוגיא וצפיר"סי
 ותוספות נדפס צאמשטרדם שנת ת"ע :

גח' : כמוה"רר יוסף בן הקדוש ר' משה מקערמנין יש פסק ממונו צס' משצית
 מלחמות על מקוה רוויגו דף פ"ח והוא מן המתירים . וחיצר
 ציאור על סמ"ג (ונדפס) מאשר שווע צצחרות מפי שלשה גאוני עולה
 מה"רר ילחק כהן . ומה"רר ישראל בן הגאון מה"רר שכנא ומה"רר
 משה איסרליס זל"ל וכמה פשטים ששמע מרצו הגאון כשהיה אללו
 צישיצה בק"ק אוסטרך כמו שכתב כל זה צהקדמת ספרו . והסכימו
 עליו כמה רצנים והראשון שצקדושה ה"ה הגאון מוה"רס יפה צעל
 הלצושים זל"ל :

גט' : כמוה"רר יעקב קולונימוס בן הגאון מוה"רר אליעזר ממוכטיינא צתשוצות
 מהרמ"אי סי' כ"ו יפ תשוצה שלימה ממונו להליל מה"רר מ"ן מהרצנים
 שצרכוהו שלא כדיון על שרצה למסול גט אחד עש"צ :

ס' : מוה"רר ילחק מן הלויים בן צתו של כמוה"רר יאודה אריה ממודנא הוא
 מן החתומים צסוף ס' דצר שמואל צחקירת נתן העזתי . וחיצר דרוש
 לשצת הגדול ונדפס . גם היה משורר ונדפסו איזה משירותיו :

מרדכי ש' גירונרי

עג' : כמוה"רר יוסף זכמה"ר יעקב זקאצין זאה תשובתו זש"ות חכס לזי :

עד' : כמוה"רר יוסף זכמה"רר חיים מזאלי דליטא , הרב כתנות אור עה"ת הזכיר פירושו על מגילת אסתר :

עה' : כמוה"רר יהושע שונאל זאה תשובתו זש"ות הרב חמיו מהר"של :

עו' : כמוה"רר יהודה די ליאון זלה"ה שד"ר מע"הק מזרון ת"ו . ומורי הרב הגדול מה"רר יצחק רפאל פינגלי זלה"ה סיפר למוה"ריק זלה"ה כי מלא זכר עשר ידות זכמת התלמוד והפוסקים . הדפיס והגיה ספר הלכות זכורות ע"פ הלכות י"ע . וזדרך הילוכו קיצלוהו עליהם ק"ק רוני לראש ולקלין ושם היתה מנוחתו כבוד זה עשרים שנה ונפטד זשס טוב מן העולם : זיע"ח :

עז' : כמוה"רר יצחק העכינגן , תלמידו הרב דצק טוב עה"ת הזכיר חידושו על רש"י :

עה' : כמוה"רר יצחק חדאר מתושבי אי גירצא חריף וזקי זר"שי על התורה וחיצר עליו זיאור נחמד זשס קרני רא"ס הנושא ונותן עם הר"אה זזיאורו וזפירוש שאר המפרשים ונלוה אליו ספר זרע יצחק חידושים על תנ"ך וג"פת ואדרשים ופרפראות לחכמה ששמע מרבותיו וחזיריו מוה"רר אזרהס ז' מוסא . ווה"רר למח ז"ן ומ"ו ניסים ידיע כאייס . מו"ה יעקב אשכנזי ומ"וה אהרן פרץ . ומו"ה אזרהס ז"ן . ומה"רי קרשקיש זל"הה מהח"ר שניאור זלמן . מה"ח"ר י"ט קריספו . מהח"ר שלמה פרץ מהה"רר יעקב סופר ואחרים רזים . והספרים הנ"ל נדפסו יחדו זעיר ליורנו והרזנים המסכימים מדזרים זשזמו :

עט' : כמוה"רר יוסף פארדו חכס וחסיד זזמן הרב כלי חמדה הרצין תורה זק"ק ויניליאה וק"ק אמטרדס וה"רר יאודה אריה ממודינה זספרו חיי יאודה ז"י כתב שחיצר זיאור על התורה וחתם זזהסכמת איזה ספרים שנדפסו שס . וזהקדמת כלי יקר על הנזיאים מדזרים זשזמו ומשפתו היתה שלשלת רזנים חסידים שהאירו עיני הדור זחיצוריים יקרים :

פ' : כמוה"רר יצחק שמעיה מקובל וחסיד נזכר זשו"ת זחר עסק ונראה

סא' : כמוה"ר יוס טוז אלגאזי זן כמוה"ר יעקב אלגאזי מירושלים עיר הקדש . אחר שהיה צשליחות מלוא זכה להיות לראש ולקלין צליון מכלל יופי . ואני זכיתי להבירו ומראהו כמראה מלאך האלדים . וחצר הלכות י"ע פ"י להלכות צבורות להרמ"זן סו"ת שציתת יוס טוז . קונטרס גע מקושר צס' נאות יעקב להרצ אציו וכל זה נדפס מלצד הגהותיו וחידושו המפורסם צחצורי מר אציו זל"ה וצפרע צס' קהלת יעקב במדתו לכל רוח חכמה . והניח תילי תילים של תשובות והלכות כ"י צצית מדרשו . וענייני חסידותו ופריטותו גצו עד למעלה . ומוה"ר חי"דא זל"ה קורא אנתו צספריו גאון , י"ע ראשון דאוריתא , רצ מופלא , חסידא קדישא . והאריך ימים על ממלכתו יותר מעשרים שנה . ונפטר צנשיקה ממט זי"עא :

סב' : כמוה"ר יוחנן צכמוה"ר יוסף איש טריוויס אור תורתו זורחת צס"ות מהרמ"אי זל"ה סיומן כ"ח שס יחנ"ן קולו צחני"נה וצתצונה להציל מה"ר מ"ן מאותם שצירכוהו שלא כדין על שהוליא לעז על גע א' שמלא צו פיסולים גמורים וחתם שס הטרוד צא צמים יוחנן טריוויס שנת שי"ן יו"ד . והוא הרצ המחצר פי' קמחא דאציסונא על מחזור חיטלייחנו אשר צו הראה חכמתו צנגלה וצנסתר פה מפיק מרגליות כאשר העיד הוא צעלמו צהקדמת צצחי לך שכולל הלכות שחיטה להרצ המרדכי עם פירושו הנחמד ומסס נראה שהיה חוטר וגזע גאוני ישראל ממטפת טרוויס זל"ל :

סג' : כמוה"ר יעקב חי צכמוה"ר מנשה חפן מ"ן צעיר גוריניאה צזמן הרצ פחד ילחק היה דרשן ומסורר והעמיד תלמידים צתנמוד כאשר העיד עליו תלמידו הרצ הגדול מוה"רס נאוורה הרופא צהקדמת ס' פני ילחק סדר הגע . ונתצקס צישיצה של מעלה צשנת התק"ע ליצירה וקראו עליו צהספרו עד אשר לא יצואו ימי הרעה והגיעו שנים אשר תאמר אין לי צהס חפ"ן כלומר שלא יצואו לרות צעולם ותצטרכו לומר אוי לנו כי אין עוד הרצ חפ"ן שיגן עלינו . ודע כי שני כמוה"ר יעקב חפן היו הראשון הוא זקנו של הרצ הנ"ל ואציו של כמוה"ר מנשה חפן הנ"ל ונקרא הרצ הצקי כמו שתראה צס"ות שתי הלחס למה"רס חגיאו דף כ"ח ע"צ . והשני צנו של הר"ו הנ"ל שהרצין תורה צק"ק גוריניאה צאופן דנתקיים צמטפתה מקרא שכתוב לא ימוש מפיק ומפי זרער ומפי זרע

מהל' מרדכי ש' גירונדי

שהמחבר ילק מיס על ידי תלמידיו . וראיתי צמכתא למוה"ר יא"מ
 זל"ל כי הרב ז"ל הרצין תורה צתלמידים צק"ק ויניליאה והיה צעל
 השם ויודע קבלה מעשית ואלדית וחסיד ענו וצעל מדות טובות
 זלו"קל וזיע"א :

פא' : כמוה"ר יודיה מרימני חבר סו"ת בתיבת יד הזכירם צס"ות
 צאר עסק :

פב' : כמוה"ר יודיה אצולעפיאה מחכמי איזמיר צומן הרב חנן אלדים, כתב
 עליו הרב החסיד צשארית יעקב דף נ"ח ע"א ודף קי"ו ע"צ וז"ל
 ושנעתי מחסווי עיר המהוללה החכם השלם והכולל תורה וגדולה צמקום
 אחד כמוה"ר יודיה אצולעפיאה זלו"קל הוא אמר צסס הרב המוצהק
 מהר"ח אלפאנדרי ז"ה :

פג' : כמוה"ר ילחק לרפתי צן הרב הגדול מוה"ר וידאל לרפתי מגאוני
 המערב ככתוב צספר לוף דצס על התורה ומגלת סתרים על אסתר
 וצספרים הנ"ל הוצאו מחיוטיו על תנ"ך :

פד' : כמוה"ר יוסף צואינו די מוסקיטא מרצני מערב הפנימי, הרב נימוקי
 שמואל לרפתי הזכירו צסיעתו :

פה' : כמוה"ר יעקב אמון רב צק"ק גא אמון, הרב עיני אצרהס הזכיר
 נימוקיו על הרמ"צס :

פו' : כמוה"ר יעקב קרידו מ"ץ צאזמיר מ"ר חמיו הרב חזן צעין יוסף
 הזכיר פירוטיו על תנ"ך

פז' : כמוה"ר יאודה אף נעים מרצני איזמיר, הרב עין יוסף חזן הזכיר
 פירוטיו וחידוטיו על התנ"ך :

פח' : כמוה"ר יעקב ז' גאיים תלמיד הרב המקוצל מוה"ר אפרים מוסוניגו
 מק"ק אלגאזיאר רב מוצהק וחסיד הרצין תורה צכמה קהלות קדושות
 וצסוף ימיו היה מרצני ישיבת ליורנו, וצסס הגיה והוליא לאור ס'
 כתס פז למה"ר שמועון לציא זל"ל, וצספר הזוהר ותיקוני הזוהר ע"פ
 הר"מז והר"צך וכנס"יא ז"ל והרב מופת הדור רציגו חיד"א זל"ל היה

זרעך - ונצר ראיתיו ההספד שהספיד עליו הרצ פחד ילחק, וצסוף הדרוש
 צצואו לנחומי הלצור אמר דרצ הנ"ל הניח צן שיהיה ממלא מקומו צחכמה ויראת
 חעא אשר ישא את שם הרצ זקנו וננשה כי צולין צולין מקטפיה ידיע דיפרח
 וילין צתורה החוזרת לאכסניא שלה - עכ"ל - ומעתה מה שתמלא צסו"ת
 דצר שמואל סי' רכ"ט תשובה על לולב הצא צי"ט מחוץ לתחום וכ"ו
 מיוח"ת לכמוה"ר ר' יעקב חפץ לגוריליאה נלע"ד שזה הוא הראשון
 ולא השני יען הרצ אצואצ נתצקס ציטיצה של מעלה צסנ' קדש"ים
 וכמוה"ר ר' חפץ השני עלה השמים ש' התק"ט - ולא וחשוב דלא
 מסתצרא דכמוה"ר ר' ח' היה מוכתר צכתר הרצנות צימי הרצ אצואצ -
 עוד השאלה הנ"ל אפשר שהיתה הרצה שנים קודם נסיעתו של הרצ
 אצואצ לע"הצ, והר"י ח' היה א' מהכותצים על וי"ו קטיעא דשלוס
 ודעתו ברעת רצני ויניליאה שאין לשלוח יד צספרים להגיהם - ותשובתו
 הוא צידי כ"י חתומה צסנת תק"ד לסדר הקול קול יעקב: והיה אומר
 צענין זה ואת לחנינו זה הדחק רת הרצ דוד חיים קורינאלדי: (ואני
 זכיתי לצקר על קצרו צעיר גוריליאה וראיתי כתוב על מלצתו כי היה
 גאון דורו ומופלא צחסידות זיע"א):

סד': כמוה"ר ילחק צן אצרהם חייז מגזע חסידי פרוצינאל חיצר ס' פני
 ילחק שקילר דיני או"ה דרך שיר והעציר עליהם סציצ צ' פירושים
 וקרא אותם אפי רצרי אפי זוערי ונדפס צ ראקא ש' סנ"א וכתב
 צהקדמה שזעתו היה להשלים כל דיני תר"ג מלות על דרך שיר:

סה': כמוה"ר יעקב צר ילחק לרפתי מרצני וירונה צסנת שס"א צאה חתימתו
 צס' פלגי מים על מקוה רוויגו:

סו': כמוה"ר יהושע מנגן אצ"ד ור"מ צעיר רומה צזמן הרצ דצר שמואל
 כנראה מסימן ע"ח ל"ד וקכ"ח עש"צ וצס' ראשית צכורי קליר קראוהו
 מעלת הגאון מרא דתלמודא דקצ"ה חדי צפילפוליה - ומוהר"ש ז"ל
 כותב לו צכצוד גדול עיין צסי: ע"ח:

סז': כמוה"ר ילחק צנמוה"ר משה פורמיגיני אצ ד צעיר טרינאסטי גצר ידו
 צפלפול והיה פסקן גדול ואור תורתו זורח צסו"ת שמש לדקה א"ת סי'
 א' וצפחד ילחק ערך חול המועד אצר כגצר חלניו להפיל ארלה תשובת
 הרצ גודע ציהודה על היתר גילוח צס"ה דפת"ה וצדרך המלך למוה"ר

נושא ונותן עמו להלכה ולמעשה כאשר יראו נילנים תשובותיו להרצ ז"ל
צספריו הנחמדים . וחיזר ס' שו"ת זרע יעקב . וישועות יעקב
דרושים שניהם נדפסו בליורנו ונלצ"ע ציוס ג' כ"ה תשרי תקנ"ח ויעשו
לו מספר גדול וכבד בכתוב צספר חמת ליעקב להרצ פקודת המלך
מוה"רר ישראל נחמן מאוסטרא והפליג צשצחו מאד . זיע"ח :

פט' : כמות"ר יוסף הלוי צכמה"רר אליעזר מורה נדק צזולנצאך גיסו של
הרצ נזר הקדש חיזר ספר עדות ציהוסף עה"ת ונדפס . ועוד הניח
צכת"וציס ספר יפה מראה על התלמוד ולא ראיתיו עד הנה
וצספרו מזכיר :

צ' : כמות"רר יאודה ליב אחיו מ"ן צלצוב והציא מחידושי על התלמוד וכן
הזכיר שם רצני' אחרים מה"רר יוקל ומה"רר גצריאל ומה"רר ליב לונץ
ומה"רר נפתלי רצו אצ"ד צק"ק גלוגא רצתי :

צא' : כמות"רר יוסף ן' שרגא חסיד ומקובל צד רות הראשונים הזכירו
הרמ"ע זלה"ה צתשובותיו סי' כ"ה וצספרי המנוח ר' חיים צן יוסף
מיכל נמלא פירוש התפלות מהרצ ז"ל ע"ן הקצלה . וצס' מושיע
חוסים הציא סדר תיקון המגפה עד"ה שתיקן החסיד הנ"ל צזמן
הדצר שהיתה צימיו וגם המקוצלים האחרונים הציאו צספריהם
עניינים עמוקים צסס הרצ ז"ל המעידים על חכמתו וחסידותו
וקדושתו והגאון מוה"רר ישעיה נילה זלה"ה הדפיס צספר דרך יטר סדר
נכון לנהוג על השולחן עד"ה מהרצ שרגא ז"ל ומכנהו מקובל אצד
גאון מופלא מאריינטי ואיני יודע אם זה היה אחד מכינויי הרצ ז"ל
או עיר מולדתו שהרצין שם תורה צקדושה וצטהרה זי"עא :

185 פ. 7

צב' : כמות"רר יוסף שלמה מפ"צ חיזר ס' מנחת עני ונדפס וצחצורו
הזכיר מה"רר ליב מליסא, והרצ כמה"רר ישראל איסרל מליסא .
ושלשתם הניחו חיבורים אחרים על ה"ס ועל הר"מ צסס ולא
נדפסו :

צג' : כמות"רר יוסף מליאון מרצני וינליאה הסכים צש"ות מהרי"טן ז"ל :

צד' : רצינו יהודה צר צרזילי צרללונני כתב עליו הרצ שם הגדולים חלק צ' אות ח'

רפאל יוסף ז"ל יש לו תשובה אחת וכתב שלא היה דרכו לכתוב
 בחול המועד אפילו לפסקי דינים אם לא למנוה עוזרת כדי שיהיה לו
 למזכרת זכות שציתת המלאכה ומכאן אתה רואה חסידותו שהיה מחמיר
 על עצמו אפילו כמה שיותר מן הדין שהרי לכתוב חיבורים ומה שהתלמיד
 חכם מחדש בח"ה מותר. וכן העידו שהרצו ז"ח כתב חיבוריו
 בח"ה: ונולד זה ידעתי שה"רי פורמייגני הנ"ל היה אדם גדול
 בחסידות. ועברו עליו כמה לרות וסבל ייסורי ה' צאהזה.
 ושמעתי דליל ראשון של פסח מת לו זן יחיד ואהוב וצגה שהיה דואג
 מאד על אצידתו סגר את המת צחדר והנך על שלחנו לעשות הסדר
 צשמחה כשאר השנים: ואם כנים הדברים קשה דה"רס מלוצלין סי'
 ע"ג כתב דאונן חייב צכל המנוות הנוהגות צאותה הלילה. אצל לא
 וקרא ההגדה צעלמו. אמנם ישמענה מאחרים. והציאוהו הפוסקים
 ילא חלקו עליו ונ"ע:

סח: כמוה"ר יוסף צ"ר יהודה צ"ר יוסף צריה דרצנא יעקב הדיין ספרדי
 צרגלוני חיבר מאמר על עיקרים הצריכס לדיעת התלמוד ומדבר על יחוס
 החכמים וכללים לענין הלכתא ראיתו כ"י והמעתיק כתב שהוצא הספר
 הנ"ל ללשון עברי מלשון ערבי:

סט: כמוה"ר יהוסף מיליריאה צזמן מוהר"ש ז"ל והיה מפלפל הרבה
 עמו צתוספות וצדברי הפוסקים ז"ל והקודא צדבר שמואל סימן כ"ד.
 כ"ה. כ"ו. כ"ט. ל. ל"א. ל"ז. ל"ח. ס"ח. יחזה ויזין
 שהיה אדם גדול צתורה ומחודד הרבה מאד:

ע: כמוה"ר יעקב שלום מויניליאה זן אחותו של כמוה"ר שמואל הכהן די
 פיזא לזיעטאנו כמה שכתב צספרו לפנת פענח פי' קהלת ואיוצ דף י"א.
 ע"צ. יש צדבר שמואל תשובה מיוחדת אליו צסי' צ"ך:

עא: כמוה"ר יהודה קוניאן אור תורתו זרח צס' פלגי מים לאסור מקוה
 רחיגו וחתם צעיר אקווי צשנת הסס"ג לילירה:

עב: כמוה"ר יהוסע צכ"ר דוד הלוי א' מרצני ויניליאה משורר גדול כאשר
 תראה צסוף צחינת עולם ד' ויניליאה. וצס' כוס תגחומין כולל
 קינה על המוה"ר משה לוי מוייא ז"ל ועבר עליו רוח קי"נה צפטירת

משם חזר קדמון כתיבת יד דחצר חיבור גדול בכל התלמוד דרך פירוש
ופסק ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים סם חסך לאור ומעקשים למיסור
עד כאן לשון מוה"רר חי"דא ז"ל . ואני ראיתי חזר גדול
כ"י ישן נושן להרצ ז"ל כולל מאמרים ומדרשים ופירוש ספר יצירה
ופרפראות לחכמת האמת והלכות נפרדות : וחצר ס' העיתים המפואר
מכל הפוסקים ראשונים ואחרונים עיין להר"מע צתסוזה ק"ח ועוד חיבר
פירוש לשטרות הנהוגות בישראל נמלא כ"י צאולרות הר"ח מיכל .

צה' : כמוה"רר ילחק יעקב שומע וזודק צק"ק קראקא בזמן מו"רס צעל המפה
חיבר הגהות לס' שחיטות וצדיקות מהר"ו עם חזירו מה"ר שמואל .
מזיח הזכירם החכם ר' לצי זנו צהערותיו שם :

צו' : כמוה"רר יהושע יאיר מרצני מנעוזה צאה חתימתו צפסק הגאון מה"רר
שמואל מארלי זל"ה :

צז' : כמוה"רר יהושע שונינו תלמיד הרצ מוה"רס ן' חציז נזכר צספר גע
פשוט :

צח' : כמוה"רר יהושע פייצל צן הרצ קיקיון דיונה חיבר חידושים על הס"ס
ונדפסו צס' מ"ר חציו :

צט' : כמוה"רר יהודה מלליח פאדוזה זל"ה ר"מ ומ"ץ צק"ק מודינא היה
צקי גם כן צחכמת הקצלה האלדית כאשר יעיד פיוטו שחיבר מיוסד על
שם ע"צ הנדפס צתיקוני שוצצים אחר הוידוי המתחיל ואתה היודע ועד י"ר
ילוריך וכ"ו ותמיה לו מהמדפיסים האחרונים שלא קיימו מקרא שכתב זכר
לדיק לצרכה ולא הודיעו שם הרצ המחבר הפיוט או התחינה הזאת .
ואילולי שנודע זה מספר חמשה סדרים שהדפיס צוינליאה הגאון החסיד
הרמ"ז זל"ה בצר היו מונעים עוצ מצעליהם . והרצ ר' יהודה מלליח
הניח פסקים כתיבת יד כאשר לשנוע און שמעמי מפי חכמי הדור .
והרצ זרע אמת היה מחשיב סצרתו כאחד מן הגאוניס הראשונים כ"י
הוא היה תלמיד תלמידי ה"רר יאודה מלליח ופליג ליה יקר ורצותא ברצה
דרציה זכר כולם לחיי עד :

ק' : כמוה"רר יעקב עארגאן חכם מקוצל הציח מפירוטיו הרצ עבודת ישראל
קמחי :

שני גדולי הדור כמוה"ר שמואל אצולצ וכמוה"ר משה זכות ז"ל וכולם נדפסו צוינליחה עם ההספד שהספיד על החסידים הקדושים הנ"ל ישי עמ"הן :

עג' : כמוה"ר יעקב הכהן היה אחד משלשה חזירי הרושים מצית דינו של הגאון המופלא רזינו שמואל יהודה קנליצוגן זנו"קל נשיא אלדים זק"ק וינליחה יש לו תשובה צסו"ת דצר שמואל סימן צ' . והרצ מדצר יהודה ממודינא אחיס צהספדיה . וכתל שרצו מעלותיו מספר ואין גומרין עליו חת ההלל ונפטר צעס"ק י"צ שצצ הס"נו ליגירה :

עד' : כמוה"ר ישעיה ענו מק"ק גינשפורק שמש תורתו זרחה על פלגי מים לאסור מקוה רוויגו הידוע :

עה' : כמוה"ר יחיאל צמה"ר שלמה מנורלי צא על החתום צדצר שמואל סי' י"ע על עיצוד רלועות תפילין והוא חציו של מוה"ר חיים הצא על התחום צתשובות הרע"ז סי' ח' :

עו' : הגאון כמוה"ר יעקב היילפרון (או אלפרון) הרצין תורה צכמה קהלות וצסוף ימיו קצצ דירתו צקהל קדוש פאדוזה צזמן הרצ ערוגת הצושס ומוה"ר שמה לולאטו והגאון הרופא רזינו יח"צ מפאדוזה , חיצר ספר שושנת יעקב פרפראות לחכמה ונדפס עם ארחות חיים לר' אליעזר הגדול צעיר וינליחה . ועוד חיצר סו"ת נחלת יעקב ונדפס צפאדוזה שנת שפ"ג . ונראה משה שהיה תלמיד הרצ המופלא גאון הדור והדרו מוה"ר שיק צן הגאון מוה"ר פאדוזה ז"ל . וצהקדמה כתצ פירוש נאה על משנת עשה לך רצ ו"כו והגאון החסיד צעל שני לומות הצרית שהסכים על הדפסת ספרו כתצ עליו שהיה אדם גדול צתורה חכם שלם וכ"ו ורצני דורו מזכירים אותו לשצה צתשובותיהם אליו :

עז' : כמוה"ר יהודה צכמוה"ר יעקב פוייטו צא על החתום צדצר שמואל סי' י"ע ע"ע עיצוד רלועות תפילין :

עה' : כמוה"ר יהודה קרישפין נושא ונותן על שיעור גרים עם הרצ דצר שמואל צס' נ"ח :

ותוספו מהמש"ג

i

קא : כמוה"רר ילחק זעליג מחכמי פולין חיזר והדפיס ס' כסף נצמר דרושים ומזכיר שם חידושי רבותיו ותלמידו מה"רר ישראל דרשן ומה"רר מאיר זעליג . וצערי אשכנז מחשיבים הרבה ס' הנ"ל והדפיסוהו שנית צליוורנו :

קב : כמוה"רר יעקב טרפון מחכמי שאלוניקי יש לו הקדמה יפה ושיר צראש ס' חגדת שמואל להמחזר מזמור לתודה להחכם אריפול .

קג : כמוה"רר יואל מ"ץ צעיר שעזרסין חיזר ס' מגיני זהב ליטא הסגות שהשיג הש"ך צספר נחודות הכסף נגד זקנו הרב עורי זהב . והדפיסו בכדו הח"ר יואל בה"רר גד גם הערותיו :

קד : כמוה"רר יוסף מונטקיי מרצני שאלוניקי צזמן הרב עירת כסף חיזר ספר כתונת יוסף חידושי דינים ושאלות ותשובות ועניינים נפרדים הדפיסו והגיהו צנו .

קה : מה"רר ילחק ממלא מקום אציו צחכמה וציראת ה' וכתב צהקדמה שאציו הניח עוד ספרים אחרים :

קו : מה"רר ילחק קרישפין ומה"רר חיים אנגיל, צאו תשובותיהם צס' כתונת יוסף הנזכר :

קז : מה"רר יהודה קוצו ומה"רר יוסף אחים צתורה וצחכמה צק"ק שאלוניקי הוצאו חידושים צס' צאר ילחק ז' שאנגי :

קה : כמוה"רר יוסף קוצו צן צנו של הרב הגדול עיר וקדים מוה"רר יוסף קוצו תנל"צה חיזר ספר צן פורת יוסף חי' דינים על א"ח אה"ע מה"מ נדעם צשאלוניקי ומהקדמת תלמיד החכם המפצה נראה שהניח אחריו צרבה ספרים רבים צתורה וצתלמוד ולא נראו צע"ליל ומה"רין' שאנגי תלמידו האריך צצצחו צהספרו צספר צאר לחי ראוי וצציו מחידושו על תנ"ך :

קט : מה"רר ילחק אישקלוני ומה"רר ילחק מאסאראן מצית דינו של כמוה"רר ילחק ז' שאנגי רב מ"ץ צק"ק שאלוניקי הוצאו חידושיהם צספר צאר לה, ראוי להרב הנ"ל .

עט' : כמות רר ילחק ארוצאם זכמה"רר חנניה ראש ומנהיג קלת קהלות
המערב חצר ספר אמת ואמונה והדפיסו צויניליאה ש' תזכה ורצני דורו
הר"מו והר"יל מזכירים אותו לשבח :

פ' : כמות רר יהושע חיים יונה מקזאל, הרב דבר שמואל הריץ אליו
תשובתו צסי' ס"א :

פא' : כמות רר יוסף בן הגאון החסיד בעל דבר שמואל חצר חידושי סופרים
על דרך לקט הקמ"ח והדפיסו הרב חיים שאל ח"צ בתוך ספרו. ובתצו
עליו שהיה מעוטר צענוה ויראת חטא :

פב' : כמות הר ילחק ישורון מאמצורגו, הרב דבר שמואל הריץ אליו תשובתיו
צסי' פ"ה ופ"ח :

פג' : כמות רר יעקב המכונה זעליקוון צ"ר גרסון מקרימונה יש לו תשובות
צס' נחלת יעקב אלפרון צסימן י' על חתיכה הראויה להתכבד וצסי יג'
צענין קדיש ותענית ייאר לייט :

פד' : כמות רר יהודה מק"ק גלוגה חיצר קול יהודה חי' על הש"ס והעיד
שאסף וקיבץ אותם מרצותיו :

פה' : כמות רר יחיאל זכמ"ר יעקב הכהן זקן ויושב ציטיצה צעיר אנקונא,
צפחד ילחק ערך אשת איש יש ממנו תשובה ארוכה מאוד על א"א
שנתה ונתעצרה ונחלקו על זה צ' קהלות על מי מוטל לזון הולדות
והרב חתום עליה עם כמות רר ילחק אלקוסענטיני וכמות רר משה
חיים מורפורגו צצנת תק"ג : ועוד גדפס צס' צצנת של מי
קונטרים אשר פעל ועשה על בצוד ת"ח לומדי תו ה עש"צ דפח"ח צס'
הת"קז :

פז' : כמות רר יעקב די אלפא דרסן צק"ק פיורינלה חצר תולדות יעקב
דרושים וגדפס צויניליאה ש' סס"ע :

פז' : כמות רר יהודה ליב צ"ר חיים, וצדצר שמואל סימן רנ"ע יש תשובה
שלוחה אליו לאליסנדריאה דילה פאלייה ופתח דברי הרב אצואצ יאירו
לאמר אצא צקלרה לחוות דעתו הקלרה על חידושי הלכות הנוצעים

ותוספות מהמס"ג

קי' : כמוה"רר יוסף משקינה מרצני פורטוגאל על פיו ילאו ועל פיו יצאר כל צני קהלתו הקדושה גצאי לדקה פרנס על הקופות ומלוה לעני צטעת דוחקו נפטר צטס טוצ מן העולם כמו שכתב הרצ צאר ילחק צהספרו אשר צספר צאר לחי דאי עייצב :

קי"א' : כמו"הרר ילחק צר אצרהס ענוותן ושפל צרך גריס צאוריתח תדירח ולא מחזיק עינותח לנפטיה . כן כתב הרצ צאר לחי צהספרו :

קי"ב : כמוה"רר יוסף צוטערה מרצני אלגאזאיר עשה הקדמה ארוכה לספר וחאת ליאודה עאייס ז"ל :

קי"ג : כמוה"רר ילחק מן הלוייס הנודע צספרים שמו תחת רמז ימ"ה צן המקובל האלדי החסיד כמוה"רר יעקב מן הלוייס זנו"ק ! חתן המלך

כמוה"רר יאודה אריה מודנא ז"ל הה חצר קילור הפר"דס להר"מק זל"ל ונשאר כתיצת יד הזכירו צהקדמת ספר חיי יאודה כ"י וס' ארי נוהס

וכמוה"רר ילחק מן הלוייס נתגדל צצית הגאון זקנו כי הרצ אציו הניחו קען צטניס . ומ"ר זקנו למדו תורה וחכמה עד שזכה לראותו מעוטר

צכתר הרצנות ומחכמי ישיבה הכללית אשר צויניליאה ומדרשני הקהלה צחצרת הר"מז וה"רר ישעיה נינה וה"רר צרוך לולאטו כמ"ס כמוה"רר

יוס טוצ ולוואזון צס' ה"ד אודיס וסס יראו ניצניס שירי הר"י מן הלוייס צין משוררי דורו : וזה מלצד שיריו הנדפסיס אחת הנה

ואחת הנה . ועוד נמלא צידי כתיצת יד ספר מדצר תהפוכות המספר כל התלחית והלרות אשר עצרו עליו וינילהו ה' צשציל

צצטח צחסדו ועסק צתורתו יומס ולינה . ואסף עוד כל מעשי רצותינו ז"ל הנמנאים צתלמוד והדפיסס עם פירוש צויניליאה תחת סס

מעשי חכמיס . ועוד הדפיס ספרים רציס עם הגהותיו וצס' ה"ד אוריס החכר הזכירוהו צסס הרצ השלס ען הדעת וראש הדרשניס .

ועס המשוררים נמנה צשיר יפה הנדפס סס : צין חסוצי ונכצדי עיר ויניליאה היו לו שונאים רציס . אשר רדפוהו וידריכוהו מנוחה

וצליניהס היו ד' יוסף קולורנו, ר' שלמה פורטו, ר' יאודה ויעירצו ר' רפאל פיקיוטו, ר' יהושע סילה, ר' אצרהס מונציליסי, אחימו ונכדו ארדצי, ד' יעקב תמרי כהן, ר' מנחם לוי, ר' משה לוי, ר' גצריאל

מתוך כתיבת מע"כת הת"מה וכו' וצסימן ר"ס . רס"א . רס"ג . כולם תשובות שלוחות אליו :

פח' : כמוה"ר יוסף צרוך מאורצינו חתנו של הגאון מה"רן ערצוט וקרוצו של זעל צאר עסק , וקראו מארי אולפן וחסיד כמ"ש צסי' ס"ח . ופ"ז . שחיבר פסק אחד צענין חזקה : וחצר ס' שיר ידידות וצנות הסיר וכו' הראה צקיאות צח"ה :

פט' : כמוה"ר יוסף הכהן , הרצ דצר שמואל הריץ אליו פסקיו צסימן רס"ו ור"סז :

צ' : כמוה"ר ילחק וכמוה"ר צדרי אלז וצנו נתחצרו לחצר ספר הרי צשמים , וס' ערוגת הצוסס . דרושים על סדר הפרטיות נדפסו צשאלוניקי ש' תק"נג . וצ"סס הרי צשמים הציא מעשה שאירע צי' שק צמנקה צפ' כי תזריע שקראו סך הכל שמונה פסוקים ופסוק אחד בפול דהיינו שהעולה השלישי קרא פסוק למפרע ממה שכבר קרא השני ושני פסוקים אחרים . ושז אחר שגללו ס"ת נזכרו שלא קראו צין שלשתם אלא ח' פסוקים ופסק שצריך למזור ולקרות דלא כה"מא א"ח שכתב קל"ז ס"ק ע' דילאו עיין שס סמוכות שלו : והציא עוד מעשה אחר שאירע צשנת תק"כצ צשאלוניקי צצ' אחים שהיו חתנים יחד ומתה להם אחותם ציום ס"ת צצקר ונעשה מעשה צהסכמת דצני ותקיפי דארעא שהתירו להם לקרות צתורה ולשורר להם כדרך כל החתנים צצקר וצערצ כנהוג אך אמרו שלא ילכו כל צני החצרה הקדישה אחריהם לציתם כנהוג לא צצקר ולא צערצ עכ"ל

צא' : כמוה"ר ישראל שלמה לינגי מרצני ריגייו צזמן מהר"צ . הרצ דצר שמואל הריץ אליו תשובה צסימן ר"ע רע"ו . וצאגרות הר"מז סי' י"ד ואחרים כמלאו הרצה עניינים ממנו שהליע לפני רצו הנ"ל ומהם ניכרת צקיאותו צחכמת האמת . ונראה משס שלמד חכמת הקצלה מכמוה"ר אר"נן פואה זל"ל צעל מדרש צחידוש : ומיבר ס' דרך המלך על ש"ע ח"ח צ' חלקים כ"י . וראיתים צריגייו . וראיתי שס כהלכות ר"ח שקרא תגר על מה שנהגו הצבור להכריז ר"ח צין קדיש לתפלת ערצית משוס דהרש"כא לא התיר חלח לשלית לצור ולא היה צורך שהצבור יפסיקו ויש עוד שס עניינים נפלאים :

ממרדכי ש' גירונדי

פירוגינו, ר' חזקיה לוי, ר' משה יעקב מאנקונה, ר' משה לולאטו
 וזנו הר' צרוך. ויהי כאשר מת דרשן העיר קראו לאיש צלתי הגון
 למלא מקום הדרשן הראשון, ומשנאתם ששנאו את ר' יצחק לא צחרוהו
 ונשאר ר' יצחק בחוסר כל. ולולי קלת נדיזים אוהזיו ומידעיו היו
 צעזרו היה מת צרעצ. אחר זמן נכתר צכתר הרצנות ע"י רצני
 פירארה ורומה וקלת רצני ויניליאה; ויהי כאשר שמעו שונאיו את
 הדצר הזה, עשו כמה תחצולות להסיר ממנו כתר, ועל דצר זה דצרו
 על לצ רצני פירארה ורומה שיתחרטו על מה שעשו, ויסירו ממנו את
 כל הכבוד אשר נתנו עליו אזל הרצנים האלה לא הטו אזנס לקול
 רודפיו ומשנאיו. צמשך זמן מת הרצ הכולל זקנו של ר' יצחק הכ"ל,
 אשר היה חזן סופר ודרשן צצ"הכ איטאליאני, והבריוו שיצא איש הגון
 למלא מקום הדרשן, ויצאו הוא ר' יצחק ור' חיים וינטורה ששרת את
 הנפטר צחיו, ונתמנו שניהם הראשון לסופר והשני לש"ץ. פצס
 אתת היתה קטטה צין ר' שלמה פורטו וצין צני וולעירה על דצר
 המקום שהיה לאחד מהם צצה"כ ורלה להחליפו כי לא היה יכול לראות
 הס"ת ולא ה"שן, ולפי שר' יצחק היה אוהצ צני וולעירה, התנקס ר'
 שלמה פורטו צר' יצחק. כי צרוצ תחצולות שעשה הקימו עוד חזן
 שלישי ויפחתו מדמי שברו של ר' יצחק ונתנו לר' דוד עוסיניא כך היה
 שמו של חזן שלישי:

קיד': מה"רר יהודה גריגו, מה"רס פאדוזה הריץ לו תסוצה צסימן י"ח
 וכתצ עליו שהיה נולח צמלחמתה של תורה עש"צ:

קשו': מה"רר יצחק כ"ץ פורטו, הזכירו לשצח מה"רס פאדוזה צסי' כ' גדול
 מרצן שמו:

קיו': כמוה"רר יוחנן נזכר צס"ות מה"רס מפאדוזה שהריץ אליו תסוצותיו ומהם
 צסימן כ"ט וצסימן פ"ו וקראו אוהצו אלוק התורה. ודעתי הקלרה
 חושצת שאיהו ניהו מה"רר יוחנן עריויש איטאליאנו הנזכר מה"רר שלמה
 עיתיה צהקדמת פירושו לתהלים כי שס נזכר גם הגאון מה"רס מפאדוזה
 צאותו הדור ולפעמים הרצ הכ"ל שותק יחוסו וכינוי משפחתו אמנס לצי
 אומר לי שאיהו ניהו מר ניהו שחיצר פירוש קמחא דאציסונא למחזור ק"ק

צב' : כמוה"רר ילחק חלקום ענטיני דזריו יאירו עם רזני חנקונא צפחד ילחק ערך ח"א . וצמט לדקה ח"ח דף י"א ע"צ וצסי' ל"ד ודף כ"ז ע"צ חלק חה"מ . והרצ הנ"ל היה ראש ישיבת שלום עם כמוה"רר משה שמואל גיניטי צעיר הנ"ל והיו קוראים לו החסיד הענו עיין שירי זמרה להח"רי מוסאטי דף י"ד :

צג' : כמוה"רר יהודה עוזיאל חור תורתו צארלות המערצ וחצר ס' צית העוזיאל נדפס צויניאלה :

צד' : כמוה"רר ילחק הכהן מויטרצו צזמן מה"רס פרוינאללי ומה"רר יחיאל טרצוט יש פסק ממנו צפחד ילחק ערך חליצה קודמת להתיירה ליצס וכ"ו והעיד שצקענותו ראה צרומה ח' שייצס אשת אחיו והיו שס רצנים רציס ונכצדיס :

צה' : כמוה"רר יחיאל צה"גח נתנאל טרצוט יש פסק ארוך ממנו צפחד ילחק ערך חליצה קודמת וחמס צשנת שג"ל לימינך והרצ שס הגודליס הזכירו לשצח צספריו ופסקיו :

צו' : כמוה"רר יוסף צכמ"ר אצרהס כרוצ צזמן הרצנים הנ"ל והוצאה הסכמתו צפ"י ערך חליצה וכ"ו :

צז' : כמוה"רר יעקצ ישראל פינלי מריקנאטי צזמן הרצנים הנ"ל הוצא פסקו צפ"י ערך חליצה קודמת וחיצר שו"ת הזכירס ה"פי ערך צרכת חתנים וכתצ שראה תשוצותיו צצית חדרשו של הרצ הגדול מוה"רן הלוי מ"ן צפאדוצה . והזכירס גם כן הרצ עיקרי הד"ט ח"ח סי' ו' . וגס חני ראיתיס כ"י :

צח' : כמוה"רר יהודה צן משה מפחנו המכונה סאלטרו חור תורתו זורחת צס' פלגי מים ומקוה ישראל שחצר צחכמה צתצונה וצדעת להשיצ לכל המתייריס מקוה רוויגו צספר משצית מלחמות . והקורא הקדמתו לספרו מקוה ישראל יתנונן צו רוח טהרה וקדושה ויראת ה' כי הרצ הפליא ללקט שס דברי המקוצליס האלדייס עש"צ דפח"ח והרצ ז"ל הוא ח' מהחכמים שכתצו תשוצות לצכות צעלי חנויות פירארה כמ"ס כמוה"רס ריקנאטי צתשוצותיו כ"י :

צט' : המדקדק הגדול והמשורר המפואר כמוה"רר ישעיהו רומאנין זנו"קל צן

ממדכי ט' גירונדי

איטליאני ופירוש להלכות שחיטה וזדיקה להרצ המדכי הנדפס צוינליאה :

קיו' : כמוה"ר ישראל שמואל זכמה"ר שלמה רופא רב ספרדי קדמון למח
שנת ש"ע"ד חיבר ספר ישמח ישראל כולל דיני שלחן ערוך על סדר
חלפא זיתא ונדפס ע"פ הרצ המוצהק מו"ה משה יקותיאל קופמן
כהן . וזהקדמת ישמח ישראל כתוב שחיבר גם ס' מגלה עמוקות
על התורה . ותר"יג מלות ע"ד פר"דס . פירוש על האגדות
עד"ה . זית ה' על מאמרים תמוהים . כרס שלמה פי אצות :
סולם השמי' פירוש התפלה :

קיוח' : כמוה"ר ידידיה קונקי שקיל וטרי עם מוה"ררי עאייש זלה"ה זספר
וזאת ליהודה ד' י' ע"ג :

קיש' : כמוה"ר יוסף מרס כתב פירוש על הנרייתא בע"ס הרצ וזאת ליאודה
ד' ל"ג ע"ג :

קב' : כמוה"ר ישראל נחמן זן הרצ החסיד מוה"ר יוסף דארזיעשער תלמיד
הרצ הקדוש זעל שס עוז הרצין תורה זכמה קהלות זאשגנז וא"חכ
סזז את העולם כדי למכור ספריו אשר חזר והדפיס הלל הם שו"ת
שארית ישראל ספר פקודת המלך ז' חלקים . אחת ליעקוב . תפארת
ישראל וא"חכ דר איזה שנים זק"ק ליורכנו והיה מקביל פני שכינה זכל
יום זצית מדרשו של הגאון החסיד מוה"ררי ח"דא זל"ל . אשר הזכירו
זכזור לפעמים זספרו חומת אנ"ך : זנסוף ימיו קצע דירתו זארץ הקדושה
תו"זז וסס נתזקס זישיצה של מעלה זיע"א ושמעתי מאלוף . ידידי
כמה"ר ישראל קוניאן ז"ל כי הכיר להרצ הנ"ל זעזרו דרך הילוכו פה
פאדוזה . וסהיה מתרץ ומשיז לכל קושייא שעשו לו זנגלה זזנסתר פה
מפיק מרגליות . זזכל חכמה לו עשר ידות : זקיאות גדול מאד
זכל שערי התלמוד והפוסקים . וגם הרצ הגדול מורי ורבי הח"ריף
זל"ל תהא חקנקניה ומלאו מלא וגדוש זעשר ספירות חכמה רמה זנעלמה .
זכותס יגן זעדינו חמן :

קכ"א : כמוה"ר יעקב חלפאנדרי זכרו חידושו זס' פקודת המלך ח"א ד'
ז"ז ע"א . זראיתי איזה חזור עה"ת ג"י להרצ זל"הה :

צנו של הגאון ר' אהרן רומאנין ז"ל נולד בק"ק פאדוזה ונתגדל על
 צדגי הגאון המפורסם מוה"ר ירמיהו צמח ז"ל והעמיד תלמידים הרבה
 בעיר מולדתו והיה רב מ"ן צ"ה אשכנזים . חיבר ס' מליץ יוסר
 פירוש על סליחת פא שגע וגדפס . וכצית מדרשו היה מתאסף
 כל ליל ז' של פסח ללמוד כל הלילה וחיבר פזמון נאה והדפיסו צס
 ספרו מוסר מלכים חיבר נחמד מלא פירושים ופשטים וחידושים על שמונה
 עטרה צרכות גדפס צוינליאה . ועוד חיבר כמה פיוטים ושירים
 נכזדים מהם גדפסים כאשר תראה צהסכמתו לספר פחד יצחק ומהם
 צכתוצים צצית מדרשו של הכותב מרדכי שמואל גירונדי . ואח"כ
 עבר להרצין תורה צק"ק לוגו והעמיד סס תלמידים מורי הוראות
 צישראל וצתובם כמוה"ר שלמה דוד מהזקנים זלה"ה . וצק"ק
 פיסארו נתקבל למ"ן לראש ולמנהיג ומופת דורינו מוה"ר חי"דא ז"ל
 צס' שער יוסף סי' ו' קוראו צסס אלוף התורה החכם השלם הרב
 המורה כמוה"ר ירמיהו רומנין ומסס ניכר כי חיבר גם כן פסקים
 ושאלות ותשובות זלו"קל וזי"עא : והניח צן ממלא מקומו כמה"ר
 יצחק חיים זלה"ה חכם ומשורר סגי נהור שחרז שיר נאה על כל פרשיות
 התורה מלצד איזה שירים וקינות וחדות חתומים צאולרותי ב"י
 ונפטר צפאדוזה שנת התק"סע : וצאולרות ספרי החכם ר' חיים
 מיכל נמלאו כ"י דרשותיו וגם פסקים רבים מהרצ רצי ישעיה
 זלה"ה :

ק' : כמוה"ר יעקב רפאל פייאנו ראיתי מכונה אליו ספר חדושי דינים
 מלוקטים מד' עורים וצסופו קונטרסים המכונה ציאור לענין אליהו
 מהרצ קורדוצירו ז"ל וכתוב שס שהרצ עשה פסק שנת ש"א צצולוניא
 להתיר מניקת חצירו תוך כ"ד חדש אס לא התחילה להניק הולד :
 וה"ר מתתיה ניסים טירני צספרו מרצ מתנה הזכיר הרצ הנ"ל
 ומציא ממנו פי' פסוקי איוב הטוב לך בי תעשוק וג"צ על המצלים
 ימיהם לשחוק עש"צ :

קא' : כמה"ר יצחק יחיאל טרדיוול מק"ק מנטובה אור תורתו זרח צס' פלגי
 מים לאסור מקוה רויגו צס' סס"ו :

קב' : כמוה"ר ישראל שמואל צה"ר שלמה רופא ספרדי קלפרא מגזע
 יאודה חיבר ס' ישמח ישראל וטוא כמו ש"ע ע"ס א"צ מדיני א"ת וי"ד

קכ"ב : כמוה"רר יעקב טווייאה מארגיל עזר לק"ק ליוורנו והדפוס והגיה
איזה ספרים והניח אחריו ס' מגיד ליעקב ככתוב צס' לשון חכמים פי'
הגדה . וזה שנתיים . עלה לשמים זל"ל .

קכ"ג : כמוה"רר יצחק טריויס הגיה והדפוס ספר מעשי ה' לרצו מוה"רר
אליעזר אשכנזי וכתב צו הקדמה יפה עד מאד :

קכ"ד : כמוה"רר יהודה הלוי מורנקזורט מזכה את הרצים צספרי הגאוניס
והחוקרים הקדמוניס אשר הדפוס צויניליאה צשנת שי"ן דל"ת ואילך לאלף
הששי . יזכרהו אלדים לטובה .

קכ"ה : כמוה"רר יאשיהו צכמה"רר יהודה זל"הה שאל שאלות מחקריות
למוה"רר יוסף שלמה רופא מקנדייא ככתוב צס' אלים עם חזיריו
מה"רר משה מיץ וה"רר זרח צמה"רר יצחק נתן . ומוה"רר יש"ר השיצ
להם צכבוד גדול :

קכ"ו : כמוה"רר יוסף ישועה חכם קדמון הזכיר רצינו יצחק אצואצ זל"ל
צספרו נהר פיטון והציא חדוש משמו :

קכ"ז : כמוה"רר יעקב צה"ר שמעון רצ צעאמשוצ ממגורשי פולונייא צגזרות
שנת ת"ח צא לק"ק ויניליאה והדפוס שס' א' מדרושיו על עקידת יצחק
צסס אהל יעקב וא"חכ נסע לארץ הקדושה והניח אחריו ס' תולדות
יעקב דרושים עה"ת :

קכ"ח : כמוה"רר ישראל חראש דיין צפולין גדול חצר ס' קהלת ישורון ונדפס .

קכ"ט : כמוה"רר יחיאל יעקב צן הרצ המוצהק ר' חיים יוסף אליקים חתנו
של הרצ מוה"רר דוד מאגאר חיצר ספר דקדוקי תורה והוליא לאור והגיה
תשובות מוה"רר ישראל צרונא צעיר שאלוניקוי :

קל' : מוה"רר יעקב שור מ"ץ צק"ק צריסק חיצר חידושים על הש"ס הזכירס
תלמידו הרצ צית הלוי צדיני מגו .

קלא' : כמוה"רר יעקב חיים פורנא רצ כולל כו"ס הרצ ר' ישראל קמחי צספר
עבודת ישראל שהציא מנימוקיו על הש"ס .

ונדפס ע"פ חוקי חיים וחוקי דעת חה"ר משה יקותיאל צעל לחם הפנים:

קג' : כמוה"ר יהודה רפאל יהושע זכמה"ר פלטיה צרוך מונגליסי הדר
צפירנלי תורתו זורחת צט"ת שמש לדקה חה"ת דף כ"ה ע"צ על ענין
הזיזין :

קד' : הרופא החכם ר' יוסף הכהן צעל דברי הימים למלכי ארפת חזר ספר
עמק הזכא על התלחות אשר מלאתנו מיום חרצן צית קדשנו עד היום
ההוא ראיתיו כ"י עם הגהות מתלמיד חכם אחד למען דעת כל עמי
הארץ כי על אשר הקטו אצותינו את ערפס לצלתי לכת בתורת מר"ע
על כן צאו עלינו את כל התלחות הכתוצות צט"ת גם כל חלי וכל מכה.
ואם נסוץ יחיש הקצ"ה לבאלינו - וצכל אופן יוסיף ה' שנית ידו
לקנות את שאר עמו צעת אשר גזר להשיצ את שצותינו צעיר קדשנו
וצית מקדשינו יהי רלון שיהיה צצ"יא .

קה' : כמוה"ר יעקב אצואצ צרא ברעא דאצוה מ"ר שמו"אל חכמתו ניכרת
צהקדמתו לשו"ת הגאון החסיד אציו וצהסכמתו המעולה לספר אמונת
חכמים מלצד פסקיו ותשוצותיו המפוזרות אחת הנה ואחת הנה צספרי
רצני דורו שו"ת שמש לדקה י"ד סי' ע' וסימן ע"ל. וצחלק אה"ע וצחלק
חה"ת דף כ"צ ע"צ וצפחד ילחק ערך אונס נותן ד' דצרים וצערך אלס
יש הסכמתו צסס כל רצני ויניליאה, וצספר מים רצים חלק י"ד
דף ז' סי' ע' :

קו' : כמה"ר ילחק מרדכי צן החכם ה"ר אלישע יוסף מודנא מעיר לינטו
היה ת"ח וצעל מעשים עוצים רודף לדקה וחסד ומרוצ ענותנותו לוא
לפני מותו שלא יתארוהו צסוס תואר שצח . ונפטר צשיצה עוצה
וכצוד עשו לו צני קהלתו שהלכו ללותו צליל מש"ק לך לך ש'
התק"סח :

קי' : כמוה"ר יוסף הכהן מתושצי קורפו חיצר פירוש להושענות . וטעם
למוסף תכנת שצת ונדפסו צויניליאה וכתצ צהקדמה שצאו עליו שוללים
וצצו כל אשר לו :

קכ' : כמוה"ר יטסכר צער צמוה"ר פתחיה חיצר יש סכר כולל הדינים
הגמלאים צצוהר הקדוש ועוד ס' פת"חי י"ה . וצהקדמת ספריו כתצ

ממרדכי ש' גירונדי

קלב' : כמוה"רר ינחם הלוי באון קדמון זמון רזינו ינחם ק' גיאת זל"ל חיבר סדר עבודה ליום הכפורים הזכירו הר"י קמחי צס' עבודת ישראל .

קלב' : כמוה"רר יוסף אלקוסטיל רז חסיד ומקובל קדמון . זמון הגאון הקדוש רזינו יהודה חייט זל"ל שהיה שותף צלמא את דבריו הזכירו בפירושו לס' מערכת האלדות . וגם הרז המקובל מוה"רש הלוי ק' אלקצין הזכירו צפרקיו כ"י אשר צידי נקראים אפריון שלמה כתב שכל דבריו דברי אלהים חיים .

קלד' : כמוה"רר ישראל די קוריאל מרזני לפת זמון מה"רס אלשיך סקדן גדול צתורה ומידושי נדפסו אחת הנה ואחת הנה צספרי חזיריו ותלמידיו הרז שפתי נהן עה"ת ורזינו צללאל חשכנזי . וחמיהו היה מה"רר משה נגארה צעל לקח טוב :

קלה' : כמוה"רר יהונתן תוכן גדול כמ"ס צס' צית לוי דף י"ד ע"ד וזה לשונו ראיתי צכתצי התוכן המופלא מה"רר יונתן צעל המהצר ספר ישועה צישראל ופירש על ס' צורת הארץ צספר כתיצת יד הנ"ר צ מציצת נפש עכ"ל :

קלו' : כמוה"רר ינחם חיים פרוסולוני נולד צעיר סיינה ושס למד תורה וחכמה ואחר כך צא לעיר ליוררו ונתמנה עם חכמי יציצת העיר כי מלאוהו זך הרעיון ויושר העיון שלם הוא ושלימה משנתו . והיה גם כן סופר מהיר צונכת צאשורית ואיטלקית ואני ראיתי כתיצתו תמה ומיושרת ואותיות מחכימות . והיה מדקדק מליץ ומשורר נעים (כאשר תראה מקלת שיריו הנדפסים פה צקול עוגצ) והיה צקי גה כן צחכמת החשבון ומשא ומתן ועל כן מלצד היותו עוסק צתורה ציציצת ר' אליעזר מריקנאטי ז"ל קיצלוהו ליועץ צצית מסחוד שלהם ותמיד לא זור מחצו להיותו צעל שכל גדול ויודע דעת צד"ת וצדצרי מוסר וד"א . והרז מופת הדור מוה"רר חיד"א זל"ל היה אזהצו ומוקירו מאד כאשר נראה מהמכתב אשר שלח אליו צשלחו לו למנחה ספרו ראש דוד : ועלה לשמיה פה צמח"ק צניל מש"ק כ"ג סיון תק'נד . עכ"ל כמח"ר פפורנו צקול עוגצ דף פ' ע"צ :

קלז' : כמוה"רר יעקב פראנסיסי נולד צעיר מנעוצה להחנסי ר' דוד זל"ה

שחיצר פירוש על הזוהר הקדוש מלוקט מציאור מהר"מק והא"רי ז"ל .
והר"מע ז"ל הסכים על ספרו :

קט' : כמוה"רר ילחק זהג"מ חיים מ"ק פוזנא ליקט ס' שלחן ערוך מדברי
האר"י ז"ל :

קי' : כמוה"רר יהודה ליז חיצר קילור ס' לדיק תמים : ראיתיו כ"י צצית
מדרשו של כמוה"רר ילחק רפאל פינלי מ"ץ בק"ק באדוזה :

קיא' : כמוה"רר יעקב זן ר' מרדכי ממגורסי פולד חיצר ס' שוטנת יעקב על
חכמת השרטוט והפרלוף .

קיב' : כמוה"רר יעקב זכ"ר ילחק לוי מקזחלי חצר דצר אגור דקדוק ונדפס
צוינליאה :

קיג' : כמוה"רר ישעיה זר הגאון מוה"רר אליעזר חיים נילה אחד מרצני
וינליאה תורתו זורחת בהסכמות על איזה פסקים וספרים מרצני דורו
חיצר ס' ישע יה פירוש על מלות חמורות שצספר הזוהר ופי' על צרכת
המזון ע"ד הקצלה . וס' דרך ישר כולל כל ענייני מוסר ויראת ה'
צמשלים נאים ופשטים נחמדים נדפסו שניהם צוינליאה : ונזכר לשצת
צספר הד אורים דף צ' .

קיד' : כמוה"רר יהודה ליז משוררעץ חיצר ס' חכם לצ על תרי"ג מלות ונדפס

קטו' : כמוה"רר ילחק וכמוה"רר שמעון זן החסיד ה"רר מאיר חיצרו שני
פירושים על פרקי שירה וקראו צסס שער שמעון ושיח ילחק ונדפסו
ושיצחום רצני דורס על חכמתם ועל חסידותם .

קיו' נ כמוה"רר יואל ש"ץ מלייפה חידר קונטרס קטן על החזנים נקרא ריח
ניחוח ונדפס .

קיא' : כמוה"רר ילחק זהג"מ נח מ"ק מעזטרישעס חיצר ס' זכרון צקלת דיני
ש"ע צסיר פשוט ומרוצע .

קיח' : כמוה"רר יעקב פוייטי חסיד ומקובל חיצר ס' קילור ר"ח ועוד
ראיתי ממנו י"ח דרשות וצכללס הספד על פטירת הגאון מה"רי
קארו ז"ל :

היה מסורר גדול וחיבר סירים רבים קלתם גדפסו בקול עוגז וקלתם
 כ"י זיד הח"ר אצרהס צרוך פיפרנו יל"ו וזיד ידידי החכם המשכיל
 המסורר ה"רר ש"דל ידידי וקרובי נר"ו מורה צמדרש הרצנים פה
 העירה . וימת יעקב פראנס"סי זן נ"צ שנה צעיר פירנלי שנת
 תכ"ז . ועיין צמערבת הע"ין בתולדות אחיו ר' עמנואל פראנס"סי
 מה שכתתי שם באורך :

קלח' : כמה"ר יוסף צנמה"ר אצרהס ילחק קאסטילו חכם ומליץ ומסורר
 עיין בתולדות אציו מה שכתתי עליו ונפטר בקולר שניו כמ"ס צספר
 קול עוגז :

קלט : כמוה"ר ישעיה קרמי צנמה"ר יוסף תלמיד הרצ כמוה"ר ישראל צנימין
 צסאן זל"ל הרצין תורה צק"ק ריגיו אחרי פטירת רצו הנ"ל היה מסורר
 נעים כמ"ס תלמידו ידידי כמוה"ר חנניה חי בהן זל"ל צספריו והדפים
 הרצה מסיריו . והיה גם כן דרשן מפואר כאשר לשמע און שמעתי
 מהרצ הנזכר . ונקרא להרצין תורה צק"ק טריאסטי וצעת שהיה
 מטיס לדרך פעמיו נקרא אל השמים מעל זי"עא .

קמ' : כמוה"ר יעקב לוסינה מרצני ליורנו וראש ישיבה שלהם צאה תשובתו
 צס' אורח ללדיק מסורר נעים וסיפרו לי זקני שער כי היה צקי וישר
 העיון ופסקן מפורסם צדורו ותורתו מכרזת עליו מצחוק כי עד ערי
 מזרח נודע שמו צשערי תורה ועל כן רצני מקומות ההם היו מריצין לו
 אגרותיהם לישא וליתן עמו על הדין ועל האמת וצסוף ימיו חשכו
 מאורי עיניו ומפיו יקרא לתלמידיו חידושי תורתו ופסקיו והם היו
 כותבים על הספר והרחיב ה' את גבולו צתלמידים וקלת מהם היו מורי
 הוראות צישראל : עד כאן לשון ידידי החכם ר' אצרהס צרוך פיפרנו
 נר"ו צס' קול פוגז דף פ"ו א' :

קמא' : כמוה"ר יעקב אצנדנה מרצני אמטרדס ואח"כ היה מ"ץ צעיר
 לונדון העתיק ס' הכוזרי מלשון עצרי ללשון ספרדי גדפס צאמטרדס
 שנת ת"כג . וגם שתא סדרי משנה . וגם חצר ויכוח מחקרי
 על תפארת צית שני ונשאר צכתו"צים כמ"ס הכומר ד"י רוסי
 צספרו ח"א דף ו' ע"א : וגם אה"ר ילחק אחיו העתיק המשנה
 ללשון לטי"ן :

ק"ט': כמוה"רר יעקב זה"ר משה כ"ץ מיאנוצ חצר ס' מנחות יעקב סולת
ללמד לתנוקות נוסח האגרות וההלכות וצסופו נמלאו איזה תרופות
וסגולות נדפס בפירודא :

ק"ד': כמוה"רר יוסף גינלצורג חיצר ס' לקט יוסף הקדמות וחידושים עם
ח"צ ונדפס :

קכ"א': מוה"רר יהודה יעלה זן זנימין הרופא ראיתי קוצן כתיבת יד ממנו
פירוש להלכות הר"ף מסכת זרכות ופי' על הלכות קטנות . ועל סדר
מועד . וחולין . ולא יכולתי להצין באיזה זמן היה .

קכ"ב': כמוה"רר יהודה זב"מ זנימין חאלף שטטאהגן ח"צ"ד זאלטונה חצר
ס' מנחת יאודה ונדפס זאמשטרדס ט' תק"כג ועניינו לפרש כל מקום
שנמלא זר"שי זתלמוד זרכות תיצת כלומר למה אמר ר"שי ז"ל כלומר
והוא חיזור נחמד מאד מאד :

קכ"ג': כמוה"רר יוסף דימילאז חק"ק קארפינעראן חיצר ס' אולרות יוסף
על רש"י והר"ח ונדפס :

קכ"ד': כמוה"רר יוסף משה זרעסלא חתנו של הגאון מוה"רא זרודא מלכד
חיזוריו חק יוסף . שורש יוסף יש לו גם כתונת יוסף עה"ת נדפס עם
תולדות אברהם למ"ר חמיו זל"ל :

קכ"ו': מוה"רר יוסף זה"ר אליעזר הלוי חיצר ס' עדות זיהוסף חידושים
על הפרשיות נדפס . ועיין שם זסי' רל"ח שחידש פירוש על פסוק
אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו עוזים מאלה כי לא מחכמה
שאלת על זה כסזור הכתוב אומר שאל"תי זי"וד וזה אינו וא"כ נפל
היסוד נפל הזנין שעליו נזנה הדרוש : ועיין זפתח ט"ע חה"ע ע"פ
זה"יש שהצאתי פסק אחד מהרצ הזה זל"ל .

קכ"ז': מוה"רר יעקב כ"ץ זמה"רר דוד ח"צ"ד דק"ק טיעטין חיצר ס' אהל
יעקב על מאמרים תמוהים וחיי' אגרות וצסוף הס' חיי' דינים על טי"ד
ונדפס זפ"פ דאדר שנת תע"ט .

קכ"ח': מוה"רר יעקב זרלין זעל זאר יעקב פי' ט"ע ד"ח וגם על כללות סוגיות
הט"ס, חיצר עוד ספר זכרון יעקב פי' הפטרות :

מהלעיר מט"ג

קמב' : כמוה"ר יצחק אקוטטא מרצני אמסטרדם דוד האחרון הדפוס צעיר
לידא חיזה פירושים ורמזים על נביאים ראשונים עם העתקה זלשון
ספרדי שהיה לשון נערי צית ישראל צצית מדרשיהם . ועלתה לרצון
המחצרת הזאת לפני רצני דורו וצפרט צעיני ה"ר דוד ניטו וה"מר
עמנואל אצואצ זל"ה :

קמג' : כמוה"ר יצחק עקריש מעיר ליוואנטי עצר מקושטנדינא לארץ מנרים
וחיזר ספר קול מצטר להוכיח כי עם ישראל צגס שהוא מון מנחלת
אצותיו ארץ הקדושה שמר כבוד הנשיאות צין ישיבותיו . ומדצר גם
כן מעשרת השצעים ונהר סמצעיון . והדפוס גם כן אגרת הרצ
חסדאי ששלח לדון יוסף נשיא ועוד הוליא לאור צקושטנדינא שלשה
פירושים על מגילת שיר השירים משלשה גאוני עולם רצינו סעדיה גאון .
ר' יוסף ק' כספי ופירוש אחר צלי שם המכונה שאר יסוצ . וצהקדמה
הזכיר גלגולי סצותיו וכתצ שזכה להקציל פני הגאון הקדוש רצינו דוד ק'
זמרא זל"קל וזה לשונו : אמר יצחק צן אצרהס צן יאודה עקריש
נ"ע מגלות ספרד ומנפול"יש כי לא קצל עליו מים הזדונים ונגרש עם
יתר הפליטה הנשחרת מכל ממלכות אישפניי"אה ופראנסא כי היו כפלי
כפלים כיוצאי מנרים וכלס צאו עליהם המים המאחרים ונטמעו צתוך
הגוים ולא נשחרו אלא שנים שלשה גרגרים צראש אמיר ועיר שס זעיר
שס אחד מעיר ושנים ממספחה והמה נמלטו ארץ אררט למלכות נאפו"ליש
גס שמה לא שקעו ולא נחו ויצא עליהם רוגז הגרוש ויצרחו צהחצח
ויצאו לשאלוניקי מזוקקים ורופי' שצעתים מכסף נצחר צעירוס וצחוסר
כל וימלאו לנפשותם מרגוע וישישו צקיימס תורתם האשר ישישו צחלקס
שלל . ואני הגצר ראה עוני צסצט עצרתו צראותי מיתת כל הדור
ההוא דור נדיקים ז"ל . גם עלי עצר רוח העילטול ללכת מעיר אל
עיר ומממלכה לממלכה . ויהי כאשר התעו אותי אלדים מצית אצי
ומארץ מולדתי ללכת אל עם אשר לא ידעתי ולשון אשר לא שמעתי
צתוך אהלי אדוס וישמעאלים מואצ והגרים גוי עז פנים אשר לא ישא
פנים לזקן ונער לא יחון ואלך למסעי הלוך ונסוע הנגצה עד צואי
למנרים אשר היא כגן ה' לתורה ולתעודה לעצדה ולשמרה . ומלאתי
צה אנשים חכמים ונצונים כלס תחכמונים צני האיתגים זרע
קדושים כלס נצורים עושים מלחמתה של תורה . וצראשס הנשר

קכט : כמוה"רר יהודה ליב מק"ק פינסק זכמה"רר יוסף זכמה"רר יהודה
ליב פרנאוחר רב חסיד גדול ודרשן מוכיח מופלא חיזר ס' קנה חכמה
ודרך חכמה ז' חלקים חיזר עוד ס' דברי חכמים ז' חלקים כולל דעת
חכמה וסאה סולת וס' כבוד חכמים תמלית וקילור מכל חיזוריו
הנחמדים ונדפסו כולם .

קל' : כמה"רר יחיאל בר יקותיאל בר בנימין הרופא חיזר ס' מעלות המדות
מוסר, נדפס פעמיים :

קלא' : כמה"רר ישראל זמה"רר מרדכי שורזענץ חיזר ס' קהלות ישורון על התורה
נדפס זט' תק"ל :

קלב' : כמה"רר יוסף שלום רב צמדינת מעהרין חיזר ס' יד אבישלום על תנ"ך
נדפס שנת ת"פ :

קלג' : כמוה"רר ילחק זכה"כר משה זינה מק"ק שאלוניקי חיזר ס' צית
נאמן דרושים נחמדים ונדפס : והיה מ"ן זק"ק ניקופולי צומן הרב יד
יוסף גרפתי וספרו עלה לרנן לפני רבני דורו ודרשני אומתו זי"ע .

קלד' : כמוה"רר ילחק צרכה משאלוניקי חיזר ס' צירך ילחק דרושים עפ"
הדין ונדפס .

קלה' : כמוה"רר יששכר יוסף בן הח' המקובל מו"ה אלחנן אצ"ד דק"ק
קרעמזיר חיזר ס' שלשה שריגים פי' הפטרות. וס' ארבעה מרשים דרושים
נפרדים ונדפסו מחליתן זאשכנז . ויש זהס חי' עד"ה :

קלו' : כמו"ההר יעקב זנב לאריות חיזר ס' תצנית היכל לצאר בנין צית ראשון ושני
ספר נחמד נדפס זכמה לשונות צהמזורג וזאמטרדס ושיצחוהו רבני
וחכמי דורו צשירים והקדמות הנדפסות צתחלת ספרו :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן בספר זכר לדיוקים לצרכה צמערבת יו"ד

הגדול רצ הכוונה אשר לו הרקונה הפורש כנפיו חכמתו שאלותיו
ותשובותיו מנזרח למערב האיר כר תורתו העם היושבים בחשך לאור פלפולו
ילכו יומם ולילה צציתו יצאו כסאות למשפט כסאות לצית דוד צראשו שלשה
כתרים כתר היחס וכתר התורה וכתר העושר וכתר שם עוצ עולה על
גציהן הוא הרצ הגדול מרגס ורננא כמ"הר דוד צן חצי זמרא ז"ל הרצף
תורה וימלוך על ישראל צמלרים חרצעים שנה וצירוסלים וצלפת תו"צ
בעשרים שנה . וראיתי זו מה שלא ראיתי צזולתו חכמה ודעת ויראת
ה' פניו בפני הארי אריה שאג מי לא יירא לפניו יכרעו שרים ונדיבים
ויסתחו לו חכמים ונצונים אין לפניו עולה ולא משוא פנים ולא מקח
שחד לראות נינוגי זוהרו כי צראותי חותו מרחוק לצי חלל צקרצי חס
אקרב הלום חס לאו כי יראתי מגשת אליו והוא צחסידותו השגיח עלי
ויקראני ויאמר אלי מי אתה ואנה תלך ואתנפל על פני ארצה ואסתחוה
ואנשק עפר רגליו ואעץ ואומר דצריך חדוני חזקוני ואמנוני ונתנו לי
כח לעמוד על רגלי לספר קורותי ותלאותי יודע לאדוני כי עצרי חכמי
ואל צית חדוני חכמי הולך וצאתי מקלות הארץ לשמוע את שמע תורתו
ולצקר צהיכלו : ויאמר אלי שלום צואך צא צרוך ה' וכל מחסורך עלי
ואתה תהיה מאוכלי שלחני ויציאני אל ציתו ויתן לי מעה ושלחן וכסא
ומנורה וישימני מלמד את ניניו ואת נכדיו צני צניו וצני צנותיו ונשאתי
חן צעיניו ויראני את כל צית נכחתו ואולרותיו מרגליותיו תרשישו
ספריו ספריו אשר לא יספר מרוצ נבהלתי מראות אמתתי זאת המנוחה
הניחו לעיף כמוני מה שיגעתי ותשש וענה צדרך כחי קצר ימי צים
וציצסה ועתה אך זה היום שקויתיהו מלאתי ראיתי פה אשצ כי
אויתיה ואשצ שם בעשר שנים אהוצ לכל ציתו כאחד מצניו והיה נותן
לי צ' פרחים צכל חדש חון ממלצושים וצגדים וכלים מכלים שונים וכל
מה שהייתי מרויח הייתי שוכר ספרים ומעתיק ספריו החמודים וצתוך
הספרים שקניתי ושהעקתי היו ע"ו פירושים על שיר השירים חון
מספרים אחרים אשר לא ראו אצותי ואצות אצותי ולא יאומן כי יסופר:
ויהי יום מימים נללה רוח הקדש על הרצ וילא ממלרים פנה הודה פנה
זיוה פנה הדרה וילך לירוסלים לחזות צנועס ה' ולצקר צהיכלו לעמוד
לשרת לפני ולפנים כי קדוש הוא כמלאך ה' וצראותו אנשי הארץ אשר
לא מצני צריתנו ורוצ המסים המועלים עליו לא נשא לצו לשאת את

כל הרעה הזאת אמר עוז שצת על פנת גג מאסת מדגים וילך ללפת וסס
נתצקס בישיבה של מעלה תנל"צה וכ"ו וכ"ו .

ואני הייתי קורא צספר אחד שהיו צו ח' פירושים על ט"ה הא' היה
לאלף גודע צשערים ר' יוסף ו' כספי ור' אברהם לוי ושאר ישוצ ור' עזרא
ור' סעדיה גאון ור' שמואל ציצס ורצי שמריה איקריעי ור' משה ו'
מליאואה . ואקח צידי את צ' לנתרות הזהצ פ' רצינו סעדיה
גאון ופירוש שאר ישוצ הנקרא קדש הקדשים ומ"כ שסס המחצר ר'
יעקצ פרוצינשאל וצהיות שחוט המשולש לא צמורה ינתק להיות העד
השלישי הדיין הפוסק את הדין שמתו צמקוס הקדמה פי' רצי יוסף ו'
כספי שצארצע מגילות דצר צארוכה וצשיר השירים לא דצר כי אס
צקלרה כי ירא מגסת אליו : ה' יחזיקני להדפיס חמשה פירושים
האחרים ולא יאצדו מתוך קהל ישראל וצזכותו יצא לנו גואל וכי"ר
ונאמר חמן :

קמד' : כמה"רר ילחק אלחדיצ ספרדי תוכן גדול זרח זה שלש מאות
שנה חיצר ספר לשון הזהצ לצאר כל שמות המדות והשיעורים
והאמות הנזכרים צתורה ונדפס צויניליאה . ועוד הגית אחריו
חיצורים כתיצת יד ואלו הן אורח סלולה מפרש צו סוד העיצור
וסדר המועדיה . וספר מעשה חוטצ על חכמת המספר . וס'
בלי חמדה על התכונה :

קמה' : כמה"חר יעקצ אנטולי מעיר נאפולי חיצר פירוש פילוסופי על
התורה וקראו מלמד התלמידים, ראיתיו כתיצת יד ציד ידי המשכיל
כמ"ר יוסף אלמנלי יל"ו .

קמו' : כמה"רר ילחק עתיה מחבמי אמטרדס העתיק ללשון ספרדי
ס' חזוק אמונה וחיצר ספר דינים ומגהגים צלשון ספרדי ונדפס
צויניליאה :

קמז' : כמה"חר ילחק קרדוזו ממלכות פורטוגאל כולד ונתגדל סס צאמונה
כולרית צסגס שהיה מזרע היאודים האנוסים ועצר אח"כ צעיר
מדריד ראש מלכות ספרד ונתעסק צמלכת הרפואה והדפיס סס

ס' גירונדי

איזה חיבורים ברפואה . ואח"כ צרח לעיר ויניליאה ומל את צטר
 ערלתו ועצד את ה' אלדיו זיראה וצאהצה והדפוס צוירונה (אשר
 נתייטצ) חיבור יקר על חכמת המחקר והניח אחריו ספר חשוב על
 מעלות היאודים שנדפס צאמשטרדם מיולאי חלליו . יזכרהו אלדים
 לטובה עם שאר לדיקי עולם תננ"צה :

קמח' : כמ"ר יוסף ו' כספי נולד צצרלונה ועודנו נער נפשו חסקה
 צחכמות חילוניות ונס נתעסק צתורה וצחכמת הדקדוק וחיצר פירוש
 על ספר הרקמה לרי יונה צן גאנח ז"ל וסצצ את העולם כדי להתחכם
 וחצר ספרים רצים וציניהם פי' על ציאור ר' אצרהס ו' עזרא, פי'
 חיוב, קהלת ט"ה . אסתר . ופירוש על המורה . וספר
 דקדוק על שרשי לה"ק . וליקוטי פילוספיא וציאור על משלי ודברי
 הימים . אמנס לא היה כל כך אדוק צעיקרי אמונתנו הקדושה
 כמה שכתצ הרצ הלדיק הקדוש רצינו יוסף יעצן החסיד צספריו יסוד
 האמונה ואור החיים . והוא חגר חרצו כישמעאלי להפיל ארלה
 מקירותיו ההטעמות המסירות את הקורא צהן להאמין צתורת משה
 וחכמיה . ה' ירחס על נשמתו ואל עמו יציחנו :

קמט' : כמה"ר יהודה חריזי משורר קדמון חיצר ס' תחכמוני נדפס
 צקוטטנדינא וצאמשטרדם והעתיק איזה שירים מלשון ערצי קראס
 מחצרות אתיאל כ"י אלל די רוסי . והעתיק מלשון ערצי ס' מורה
 הנצובים . ולוח הפרקים נדפס צסוף המורה . עוד העתיק
 הקדמת הרמ"צס לפירוש המשנה וציארו לסדר זרעים הנדפס . עוד
 חיצר ס' אגרת המוסר . וס' מוסרי הפלוסופים וס' הנפש וס' רפואת
 הגויה שנדפסו צויניליאה וצריוא די ערינטו . מלצד שירים אחרים כ"י :

קנ' : כמה"ר יאודה חיוג מעיר פיס צמחוז אפריקא הוא היה המדקדק
 יותר קדמון כפי עדות רד"ק צהקדמת ספר השרשים אשר התחיל לחצר
 ספר דקדוק על לשון עברית ולאורו הלכו כל המדקדקים שצאו אחריו
 והחזיר עטרת תפארת לשון הקדש לאתננה אחרי שנשתכח צאורך
 גלות ישראל כמ"ס הרא"צ צד צס' הקצלה, ר' אצרהס ו' עזרא צדקדוקיו.
 והאפודי צספרו קוראו שר כל המדקדקים וחיצר ספר הנוח . וספר
 הנפל . וספר הרקמה . וספר חיוג כלס צלשון ערצי וקלת מהס

נעתקו זלה"ק אל לא נדפסו . אמנם לאורו הלכו המדקדקים הגדולים
ר' אברהם ז' עזרא רצינו דוד קמחי . ור' שלמה פרמון צספריהם .
והעתיקו דברים רבים ומחזורי הרב זל"ה :

קנא' : רצינו יהודה מפאנו הרצין תורה גם זק"ק פאדוזה והיה חשוב אלל
השררה שצונליאה ועל ידי חכמתו השיג הללות רצות לצני ישראל עם
קרוצו מיד הקמים עליהם ככתוב צספרו מקוה ישראל דף ע' ע"א :
וצספר זכרון נשמות וגאוני עירנו כתוב שהיה חכם כלל ומקוצל אלדי
והאיר עיני הגולה צהוראותיו וצפלפולו וצדרשותיו הגאות אשר דרש
גם פה ק"ק פאדוזה והסיז לכל שאל כלל חכמות דמות וצפרע צענייני
אמונה וצפוסקים והניח צן ממלא מקומו צחכמה וציראת חטא שהיה
סופר מהיר צתורת ה' במה"רר משה זל"ל שצרת צקדש מסך שלשים
שנה לסופר נאמן צתמימות הן לצ"הב ק"ק אשכנזים הן לכל הק"קי צכלל
תנל"צה וזי"עא :

קנב' : כמוה"חר יוסף כהן תלמיד הרמ"צ ז"ל אשר לחטקו ולכבודו חצר
ספר מורה נבוכים חצר פירוש נאה על מגלת שיר השירים כמה שכתבו
הרב ס' יוחסין . המכס אצואצ צס' הנומוליגיאה והרב קורא הדורות
ולא נדפס .

קנב' : כמוה"רר יהודה בלן חכם חסיד חיצר ס' המוסר הנדפס צקושענדינא
וצמקטוצם ונקרא גם זן ספר המפואר ובשמו כן הוא פי כלל עשרים
פרקי מוסרים מפוארים על התורה על התשובה , על התפלות עם
ציאורים נהומדים לכל תפלות השנה והדינים השייכים להם . על
הצדקה וגמילות מצדים על השלום וכדומה פלם נכוחים למצין ויטרים
לאהבה את ה' ולשמור פקודיו היטרים ויש צו הגהות רצות על דרך
הקצלה האלדית מהרב האלדי החסיד המקוצל נכדו רצי משה בלן
זל"קל המפינים אור גדול על התפלות ועל עשיית המלוות . וצסופו
בתצ נכדו מאמר נכצד ללחום מלחמת ה' נגד הכופרים צחכמות האמת
ומספר מעלותיה ושכר העוסקים צה צע"הז וצע"הצ : אשרי אדם
השוקד על דלתות הספר הזה יום יום וישמור אזכרותיו . מוצע
הוא שיטכיל צכל דרכיו צעולם הזה ויזכה לחיי העולם הצא :

קנד' : כמוה"רר יעקב רפאל צכמ"ר יחיאל חיים פיינו ראיתו כ"י תשובה

ארובה ושלמה ממנו להתיר לינשא אלמנה שמת בעלה כשהיא מעוברת וצעת לדתה שמטה הדד מפי התיניק ולא הניקה אותו כלל . ומתם עליה י"א מרחשוון ש' כי פארך פה צולונייא וכתב שם שמתנה דצדקו שיסכים עליהם הגאון מדצרנא דאומתיה כמוה"ר ר' אברהם הכהן . וכבר הסכים עמו להתיר וצקוצן תשובות רבני מנטוזה כ"י ראיתי שציימי כמוה"ר ר' יהודה צריאל ז"ל קל נעשה מעשה צמנטוזה להתיר על פי דברי הגאונים הנ"ל :

קנה' : כמוה"ר ר' יהודה חייט צמנה"ר יעקב חייט חסיד גדול אחד מגרוס' ספרד רבו מספר כל התלמות אשר עברו עליו מן היום אשר מטעם המלכות הוכרח לעזב ארץ מולדתו עם כל בני קהלתו אשר היה מרצין תורה ציניהם ועצר ציס לרה צרעצ וצמא צעירוס וצחוסר כל ויהי טוחן צצית האסורים לאכול פסת רגזים אלל ישמעאל אחד וקידש שם שמים צרצים ולא רלה להמיר דתו פעם ושתים שאויציו היו מפלירים צו וכפצע היה צינו וצין המות כי דנוהו לשריפה . וה' העיר רוח היאודים אשר צטושן ופדאוהו צממון הרצה ואחר כך עבר צספינה עד וינליאה ומסס קצע דירתו צק"ק מנטוזה ומלא שם החסיד רצינו יוסף יעצן וחכמים ספרדים אחרים אשר הפלירו צו לצאר את ספר מערכת האלהות לרצינו פרן ז"ל וקראו מנחת יהודה וצהקדמתו סיפר כל גלגולי סיבותיו ותלמותיו . וכתב כי מוצעה הוא שזכות לימוד חכמת הקצלה הגין צעדו לצאת מהספיכה אשר נמלא כמה פעמים צין אויציו . וה' הצילו והאריך ימיו ושנותיו עד שזכה לעמוד על התורה ועל העבודה צק"ק מנטוזה ללמד צרצים חכמה הקדושה הזאת . וצהקדמתו כתב נגד כופריה ואויציה צדצרים קשים בגידים והאריך צמעלותיה ותועלתיה והספר הנ"ל נדפס פעמים א' צפירארה וא' צמנטוזה עם הגהות הגאון רצינו יצחק מלאטש ז"ל וכל הקורא צו יעמוד צסוד ה' ויצין רזי התורה ותעלומותיה ויזכה לאור צאור החיים צעה"צ :

קגו' : כמוה"ר ר' יעקב אצואצ ישצ על כסא אציו הרצ דצר שמואל . והיה מקוצל נאמן ושמע מהחכם החסיד מ"ר אציו ז"ל ששמע מהמשכיל החסיד מ"ר אציו ז"ל ששמע ממר זקנו שהכירו והיה מראהו כמראה מלאך ח' לצאות צקי צקצלה מעשית ופעל צה ניסים נוראים להללת

קהלות הקדש צעת שנמלאו צלרה . והרצ הגדול המופלא מוה"ר
 אציעד שר שלום זאזילאה ז"ל כתב עליו בספר הקדוש אמונת חכמים
 פרק ז' וזה לשונו והראתי דברי אלה אל המופלאים בחכמה הזאת והודו
 לדברי , וזפרט הרצ הכולל סיני ועוקר הרים זקי מאד צחדרי הגמרא
 והפוסקים וחכם גדול בחכמת הלימודית אין כמוהו [זגלילות האלה הוא
 כמה"ר יעקב זן החסיד כמה"ר שמואל אצואז עכ"ל , ועיין צראש
 אמונת חכמים מה"ר יעקב אצואז כתב הקדמה יפה בחכמה צתצונה
 וצדעת וממנה ניכר שהיה מקובל אלהי :

קנז' : כמה"ר יוסף חיון רצ ג"ל צמלכות פורטוגאל חיצר פירוש אצות
 נדפס צויניליאה וצסוף הספר החכם נכדו כתב תולדות הרצ זקנו ואלה
 תמלית דצריו כל חצוריו המסולאים צפז אשר חצר והרצין תורה צישראל
 צכל הארץ ילא קום ומלאה הארץ דעה מפירושו מתוקים מדצש נוטפים
 מר וב"מש החכם השלם גם שצ גם ישיש כמה"ר דוד יחיאל צכ"מ שלמה
 ז"ל צהקדמת פירושו למשלי הנקרא קצ ונקי . וגם הנשר הגדול
 החכם השלם כמה"ר דון יצחק אצרצנאל ז"ל שאל ממנו שאלות
 צלישצונה וצפרט השאלה הנמלאת אללנו על דרוש ספר משנה תורה
 המתחלת לפני כל יודעי דת ודין וכ"ו והשיצ עליה צקונדרים הנקרא
 מגיד משנה . וגם החכם השלם כמה"ר אצרהס חיון ז"ל זקנו של
 זקני מלד אצא מארי ז"ל אשר חצר אמרות עהורות צתשוצה ומאמר
 צמופתים היה תלמידו צלישצונה ומן הארץ ההיא ילא אשור קודם
 השמד ת"ל וצא לקושטנדינא ונקצר שס שנת רנ"ו ליצירה . וגם
 החכם החסיד דורש עוצ כמה"ר יוסף יעצן זל"ה כתב צספרו
 אור החיים איך שמע תורה מפיו ו"ז אשר כתב שס צשצחו העיר
 היתה אס צישראל לישצונה ויהי להם לראש יושצ צשצת תחכמוני זקן
 ונשוא פנים הוא הראש הגדול מלא תורה כאחד האמוראים ר' יוסף
 חיון ז"לה שמועתי מפיו ענין הדצרים אשר עליהם חיצרתי זה החיצור
 עכ"ל אלה צני הילהר המה ראו כן חזו שמש מאור פני חמתו המאיר
 כאור שצעת הימים המה הגצורים האובלים למצדנים אפתורא דדהצא
 נחת שלחנו מלא דשן השלמן אשר לפני ה' לתורה ולתעודה עמהס צנו
 צן חכם החכם השלם כמה"ר דון משה חיון ז"ל והוא היה הרצ
 האחרון צלישצונה אשר היה דן צשצע הורמנותא דמלכותא ועליו כתב

מה' מרדכי גירונדי

החכם כמה"ר דוד ז' יחיא ז"ל זקונטרים א' שעשה יפה מאד בהלכות
 עדיפות שצנת הר"ן שהיו מסופקים צדק אחד ושכן צפסק התיר הלכה
 למעשה זן החכם הרב הזקן ר' יוסף חיון ז"ל ושכן הסכימו לדון אחריו
 לעולם וזולת החכמים הגדולים הנ"ל רצו לוחמים לחמו בלחמו נהן כמו
 חלצ ודשן ושתו מימיו מתוקים מזוקקים שצעתים בולם כאחד יעידון
 יגידון מי כמוהו מורה דעה צמקום ההוא שם שם חוקי האלדים
 ותורתיו וגם היום האירו צרקיו ישמעו קול תהלתו אמרו כי נעמו
 צוף דצם צציאורו הזה וצפירושו הכדפס צשאלוניקו על התהלים :
 וצשאר פירוש' סופרים אשר חקר ותכן על הרשום צכתצ אמת התורה
 וההפטרות והנציאים וגם צדרשות אשר דרוש דרש מידי שצת צצצתו
 וצמועדי ה' וציתר קונטרסיו וצמאמריו כלם נכוחים למוציין מפרי
 פיו פרי לדיק עץ חיים ואכל ואכל ומי לעולם . עד כאן לשון
 החכם נכדו החכם ר' אצרהס חיון זל"ה : וספר אמרות טהורות הנזכר
 היה מלוי אלל הגאון מוה"ר דוד אופנהיים זל"ל כ"י :

קנח' : כמה"ר יתודה הכהן מטולטולה ועודנו צעיר מולדתו חצר צלשון
 עמו ספר מדרש החכמה פירוש על ס' האלמניסתי וספרי אריסטוטולים
 ועילוסופים אחרים . גם פירוש על איזה ממ' צראשית תהלים ומשלי
 ואיוצ והיה ציד הכומר ד"י רו"סי כדהעיד צספרו ח"א דף ל"א שהמחבר
 צהקדמתו סיפר שהעתיקה אח"כ צלשון הקדש לתשוקת היאודים היושצים
 צטוסקאנה ורומנייא אשר עצר ציניהס לדור צתוכס . והיה מריץ
 אגרותיו להמלך פרדריקו וכוא היה משיצ לו צכצוד גדול וחיצר עוד ספר
 משפטי הכוכבים ולא נדפס .

קנט' : כמה"ר יוסף קונליו מאסעי חיצר ס' דצרי אסתר פ' על אסתר כ"י
 יאודית נדפס צאסעי :

קס' : כמה"ר יתודה קורלאן מעיר פיס חיצר ארון העדות . ופירוש על
 איוצ ולא נדפסו :

קסא' : כמה"ר ילחק קרישפין חיצר ספר המוסר . והח"ד יאודה חריזי
 מזכירו לשצח צס' תחכמוני :

קסב' : ידידיה האלכסנדרי הנקרא פילוני היאודי מזרע אהרן אחד מהגדולים

ואנשי שם אשר היו צסוף צית שני כמוצא צספר מאור עינים לר' עזריה מן האדומים והוא היה פילוסוף גדול ומליץ מפואר נוסף על חכמתו צתורתינו הקדושה . ולמען הראות העמים את ערכה כתצ ספרים טובים צשפת יונית באשר תראה צספר מאור עינים הנ"ל שהציא העתקת הסיפור מע' זקנים לפני תלמי המלך . ועוד הוסיף שנית ידו לכתוצ חיי משה . מאמר על עשרת הדצרות צעתקו ונדפסו מקרוצ צפראג שנת תק"לז :

קסג' : יוסף צן גוריון הכהן משוח מלחמה גצור חיל חפס גדול ומופלא כתצ ספר הקדמוניות לרומיים צלשון יוני וספר יוסיפון צלשון הקדש הנדפס כמה פעמים . הוא היה אחיו של נקדימון הנז' צמ' תענית והקורא צספריו יכיר גדל חכמתו וגצורתו והנהגתו הטובה ושמו הטוב שלמה צין האומות :

קסד' : כמה"ר יוסף סראנו פראנקו מאמשטרדם העתיק חמשה חומשי תורה ללשון ספרדי וחיצר פירוש עה"ת עם איזה נימוקים ונדפסו צאמשטרדם :

קסה' : כמה"ר יוסף גאנסו מרצני פירויה ונפטר צידושלים עה"ק כמ"ש הרצ קורא הדורות וסעיד שראה ספר פזמונים ושירים שחיצר הרצ הנ"ל יפיש מאר כדמותם כללמס של שירי ה"רי נגארה זלה"ה :

קסו' : כמה"ר יעקב חיים צן אדוניהו מעיר תונס צא לעיר ויניציאה צשנת ד"פ לאלף הששי וקיבלוהו צצית הדפוס המפואר אשר הקימו סה שרי וגדולי העיר להיות מנהיג ומגיה הספרים הנדפסים שם מדי יוס ציומו . והוא צחכמתו הוליא לאור המקרא גדולה עם כל המפרשים והמסרה הגדולה וקענה המסודרת ממנו ציגיעה רצה וצחכמה עלומה והקדים לתנ"ך הנ"ל הקדמה ארובה יקרה היא מפנינים ויהללוה צשערים . ועוד הוליא לאור צאותו הדפוס תלמוד צצלי וירושלמי צשלימותו והגיהו צטוב עעס ודעת . והרי"ף . והרמ"צס והר"אש וכמעט כל ספרי הגאוניס הראשונים והחוקרים הקדמונים ילאו מצית דפוסו עם הגהותיו . וכצר הרצ המופלא צעל אמונת חכמים הפליג צשצחו מאד וכתצ שהיה צקי מאד צתלמוד וצפוסקים וצחכמת האמת

מרדכי גירונדי

וירא אלדים מרזים ונלחם מלחמות ה' על העמדת אמונת התורה
ועיקריה ויסודותיה :

קסז' : כמוה"רר יעקב זן מכיר זן תזון ספרדי למח זקורדובה וזשזיליאה
העתיק קלת ספרי חכמה מלשון ערזי ללשון הקדש עיין ד"י רו"סי דף
קל"ג קל"ד .

קסח' כמוה"רר יעקב זר נסים גאון זזמן רז שרירא גאון חזר תשובות
רזות ופירוש על ס' יצירה והגהות על ספר סדר עולם עיין ד"י רוסי
דף קל"ד :

קסט' : כמוה"רר יעקב זן שאירה תוכן גדול תחת המלך אלפונסו עיין ד"י
רוסי דף קל"ד שהזכיר חזוריו ב"י על זאת החכמה :

קע' : כמה"חר יהודה זר משה רומאנו חיזר פירושים ונימוקים על התורה
נציאים וכתובים ועל עיקרי הדת להרמ"זס ומאמרים פילוסופיים כמ"ס
ד"י רוסי דף קמ"ד .

קעא' : כמה"רר יוסף ז"ר אליעזר הספרדי תושב ירושלים ת"ו חזר ספר לפנת
פענח זיחור על פ' ו' עזרא על התורה ב"י עיין ד"י רוסי דף קמ"ז :

קעב' : כמוה"רר יעקב קאפיל מעיר זריזגוויא חיזר ס' אהל יעקב פירוש על
ספר עיקרים ואיזה חידושים על התלמוד עם לורות נאות להצין סוגיות
חמורות . והעתיק ללשון אשכנז תרגום חמש מגילות ונדפסו כל
ספריו ומזכירים אותם לשבח חכמי אשכנז :

קעג' : רזינו יהודה כהן מהחזנים זכמה"חר שלחואל ב"ץ זל"ל אוד מלל מאש
הנגף שנהיתה זעירנו זשנת הש"לא כמ"ס רזינו אצרהס קאטאלנו זספרו
עולם הפוך ב"י וזה לשונו תהלת ה' ידזר פי כי לא נמלא פה הרופא
המשוז האלוף כמוה"רר יאודה ב"ץ מהחזנים אשר נשא אשה זויניליאה
וישז שמה כל ימי המגפה ולקהלינו היה, לעזר ולהועיל עכ"ל והגאון
הזה כשחזר לציתו קצע ישיצה צצית הכנסת אשכנזים זשס חזרת עושי
עוז והיה מלמד התלמוד זרזים זפלפול עזום והעמיד תלמידים הרבה
כמ"ס נכדו הרב הגדול כמוה"רר יח"נס זל"ל זס' פסד ינחק וזס' לז

חכם כ"י שהיה גדול בחכמה וזרפואה גם כס' זכרון נשמות לגאוני
עירנו נתוצ שהתמיד זישיצת ק"ק פאדוזה עד סוף ימי חייו ששה
וחמישים שנה ועצד עצודת הקדש על עם ה' המסתופפי' זללו זדרשות
המודות מסולאות מפז וכתס אופיר . וגמל חסד לעניי עמו זהיות
רופא חולי כל זשר עני וכואז לזקרס ארצע פעמים זכל יוס ערז
ערז וזקר ולהריס זלי כסף וזלי מחיר עכ"ל ורזו עניינו זחסידות
וענוה יתירה נאשר האריך נכדו הרז ר' יח"כס הנזכר זהספרו
הנתוצ אללי כי יאודה גזר זאחיו הרזנים לדרוש טוצ עמו הקרוזיס
והרחוקיס כי היה זקי זחכמות שונות ומולא חן זעיכני שרי הארץ והשיג
הללות רזות לטוצת ישראל . יזכרהו אלדים לזרכה עם שאר לדיקי
עולם . וזי"עא .

קעד' : כמוה"רר יאודה פרוינאלו א"חי עו"ז לכמוה"רר דוד וא"חי נוע"ס
להגאון מה"רס הגאון מה"רס פרוינאלו ז"ל מרזני מנטוזה אחד
מרזותיו של הרז שער אריה זעל שלטי הגזורים כמ"ס זחתימת
ספרו הנכזד חזר ספר נפונות יאודה ולא נדפס . ושלשת
האחים הנזכריס היו זיו עיר מנטוזה על חכמתס ועל תזונתס כמ"ס
ד"י רוס"י זח"ז דף ג"ט , וזס' מאור עינים הזיא ענין אחד
מהרז ז"ל :

קעה' : כמ"המר יוסף זרקא סופר מוצהק ומדקדק עלום (ואיננו רזו של
החכם השלס כמוה"רא שער אריה הנזכר זסוף ספרו שלטי הגזורים)
חזר ספר רז פעלים לזאר זאופן נאות ורמז כל חלקי הדקדוק
ולא נדפס .

קעו' . רזינו יוסף קמחי מדקדק גדול ספרדי מעיר נרזונה אזי ראש
המדקדקיס רד"ק ורזינו משה אחיו היה זקי זלשון ערזי וזלשון
הקדש חיזר פירוש על התורה על הנזיאיס על שיר השירים על
משלי קהלת רות ועזרא . ועוד הניח אחריו חזורים נכזדיס
להעמיד יסודי דתנו הלל הס מלחמות ה' , מלחמת מלוה . ס'
האמינה . ס' הגלוי . ועוד חיזר ס' הזכרון על דקדוק לה"ק .

מרדכי גירונדי

וס' שקל הקדש כולל משלים נכדדים צורך שיר צנוי על ספר
מצחר הפנינים: ועוד מאמר צורך שיר על מגילת אסתר. ולא
נדפס טוס אחד מהספרים הנזכרים. רק ספר הצרית על האמונה
שנדפס צסיף ספר מלחמת חוזה לה"ר אברהם רומאנו:

קעז: כמוה"ר יאודה יעקב לאריות ספרדי צזמן הרצ מנשה ז' ישראל פרח
צק"ק אמשטרדם וחיצר ס' תצנית היכל צלה"ק וצלסון ספרדי ונדפס
כמה פעמים. ועוד חיצר תצנית המשכן צלסון ספרדי. ומאמר
על ארון העדות. והעתיק. ס' תהילים ללסון ספרדי. ונדפסו
והארין ימים על התורה ועל העבודה והניח אחריו מאמר על יסודי
האמונה ולא נדפס:

קעח: כמה"ר יאודה אצרבנאל צן הסר הגדול מהר"א זל"ל חיצר מאמר
פילוסופי צלסון איטלקי נקרא דייאלוגי די אמורי. וצראש ספרי
הגאון אציו גדפסו שיריו המורים ידיעתו וצקיאותו צחכמת הסיר
וצדקדוק הלסון:

קעט: כמה"ר יאודה מסיר ליאון חכם גדול צתורה וצפילוסופיאה רצ
מורה נדק צעיר מנטוזה עצרו דצרי ריבות צינו וצין הגאון מה"רי
קולון זלה"ה והדוכום גירש את שניהם ממלכותו חיצר ס' נופת נופים
צמלינה ונדפס. וס' לצנת הספיר דקדוק. ס' מכלל יופי על
ההלכה. ופירוש על משלי והעתיק ללסון הקדש ספר המדות
ושאר מאמרי אריסטו, ופירשם צטוב טעם ודעת, וכתב חיזה אגרות
לאחיו היאודים תושבי פירארא וצולונייאה ולא נדפסו: ומהסכמתו
הנדפסת צספר האגור דפוס נאפולי נראה שהרצין שם תורה צתחלת
ימיו עם הרצ המחצר ס' האגור:

קפ: כמה"ר יאודה ליצ צן הר"ר דוד מעיר האנויח חצר ס' שורש יאודה
על דקדוק הלסון ונדפס צפ"פ. והגיה מקרא שנדפסה צצאותה העיר
כמ"ס ד"י רו"סי ח"צ דף י"א עש"צ.

קבא: כמה"ר יוס עוב ליפמאן חכם וחסיד חצר ספר נכדד מאד להשיצ
לכופרו צאמונתינו נקרא ס' גלחון ונדפס פעמים, ועוד חיצר ספר

מאמר צדק הלל אשר זו קינר וכלל כל דברי החזור הנזכר ונדפס .
ועשה פירוש על סיר היחוד ונדפס צעיר פריצורגו וממנו ניכר פי הרצ
הנזכר היה לו יד ושם בחכמת הקבלה האלהית האמיתית .

קפב' : כמה"ר יוסף גאליקו מרדכי מורנא זמן הרצ תודת שלמים העמיד
תלמידים הרצה לתורה ודיין מצויין להלכה ולמעשה הניח צן ממלא מקומו
בחכמה וזיר את מעא כמה"ר אפרים מצית דינו של הגאון צעל זרע
אמת כמ"ס צמערבת א' :

קפג' : כמה"ר יעקב לומצרוזו מחכמי ויניליאה זמן ה"ר יאודה אריה
ממודינה הראה גודל חכמתו צדקדוק לשון הקדש עם הציאור אשר
הדפיס צויניליאה צשנת ש"ץ על תורה נציאים וכתוצים ומההקדמה
שהקדים לפירושו הנ"ל ושיצחוהו המדקדקים על זה מאד והניח כ"י
מאמר כתוב צלשון ספרדי צסס משענת דת האלהית . והעתיק ללשון
ספרדי ס' הכוזרי :

קפד' : כמה"ר ילחק לופרסיו הדפיס צצאזיליאה שנת תי"ח ציאורו האמיתו צלשון
ספרדי על שצעים שצועות הנזכרות צספר דניאל ומוכיח צחכמתו שמדצרות
על משיח לדקנו שיתגלה צצ"יא :

קפה' : כמה"ר יוסף פגיון חיצר הלכות שחיטה וצדיקה הזכירס הרצ הגדול
מה"ר ילחק לוי ואלו זל"ל צתשוצותיו כ"י עור י"ד סימן יט :

קפו' : כמה"ר יעקב צכמוה"ר שלמה שנה עוצה רצ קדמון צשנת תל"ח
ראיתי פסק דינו צש"ות מוה"ר ילחק לוי ואלו זל"ל כתיצת יד, והרצ
ז"ל שקיל וערי עמו וכותצ לו צכצוד והדר :

קפז' : כמה"ר יוסף הקטן צן הנצון ומעולה ר' שמואל הקטן מעיר פיס
צזמן הרצ מדצר יאודה חצר כתונת יוסף צ' חלקים על התורה ודרשות
ופירוש פסוקי רז"ל וצא לעיר ליורנו כדי להוליחס לאור והציא : אתו
ספר הישר הקדמון סיפורים על התורה והדפיסו צויניליאה וכתצ צהקדמתו
שהספר הזה נמלא צאלור הספרים צעיר קדטנו ירושלים צזמן חרצן צית
שני ציד זקן חכס ומסיד והוצא לעיר שציליאה ואח"כ לק"ק פיס ושם
העתיקו :

קפח : כמוה"רר יעקב זן עטייה חכם וסופר אלדי מנתיבת יד יסן נוסן
סס באורך :

קפש : כמוה"רר יאודה הלוי הורוין זן מה"רר מרדכי הלוי רופא מובהק
זעיר ויילנא זמן הרב זנין אריאל והרב לב שלם והרב קרצן נתנאל
כאשר תראה הסכמתם זריש ספרו הנחמד עמודי זית יאודה ז"ח
הנדפס באמסטרדם שנת תק"כה, ותכלית הספר הוא ללמד את
זני יאודה עקרי תורתנו הקדושה וכל ענייני מוסר ויראת ה'
ומדות טובות זלשון לח והללה נחמדת זדרך שאלה ותשובה זון שני
אוהזים חושי וחתי וזתוך ההפר גמלאו חידושים רזים ופירושים נפלאים
על פסוקי ת"כ ומאמרי ר"ל מיוסדים על אדני האמת והלדק
כדי לסתום פה דוברי עתק זגאוה וזון נגד רזותינו הקדושים .
דפח"ה ש"י מש"ד . תמ"ך : גם המליץ הנשגב מה"רר נפתלי הירן
חיל זבהקדמת הספר הפליג זשזח המחזר וספרו זשיר נאה לאומרו
ולמי שנאמר עליו . אשרי האיש הלומד זספר הנ"ל שיתנוץ זו רוח
טהרה וקדושה .

קץ' : כמוה"רר יאודה מנחם זר יקותיאל הכהן הרצין תורה זישראל ונראה
שזרחה תורתו זק"ק פאדוזה כי נזכר לשזח זס' זכרון גשמות גאוני
עירנו זל"ל :

קצא' : כמוה"רר ילחק זר יעקב מתתיה הרצין תורה זישראל נזכר לשזח
זס' הנ"ל כא' מרזני עירנו : וכמוה"רר יחיאל זמה"רר אליעזר .
גם זה נזכר לשזח זס' הנ"ל על שהרצין תורה זישראל : וכן כמוה"רר
יוסף זכמוה"רר חיים וכמוה"רר אשר נזכרו לשזח זס' הנ"ל ע
שהרצילו תורה זישראל :

קצב' : כמוה"רר יחיאל חיים זמה"רר שמעון לוריא חכם וחסיד העיז לזני
עמו פה פאדוזה זמן המגיפה זחזרת אחיו כמוה"רר דוד כדכתזתי
זמערכת ד' אות כה" . ונפטר זסס עוז זמן הנגף והניח לדקות
רזות לעניים : ונזכר לשזח זס' עולם הפוך כ"י והעיד עליו שהיה
מטווי העיר, ויזכוהו כל רזני זמנו על חסידותו :

קצג' : כמו"הרר יאודה קליגין רצו של הגאון מוה"רר יח"כס כדהעיד צס' פחד ילחק דף י' הזכירו לשבח עם הרצ כמוה"רר יוסף מונטריאל . וכמוה"רר ר' יוסף סאמיגה . כמוה"רר יעקב אלפרון . כמוה"רר שמריה מורפירק . כמוה"רר שמואל מסעוד י כמוה"רר יאודה מפאנו . כמוה"רר רפאל רציני . כמוה"רר דוד חיים לוריא רופא ואחרים שכבר הזכרתים צמערכת שלהם : וכתב שכל הרצנים הללו היו אלופים צתורה ומסובלים צמלוא ולפני כבוד ענוה . וכולם חזים צנועם אלדי המרכזה , ומורים אחרים לצני ולתפארת חזירי הישיבה :

קצד' : הנשר הגדול מה"רר יהושע צרפתי זל"ל רופא מומחה אשר הגלה עם הגולה אשר צרפת שנת קנ"ה לאלף החמישי : בן כתוב על מלצת קצורתו הנלצת פה פאדוזה :

קצה' : מה"חר יוסף היילפרון שייף עייל שייף נפיק וגרים צאוריתא תדירא ולא מחזיק טיבותא לכפשיה ונלצ"ע פה פאדוזה ציום ה' צ' ניסן השפ"צ :

קצו' : כמוה"רר ילחק פאראס חכס צתורה נזכר לשבח צספר אצני זכרון כ"י :

קצז' : כמוה"רר יעקב צר משה סג"ל נלצ"ע צארצעה ימים לח' אלול ש' של"צ ונזכר שס בני היה חכס צחכמים רצ המסרה פה פאדוזה נצון ומשכיל צתעלומות חכמה ושמעו הולך למרחוק : והיה חתנו של הגאון מה"רס פאדוזה זל"קל ואשתו החסידה מרת צונה נל"ע ציום ה' אלול ש' הש"ה ככתב צספר אצני זכרון כ"י :

קצח' : כמוה"רר יאודה ז' שושן חכס וחסיד גדול כמ"ש הרצ ראשית חכמה דף ק"א ע"צ שאחר פעירתו נתגלה צחלוס להחסיד ה"ר לפידות ע"ה ופניו מאירות כשמש חיצר פי' אצות הזכירו הרצ מדרש שמואל ופי' על אסתר ורות הזכירו הרצ מנות הלוי ומזכירו צכבוד גדול עש"צ .

קצט' : כמוה"רר יעקב צליליוס מחכמי ויניציאה חצר ספר צגין נערים

נגד תיקון סופרים למוה"ר שמואל אצואז ז"ל ראיתיו כ"י ציד
המשכיל יואל ידידי .

ר' : כמוה"ר ילחק פאראס חכם שלם צתורה וציראה פרח צויניליאה צשנת
השל"ט .

רא' : כמוה"ר ילחק גירונדי צכמה"ר צן ליון גירונדי אח זקני ר' מרדכי *
חסיד מופלא עוסק צתורה לשמה ונזכר לשבח צספרים כ"י להרצ
הגדול מוה"ר מנחם נאורה מ"ץ צוירונה זל"ה כי היה הולך
לזקות ודובר מישרים חצר חידושים ופירושים על שלחן ערוך א"ת
הלכות ראש השנה וכ"ו ולקט ספר מוסר להורות איזה דרך ישרה
יצור לו האדם לעשות רלון ה' :

רב' : כמוה"ר יעקב לולאטו איש תם יושב אוהלים ודרסן צת"חק העמיד
תלמידים הרבה צתורה שצכתצ וצמדרס רצותינו ז"ל ועס אחי שאצתי
מימי תורתו ויעקב הלך ליאר צאר החיים צן ל"צ שנה יום י"ג
שצט ש' התק"פח :

רג' : כמוה"ר ישראל קוניאן חריף ומשכיל צתורה וצחכמות תלמיד כמה"ר
עזריאל אלאתינו ומוה"ר חריף ז"ל הרצין תורה צתלמידים ונתן צקולו קול
עוז צצית ה' ק"ף אשכנזים שנים רצות פה פאדוצה וכמה פעמים שרת
צמקום מ"ץ והיה דרסן מפואר והניח ס' דרשות כ"י וגס אחי שמעתי
תורה מפיו צמדרס שוקדי דלתות תורה ומלאתיו זך הרעיון להצין ספרי
פלוסופי אומתינו אשר הורה לתלמידו המשכיל והנצון ידידי ואהובי
כמ"ר יוסף אלמנלי ינ"ו צעל ספר הגיון צכנור . ומעיל קינה
אשר קונן צפטירת רצו הנ"ל ציום ו' למדס שדר אנת התק"פד . זלה"ה :

רד' : כמה"ר ישראל חזקיה טריוס אחר מתלמידי התנא האלהי רצינו משה
חיים לולאטו הקדוש זנו"קל מופלא צתורה צחסידות וענוה יתירה מצית
דינו של הגאון המפורס מוה"ר יעקב חזק זנו"קל עסק צרזי התורה
וסודותיה צמדרס הרצ המגיד רצו צקדושה העמיד תלמידים הרבה
והיה נעים זמירות ישראל צצה"כ איטלייחני פה פאדוצה ונפטר צשיצה
עוצה זי"עא .

רה' : כמה"ח ילחק לולאטו זלה"ה מר זקני חמי כמה"ח רפאל זלה"ה
 זן החכם הרופא כמה"ח רפאל זן החכם הרופא כמה"ח ילחק לולאטו
 זל"ל כלם אנשים חשובים וחכמה וזיראת ה' רופאים מומחים לרצים
 וזפרע לשרי מדינת פריאול זכפר ע' דניאל הניחו אחריהם זרנה ושם
 עוז על חכמתם זרפואה דתורת ה' תמימה ומוה"ח ילחק זקני חזר
 שיריח וחדות וקנות זמשקלים שונים זספר תולדות ילחק והוא גזר
 זשכלו על משוררי זמנו וגם על החכם ר' אפרים אחיו זעל ספר זני
 הנעורים וס' תולדות ילחק הנ"ל הנו זידי כ"י, וזו גם כן שירים על
 ספור הזריאה ושאר ספורי ס' זרחשית ולא נגמרו ונדפס שיר זה
 מה"ח זקני זמכתז שלישי למוה"ח רר נפתלי הירץ וויזל זלה"ה מזכירו שם
 לשבח זל"ל .

רו' : דון יוסף הנשיא גר לזק מפורטוגאל חזר ספר זן פורת יוסף זלשון
 עמו והעתיקו ללשון הקדש הח"ר ילחק עונקירה ונדפס זשנת זל"ז
 ואינו זנמלח :

רו' : כמוה"ח יחודה זר שלמה נקע מערי זרפת חזר ס' על דעות
 הפילוסופים ונשאר כ"י אלל ד"י רו"סי כמ"ס זח"ז דף ע"ה .

רה' : כמה"ח ילחק נתן הרז המחזר ס' מאיר נתיב הנקרא קונקורדנסה
 חזר גם זן ספר על עיקרי האמונה זשס מזנר ילחק ואחכת זשס
 תוכחת מתעה נגד המומר ירונימו כמ"ס הכומר ד"י רו"סי זחלק ז'
 דף ע"ו עש"ז :

רש' : כמוה"ח ילחק אורזיו גר לזק ספרדי חכם גדול היה מלמד הפילוסופיה
 זשזיליא וסאלמנקא, עזר אח"כ זרפת ונתעסק זמלכת הרפואה
 זכזוד והדר זין העמים . אמנס רוח ה' נוססה זו ועזר זעיר
 אמשטרדס ומל את עלמו ושמר תורת ה' ככל חוקותיה וככל משפטיה
 וקידש שם שמים זהרצה חזורים שהדפים שם להוכיח אמיתות תורתינו
 הקדושה ואמונתנו הישראלית כמ"ס ד"י רו"סי זח"ז דף פ"ג עש"כ
 ונפטר שם זשס עוז תנל"זה :

די' : כמה"ח ילחק ז' אלפאכר ספרדי חזר איזה לוחות על התכונה לכזוד

המלך אלפונסו . וז"ל הכומר ד"י רו"סי היה מחמר מחקרי על עיקרי
תורתנו הקדושה עיין ח"צ דף ג"ז :

רי"א' : כמה"ר יוסף בן שמואל בן ר"י למח צעיר ויניליאה זה שלש מאות
שנה והדפיס סה חצור יפה ונחמד על המסרה וצתוכו מוסרים נאים
מועיל לדרשנים כדי ללמד דעת ויראת ה' ולשומעים יונעמו :

רי"ב' : כמה"ר יעקב או עמנואל דוזאליש למח צעיר המצורגו צדורות
שלפנינו והיה תוכן גדול רופא מוצהק ופילוסוף מעולה כאשר יעידון
מאמריו המחקריים וספריו הנכבדים שנדפסו שם וצעיר ליסצונה וצספרי
הר"ר מנשה בן ישראל והחכם זכות שנדפסו ללשון לאטיין עיין ד"י רו"סי,
תלק ב' דף ק"ד :

רי"ג' : כמה"ר יצחק בן סהולא אחד מהחכמים הקדמונים נודע צסערים שמו
על ידי ספרו הנחמד משל הקדמוני כלול צמוסר וחכמה ומלילה נשגבה
ויראת ה' היא אולרו נדפס כמה פעמים אשרי אדם שוקד על דלתותיו
יום יום לשמור מוסריו הטובים . ועוד הניח פירוש יפה על סיר
השירים ואיוצ נמלא צצית עקד הספרים של הגאון מוה"ר דוד
אופנהיים ז"ל .

רי"ד' : כמה"ר יוסף שלום ספרדי למח זה ארצע מאות שנה הניח אחריו
צרכה ליאודים עם תשובותיו לנוצרים צעיקרי הדת האלהית כדי להוכיח
אמיתותה כמ"ס ד"י רו"סי חלק ב' דף קי"ו עמוד ד' :

רי"ה' : כמה"ר יוסף טוב שלום חצר פירוש נחמד על אסתר והדפיסו צעה"ק
צפת ת"ו צסס לקח טוב :

רי"ו' : כמה"ר יעקב רפאל סארוואל דרסן מופלא הרצין תורה צק"ק ויניליאה
וצק"ק מנטובה ועצר לערי הולנדה ואנגילטירה צסליחות מלוא והיה יודע
לשונות העמים וצקי מאד צחיצוריהם עד שיגא לו שם גדול צגלילות
הגוים על חכמתו הגדולה צכל החכמות . חצר אגרת מחקרות נדפסה
צמנטובה להשיצ נגד מחצר אחד שהוליא שם רע על היאודים . ועוד
העתיק ללשון איטלקי צרכי נפשי לרצינו צחיי ופיוטים ותוכחות
אחרות ממחזור ספרדי והיה משורר מפואר והדפיס ספר קינת

סופדים לספור ולתנות על הריסת צתים רצים שנפלו צעיר מנעוזה
 צשעת הכנסת כלה צזמן שהמזרך היה מזרך צרכת חתנים ונפלו ציום
 ההוא חמשה וששים נפשות מישראל והוא ניול עם רצנים וגצירים
 אחרים שהיו שם צאותו מעמד ותהי לנס ונתער צסם טוצ צן חמש
 ושצעים שנה צמנעוזה . ואחר פטירתו נדפסו איזה מדרשותיו
 ואגרותיו י

ריז' כמוה"רר יהושע סגרי איש סקנדיאנו רצ מופלא צתורה וצמחמות
 שונות חצר ספרים רצים ומעט מהם נדפסו כמו נקרת איסור . שר
 הטצחים שלצד סירים חדות . קנות . אגרות נחמדות . פסקים
 ותשובות . לנוצרים ודרושים נפלאים . הוא היה צמעמד הגדול
 וראש צית דין צעיר המלוכה פאריז צשנת התק"סו . וצן שמונים
 שנה נקרא אל השמים מעל . ויספור עליו פה פאדוזה מורי הרצ
 הגדול מוה"רר יצחק רפאל פינאי זל"ל והעיד כי מלצד חכמתו צתורה
 היה גם כן מופלג צחסידות וענוה יתירה תמ"ך זיע"א :

ריח' . כמוה"רר יהושע די סילוא רצ מופלא שלמח זה מאתים שנה צעיר
 לונדון . ונדפסו דרושיו על י"ג עיקרי הדת אחר פטירתו צק"ק
 אמשטרדם והאריך צשצחו הח"ר עמנואל אצואצ זל"ה צהספרו אשר
 הספיד עליו ונדפס צראש ספר דרושיו :

ריט' : כמוה"רר ישראל נתן צן שמואל צן ה"רר משה איש סונלין זל"ל והוא
 נלחם צעיר פירט נגד הרשע יו"אן ד"י קאפיטראנו וגרש אותו עם כל
 חילו משה והוא היה דור חמישי לה"רר משה מטפירא הנזכר צתוספות
 מע"ן כן בתוצ צפתח ספר מכלול הנדפס צקושטנדינא והרצ הנ"ל היה
 מופלג צס"ס ותוספות ורופא מוצהק ועשה מפתח יפה לס' הקאנון
 הגדול שחיצר הפילוסוף אציסינא . וצמלותו פתחו צניו צציתו
 וצחומותיו צית דפוס מפואר אשר משה ינאו לאור ספרים רצים יקרים
 ונחמדים . יזכרהו האלדים לעוזה עם שאר גדיקים וחסידיים
 וזי"עא :

רך' : כמוה"רר יהושע צנו הניח פסקים וסו"ת נחמדות כמ"ס מוה"רר חי"דא
 זל"ל צספריו :

רכא' : כמוה"ר יעקב עאחום ממלכות פרס העתיק מל"הק לל' פרסי חמשה
 חומשי תורה ונדפסה העתקתו עם העתקה ערצית מרצינו סעדיה גאון
 זקוטנינא ועם העתקה לטינא זפוניגלוטה של לונדרים כמ"ש ד"י
 רו"סי זחלק ז' קמ"ו ע"ג :

רכב : כמוה"ר ילחק עוזיאל מזני אמשטרדם זה מאתים שנה הדפים דקדוק
 א' זלה"ק והניח שירים רזים זכתוזים :

רכג' : כמוה"ר יאודה זיז כמוה"ר שמחה זונס הדפים זאמשטרדם שנת
 תנ"ח ס' נחמד להזין פירוש איזה מסרות וקראו טעמי מסורת עה"ת
 וזכהדמה שם מצואר כי הרז ז"ל הניח חיזורים רזים :

רכד' : כמוה"ר ילחק פרחי מע"הק לפת תו"צ היה שליח ירושלים עה"ק
 תו"צ זה עשר שנים ואני זכיתי לקבל פניו היקרות ולשמוע חידושי
 תורה עד"ה מפיו וראיתיו מתנהג זחסידות וזקדושה והניח אחריו שם
 טוב זספריו הנחמדים מתוק לנפש מרפא לעלם . שזע מיסור מיני
 מתיקה , מתוק מדזש שהדפים זקוטנינא כוללים פרקי מוסר וחידושים
 לעורר יראת ה' זלז האדם וזתוכם חידושים רזים ותפלות לענינים
 שונים ועוד יש לו דרושים . שיטות . וזיאורים על הש"ס
 והרמ"צ ז"ל

רכה' : מה"ר ילחק מריני זן הגאון הרז תקוז עולה דרשן זק"קי פארוזה
 וראיתי לכתוז דזר פרעי ששמעתי משמו : החכם ז"ל היה לו יהודי
 אחד שהיה אהבו גדול והיהודי נשתמד, ואחר שנשתמד שאל לחכם מפני
 מה אינו עוזר זינינו האהבה והאחבה כמו זזמן שעזר, והוא השיבו הלא
 משנאיך ה' אשנא תכלית שנאה שנאתים לאויזים היו לי, ואז רפתה רוח
 המומר זדזרו אליו הדזר הזה, וזנו של החכם ז"ל הוא הגאון הרופא
 מוה"ר שזתי חיים מריני ז"ל אצ"ד דעירנו זזמן הקדוש האלהי מוה"ר
 מח"ל זיע"א . והגאון מוה"ר ילחק חיים כהן מהזנים ז"ל זס'
 פחד ילחק דף י"ו ע"ד הזכירו לשנח זסס יקר רוח איש תזונה
 עש"ז :

רכו' : כמוה"ר ילחק פארוו זן הרז שושנים לדוד הרזין תורה זק"ק שאראי

דמן צוסניא וחזר ספר תועפות ראם פי' על שאלתות ר' אחאי גאון ז"ל
ונדפס והוא אחיו של הרב החסיד המקובל האלהי :

רכז' : כמוה"ר יעקב פארדו שהרצין תורה זק"ק שפאלאטרו המחזר ס'
קהלת יעקב . פירוש נביאים ראשונים תהלה צארש מרפא לנפש .
מזבח כפרה מסכנות יעקב פי' על ישעיה . מנחת אהרן .
חידושי דינים ונדפסו כלה ומהם יכיר הקורא חכמת יעקב זנגלה
וצנסתר . וצנו הוא כמוה' דוד שמואל פארדו מ"ץ צוירונא ומלא
מקום אבותיו הקדושים בחכמה וציראת ה' וחזר ספר כללים על הש"ס
ועל הפוסקים .

רכח' : כמוה"ר יוסף זן כמ"ר שמעון מאריני אור תורתו זרחה צעיר
וירונה צשנת תק"לט והיה דרשן מופלא כאשר נראה מספרו הנכזר
כתונת יוסף דירושים נחמדים על התורה וחידושים נפרדים על תנ"ך
וגפ"ת ונמלא צידי צכ"י הרב המחזר ז"ל' והסכימו על ספרו הרצנים
המופלגים : כמוה' ראובן זעליג ונזאמושט צעל מחנה ראובן ;
וכמוה"ר יוסף הירש מפרשיטיק אצ"ד דק"ק מרגלין צעה"מח
עוללות הצליר וקרן לצי ע"הת : וכמוה"ר משה צהרצ הגאון מוה"ר
גרשון כהנא רפאפורע . וכמוה"ר רפאל שלמה הלוי שליחא דרצנן
מא"י תוצ"צא ; וכמוה"ר חיים צרוך שאפורטא שליחא דרחמנא מע"הק
צפת תוצ"צ, וכמוה"ר אצרהס אלנקאר המקובל צעל עפרא דאצרהס
שהגיה ס' תיקוני הזהר הנדפס צליוורנו מחדש : וכולם פה אחד
משצחים את הרב המחזר על יוסר עיונו צתלמוד ורוחצ צקיאותו
צמדרשים . ז"ל :

רכט' : כמוה"ר יצחק סאטנצ הלוי מדקדק גדול למח צעיר צרלין זה חמישים
שנה היה לו יד ושם צת"ך גפ"ת וסודי התורה וחכמות שונות כאשר
יעידון יגידון ספריו הנחמדים משלי חסף . נצואת הילר . ספר
אמרי צינה . ועוד הוליא לאור כמה ספרים כ"י שנמלאו צאולר
ספרי מלך צרלין והיה לו צן חכם ורופא שמו ר' שענעמאן שחזר
ס' מנחת צבורים להשיצ להסגות שעשה ר' יהודה צן זאצ לספרי
הרב אציו :

רל' : כמוה"ר יוסף דמילאז מוסקאט מרצני קרפנערן חצר ס' סולרנות יוסף
על רס"י עה"ת ושאר חידושי' על תנ"ך :

רלא' : כמוה"ר יעקב תערמילס אחיו של הרב שערי חכמים וספתי
ישנים הוליא לאור ספרא דלכיעותא דיעקב פי' עה"ת על דרך
הקבלה :

רלב' : כמוה"ר יסכר דוז ליטער אשכנזי הוליא לאור ס' דעת יסכר זיאר
על פיר"שי עה"ת צעיר וויין ויש זו זיארדים יפס .

רלג' : כמוה"ר יעקב מדוצנא למח זה חמישים שנה ומיזר ס' אוהל
יעקב עה"ת וס' קול יעקב על חמש מגילות . ועוד לו חיבורים
אחרים :

רלד' : כמוה"ר יוסף זונס גינס מפרעשבורג חצר ס' מלות הסס על תרי"ג
מלות :

רלה' : מוה"ר יהודה מרגליות אשר היה אב"ד זק"ק שעזרשין רב מוצהק
זנגלה וזנסתה וזמכמות המחקר באשר יעידון יגידון חזורים הנכזדים
הנדפסים והס' קרצן ראשית על התלמוד , ס' אור עולם על חכמת
העצב, וס' אגדת המלינה, וס'ות פרי תצואה, וס' עלי עדן, וס' טל
אורות דרושים ומלינות, וס' צית מדות וזן ה"ר הכ"ל כמוה"ר אשר
זעליג עשה הגהות רבו' ונכזדות צספרי הרב אציו :

רלו' : כמוה"ר יעקב זן כמוה"ר יואז אליה מפאנו רבו של הרב שלטי
הגזורים אור תורתו זרח צעיר פירארה צגנת ס"ו וכתב כל התלחות
אשר מלאו את היהודים היושבים צמתלת האפיפיור ואת כל הקורות
אותם כל' זך ונקי וצדרך שיר ! והדפיסם צסס שלטי הגזורים צעיר
פירארה ומיזר עוד ספר פתח תקוה . וספר אכח הצרות ונשאר
צכתוצים :

רלז' : כמוה"ר יוסף צרוך אורצינו למח צגנת תי"ט צעיר מנעובה והיה
חתנו של הגאון כמוה"ר נתנאל טראצוטי הנודע צסערזם שמו וחצר

מרדכי ש' גירונדי

ס' מזמור שיר ידידות וזנות הסיר נדפסו צמנטוזה . וממנו נכר
גודל חכמתו זנגלה וזנסתר וזחכמת הסיר . וחתום צאולרותי
חזור על התכונה כ"י הרצ ז"ל שהעתיק מלשון לעז ללה"ק ועשה זו
הגהות רבות :

דלה' : כמוה' ישראל צן הר' יונתן חצר ס' אור ישראל פירוש על עשרת
הדורות נדפס צאמשטרדם :

דלט' : כמוה' רר יעקב פייתוסי זעיר תונים הלך לדור צארץ הקדושה וא"ח
ילא זשליחות מלוה לחולה לארץ והדפיס זליורנו ספריו מזכר יעקב
וזרית יעקב , שטות וחדוסי' על התלמוד ושיטות מהגאוניס הראשוניס
עם הגהות רבות ונכזדות ממנו מלכד דרוסיס נחמדיס והספדות שעשה
זפטירתן של לדיקיס צעוז עעס ודעת ומחיצוריו ניכר שהיז רז
מוצהק צג"פת *

דמ' : כמוה' רר יוסף הכהן טניגי זעיר תונים חצר חידוסיס על התלמוד
ונדפסו זליורנו זשס צני יוסף .

דמא' : כמוה' רר יוסף זכמוה' רר יעקב חצר ס' ראש יוסף פירוש על מאמרו
רז"ל נדפס צאמשטרדם ש' ת"ס :

דמב' : כמוה' רר ילחק מונדולפו וכמה' חר יחיאל וינטורי חמני רומאנייה צזמן
הגאון מוה' רר נתנאל טרזוטו פיטניס ומשורריס וחצירי כמוה' רר אליה
מריקנאטי חתומיס צאולרותי פייוטיהס שירותיהס וקינותיהס שחצרו
צזמניס טוניס :

דמג' : כמה' רר יוסף צן אצרהס אצן נ"א ק"ר חכס קדמון מאד ופייען מופלג'
נדפס ממנו צמחזור ישן אשכנזי נוסח סיר היחוד יפה מאד וממנו ניכר
כי היז לו יד ושס צחכמת הקצלה האלדית :

דרמד' : כמוה' רר יוסף צן ה"ר משה שמש תורתו זרחה צפולין והיז דרסן
מפואר וחצר ס' כתנת יוסף פירוש על התפלה ועל התהלים ועל

רל' : כמוה"ר יוסף דמילאז מוסקאט מרצני קרפנערן חזר ס' סולגרת יוסף
על רס"י עה"ת ושאר חידושי' על תג"ך :

רלא' : כמוה"ר יעקב פערמילס אחיו של הרב שערי תבנים וספתי
יסנים הוליא לאור ספרא דלניעותא דיעקב פי' עה"ת על דרך
הקבלה :

רלב' : כמוה"ר יססר דוז לייער אשכנזי הוליא לאור ס' דעת יססר זיאר
על פיר"סי עה"ת זעיר וזין ויש זו זיאר יפס .

רלג' : כמוה"ר יעקב מדונא לוח זה חמישים שנה וחיזר ס' אוהל
יעקב עה"ת וס' קול יעקב על חמש עגילות . ועוד לו חיבורים
אחרים :

רלד' : כמוה"ר יוסף זונס גינס מפרעשבורג חזר ס' מלות הסס על תרי"ג
מלות :

רלה' : מוה"ר יהודה מרגליות אשר היה אב"ד זק"ק שעזרשין רב מוצהק
זנגלה וזנסתה וזחכמות המחקר כאשר יעידון יגידון חזורים הנכזדים
הנדפסים והס ס' קרזן ראשית על התלמוד , ס' אור עולם על חכמת
העצב, וס' אגדת המליצה, וס'ות פרי תזוזה, וס' עלי עדן, וס' על
אורות דרושים ומליצות, וס' צית מדות וזן ה"ר הכ"ל פמוה"ר אשר
זעליג עשה הגהות רזו' ונכזדות זספרי הרב אציו :

רלו' : כמוה"ר יעקב זן כמוה"ר יואז אליה מפאט רזו של הרב שלטי
הגזורים אור תורתו זרח זעיר פירארה זשגת ס"ו וכתז כל התלחות
אשר מלאו את סיהודים היושזים זממשלת האפיפיור זאת כל הקורות
אותם זל' זך ונקי וזדרך שיר ל' ובהפיסס זשס שלטי הגזורים זעיר
פירארה וחיזר עוד ספר פתח תקוה . וספר זוכה הזרות ונשאר
זכתוזים :

רלז' : כמוה"ר יוסף זרוך אורזינו לוח זשגת תי"ע זעיר מנעזבה והיה
חתנו של הגאון כמוה"ר נתנאל עראזוטי הנודע זשערזס שמו וחזר

מרדכי ש' גירונדי

ס' מוזמור סיר ידידות וזנות הסיר נדפסו צמנטוזה . וממנו נכר
גודל חכמתו זנגלה וזנסתר וזחכמת הסיר . וחתום צאלרותי
חזור על התכונה כ"י הרצ ז"ל שהעתיק מלשון לעז ללה"ק ועשה צו
הגהות רבות :

דלה' : כמוה' ישראל צן הר' יונתן חצר ס' אור ישראל פירוש על עשרת
הדברות נדפס צאמטרדם :

רלט' : כמוה' רר יעקב פייתוסי זעיר תונים הלך לדור צארן הקדושה וא"ח
לא זשליחות מלה לחולה לארן והדפים זליורנו ספריו מוזח יעקב
וצרית יעקב , שעות וחדוסי' על התלמוד ושיעות מהגאוניס הראשוניס
עם הגהות רבות ונכזדות ממנו מלכד דרוסיס נחמדיס והספדות שעשה
צפטירתן של לדיקיס צעוצ טעם ודעת ומחיבוריו ניכר שהיס רצ
מוצהק צג"פת +

רמ' : כמוה' רר יוסף הכהן טניגי זעיר תונים חצר חידוסיס על התלמוד
ונדפסו זליורנו צסס צני יוסף .

רמא' : כמוה' רר יוסף זכמוה' רר יעקב חצר ס' ראש יוסף פירוש על מאמרו
רז"ל נדפס צאמטרדם ש' ת"ס :

רמב' : כמוה' רר ילחק מונדולפו ובמה' חר יחיאל וינעורי חפני רומאנייס צזמן
הגאון מוה' רר נתנאל ערזוטו פייעניס ומשורריס וחצירי כמוה' רר אליה
מריקנאעי חתומיס צאלרותי פייעיסיס שירותיסיס וקינותיסיס שחצרו
צזמניס טוניס :

רמג' : כמוה' רר יוסף צן אברהם אצן נ"א ק"ר חכם קדמון מאד ופייען מופלג'
נדפס ממנו צמחזור יסן אשכנזי נוסח סיר היחוד יפה מאד וממנו ניכר
כי היס לו יד וסס צחכמת הקבלה האלדית :

רמד' : כמוה' רר יוסף צן ה"ר נוסה שמש תורתו זרחה צפולין והיס דרשן
מפואר וחצר ס' בתנת יוסף פירוש על התפלה ועל התהלים ועל

המעמדות ועל חיזה פיוטיה של מנהג אשכנז' וס' כתנת פסים פירוש
האגדה, ונדפס ורזני דורו משצחים רוז חריפותו .

רמח' : כמוה"ר יוסף אידלמאש אשכנזי היה אצ"ד צעיר מארקסוז והעיר ה'
רוחו ללכת לדור צארן הקדושה כדי להוסיף קדושה על קדושתו ואח"כ
יאל לח"ל בשליחות מלכה ואני זכיתי להתצטט מתורתו ימים רבים פה
פאדוזה, ומלאתיהו מלא תורה ברמון, זקי צנגלה וצנסתר, ושמעתי,
מפיהו חדושים רבים ה"ה כתוצים צחצורי הגדול ליקוטי שוטנים חלק
ראשון, וכתצ ספרים רבים על תנ"ך ועל גפ"ת על הקצלה ולא נדפס
מהרצ ז"ל כ"א ס' צרכת יוסף פירוש נחמד וקלר על ס' ילירה וצסופו
יש חדושים רבי' על תנ"ך ומאמרי רז"ל והיתה מנוחתו כבוד צעיר הקדש
לפת תוצ"צא זי"עא :

רמו' : כמוה"ר יוסף מפאדוזה חצר פירוש יפה על הגדה של פסח נדפס
צויניליא ס' שס"א והוליא נאור כמה ספרים ומדרשים נחמדים
עם הגהותיו צעיר מנעוזה צחצרת הסופר כמה"ר מאיר .
מפאדוזה זל"ה :

רמז' : כמוה"ר יעקב קאפיל מרגלית צכמה"ר ר' לצי מרגלית היה ממגורשי
פולין צס' ת"ח וצא לעיר ויניליא והדפיס ג' חצוריו הנחמדים קול יעקב,
מזבח יעקב, מאורות יעקב :

רמח' : כמוה"ר יהושע שלומיאל עוצדיה ידידיה צכמה"ר ר' חיים מוספיא
הלך לדור צשאלוניקו וסס הדפיס ספרו הקטן לצ יהושע צסוף ס' צרכת
יוסף הנזכר לעיל צסי ר"מה .

רמש' : כמוה"ר יהודא הלוי חסיד גדול מערי המערצ הפנימי יש צ שנים
רצות צעיר ליורנו והרצין תורה שס, חצר ס' הילולא רצא - הכולל
לימוד ליום פעירת רש"צי וצסופו חדושי' רבים על דרך הנסתר
ונדפס צליורנו על ידי החכ' רצי שלמה ועאנחנו שהוסיף צו
חדושים רבים :

רנ' : כמוה"ר יהודה צן חנין מרצני המערצ הקדמונים חיצר ס' עץ חיים

מרדכי ט' גירונדי

טעמי המלות דרך פר"ם ונדפס עם אשל לאזרהס עוזיאלנה
צליורנו :

רנא' : כמוה"רר ילחק צר מרדכי קורקום וכמוה"רר יאודה צר מרדכי פיאטילאי
וכמוה"רר ילחק מקאסעיל נוצו ומוה"רר דוד צן אזרהס מקוצו וכמוה"רר
שצתי צר ילחק זל"ל כולם רצני רומא חתומים צספר מלחמה ל"ה צשנת
תע"ד צפסק וחרס שכתוצ נגד הכופר נחמיה חיון וחצוריו :

רנב' : כמוה"רר יע צ איל מצרי אזולעפייה חתנו של מופת דורו מהר"ח
צעל עץ חיים חצר והדפיה ספר זמרת הארץ על עט"ק עזריא ושס
תראה גודל שצחה של ארץ הקדושה . וכשנפטר צלפת הספיד עליו
הרצ אמרי ספר דף קס"ז ע"א :

רנג' : כמוה"רר ילחק צב"ר שמואל חיים ספרדי צחה הסכמתו צס' האגור
הנדפס צזמן הרצ המחצר ונראה שהיה תלמידו וא"ח מצית דינו כי
הזכירו צכציד גדול וצחין לשונו הלח וההדור שילא ילח"ק לשות צשיחה
נחה נאים הדצרים למי שאמרן כנפס הרצ וכנפס התלמיד שניהס כאחד
עוציה צחכמה צתצונה וצדעת ויראת ה' יש"י עת"הן וזי"עא :

רנד' : כמוה"רר יעקב צר דוד פרוינאלל מצית דינו של הר' יעקב לנדא
כנראה מהסכמתו הנדפסת צראש ס' האגור דפוס ראשון ושני ע"ס
שהאריך צשצח הרצ המחצר צלשון הזהצ וההד"רת :

רנה' : כמוה"רר ילחק שולם אזי אמו של מה"רר דוד ויעל חכס צתורה
ורופא גדול חיצר פרוס יפה על ס' אצן סינא כאשר העיד הרצ הנ"ל
צספרו מכתס לדוד שער י"צ והציא שס מאמר מחקרי על ענין
תחלואי הגוף . והרצ המחצר מצארה על סגולות הנפס צעוצ עעס
ודעת :

רנו' : כמוה"רר יוסף שליט ריקיטי צן הח' החסיד ר' אליעזר ריקיט
(צעל מלחמות ס' עין ישראל . הנדפס צויניליאה) למח צשנת ת"ל
ליירה והלך לדור צא"י כשצא לשליחות מלוא צאיטליאה הרצ המקוצל
מו"ה צנימין הלוי רצו של הרמ"ז ונוצר לשצח צאגרות הר"מז מה"רא

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

מ.י.כ. / 408

2 | קל"ג נתיקת

4-5 | והם סתו כים

9 | עירא חקון ה.

19-20 | דרד ה

וקבלים עירא.

פמור | שיהם הזליונים

10 | הנמס

מ.י.כ. / 408

2 | קל"ג נתיבות

4-5 | והם סתו כים

9 | עירא חקון ה.

19-20 | דרד ה

וקבלים עירא.

פמור | שיהם הזליונים

10 | הנמס

Fi 1 1

Fi 1 1

כאשר העיד הרט"ל . . . זהירותיו לס' עמק הזנח הנ"ל ונתיישבו
 בארץ המערב וזה ימים ושנים זא לגור צעיר טריאסטי גדול זכמת
 סתלמוד וזעוטר מופלג כנראה מספרו טדה יחמק שיטות על הש"ס .
 טהדפיס עתה צעיר ליורנו וזפתח הספר תראה גדולי ארץ הקדושה
 שנותנים לו את השבח הראוי על חכמתו ועל נדיבותו שזנה כמה
 זתי מדרשות וקצע ישיבות זע"הק לפת וק"ק עזריא תוז"זא .

הוא זעוטר מופלג כנראה מספרו טדה יחמק שיטות על הש"ס .
 טהדפיס עתה צעיר ליורנו וזפתח הספר תראה גדולי ארץ הקדושה
 שנותנים לו את השבח הראוי על חכמתו ועל נדיבותו שזנה כמה
 זתי מדרשות וקצע ישיבות זע"הק לפת וק"ק עזריא תוז"זא .

הוא זעוטר מופלג כנראה מספרו טדה יחמק שיטות על הש"ס .
 טהדפיס עתה צעיר ליורנו וזפתח הספר תראה גדולי ארץ הקדושה
 שנותנים לו את השבח הראוי על חכמתו ועל נדיבותו שזנה כמה
 זתי מדרשות וקצע ישיבות זע"הק לפת וק"ק עזריא תוז"זא .

הוא זעוטר מופלג כנראה מספרו טדה יחמק שיטות על הש"ס .

הוא

הוא

אם יראה שיש בזה חשש
לפני ה' ואלו הן המעשים
האשר עשה ה' לי ואלו
הן המעשים אשר עשה לי

אם יראה שיש בזה חשש
לפני ה' ואלו הן המעשים
האשר עשה ה' לי ואלו
הן המעשים אשר עשה לי
אם יראה שיש בזה חשש
לפני ה' ואלו הן המעשים
האשר עשה ה' לי ואלו
הן המעשים אשר עשה לי

אם יראה שיש בזה חשש

לפני ה' ואלו הן המעשים

האשר עשה ה' לי ואלו

הן המעשים אשר עשה לי

אות הלמד

א. : כמות"רר לוי קוזין אור תורתו זרח צעיר שאלוניקי היה דרסן מפוא צעיר ויניליאה ונתצקס ציסיצה של מעלה כשהיה צן נ"צ שנה והניח דרוסים רצים והח' שמואל צנו הדפים חלק מהם צסם עליית קיר קטנה .

ב. : כמות"רר ליצ סראואל גדול צדורו ושמו הטוב צלה"ק הוא יהודה וכינויו הוא ליצ כמו שכתב הר' הגדול כמות"רר נחמיה צנו צהקדמת פירוסו לס' המעמדות הנדפס צויניליאה . וכן ראיתיו חתום צאיזה פסקים ותשובות כ"י . הרציץ תורה צויניליאה עם הגאון מוה"רר שמואל יאודה קלנאילינצוגן ונראה שילק מים על ידיו וצמותו רצה להקצר פה פאדוזה כדכתב רצינו יח"כס זל"ל צס' פחד ילחק דף י' ע"צ . והצחור המשכיל תלמידי ר' אהב צן הרבס הכולל המפורסם קרוצי וידידי רש"דל כשהלך לצקר קצרות הלדיקים פה פאדוזה מלא ליון מצבת אצן אלל הגאון מוה"רר שי"ק הנ"ל וציגיעה רצה עלה צידו לקרות חלה המרוחות צחיי קצרי כריתי לי כי לא ידעתי יום מותי

אצן זאת שמתתי . . . ליצ סראואל כן נקראתי

חדש . . . ופרט שנה עם יום לאתי

שנת שע"ז צירח זיו כצה רוחו ונשמתי

לאל עלה יש צ אור זיו שכינת אל מנוחתו

אות הלמד

א' : כמוה"רר לוי צן הרצ' ר' דוד מק"ק קאדני חיזר עשרה מיצורים נקראו
 בכלל גולת הכותרת וצפרט נקראו צטמות של עשר עטרות ונדפסו שנים
 מהם עטרת ראשי עטרת תפארת . והם חידושים נחמדים על מ'
 צרכות וסדר זרעים :

ב' : כמוה"רר ליצ סראחול הוא הגאון המפורסם מצית דינו של הגאון הגדול
 הכולל מוה"רר צן ליון לרפתי יש פסקים ממנו צס' מצצית מלחמות והוא
 מן המתירים מקוה רוויגו ונותן טעם לדצרו צפסקו הראשון עיי"ש
 דפח"ח ויאירו עיניך . וא"עג דצס' פלגי מים השיצו על דצרו עכ"פ
 טעמו ונימוקו עמו (עיין מה שכתצתי צפתח ס' מקוה ישראל למה"רי
 מפאנו ז"ל) ולכל דיצרות ולכל אמירות עינא שפיר יחזי צס"ות
 נחלת יעקצ אלפרון פסקיו העמוקים וכן צתצוצות מוה"רי הלוי הקורח
 צהם יתצסס ומאמרות עהורות שלו והר' הגדול מוה"רי העומד לנס
 עמים עמוד הימני ופעיש החזק נר ישראל הר' המוצהק נר"ו וצתצוצותיו
 הוצאו צנחלת יעקצ סי' מ"א ומ"ג חתס צצנת סס"ד וצסי' נ"א חתס
 צס' שע"צ וצסי' נ' מוכח שהרצין תורה הרצה עט"צ וצסי' נ"א מוכח
 שהר' נחלת יעקצ הוא תלמידו והר' צעל הלצושים צסוף חלק אצן
 העזר צתצוצה על אותו צחור כהן שקידש גרושה כתצ וז"ל : אך
 לכבוד הגאון מוה"רר ליצ סראחול נר"ו שלא להשיצ פניו ריקס אוסיף
 נופך משלי יתר על פסקו המודפס וכ"ו וצתצוצות מה"רי הלוי נמלאו
 הסכמות וחתימות רצות מהגאון הנ"ל על פסקי הרצ המחצר זל"ל .

ג' : כמוה"רר ליצ צמוה"רר שמואל אופנהיים מדייני ק"ק גלוגה רצתי היה
 מדקדק הרצה וחיצר ס' מטה יהודה לצחר צרכת המוזן והפיוטיס שנהגו

ונראה כי שני חרוזות אלה הוסיפוס דצני דורו לחקקם ולהוסיפם על הליון אשר כתב הרב ז"ל בחייו :

וזתחלת ס' זאר שצע להגאון מוה"רר יששכר צער זר ישראל ח"צ"ד
 דכל מדינות פריאול כתוב : זה לשון האגרת שכתב הגאון המופלא
 מאור הגולה כמוה"רר ליב סרוואל י"ץ אל הרב המחזר כששלח לו הסכמות
 גאוני עולם מארץ ישראל עש"צ וחתם בשנת ה"ע"צ : ויש, לו תשובות.
 חתימות . והסכמות צ"ס"ות הרב הגדול מה"רר יעקב לצית הגוי ז"ל
 צסי' ג' על דצר עירוב זה"כ והרב המחזר סקיל וערי עמו בכבוד גדול
 והוא משיב לו בפלפול עלום משם והלאה וכן צסי' י"ו עלה בהסכמה
 עם ה"ה צענין ת"ח לוי שאינו מחוייב לילוק על ידי כהן הדיוט עש"צ
 דפ"חח : וצסי' י"ח יחירו דצרו צנדון שותפות כדי להעמיד סצרת
 הרש"צא ומחרי"צל על הדין ועל האמת צסצרות ישראל והרב המחזר
 בתצ אליו צזה הלשון צסי' ז' המחזר הגדול המחיר לארץ ולדריס סיני
 ועוקר הרים הרב הגדול כמוה"רר נר"ו צאתי צקידה והסתחוויה וכו' :
 גם צסי' ב"א צאה תשובתו לקיים דצרי ה"ה וה"ראם : וכן צסי' כ"צ
 וב"ג צאה הסכמתו עם הסכמת הגאון רצינו צן ליון לרפתי ז"ל .
 וכן הרב הגדול רצינו ליב סרוואל פיהו פתח צחכמה צתצונה וצדעת
 צסי' כ"ז ב"ח ב"ט והנמשכים עש"צ :

ג' : כמה"ר ליאון קלעי מוכתר צענוה וצחסידות משכים ומעריצ לצתי
 כנסיות ולצתי מדרשות ורצים השיצ מעון זכות הרצים תלוי צו כמ"ס
 הר' צאר ילחק צהספרו :

ד' : לצנת הספיר פי' עה"ת על דרך הקצלה הזכירו צס' צית נאמן
 דרשות :

ה' : כמה"רר לוי נחמיאש בר"ו נתגדל צין רצני עיר ואם צישראל שאלוניקי
 ואח"כ עצר לשכון בצוד צארץ הקדושה ירושלים ת"ו וצצנת תר"ת
 ילא צצלחות עה"ק מצרון ת"ו צמצרת המסיד מה"רר ילחק פרמי
 נר"ו ואני זכיתי לקבל פניו ולהתצסם צחכמתו מדש ימים פה
 פאדוזה צמדש השלישי שנת ה"ת"רע וראיתי פירושו על הזוהר
 הקדוש ב"י ושמעתי ממנו מדושים רצים על תנ"ך ומאמרי ר"זל

לומר כליל וזיוס ש"ק ונדפס באופיאנך ש' תפ"א ויש בתחלתו מעשה
נורא שנדפס ג"כ בקונטרס שומרי מקדש בסופו עש"ז :

ד' : כמוה"רר ליב מאיירט לאקניר חנם מקובל הזכירו הרצ צרכת עוז
עה"ת :

ה' : כמוה"רר ליב חקראקא הנקרא חסיד, הרצ כבוד חכמים הציא תקנותי
להלכות שנת :

ע"כ הגיעו דברי פי חנם ח"ן צספר זכר לדיקים לצרבה צמערבת למ"ד :

ויש לו עוד דיוטים עה"ת ופסקים שונים ה' ישמרהו ויחייהו עוד
רבות שנים :

למודי פושעים ולמודים אחרים להגאון מוה"ר ר' ישעיהו זסאן זל"ל בעל
סו"ת לחמי תודה ותודת שלמים, קובץ שצד"פים דרשות כ"י נמלאו
אלל ר' חיים מיכל :

CHAPTER I

1776

1. The first Continental Congress met in Philadelphia on September 5, 1774, to discuss the Intolerable Acts. The delegates from twelve colonies gathered in the City Hall to discuss the British measures that had been passed in response to the Boston Tea Party.

2. On October 4, 1774, the Congress adopted a Declaration of Rights and Grievances, which asserted the rights of the colonists and demanded that the British government respect them. This document was a direct challenge to the authority of the British Parliament.

3. The Congress then adopted a Declaration of Independence on July 4, 1776, which formally declared the colonies to be free and independent states. This document was signed by the delegates to the Second Continental Congress and marked the beginning of the United States as a sovereign nation. The Declaration of Independence was a bold statement of the colonists' desire for self-governance and their rejection of British rule.

המם

אות

- א' : מהח"רר משולם מוולטירה חזר קונטריס צסגולת האצנים עוזות ומרגליות
 וצמלכת הלכת הכסף והזהב צחכמה צתצונה וצדעת : כן כתב
 מה"רר אצרהס הרופא שער אריה צשלטי הגינזורים דף נ"ט ע"א :
- ב' : מה"ח"ר מאיר מפאדוזה ספר מוצהק צסת"וס ומגיה ספרים רצים
 שנדפסו על ידו צעיר מנטוזה חזר ס' רמזי התגים הוצאו דצריו צס'
 שלטי הגינזורים הנ"ל והעיד עליו הרצ הנוכר שנתצ מ"ג ספרי תורות
 ונצדקו צנל גלילות איטלייאה והוכשרו כולם ולא נמא שום חכס ומ"ץ
 מהרהר אחריהם או פוסל אותם .
- ג' : רצינו משה צ"ר שס טוב די ליאון זנו"קל מקוצל מופלא אור תורתו זרת
 צעולם צשנת חונשת אלפים וחמישים באשר העיד הוא עלמו צהקדמת
 ס' המשקל שלו שנקרא ג"כ הנפש החכמה הנדפס צעיר צאזיליאה ונמלא
 גם כן כ"י צידי צמהדורות שונות וה"רס קורדווירו זנ"ל מזכירו צכצוד
 גדול צס' הפ"רדס שער המכריעין פרק ו' שער פרטי השמות ושער
 הכנויים וצכמה מקומות אחרות ומציא לשונות הרצ ז"ל מספרים אחרים
 שחיצר הלא הם סי' השס . ס' הרמון . ס' אור זרועי ואני
 ראיתי ס' שקל הקדש שלו כ"י והוצא לשון ספר זה על חזרת ש"ץ חני
 ה' אלדינס אמת מהגאון הרד"צו צתשוצותיו דפוס ליחרנו ח"ג סי'
 נ"ה והרצ הדרת קדש צפי' פסוק שמע ישראל הזכיר ספרו שושן עדות
 שרשס ג"כ הרצ עלמו צהקדמת ספרו שקל הקדש . ונמלא צידי ס'
 משכן העדות כ"י להרצ זנ"ל וצס' חמדת ימים חלק ד' דף כ"ז ע"א
 הציא מעסה נורא מהרצ זלכ"ה המעיד גדולתו וקדושתו צשמים
 ממעל :

חמ"ם

מערכת

א' : כמוה"ר משה זכות זלו"קל היה רב צוינליאה ואח"כ צמנטוזה כמ"ס הרב שה"ג ח"א וראיתי כ"י צעיר ריגיו ס' יסוד עולם והוא שיחת חכמים צלסון וצמסקל והמדצרים הם אצרהס והרן . לוט נחור מלכה נמרוד אליעזר רועי אצרהס וכדומה והוא חצור נאה מאד ונולאתי צגיליון ס' ראשית חכמה של כה"ר יעקב כהן צרוך ויעלי זלה"ה סכתוצ שס וז"ל : אמרו על כמוה"ר משה זכות זל"ל שכשהיה נער קען והיה לומד גוזמות רצ"צח וסזר מאמרי רז"ל התמוהים שאלו לו משה צני תאמין אותם כפשוטן ? ויען להם אני מאמין אותם כפשוטן ממש : ואז הרצנים אמרו עליו מוצטחים אנחנו שירה הוראות צישראל עכ"ל ושמעתי שצילדותו למד לסון לחטין וכשהגדיל ועמד על דעתו הרחצה התענה מ' תעניות כדי שיסתבך ממנו לפי שהיה אומר שהוא לסון הקליפה ולא יעמוד יחדיו עם רזי התורה וסודותיה שהוא היה מתאווה אליהם : ומשה עלה אל האלהים ציום צ' של חג הסוכות ס' תנ"ח לש"ק והניחו המטה צחצר צה"כ ציום שאחריו להספידו וקראו עליו פסוק ותנח התי"צה (ר"ל מילולו) צחדס השציעי צסצעה עשר יום לחדס זי"עא :

ב' : כמוה"ר מנחם ריקנאטי אחד מרצני פירארה צומן הרצנים צורגי ומנלילסי זלה"ה יש צידי הרצה פסקים כ"י ממנו וא' מהס לאסור לחדס ציור וכיור ארון ע"י גוי צחש"מ נגד מוי שרצה להתיר ומתום צס' התי"ג וא' מהס צסציל מעשה זר שאירע צליל א' י"ע של ר"ה ס' התי"ד שמת צחור א' וע"פי הודאת חכס הורידו המת ע"י ישראל מאיגרא דמא לצירא עמיקתא כדי שיוכלו ה'סני' לילך לצ"הכ והוא צווח

ה' : כמות רר מנדיל אזי זמרה למח צשנת השל"ד צעיר תלמסאן כאשר העיד עליו חזרו ואוהבו מוה"ר רר אזרהס גזיסון ז"ל כל צסוף ספרו עומר השנחה וסה הוצאו פיועס גכזדים ושירים יפס מהחכס זלה"ה המעידים על גדל חכמתו ודזיקותו זאלהי ישראל וצתורתו הקדושה וקרואו גדול המשוררים :

ו' : כמות רר מאיר אזי זמרה נגדס מספרד צשנת גרים עם חזרו הרצ עומר השנחה נכתוז סס דף קל"ד והלך להרצין תורה צעיר תלמסאן וסס תמלא טעס לכינוי משפחת גזיסון סל הרצ הנ"ל ז"ל :

ז' : כמות רר מייפון ז' דאנן אחד מהמשוררים שלמחו צדור הרצ עומר השנחה ינזכר צסוף הספר הנ"ל לשצח מה"רא גזיסון שכתב ל צכצוד גדול :

ח' : כמות רר משה חנין צכמ"ר פרחיה ז"ל, מה"רס פאדוזה הריץ לו תסוזה צסי' ס"ח צלסון אהצה וחצה ע"ע שצועה על דעת רצים וכתב סס שצ אותו זמן כמלא צעיר ויניזייה (ויניזיאה) עמוס התלחות צעסקי לרכי הגליל וקסה עלי (אומר מה"רס ז"ל) להסיצ צדצרי תורה אס לא צאהלי צצית מנוחתי שהוא כעת צפדוזה אשר שמה קצוע לי מקוס צין העמודים שלי לעסוק צדצרי תורה צצית מדרסי אשר הספרים והחצורים נכונים לי שמה. צכן צקסתי משלוחכס שינותין עד אסוצ לציתי ואז אענה אשר צלצצי. ולא נתקרר רוחו צאמרו כי דרכו לפניו וכי האניה מוכנת ליפרד ולא יוכל להמתין וכ"ו עס"צ .

ט' : כמות רר משולם קוסי, אהוצו מה"רס פדוזה הריץ לו תסוזה צסי' פ"צ :

י' : כמות רר משה נגרין מתלמידי הא"רי ז"ל חסיד ומקוצל צכל הארץ ילא תהלותיו צהגהותיו הנחונדות שכתב על ס' היראה להרצ החסיד רציני יונה ז"ל וצאולרות ספרי הונוח ר' חיים צן יוסף מיכל ז"ל כמלאו ציאוריו על תהלים ועל משלי קראו לוית חן .

יא' : הרצ החסיד נדיק יסוד עולם המקוצל הקדוש התנא האלקי נר ישראל רצינו משה חיים לולאעו פר"ח כארז' צלצנון צמחנה אלהים זה פאדוזה ונולד ליע"קצ איש תס ישר וירא אלהים צשנת הת"סז לפ"ג . עיין מה

ככרוכיא על זה ומפיו לפידים יהלכו מפני איסור העילטול ומפני עגמת
נפש וזזיון קרוזיו והסכימו עמו כמוה"ר ר' שמחה לולאטו כמוה"ר יעקב
צב"ר משה הלוי וכמוה"ר שמואל אצואצ ז"ל : ועוד יש זידי פסקים
אחרים וא' מהם צחמות האמת ושואליו ומצקטיו פתחו לו צאלה הדברים
לאמר . נשיא אלדים אתה צתוכנו .

אך צהיות שגזר צו החשק הלכך היה מתענה תמיד ויושצ כל היום מעוטף
צטלית ותפילין צצה"כ ומתפלל לאלהיו שיפקח שכלו . ויהי יום א'
שהיה צתענית נראה אליו צצ"הכ מלאך ה' צדמות איש וכוס מלא מים
צידו ואמר לו שתה כי מן היום אשר נתת לצך להצין ולהתענות לפני
אלהיך נשמעו דבריך והוא היה ממאן מפני התענית . וחזר המלאך
ויאמר לו שתה, ושתה . ומאז להלכה הרחיצה דעתו למאוד והלליח
צלימודו . והעיד לי ת"ח א' מיולאי חלניו שדבר זה ראה כתוצ צכו
א' שהיה מהרצנים ריקנאטי ז"ל : ויש לחקור על זה היאך הותר ל'
לשתות מאחר שהיה צתענית ואיך שמע למלאך צזה דהא ר' יהושע לא
שמע לצת קול והשיצ לא צשמים היא ? ושאל יש צש"ע סי' תקס"ח
דין צ', ונדר הרצ ריקנאטי צכ"הג היה . ועיין שם הגדולים
ח"א דף ל"א ע"א צאורך ענין דומה לזה צשאלות מן השמים .
והרצ ריקנאטי זכה שצנו וצן צנו היו תורי הוראות צישראל ח"ן
של צה"כ ספרדים צעיר הזאת ונתקיים צו פסוק . לא ימוש
מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' בפירוש רז"ל תורה חוזרת על
אכסניא שלה זיע"א .

נע' הרצ המופלא המקוצל האלהי החסיד כמוה"ר משה חייה לולאטו
זנו"קל מעיר פאדוזה צזמן הגאון כמוה"ר לאמפרונטי כמוה"ר רצך כמוה"ר
ישעיהו צסאן רצו של, הרצ ז"ל הנקרא צפי הכל הרצ המגיד של ק"ק
פאדוזה מפני שממנו שמעו שהיה המלאך מדבר עמו והיה לו מגיד מן
השמים כמו הרצ מה"ר יוסף קארו זנו"קל שהיה מגלה לו סודות ורזי
התורה : ועל זה נחלקו רצני דורו לשתי כתות . הללו מיימינים
לזכותו הרצ המפורסם גאון דורו מוה"ר ישעיהו צסאן רצו . והרצ
החסיד מקוצל אלדי כמוה"ר צנימין הכהן מריגייו שהפיל תחינתו לפניו
שישאל מהמגיד סיבת חולייו . והרצ המופלא ח"ק כמוה"ר יעקב
אצואצ צן הגאון החסיד צעל דבר שמואל ז"ל . והרצ החסי
מוה"ר ישראל קמחי צעל עצודת ישראל . וכמוה"ר כלצו ורצנ

שבתצתי עליו זכרם חמד חלק שני מן דף נ"ב עד דף ס"ז .

י"ב : הגאון רבינו מאיר קאלענאילנצוגן הנקרא צפי הפוסקים מה"רס מפאדובה, וזכו הגאון מה"ר שמואל יאודה קלנאילנצוגן, עיין מה שבתצתי עליהם זכרם חמד מחצרת שליטת דף ל"א עד ל"ו .

י"ג : מה"ר מיכאל זכמה"ר משה הכהן בן הרב הגדול צעל משפט לדק . כמוה"ר מיכאל הכהן הדפוס והגיה ס' עת לחנכה : ומר אציו כמוה"ר משה הכהן חצר ס' עט סופר וספרים אחרים להורות דרך כתיבת אגרות והלכות זלשון לח ויפה, מלמד הגותיו לס' שערי ירושלים וס' דברי יוסף, ושלשתם היתה מנוחתם כבוד צעיר הקדש ירושלים . תו"צ 33 .

י"ד : כמוה"ר משה זמה"ר ילחק מתושבי צריסק, חצר ס', מפרט מטאים ונדפס צויכיליאה, והקראו צו יתעורר בתוכו רוח עברה וקדושה .

י"ו : כמוה"ר מרדכי בן כמוה"ר יעקב זלמן מרזני פירארה הקדמונים חצר ס' מגלת נהרות, ויש לו שיר יפה בהקדמת ס' ערך ערוך . והרב פחד ילחק למפרונועי הזכירו לשבח בכל חצורו, והציא מהערותיו ותשובותיו .

י"ז : כמוה"ר משה זכ"ר חיים בן כה"ר שם עוז פיזאנטי ז"ל חצר ס' חקת הפסח פירוש על הגדה, נר מנוה פירוש על האזהרות לר"ם בן גזירול, וס' ישע אלהים פי' על הושענות, ונדפסו שלשתם צשאלוניקי שנת שכ"ט :

י"ח : כמוה"ר מסעוד בן גנון, רב גדול צתורה צחסידות וצקדושה יתירה, זרח צערי המערב צימים קדמונים, וזכה לגילוי אליהו הנביא ז"ל בדכתוב צפתח שער שו"ת יבין וצועז . וצסוף ס' הכ"ל נדפס אחד מחצורי הרב ז"ל צשם זרע רב, דרשות נחמדות, ועוד לו חצורים רבים .

י"ח : כמוה"ר משה אליהו סיניגאליה בן החכם ר' שלמה יאודה ז"ל הנזכר צס' משמרת הבן, ילק מים על ידי הרב אציו והגאון מה"ר ין

ליוורנו ומה"רי אירגאז צעל דברי יוסף ושומר אמונים וכמו"ה רר
 אציעד ש"ס באזיליאה וכמוה"ר שמשון רומניס וכמוה"ר דוד חיים
 פינלי רצני מנטוזה וכמוה"ר ריי לאמפרונטי צעל פחד ילחק, והללו
 משמאילים לחוצתו ומדצרים תועה על סודותיו ועל דבריו כמו החכם ר'
 משה חגיז ורצני פרנקפורט וזרלין . וצעודו נער שדו ציה נרגא
 לאמר דכיון שלא היה נשוי אי אפשר שיהיה צמעלת הרש"צ ע"ה. ואח"כ
 בשסרה ממנו תלונה זו כי לקח לו לאשה את צת הרצ המקוצל האלה
 כמוה"ר דוד פינלי אצ"ד ומ"ץ צק"ק מנטוזה היו אומרים מקנאיו דחון
 מארץ הקדושה אי אפשר שיזכה להסגה גדולה כמוה מלד הקדושה, והגישו
 לומר דכל מה שמראה מכחו וחריפותו לא היה אלא מבח חכמתו
 וחריפותו . וגזרו דברי ריבות על זה עד שהרצ לולא עו סגר מתניו
 ונסע ללכת לארץ ישראל וצהגיעו לעכו כתצקש צישיצה של מעלה :
 וגם זה המאורע נחלק לשני -- טעמים כי גריו וקטגוריו אמרו ראו
 מזה עלתה צידו והרי זה אות כי מן השמיה לא הסכימו על ידו
 והקדוש החסיד מוה"ר ישעיהו צסאן רצו השיצ דאדרצא זה מוכית
 יותר גדול נשמתו ושהיה אור גדול ומפני שהיה ניגון כשמת משה רצינו
 ע"ה כמו שהיה גם כן שמו משה הילכך לא זכה כמוהו ליכנס לארץ
 ישראל אלו תורף דבריו ומאורעיו בקילור נמרץ והדצרים ארוכים .
 אמנם מעלת החכם השלם החסיד ר' יאודה חי מלאוידה ה' ירפאהו
 רפואה שלימה יחד עמי הדיצור הרצה פעמים על זה . וגם פסחור
 מעיר פאדוזה שהלך שם ואמר לי שיש עדין צית מדרשו וספר לי נפלאות
 גדולות מהרצ המגיד ז"ל ומכללם שהרצ הגאון הגדול כמוה"ר ר' ילחק
 לאמפרונטי ז"ל היה אומר שצעיניו ראהו עומד וכותב הסודות ובהרף
 עין היה ממלא דף גדול צמבתצו מה שאין צ"ו יכול לעשות אם לא
 צסייעתא דשמיא ודרך נס . וסיפר לי עוד שפעם אחת הלך שם
 לפאדוזה חכם אחד ממשפחת כהנים שצעירנו (זה היה נחמיה שנקרא
 אח"כ חרמיה פהן) שאח"כ נעשה ישמעאלי וציקש לילך עמו צעוד
 שהיה מתעסק לילך לעשות קצלת שצת חון לעיר ואמרו לו תלמידיו הרצ
 הגדול כמוה"ר ר' יעקב חזק וכמוה"ר משה דוד ואליו וכמוה"ר ישראל
 חזקיה עריויס רצינו יש צחון כאן החכם פלוני אורח שרובה לשאול
 צשלומו ולילך עמנו והוא נאנה על זה והשיצ להם ח"ו אל יצא דכבר
 אין עוד תקוה לנשמתו . ואז נשהשיצ דצרים אלו היה אומר חכם

ז"ל. צעל זרע אמת . הרצין תורה צתלמידים חמשים שנה צעיר מולדתו מודנה והיה צעל לדקה ואפטרופוס גדול לעניים, וצסוף ימיו קצלוהו עליהם לראש ולקלין צני קהלתו, ונפטר צטיבה עוצה צן פ"ו שנים ציוס ר"ח אייר שנת תר"ע, והניח אחריו סס עוצ על מדותיו הטובות, מלצד דרושים וחדושים רצים, ופסקים שונים שנתוכח עם רצני דורו, קלתס גמלאו כתוצים צשו"ת הרצ הותיק כמוה"רר אלישמע מאיר פאדוצאני ז"ל כ"י . ואני הספדתי עליו פה פאדוצה צסדר האיש אשר יצחר ה' הוא הקדוש זיע"א .

ש" : כמה"ר מלליח עוצדיה, תורה וגדולה צמקום אחד, כל היום יושצ ושונה צמדרשו צאנקונא וצפירארה, הדפיס ס' חזון עוצדיה, יין הרקח, וישנח ישראל, שאסף וקצן מספרי גדולי ישראל, ונתנס צמתנה לרצנן ולתלמידיהו, תמ"ך .

ב' : כמה"ר מלאכי קולורני, חצר ס' מגלת ספר צמלינה יפה, כ"י אלף המנוח ר' חיים צן יוסף מיכל, כזמוכח צרשינותו סימן תק"נו .

כ"א : כמה"ר מנחם צר שגמה חכס קדמון חצר פירוש על התורה צסס שכל עוצ ונשאר צנתו"צים . ופירוש על קהלת נדפס צעיר המצורגו צשנת תק"כד . ושיצחוהו חכמים על רוחצ דעתו :

כ"ב : כמה"ר מנדים די קאשטרו ספרדי פרח צעיר אמשטרדס הוא היה הראשון שהדפיס והעתיק חמשה חומשי תורה ללשון ספרדי כמ"ס די רו"סי צספרו ח"צ דף ס"צ .

כ"ג : כמוה"רר משה די מרקאדו צזמן הרצ גצעת שאול חצר פירוש על תהלים וקהלת ונדפסו צאמשטרדס אחרי מותו :

כ"ד : כמה"ר משה צר דניאל מרצני זאלקווא צדור העצר חיצר ספר סוגיות התלמוד והדפיסו סס צשנת התל"ג כדי לצחר מלות חמורות שצתלמוד ושיצחוהו חכמי דורו על החצור הקלר הלז :

כ"ה כמוה"רר משה צן יוסף מעיר אליסינה צספרד העתיק מלשון ערצ ללשון הקדש שני פירושים על ספר יצירה א' מרצינו סעדיה גאון וא' מרצינו ביסיס וגמלאו ציד ד"י רו"סי כמ"ס צת"צ דף ס"ז :

בחזקת כשרות צפני הכל והיה לומד בתורה . וצע"והר אחר זמן
 נתגלתה חרפתו צקהל כי הכאים את פיהו (וזה רמזו גם הרצ פחד
 ילחק ערך דגים וסימנס דף פ"ו) וכאלה וכאלה נפלחות רבות סופר
 לי מפי מגידי האמת צשצחו של הרצ המגיד זלה"ה ואכ"מל הרצ החסיד
 הנ"ל חיזר צנערותו ספר לשון למודים על חכמת המליצה והלומד צו לא
 ילטרך לינק מספרי נכרים כדי להתלמד לדרוש כמנהג דרושי ערי
 איטלייאה יען וציען צו ימלא צלשון גח ונקי כל מה שילמדו הנכרים
 צשפת יתר ולא עוד אלא דסס מורה צאלצע כל לורות חכמת המליצה
 שנמלאו והיו צספרי תורתינו הקדושה והוא ספר חסוד ונחמד ונלרך
 הרצה לדרשנים של ערי איטלייאה לא יערב'נו זה צ וזכוכית . וזאת
 עלתי לצחורים שרוליס לחנך עלמס צחכמת הדרוש שיצחו זה הספר ויקראו
 צו פעס ושתים ולא ילטרבו להספיק עלמס צילדי נכרים . וכסהרצ
 הגדול מח"ל עבר לעיר אמטרדס חיזר והדפיס סס שלשה חיזורים
 יקרים אחד הוא דרך תצונות על דרכי ההתצוננות וההשכלה צכל דרכי
 התלמוד ויסודות הפלפול צדרך קלרה . וספר לישרים תהלה אין
 ערוך אליו צמשקל השירים , וספר מסילת ישרים כולל כל ענייני
 מוסר ויראת ה' . והאמת לא יוכחש כי הרצ הנ"ל היה חסיד
 צמדותיו וצמעשיו הרצה . ונפיס חיליה צאוריתא . והיה פלפלא
 חריפא ועוד לו עשר ידות צכל חכמה ומדע אלא שנתקנאו צו המקטרגים
 עליו מפני שכתצ זוהר אחר מחדש ותהלים אחר . אמנס רוח הקדש
 שרתה צצית מדרשו ומלאך מגיד מדצר כאשר לשמע און שמענו מפי
 רצנים חסידים תלמידי נאמנים צמאמרס . ואני שמעתי מפי כמוה"רר
 שלמה דוד מהצקנים נר"ו מ"ן צק"ק לבגו שצהיותו צפאריז סיפר איש
 נאמן שרצ גדול וחסי' כש"ת מוה"רר מלאכי העיד לו שנמלא צעכו
 כשגפטר הרצ לולאטו ששימשו איזה ימים קודס פעירתו ומלאו עכו מאד
 וצשציל זה טרח עלמו להוליכו לקצרו צארן ישראל זי"עא . ואחר
 שנתצקס צישיצה של מעלה נדפס צאמטרדס חיזור אחר מהרצ ז"ל שמו
 דרך חכמה ונלוה אליו מאמר על האגדות נאמר על העיקרים . מאמר
 החכמה והסכימו על הספר הזה הרצנים המפורסמים שצק"ק אמטרדס
 והרצ המקוצל כמוה"רר אצרהס עוצייאנה (צעל אשל אצרהס וען סחיים
 על המלוות) והפליגו לספר צשצח מוה"רר משה חיים לולאטו המחצר
 וקראו אותו הרצ המופלא המקוצל האלהי זכותו יגן צעדינו אכ"יר :

מרדכי גירונדי על

כ"ו: כמוה"רר מאיר מגינו לרפתי תוסב ויניליאה הלך לדור צעיר רומה
והדפוס שם בשנת הס"מח אל תקפ"ח לתשצונס איזה מאמרים מחקרים
על אופן מעשה ושירת המשי. ושלחם צמתנה לאפיפיור שיש"טו
החמישי כדכתב ד"י רו"סי צספרו ח"צ דף י"ח וי"ע עט"ז:

כ"ז: כמה"רר משה שמואל צר סעדיה הדפוס צויניליאה בשנת ש"מ"ה ציאור
על פירוש ר"א ח'ן עזרא על התורה. ועוד חיבר פירוש על ס' שמות
ונשאר צנתו"צים עיין ד"י רו"סי דף ס"ח צאורך:

כח: כמוה"רר משה פרוינאלו צן הגאון ראש לדרשני איטליאה שצימנו
כמה"רר דוד פרוינאלו זלה"ה מרצנן קדישי שנמתו צעיר מנטוזה צזמן
הדמ"ע ומה"רס פאדוזה וצנו מוה"רר שמואל יאודה קנזילצוגן זל"וקל
כתב השגות לספר מאור עינים מן האדומים ונדפסו מקלתה צסוף ספר
הנ"ל וצשגס כי המחבר השיצ עליהם, עוד חזר הגאון הלזיק משה הנ"ל
לכתוב על הנוחצר צתוקף גדול והנס חתומים צאולרות עכ קוצן
תשובות מהרצ ר' משה הנ"ל. וכתב פסקים רצים על כל ד' חלקי
הדמ"צס מקלתה נדפסו צויניליאה צענין גט א'. ורוצס נשאר
צכתוצים אלל רצני מנטוזה. וחזר כללי הדקדוק על משקל הסיר
ונדפסו צמנטוזה תחת שם צסס קדמון. ופירסס נכדו כמה"רר
אליעזר פרוינאלו. והרצ גור אריה צציאוריו לד' חלקי ש"ע הנדפס
צמנטוזה הציא תשובות והוראות הגאון ז"לל אשר הינ זיו עירו.
ופאר דורו גשונחני הזה שהכל מרילין לו אגרותיהם ותשובותיהן
ומ"שה עלה אל האלדים צן שלשה ושצעים שנה ציוס ליה גדליה שנת
הס"לו כמ"ס הרצ הגדול צעל נפולות יהודה צהספדו וישא משלו
ויאמר (נפולות יאודה דף קמו' ע"א. וק"כד ע"צ צדרוש ירידת
פלאים סימן ל"ג)

יהי השמש צאה אשר צעולס אורה' היתה זורחת וכ"ו הוא המאור הגדול
מרנא ורצנא כמוה"רר משה פרוינאלו זל"ל לצבר עולם יהיה לדיק כי
עמו מקור חיים צאורו ראיתי אור (אח"כ האריך הרצ הספדן לפרש פסוקים
ומאמרים לכבוד הנפש משה איש האלדים דף קנ"ד ע"ש כתב) הן כל
אלה לדקו יחד צארון האלדים וצספר התורה הזה כי אנחנו על
סיפור שצחיו כי היה חמרו זך ונקי כעלם השמים לטוהר נקי כפי' וצר

ד' : כמוה"ר מרדכי שמואל דכמ"ר מנחם מפיסארו ח: מרזני פירארה יש
 זידי מוננו פסק לענין ירושה מרזני עירו וחתום זשנת הת"ח .
 וחתום שם לראש הר"ף מונליליסי וה"ר ילחק ידידיה צורגו ועוד יש
 זידי כתב תוכחה שכתבו רזני פירארה למוננים שצק"ק מונפיראטו על
 המצקסים להסיג גזול רעיהם להלוות לגוי צריזית והרצ חתום
 שם עמהם :

ה' : כמוה"ר מהללאל הללויה ונאוי"א כו"צא אחד מרזני אנקונא זזמן
 מהר"רי פירמו, יש זידי פסק כ"י ממונו לפסול ס"ת שדצקו עליו מצחוק
 קלפיים דקים צדצק היינו קו"לא עידם"א ונסו כל התפירות עד
 שיתקנו אותו ומוכח משם שהיה לו מחלוקת זזה עם מה"רי פירמו
 הנ"ל ופירש השמלה לפני אלופי פירארה כדי שיצחנו האמת עם
 מי? (ונ"ל שיש להקל ולהתיר הס"ת כדי שלא לאצד כמה שמות
 הקדש) והרצ ועד לחכמים כתב שראה ס' קודש הלולים פי' פשוט
 עה"ת . מספר הלל גמור פסקים לענין דינא . מספר מהללאל
 שירים וחדות להרצ הזו זל"ה :

ו' : כמוה"ר מנחם זכה"ר אלחנן קזים אחד מרזני פירארה (מ"ר ניהו
 הרצ המחצר שלום הצ"ת . וחידושי שנת וחולין כ"י שסזכיר הרצ שם
 הגדולים ח"צ מערכת שי"ן) אציו של הר"ר חנניה זעל קנאת סופרים
 וחק לישראל שמו הולך וגדל וטוב זין ספרי רזני דורו והרצ דצר שמואל
 סי' ע"ט כתב לו זכצוד גדול עש"צ דפח"ח ויש זידי הרצה פסקים ממונו
 כ"י כתוצים זשנת תי"ח עם הסכנות הרזנים צורנו ומונליליסי. וצקוצן
 תצורו רזני איטלייא ראיתי דינא לזכות אצ שהיו לו י"צ זנים לפטרו
 לפרוע מסיס וארנוניות ועולות הלצור מאחר שפטרו המלך מכח דינא
 דמלכותא וחוקי המלכות . אמנם אעפ"יכ כזני מנטוזה שהוצררו
 לדון זנדון פסקו להפך והפכו לזכות את הק"קי : ומה"רס קזים
 נפטר זשחרית עש"ק ושגו צרוחה צעירו להמתין לקצרו עד מש"ק ועצרו
 על זל תלין ולא פטרהו מדין חיצוע הקצר ונתרעם על זה הרצ מה
 טוב כמ"ס צפי' ערך קצורת חנם הזיאו העיקרי הד"ט י"ד סי' ל"ה
 אות ח' :

ז' : כמוה"ר משה אלטארס מרזני וינליאה זזמן הר"ר יא"מ וה"רש

תולדות גדולי ישראל וגדולי איטליאה והערות מהלעיר
מרדכי גירונדי על

לכך צמדות המעולות וצמנות התירות והיה אור חכמתו מאיר פניו כי
קרן עור פניו וייראו מגשת חליו, נילון היה יולא ונמנו לחון כי צאורו
ראו אור כי יהל היושעים לפניו צמכון שצתו, גם ונוגה נגדו נתפשע
אורו לכאן ו לכאן צכל מקום אשר הזכיר את שמו כי היו צכל המקומות
מרילים לו אגרות צשאלות יקרות נשגבות עד היותו צהוראותיו ונצטח
כל קלוי ארץ וים רחוקים, היו העשוקים והדלים מתחממים כנגד אורו
כי היה מלילס מיד עושקיהם כח, והיו צני אדם מתנשאים לעמתו
צאש שלהצת התשוקה להדמות חליו ללכת צדרכיו, והולידה תורתו
תלמידיו מעולים והלמיחה חצורים יקרים חליהם המעיינוס ידרושו,
ועתה צעונותינו השמש הזה ישת חסך סתרו ויכל משה מדצר
חתנו ויתן על פניו מסוה וישס מאפל צינו וצינינו ואומר אך חסך
ישופנו ולילה אור צעדנו, ואולם עודנו נאנח צצצרון מתנים חליך נפשי
אשא תפארת עוזי משה איש החלקים ואסצ את פני דצורו חליך כצודי
ומרים ראשי להודיעך קושע אמרי אמת כי צמקום ועדה שס תהא
גילה כי עם גודל צערי ויגוני לא חוכל להתעלס מהשיצ את לצי לשוש
עליך לעוז על גודל הללחתך זו קנית כי אמנס צטוצ לכצ אשמוח משה
צמתנת חלקך ממה שידעתי נאמנה כי ילאתה נשמתך מאפלת הגוף הנגוף
ועלתה למקום אורה ושמחה למגדל עוז הנלחיות, היא מרומים תשכון
מלוות סלעים משגצה לחמה נתן מימיה נאמנים צהתענגה תנויד על
נהרי נחלי דצס וחמאה, שס היא דצקה צחלקיה וכליל תפארת צראשה
נתת צעמדה לפניך על הר סיני לעסוק תמיד צתורה הנתונה עליו שס
היא יושצת ונהנית מזיו שכינה ומלך ציופיו תחזינה עיניה עכ"ל הרצ
הספדן זל"ל, מכאן אתה רואה כמה גדלה מעלת האיש מש"ה הנ"ל
צעיני דצני דורו ונודע צשערים המלויינים צהלכה צספרי הפוסקים צסס
הר"מף כאשר תראה להרצ גור אריה הלוי צהגהותיו לש"ע ד' חלקים
דפוס מנטוזה והרצ הנ"ל יולא ליגע הדפסת ספר תקוני הזוהר הקדוש
בנראה מפסקו הצהיר הנדפס שס דפוס מנטוזה אפס קלהו תראה
דפוס וכולו תראה צתשוצותיו כתיצת יד אשר צידי דפח"ח להוכיח
צמישור כי מימי הזוהר ותקוניו מן דש"צי הקדוש ומצדיו המה יולאים
כמשה מפי הגבורה וכל דצריו דצרי חלדים חיים:

כ"ט: פמוה"רר מנחם ליון כהן רפאפירטו נולד צק"ק עריאסעני ונתגדל

לולאטו, ראיתיו חתום בהסכמת רבני עירו צענין החנויות וצענין חלוקת אחים :

ח' : כמוה"ר מנחם צר ישמעאל שלחני, יש צידי הסכמתו כ"י צענין חלוקת אחים צגנת תי"ד . וצטו"ת עפר יעקב כ"י סי' ח' יש תשובה שאין מוליחין ס"ת אחר על פיסול שנמלא צצניעי אחר קריאת ג' פסוקים והוא חתום עם צ' רבנים אחרים .

ט' : כמוה"ר מרדכי צמוה"ר יעקב להלון ר"מ ור"מ דק"ק פירארה היה רופא מוצהק ומטורר נעים חיזר ספר מגלת נהרות והוא ספור הנם שנילוו משטיפת מים ונדפס צגנת תס"ז . וצצ"הכ ספרדים מנגנים צצנת חנוכה אחד מפיוטי שחצר על נס האש שהיה צצית האופה אלל חלר היהודים צגנת התמ"ח . ועוד נמלאו מהרצ ז"ל שלשה פיוטים אחרים שמזמרים אותם צצ"הכ פאניסי א' ציוס חג השבועות א' ציוס הו"ר . וא' פעם אחת והס יפיוס מאד . ויש הרבה פסקים ממנו ומרצני עירו צפחד ילחק וצצמס לדקה י"ד סימן ס"א וחלק אה"ע סי' ג' וא' יש צידי כ"י . וצצוים רצים י"ד סי' ז' והוא חתום לראש . הוא היה זורק מרה צרשעים להעמיד משפטי הדת על תלה וכלס חרדים ממנו ושמענו פלאות שצשה צענין זה . הוא הגיע לגבורות והלאה (עיין שירו הנדפס צתחלת ספר עדן ערוך) והיה אומר צן תשעים לשוח כלומר מי שהגיע קרוצ לתשעים שנה יוכל לספר ולהגיד כמה דצרים לדור שאינם יודעים אותם . הוא היה פקיד צצ"הכ פאניסי יע"א . ופעם א' היו רולים לשנות מנהג אחד של צה"כ הנ"ל והוא עמד כנגדס ואמר רצותי דעו כי כל מנהגי צית הכנסת הלזו הוסדו צמלות הרמ"ע זלה"ה ועכצ על ידס שלא לשנות . ונתצקס צישיצה של מעלה צח' כסלו ש' הת"קע :

י' : כמוה"ר מנחם שמשון צכמה"ר שלמה צאזיליאה מעיר מנטובה צזמן הר"מז ומה"ר גא"ל זל"ל תורתו מאירה צספרי רצני דורו סו"ת הר"מוז . סו"ת ד"ש סי' מ"ע וחתם צאליסנדריא דילה פאניה כאותו זמן סו"ת עפר יעקב כ"י . הגהות מה"ר גאל לאה"ע סי' קכ"ז חתום עם הר"ר חיים כורלי ואחרים . וצעיר אליסנדריאה סדר איזה זמן עם כמוה"ר רר יוסף דאוינה חידשו העירוצ צאותה העיר כמ"ס צקוצן תשובות כ"י צשאלת הר"ד פינלי להר"י צריאל זל"ל ועוד יש ל'

צין צרכי החכמים רצותיו ואח"כ עזר להרצין תורה צק"ק פאדוזה והיה צקי מאד בחכמת המספר וההנדסה כאשר תראה צספר עוזר נסומר סנדפס צק"ק ויניליאה שנת שע"ז . וכתב מאמר מחקרי צלשון לו"ען על עמידת השמש ליהוסע והשנת לל המעלות לחזקיהו המלך . ועוד מאמרים אחרים בחכמות שונות הוליא לאור צחיו צק"ק פאדוזה . ונזכר לשבח צספרי רצני דורו וצפרט מהגאון מפורסם הפילוסוף האלהי רצינו יח"כס מפאדוזה צספרו פחד ילמק . וגם פילוסופי האומות הזכירוהו לשבח צחצוריהס .

ל' : כמוה"רר מנחה רצא מרצני פאדוזה הקדמונים צזמן הרמ"ע זל"ל חיש אלדים קדוש הוא ככתב צהקדמת ספרו צית מועד דרוסיס הנדפס צוויניליאה שנת סס"ה כולל חמיסיס דרוסיס יקריס לכל השנה לשצתות לחדסיס ולמועדיס ולימיס הנוראיס וארצעיס פרקי התשובה מאיסי חידוסיס וציאוריס נפלאיסי צפ"רדס התורה ושס נזכרו שסה מחצרות נחמדות מהרצ ז"ל ה"ה אות הצרית המצאר שצעה מיני הצרית אשר העולם עומד עליהס . חות רצא שלשה דרשות לכל פרטה . נתיצות עולם נותן עעס על קרי כתיצ שצתורה . כליל תכלת קלור דרוסי ה' חות רצא : מענה רך לפרש מאמרי ר"זל צאופן שלא ינגדו לדעת חכמי האומות שפירשוס צפניס זועפות נגד נימוסייהס . וצזה מיסיס שלוס צין המנגדיס : קרית ארצע כולל כל חכמות למודיות עצעיות ואלהיות ומדצר על ארצע עולמות אצ"יע ועל עיקרי תורתנו הקדושה וענייניס אחריס עמוקיס . וצנו הרצ המופלא כמוה"רר אליה רצא חצר ספר ארץ חפץ לפרש טעמיס נכצדיס מרצני תורה שצכתב ומדצרי קצלה היינו תורה שצ"עפ כדכתב צהקדמת ס' צית מוער להגאון החסיד אציו זל"ל :

ל"א : כמוה"רר מנחס תמר למח זה מאתיס שנה וכתב פירוש על התורה . ומיצור על הדקדוק נקרא ראשי צשמיס . ופירוש על אזהרות שאומריס הספרדיס צחג השצועות . ולא נדפסו כמה שכתב הכומר ד"י רו"סי חלק צ' דף קמ"א עמוד צ' :

ל"ב : כמוה"רר משה צן החכס ר' שמואל צן החכס ר' יאודה צן תצון כתב פירוש יפה על סיר השיריס ולא נדפס . והוא החכס אשר העתיק

פסק צסוף ס' אמונת חכמים להגאון החסיד זנו על יין סרף . וצס' גבול בנימין דף ר"י דרוש מ"ו נכתב ההספד שעשה הר"צך על מוה"רר מנחם שמשון צאזולי שנפטר צמנעוזה יוס ש"ע תנ"ד לפ"ק לפי נל"עד הוא הרצ ז"ל אלא שנפל טעות בהעסק או צדפוס ונחקק צאזולי תמונת צאזוליאה . ועיין מערכת השין :

י"א : כמוה"רר מנשה צכמוה"רר יעקב חפץ ר"מ ור"מ צק"ק וירונה צזמן הרצ פחד ילחק והרצ שמש לדקה כמ"ש מה"מ דף כ"ה ע"צ שיש שס הסכמתו העוזה לפ"סד של רצני אנקונא על הולאת זיוין על חלון חגירו. וגס צס' ראשית צכורי קליר יש הסכמה מהרצ ז"ל והוא א' מד' רצנים שחגרו מתנס להרוס ולעקר הגאצ"ילה שעמסו אנשי ריגיוו על אנשי מנעוזה ההולכים שס ליריד וכצר השיצו עליהם מהר"צך ומה"רי צסאן חתנו וכתצו דלא סיימוה קמיייהו דגאוני עולם היכי הוא גופא דעוצדא . והרצ הנ"ל גיסו של ה"רצ חגיאל כדכתב צס"ות שתי הלחם סי' כ"ז צפסק שלו . וצס' רכ"ק הנ"ל כתב דצרים אלו הנפלחים **בלל** העולה דיש מדצרנא דאומתינו הר"אש והעמודים אשר אנו סומכים עליהם הוא הרצ צעל המפה והרצ צעל הלצושים כי הם כתצו ופירשו לכו תורת הדינים והמנהגים . וההולכים לחפש אחר כל יחיד ויחיד שכתב איזה שאלה ותשוצה או איזה פרטי נגד מה שכתצו אלו עליהם אמר הכתוצ הכסיל צחשך הולך ע"ל . דצרים ראויין למי שאמרן ז"לל :

יב : כמוה"רר משה עראלינה א' מרצני פירארה צזמן הר"מע יש הסכמה ממנו צפחד ילחק ערך צית הכנסת של האחים צני פואה של מילא"נו צצנת הש"עד . ויש צירי תשוצה כ"י של כמוה"רר אד"ס על חניות ההלואה וכתב שס וז"ל ואחריו החזיקו על ידה וחתימתם הרצנים האלופים כמוה"רר משה עראלינה וכ"ו וחתימה צצנת שפ"ג לפ"ק . וצס' פלגי מים דף ל"ו קול קורא שס דצריו הנעימיו' שהודה ולא צוס לחציריו החולקים עליו וחזר צו ממה שכתב צתחילה מפני שלא הליעו לפניו הלעת המעשה כראוי וחתם צצנת שס"ז לפ"ק ושס נקרא הרצ ה"ל האלוף כמוה"רר והרצ צאר עסק סימן צ' כתב וכצר הורה זקן זנל זה נאמר זקניך ויאמרו לך הרצ רצני משה עראלינה צפירארה צאשה וכ"ו :

תולדות גדולי ישראל וגאוני אוטלייחה והערות והגהות
מתרדכי גירונדי על

מלשון ערזי ללשון הקדש, ספר המלות להרמ"צס זל"ה כנראה
מהקדמתו הגדפסת זראש הספר הראשון שיאל לאור זקושטנדינאל
וזריש ס' יד החזקה שהדפוס רצינו מחיה מפאדוזה צעיר ויניליחה:
והח' זן תזון הנ"ל העתיק עוד מלשון ערז ללשון הקדש ספרי
אוקלידי . וס' הנהגת הצריחות להרמ"צס ז"ל . ומיזורי פילוסופים
אחרים כאשר תראה מלויין בחלק שני מדיזיונאריוו ד"י רו"סי דף
קמ"ט: ואתה תחזה להרז מופת דורינו הגאון החסיד רצינו חי"דל
זל"ל שליין צספר שס הגדולים דף כ"צ פורוש על התורה להחכס הנזין
ר' משה ו' תזון הנ"ל דכל זה מוכיח שהיה מלא חכמה ודעת ויראת
ה' . נצ"ת :

ל"ג: כמוה"רר מרדכי לרמון חכס ועשיר תורה וגדולה לדקה ומסד במקום אחד מערי
המערז ק"ק אלמעסכה צזמן הרז זרע וישועות יעקב ו' נאיש, חיזר והדפוס
ס' מאמר מרדכי על תג"ך וס"ס נפרדים . ושיצמחהו רצינו דורו ככתב
זראש ספרו דפוס ליורכו ס' תק"נז :

ל"ד: כמו"הרד מאיר עראנפיל רז צאשכנו צמדינת אושינגה חיזר ציחור על
התורה קראו ספר מאור קטון ונדפס דפיורדא :

ל"ה: כמוה"רר מנחם ליוני משפירא חיזר ציחור נאמר ונעים על התורה
על דרד הקצלה האלדיית ונדפס כמה פעמים . ויש צו מרגליות
יקרות מהר"מזן ורצינו אליעזר מגרמיזא ומקוצלים אחרים מלצד
מאמרי פניני התנא ר' שמעון ו' יוחאי ע"ה ורצינו יאודה חסיד .
ודע לך כי בכל מקום אשר הקדוש הזה מזכיר דזר צסס איש סודי .
או צעל הרז כונתו על ר' אליעזר מגרמזיאל זל"ל :

ל"ו: כמוה"רר משה חיים בהן לדק מהחזנים חכס כולל ורופא מוצהק למח
זה מאתים שנה פה ק"ק פאדוזה ככדו של הגאון המופלא רצינו יצחק
חיים בהן לדק מהחזנים עסק צתורה וצחכמת הרפואה צתפארת כרזו
ודדו הרז הנ"ל וגס הוא היה מלין גדול וכתב ספר מר"אס הס"נה
לספר תלחות שעצרו לצני עמו ומדינתו צחיוו צלשון לת והדור ומתס
ספרו צשיר זהצ מלצד כמה שירים מדות וקנות שנשאר צכתוצ"יס
חתומים צאונרותי . ודודו הרז הנ"ל כתב שיר זראש ספר

י"ג : כמוה"רר מנשה זכמוה"רר יאודה מלליח פאדוזה ר"מ ור"מ דק"ק
מודנה תורתו זורחת צס"ות שמש לדקה ח' ח"ח תשובה ארובה ממנו
וגם צקונט' פני הכרוזים עם הרצ אציו . והרצ הנ"ל היה גיסו
של כמוה"רר ישעיהו צסאן כמ"ש זהסכמת שו"ת תודת שלמים .
ותמלא צס"ות הנ"ל סי' ל"א ל"צ ושתי הסכמות מהרצ זל"ה .
וכן זהסכמת ס' אור החיים וס' פירות גינוסר צאה חתימת הרצ
זל"ה :

י"ד : כמוה"רר משה צכ"מר גרסום חפן נולד צעריאכטי צנתגלל צויניליאה
ושם הרצין תירה צתלמידים וצדרוטים חוצר חוצורים מחוכם צחכמות
לימודיות עצמיות ואלדיות כאשר יעידון יגידון ספריו מלאכת מחשבת
פי' עה"ת . וספר חנוכה הצית לשאר לוצת ותצנית הצית הנחרצ
והציא שם דעות כל המפרטים והמחצרים זל"ל . וכאשר נראה
צעליל ספר הנ"ל שיצחוהו רצכן הרצה ה"ה הגאון פמוה"רר שלמה
גיולה רצו של החכם המחצר . הרצ הגדול מוה"רר יעקב אצואצ כמוה"רר
משה מררי כמוה"רר שלמה קוניאן ואחרים . וגם החסיד כמוה"רר
יאודה חי מלאוידה מ"ן צפירארה כשא לידו ספר הנ"ל חיצר עליו
שיר יפה הנו צידי כ"י . וכולם כאחד קראוהו מקדש ה' כוננו ידיך :
והרצ המדקדק המופלא כמוה"רר דוד אלעזרס כתצ צסוף הגהת ספרו
מלאכת מחשבת כי זה מש"ה האיש הוא חכם כולל . ואין גומרין
עליו את ההלל . וצפתח הספר שנחקקה לורת הרצ המחצר כתוצ
תחתיה שהיה צן מ"אה שנה . ורצים לקחו המלה כפשוטה ומשצו
שהיה צן ק' שנה וטעו כי לריך לקחת מלת מא"ה צגימטריא שעולה
מ"ו הם שני חיי מש"ה חפ"ן . וצתוך פירושו מציא איזה חידושים
(כמו צפ' יתרו . וצפ' זהעלותך דף ע' ע"א) משם ה"חר גרסום
צנו תנל"צה ילד כצון וחכם שחצר ס' יד חרוזים ונפער צחיו .
והתמרמר הרצה על מיתת צנו וכתצ צחקמת ס' מלאכת מחשבת
שחיצר זה הספר כדי להשיצ נפשו העגומה בי תורת ה' תמימה משוצת
נפש . וראיתי צגנזי כ' יעקב צרוך כהן ויעאלוי שמ"ש"ה עלה אל
האלדים צן מ"ח שנה ליל ד' שלשים למדש חסון התע"צ (א"כ
שתי שנים אחר הדפסת ס' הנ"ל) וזהספרו קוננו עליו צאלה
הדברים .

ותוספות והגהות והלעיר מרדכי שמואל גירונדי על

נכדו להללו ולשצחו על חכמתו ועל הנהגתו הישרה . תנל"ז :

ל"ז : כמוה"רר משולם זכמ"ר קופמאן הגיה ספר צית יוסף שנדפס צוינליאה
ש' שנ"ה וחצר צתחלת הספר מפתח חדש ויפה על הטור וצ"י
המועיל מאד לתלמידים :

ל"ח : כמוה"רר משה ז' סמחון נר"ו חכם חסיד ומקובל אלדי מערי מערצ
הפנימי רוח ה' נוססה צו להוסיף קדושה על קדושתו ולקצוע דירתו
צע"הק טצריא תוצ"צא וזה עשר שנים שלחוהו רצני ע"הק לפת תוצ"צ
צשליחות מולה וזכיתי לקבל פניו פה פאדוזה וליהנות מאור תורתו
שלשה שצועות ולמדתי ממנו כונה דצרים צתורה וצתלמוד דרך פר"רס
והאים מש"ה ענו מאד ולח סדפים שום אחד מחצוריו אמנס מלאתיו
מלא תורה כאחד האמוראים . תם וישר וירא אלדים . ה' יאריך
ימיו צעוצ ושנותיו צנעימים . עד צנין צית עולמים אמן . וכתצתי
חידושו צספרי לקוטי שושנים חלק שני . וצס' הלכות פסוקות ח"צ .
וצשאר קונעריסי :

ל"ט : כמוה"רר מנחם דיל מדיגו זלו"קל גאון דורו ומרצין תורה צק"ק
קנדיאה אשר נקרא שם להיות להה לראש ולקלין אחרי שנצצה צפאדוזה
(צזמן הגאון מוה"רר יהודה מינץ זלו"קל) צזמן מלחמות הוינליאני עם
הקיסר והמלכים ולקחו כל ממונו . וזה הרצ היה ראש ישיבה
ליהודים צגמרא ולנצרים צחקירה פילוסופית צק"ק פאדוזה צזמן
הגאון מוה"רר יהודה מינץ זל"הה והיה עשיר מופלג והוא הנקרא
שמואל מנחם שהניחו אציו צצטן אמו צמותו והוא האלוף התורני
כמוה"רר שמואל צן הרצ השלם מדצרנא דאומתיה כצוד מוה"רר אלקנה
שהיה מרצין תורה צקנדיא עם אחיו מרנא ורנא משה שהיה נגיד
צירושלים אחר כך . כן כתוצ צספר אלים דף כ"ע ע"א :

מ' : כמוה"רר משה מיץ נושא ונותן צחכמות רמות ונעלמות עם מוה"רר זרח
צה"רר נתן ועם רצו האלוף הי"שר מקנדייא ותצוצתו הארוכה שנדפסה
צתחלת ספר אלים תעיד על עימק צינתו צלימודית וצהנדסה וצתצצורת
ונוסף על זה יופי מלינתו והדר צקיאותו צתורה וצתלמוד וצספרי
חוקרי אומתנו הקדושה גם לרצות זכות שכלו לצרר הדצרים כשמלה

נגנו היכל הכמות נסתר ממנו :

ששם רווח השכל שאוף שאפו :

חכמי לב זקני דת אישי עמנו :

על פירודו נדוים דמעה ירעפו :

מחרבן מורכבו נדו דמינו :

ויכסו את הלב אך לא ייעפו :

אין חונף אל מכאוב משיב הרוח :

הרפו לה לתוגה אולי תנוח : זי"עא

ט"ו : כמות רר משה חיים רימיני ונעיר פירגלי ת"ח חסוד והריף תירה וגדולה
צמקוס אחד קר. צי ואהוצו של כמות רר יאודה חי מלאוידה כאשר
תראה תסוצתו צס' עיקרי הד"ע א"ח דף ע' וגם היה אהוצ נחמד
לה"ד דניאל ע"רני כאשר תראה שהזכירו לפעמים צחצוריו וצסוף ס'
סעודת מלכה הדפים שס תסוצה אחרת מהחכם ז"ל שחיצר גם כן ס'
מח"ר חזס לצאר סגנות עמוקות שצתלנווד ר"ה וגם הסגות על
הל' ק"ה שצס' ונטה דן וכחרי וצס' שצת של יני דף מ"ג ע"ד הציח
שס הרצ הנוחצר אחרי נועס שיח של החכם ה"כל על דיצור התוספות
שצת דף כ"א ע"א שמת צית השואצה שאני יכו' והפליח לדצר צסצחו
ורוחצ דעתו :

י"ו : כמות רר מרדכי צכמות רר אצרהס כרמי מרצני ק"ק קארפינצראץ שלשלת
יחס רצנים ונצונים חיצר ס' מאמר מרדכי צ' חלקיס על ש"ע א"ח
ומ"א וע"ז ושס צה דנות והסכמות כר"ה שצח מע' הרצ הנוחצר'
ואחיו ונכדיו וצניו כלס חכמים יראי אלדוס אנשי אמת . ונראה
שחיצר גם על י"ד ותוא צכ"י . ולפעמים כתצ הסגות על הרצ צרכי
יסף א"ח . וכמות רר חי"דא זנ"ל השיצ עליהס צס' מחזיק צרכה והר"ס
כרמי חזר לכתוצ נגדו צס' דצרי מרדכי שהדפים צליוורנו עיין עליהס
וצהיותי צפאריז שמעתי מהפקידים של ק"ק קארפינצראץ שהפליחו לדצר

והגהות מהלעיר שמואל גירונדי על

לפני כל יודעי דת ודין ועלינו לשבח כי הודיע לנו שלטת יחס הר"ר
יש"ר ז"ל וחזריו הנכבדים :

מ"א : כמוה"ר משה לפ"ס חתנו ותלמידו של הרב החסיד צעל צרכת עוז
ע"ת התחיל להגיה ספר הנז"כ וכתב בו איזה חידושים והן צעון
הדור נח נפטיה ולא הסלימו בכתב הרב צן החסיד המחבר ר' עוזיה
כ"ץ זלה"ה :

מ"ב : כמוה"ר מנוח קירקוס מ"ץ צעיר סיינה חריף ונפולפל חמיהו של
הגאון כמוה"ר ישמעאל הכהן זלה"ה נדפסה תשובתו בספר זרע אמת
ח"א לה"רי הנ"ל סי' פ"ז .

מ"ג : כמוה"ר משה הלוי צן אלקצין חכם ומקוצל הזכירו הרב צנו צספריו
שורש ישי : מנות הלוי : אילת אהבים : גם הרב הורא
הדורות הזכירו לטובה צין חכמי לפת :

מ"ד : כמוה"ר משה ירמיה נראל כהן לך צכמוה"ר אלעזר כ"ץ אצ צית
דין צק"ק קערמניץ וצק"ק נייץ צכל הארץ ילא קו תהלתו צספרו הנכבד
צרכת עוז דרשות וחידושים על תנ"ך וגפ"ת מוקפות מעשר ידות צנגלה
וצנסתר פרפראות לחכמה גימטריאות נוטריקון ור"ת וס"ת. ממנו ומרצנים
וחכמים רעיו חזיריו תלמידיו ורצותיו כולם נכוחים למצין וכתוב
צחלק א' דף י' עמוד א' ול"ג ע"צ שהיה חזירו של הגאון מו"ה
העשל . ותלמיד הגאון מו"ה יעקב אציו של מוה"ר העשל ותלמיד
מהרש"א ונדפס ספר זה צוינליאה ע"י צנו החכם המופלא רופא מוצהק
כמוה"ר עוזיה כ"ץ זלה"ה צעל מעשה טוביה . וצס' הנ"ל נדפסו
עוד . דרושים על ההשגחה ועל עניינים אחרים מה"ר משה הנזכר
המורים על אמונתו ודצ ותו צאלדי השמים, וכבר שיצוהו רצנן קדישי
צהסכמותיהם הגאון מוה"ר אופנהיים ורצינו מה"רי רוצאנים ורצני
קושטנדינא על חכמתו וחסידותו ומש"ה עלה אל האלדים שנת תי"ט
כדכתוב צספרו צרכת עוז תהא כבוד מנוחתי . ויגן עלינו זכות
תורתו : אמן :

זשזחו של הרצ כדמי וסיפרו לי נפלאות מיראת שמים שלו וחסידותו
ודצקותו זה ית' :

טו"ב : כמוה"ר משה מרדכי מיוחס חתנו של גאון ירושלים מוה"ר יוס
עוז אלגאזי מלך צירושלים אחרי פעירת הרצ ה"ל חיזר שו"ת מים
שאל . זרכות מים . ושם הזכיר ספרו שער המים . והרצ
הנ"ל היה רופא וקנה לו שם עוז גם זין הישמעאלים זשזיל חכמת
הרפואה : וכל העם קורין לו עולה תמימה זשזיל שלא ילא מעולם
ונארץ הקדושה . ושמעתי משליחי ארץ ישראל פלאות ומחסידותו
וקדושתו ופעם אחת מסר נפשו על קדושת השם כדי להגיל קהל
עדתו . ונתצקס זישיצה של מעלה זתחלת שנת התק"סו :

ח"י : חי זן מקיץ הוא ספר שחיזר ר' אברהם זן עזרא ויש מיחסים אותו
לה"ח שלמה זן גזירול ונדפס :

ב"טו"ב : כמוה"ר מנחם נווירה מגדולי תלמידי כמוה"ר יעקב חי חפן נכדו
של הגאון מוה"ר מרדכי זסאן זל"ל חכם ורופא חסיד ומשורר ודרשן
נפואר אור תורתו זרחה זק"ק וירונה וקלת מפסקיו נדפסו זס' פני
ילחק להרצ זקנו זשם קרוא מקר א . שומר שנת . אסור
קדושה . מלכד מה שהדפיס הרצ זכרון יוסף . והרצ נודע
זיהודה . ומזכירים אותו לשבח והרצ מעשה רוקס על הרמ"זס
כותב לו זכזוד גדול וחיזר עוד ספר ימי תמימים ונדפס וס' שו"ת כ"י
גם הרצ זרע אמת זחלק ראשון מספרו כתב לו זכזוד עם פסק ארוך
ע"ע עירוז גם ספר דרך השכל ונדפס . מלכד שירים רזים זכל
המשקלים קלת זדפוס וקלתם כתיבת יד והעמיד תלמידים הגונים
חכמים ונזונים וזתוכס החסיד כעה"ח שלמה הלוי מורטירה זלה"ה
קרובו ותקן כונה תקנות עוזות זק"ק וירונה . ונח נפשיה זנשיקה
וזפתע פתאום זכהכנסת שנת זצית הכנסת זעוד שהיה משורר פיוט
לכה דודי לק. את בלה פני שנת נקבלה .

כ' : כמוה"ר מרדכי הלוי מלך צירושלים אחר פעירת מעלת החכם הרצ ר'
מרדכי משה מיוחס זל"ל זכיתי להכירו כשזא לערי איטלייא זשליחות
עה"ק ירושלים ת"ו ומלאתיו רצ מוזקה מאד זתלמוד וזפוסקים זעל
עה כמאן דמנחן ליה זכיסתרה . ועל ידו נדפסו תורתן של ראשונים

מהל' מרדכי גירנדי מפרדזה על

מ"ה : כמה"ר מנחם מן , תלמידו הרב זרבת טוב עה"ת הציא מחידושי :

מ"ו : רבי משה מפטיר מענדלש מאוסטרא הרב ז"ע הציא מחידושי *

מ"ז : כמה"ר משה גראסיטו מצ"ד של הגאון רבינו יהודה כ"ץ מהחזנים פה פאדוזה נדיב נדיבות וגומל חסדים ודורש טוונת עדתו נפטר צומן המגיפה אשר היתה פה העירה .

מ"ח : רבינו מאיר זן החסיד רבי יצחק אלדזי נכדו של הר"אש זלה"ה מונגירסי ספרד (נולד צעיר טולידולה) חזר ספר שזילי אמונה על יסודי התורה ועיקרי האמונה ונדפס פעמים שלש לרוז חשיבותו והקורא צו יכיר וידע חכמת הרב המחזר בתורה וכתלמוד צתכונה פילוסופיאה . תשורת הגיון . וקצלה אלדית . ויקנה לצ מזין ומשכיל צחכמה ודעת ויראת ה' ואשרי האיש יהגה צו כל ימיו צכל לצצו וצכל נפשו ילליח דרכיו צעה"ז ויזכה לעה"צ :

מ"ט : הגאון אציר הרופאים רבינו מרדכי מודנא מצ"ד ור"מ צעיר צולוניא כמה שכתב נכדו הרב הכילל החכם ד' יאודה אריה ומוודנא צספרו חיי יהודה כתיבת יד וזה לשונו צצולוניא היה הגאון זקני כמה"ר מרדכי ז"ל חכם גדול צתורה ומוסמך מגאוני זוננו ועירו . והתחיל כמה שנים מקדם לעשות חזור כנוו צית יוסף שעשה הגאון קארו ז"ל . וכתב הרצה שעות ופסקים וחזורים רצים (הם ציד כמה"ר אהרן צרכים מודנא) גם היה רופא גדול מוזהק נכתר צכתר הרפואה צעוד היה הקיסר קארלו חמישי צצולוניא ונעשה ונאתו קאולייירו די ספירון דורו (נגיד מן גולת הזה צ) כי כן עשה הקיסר לכל אשר נכתר צכתר הרפואה אס יאודי אס נולרי . והרב הנ"ל היה מכוזב וכל אנשי עירו ושמנו נודע צאיטלייאה תמלאנו זכור לעוז צין גאוני איטלייאה צס' שלטת הקצלה לה"ר גדליה ק' יחיא (צדור ד' יוסף גיקעיליאה) ועלה אל האלדים צן חמישים שנה צשנת צ"ר ליצירה . כי הפרד חסר היה רוכב עליו צעט צו צרגלו , ורופאי העיר מקנאתם צו נתנו שומד אל הרופא אומן אשר היה מרפא אותו ונתן סס המות

היינו ס' חסי ה' . וס' צית הצחירה . וגם הוא חכם כולל כתב
חיבור גדול נקרא מאמר מרדכי . והן צעון מפני גזירות ירושלים
הופרח מלאת לקוסטנדינא וסס נתקש ציטיצה של מעלה צסנת
התקס"ז:

כ"א : כמות רר משה אלפלאס וסאלוניקי חיבר ס' הואיל משה על מעלת
התורה . ואחריו ס' צא גד על מעלת המילה . ונלוה אליהם
ספר ויקהל משה כ"ה דרושים נחמדים נדפסו כולם צויניליאה שנת
הסנ"ז : וכתוצ צפתיחת הספר שאילו רלה הרצ המחצר להדפיס כל
מה סכתצ ודרס תכצד העצודה לארכה ולרחצה . וכתצ צהקדמת
הספר סכל ונחצר לריך סימלאו צו ג' דצרים . חכ"מה . ספ"רים
יסו"צ דע"ת עד כאן לסונו : ואנכי הפעוט נתתי סימן לדצר על זאת
יתפלל כל **הסיד** אליך לעת מלוא ואר"זל לעת מלוא זו תורה כ
נוטריקון חס"יד הוא חכ"מה ספר"יה יס"וצ דע"ת ועל דא ודאי יתחנן
האדם לפני אלדיו צדמעות שליט כדי שיחוננו שלם מדות אלו ויוכל
למלוא חלקו של תורה שניתן לו מסיני יען כל מה שמהדש היהודי
צמנציו וחיבוריו יש לנו להאמיץ שהם מסיני . ועל הכל לריך
שיהיה חסיד צמדותיו וצמעטיו כדי לזכות לאסוקי שמעתתא אליצא
דהלכתא אם מחצר צושפטי ודיני התורה וכדי להיות נאה דורש
ונאה מקיים אם ונתעסק צדרושים :

כ"ב : כמות רר משה פניירו חותנו של כמות רר עמנואל אירגאז מליורנו .
הר"מך צהקדמת ספר סו"ת דצרי יוסף אירגאז הכליא לדצר צסצחו
וכתצ שהיה חכם ומקוצל :

כ"ג : כמות רר משה עריוס א' מרצני ויניליאה הרצ דצר שמואל סי' פ"ז
הריץ אליו תשובתו וסיים שס דהן כל ראתה עינו צפסקו הנחמד .
והוא היה אחד מז' רועים שנמנו לחקור על הליכות נתן העזתי
צמצואר צסוף ס"ות הנ"ל :

כ"ד : כמות רר משה ליון, הרצ דצר שמואל סי' וי"ו מדצר צסצחו צתשובתו
שהריץ לפסקו הנחמד :

כ"ה : כמות רר מנשה חיים פאדוזה מקורפו . הרצ דצר שמואל הריץ אליו

מהל' מרדכי גירונדי מפדוצה על

צתחצושת והמיתו . וזיוס מותו קרא לאזי ז"ל שהיה נער קטן
 ואמר לו פסוק לו פסוקין ואמר לו בית יעקב לבו ונלכה צאור ה' .
 אמר אם כן לריך ליןך . ותכף קרא למלמד רזי ינחק גאליקו ז"ל
 שהיה צציתו ולאשתו זקיתי מרת גיינטילי ז"ל אשר חיל מאד וע"
 סופר מתא עשה לוואתו והניח שנים אלה לאפוטרופוסים על עזונו
 בי ד' צנים הניח א' ינחק א"א ז"ל . צ' כמוה"רר שלמה ז"ל . ג'
 גמ"ר שמעיה . ד' כמוה"רר אצטליון ז"ל . וכמה"רר שלמה גדל
 מאד צתורה ויחכס הרצה . ואני נסקתי ידיו צחדס א"צ הש"ת אשר
 מת צו עודני סס ללמוד . והניח צת נשואה לכמה"רר אציו של
 כמה"רר אהרן צרכיה ממודנה ואשת מוה"רר שלמה הנ"ל מרת
 פיוריטה חכמה מאד צתורה וצתלמוד והלכה לארץ הקדושה ונקצרה
 צקלה הגצול עד כאן לשון ס' תיי יאודה הנ"ל : ונמלא צידי חיזור כתיצת
 יד מהגאון מוה"רר מרדכי מודינא זלה"ה ונ"ל שגם הרצ אגולאי מזכירו
 לפעמים צספריו ומציא איזה דין מספר ליקוטיו כתיצת יד :

ב' : כמוה"רר מיכאל כהן לךק מ"ר אחיו הרצ שצט מוסר מזכירו לעוצה
 צספריו :

צ"א : כמה"רר מאיר לעטווין מאייזנשטע צאה תשוצתו צסוף ס' צאר שצט
 לרצינו ישסכר צאר זל"ל :

צ"ב : כמה"רר משה לרפתי צן צתו של מוה"רר שמואל אלגאזי כל ימיו היה
 עוסק צתורה אוהצ שלום ורודף שלום אוהצ הצרות ומקרצן לתורה .
 כן כתוצ צספר תולדות אדם קטן :

צ"ג : מה"רר מנחס כ"ץ דויך, הרצ מטה אעריס מזכירו לשצח :

צ"ד : כמה"רר מרדכי חיים סורנגא מרצני עה"ק ירושלים צאה חתימתו צפסק
 הח"ר צנימין נצון צס' קדסי דוד :

צ"ה : מה"רר מרדכי נצון מחכמי עה"ק צאה חתימתו צפסק וצספר
 הנ"ל :

צ"ו : כמה"רר מיכאל צן הרצ פנים מאירות צאה תשוצתו צס' אציו דף נ"צ

תשובותיו צסי' רנ"ה . רס"ה רע"ה . רע"ז . רפ"ג . רפ"ו .
 רפ"ז . ומהם נראה כי היה גם הוא פוסק מוצהק להיות שצסימן
 רפ"ג כתב אליו מ"ר שמו"אל אצואצ הדברים הללו עתה צאתי לחזור
 צתשובה לחמדת אגרת מע"כת וכתוצתו התמה מחדש חידושי הלכות
 למאן דצעי למהוי חסידא לקיים מילי דצרכות עס"צ :

ב"ו : כמות"ר משה נורני ממנטובה אור תורתו זרח צס"ות דבר שמואל
 סימן שכ"ח . שכ"ט . שמו"א וכתב אליו צסי' שכ"ט כי דבריו אינם
 לריבין חזק וטעמם עמם . וצסי שמו"א כתב אליו אהמנותייהו
 דרצנן נעירי קרתא וצכללן מ"ר ניהו רצה קא סמיכנא . וצס' שלטי
 הגצורים להחכם שער אריה דף ג"ד ע"צ כתב כי מלא צמעטה ידי
 הגאון נורני מטקל הדינר שאר"זל ומסכים עם מ"ס הרמ"צס ומה"רי
 קארו נגד הרופאים שהציא שה וסיים לאמר וז"ל עפ"י שלטה עדים
 מוצהקים אגניח מן הגד דעת הרופאים ואשקוט על דעתם של גאונים
 הללו היינו על דברי דצינו וה"רי קארו וה"ר משה נורני וכ"ו ונמלא
 צידי מש"ג פירושו על על מסכת מדות ב"י . וראיתי חידושו על חולין
 ב"י ציד הרצ ידידי מה"רי קזים זל"ל :

ב"ז : כמות"ר משה חזקיה צכ"ר ילחק הלוי מרצני פיסארו יש תשובה
 שלימה מהרצ ז"ל צפ"י ערך חליטה קודמת צפסק קה"רר אליקיה
 ממליראטא .

כ"ח : מה"רר מרדכי נהן אשכנזי חיצר ס' מר דרור דרושים .

כ"ט : מה"רר משה עילים חיצר ס' יסוד תשובה קטן הכמות ורצ האיכות
 ויש צסופו לוואת ר' יודא חסיד ז"לל .

ל' : מוזל עוצ הוא פי' עה"ת הזכירו הרצ צר"כי א"ח סי' תרע"ו
 אות צ' :

ל"א : כמה"רר משה דוד ואלוי מרצני פאדובה צזמן הרצ הגדול ח"ק מוה"רר
 יעקב חזק אצ"ד ומ"ן זלה"ה שמעתי נפלאות מתורתו חסידותו וקדושתו
 והיה תלמיד מוצהק וגאמן ציתו של התנא האלהי מוה"רר משה חיים
 לולאשו הקדוש זל"הה . והים חכם כולל ודרשן מופלא ומקוצל אלדי

מהל' מרדכי גירונדי מפדוזה על

- ע"א וס' ע"א וסס הזכר גם בנו מה"ר ר' משה וקוצחו חידושיו צספר מאורי אש :
- צ"ז : כמה"ר ר' משה מאגורו מרדכי ויניליאה בזמן הגאון רבינו יצחק חיים כהן מהחזנים מפדוזה היה לו לשון נח לכתוב במלואה נאה כאשר נראה מהסכמותיו לספרים שונים שנדפסו זייניליאה ונפרט בהקדמת שו"ת מה"ר ר' י"ע להלון זל"ל :
- צ"ח : כמה"ר ר' משה ממעדלינג רב בקי צטרפיות כר' יוחנן כאשר העיד עליו הה"ר לזי צרני יצחק יעקב צהגהותיו לשחיטות וצדיקות מה"ר ר' וויל זל"ה :
- צ"ט : במוק"ח משה דה"ר זכריה כהן לדק מסורר גחמד כאשר יעיד עליו ה"ר שמואל אריפול צתחלת ספרו אגדת שמואל ומזנוור לתודק . וגם נדפסו משיריו צספרי' אחרים זייניליאה :
- ס' : כמה"ר מנחם פולסטרו מחכמי שלוניקי נדפסו שירו צתחלת ספר אגדת שמואל אריפול :
- ס"א : מה"ר ר' מאיר אצ"ד דק"ק פרוסטיץ יש לו פסק צש"ות חכס לזי :
- ס"ב : מה"ר מרדכי גאלנטי יש לו תשובות צספר צרכות מים להרצ מיוחס וממנה ניכרת חכמתו צתלמוד וצפוסקים . ושמעתי למ"ר דא"י ת"ו דהניח עוד תשובות כ"י :
- ס"ג : מה"ר ר' משה עדאוי מחכמי תונס צזמן הרצ חק נתן חצר ס' צני שמואל על הש"ס ונדפס .
- ס"ד : מה"ר מנחם ן' חזיז מרדכי עה"ק ירושליה ת"ו צזמן הרצ צתי כהונה היה שומר אמונים יושב צצצת תחמוני ויתר מעלותיו הגיד הרצ שארית יעקב אלגאזי צהספרו :
- ס"ה : כמה"ר ר' משה צאסולה צכמה"ר מרדכי לרפתי זל"ל מ"ץ דק"ק פיזארו רב מקוצל חצר פסק דין להנפוח הטר הדפסת ס' הזוהר הקדוש ונדפס

וחיזר פירוש על כל תנ"ך ע"ד פר"דס . וספר הליוקוטיס כ"י צסתי
 לשונות . ותשונות לנוכרים על האמונה מלכד חיזורים אחרים ע"ד
 האמת וחיזר אותם בקדושה והיה ס"ן צצה"כ ספרדים . ולומד
 תורה מעומד ולא היה הולך ליטן זלילה עד שכל היאודים של ק"ק
 חזרו לציתם לשלום ומתפלל צעדט כדי שלא יאונה אליהם רעה , וה'
 ישמרו צחסדו . וזוהו המכתב אשר נחקק על מלצת קצורתו הפ"ס
 מע' הח' הרופא המקוצל האלדי כמה"הר משה דוד ואלוי זל"ל נלצ"ע
 שנת ת"קל"ז

והחכם הרופא כמה"ר אפרים לולאטו צספרו צני הנעורים דף ע"א כתצ על
 החכם הנ"ל ועל האלוף החסיד כמה"ר ישראל מזקיה טריויס חצירו זה הלשון
 אשר יחדו ימתיקו סוד מידי טצת צסצתו

זֶה כְּאֲשֶׁר יָנוּב דְּבַשׁ יִזֶּה

זֶה יַעֲמֹד יוֹם יוֹם בְּסוּד הָאֵל

וּמִתְלַעֲוֹת יִשְׁבֹּר אֵלַי עוֹל (היא הקליפה כידו על י"ח)

זֶה יֵאָדִיר תּוֹרָה לְעַמַּת זֶה

לֹא בֶן בְּדַת מֹשֶׁה בְּיִשְׂרָאֵל (טויים)

לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה וְלֹא

בתוך גדולי דור שלומי קרת .

לו שם בגדולים שאת ויתר

מאס בכל כבוד יקר תפארת

מצא במנוחתו פאר וכתר

משכיל בכל חכמה צפנת פענח

לשמור רצון הצור בתם ויושר

עתה עזב חלדו בלב בוטח

לקנות בעמלו שכר ואושר :

לאו המרוזות חזרם החסיד כמה"רר שצתי מריני זל"ל .

זתחלת ס' תיקוני הזוהר צמנטובה וממנו יביר הקורא חכמתו וקדושתו
 וידיעתו בחכמת האמת . וכבר הפליג צמנחו מוה"ר יעקב הכהן
 זל"ה בסוף הספר להללו ולשצחו על כי החזיק צימין תלמידו (הרב
 החסיד המקובל צעל לוי חן כמוה"ר עמנואל איש צנוינטו ז"ל
 שהוליו לאורה) ונתן לו יד ושם וכה להוליא חכמת הזוהר מנרתקה
 על ידי הדפוס וזה לשונו וכאשר שמע מלמדו אלוהו . ומיודעו חכם
 הרזים הגאון הנעלה כמוה"ר משה צאסולה איש האלדים את מספר
 החלום ואל שצרו וב"ו : גם הגאון רבינו מנחם עזריה מפאנו זל"ה
 מזכירו צתשובותיו סי' ס"ז צס רבינו הזקן ונה"ר משה צסולה
 זל"ה ואל"כ עזר להרצין תורה צעיר אנקונא והיה שם ראש ישיבה
 כל ימיו . עד אשר הוסיף קדושה על קדושתו והלך לעיר צפת
 תו"צ צצ צאשר העיד מה"ר יאודה אריה ממודנא זל"ה צספרו
 ארי נוהם פרק ב"ו . ה"ר משה צאסולה אציו של ה"ר עזריאל
 צאסולה ז"ל (זה היה רצו של הרב ארי נוהם) צלכתו מאנקונא
 שס היה ראש הישיבה כל ימיו לצפת ת"ו והוא היה חכם גדול
 צקצלה עת צאו ציום השצת כמעט כל חכמי צפת להקציל פניו ששמעו
 את שמעו . וציניהם צא הרב ר' משה קורדווינו ז"ל שהיה אז צחור
 ונשק ידיו . והשתחוה לו . עכ"ל לעניינו . מכאן תראה כמה
 גדול היה הרב צאסולה צעיני רצני צפת בולם מלאים חכמת האמת
 ודעת צנסתרות שהיו כפופים תחתיו ומשתחויים לעומתו : ודי לקרות
 את פסקו הנ"ל הנדפס צתחילת ספר התיקונים כדי לראות היאך רוח
 ה' דבר צו להליץ טוב צעד חכמת הקצלה האלדית כגד מנגדיה
 צטענות נכוחות ואמיתיות . פס מפיק מרגליות . משה אמת .
 ותורתו אמת :

ס"ו : כמוה"רם גאלנעי הזקן מצד שעות על התלמוד ותשובות ונדפסו
 צוינליאה :

ס"ז : כמוה"ר מאיר שפיץ מ"ץ צמדינת אונגריא חיבר ספר שמן למאור
 וספר כתית למאור ונדפסו :

ס"ח : מה"רם מגורניש נדפס פירוש קלת סוגיות מהתלמוד מהרב ז"ל צספר
 מהררי נמרים :

ט"ל : כמות רר משה נווירה צומן כמות רר יחיאל טראצונו א' מרצני איטלייאה הקדמונים, יש פסק ממנו צין פסקי גאוני איטלייאה שנדפסו צוינלייאה על ענין כפיית צעל דין לנחת מעירו לדון שנחלקו רצני הדור וחתם שמו משה צחאן איש נווירה והיה זה צגנת רע"ת לפ"ק :

צ"ז : כמות רר משה אהרן שניאור אחד מרצני ליורנו הוא חתום לראש צהסכמה על מנהג האשכנזים המנישי' תפילין צחש"מ צגמס לדקה א"ח סי' ד' דף כ"ח ע"א :

י"א : כמות רר משה גאלנטי הזקן צכ"מר מרדכי חיצר מפתחות הזוהר שנדפסו צמנטובה . וס' קהלת יעקב פירוש על קהלת הנדפס צוינלייאה . והוא אחיו של הרב עיר וקדיש מא"רא גאלנטי צעל קול צוכים .

מ"ב : כמות רר משה צמה רר גרשון עילקי אחד מרצני ליורנו חתום צגמס לדקה סי' ד' דף כ"ח ע"א

מ"ג : כמות רר משה צר דניאל מאגורו מרצני וינלייאה חתום צלקט הקמח י"ד דף ל"צ צענין זילוח צח"ה :

מ"ד : כמות רר משה לוי מוייא גם הוא חתום צלקט הקמח הכ"ל . היה נעים זמירות ישראל והרצנים פאליפיקו וכמה ר יהושע יוסף צר דוד לוי קוננו עליו ציום פטירתו וזה האחרון הדפים קינתו צגס כוס תנחומין ושעה אחת קודם פטירתו אמר לניצנים עליו שיחקקו על מצבתו החרוזות הנדפסו צסוף ס' שצרי ליון :

מ"ה : כמות רר מנחם עטיאש מרצני ליורנו חתום צגנת תפ"ח צגמס לדקה אה"ע סי' ו' דף ט' ע"ד :

מ"ו : כמות רר משה אצרהס יקותיאל כהן המכונה קופמן חתמו של הרב מגן אצרהס אצלי חיצר ספר לחם הפנים . חוקי חיים . וחוקי דעת . חוקי משפט . חוקי דרך . ועוד חבורים אחרים המעידים על צקיאותו צתלמוד וצפוסקים :

מ"ז : כמות רר משה צכ"ר שמואל הכהן מרצני ליורנו צאה הסכמתו צגני

מרדכי גירונדי על

ס"ט : מה"רר מרדכי עזריה מרזני שאלוניקי, תלמידו הרב צחר לחי רואי
האריך בהספדו לספר קלת מעלותיו ונראה שהניח איזה חיבור על
התורה כתיבת יד :

ע' : רזינו משה הספרדי זל"ה שהזכיר הגאון הרמ"צן זל"קל בחידושי
לכתרא דף ה' ע"א ודף כ"ט ע"א וצאחר חידושי למוסכת יצמות
ולמס' מכות כמו תלמיד רזינו יוסף הלוי ז' מינש זל"ל נראה שהוא
הרמ"צס ז"ל :

ע"א : כמוה"רר משה יקותיאל קופמן בהן דק מ"ץ צק"ק קוטנא וסאר
ק"ק אשכנז רב מוצהק ומופלא כנראה מחיבוריו חוקי חיים. וחוקי דעת.
וחוקי דרך . וחוקי משפט על ארבע חלקי שלחן ערוך ועוד לו חוקת
הפסח פי' על הגדה של פסח . אניות סומר עה"ת . ומיזורים
אחרים כתיבת יד והיה חתנו של הרב מגן אברהם . וזנו הוא הרב
מאכלת אברהם על שו"צ ונדפס :

ע"ב : כמוה"רר משולם בר שמשון א"ד צפרטצו"רגו, הרב פקודת המלך האריך
צטחו מאד כד נח נפשיה דהרב ז"ל נתחמם בהספדו לספר מעלותיו
בתורה ובחסידות עש"צ :

ע"ג : כמוה"רר מסעוד רקאח חיבר ספר מעשה רוקח על הרמ"צס ונדפס
חלק ראשון לצדו . וכתחלתו הדפיס חידושים על הרמ"צס מהרצה
גאוניס קדמוניס . ושקיל וטרי צספרו עם רזני דורו כ"ע ומכללם
מה"רר משה מנחם . מה"רר מנחם נאורה . מה"רר יצחק שלום .
הרב יד מלאכי ואחרי' רזיס ורזני ויניליאה צהסנמתס משצחיס ומפאריס
את החיבור הנ"ל :

ע"ד : כמוה"רר משה ליון רב קדמון חיבר פסקים וש"ות הזכירם הרב עזודת
ישראל ד"ף קכ"ט ע"א :

ע"ה : כמוה"רר מנחם גאליקו מחכמי לפת הזכירו לשצח הרב מעשה חייא דף
פ"ג ע"א :

עו : כמוה"רר מאיר אנגיל או אנגילאה דרסן מופלא ומ"ץ צק"ק סופיאה

פסקים נש"ות אדם לדיוק סי' ה' וי"וד נשנת ת"פ . ושינחיהו רצנן
 על חסידותו ועל תמימותו . והוא אציו של החכם הש' המשורר
 הנעים כמהר"סך שהיה מגיה ספרים ודיין זלויורנו זמן מוה"רר חי"דא
 ומוה"רר ינ"ון זל"ל :

מ"ה : כמוה"רר משה מררכי מרגלית מקראקא יש לו תשובה נס' פלגי מים
 והזכירו לטובה גם הכנ"הג סי' רמ"ז הג"הצני"י אות ת' ומ"ה ון'
 ומיזר גם הגהות על זהר חדש ונדפסו :

מ"ט : כמוה"רר מרדכי זר דוד קרפניטי מרצני פירארה נזכר נסס הרב
 האלוף בתשובה כ"י ממה"רר אד"ס על ענין חזקת חניות פירארה .
 והיה זמן הרצנים טראלינה ופינלי זכר כולם לחיי עד :

ג' : כמוה"רר משולם הלוי מרצני מודנא . כל עוד שהיה נחיים חייתו
 כמוה"רר חזרהם יוסף שלמה גראליאנו מ"ץ ור"מ אע"פי שהיו איזה
 חכמים מערערים צעד הזיזים שהיה על פתחי שכונת היהודים שהיו
 מציאים את הטומאה בכל השכונה כשיש מות זא' מהלדדים מ"מ לא
 נעשה שום תיקון . אך כשנלצ"ע הרב גראליאנו אז הלכו הכהנים
 לשאול את הר"ס הלוי והורה לחם לאיסור וישנו הכהנים חון לצית
 בחזר השכונה ואחר כך תיקנו הפתחים . כל זה העיד כמוה"רר
 נתנאל הלוי זנו בתשובה הוצאה צפ"י ערך טומאת אהל ע"סז ויש
 להעיר דכיון דה"רא גראליאנו לא רצה לתקן כל עוד שהיה נחיים ומן
 הסתם היה כדי לחוש ללעז הראשונים למה הר"ס הנ"ל הורה להפך
 חכף אחר פעירתו וצעירו ? והא אמרינן פ' ואלו מגלחין כי נח
 נפשיה דרב הונא סברו רצנן לאתויי ס"ת אפורייה א"ל ר"ת מלתא
 דנחיייה לא ס"ל חנן ניקום ונעציד ליה וכ"ו ? ושערי החילוקים
 לא ננעלו ול"ע . ונס' דבר שמואל סי' רפ"ד יש תשובה
 להר"ס הנ"ל :

נ"א : מה"רר משה זשה"רר ישעיה שליט חי' זרית משה פני' על הגדת
 פסח ונדפס :

נ"ב : כמוה"רר משה מררי מרצני ויניליאה הוא א' מסנאים על גזירת חנויות
 פירארה בפסק כ"י אשר בידי :

מהל' מרדכי גירונדי על

תלמיד הרב הקדוש צעל ספר החרדים ז"ל כנראה מדף כ"ו ע"ג מספר ח"צ חזר ס' ונסורת הצרית הגדול פירוש רחב ונאה מל כל מסרות הת"ך . ונמלאו זו פרפראות לחכמה גם על אותיות גדולות וקטנות שנתורה . וציאור נחמד על כמה פסוקים ומדרשים תמוהים . בדפס צמטובה . ו"דף לא ע"ג נראה שהיה תלמיד גם כן ממוה"רר ישראל סרוק מגורי הא"ר ז"ל .

ע"ז : כמה"רר מאיר אריסטולה פירש ספר יצירה אך לא כיון אל האמת כן ראיתי צמכת צ לאחד קדוש ומסיד כמוה"רר שלמה הלוי ן' אלקצין ז"ל צספרו אפריון שלמה פ"ק ג' :

z ist
Abt.
Schnitz

ע"ח : כמוה"רר משה קזיס צכמוה"רר שמואל קזיס גאון צדורו ומ"ן צק"ק מנטובה צזון הר"מ ז"ל צאה חתמייתו צפסק הרב הגאון מוה"רר שמואל מארלי זלה"ה . וצא לידי ספר קרית ספר להווצ"יע ומלאתי סס הגהה כתיצת יד לאחד חכס צזה הלשון עיין מוה שכתצ על זה הענין הגאון מוה"רר משה קזיס דודי ז"ל צריס פ"ק דצצת צחידושי צעד כאן לשונו . והרב מופת הדור כתצ צועד לחכמים מערכת מ' אות ד' שראה שיטת חולין להגאון הנ"ל כתיצת יד . והעיד שהרב שלום הצית כתצ דהו נפקין מנומיה דמוה"רס קאזיס הנ"ל צקוקין דנורא לפומה דרצו הגאון הר"מ ע ופאנו ז"ל . וצן הגאון רצינו משה קזיס הוא הרב הגדול סמוצבק אציר הרופא' סיני ועוקר הריס מוה"רר יוסף צרוך קזיס הנודע צתשובותיו והוראותיו צספר פחד ילחק משרי"צק חצירו של המאור הגדול מוה"רי צריאל רצני מנטובה וצנו של מהרי"צק היה הרב המוצק המופלא הרופא כמוה"רר ישראל גדליה קזיס ז"ל אצ"ד צק"ק מנטובה צדור העצר וצנו היה הרב החסיד הרופא ידידי כמוה"רר יעקב קזיס דורס טוב לעמו ודוצר שלום לכל צאי שער מקומו צעיר מנטובה ז"ל וצנו היה הרב החכס הרופא ירא אלדים מאהצס אהוצי כמוה"רר ישראל גדליה קזיס ז"לה סנקרא אל השמים מעל זה שנים ה' ילרור נשמתו צלרור החיים עם נשמות הדיקים אצותיו אכ"ר :

ע"ט : כמה"רר משה פויאן מעיר קוטשנדנא העתיק ללשון יוגי ספר משלי

ג"ג : כמוה"רר משה קזיס הזכירו לעוצה הרצ שלטי הגזורים דף י"ג ע"ב
וקראו הגאון המופלא בדורו . ודף כ"ד ע"ד בתצ דע אתה
הקורא כי הגאון המופלא וריש מתיצתא כמה"רר משה קזיס כ"רו שאין
צתי כנסיות ומדרשות שצימינו ננעלים בפני גדול צישראל צרות מכמה
וצינה רוח עלה וגזורה רוח דעת זיראת ה' כמוהו האיר עיני צהלכם
והעיד שגם להרמ"צס ז"ל שלחן של מעלות האולם היו אמה כמו
שמפורס צמשה רוס מעלה חני אמה ושלמה אמה וכ"ו עכ"ל . והיה
דודו ורצו של הרצ מנחת שי במ"ס צפרסת כי תלא פסוק לא תתעצ
אדומי . וציחזקאל ז' ע"פ החמם קס למטה רשע תג"ו . וצאסתר
ע"פ וצהקצן נערות רצות . וגם קורא אותו ריש גולה וריש
מתיצתא :

ג"ד : מה"רר משה מ"ן מק"ק וויגרסום חיצר ס' דרכוני זהצ פי' משנת
שקלים וצסופו' ש קלת שו"ת וכדפס :

ג"ח : כמה"רר משה קוימצראנו מרצני פירארה צאה תסוצתו צס' פלגי מים
על מקוה רחיגו :

ג"ו : כמה"רר משה צמוה"רר מיכאל הכהן חיצר ס' עע סופר ללמד צני
יהודה קסת הסופר לכתוצ אגרות . והרצ הנ"ל הרצין תורה
צק"ק ויניליאה והיה מגיה ספרי הדפוס . ושס צספרו מזכיר
חצוריו :

ג"ז : מוה"רר מנחם צן מה"רר ילחק הכהן מרצני ויניליאה יצא ליטע
כמוה"רר מן מן הנלחמים צו על דצר שצרכוהו שלא כדין צסציל שהוליא
לעז על גע אחד שהיה פסול מעיקרו . והוא נתלוח עם מוה"רר
משולם הלוי זנ"ל להצילו באשר תראה צתסוצות מה"רמח"י זנ"ל
סימן ג"ו :

ג"ח : כמוה"רר משולם צמוה"רר יעקב סג"ל א' מרצני ויניליאה נתלוח
לכמוה"רר מנחם הכהן להציל מה"רר מן מאותם שצירכוהו שלא כדין
כ"מס צס"ות מהר"מחי סי' כ"ו :

ג"ט : כמוה"רר מאיר לבית מאיר חיצר ס' מאיר כתיב על סל' שמיטת
נערפיות גדפס צקרימונה ש' ש"די לפ"ק :

מהל' מרדכי גירונדי על

ואיוצ והדפיסם צעירו זה שלש מאות שנה כדי ללמד את בני עמו הספרים
הנזכרים :

פ"ב : כמה רר מאיר מפאדוזה סופר מובהק חזר ס' רמזי התגיס הזכירו
תלמידו החכם שער אריה, וכתב מ"ג ספרי תורות ועלו לרצון בכל גלילות
איטלייחה והוכשרו כולם ולא שמענו מעולם שום חכם מערער על
הסופר הזה או פוסל ס"ת שכתב הוא ז"ל : כן כתוב בשלטי
הגבורים ה"גל :

פ"א : כמה רר מיימון יאפיל מרדכי אלגזאייר הקדמונים נזכר בש"ת פרי
לדיוק וצ"ש"ת מהר"רי עא"ש :

פ"ב : כמה רר משה גאווקיל מרדכי עה"ק ירושלים הזכירו בכבוד גדול הרב
בט פשוט :

פ"ג : כ"כר משה צרזילי חזרן צמלות רודף לדקה וחמד נותן הלדקה ואינו
יודע למי נותנה והנועלה אינו יודע ממי נועלה ורבו מעלותיו כמ"ש
צ"ס' צאר ילחק לה"רי ו' שאגני זהספרו :

פ"ד : כמה רר משה מנחם מצני ישיבתו של מוה"ר מסעוד רקאח כמ"ש
צספרו מעשה רוקח :

פ"ה : כמה רר משה אצודיינטי חכם קדמון צמלכות פורטוגאל, חיבר דקדוק
לשון הקדש צלשון עמו ואיזה שירים צלשון ספרדו . וחיבור אחר
להוכיח אמתות הגאולה שנתנצחה מכל הנציאים :

פ"ו : כמה רר משה אלכטינו רופא מובהק מעיר ספוליטו הזכירוהו לשבח
החכמים ר' עמנואל אצואצ ור' דוד פומיס צהקדמת ס' למח דוד
צשציל העתקותיו ללשון הקדש מספרי הפילוסוף אריסטוטלים . והרופאי'
גאלינוס ואיפוקרטי ופילוסופיה אחרים :

פ"ז : כמה רר משה אלצילדה מעיר שאלוניקי דרשן מפואר וחכם גדול צתורה
וצחכמות חילוניות כנראה מספריו הנחמדים דרש משה . עילת תמיד .

ס' : כמות רר מנוח זכ"ר אשר צומן מהרמאי ז"ל וכתסוזותיו סי' נ"ז
 יש תשובה שלימה מנוו להליל את מה"ר מ"ן מיד . הגח"ס אשר
 צירכוהו על הגט הידוע אחר שניתן : והעיד גם שציומי חרפנ ראה
 שמה"ר הירן מפריסצורג סידר גט ושלא אותו לק"ק אובן מקום שהכל
 יודעים שטייך הירוס נעיר לעיר צמדינת הגר והיה נכתב דינאו שהיה
 או תרוחק מדינ כמלא גינאל יותר מן השיעור והחזיר מה"ר יוסף זלמוני
 הגט והולרך ליתן גט אחר ועוד היה מעשה צגט שסדר מה"ר גרסון
 לטעף והכתוב גם המגורסת ניסל וצא מעשה לפני מה"ר יוסף זלמוני
 והחזיר הגט והלריך לתת גט אחר והכתיב נוסיל וחתם סנת שי"א יום
 לום גדליה לפ"ק :

ס"א : מזחר פנינים כתיבת יד כולל ר"ת וס"ת וגמטריאות ופסטים עה"ת
 דאיתיו ציד החריף מקף :

ס"ב : כמות רר מרדכי זכמה"ר גמליאל מפלניני הזכירו הרב פ"י ערך צרכת
 חתנים וזמנה עש 3 :

ס"ג : כמה"ר מאיר המכונה מה"רם שפינ חיזר בתית . וסמן למאור חי' על
 הס"ס והפוסקים נדפס :

ס"ד : כמות רר מרדכי זכמה"ר יעקב צסאן א' מרדכי וירוונה הקדמונים
 צומן הנאון ר' נתנאל טרצוט יש פסק מנוו צס' משגית מלחמות
 חתום צגנת סס"ו לפ"ק ומסס נ אה מדותיו הטוזות עיין סס ד"ר
 פרטי . ועיין מה שכתצתי לעיל צמערכת סח' צסס כמות רר חזקיה
 מרדכי צסאן האחרון :

ס"ה : כמות רר משה צן מנחם צומן הג"מ דוד אופנהיים חיזר ס' זרע
 קודם וס' ויקהל משה חיזורי יקרים :

ס"ו : כמה"ר משה צה"ר אהרון לצי הירש חתן התי"ט מ"ן בקראקא חיזר
 ה' אסיפת הכהן על הפרשיות נדפס צאמשטרדם :

ס"ז : רצינו מנחה הצצלי חיזר ס' טעמי מלות נדפס צאמשטרדם . ליקוטיוס

שמאל גירונדי : ז"ו ז"ה ז"ג ז"ב ז"א

צ"ד : כמה"ר משה זיל מונטי ספרדי סיצר מאמר נגד האלינים . והעתיק ללשון ספרדי פרקי חזות :

צ"ה : כמה"ר מאיר זנונישתי חיזר ס' אות אחת להגיה הטעויות שנפלו בכל המדרשים והוא ספר יקר :

צ"ו : החכם הגדול רבי מרדכי זלחך רופא מובהק וחוקר טבעי נולד צעיר אנטפך ונתייטב אחר כך צעיר זרלין ושם נתעסק במלאכת הרפואה שהלכה יתירה והיה אהוב ונכבד מכל בני ישראל וחשוב מאד בין חכמי האומות לגודל חכמתו ועומק זינתו וזכמת הטבע וכתב חיזור עמוק על טבע הדגים למיניהם שכפי עדות כל פילוסופי דורו גבר בהקירותיו כל החכמים הטבעיים שכתבו על כדון זה . וכדפס חיזור זה הרבה פעמים צפתי לשונות ויהללוהו זשערים המלויינים בחקירות שונות בכל העולם :

צ"ז : כמה"ר מרדכי קומטינו מקושטנדינא גדול בתורה וזכמות. חיזר ס' בתר תורה פי' עה"ת ופי' על ס' יסוד מורא . וס' השם . וס' האחד לן' עזרא . וזיחור לשונות עמוקו' שזהרמ' צס וספר תבונה . והס בולם כתיבת יד זיד ד"י רו"סי ואחרים :

צ"ח : כמה"ר מרדכי גומפל אציר הרופאים צצית מחסה לעניים אשר צעיר לונדריס ואח"כ מורה ומלמד צצית מורש הרופאים צמלכות סוויל"יחה חיזר פירוש יפה על קהלת אשר הרפיש צהמזורגו צסס תוכחת מגילה כי הגיה צתוכו כל פירושים אשר לא נתחווירו צעיניר מציחורי מנדלסון . ועוד נדפס ממנו מאמר התורה והחכמה על הל' יסודי תורה מהר"מזס ז"ל ועיקרי אמונתינו . והניח כ"י ספרים שונים על הַרפואה וצתוכס ערוך יפה . והיה תלמיד הרב ר' דוד פרענקל מצרלין צעל קרצן העדה פי' ירושלמי :

צ"ט : כמה"ר משה ארגיל חכם כולל ומעטס הנשיא דון לויז די צוזמן ועס סיוע פילוסוף אחד העתיק מלשון עצרית ללשון ספרדית כל המקרא . והמחזרים שצשאר האומות הזכירוהו לשבח צאמרס כי מלאכה טובה עשה כדכתב ד"י רו"סי צספרו ח"א דף כ"ו :

מרדכי גירונדי

ק"י : מעלת החכם הכולל ר' מנחם צן אצרהם המכונה צונאפוס מן פרפייאנו פילוסוף נזון חיצר ספר מכלל יופי ונקרא גם כן ספר הגדרים נדפס צסאלוניקי שנת השב"ז וצסוף הספר הדפיסו פרקי ההלכה להרמ"צ זל"ה . והחכם השלם מוה"ר ילחק לוי סענאצ ז"ל הדפיס שנית צצרלין ספר הגדרים עם הערות יקרות . אצנ השמיט ממנו פרקי ההלכה הנ"ל :

ק"א : כוה"ר מאיר כלצו חיצר פירוש על התורה אשר היה גנוז תחת מוה"ר משה רפאל די אגילאר כוה שכתצ הרצ שפתי ישנים :

ק"ב : כוה"ר משה ן' חציצ חיצר מגלות ירושלים אשר צספרד ילא ממדינתו עם הגולים צזמן הגרוש וגר מעט זמן צעיר נאפולי באשר העיד הוא עלמו צסוף פירוש ן' עזרא עה"ת הנדפס צנאפולי וא"חב עצר צמלכות פוליוא כדכתצ צסוף ספרו דרכי כועס הנדפס . וחיצר עוד ס' גורפא לשון

נדפס צקוטענדינא עם פתח דצרי דקדוק וס' דרכי כועס הנ"ל . ועוד חיצר פירוש יפה על ספר צחינת עולם נדפס צפיראדה . והסכים צספר האגור הנדפס צפיזארו ועוד הניח אחריו ספר מחנה אלדים צחיצור מחקרי ופילוסופי על דרך מורה נבוכים צמ"ס הרצ שפתי ישנים . אשר הפזניה גם חיצור אחר להרצ ז"ל שמו קול ה' צכח . והרצ סס הגדולים חלק צ' דף י"ד הזכיר צן חבס להרצ זל"ה וזה לשונו ס' הצתים להרס"צא עתה זביתי לראותו והוא צ' חלקים מתסוצנות הרס"צא סידרס הרצ מה"ר חיים צכ"ה"ר משה ן' חציצ שנת הרס"ה מעיר פיס והוא מהצאים מגרוש ספרד . וחתס סס צלשון הזה הצרכים אשר לא כרעו לצעל והאש והעלים סציצ . הלעיר חיים צן לאדוכי סה"ר משה ן' חציצ . זל"ה :

ק"ג : כוה"ר מוזל עוצ מודנא תלמיד הגאון ס"ר ישמעאל הבהן צעל סנ"ת זרע חמת נכנס לשרת צקדס לא"צד צמקום רצו צעיר מולדתו והוא נמלא צאסיפת צ"ד הגדול צעיר המלוכה פארים צשנת תק"סו , וזהה פוסק רטוס . מסורר ודרסן ומיצר ס' פירורי לחס על ד' ס"ע . שו"ת ופסקים על ד' עורים . שצרי דעה כללים על ס"ה : חידושים על תנ"ך . דרושים עה"ת :

ק"ד : רצינו משה קמחי זן רצינו יוסף אחיו ורצו של רצינו דוד קמחי חצר
 ספר מהלך שזילי הדעת הנדפס כמה פעמים ע"פ ר' אליהו הלוי
 אשכנזי המדקדק . ועוד נדפס ממנו במקרא גדולה פירושו על עזרא
 שהמדפיסים צטעות ייחסוהו לר' אברהם ן' עזרא . והמעין צתהלת
 הפירוש יכיר כי מחצרו הוא רצינו משה קמחי ושמו נרמז בר"ת ששה
 חרוזות הנדפסים שם . ועוד חיבר פי' על משלי ואיוז כמ"ס ד"י
 רו"סי ח"א דף ק"ן . והרצ שפתי ישנים הזכיר עוד שני חזורים
 אחרים מה"רס קמחי זל"ה ח"א צ"ס שכל עוז . וא' צ"ס ספר
 התחזושת על הדקרוק . והרצ דצלמש צ"ס מקנה אצ"ר מייחס לו גם ספר
 תענוג הנפש . ואיזה מחזרים מייחסים לו גם ס' פתח דצרי הנדפס
 עם דקדוקים אחרים ואחיו רד"ק מזכירו בכבוד גדול בכל ספריו ומציא
 מציאוריו על הת"כ :

ק"ה : כמוה"ר משה מאיר מפאדווה ז"ה תשובתו צ"ו"ת מה"רס פרוינאל
 ז"ל כתיבת יד :

ק"ו : כמוה"ר משה זכאסיד מוה"ר אהרן לצי הירש הכהן נכד לה"גמ
 העשל מגזע גאון מה"רס פדווה ז"ל מק"ק קראקא למד תורה
 באמסטרדם צ"ת מדרשו של הרצ הגדול היטיב הנכד מה"רר יצחק
 חיים ן' דגא די צריטו כמ"ס זכאסידו לספר אסיפת הכהן שחיבר הר"ס
 הנ"ל חידושים וליקוטים שמוע מאצותיו ורצותיו הגאוניס נומי נפש
 ונדפס באמסטרדם שנת תל"א :

ק"ז : כמוה"רר מכיר תלמיד רצינו יהודה זן הר"אש חצר ס' אצקת דוכל
 חזור נחמד ומופלא נדפס בקושטנינא צ"ס קדמוניות . והרצ שם
 הגדולים ח"צ דף טל ע"צ העיד שראה צמכת צ"ס ילקוט
 המכירי להרצ ז"ל על משלי . והכוונר ד"י רו"ס כתב שנמלא באולרות
 הספרים של מוה"רר דוד אופנהיים ז"ל ילקוט המכירי על תהלים
 ונזכר שם המחצר צ"ס החכם ר' מכיר צר אצא מורי זל"ה :

ק"ח : כמוה"רר משה זן רצינו שמעון הגדול קרוי ותנוי ופייטן כהרצ אציו .
 כאשר עיניא שפיר יחזי צמחור ק"ק אשכנזים צפיוטיו שחצר צמחמה
 צתזונה וצדעת :

ק"ט : כמוה"רר מנחם זן אליה הרצין תורה ציטראל כמ"ס צ"ס זכרון
 נשמות לגאוני עירנו :

ק"ז : כמוהו"ר משה מפאנו צן הגאון מוה"ר ר' זעל מקוה ישראל שרת' זקדש
לסופר מהיר שמונה ושלשים למ"ח פאדוזה ולכל צתי כנסיות צתם ויושר
וצאמונה רצה בדכתיב צם' זכרון נשמות הנ"ל . תמ"ך :

קיא : כמוהו"ר מנחם צר אליה כמוהו"ר משה צר אליעזר הלוי . שניהם
הרצינו תורה צישראל . ונזכרו לשצח צם' הנ"ל .

קיב : רצנו מנחם תלמיד הרצנו אליעזר מגרמיזה חתום צאזרות' כ"י פי'
עשר ספירו' יסודות על מלות שונות, וציאור על פסוקים נפרדיה
מתורה נציאים וכתובים על דרך הקצלה .

קיג : כמוהו"ר חכר מאיר ראנדעגנער הרצין תורה צעיר עריאסטי וצפירינלולח
והדפיס ס' לנת דוד להוכיח כי מזמורי ס' תהלים כלם מעשה ידי דוד
המלך ע"ה, נדפס צעיר וויין שנת תר"א .

קי"ד : כמוהו"ר משה מיינשערס מק"ק וויין חיצר, ס' פנים מסצירות, תירוסיס
על גפ"ת .

קט"ו : כמוהו"ר משה אלמוסנינו חכם גדול צתורה וצמחקר אור תורתו זרח צעיר
שאלוניקי וצמדילת אחרות והאיר עיני חכמי צפירוסיי הנחמדי' על ה'
מגילות שגדפסו סס צסס ס' ידי משה . מלצד שאר חצוריו סגדפסו
סס והס פרקי משה פי' על אצות תפלה למשה על התפלה והיראה
והעצורה גאון פח צדוסיס נפרדיס ועוד חיזור א' צל' ספרדי מספריו
ניכר גודל חננתו צג"פת וצמדרשי' וצספרי הפילוסופי' . ועוד
הניח אחריו צרכה שיעות על התלמוד ותסוצות רצות כאשר העידו עליו
תלמידיו וצניו צהקדמת ספרי הרצ ז"ל .

קי"ז : כמוהו"ר משה צנימן מעיר צגראד חצר ס' מעשה רצ פירוס על
מאמרי רצה צר צר חנה ע"פ הקצלה . נדפס צקוסטנדינא
שנ"ת תל"ו .

קי"ז : כמוהו"ר משה צוערילו צמת צשנת קס"ע לאלף השטי, קצל סלת נקיה
צחכמת האמת מהרצ הגדול ח"ק המקוצל האלהי כמוהו"ר ר' יעקב אשכנזי
צעל ספר הקמיעים כ"י אלל הגאון ר' דוד אופנהיים ז"ל נאשר

שמואל גירונדי

כתב זהקדמות פירושו הנחמד על ספר יצירה הגדפס זמנעוזה וכו' הראה
את ידו החזקה בחכמת הקבלה בפילוסופיאה וכתבונה וזשאר החכמות
ומלמד בקיאותו בתלמוד וזמדרשים . וזפירושו הנזכר הזוא פירושים
עמוקים על הספר הזה, ואלו הם :

ה"ר אברהם זר' יצחק מרמין ספרד חזר ס' הזרית .

רזינו סעדיה חזר ס' האמונות וספר אצן הפילוסופים .

רזינו אהרן המקובל הגדול ראש ישיבת צל חזר ס' הנקרא' ספר הנקוד
וספר הפרדס בקבלה .

הרז המקובל הגדול ר' אליהו חזר ס' נקרא זה השער לה' .

הרז המקובל רזנו יום טוב חזר ס' נקרא כתם פז .

וכן ר' יצחק זר' שמואל חזר גם הוא ספר אחד וקראו כך .

ה"ר יעקב זן ראובן חזר ספר היכל ה' .

ה"ר עזריאל זן הקדוש ר' מנחם חזר ספר המלואים .

הרז ר' מאיר זן עודרום מטוליעולה חזר ספר לפני ולפנים .

ר' יהודה זר' שמריה המקובל הגדול חזר ספר מקוה ישראל .

ה"ר אליעזר הקליר חזר ספר הנקרא בזוד השם .

ה"ר צחיי חזר ספר אוהל מועד . ספר האמונה .

ספר העשיריה, ספר העיון, סוד ה' .

ר' נטרוגאי חזר ספר נקרא ספר התרשים .

הר"מזן חזר ספר הרמון, ואולר החיים . ועדן גן אלהים .

הרז ר' צרוך המקובל הגדול חזר חסן המשפט .

רזינו האזי גאון ז"ל חזר ספר הקמילה, וספר קול ה' צנת .

- ה"ר שנתאי המקובל חזר ספר נקרא תזנית המשכן .
 ר' ראובן הספרדי חזר ספר השלחן . וספר הכלימה .
 ה"ר יעקב ז"ר מאיר ממדינת גיאן זן הישיש ה"ר ניסים דר צפיס, חזר
 ספר נקרא לניף מלובה .
 ה"ר משה זן הרב ילחק חזר ס' נקרא הכרת המדות .
 ה"ר יוסף האשכנזי חזר ספר הנקרא כתב תורה .
 רצינו מאיר מרוענבורק ז"ל חזר ספר זאר מים חיים .
 ה"ר מנחם אציו של ר' עזריאל חזר ספר נקרא אורים ותומים .

ומלכד כל זה הוסיף כמות"ר משה צוערילו פורוסיס רזיס ונחמדיס מדעתו
 הרחצה המחירים עיני הקורא בהצנת ספר ילירה, ופירושו הנדפס
 צנת שכ"צ לפ"ק עם פירוש הרא"ד ז"ל הקדמון, הרמ"ז ז"ל רזנו
 סעדיה גאון ז"ל ורצינו אליעזר מגרמיזה ז"ל — אשרי האיש הסוקד
 על דלתי ספר הקדוש הזה, ונחה עליו רוח קדושה ורוח חסידות :

קי"ח : הגאון כמות"ר משה קאפסלי אצ"ד זק"ק קושטנינא, רבו נוראותיו
 ונפלאותיו הכתובות צס' שלשלת הקצלה . קורא הדורות . וסס
 הגדולים צ' חלקי' עש"צ וצא לירי ס' מאורעות עולם נדכס זקסט'
 שנת התק"יו ומלאתי שס דף ד' דזר פרטי וז"ל הרב הזקן כמות"ר
 משה קפסאלי ז"ל אשר היה נהיושזיס ראשונה צמלכו' התוגר שהושיצו
 שולטן מחמד זדי"וון Divano על כסא דין (כי שמה ישבו כסאות
 למשפט) עזרו ריצות צינו וצין הגאון מה"רי קולון ז"ל ממלכות אלמניא
 (היינו מלכות הקיסר האשכנזי) שהיה גם כן גדול מאד בעיני המלך
 והשרים ויקנאו למטה קלת מרצני קושטנינא ויכתצו שטנה עליו למה"רו
 קולון על מעשה שהיה כך היה שאדם אחד קדש אשה צתאנה והיא
 קצלתה צשתיקה ואכלה התאנה . וצא המעשה לפני הר"ס קפסאלי
 ו"ל והתיר את האשה צלא גע ואויצו הרב הנ"ל כתצו את הכתצ
 והוסיפו או גרעו באשר הוכשר בעיניהם ושלחוהו למרהר"יק ז"ל

וכאשר שמע הרי"ק זה המעשה כתב שטנה על הרמ"קפ ושלחו
 לקושטנדינא ופתסגן הכתב נדפס זש"ת מה"רי קולון ס' פ"ג ופ"ד
 תראנו משם (כי איני רולה להעתיקו משום כבוד הרצנים הללו זי"עא)
 ויהי כאשר הגיעו הכתבים להר"ם קפסאלי וקרא אותם זאר היטב
 ויחר אף מש"ה וישלך מידיה את הכתבים על שלא דרש וחקר זאר היטב
 על דבריו וחייבו שלא בפניו. ונכנס לצית המלכות ויכתוב עליו
 מאמר מן המלך התוגר אל מלך אלמנ"יח לאמר חכם היאודים אשר
 זשם ישראל יכונה מה"רי קולון תשלחו אותו אלי צמורה קסור זשלסלאות
 של צרזל. ואם לא תעשו פן הנני שולח לכם את החיל הגדול
 אשר לי ושכלה אתכם. ובהגיע הכתב אשר נחתה צטצעת המלך
 לפני מלך אלמנ"יח שלחו אל היאודים צליוויים כדי שישלחו את ה"ר
 יוסף קולון לקושטנדינא להקציל פני השולטן מממד כי דבר המלך איך
 להסיב. והאים יוסף זקן זא צימים והיאודים ציראם פן יקרחנו
 אסון למה"רי קולון צדרך חלו פני המלך לנען יתראה לעשות ושלחו את
 צן הרצ להקציל פני התוגר עם מלאכי המלך לקושטנדינא וצצוחו
 שם נתארח צצית הר"ם קפסלי ויחמול עליו וידבר אתו עוצות והוסס
 לו שם מטה ושלחן וכסא ומנורה וארוחתו ארוחת תמיד ניתנה לו
 מאת המלך דבר יום ציומו מפני טורח הדרך. ואח"כ הר"ם קפסאלי
 זל"ל הוכיחו על פניו ואמר לו איך אציק ידבר עלי כזנים ויכתוב עלי
 מרורות וחייצני שלא בפני? לכו נא ונכחה צפני הרצנים האדירים
 אשר צארץ הלזו ונראה עם מי האמת! ואז הרצנים הוליחו את
 הדין לאמיתו: וישמח משה קפסאלי צמתנת חלקו. ועם כל זה לא
 שצ מחרון אפו עד שכתב כתב למהר"ק ונתנו לצנו וגזר עליו שיקראו
 צפני מ"ר אציו (וכתב צו דברים שלח גיתנו ליכתב) ואלה
 קלת מהדברים אשר דבר מש"ה קפסאלי אל ר' יוסף קולון
 זל"ל. חי נפשי וחי התורה כי מחמיר אני כל כך צגיטין וקידושין
 שאם יאמרו לי שאדם אחד קידש אשה צלסון של ר' יוסף קולון אני
 אומר שקדושין קדושין משום דחזיא לכלז וסונרי עד כאן תורף דברי
 הרצ ר' משה קפסאלי זל"ה. וימת משה עמד ה' זקן ושצע ימים
 וכל מעשה תקפו וגבורתו אשר גדלו המלך הלא הם כתובים צסיפור
 שלטן מממד. ואחריו הר"ר אלי"ה פרנס דמתקרי מזרחי ועוד לו

פאדוזה מה"מס"ג

המלוכה שיסד על כסא משפט ושפט את ישראל והיא מיועלי המלך מרוז שכלו . עיין סס דף ח' וע' מעשים נוראי' שהראה למלך כי חכמת חלקים זקרו ונתן המלך שצח לצורא ית' ואמר זרוך ה' חלדי ישראל שהניח לי חכם אחד מנולא מקומו של משה הזקן ויהי לנס : ומאותו היום היה אהוב למלך ולשרים וימת זקן ושצע ימים ואחריו לא קם כמוהו . ונתצעל המנהג (נראה לי שרולה לומר כי זאותו הדור לא קמו עוד חכמים שיהיו מיועלי המלך) והרז מזרחי חצר פירוש על רס"י עה"ת וספר שאלות ותשובות . וס' המספר ועיין סס הגדולים וועד לחכמים :

קי"ט : במוה"ר משה המון זל"ה בתוצ צס' מאורעות עולם דף ח' זה לשונ' זימי המלך סולימאן לן נזר הקדש המפואר ה"ר המון שמסר נפשו על עמו ועמד צעיר המלך לפני כל נר ומסעין והוליא מאמר מן המלך לאמר שכל עלילת דם שאוורים הנכרים שהיאורים מעיליה צמנות של פסח וכיולא שלא ישמע לפני כל נר ושופט כי אם לפני שער המלך יר"ה : ואמרו עליו כי היה המלך חסיד והיה אוהב היאודים ומחצצן ומקרצן למלכות . עד שמרוז אהצתו אותו נתקנא זהם הנר הצורר משנה למלך וזיקש לקעקע זיאתן ע"י תחצולה גסתרת . וחליהו ז"ל נתגלה לבמה"ר משה המון והזהירו שילך למלך ויגלה לו את התחצולה ויזוקש הדצר וימלא האמת כאשר הגיד הר"ם המון זל"ה וילו המלך ויתלו את הנר הצורר על פתח ביתו ויכתב צספר דצרי הימים למשמרת לאות לצני מרי . ואז כרת צרית עם חליהו זכור לעוז להתגלות חליו פעם אחת צחדש וכן היה עיין צס' מאורעות עולם צאורך עדות רצני קושע ותראה איך הק"צה משגיח מן המרנים להגלת עם צחר לנחלתו :

ק"ד : כמה"ר מרדכי לוי למשפחת המשולמי ולצית העדולמי אחד מרצני פאדוזה הקדמונים צזמן הרז הגדול ארקיוולחעי צעל ערוגת הצוסס . נחקק על ראש מלצתו חלה הדצרים ,, נגנו פה ארון הקדש ,, ומשאר המרוזות הכתוצות סס נראה ני סצל יסורי' צאהצה ועצר תללות רעות לעוצת קהלתו ונ"לצע צשצעה עשר יום לחדש כסלו ס' סו"ז .

= פ 50

קכ"ב : כמוה"רר משולם הלוי רב מופלא מגאוני פאדוזה הקדמונים חזר
 הגהות על טור וזית יוסף ראיתים גתינת יד אלל נכדו הרב המובהק
 מוה"רר חזר"הם אליעזר הלוי זל"הה מ"ן צעיר טריאסטו . והוא
 היה אציו של הגאון כמוה"רר נתנאל הלוי שהרצין תורה פה ק"ק
 פאדוזה וזמודנא : אציו של הרב הגדול מוה"רר לצי הלוי שהיה
 צשליחות מלוה על עה"ק ירושלים וחזר שם צסוף ימיו על התורה ועל
 העבודה ושם הוליד זנו הרב חזרהם אליעזר הלוי הנ"ל זי"עא , ועיין
 למטה צמערכת אות הנ"ן , סימן יו"ד .

קכ"ב : כמוה"רר מיכאל רפאל כתב על קצרו הציעו על זיו תורה מה"רר
 מינאל ורפאל אות : לראות צו תושב פירארה דורש אל כל הפיאות :
 פה נגזז ארון גם לוחות : פה נגזז ספר הרפואות : נעלמה חכמה
 מעין כל חי אך לא ממרומי הלצאות : ליון הזה הוקם על הגבר
 חכם ונצון האלוף מה"רר רפאל מומחה מק"ק פירארה : ליל ה' כ'
 שצט שנת סין לפ"ק . ילאה נשמתו צקדושה וצטהרה . צגן עדן
 תהא נשמתו צלרור החיים לרורה : עם שאר לדיקים וחסידיס אמן .

קכ"ג : כמוה"רר מיכאל טירני ממרעית לאן קדשים של התנא האלהי מוה"רר
 משה חיים לונאטו מצית דינו של הגאון רצינו יעקב חזק זל"ל היה צקי
 צתלמוד וצפוסקים ודרסן ומלמד תינוקות פה פאדוזה וחריף גם צחכמת
 הקצלה המעשית ופעל צה פעמים רצות . וחצר ספר יסוד עולם
 דרושים על התורה וס' מסכת מילה ופדיון הצן וצו הראה ידו הנפלחה
 צש"ס ופוסקים צנגלה וצנסתר והסכימו עליו מע' הרצנים הגדולים של
 ק"ק פאדוזה מוה"רי חזק ומוה"רי רומאנין ומוה"רר שצתי מריני זל"ל
 ומע' רצני ליורנו . מנעוזה . וירונה . וש"דר של א"י ופולין .
 ועוד הניה שו"ת ופסקים עמוקים , וס' הכונות כ"י מלצד נימוקים
 שונים על סודות התורה כ"י כפי מה שקיבל מרצו הקדוש ונשא ונתן
 צהס עם חציריו החסידיס תלמידי הרב המגיד זל"וקל וזיע"א :

קכ"ד : כמוה"רר מתניהו צן כמוה' שלמה דלקראט רב מוצהק צנגלה וצנסתר
 כאשר יעידון יגידון חצוריו היקרים : לל העולם ופירושו הנחמד על
 ספר שערי אורה . הנדפס , מלצד שאר ציאוריו על ס' הזהר וספרי
 המקוצלי' — עוצים למצין וישרים למונאי דעת .

1874

1874

Resolved, That the Board of Directors do hereby certify that the following is a true and correct copy of the minutes of the meeting of the Board of Directors held on the 1st day of January, 1874.

Resolved, That the Board of Directors do hereby certify that the following is a true and correct copy of the minutes of the meeting of the Board of Directors held on the 1st day of January, 1874.

Resolved, That the Board of Directors do hereby certify that the following is a true and correct copy of the minutes of the meeting of the Board of Directors held on the 1st day of January, 1874.

Resolved, That the Board of Directors do hereby certify that the following is a true and correct copy of the minutes of the meeting of the Board of Directors held on the 1st day of January, 1874.

Resolved, That the Board of Directors do hereby certify that the following is a true and correct copy of the minutes of the meeting of the Board of Directors held on the 1st day of January, 1874.

Resolved, That the Board of Directors do hereby certify that the following is a true and correct copy of the minutes of the meeting of the Board of Directors held on the 1st day of January, 1874.

Resolved, That the Board of Directors do hereby certify that the following is a true and correct copy of the minutes of the meeting of the Board of Directors held on the 1st day of January, 1874.

אות הבון

א' : מה"רר גהוראי זכמה"רר סעדיה אזוציז מרצני עיר אלגאזיר בזמן
הרצ עאייס כנראה מספריו, לחס ומעס וקול יאודה זהקדמותיו
שבתז זהס .

ב' : מה"רר נטע נתן מקראקא מתלמידי מה"רר הייס כהן זעל טור זרקת
חכס חסיד ומקוצל כנראה מספרו שעריו ליון הנדפס כמה פעמים .
חיזר עוד ס' יון מלולה זסיפור גזירות ת"ח . וספר טעמוי סוכה
ונדפסו ומסס נראה כי היו לו חיבורים ע"ד פר"דס . והרצ ר'
משה נראל כ"ץ מציא פירושים נחמדים מהרצ ז"ל זספרי הקדוש זרכת
טוז עה"ת עש"ז :

ג' : מה"רר נחום רייס חכס מקוצל , הרצ זרכת טוז הציא מחידושו על
דרך הנסתר :

ד' : מה"רר נח מטאמשוז, הרצ ז"ט הנ"ל העתיק מפירושו על התורה :
גס הזרע זרך הזכירו לטובה

ה' : רצ נטרונאי גאון, החסיד רצינו שס טוז זן ש"ט זס' האמונות והר"מק
זספר פרדס רימונים שער ההיכלות פרק ז' הציאו מחדושו על
דרך הקצלה :

ו' : רצ נחשון גאון הרצנים הנ"ל הציאו מדבריו על ענין ההיכלות .

ז' : מה"רר נחמן חנין מרצני ויניציאה בזמן הרצ כלי חמדה, תורה וגדולה

מערכת חבון

א' : כמות רר נתנאל זכ"מ זנימין ערצוה אז"ר ור"מ דק"ק מודינא דורו של כמות רר ח"ש ג"ר, ממודנא יש פסק ממנו זתחלת ס' כנף רננים ועוד פסק אחר כולא זעפר יעקב כ"י הזכירו הפ"י זערך אשה רואה דם מחמת מכה ע"ס וזדזר שמואל סי' י"ע הוא חתום עם כמות רר יהודה זונה רר יעקב פוייטי עם רננים אחרים החתומים זס . ויש זידי פסקים אחרים כ"י ממנו ומזכירים אותו זסס ריש גלותא . והיה מיולאי חליו של הגאון כמ"הר יחיאל ערצוה תלמידו של מהר"יקו זל"ל . גם הרז זאר עסק סימן כ"ג הזכירו לשזח :

ב' : כמות רר נתנאל זכמות רר אהרן יעקב סגרי נולד זעיר קי"רי זמלכות סאזוי"יא וזעצור כמה לרות שעצרו עליו ועל אזיו ילא מחרן מולדתו וגלה מעיר אל עיר ונטע אהלי אחדנו זעיר לינטו, חיזר ספר שו"ת דקראו לכבוד מ"ר אזיו עזר יעקב ויש זו כמה שאלות ופסקים מרכני דורו ושם חתום עליהם . ומקדמתו נראה שהיה מוכן להדפיסו והקריבו לזנחה לכמות רר אברהם רוויגו זלה"ה אמנס לא עלה זידו להוליו לחור : ונשאר כ"י זיד הגזיר כ' דוד כהן . והרזה מתשזותיו הוצאו זס' פחד ילחק : גם הרז שמואל סי' ע' רמ"ד . רמ"ה רמ"ו . נותז אליו תשזות . וזחמת טרזני דורו היו כותזי' לו זכזו' גדול כנראה מתשזותיו ונפטר זלינטו זכ"ד א"ז שנת תג"א לפ"ק :

ג' : כמות רר נתן מו ר"מ ור"מ זפ"פ דמיין רז מוזהק זכל ה"ס חיזר ס' זנין שלמה על סנהדרין וגדפס . ועוד חיזר על מס' ע"ז ולא רחיתו עד הגה :

מנחם"ג על

צמקום אחד ויש לו חתימות צספרי רצני זמנו צס"ות ופסקים. וראיתי
צמכתצ לא' חכס שמצר פירוש על התורה ולא נדפס [

ח' : מה"רר נפתלי כ"ץ אצ"ד צגלוגא רצתי , תלמידי מה"רא אליעזר הל'
הציא מחדושו צספרו עדות ציהוסף :

ט' : מה"רר ניסים צן הר"אש אסף וקינץ ספר המעשים ונקרא גם כן ספר
הישועה ונדפס פעמים צפירארה וצאמפטרדם . אצל לא נודע
זמנו ושם עירו מי הוא . אלא צספרו כותצ במה פעמי' ואני
ניסים שאלתי את אצי הרצ הר"אש ואני קורא לפניו ספר ויקרא .
וצדף ל"ט פ"צ כתצ ז"ל ואני ניסים לא פרשתי אלו הפסוקים מעלמי
אצל פרשתיס מאצא מרי הר"אש זכרו לצרכה עש"צ ולפעמים אמר
צספרו שאלוני תלמידי וכ"ו , אצל לא היה צן הר"אש הקדמון כי
לא נזנר צין שמונה צניו המלויינים צהקדמת ס' לדה לדרך לרצ מנחם
ן' זרח ודוק :

י' : כמוה"רר נתנאל צכמוה"רר משולם הלוי היה דרסן גדול נאשר העיד
הוא עלמו צהקדמת ספר מעצר דפוס אמטרדם . ושם כתצ כי ה'
האריך ימיו ושנותיו עד שראה דור שלישי להרצ מעצר יצק וצכל
דרשותיו היה מזכיר ספר הנ"ל ואמר כי זכות זה (מלצד קציעותו
התמידי צס' הקדוש מעצר יצק) הועיל לו להאריך שנים . ונח
נפשיה צליל שמורים שנת תק"לא ומשם צא"רה כי הרצ ז"ל היה צקי
גם צחנמת האמת מלצד צקיאותו צס"ס ופוסקים נידוע לכל . וצנו
הרצ הגדול מוה"רר לצי הלך לדור צירושלים וילא צשלימות מלוה עם
הרצ המוצהק הנכצד כמוה"רר אצרהס אליעזר הלוי ז"ל שנתקצל אח"כ
למ"ץ צק"ק עריאסטי ותקן שם כמה תקנות עוצות ונדפסו איזה
מפסקיו צס' פקודת המלך ועקרי הד"ע וש"ות זרע אמת ואחריני עוצא
ועלה אל השמים ציום י"א כסלו תק"פו זי"עא .

יא' : כמוה"רר נחמיה סראול מרני ויניליאה הסכים על הדפסת ס'
אלים להי"סר מקנדיא :

ד' : כמוה"ר נחמיה זכמוה"ר ליב סראוואל מרצני ויניליאה . זולין
 זולין מקטפיה ידוע רח עליו הגאון הגפורס רצינו שמואל יהודה
 קנלילצוגן זל"קל כזסמך ידיו על ראשו ואמר על זה נאמר כלב נבון
 תנוח חכמה זה ת"ח זן ת"ח כדכתיב זס' דרשיותיו סי' י"א . ונתגדל
 בתורה והוא חתום בדבר שמואל סימן י"ט זפסק התפילין עם שאר מע'
 רצני עירו נגד הצאים להשיג גבול ריעיהם זחנניות פירארה שנמלא
 אללי כ"י :

ה' : כמוה"ר נתנאל זכמוה"ר משולם הלוי זל"ל נולד זעיר מודנא זמ"ס
 הוא עלמו זתשוזה והיה מ"ן זק"ק פאדוזה ולגו ופיסארו . ולינעו .
 וזסוף ימיו זעיר מולדתו מודנא . שפתותיו דוזרות זספרי חכמי
 דורו כמו זעמד ילחך . שמש לדקה זהרצה מקומות ומחס זחה"מ
 זקונטריס פני הכרוזים שסס הראה חכמתו וזקיאותו ויש ללמד מדבריו
 כללים רצים לענין ההוראה עש"ז וזדף כ"ז ע"א . וזסי' ע"ו .
 וזכה להאריך ימים ושנים על כסא ההוראה זמ"ס הוא עלמו זהקדמת
 ס' מעבר יזק דפוס אמטרדס . והוא אחד מהרצנים שזאו על
 החתום זשטר הרצנית של הרצ כמוה"ר שמואל זרוך זורגי זלה"ה שכבר
 סמך ידיו על ראשו הגאון הקדוש הרמ"ז זל"ל זטנת תנ"ה לפ"ק וזס'
 שירי זמרה דף ג"א ע"ז להמשביל . ינחן חי מוסאטי תלמידו נדפסה
 קינה לכבוד הרצ זל"ל :

ו' : כמוה"ר נחמן זכמוה"ר שזתי חנין מחכמי מזרח שנתייסזו זק"ק
 ויניליאה, כתב תשוזה לסייע זעלי חנייות פירארה נגד המזקשים ליכנס
 זגזולם זמ"ס זס"ות מוה"ר מנחס מריקנאטי כ"ג, והאיר גם כן עיני'
 רצני דורו דפסקי המוצא זס' משזית מלחמות דסקיל וטרי זחריפות
 וזארוכה על דברי הפוסקים זל"ל ונזכר לשזח זהקדמת ס' כלי יקר
 להר"של וכתבו עליו שהיה תורה וגדולה זמקום אחד :

ז' : כמוה"ר נפתלי אשכנזי מק"ק לפת זא להרצין תורה זק"ק ויניליאה
 זזמן הגאון מוה"ר זן ליון זרפתי שאז היה אז זית דין . והרצ
 הנ"ל נתקבל זישיזת הקלין זילגראדו וכל הת"ח היו ככנעים אליו וחבר
 ס' אמרי שפר כשמו כן הוא זרושים יפיה לעניינים שונים והקדמתו
 היא מליאה מחידושים והללות נאות ונדפס זויניליאה , וכל"צע

י"ב : מה"רר ניסים זן הרצ ר' חיים מודעי שליח דארעא קדישא הוליא
לאור והגיה שו"ת מה"רי צרמא :

י"ג : כמה"רר נפתלי הירץ חריף ומפולפל כנראה מהחידושים שהציא משמו
מ"ר אחיו צם' עולת אהרן :

י"ד : כמה"רר ניסים אמאטו מרצני איזמיר, הרצ עין יהוסף חזן הזכירו
צכצוד צספרו .

ט"ו : כמה"ר נתן אמאטו ונחצר קדמון קרוצ לשם מאות שנה העתיק מלשון
ערצית ללשון הקדש החיצור הגדול קאנון של אציסנא, ועוד חיבורים
אחרים של פילוסופי קדמונים כמה שכתב הכומר די רוסי צספרו ח"א
דף נ"א : עש"צ .

י"ו : כמה"ר נפתלי הירש צמה"רר יעקב גאשלאר מק"ק הלצרשטאט נכד
הגאוניס הר"מאי הרצ תה"ד וה"סך צזמן הרצ לצ שלם והרצ צנין אריאל
חצר ס' מרומי שדה חי' על התלמוד וצסופו כמלא מאמר אפשרות
הדצקות וצו שקיל וערי דרך ויכוח על דעות הפילוסופים ומחקריהם
המלוייניה צספרי פילוסופי עמנו ומשתדל לקרצם אל השכל ולהשוותם
עם איזה פסוקי תנ"ך ומאמרי רז"ל (דצר דצור על אפניו) ונדפסו
החיבורים הנ"ל צאונשערדם שנת התקצ :

י"ז : כמה"רר נתן צר שמואל פירוש עה"ת צשם זכרון עוצ כמ"ש ד"י רו"סי
צחלק צ' דף ע"ה והיה אללו כתיצת יד . ולא ידעתי אם הוא
הרצ המחצר הפר מחצר המאמרים שהדפיים עתה צליוורנו כמה"רר
אצרהם צרוך פיפירנו נר"ו :

י"ח : מה"רר נתן רפאל אשכנזי זל"הה כולד צק"ק וירונה והעמיד תלמידי'
צעיר מולדתו . וא"כ נקרא למרצין תורה צתלמידים צקרית
עריאסעי ונשא ענף ועשה פרי תחת מטרת הגאון הכולל הדיין מו"ה
ילחק פורמיגיני זל"ל . וכשנתצקס צישיצה של מעלה הרצ הנז' קצלוהו
עליה' יחידי ק"ק עריאסעי לראש ולקצין והרים דגל התורה צדרושיו
הנחמדי' מלאינה חכמה ודעת ויראח ה' צנועס שיח ומתק שפתים וקידש
שם שמים צין האומות כי היה צקי צלשונו' שונות עד שהקיסר והמלך

צט' הש"ס. ואחים זהספדיה מה"רר יהודה אריה ממודינא צספר
מדבר יהודה והאריך צסצחו :

ח' : כמות"רר נתן אועולינגו הרצין תורה צתלמידים צק"ק קוניאן הוא
היה מגדולי דורו עד שכמות"רר יהודה מפאנו כתב צס' מקוה ישראל
דף ל"ו ע"צ ש"ס לא היו אלא הוא וכמות"רר אצטליון ממודנא אוסריה
דיינו לקצוע הלכה כמותן לחומר. ואור תורתו זרח צס' פלגי מים
צשנת הש"סא וכקרא מרצני דורו הרצ החסיד הישר ונקי צלימוד וצקי
צדיני איסור והיתר. וצנה צה"כ צק"ק קוניאן ואני ראיתיו נזכר
לעוזה על הארון וההיכל צאופן זה יזכור אלדים לעוזה את נשמת
הגאון החסיד כמות"רר נתן אועולינגו זל" :

ט' : כמות"רר נפתלי הירש צן הגאון כמות"רר אליעזר לצית קלנאילצוגן
מק"ק פ"פ דא"דר. היה מונה תשעה דורות של רצנים סמוכים זה
לזה צלי הפסק צמשפחתו מזרע מוה"רס מפאדוזה המפורסם צכל
ישראל. וה"רן הנ"ל היה א' מהרצנים שנאתספו צע"מ פאריש
צליווי הקיסר צשנת התק"סו. ואני זכיתי להכירו וליהנות מתורתו
ולהתצסס מחידושיו : וצפאריש נוהגים האשכנזים ציום ראשון שקמים
לסליחות לילך לצית הקצרות ועושים הקפות על קצרי הלדיקים ואומרים
תחינות. ואחר כך נאספים כולם צחדר שלפני הקצרות וצא רצ
אחד ודורש לעוררם על התשובה. וצשנת תק"סו שהייתי שם
הלכתי גם אני לצ"הק עם שאר הקהל. והרצ הנ"ל עשה
להם הדירוש. ואמר דברים מתוקים מדצס ונופת לופים.
ומן הרשום צזכרוני הוא הציא מאמר רז"ל צמסכת תענית שאלה
כגסת ישראל להק"צה ויצא כגסם לנו. א"ל צתי את שואלת
דצר שלפעמים מתצקס ונפעמים אינו מתצקס ואני אהיה לך דצר
המתצקס לעולם שנאמר אהיה כעל לישראל וג"ו. והרצ ז"ל עשה
דמיון ואמר ככה אני אומר לאותם שמפקפקים צאמונת רז"ל וחושצים
כי די לעמוד על פשע המקראות ותו לא. אי שועים שצעולם!
אתם רולים דצר שלפעמים תוכלו להצין ולפעמים לת תוכלו להצין!
דמי יאמר מה פרי עץ הדר! מה הוא העינוי של ועיניתם! מהו
החדש הזה לכם אס של חמה אס של לצנה. וכאלה! אצל הק"צה
צצוות אלינו שנאמין צרצותינו חכמי האמת והלדק צעלי רוח הקודש

מרדכי גירונדי על

יוסף השני היה מחשיבו מנכנדי הדרשנים אשר בכל מלכותו ואני
ראיתי חיזה דרשות כ"י מהר' ו"ל וזירכתי עליהם צרוך שחלק מחכמתו
ליראיו. ונפטר בשם עוז בקולר שנים צמדת רשע א' ישראל שהיה
להגריחו לעשות נגד משפטי התורה צענין א' של גטיין וקידושי' ולהיות
שלא רלה לעציר על דת משה כדי לשמוע בקול העובר הזה נפל
למטה ומת צדאגה גדולה וחלי"ס. וה' נקם נקמתו כי כל האנשים
והנשים אשר סצו פטירת הרצ' ז"ל מתו צמיתה משונה. ויכירו
כל יראי ה' כי יד אלהים נגעה גם על הרעה אשר עשו להחב' מורה
לדקס ז"ל. ויחידי סגולתו אשר אהצוהו כתבו תחת ללס דמות
לורתו אשר הקקו צעט צרזל ועופרת אלו החרוזות: זה תאר חיש
מופת נתן לקח יציע: הוא מורה הוא רועה על ישראל הופיע: הן
עוד היום גדול. קרצן אשה נרלה: ויכפר על עמו יוס
רה ונחלה.

י"ט: כמוה"רר נתן שפירא אשכנזי נדפס ממנו פירוש יפה ע"ד פר"דס על
צרכת המזין ונדפס צוניליחה שנת ש"סג עם פיוטי מהר"ל ז"ל ליוס
ש"ק עם ציחורים נחמדים:

כ': כמוה"רר נתן שפירא ירושלמי זן הגאון כמוה"רש ראובן אשכנזי מקוצל
גדול כנראה מחזוריו הנחמדים מלת שמורים. יין המשומר. עוז
הארץ הנדפסים. ומלצד כל זה חתום צאולרותי כ"י ספרו מאורות
נתן ג' חלקים על כונות התפלה וסדר המועדים עם הגהות הר"מז
ומה"רצך ומ"רצ שמואל דוד אוטולינגי ז"ל שהעתיק ספר הנ"ל.
ועוד ראיתי כ"י ציד ידידי הונשכיל התורני כמ"ר יוסף אלמנאי יל"ו
ספר תורת נתן הקדמות יקרות ע"ד הקצלה וציחורים על פסוקי תנ"ך
ימאמרי רז"ל. ומלצד כל זה הרצ הנ"ל כתב הגהות על כל ספרי
הא"רי ז"ל. ונשא ונתן צח"ה עה הקדוש הר"מז ז"ל ותמיד תהלתו
צפיו כמ"ס צהקדמת ה' עוז הארץ וצהקדמת תיקוני שוצצים. ונח
נפשיה דהרצ ז"ל צעיר ריגייו כמ"ס מוה"רר חי"דא צס"ג. ומתנין
היו הרצנים מוה"רר יחיאל פואה ומוה"רר נתנאל פואה רצני ריגייו.
והעמיד תלמידים סרצה צקצלה האלקית:

כ"א: כמוה"רר נפתלי הירץ כ"ז. הגאון מוה"רס פאדוזה הריץ לו תשובה

כמ"ש לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל . נתן לנו דבר
 שעל ידו נצין כל התורה . ויש לנו לורך זו לעולם כמו העל :
 ודרש להם על זהירות מלות לילית . ואמונת רז"ל . ותוכחת מוסר
 הרצה . והיו דבריו נכנסים בלב השומעי' באופן שבמעט כל
 העומדים שם היו עיניהם זולגות דמעות ומתעוררים לאהבת ה'
 יתצרך ולשמור מלותיו : הרצ ז"ל חיבר ס' שער נפתלי על
 קלת ש"ע אה"ע ואיזה שו"ת ונדפסו יחד בפ"פ דאדר ש'
 תק"נז . ועוד לו זכ"י ביאור על אה"ע וסדר שערי צינה על
 ש"ע אה"ע :

ז' : כמוה"ר נפתלי ראש המעלות חכם מקובל קדמון נדפס ממנו בפירארה
 ש' שי"ו ביאור על סודות רצינו בחיי על התורה ויש זו
 מרגליות ורמזים נאים המאירים עיני המעיינים כפי ע"הת לרצינו
 בחיי ז"ל :

י"א : כמוה"ר נפתלי הירץ וויזל חכם חריף מדקדק ומסורר בדורו של
 הפילוסוף ר' משה מנדלסון ואוהבו חבל ירא שמים מאד כאשר גראה
 מחיבוריו גן נעול ב' חלקים . מאמר חיקור דין נדפס במאסף .
 יין לצנון פי' אצות . חכמת שלמה העתקה מלשון ארמי ופי' על
 ספר חכמתא רבתא דשלמה (הזכירו הרמ"צן בהקדמת פירושו
 לתורה) . שירי תפארת על יליאת מזרים ומתן תורה ב' חלקים
 ויש זו הקדמה נפלאה המדצרת על שזח השיר ועיזו . ס' המדות
 בעין ס' מסיל' ישראל פי' ס' ויקרא נדפס עם חומש עם העתקה
 אשכנזית למנדלסון . וחיבר פירוש על כל התורה והוא כתיבת יד
 ומלכד כל זה בתב ארבעה מכתבים הראשון נקרא דברי שלום ואמת
 להורות סדר לימוד הנערים . וילאו עליו עוררין איזה רצגי
 אשכנז . ועל זה חיבר עוד מכתב שני נקרא רצ עוז לצית ישראל
 לפרש ולקיים דבריו הראשונים . ועמדו על ומינו רצני דורו גאוני
 איטלייאה כמוה"ר ריי פורמיגיני כמוה"ר שמוחה קאלימני כמוה"ר רר
 צורגו . כמוה"ר רר צסאן ואחרים מלכד הרצ זרע אמת בחלק
 יורה דעה סימן ק"ד הטיל פשרה צין המנגדים ותווך השלוס צין
 הדיעות . והלדיק את הלדיק הראשון צריצו כנראה ממכתב שלישי
 הנקרא עין משפט . וזא רעהו וחקרו המכתב הרציעי הנקרא

ותוספות ממרדכי גירונדי על

צ"ח' וכתב עליו אהוזי עמיתי שניי מנא דכולא זיה :

כ"ב : כמות רר נתן איגר מה"רס פאדוזה הריץ לו תשובה צסימן י"א וצסי' כ"א' וצסי' ל' ונזכר צסצח צסס הגאון שר לזא אהוזו של הרצ המחזר :

כ"ג : כמות רר גיסים צ"ר משה צ"ר שלמה צ"ר משה ממרסיליאה חיבר ספר הניסים עה"ת עם פתיחה גדולה נחלקת לכמה פרקים מדברת בעיקר הדת נמלא כ"י צפירנלי וצספרי המנוח ר' חיים מיכל עיין אונרות חיים 79 י"ז אות ר"ו .

רחוצות וכו פיו פתח צחצחה צתצונה וצדעת להורות היאך יתנהגו מלמדי
תינוקות צדורות הללו לגדלם לתורה ולדרך ארץ . והחיצורים הנ"ל נדפסו
מלצד אותם שנשארו צכתיצת יד . חיצורים אחרים מה"רצ ז"ל והיו
לו צנים כולם מלאים מחכמה ודעת ויראת ה' שנתגדלו על צרכיו ועתה
צשנת הת"רצ א' וצננו הדפים חלק שישי מספרו שירי תפארת וצסוף
הספר הודיע תולדות וקורות מ"ר אציו זל"ה' . תכלית הדברים
הרצ נפתלי יראת ה' היא אולרו צכל ספריו :

י"ב . כמוה"ר נפתלי צר חיים מאשכנז מת אציו צהיותו קטן ואמו קוראתו
ה"ר צלסון אשכנז ומוזה נהיה כי צהיותו צן י"ג שנה עלה לס"ת צסס
הקדש לצי והוחזק צזה הסס שנים רצות צין צעלייתו לס"ת וצין צשאר
החתימות . ולאחר כמה שנים אחר חתנותו א' מקרוציו מלד אציו
העיד לו שהוא יודע צודאי שאציו ציום המילה קראו נפתלי ואז שאל
את פי גאוני ארץ היאך ינהוג מכאן ולהצא לעלות לס"ת ולענין
החתימות והשיצו לו דמאחר שהוחזק מנעוריו צסס לצי אין לשנות וכן
עשה . אמנם כדי שלא לצלזל צסס שקראו אציו אסף חיבור קטן של
חידושים שליקט ושמע מפי גאוני ארץ וקראו ספר ליקוטי נפתלי ונדפס
צפיורדא שנת התק"כט :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן צס' זכר לדיקים לצרכה צמערכת נ"ן :

גירונדי והנהומ

אות סמך

א' : מה"רר סעדיה זכמוה"רר נהוראי איזוניז מרזני אלגזיאר הקדמונים
 חזר פ' על משלי וחדוסיס על התלמוד כמ"ס הרז עאייס זספרו לחס
 יאודה על הרמ"זס והוא חגר חרזו כישמעאלי ללחוס נגד ספרי הכופר
 נחמיה חויא חונן ונדפס פסקו הזהיר זספר מלחמה לה' ישס הוא חתום
 עם רזני עירו והס כמוה"רר שלמה קרסקס כמה"רר שלמה חזן כספי
 כמה"רר למח דוראן . כמוה"רר ידידיה שלמה לרור זעל שו"ת פרי
 לדיק . ה"רר יעקב לרור ה"רר אליהו הלוי לרפתי . ה"רר שלמה
 קאניגי . ה"רר מימון יאפיל . ה"רר מסעוד טוזייאנא :

ב' : כמוה"רר סעדיה ז' דאנן מגאוני המערב הקדמונים חזר ספר הערוך
 לזאר לשונות רז"ל זתלמוד נראה מתוכו שלא הניח מקרא . תלמוד
 ומדרשים שלא למד : גם עשה ס' שרשים על כל ארבעה ועשרים ספרי
 תנ"ך . גם חזר שיניס רזיס ונכזדים : כ"כ מה"רר אצרהס גזישון
 זסו' ספרו עומר השכחה פי' משלי עש"ז שהציא גם איזה פיוטיס
 מהרז ז"ל :

הסמך

אות

א' : סוד יסוד גן עדן . קונטריס קטן כ"י ראיתיו בצית כנה"ר יעקב כרמי צעיר ריגיו לא נודע מחברו :

ב' : רצינו סעדיה גאון מלמד שאר ספריו הידועים חיבר עוד ספר נכרך תשובות על החולקים על קדמונינו על נר שנת . הזכירו ר' אברהם ו' עזרא צפי' התורה פ' ויקהל :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ה"ן בספר זכר לדיוקיס לצרכה במערכת סמך .

העין

אות

- א' : כמות רר עזריאל חפן חכם חסיד ומקובל מק"ק גוריילאה . הרצ
הגדול כמות רר יששכר צער השיצ לו זכבוד גדול צספר צאר שצע על
שאלה אחת צדרך הנסתר סודות גדולים ורמים על פסוק וראית את
אחורי ופני לא יראו . וכתב לו . לולי ידעתי את מכת"ור
והכרתיך כי ירא אלדים אתה ושלם זכל המדות לא הייתי מטפל כלל
צשאלה זו להיותו סוד גדול ואין ראוי לגלותו לכל אדם וכבוד אלדים
הסתר דצר ו"כו :
- ב' : כמות רר עמנואל צן החכם רצי מנחה המכונה צן חסין רצ קדמון נדפסו
כללי הגמרא שלו צספר מהרי נמרים .
- ג' : עבודת האדמה נעתק מלשון מלרים הזכירו הרצ מוסקאטו צס' נפולות
יאודה דף ה' ע"א :
- ד' : כמות רר עזריאל כהן לך לבית החזנים מרצני פאדוזה הקדמונים זכה
את הרצים צהוראותיו ושקד על דלתי התלמוד צישיצת לקח עוצ כל
ימי חייו . ודרש עוצ לעמו צנועס שיח ומתק שפתיס ככתוצ צספר
זכרון נשמות לגאוני עירנו ונפטר צסס עוצ תנל"צה :
- ה' : כמות רר עזרא מפאנו זנו"קל חכם חסיד ומקובל גדול קצל סלת נקייה
מתלמידי הא"רי ז"ל וצפרע מהמקובל האלהי כמות ישראל סרוק ז"ל
שצא מארץ ישראל ללמד חכמת האמת לרצני איטליאה ורצנו עזרא הנ"ל
היה תלמידו ואיש סודו ומסר החכמה הקדושה הזאת להרצ החסיד

אות העין

א' : כמזה"ר עזרח נ"מ נשלמה חלחרצ תלמיד הרצ קרצן אהרן כנראה
 משיר אשר הדפוס נתחילת ס' לצ אהרן פ' נ"ר . היה מרצני
 ויניליאה כנראה צסו"ת דצר שמואל י"ע . וס' וצס' מים רצים א"ח
 סי' י"א יש צידי תצוזה כ"י ממדו צדי' שער צירורין והוא חתום עם
 כמה"ר שמה לונאטו צסס כל הישיצה :

ב' : כמזה"ר עקיבא עערני מק"ק מיץ חיצר ס' מעין גנים חי' על זצחים
 ונדפס צמיץ ש' תק"כז :

ג' : כמזה"ר עקיבא איגר אצ"ד דק"ק לילן דפרעשצורג חיצר ס' מטנת ר'
 עקיבא על גפ"ת ונדפס ש' תק"מא :

ד' : כמזה"ר עזריאל יצחק הלוי ר"מ ור"מ צמנטוזה דיין ודרסן נחמד תלמיד
 מה"ררי סרוואל ולמד ממנו הרצה : הוא היה רגיל לפרש מאמר רז"ל
 כל המלוה לעני צשעת דוחקו וכ"ו דרולה לומר צשעת דוחקו של מלוה .
 והיה מפרש צזה פסוקי איוב אין שריד לאכלו על כן לא יחיל טווצו
 צמלאות ספקו יצר לו כל יד עמל תצואכו . כלומר מי שלא נשאר
 לו כלום מפני שגריך הרצה לאכלו על כן לא ילח טווצו אצל גריך
 שצמלאות ספקו יצר לו לפי שמחסר מעט מספקו להלוות לעני ולעשות
 נדקה . וז"ש כל יד עמל תצואכו ע"כ דפח"ח . והרצ הנ"ל היה
 לומר צכל לילה צחצרת חדשים לצקרים שתיקן הר"מז זל"ל . וצלילה
 האחרונה שלמד שס סיים עם פסוק וראה אס דרך עולצ צי ונחני צדרך
 עולם ותכף נחלה ועלה לשמים ציוס צ' של חנוכה ש' תק"סע זל"ל :
 תוספת

והגהות ממ"טג על

צעל מעצב יצק ולהרצ הגדול צעל צאר שצע על התלמוד כמ"ט
 בהקדמת ספרו ולהרצ הגאון הר"מ מפאנו ז"ל כאשר הזכירו לשם
 ככל חצוריו, וחתומי' צאולרותי כ"י הקדמות יקרות מהרצ ז"ל והגהות
 נחמדו' על ספרי המקובלים ראשונים ואחרונים שעליהם ראוי לצרף :
 צרוך שחלק מחמתו ליראיו .

ו' : כמוה' עזריה חיים סננוגניטי מ"ץ צק"ק מודינה אחר פעירת כמוה' מזל
 טוב מודינה זל"ה וגם הוא היה ממרעית לאן קדשים של הגאון צעל
 זרע חמת :

ז' : כמוה' רר עמנואל כלצו גולד צעיר שאלוניקי להרצ ר' רפאל שהיה אחד
 מגדולי החכמים צקהלה ההיא וצא עם חציו פה ליורנו ורוח השיר
 עבר עליו וחיצר שירים ונות לרוצ וקלת מהם נדפסו צקול עוגצ הזה .
 וכאשר עלה לשמים הרצ כמוה' רר יוסף צכר דוד המחצר ס' צית דוד
 על הטורים כתצ עליו קינה ארוכה ונדפסה צס' יקרא דשכצי וקנה
 שס צין עשוררי הזמן ההוא . וצסיף ימיו הלץ ופרח כמוה' רר
 אצרהס ילחק קאשטילו הנ"ל ועס כי שיריו היו נעימים ויפים כאשר
 ראינו . קלת אנשים היו מצוים אותם צאמרים כי לה"רר עמנואל
 כלצו משפט הצכורה צשירים . ועל כן כאשר צא ליד שניהם לחצר
 שיר על חתונה ציקש הרצ קאשטילו מהרצ כלצו כי יתן לו רשות
 להדפיס את השיר אשר חיצר על שמו . והוא ידפיס השיר אשר
 חיצר ענ שס כמוה' רר קאשטילו וכן עשו . והיה ציוס הנשואים
 התחילו קלת מהעומדי' שס להלל את שיר הרצ כלצו ולגכות את
 את שיר הרצ קאשטילו . ואז הוא הראה להם מכתצ הרצ
 כלצו אשר נתן לו רשות להחליף את שמו ואמר להם הראיתם
 במה אתם רחוקים מדרך השכל כי שיר זה הנכתצ על שמי הוא
 של הרצ כלצו . ואלו אשר אתם משחקים הוא שלי . ודעו
 איפוא וראו כי לא גופל אנכי ממנו . ויתמהו האנשים ולא מלאו
 מענה . ומן אז והלאה הבירו חכמת הרצ קאשטילו ונהגו כבוד
 צשיריו : עד באן לשון ידידי כמוה' רר אצרהס צרוך פיפרנו צס' קול
 עוגצ דף פ"ה ע"ה :

ח' : כמוה' עזריה חיים סננוגניטי מ"ץ צק"ק מודינה אחר פעירת הרצ

יען הציא ה' לידי אגרת יקרה, המלחה לה חכמה ותצונה, כתיבת ידו של הרב ז"ל ראיתי להציב לה יד כאן לזכר עולם.

בט' ענת וקמת ועלית לפ"ק

פה מנעוזה יע"ח

גבר צגורין, פני משה בפני חמה מהדרין מן מהדרין לזק אזור מתניו האמונה אזור חלציו לו ללו דאציה וכולא ציה אגז חורפיה, מתוק לנפש ומרפא הולך ואור אל עמו צסנ"ותו את טע"מו מרנא ורצנא כמוה"רר יעקב משה עייאש גרו לעד לא יבצה צ"דת הר' צה כי"ר.

אמרתיו אספרה כמו: זה ימים ראה ראיתי את עני עמי אשר כמעט נשכח כח הלשון הקדש צטעמו ונימוקו עמו ורק הצקיות גבר ואין אחנו יודע עד מה מגיע יפיו וכוחו ואין מחלק צין ראשית וצין תחלה וצין תכלית וקץ וסוף והיכא דאיתיה להאי ודאיתיה להאי וצפרט צין המלות מלות ממילות שונות דרך משל צין צעזור, למען, על צגלל צעד צ' צציל ל' המשמשת צמקום על וכהנה רבות, ועוד אחרת לידע ולהודיע האומות אשר היתה נזכרו צמקרא מי המה היום הזה ואין הרצה מהם גתצלצלו ונתצלצלה שפתם וכאשר צמעט המליאו לנו רז"ל מסך ותירס וכו' וכן העירות והפרזו' העלים והאילנות כאשר שאלו המה ז"ל מאי אשרה ויותר מהמה הצהמות והחיות וכו' דכמה הלכתא רצרוותא איכא למשמע מהני קראי וכן כל הפעלים שיש להם פתרונות ועעמים ומשמעיות הרצה אני מראה לכל רואה כי רק א' הוא משמעותו הראשון והאחרים נמשכים ומושאלים ד"מ ראש שרשו ועיקרו הוא ראש האדם ויען כי הראש הוא תחילתו ומנטיגו וראשיתו לכן נקרא השר והמנהיג ראש וגם ממנו נגזר ראשון וראשית וכו' והלענה נקראת

ממרדכי גירונדי על

הגדול כמוה' מזל טוב מודינה זל"הה גם הוא היה ממרעית לאף
קדשים של הגאון בעל זרע אמת . והוליא לאור דרוסי וחידוסי הרב
רבו הנזכר צטט שפת אמת . וגם הוא חכם ויבא טוב ולקח משלח

ס' עולה חדשה וס' אצרי עולה דרוסים על פי הדין על התורה ומדוסי
ע"פ הדין על תנ"ך שנדפסו מחדש בעיר ליורנו ועלה לשמים זקן
ושצע ימים זה שלש שנים : ונמלא זידי פסק דין אחד מהרב
זלה"ה שנשא ונתן עמי וכתבתיו צתשוצות קצולת בסף שלי חלק
רביעי :

ט' : כמוה"רר עזריאל דיינה מגאוני איטלייאה הקדמונים במ"ש מה"רר חי"דא
ז"ל שהניח פסקים עמוקים כ"י ונזכר לשבח צתשוצות מה"רס פאדוזה
סי' כ"ח והמשפחה היקרה הזאת גדלה רצנים מוצהקים צישראל שהניחו
אחריהם צרכה צחיצורים נכזדים על התורה ועל התלמוד . ונזכר
הזכרתי צוערכת דל"ת הרב האחרון אשר זכיתי לשמוע חידוסי
תורה מפיו ומפי כתציו ה"ה כמוה"רר דוד חיים צכמוה"רר אצרהס
שמואל דיינה זל"ל שהיה מורה לדק צק"ק רוויגו ועלה לשמים
זה עשר שנים אחר שסבל ייסורי ה' מאהצה צסוף ימיו : זל"ל
וזי"ע :

י' : רצינו עזריאל רבו של הרמ"צן צחכמת האמת ותלמיד רצינו ילחק צן
הרא"צד כזכר צכצוד גדול צס"ר דרך אמונה למה"רר מאיר צן גצחי
זל"ל וצספר מנחת יאודה חייע וצס' הפרד"ס וצספר האמונה והציטחון
להר"מצן . וגם מה"רס ריקנאטי זל"ל מציח ממידוסי צציאורו עה"ת
ועל המלות ועל התפלות . חיצר שאלות ותשוצות צסודות הקצלה
האלדית כדמוכ מרשימת ספרי המנוח הח"ר חיים מיכל דף
ל"ד ע"א :

יא' : רציני עוצדיה ספורנו הרצין תורה צק"ק צולונייאה וסס עסק גם כן
צמלאכת הרפואה צכצוד גדול והיו קורין לו אציר הרופאים . והיה
לו שכל גדול ויורד לעומק פשוטי המקראות כאשר תראה צציאוריו על
התורה והתהלים שהשכיל מאד צפירוסי יותר מכל אשר היו לפניו
למחות הלשון צקורר מילין . ונזכר לשבח ממה"רס פאדוזה צתשוצה

דאש כי לפתנים כולם צראשיהם נמו שהמים נקראו ים כי הוא מקום
 מושבם, וכמו כן הכנויים אשר יאמרו עם כל פעל מלה ושם כי לאו כולם
 יצאו לכל כגון שם אל לא נאמר זו כי אם המדבר צעדו אלי ואינו
 משתנה צמינו וצמינו מנקודתו הראשונה: חלוק לא ישמשוהו
 כי אם מ"ס וי"ו לנ"ד וצכל אתר ואתר ולכל כלל ופרט אנכי מציא
 ראיותיו מה"ש ומדרשים וספרא וש"ת ומפרשים ראשונים ואחרונים
 ומן התורה נציאים ובתוצים עד מקום סידי מגעת, זאת ועוד
 רמזתי היכן נמצא סודו ויסודתו צהררי קדש ס' הזהר למען ירון
 הקורא 30 .

הנה היום צאתי צסם חלקים אשר כמה וכמה דברו זו על לבון ריבוי
 והוכרתי ללכת נגד גדולי ושרי ישראל כאשר עיני חכמתו יצטו ויען
 וציען ידעתי ציני ידעתי מי אנכי ושפלות ערכי ומיעוטי כי יראתי
 כי אמרתי פן יקראני אסון ועעיתי דבר משונה לכן צאתי היום
 לפניו כימי לנו גדול ומש"ה ושלחתי אליו הקונטרס על תיבת חלק"יה
 אשר לכ"עד איננו קדוש צריבוי ורק לחומר נכתב צקדושה כאשר עיני
 מר תחזינה מישרים צקונטרים .

אנא כסה אוד צקס עזרו כי מלותיו לא שבחתי ויורני ויאמר לי והוא ינחני
 צדרך אמת אם אמת היה הדבר הזה את אשר כתבתי וצסם חלק"ים
 לא אזכיר רק ככל אשר יאמר ואף חכמתו תעמוד לי צתשובתו הרמתה
 ואם שגיתי יצין לי ועל ענוותנותיה דמר קא סמיכנא אל ישיצני
 ריקה כי תורה היא ומיניה לא אזוע דלריבא לי גברא רצה ואז דעתי
 נוחה וצלל דליותיו אשכונה: ואני תפלתי ימהר יחיסה להודיעני קצלת
 אגרת הזאת והקונטרס וצכדי כי הקדש דצרים שצינו לציני לא ישמעו
 חפאי וכל ישעי לצכות מתורתו כי כל דבריו צרינין תלמוד:
 וה' הטוב וכל יתן הטוב לעוז וי"ר שיהיו לאלאי מעיו כמוהו
 ועיניו תראינה, כי"ר:

עצד נרלע

עזריאל יצחק הלוי .

מרדכי גירונדי על

סימן מ"ח . מ"ט ונסוף ימיו הרצין תורה זק"ק ריגיון בחזרת
הר"מע מפאנו כאשר תראה צסוף פסקו הנדפס צספר תולדות אדם
למה"ר שמואל אלגאזי זלה"ה . וד"י רוס"סי הזכיר גם פירוש ענ
חזקוק . יונה . וזכריה ועוד אגרות רבות שכתב לרצני פירארה ולה"ר
חננאל אחיו . ולמלכי גרפת כששלח להם ספרו אור עמים
צל' לע"ין :

י"ב : כמה"הר עמנואל פראנסים זל"הה שמעתי מזקנים כי החכם הנזכר
ואחיו החכם כמה"הר יעקב נ"ע נולדו צעיר מנעוזה והיו צני החכם
רצני דוד פראנסים שנלצ"ע שם ציום ע"ו אדר שנת חמשת אלפים ארצע
מאות ואחד עשר ננו שנראה צקינה שחיצר צנו החכם ר' עמנואל
הנ"ל . והיא צקינצון השירים שחצרו האחים הנזכרים . והנם
תחת ידי כתיצת ידם . וומנו העתקתי השירים אשר הולאתי לאור
הדפוס צקול עוגצ הלזה , והאחים הנ"ל היו סוצצים מעיר
לעיר יען כי הח"ר יעקב מת צפירנלי צן כ"צ שנה . צשנת תכ"ז
צחמשה ימים לח' תמוז כמ"ש אחיו הח"ר עמנואל צקינתו עליו .
ואחר זה הלך לעיר ארגיל ושם חצר צשנת ת"זל קונטרים מתק שפתים
והוא ללמד דרכי השיר למתחיל ללכת צעיקצותיו ומשם צא צקצוע דירתו
צעיר הזאת ליורנו והאריך ימים כי הוא שתום צהסכמת רצניה לספר
שו"ת הלק"ע צשנת חמשת אלפים תס"ג . ושם נותן שצח לשי"ת
אשר זיכהו להגיע לצקנה ושיצה . ונלצ"ע פה כי שמו הטוב נזכר
צספר ההשכנות של מ"חק שמזכירים ציום הכפורים שמות מע' רצני
העיר תנל"צה . עד כאן לשון מעלת החכם המעולה ירידי ואוהצי
כמה"ר אצרהס צרוך פיפרנו נ"רו צהערותיו לספרו קול עוגצ דף
ע"ח ע"צ :

י"ג : המסורר ר' עמנואל צן שלמה מלצד מחצרותיו הנדפסות חיצר גם
פירוש על משלי ונדפס והניח כתיצת יד פירוש עה"ת על הנציאים
ועל הכתוצים ועוד ס' אצן צומן על הדקדוק נמלחו צאולרות
ד"י רוס"סי עיין ספרו ח"א דף קי"צ שהאריך להודיע מהותם
ואיבותם :

ה' : כמות דר עזרא מפאנו איש מנעוזה אור תורתו זרח צס' משנית
מלחמות להתיר מקוה דוויגו ואח"כ חזר צו לאסרו צס' פלגי מים והוא
א' מהרצנים שכתצו לזנות בעלי חנויות פירארה כמ"ס צס"ות מוה"רס
ריקנאטי זל"ה כ"י

ו' : כמות דר עזריאל יואל פינקרלי אצ"ד דק"ק אליסנדרויאה עיין מערכת
הי"וד אות מ"ח . צסס ר' יואל :

ז' : כמות דר עמנואל רפאל חי ריקי הוא הקדוש שנהרג על קדושת שמו
יתצרך צדרך הילוכו מצולוניא למודינא על שלא רלה להמיר דתו בדכתצ
הרצ צנו צסוף ספרו חזה ליון פי' על התהלים צדרך פר"דס ושס וגס
צהקדמת הספר האריך הרצ המחצר לספר גלגולי סיצותיו עש"צ ותראה
נפלאות : הים תלמיד כמות דר נתן פינקרלי בדכתצ צפתח ספרו חושצ
מחשצות . וצס"ות אשר צתוך ספרו אדרת אליהו . ומיצר עוד
ספר הון עשיר על המשנה ס' מעשה חושצ על מלאכת המשכן ס' משנת
חסידים . ויושר לצצ על כונות התפלות וסדר העולמות . ונשהשלים
להדפיס ספרו השציעי חזה ליון נהרג על ק"ה כאשר הודיעוהו מן
השמים שהיה גלגול ר' יהודה צן צצא ע"ה ועיין רמז יפה שכתצ צסוף
הספר הנ"ל ותצין כי מעלתו גדולה כי אחרי שהשלים חצורו השציעי
שהוא צמדת מלכות של דוד המלך נתעלתה נשמתו כתנא הקדוש רי"צ
זיע"א : ורצינו חי"דא גזל"ה העיד שהיה כ"צ שנה כל ימי החול
צתענית . ומתכהג צקרושה וצפרישות וצחסידות זל"ל .

ח' : כמות דר עמנואל אירגאס עד שיצה וזקנה הוא שפט את ישראל וכל
מעשהו צאמונה להוליא לאור משפטס וימל את צצר ערלתס ועסק צסוי
דצרייתא כמ"ס הרצ יד מלאכי צסקדמתו לתשוצות דצרי יוסף להרצ
צנו והיה חתנו של המקוצל ה"רר משה פניירו זל"ה . וצס"ות דצר
סמואל סי' קל"ח יש תשוצה מיוחדת אל הרצ אירגאס זל"ה .

ט' : כמות דר עזריאל פתחיה אלאטיכו הרופא. זה אחד משנים עשר אנשים
שהוצררו מק"ק פירארה צסנת שפ"א ונתנה המשרה על שכמס להשתדל
עס החשמן והמא"גיסראטו לצטל עשיית החצר לסגור היאודים וקצלתי
שהיה ממשפחת אציר הרופאים כמות דר יחיאל רחציה אלאטיכו אחיו
של הרופא המוצהק והפילווסוף כמ"ר משה אלאטיכו הזכיר אותס צעל

למה דוד פומים בהקדמת הספר שלו : ומצר ס' תורת המוקלה סוצ
 הולך לצאר כל דיני מוקלה ונולד והכנה לענין שנת וי"ט הנו ציד תלמיד
 החציז עלי באח ורע המשכיל כמ"ר יששכר ריגיו נר"ו כתיבת יד .
 ויש צו ג"ב מפתחות נאות למלוא כל הדינים שנתצארו בו : וצקוצן
 תשובות רצני איטליאה כ"י ראיתי תשובה ארוכה ממנו נחלקת לעשרה
 מאמרות לחלוק עם כמות"ר נתנאל טרצוט (שהיה עדיין בחיים חייתו)
 על ענין החזרת חלי נדוניא מכח חיוצ שטר נלרי :

י' : כמות"ר עמנואל כמ"ר גבריאל מקורפולי, יש הסכמתו העוזה צפ"י,
 ערך חלילה קודמת צפסק כמות"ר רח ממליראטה וכתב דאף שהדבר תלוי
 במחלוקת אי חלילה או יצוס קודמת מ"מ צנדון ההוא שרגלים לדבר
 שהיזם מכיון לשם מלוא ילאנו מידי מחלוקת ולב"ע מלות יצוה
 קודמת . ואח"כ הניח הדבר ציד רצני מתח מארי דאתרא ההוא
 לאסור ולהתיר וחתם שנת של"ג : ומכאן תוכחה לאותם תלמידי
 חכמים הקופלים צראש ונכנסים צגצול שאינו שלהם להשיצ אל שואליהם
 צאתרא דלאו דידהו ויש צהם רצנים וחכמים יושצי על מדין והולכי על
 דרך שיחו שיחה של תורה וגורמים כמה פעמים להגדיל סלע
 המחלוקות . וכבר האריך מה"ר נתנאל הלוי צתשובתו הנדפסת
 צשמש נדקה והזכירו הפ"י צערך דיין אדיר שצאדירים עש"צ דצרו
 הנעימים . ומה שכתצתי עוד ציחוס כמות"ר שמואל ארקיוולטי
 ז"ל : וגם כמות"ר משה כהן פורטו כתצ צהשגותיו צס' פלגי מים
 דאיכא תקנת הועד צפירארה המפורסמת צגזירת נח"ש שלא ידין ויטפל
 שום רצ צאתרא דחצריה שלא מדעתו :

י"א : כמות"ר עמנואל דלעאש מרומא, יש תשובה ממנו צפ"י ערך חלילה
 קודמת צפסק הרצ ממליראטה הנ"ל וגם הוא דעתו נוטה למה שכתצ
 הרצ מקורפולי הנ"ל צכל מכל כל כמו שכתצתי למעלה :

י"ב : כמות"ר עמנואל סונינו תלמיד כמות"ר יצחק לוי ואלי ככתוצ צס'
 גצול צנימין דרוש מ"א דף ר"ה וסיפר כי כשהלך לצקר את רצו צחולי
 שנפטר היה עוסק צחיצורו על ש"ע י"ד צהלכות נזיר והיה מתמיה
 איך מרן מהר"קא השמיט צש"ע הרצה דינים הנוהגים צזמן הזה
 עכ"ל והיה חכם דורש עוצ ומלמד תינוקות . ונפטר צריגיו ליל
 מש"ק עשרים לחדש אייר שנת תס"ז לפ"ק :

י"ג : במוה"ר עמנואל צבת"ר יקותיאל איש צננוינטו חכם וחסיד מקובל
אלדי אשר הגיה והוליא לאור עולם פעם הראשונה ספר הזוהר הקדוש
והתיקונים וס' מערכת האלהות ע"פ הגאון ר' יהודה חייט ז"ל וספרי'
אחרים כדי להפיץ אור הקצלה האלדית צישראל יזכרהו ה' לטובה
ולצרכה . חיבר ספר לויית חן ספר נחמד מאד על חכמת הדקדוק
והסיר וצתוך החיבור עשה אזהרות רצות לצנו עם תוכחות מוסר
מעוטרות צמאמרי פניני ר' שמעון בן יוחאי עליו השלום : והיה תלמיד
הגאון המקובל מוה"ר ר' משה צסולה מ"ן צפיזארו :

י"ד : במוה"ר עוצדיה מספורנו חיבר פירוש עה"ת ועל שיר השירים וקהלת
וספר אור עמים על העיקרים ולדעת מה להסיצ לאפיקורוסים ונדפס
צצולוניא : ועוד חיבר פירוש על פרקי אצות נדפס צצולוניא צמחזור
ע"פ קמחא ואציסונא :

ט"ו : במוה"ר עמנואל פראנסים צזמן כמוה"ר יחיאל פינלי ובמוה"ר ריי
צריאל ז"ל האריך ימים כאשר ראיתי צקוצן תשוצות כ"י מגאוני
איטלייאה פסק כ"י ממנו וכתצ סס כי זה סנתים ימים שהגיע לגצורות
וכ"ו . וצימיו היה מעשה רע ומר של נתן העזתי וסצתי לצי .
וחיבר עליהס ספר לצי מודח צ' חלקים צדרך שיר . א' על נתן
העזתי ואחד על ס"ן . ראיתים כ"י צריגייו . וראיתי לבתוצ
מהס צ' שירים . א' על ס"ן וא' על נתן העזתי :

רַשֶׁת לְרַגְלִי שִׁבְתִּי פָרַשְׁתִּי

וַיִּמְרֹדֵנִי בּוֹעֲרִים וְרָבּוּ

רַבֵּי עָלַי חָרִי תִּמּוֹל יָסְבּוּ

מִנְחַלְתִּי עוֹד מֵעַט צָרַשְׁתִּי

אֲךְ בַּחֲשׂוֹ הַיּוֹם אֲשֶׁר בַּחֲשַׁתִּי

וַיִּכְבֵּר מְרוֹרוֹת עַל צְבִי יִכְתּוּבוּ

אֲרוּ שְׁמוֹ וּמִבְּשָׂרָיו יִקּוּבוּ

וַיִּבְרְכוּנִי עַל אֲשֶׁר נִהַשְׁתִּי

יום יום שלומי רודפי ירושו

ויקראו על בואלם זה תגר

עליו לשונם שלחו בילק

הבוטחים בו נכלמו וכושו

מובס בפפי העם יהי בפגר

זה לרשעים עם אלדים חלק

עושו ובאו מקצות תבל

עברו נהר גזון וסמבטיון

שבטי ישראל ועלו ציון

בי סף אדום יון ותם כבל

קורס נבו פרע ונפל כל

נמשח כרוב ממשח נשיא עליון

לבנות דביר קדש ואפריון

הוא שפתי הוא נין זרפבל

עזה ולא שלם יהי מושב

עזו וממשלתו ועם נברא

ילך לאור חציו ואור חציו

הוא דבר נתן אשר חשב
 להיות בדורנו כמו עזרא
 רק העלה עמו בני ביצי

ורחיתי סיר זה כתוב בצית המדרש של הגזיר כמ"ר דוד הכהן פה העירה
 וכתוב שהוא ממרנא ורצנא כמה"ר יעקב פראנסיס נר"ו

סיר של נתן העזתי הוא נדפס גם

בתחלת ס' שו"ת דבר שמואל אצולא ביום ח"ה סו"ת :

השם המלא :

ט"ז : עמק יהושע חידושים עה"ת מחכם אשכנזי ולא נודע שם מחברו
 ומזכיר שם ספר עמק שוה שחיבר :

השם המלא :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן זכר לדיקים לצרכה צמעדכת עי"ן :

השם המלא :

השם המלא :

השם המלא :

מרדכי גירונדי על

שנת זשיא זתן זשיא זשיא

זשיא זשיא זשיא זשיא זשיא

זשיא זשיא זשיא זשיא זשיא

אות הפא

א' : כמוה"רר פיוש אז"ד ד"ק קראקא, הרצ כבוד חכמים הזיט תקנותיו
למסכת שנת :

ב' : כמוה"רר פלטיה זכמה"רר דוד מהטוב מרזני פירארא, זאה חתימתו
זתשזת זאר עשק לה"רר דוד אזיו :

ג' : כמה"רר פינחס מנגרי נזכר לשנת זספר זברון נשמית כ"י לגאוני ק"ק
פאדוזה כמו איש נדיב וטוב :

ד' : רזינו פתחיה אחיו של רזינו ילחק זעל התוספות חזר ספר סזוז
העולם ונדפס :

הפא

אות

א' : כמוה"ר פינחס הלוי איש הורווק היה אצ"ד צפולין חיזר ס' נפטר
 מאד הנקרא כתובה וכולל פתחא זעירא תוכחת מוסר ופשטים מתוקים
 מדצט . שעה על מסכת כתובות בארוכה ועוד קונטרס אחרון
 הנקרא שנת אחים גם יחד על ש"ע אה"ע מס' ס"ו עד ס' ק"ח
 וצופו יט ג"כ חידושים על הש"ס מה"רר לזי הירש . ועוד
 חיזר ס' המקנה על מ' קדושין ויש צופו ס' מחנה לוי על
 חיזה מסכתות . ושני ספרים הנ"ל נקראו ספר הפלחה ח"א
 וח"ב :

ב' : כמוה"ר פלטיה צמורה"ר חנניה תמונליסי ר"מ ור"מ דק"ק פירארה
 בזמן כמוה"ר ר"י ידידיה צורגו ומה"ר ריקנאטי תומים אחריו בהרצה
 פסקים ב"י אשר זידי . גם צט"ת הר"מ ס' מ"צ נדפסה אחת
 מתשובותיו . והוא חתום גם כן בדבר שמואל ס' י"ע על עיבוד
 רצועת תפילין לשמן . ומה"רד במליאל אחיו חיזר גם הוא חיזה
 פסקים וכמוה"ר פינחס צנו גם הוא היה ת"ח ויש שיר נאה ממנו
 בתחילת ס' שפתי רננות ומספרים תהלות ה' וכמוה"ר פלטיה הנ"ל
 העיד בפסק ב"י הלכה למעשה כי בפירארה יהודי א' הביא נר א' של
 כסף צה"כ הגדולה וסידרו לה מתחילה מקום קציעותה צראש
 השורה . ולאחר זמן יהודי אחר עשה גם הוא נר של כסף והביאה
 לצה"כ ושמו אותה צמקום הראשונה אשר משנה למטה ממנה .
 ונצז לריצ בעל הראשונה לפני מע' הרצנים וצראשס היה מוה"רר ליצ
 לוניגו ופסקו שתחזור הראשונה למקומה הראשון וזכות מזקתה כל
 תמוט לעולם ועד :

ב' : כמוה"ר פינחס חי ענו ר"מ ור"מ דק"ק פירארה נולד בשנת הת"נב
 ליצירה תלמיד כמוה"ר לאמפרונטי חתנו של כמוה"ר להלון וגיסו של
 כמוה"ר יד אולמו ז"ל . הוא היה א' משלטה תלמידים שהרצ פ"י
 רצו הזמין לפני הרצ זרע אצרהם ילחקי כשצא לשליחות מלוה פה העירה
 כדי לתהות אקנקניה . והרצ ילחקי שיצחו הרצה על פלפולו והכתירו
 ככתר החצירות צהיותו בן עו"צ שנה שבצר התחיל לחצר פסקים
 הכמלאיה כ"י צידי ומתום עליהם בשנת הת"ס ליצירה נשהיה בן
 שמונה שנה ואחד מהם על ענין הצא צספינה והגיע למל צשצת ורולה
 לצאח איך יתנהג . והיה לו חשק גדול צתורה וקיים צעלמו לא איצרי
 סיהרא אלא לגרסא יען צלילות הארוכות שצימי החורף היה ער רוצ
 הלילה וכן צלולי הקיץ צשגם שהם קצרות כדי לכתוצ פסקים .
 וצאמת כל הקורא צספרו גצעת פינחס (עשרה חלקים הכמוסים
 ציד האחים כהן וה"מר אצעליון לאמפרונטי) יצין וישכיל כמה היה
 שקדן צתורה ויראה נפלאות מפלפולו וצקיאותו וצפרט כמה הגהות
 צגליוני ספריו (פרח מטה אהרן . משאת משה . מנחת כהן)
 וצתשוצה שכתצ על נכסי חון הוא דצר המצהי . הרעיון לראות איך
 הכל היה גלוי לפניו . וכצר קלסוהו רצני איזמיר ושאלוניקי צהסכמות
 שלהם על התשוצה הנ"ל : ונמלאו הרצה מתשוצותיו צס' פחד ילחק .
 מלצד פסק תוספת צכורי קציר . והיה ענו מאד כשמו . ומימיו
 לא החרים שום אדם . אע"פי שהיה מ"ן ור"מ שנים רצות . ולא
 היה משתמש צשמות הקדש לכתוצ קמיעין וסגולות והיה אומר תראו
 שאות ת' של תמים תהיה עם ה' אלהיך גדולה כדי להזהירנו שכלך
 צתמימות עם ה' . ועלה השמים זקן ושצע ימים צשנת
 התק"כע . וכשהוליכו לקצרו נראו צו סימנים עוצים שהיה צן הע"ה
 זי"עא :

ד' : כמוה"ר פינחס בן הגאון מוה"ר מנחם טרצוב א' מרצני פירארה צזמן
 מוה"ר יוסף פיס ומ"וה אצרהם צו"ן ד"י . יש הסכמה ממנו צפ"י ערך
 חליצה קודמת על פסק כמוה"ר ישמעאל חנינא .

ה' : כמוה"ר פינחס אליהו בן הגאון מו"ה אליהו למח ממילי א' מרצני
 מנטוצה צזמן מה"רם פרוינצלי ז"ל יש הסכמתו העוצה צפחד ילחק
 ערך חליצה קודמת וכ"ו ועיין שם דצר פרעוי ונפלא שכתצ צענין
 היצום הגלגול . ע"הצ . ותחיית המתים . ועיין עוד ספריו ל"ס א"צ

מרדכי שמואל גירונדי על

אות הצרי

א' : מה"רר לצי הירש זן מה"רר חיים חזן דיין דק"ק פוזנא זשנת תמ"ע
חיבר ספר אור הישר כולל סדר תפלה כמנהג ק"ק אשכנזים עם הגהות
רבות ופירושים שונים שאסף וקיבץ מספרי הקדמונים ומכוונות האריז"ל
ודינים הנהוגים מדי יום זיומו לכל צעל הצית ודצרי מוסר שלקט
מראשית חכמה חוצת הלצנות תולאות חיים מסודר לשלשה ענפים
תורה . עצודה . וג"ח . והדפים צתוך החצור ספר אור לדיקים
למה"רס פאפירש זל"ל ונדפס באמשטרדם שנת תס"ע לפ"ק :

ב' : כמה"רר ליון פראנסיסי חתם עם הר"מע צפסק ימין ה' רומנה ועם
מוה"רר עוצדיה ספורנו ז"ל :

ג' : מה"הר לצי צה"ר ילמק יעקב שומע וצודק מוצהק צק"ק קראקא תלמיד
רצינו משה איסרליס צעל דרכי משה ודן לפניו צהלכה חיבר הגהות
יקרות על שחיטות וצדיקות מה"רי וויל ונדפסו כמה פעמים לרוצ
חשיצותן : ותלמידו הוא הרצ צעל ספר הניקור כמה"הר יעקב
טורזינה טהרצין תודה צק"ק וינליאה :

ד' : כמה"רר לצי צר יקותיאל דיין צק"ק קראקא מקוצל גדול חצר ס' חמדת
לצי פירוש ארוך על תיקוני הזוהר . ס' שצתא דרגלא דרשות .
ילקוט מהקדמות מסודר על סדר א"צ ע"ד פרד"ס . שערי צינה מ"ע
אופנים על פרשת וילא : עטרת לצי דרשות :

ה' : כמה"רר לצי הירש חיות נר"ו אצ"ד צק"ק זאלקאווא והגליל רצ מוצהק
צתלמוד וצפוסקי' וחריף מופלא כאשר יכיר הקורא צספריו הנכצדים

לפי יצירתם לא יחזיקו יחדיו אלא

יבדלו, ויחזיקו יחדיו, ספרותם יחד, סילוחם יחד, וכל מיני
סודות סודותם יחד, וכל מיני סודות סודותם יחד, וכל מיני
סודות סודותם יחד, וכל מיני סודות סודותם יחד, וכל מיני
סודות סודותם יחד, וכל מיני סודות סודותם יחד, וכל מיני

אות הצרי

סודות סודותם יחד, וכל מיני סודות סודותם יחד, וכל מיני
סודות סודותם יחד, וכל מיני סודות סודותם יחד, וכל מיני
סודות סודותם יחד, וכל מיני סודות סודותם יחד, וכל מיני
סודות סודותם יחד, וכל מיני סודות סודותם יחד, וכל מיני

א' : כמוה"רר לזי ליפמן חיזר ס' ארץ לזי פירושים ועממים על כל הפטרות
השנה . ויש לו חיזורים אחרים כ"י :

ב' : כמוה"רר לזי צהגאון צעל צרכת הזבח כמוה"רר שמואל קאידנוצר חיזר
ס' קצ הישר ק"צ פרקים של מוסר ומעשים נחמדים מעוטר ממאמרי הזוהר
נאים מרבותיו ז"ל נדפס כמה פעמים :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן בספר זל"ל במערכת הל"די

אות הקוף

א' : כמוה"ר קלונימוס ז"ר קלונימוס זעל אצן צומן הזכיר צסוף ספרו עשרה חכמים שלמחו צדורו ואלה הם החכם הרופא גדול מרצן שמו ר' אצרהם קשלרי . ז' : החכם הרופא מאשטרי צנדיע . ג' : הנעלה לכל לראש דון יונה קצליר . ד' : ארי שצחצורה דון טודרוס אינק . ה' : החכם הכולל הנשיא דון יאודה דיליקורטאליא . ו' : הרצ המוצהק מדצרכא דאומתיה דון צונפוש שאלתיאל . ז' : הסר הנכצד דון צונשיינור גראנייאן . ח' : החכם המופלא דוד חסדאי קרקס . ט : החכם הגדול הנשיא דון שמואל צנצנט . יו"ד : הסר הנכצד דון אשטרויק קרשצין : עיין סס צאורך : ומה"ר קלונימוס הנזכר העתיק מלשון ערצי ללשון הקדש אגרת צעלי חיים הנדפס כמה פעמים וכתצ צתחלתה הקדמה יפה מאד . ומהמחצר הנ"ל נראה שהיה צקי צסתי הלשונות ומשורר נחמד זי"עא : ועוד הניח כתיצת יד מאמרים נצרדים מחקריים מלוקטים מהפילוסופים הקדמונים : ויראת ה' היתה אולרו של הרצ המחצר אדוק צאמונת התורה וקצלת רצותינו הקדושים חכמי האמת והלדק כאשר יכיר כל קורא צספריו : ז"ל

ב' : מה"ר קלונימוס תלמיד הרמ"צס חיצר ספר מסוה נשה להלין עוצ צעד ס' מורה צצוכים לרצו וראיתיו כתיצת יד .

ג' : כמוה"ר קולונימוס כהן לדק מהחזנים צכמה"ר שמואל אחיו של הגאון רצינו יאודה כ"ץ ז"ל היה לו יד ושס צתורה וצחכמת הרפואה כמ"ס הרצ עולם הפוך כ"י והרצ נכדו מוה"ר יח"כס ז"ל צספר פחד ילחק דף י' ע"צ ונפטר צמגיפה אשר נהייתה פה פארוצה צסנת הס"צצ צסני

מרדכי גירונדי על

לחדש אז ונזכר לשבח צספרים הנזכרים לגודל חכמתו ומעשיו הטובים
זיע"א :

ד' : כמה"רר קלמן, מה"רם פאדוזה הריץ לו תשובה צסימן י"ד . וצסי'
ט"ל דף פ"ה וצסי' מ"ג . וצסימן ס"ה . רצ סימן ע"ז ומהתשובות
הנזכרות נראה שהרצ הגדול ר' קלמן היה מלויין צתורה וצתלמוד וצקי
צפוסקים כי מה"רם פדוזה שקיל וטרי על אגרותיו וסצרותיו צחכמה
צצונה ודעת נכונה . זל"ל וזי"עא :

ה' : כמה"רר קלונימוס מלוקא איש רומי זקנו של רצינו כתן צעל הערוך
זל"ל זכה להחזיר עטרת התורה ליושנה צארץ אשכנז אחרי כל התלחות
והשמדות שעצרו על היאודים . כי המלך קארלו חשני הנקרא קלוו
Calvo מלך ארפת הציאו עם כל הגולים צני ירשאל שנתפצרו צארלות
איטליאה אחר הגרוש ויוסיצם לצטח צארץ אשכנז ונפולות יאודה קינץ
ויכרות להם קארלו השני צרית אז נתיצו ישיצות תורת האלדים צאשכנז
כצראשונה . ויהי רצינו קולוגימוס הלזה עליהם לראש כנתוצ צספר
עמק הצכא דף י"ג וצתשובת מהר"ש של סי' כ"ט וצתולדות ר"א הקליר
הערה י"ט עיין שם צאורך .

שם המלך המשיח

א' : שם המלך המשיח על שם המלך המשיח
 ב' : שם המלך המשיח על שם המלך המשיח
 ג' : שם המלך המשיח על שם המלך המשיח
 ד' : שם המלך המשיח על שם המלך המשיח

שם המלך המשיח
 שם המלך המשיח
 שם המלך המשיח
 שם המלך המשיח
 שם המלך המשיח

אות הריש

א' : כמוה"ר רפאל די סילוה מרצני ויניליאה חסיד וישר צאה חתימתו
צפסקי רצני העיר וצס"ות אורח לגדיק :

ב' : כמוה"ר רפאל אשכנזי מפירנלי הוצא קונטריס ממנו צספר יד
מלחכי :

ג' : כמוה"ר רפאל צנימין חייס מוריכו מרצני ליורנו יש לו תשובה צס'
דרך המלך לה"ר ר' ר' ו' רצי ואס זכרוני לא יכחיש נ"ל שהרצ מוה"ר
חי"דא זל"הה מזכירו לשצח צאחד מחזוריו :

ד' : כמוה"ר רפאל כלצו זל"הה היה אחד מגדולי החכמים צעיר שאנוניקי
ומסס צא לעיר ליורנו והרצין סס תורה כאשר העיד עליו החכס ר
אצרהס פיפרנו נ"רו צס' קול עוגצ דף פ"ה ע"א עיין סס צאורך וכאשר
נקרא אל השמים מעל, הרצ כמוה"ר ר' אליעזר הכהן זל"הה חקק חרוזות
אלו על קצרו

מלאך רפאל אשאלה ממנו :
למה בצל עובר יהי בורה
ויענני : איש ירא שמים :
נחשב עלי תבל כמו אורה
אעל שמי מרום ושם אנוח :
שם אשבה שקט ולא טורה

אלך לעדן גן להשתעשע :
אפרח כשושנה ואתן ריח
שמה כעץ שתול עלי המים
שבטי ומשענתי בעוז פורח
עם מלאכי עליון ושרפי קדש :
ואורי וישעי מה מאד זורח
אשמע לקולם כי ברוך יקראו :
ויאמרו אלי עלה קרח

כמ"וה"ר ר' רפאל נתן אשכנזי, עיין באות ה"ו נתן רפאל.
ה' כמ"וה"ר רפאל רזיני רופא מוצק חכם וסופר נאמן מייסדת רזני ק"ק
פאדובה כמ"ס הרב פחד יצחק בספרו עקב רב ומזכירו לשבח. כפי
עדות די רוסי ח"צ דף ק"א החכם המופלא הזה נתעטר בכתר הרצנות
פה עיר מולדתו פאדובה בן חמש עשרה שנה ושם מזכיר איזה מצורים
בלשון לעז מהרב הכולל הזה על תפארת לשון הקדש והאמיתית תורת
משה רזינו ימסקל הסיר שנדפסו בזמנו ואינם זנונלא : ואלו החרוזות
נחקקו על מצבת קבורתו ילא לחפשי צסצר רגל ציוס ש"ק כ"ע חסון שנת
הת"עו

יום נאסף האיש רפאל הנה
מי מעינות דעה והשכל ספו
עיני מיודעיו במר תבנה
על טוב רפואותיו אשר נכספו
אך משפטי הצור פלאות הנה
גם צדקו יחדיו ולא נחשפו :
כשל : ורגלו נשברה נוכתה
וירפאו אותה ולא נרפתה

לפ"ק . והרצ כתב בסוף חזרו שאין זה אלא חלי חלאתו ולח הדפים השאר מפני חסרון מעות .

ד' : כמוה"ר רפאל יוסף זן רצי שד"ר מע"הק ירושלים ת"ו .
 חנכי הלעיר זכיתי ליהנות מחורתו כשעזר בשליחות מלוה פה העירה והיה כמעין המתגבר מחידושים מחוקים מדצט ונופת לופים . חיזר ס' דרך המלך על הרמ"צס וצדף ק"ט ע"ג הזכיר ספר דרשותיו וכלולים בו איזה תשובות עם רצני הדור . ובהשגחות דף ק"י נשאל מענין עיגונא דאתתא דזר חידוש ראיתי להזכירו כאן .. אם יש לסמוך על כתבי פסקי הזכרונות של הכיתא אשר צהודו (קומפ"ניא די"ל אי"נדיא) כתוב זהס יוס פלוני מת פלוני .. אי מהני להתיר אשת איש לעלמא צעדות זה . והסכים להתיר :

ה' : כמוה"ר רפאל מלאטיס מרומא שאל מהרצ דזר שמואל סי קל"ח אם מוטב לעסוק צתורה כל השצוע וליהנות מאחרים : או ליהנות מיגיע כפיו ולעסוק צתורה לצד כל יום השצת ? והשיב לו הרצ המחצר צכצוד גדול לאמר שדעתו להקדים לעסוק צתורה כל היום אפילו שיהנה מאחרים . אך צשלשה תנאים . א' . שיקח ההכרחי לצד : ב' . שלא יקבל מאדם פרטי אלא מכללות הצור : ג' . שיקבל עליו להתעסק צעיתים צצרכי לצור השייכים לחיזוק ג' עמודים תורה . עצודה . וגמילות חסדים :

ו' : כמוה"ר רחובן זן אהרן הלוי מפירדא חיזר ס' ענף ען עצות . נחלק לצ' חלקים . א' . עצות אהבה . ב' . עצות חדשים ומגמתו לחלוק עם ס' לומר התיצה ע"ע התיצות והנקודות של הח' זלמן כ"ץ . וכדפס .

ז' : כמוה"ר רפאל די לונזאנו מפירנלי , יש הסכמתו על פסק המוצא צשמש לדקה א"ח דף כ"ז ע"צ צשנת ת"עו :

ח' : כמוה"ר רחובן זן אברהם הלוי חיזר ס' נחלת רחובן פ' על הספערות

ו' : מרת רזקה טיקטינר, חכמה בתורה, חיברה ספר מינקת רזקה, כולל עניני מוסר ויראת ה', ונדפס בקראקא, שע"ח.

ז' : כמה"ר רפאל זן הנטר הגדול מה"רר יהישע לבית לרפתי זל"ל רופא מומחה שרו של אצרוש אשר הגלה עם הגולה שזרפת שנת קנ"ה, לאלף החמישי : נראה שזרחה כמו ששקעה שמשו פה ק"ק פאדובה.

מה יעשו העומדים בשב אל תעשה

אם בחסידים ואנשי מעשה :

ירוצו מלאכים קלים להפיל חללים :

רועו עמים וחיותו מיום דיך עשיר ודלים

צדקת צדיק שעשה עם כל דל והלך :

תזכרנה ותבאנה בהיכל מלך

רצון שוכני סנה הוא יבא ויושיענו :

פניו יאר בעבדו זיו שכינתו ישעשענו :

תרוממנה קרנות צדיק על הוד פעלו

יחסה סתר כנפיו לחזות נועם ה' בהיכלו

נפטר זנשיקה זשזת שזיעי של עסח שנת שי"ד לאלף הששי

ה' : כמוה"ר רפאל חיים מלאך חזר ס' דקדוק לשון הקדש ראיתיו כ"י ציד המשכיל יואל אהרזי פה פאדובה.

צ"ח . ונחלק שני סיפר שם מאורע זר שאירע לו והיה צסכנה גדולה ונחסד אל עליון נתרפא ולהודות לה' הדפים ספר זה צפ"פ דמ"יין שנת הת"קל . וסיפר עוד שחיזר חי' על גפ"ת ושה עתיק ס' צן המלק והנזיר ללשון אשכנז :

י"ז : כמוה"ר רפאל די שילווה א' מרצנו וינילוה חתומים צס"ות אכרח ללדיק י"ד סימן ארצעה עשר :

י"ח : כמוה"ר רפאל צרוך א' מרצני ליורנו צזמן ה"רר גבריאל דילר"יאו הוא חתום עמו ועס הרצ אורח ללדיק סי' ה' וצס"ות מים רבים א"ח סי' כ"ו הוצאו שם דצרו המסכימים לאסור לרחוק צמרמלות של עיר פיזא ציוס ש"ק וחתם צסנת הת"עח ליגירה :

י"א : כמוה"ר ראוון צרכיה מפירושא צדור הר"מע הוא א' מהרצנים שכתבו תשובות לצכות צעלי חנויות פירארה ולהכות על קדקד של אותם המסיגס בצול רעיהס כ"וש צסנת מה"רר מנחם מריקנאטי צתיצת יד :

י"ב : כמוה"ר צ רפאל מילדולה מרצני ליורנו חיזר ס' חופת חתנים חיזור נחמד לנלרכיס לנשוא אשה ויש צו קונטרס הלנע לכת עם אגרת הקדש לרצן של ישראל הרצ הקדוש המקוצל הגדול רצינו משה צר נחמן ז"ל כדפס צליורנו . ואחי זכיתי להכירו ולשמוע ד"ת מפיו והנחני צתלמודו הישר וצמדותיו הטובות :

י"ג : כמוה"ר רפאל חי מונדולפו מפיסארו , הזכירו הרצ צאר עסק סי' ג' צסס הרצ החריף .

י"ד : כמוה"ר רפאל הלוי רופא מוצהק נולד צפירארה וצן מ' שנה הלך לדור צאנקונה ונתעסק שם צמלכת הרפואה . חיזר ס' ילקוט הלוי ע"ס א"צ חידושים ופירושים על תנ"ך וגפ"ת . ומדרשים ודיוקים על רש"י וצסופו יש חדות שירים וקינות . ואחריו יש ליון כל המעשים . המוצאים צס' הזוהר הקדוש . וצאחרונה יסעו הכללים

מרדכי גירונדי על

ט' : מ"ר חמי האלוף כמה"ר רפאל לולאטו זכמה"ר ילחק לולאטו ז"ל
 חזיר הרופאים צעיר גורליאה ונכד גם צעיני שרי המדינה אשר
 הוקם לראש הרופאים מאת המלך . היה גם בן חכם ונזון בתורת
 ה' תמימה והניח איזה שיצים וחידושים צעניינים שונים . ועל הכל
 היה מופלג צחסידות כאשר לשמע און שמעתי מפה קדוש וחסיד מוה"ר ר'
 אברהם ריגיו ז"ל ותמיד תהלתיו צפיו צאמרו זי הוא לצדו נשאר
 מיתר הרופאים יראי אלדים אנשי אמת שונאי צלע . ונפטר צסס
 טוב ציום שטה עשר לחדש אדר ט' התק"פא ונתחמם צהספדו הרצ הגדול
 הנ"ל וכצו" גדול עשו לו צמותו כל צני מדינתו . תהא כצוד מנוחתו
 נפשו צעוצ תלין וזרעו ירש ארץ ארצעה צנים משכילים צתורה וצחכמות
 הגדול שצהס החכם הרופא גיסי ידידי כמה"ר ילחק ה' ישמרהו ויחייהו
 עם מר' חמותי ושאר אחיו ואחיותיו יחד כולם ישאו צרכה מאת ה'
 לאורך ימים ושנים אכי"ר :

י"א : מה"ר ראובן צן אברהם מע"ק ירושלם תו"צ וחסיד ועניו מזכה הרצי'
 צספרו תיקוני הנפש צלשון ספרדי שהעתיקו ללשון הקדש והדפיסו
 מחדש צסס ס' דרך ישרה . כשמו בן הוא להייסיר את האיש
 הישראלי לעצוד את ה' צאמונה וצישרות לצצ . והפרידו לשעריס
 שינים ה"ה . א' שער הנהגת הצקר צ' שער התפלה ג' שער
 התורה ד' שער הקרצן ה' שער היראה ו' שער התשובה ז' שער
 השירה ח' שער הפרנסה ט' שער המזון י' שער משא ומתן
 י"א שער התחינות י"ב שער הסגולות י"ג שער התוכחו י"ד שער
 דרך ארץ ואח"כ צאו חידושים על תנ"ך ועל הגמרא .

י"ב : כמוה"ר רחמים ניסים מזרחי נצ"ת מזרע הגאון הר"א ז"ל אחד
 מרצני ארץ הקדושה צדור שלפנינו מופלג צחסידות וענוה יתירה לומד
 תורה לשמה כאשר לשמע און שמעתי מהרצ הגדול שארו כמוה"ר ר' חיים
 נחום מזרחי נר"ו צעצרו דרך שליחותו מע"הק לפת תוצ"צא פה
 פאדוזה זה שנים והרצ נחום הנ"ל הוא צן :

י"ג : כמוה"ר ראובן מזרחי ז"ל צן החסיד ר' חנניה מזרחי זרם אורו
 צקיסענדינא הרצ המחצר ספר מעין גנים הנדפס צעי' קושטאנדינא

הנלרכים לדרכי התלמוד. חכמים ירע דרך האמת מוזמן פעירת חיזה
אמוראים :

ט"ז : המשכיל ר' ראובן פיסארו מפירארה איש תם וישר וירא אלדים קובע
עיתים לתורה צמדרשי העיר גדל זשס עוז ונפטר זשס עוז מן הע"ה
זן ס"ח שנים ליהנות מפרי מעשיו העוזים לע"ה :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן זכר לדיקים לצרכה מערכת רי"ט :

ותוספות מהל' מרדכי גירונדי על

והזכיר בהקדמתו שאר חיבוריו באר מים חיים פי' על הזוהר, נוזלים
 מן לצנון פירוש על התיקונים . פרי עץ חיים על הרמז .
 כפות תמרים פירוש על מדרש רבה . שו"ת עץ אצות . פי' על
 אצות . ועל אסתר צסס ס' ערצי נחל . בתם פז פי' על טוב
 א"ח ואצן העזר . ושיעות על הש"ס :

י"ג : כמוה"ר רפאל אשכנזי מרצני אומיר האחרונים נכדו של הרב רוח
 אליהו חאקו זלה"ה הדפוס באומיר חיבורו הנפלא מראה עינים מ"מ
 על סוגיות התלמוד שנתצארו צספרי האחרונים שנדפסו אחרי ספר
 כנ"הג ויד אהרן . והזכיר צפתח השער חיבורו הגדול על
 הרמ"צס ז"ל :

שיין

אות

א' : כמוה"ר שמה לולאטו מרצני ויניליאה בזמן הרצ מדבר יאודה
ומה"ר ש די פיזח לוזיטאנו ז"ל חיבר ס' על מלצ היאודים זלשון
איטלקי . וספר מוסר זלשון איטלקי זשס סוקראטי כדי להוכיח
שא"א להגיע אל שלימות האנושי זלתי האור האלדי ואמונת הנזואה .
ושניהם נדפסו זחייו זעיר ויניליאה . אזל אינס זנמלא . וסיזחורה
כל חכתי דורו זין ישראלים וזין משאר האומות על גודל תזונתו אשר
הראה זחזורים הנזכרים . והרצ י"סר מקנדיח זהקדמת ספרו
מעין גניס נתז שהיה גדול זחכמות לימודיות . ועוד הניח כ"י
חזור אחר על מנהגי ונימוסי היאודים זלשון לעז הזכירו זמאמרו על
מלצ היאודים דף ז"א : ועזרו דזרי ריז"ות זינו וזין הרצ המופלא
ומופלג נז"י כמוה"ר ילחק מן הלויים ז"ל (נכדו של הר"ר
יא"מ ז"ל) על ענייני קהלת ויניליאה כמ"ס הרצ עיקרי ה"דט
א"ח גס הרצ למפרונטי זפחד ילחק הזיח איזה פסקים מהרצ
זל"ה :

ב' : מוה"ר שלום כהן נדק אז"ד דק"ק לפת גיסו של הרצ ראשית חכמה
כמ"ס זהקדמת ס' מעשה עיזיה חידושו עז"ה נדפסו מהרצ זרכת
עוז נכדו זתוך פירושו עה"ת ומהס ניכרת חכמתו זרזי התורה
וסודותיה :

ג' : כמוה"ר שמואל עוזיאל מק"ק שאלוניקי הוליא לאור ס' עולת שזת
לה"ר יואל ק' שועיז ז"ל :

ד' : מה"ר שזתי זאל"י , הרצ אור חדש הזיח מחירושו על גפ"ת :

אות השי"ן

א' : כמוה"ר שמה לולאטו זכה"ר ילחק לולאטו בזמן החכם ר' שמואל די פיזא לזיטאנו כנראה ממאמרו והסכמתו הנדפס' דריש ספרו לפנת פענח פי' חיוז וקהלת והוא חקירה נכזדת ע"ע חיוז : יש זיד' פסק כ"י דדין שער צירורין מהרצ ז"ל חתום עם מה"ר עזרא אלחדצ זשס כל רצני יסיצת וינילויחה כמו שהוא חתום על פסק החנויות הידוע . וגם הוא חתום דזר שמואל סי' י"ט ע"ע עיבוד רצועות תפילין לשמן לשני זקדס לכמה"ר יא"מ ז"ל . וגם נדפס ממנו זסוף ס' משצית מלחמות זקונטריס משען מים פסק ארוך מורה על חכמתו זש"ס וזפוסקים עם פירוש משנת המניח קנקניה זראש הגג עש"ז והרצ דזר שמואל זסי' קנ"ז כתב וז"ל דברי הקונטריס כתיצת יד הנמלא זינינו מכמה"ר שמה לולאטו ונכזדות מדובר זו על אמיתות תשצ"עפ מן הכתוב מן המקובל ומן המושכל עכ"ל ועדות זה יספיק לנו לסתום פי דוברי סקר הלא הוא הכומר די רו"סי זתולדות הרצ ז"ל שאמר שומר אחד כתב שדברי הרצ הנ"ל זפירושו לדניאל הפכו דעתו להמיר דתו והרי כאן הכחשה זגופה של עדות דאדרצא הרצ הנ"ל נתאמן צעוז וחיל להוכיח אמיתות אמונת רבותינו ז"ל אשר ממנה תהרס ותעקר לגמרי הצלי בגויס וטעותס . ופוקו חזו מאן גצרא רצא קדישא אסהיד עליה הגאון החסיד כמוה"ר שמואל אצוזא ז"ל הנאמן עם ה' ועם אנשים במאה אלף עדים : וזש"ות נחלת יעקב אלפרון יש הרצה תשובו' מהרצ ז"ל :

ב' : כמוה"ר שצתי אלחנן סאנגויניטי מרצני פירארה אחד מאפטרופוסי זכה"כ איטלייאני שנת תנ"ח בזמן הרצ מוה"רי צריאל ומוה"רי צרוך

מרדכי גירונדי על

ה' : מה"רר שניאור זלמן אשכנזי מאי גירצא הרצ זרע ילחק הציא מחידושיו
על ר"שי והרא"ס ז"ל .

ו' : מה"רר שלמה פרץ מחבתיאי גורצא הרצ זרע ילחק זקרני ראס הציא
מציאוריו על רש"י וה"ראס ז"ל .

ז' : מה"רר שלמה אזוזי חכס נצון הרצין תורה צישראל כאשר העיד עליו
הרצ צית נאמן דף ק' ע"א :

ח' : מה"רר שלמה שפורעס חסיד ומקוצל ומסורר נכד כאשר יעיד על זה
ספרו שש שערים הנדפס בק"ק אמטרדס מאת החכס ר' שלמה
אלנאן דיין דעיר תאפילת . ומכותלי הספר הנ"ל ניכר כי הרצ
הניח אחריו חצורים אחרים ועלה אל האלדים בק"ק גילה די פרוצינלה
אשר הרצין תורה כמה שנים :

ט' : מה"רר שמואל אצן כספי מרדכי אלגאזיר בזמן מה"רי עאייס חתם
בהסכמות ספריו .

י' : מה"רר שמואל זנוויל סג"ל הרצ נתונת פסיס הציא מחידושיו עה"ת
דף כ' ע"ג :

יא' : מה"רר שמריה האיקריעי רצ קדמון צמדרס שומר עוז נדפס פירוסו
על מזמור קי"ט . ומה"רר שלמה הלוי אלקצין זל"וקל הזכיר פירוסיו
הנחמדים על הת"נך :

יב' : כמוה"רר שלמה הלוי צן אלקצין הזקן נזכר לשבח מנכדו אשר ישא את
שמו צספריו שורס ישי . אילת אהבים .

יג' : כמוה"רר שלמה הלוי צן אלקצין צעל מנות הלוי ושורס ישי ואילת
אהבים חיבר עוד ס' אפריון שלמה כ"י צית ה' חיבור גדול על ח"ה .
פירוש על תנ"ך . מעתו שלשלמה על הזיווג . שומר אמונים על

קזים ומוהר"ל וסיעתייהו . בפחד ילחק ערך אשה אינה מתקדשת
 דף ק"ג יש פסק ארוך ממנו לאסור לנערה המזנה מעוברת להנשא תוך
 כ"ד חדש אע"פ שהיה חשש שתמיר דתה ולא הודו לו הרבנים צריאל
 וקזים ונכח פסק הר"מף שהתיר כגון דא אפילו צאלמנה . וגם
 הרצ לאמפרונטי חלק עליו ונתלזה לדעת רבני מנטובה הנ"ל :
אמנם אנכי הצעיר ונלאתי דלאו כל רבני מנטובה שוו אהדדי
 לחלוק עם הרצ סאנגויניטי יען הרצ הקדוש הר"מז כתב למוה"ר רצך ז"ל
 באגרותיו דף מ"א ע"א מה ששאלתם על דצרת אותה האלמנה המעוברת
 ראיתי בפסקי הר"ס פרווינאל שהיא מתירה להנשא ואמר לי כמוה"ר רגור
 אריה לוי גר"ו שכאן נעשתה הלכה למעשה וגם בקסאל מונפיראטו דמו
 כן אצל אני חושש הרבה דצד כי רבו המחנירים ראשונים והאחרונים
 עכ"ל . ואגרת הלזו של הר"מז חתומה צשנת תה"ל והמעשה הכתוב

צפ"י חתום צשנת ת"ס . ואע"פ"כ אין להתפלל איך נעלמה מרבני
 מנטובה דעת הר"מז שחושש הרבה דצד מדלל הזכירה צתשוצתם יען
 וציען הר"מז ז"ל עלה לשמים צשנת תנ"ח ולא היה צחיים כשנשאלה
 אליהם הלכה זו כדי שיסאוו ויתנו עמו . והאגרות הנ"ל לא נדפסו
 עד ש' תק"מה . וכבר ידוע שאין להקשות מספר לספר כתיצת יד
 דשמא לא שלטה העין צו . ומ"מ שמעינן דאיכא תנא רבה דמסייע
 להרצ סאנגויניטי אפילו צרבני מנטובה מלצד רבנים אחרים שזכרו שם
 בפחד ילחק :

ג' : כמו"הרר שצתי חלחנן ריקנאטי א' מרבני פירארה הזקנים צזמן הר"ס
 להלון וה"רי חזקי' צורגו היה מ"ן צצ"ה ספרדים . וצדצד
 שמואל סי' ר"פ יש שאלה ממנו המוכחת שכתצה צנערותו עש"צ .
 והאריך ימים הרבה על כסא ההוראה והיו קורין לו זקן ונשוא פנים
 הרצ החסיד , עיין צהסכמותיו על פסקי עטור וראשית צכורי
 קליר . וצפחד ילחק צאה חתימתו והסכמתו פעמים הרבה עם שאר
 רבני פירארה אחר הר"ס להלון . וגם צשמש לדקה י"ד סי' ק' יש
 הסכמה ממנו ע"ע ע"ס הקולית . וצחלק אה"ע סי' ג' יש
 תשובה ארוכה עם פלפול על דברי הרמ"צס ז"ל מרבני פירארה
 ואמרו ציה מילתא דלא אמרה שצור מלכא והוא חתום עמהם
 יחדו :

יסודי הדת לחס שלמה על תיקוני הסעודה . וזמקוזלים גדול שמו
 כאשר נראה מתלמידו מהר"מק ז"ל שהזכירו כמה פעמים בספר פר"דס
 רמונים . אור נערצ . ס' גרוסין . והאריך ימים ושנים על
 התורה ועל העבודה כי הרצ ראשית חכמה תלמיד הר"מק הביא
 תפלה שתקן על הפרנסה . וכתב עליו שעודנו בחיים חייתו : ועוד
 חתומים באולרותי תפלות ותחנונות רבות עד"ה שתקן לומר על קצרי
 הדריקים :

(הזכירם לטובה הרצ מוה"רר)
 י"ד : מוה"רר שלמה גבאי מק"ק קושטנדינא) יהושע זנונישתי בספריו אזני
 מוה"רר שמואל זנונישתי מק"ק קוש') יהושע וזית ישראל ומציא
) מחידושיהם עה"ת :

ט"ו : מוה"רר שלמה חרדיה מק"ק נוה שלום נתחמם זהספרו הרצ אזני
 יהושע ונותן לו את השבח הראוי :

י"ו : מוה"רר שלמה סג"ל ומוה"רר שמואל פוייוס, הרצ זרכת טוב עה"ת הביא
 מחידושיהם על תנ"ך :

י"ז : נמוה"רר שמואל קזים מרצני מנטובה חוטר וגזע אנשים חכמים ונזונים
 הגיה ספר מקור חיים לר' שמואל סרסא פי' עה"ת. הרצ מוסקאטו
 זנפולות יהודה דרוש ל"ז כתב זהספרו כי היה אדם נטר עערת משכיני
 עם, ויצכו כל צית ישראל צצ"הג הגדולה ציוס ל"ג ששם עלו שצטי יה עדות
 לשמואל להודיע צעמים עלילותיו להלל מאד צחסידות והניה שם טוב
 אחריו . ויקונן עליו צזה הלשון

ספרו הלילו ישרי לב .
 הורידו כנחל דמעה .
 יום לתרועה יהיה לכם .
 לתקוע שופר בגבעה .
 פתאום שודד אהל יעקב .
 קרנו לארץ נגרעה .

ד' : כמוה"ר שמשון זאקי הקדמון מעיר קסאלי זמן הר"מז כנראה מאגרותיו שהיה כותב לו בצבור גדול וקוראו האלוף החסיד ומע' אחינ"ועם דף ט"ל ע"ז. חיזר ספר רפואה למכה ועניינו לזאר היעז דברי שה"ע זשיר השירים לחזר את האהל להיות אחד, דברי ירמיהו הנביא ע"ה זמגילת איכה, שערי נחמה זכפלים שזן שזן תחת אצל כמ"ש זפחל הזשור מאני"פסעו הנדפס זעיר ליורנו שנת לקח את ספר התורה הזה לפ"ק אכן לא נראה זעליל עד היום הזה. ועוד סידר ספר הכוונות להא"רי זל"ל עם תפילות עד"ה ראיתים כ"י זרגייו : ועלה השמים זע"שק זזהנסת כלה י"א סיון תנ"א כמ"ש מהר"זך ז"ל זזהספדו שכל ימיו עסק זתורה וזמלוות וסיגף עלמו זתעניות וזטזילות זי"עא ונכדן הוא היה :

ה' : כמוה"ר שמשון זאקי אצ"ד זקסאלי רז מופלא ומוהל זקי דודו של הרז הגדול המופלא ראש הדרשנים שזימינו כמוה"ר ילחק רפאל פי נלי מ"ץ זק"ק פאדוזה :

ו' : כמוה"ר שמואל זרוך זורגו רופא מוזהק הוכתר זכתר הרזנות זשנת תנ"ה מאת הר"מז זל"ל והרזנים כמוה"רן הלוי ומ"וה פלטיה מונלילסי ומו"הר"ס להלון ומוה"רש סנגויניעי וריקנאעי זל"ל היה מ"ץ זז"הכ אשכנזים זפירארה וזאה חתימתו הרזה פעמים זס' פחד ילחק עם שאר רזני העיר ונפטר זשנת הת"לו :

ז' : כמוה"ר שזתי אלחנן מהזקנים (רזו מוזהק של הרז ר' שלמה דוד מהזקניה מ"ץ זעיר לוגו יע"א) הוא היה רז גדול שהרזין תורה זהרזה ק"ק. ליורנו. אכקונה. ערי מארקא. וקלת ערי איעלייא ופירס דגלי הוראתו להם כאשר העיד הוא זעלמו זתשונה כתיבת יד אשר זידי : ואח"כ לקחוהו לרז מ"ץ זק"ק קסאלי. ותורתו זורחת זמאד מאד זהרזה פסקים ותשזו' הנאספות זפחד ילחק וכל מקום שתמלא חתום מלכת שזא איהו ניהו דקרינן מלכת מלשון מלכי ישפר עלך שזא נוטריקון שזתי זין אלישע. והיתה אהזה עזה זינו וזין כמוהרר"י לאמפרונעי כנרמה מהסכמתו על ספרו

מהמס"ג על

- גלה כבוד אל הלקח •
 ארון קדוש מלא דעה •
 ויהי בנסוע הארון •
 עלה לאלדים בתרועה •

ונקרא אל השמים מעל

צער צרה שנת ס"ג זי"ע

והניח צן ממלא מקומו בחכמה וציראת ה

הגאון מהרר משה קזיס זצ"ל :

י"ח : כמה רר שמואל רומילי מרצני מנעוזה צמן הרצ מוסקאטו כאשר העיד
 עליו צספרו הנחמד נפולות יהודה דרוש ל"ד שהיה לדיק מושל ציראת
 אלדים . עוסק צתורה לשמה והעמיד תלמידים הרבה . ויש
 שמו לסגול עול הצבור וכל ענייני הקהילה נעשים על ידו . ויהי
 למס עוצד לכל אשר יקראוהו צאמת להטיל שלום צין איש לצסתו
 ולהשצית מדנים צין אדם לחצירו עד נקרא אל השמים מעל צשנת של"ז
 לחזות צנועס ה' ולצקר צהיכלו זי"ע א :

י"ט : כמה רר שמעון צכמה"ר יעקב אשכנזי שליח נפת עה"ק ת"ו
 הוליא לאור ס' יפה ענף וצהקדמה כתב איזה מחידושיו עה"ת
 ועל הש"ס ומסס ניכר כי היה לו איזה חיבור שלא עלה צידו
 להדפיסו :

כ' : כמה רר שמואל אריפול מחכמי שלוניקי צמן הרצ ערוגת הצוסס הוליא
 לאור ס' מזמור לתודה פי' על אלפא ציתא וע"ו שיר המעלות . אגדת

פחד ילחק : וצטמס לדקה ח"ח סי' ע"ו וע"ז יש תשובה ממנו
ששלח להרצ מורפורגו ותשובת הרצ המחצר חליו . וצחלק ח"ח סי'
ע' יש תשוב' אחרת מהרצ ז"ל . גם צטו"ת חיים שאל ח"ח סי'
ע"ז יש תשובה אחרת ממנו ומוה"רר חי"דא זנ"ל כותב לו צכצוד גדול
וקוראו מ"ר קשישא עש"כ . והיה דרסן גדול והניח חידושים הרבה
וצתוכס ספר עיר מקלט על המלות . וס' דעת זקנים הזכירם
צתשובתו הוצאה צפ"י ערך כלאי צגדים דף ס"א ע"צ . ושאר
כתיבותיו הנס ציד יורטיו ולא ילח מהס לאור הדפוס . וזכה להיות
חלקו ממתים צדרך מלוה (כמ"ס ר' יוסי צתלמוד) שצהיות שנתחמס
הרצה צדרוש אחד נחלה וילח מחולי אל פולי עד שנתצקש ציטיצה של
מעלה זי"עא :

ח' ו כמות"ר שצתי צכמ"ר ילחק מפוכ"טי קור"צו ח' מרצני רומח צאה
חתימתו צפסק ראשית צכורי קליר :

ט' : כמות"ר שלמה רוקקה ח' מרצני סיניגאליאה צזמן הר"מז היה
מקוצל אלדי חיצר ס' כונת שלמה על כונת התפלה איטלייאה
סקיצן מהמקוצלים הראשונים והאחרונים וצהקדמתו וצתוך ספרו
הזכיר שלש חיצוריו נשמת שלמה על שס ע"צ . צרכת
שלמה על סוד הצרכות . גצורת שלמה על שס מ"צ .
ומלצד חכמתו צנסתרות גם צנגלות גצרה ידו להוטיע האחים
האומללים ככתוצ צס"ות הרמ"ז סי' מ"ה . וצתחילת ס'
כונת שלמה נדפס שיר נאה מהרמ"ז זנ"ל לשצח ולפאר את הרצ
המחצר זל"הה :

י' : כמות"ר שמחה המכונה צונים חיצר ס' מידוטי הלכות רש"צא על
כתוצות וגיעין צארוכה :

י"א : כמות"ר שמעיה צכמות"רר משה די מדינה צן מהר"שדס היה מרצני
ויניליאה וחתום עמהס צצצר שמואל סי' י"ט וצמים רצים ח"ח סימן
י"ח . והוא הדפים והגיה ס' צן שמואל להרצ זקנו ומיצר גם כן
פיוטים רצים קלתס נדפסו צויניליאה :

י"ב : כמות"ר שמואל מסעוד מרצני ויניליאה חתום צס' דצר שמואל סי'
י"ט על עיצוד רלועות תפילין :

מרדכי גירונדי על

שמואל . ווי העמודים . לז חכם על קהלת ואלו נדפסו . ועוד
נשארו זכתוים יעלת חן שר שלום על ש"ה . אמרת אלוה על התורה .
וספר לוית חן . והקורא צספריו יכיר גודל חכמתו צפשטי התורה וצמדרשי
רז"ל כ אשר יעידון יגידון עליו הרצנים הגדולים שכתבו שירים והודחות
צתחלת ספרו מזמור לתודה הלל הם הגאון המשורר רצינו שמואל
ארקוולטי ז"ל החכם הכולל ר' משה הכהן . החכם הכולל ר'
ילחק חזן צן הרצ שנות חיים יחד כולם עונים ואומרים כי נאמן שמואל
צין מפרשי התורה ומלינים ומשוררים :

כ"א : מה"רר שמואל אמארייליו צן הרצ דצר משה צן הרצ כרס שלמה
הוליא לאור ס' הלכה למשה על הרמ"צ למר חציו והוסיף צו חיזה
הגהות המראות חכמתו צס"ס וצפוסקים :

כ"ב : תוה"רר שמואל אלצלנסי צכמו"הרר חצרהס אלצלנסי מגאוני ספרד
הקדמונים צזמן רצינו ילחק חצואצ הזכירו לעוזה הרצ צית יוסף ח"ח
סימן קמ"א ונדפסו כללי הק"ו שלו צספר מהררי נמרים :

כ"ג : רצינו שסת חציו של הרי"צ הפליא ענה הגדיל תושיה לסדר חליצא
דהלכתא סדר עצודת יוס הכפורים הזכירו החסיד המקובל רצינו
משה ניגרין מגורי הא"רי ז"ל צסדר עצודה שלו אשר היתה
נמלאת ציד הרצ הכולל סד"ר כמה"רר ישראל קמחי ז"ל כמ"ס
צס' עצודת ישראל צמקומות שונות עש"צ :

כ"ד : כמיה"רר שמואל הלוי רצ קדמון עצר ויכוח גדול צינו וצין הגאון
הישיש רצינו שכנא שר שלום רצו של רצינו יעקב פולאק ז"ל כמצואר
צס' עלמות למה"רי ק' עזרא ז"ל דף כ"ג וכ"ד ומשם נראה כי הרצ
היה לו חיזה חיזור על התלמוד :

כ"ה : כמיה"רר שמשון חיים נחמני זל"הה מלצד מה שכתב צסצחו מעלת
החכם ח"ן ז"ל צספרו היה לו יד ושם צחכמת המליצה והשיר כאשר
הודיענו תלמידו הרצ ר' חנניה כהן זל"הה צספריו הנחמדים רוח
חדשה צתולדות המשוררים שרצו הרצ נחמני הניח אחריו צרכה צחיזור
נעים קרצן קטורת כולל שירים רצים ונכצוים . וגם קצר קינה יפה

י"ג : כמוה"ר שניאור זן דין מרצני וינליאה יש כמה תשובות שלוחות אליו
 זס' דזר שמואל סי' כ"א . נ"ז . נ"ט . ס"ג . ס"ג .
 ס"י והוא שקיל וערי עם מוהר"ש המחצר צעוז טעם ודעת : וצסוף
 ספר דקדוקה של נפש נדפס להרצ זל"ה נוסח יפה על הוידוי של החולים
 בלסוף הזהב וה"הדרת דפח"ח :

י"ד : כמוה"ר שלמה הכהן הנקרא זמן זב"ח יאודה ליב מדקדק עמוק חיבר
 ס' לומר התוצה . זנין שלמה . שערי זמרה שערי תפלה .
 ונושא ונותן בדקדוק עם מדקדקי דורו . המפצחים אותו על
 חכמתו :

ט"ו : כמוה"ר שלמה דוד זן משה מטזקנים מעיר לוגו זמן הרצ פחד ינחק
 כנראה צערך אונס דף לג ע"א משנת הת"עו ליצירה . וצשמס לדקה
 א"ח סימן ד' יש תשובתו על דזר תפילין זח"ה עש"ז ועיין עוד צפ"י
 ערך הפסד מרוצה דחלק עמו הרצ המחצר :

י"ו : כמוה"ר שמשון חיים נחמני תלמיד כמוה"ר אפרים כהן לפשיץ מ"ן
 זמודנא . וזכמת האנ' ילק מים על ידי כמוה"ר דוד פינלי
 וכמוה"ר אציעד ש"ס זאזיליאה זל"ל הרצין תורה הרצה צק"ק סיינה
 וריגיי וחד מתלמידיו הוא כמוה"ר חנניה כהן נר"ו ושמעתי ממנו
 שהיה חסיד קדוש ופרוש ועוסק זכמת האמת וסיפר לי כי פעם א'
 היה דליקה בצית עיחטראות שלהם נגד חצר היאודים זליל ע"צ והיו
 הולכות הגחלים זאכסדרא שלו . והוא פתח החלון ועמד זתפלה ויש
 לו נגד הדליקה ומיד נכזית האש . וחזר תולדות שמשון פי' על
 חצות . וס' זרע שמשון פי' עה"ת וה' מגילות ונדפסו : ועלה
 זמחשצתו לחצר פי' על הזוהר הקדוש . אך זראותו כי נדפס ס'
 מקדש מלך השיצ ידו לכתוב . ולוה לגנוז כל בתיצותיו זח"ה תוך
 קצרו וכן עשו ונתצקס זישיצה של מעלה צשסי לאלול ס' הת"קלט צין
 ע"צ לע"ג שנה . זל"ל ולי"עא :

טז"ב : כמוה"ר שלמה זן אצרהס פניאל חיבר ס' אור עינים ונדפס .
 י"ח : כמוה"ר שאול מררי מ"ן צוירונה יש תשובה מיוחדת אליו בדזר שמואל
 סימן ע"א :

גירונדי על

ליום ע"ג . ושירה חדשה לכבוד חג הסוכה המתחלת סוכה צאור
 זיכה וכולי . ויהללו צשערים :

כ"ו : כמוה"רר שלמה אצודרהס ז"ל נולד צעיר טיעוואן צמלכות מערב הפנימי
 איש תם וישר וחכם חסיד מופלא חוטר מגזע רצינו דוד אצודרהס מחבר
 פירוש על התפלות היה חלוש המזג וצא לעיר הזאת ונפטר צסס טו
 וכבוד עשו לו צמותו צהספד גדול וכד כל שצעת ימי אצלו כי ככה
 רלו צני משפחתו הישרה וכולס מעוערים ציראת ה' טבורה רודפי
 לדקה ומסד ותומכים ידי לומדי תורה : עכ"ל הח"ר צרוך פיפרנו
 צקול עוגצ דף פ"ו ע"ג :

כ"ז : הגאון מוה"רר שמואל מארלי אצ"ד צק"ק מנטוזה צזמן הר"מז חיצר
 פסק ארוך לסדר ענייני הקהלה :

כ"ח : מוה"רר שלמה אצ"ד צפינטטו ציצר ס' יקהל שלמה והוליו לחור
 צנו מוה"רר נפתלי עם הערותיו . ועוד לו חיצורים אחרים
 כ"י נזכרו סס צהקדמה . והיה תלמיד מוה"רר פרן אשכנזי הזכירו
 צספרו לפעמים :

כ"ט : כמוה"רר שלמה צן הגאון הגדול מוה"רר ישעיה נינה צעל דרך ישר
 צן הגאון החכם השלם אצ"ד צפאדוזה צעל דמשק אליעזר זנוקל ראיתי
 צמכת צלאחד קדוש שהיה זקן ונשוף פנים צולינא דנהורא ותרצ חכמת
 שלמה מכל רצני ישיצתו ושמעו הולך צכל המדינות ומלצד פסקיו הנדפסים
 צספרי חכמי דורו חיצר עוד דרוטים . אחד מהם נדפס צסוף ס'
 יד חרוזים דפוס ראשון שנת ת"ס כולל הספד יפה על פעירת תלמידו
 כמו"חר גרסום חפן כ"ע :

ל' : כמוה"רר שלמה אצסצאן דיין צארס נוצא צזמן מוה"רר שמואל לנייחדו
 צעל כלי חמדה היה גדול צדורו צחכמה וצחסידות כמ"ש הרצ מגן
 אצרהס צהספרו :

ל"א : כמ"הר שמעון יחזקיהו לוטטרו פרנס ומנהיג נאמן ק"ק פאדוזה פתצ

י"ג : במוה"רר שלמה נילה זכמוה"רר ישעיה נילה ח"צ"ד ור"מ זק"ק
 ויניליאה חתום לראש רצני קהלתו זכמה הסכמות וצתוכס זלקט
 הק"מח ח"ח דף ז' ע"ד . זראשית זכורי קליר . זארה ללדיק
 וצס' מלות נשים מלומדה וצמקומות אחרים וצספר קינים וטהה והי
 למה"רי פאליפיקו וכתצ סס שהיה רצו מוצהק של הרופא במוה"רר
 מנחם יחיאל כולי ז"ל ושניהם גסעו צפרק אחד לאור צאור החיים
 זי"עא ואז עצד רופ קינ"ה על מה"רי פאליפיקו הנ"ל . וחיצר סליחה
 נחה שאומרים ק"ק איטלייאני . וכצד בתצתי למעלה זגס ה"רר מטה
 חפן היה תלמידו :

ב' : במוה"רר שלמה זכמה"רר אהרן ז' מסון חיצר ס' צית שלמה שו"ת
 ופסקי דינים ונדפסו צשאלוניקי :

ב"א : במוה"ר שמואל הכהן די פיזא לזיטאנו חיצר ס' לפנת פענה פירוש
 על חיזה כתוצים זרים שצספר קהלת ואיוצ, וצסופו יש רמו על מלות
 פרה אדומה וכדפס זויניליאה נדע שהרצ צעל דצד שמואל צשאלה ל"א
 צתצ לכמוה"רר יהוסף מלידיאה זל"הה חלה הרצדים ועל מה שרמו מ"ר
 מחדוסי ספר כולל מירוש קהלת ואיוצ סס היה ונצרא ולמשל היה מי
 שהיצר ספר זה וקראו לפנת פענה חנן מה נעני אצתריה אי תורה
 ואי מלות דקח מגנו עלן חוי לו לדור שכך עלתה צימיו ורצ לי הזמן
 שהצער הזה מתחולל צקרצי מאד עצור צעלמותי וצעת הרחות לי חותו
 הספר צכתצ ידו של מחצרו רמזתי צתשוצתי חליו קלת צערי למותעו על
 הדפסתו והייתי לועק לשעצד : ושרי להו מארייהו לצאים סס על
 החתום עכ"ל . ונל"עד דעעה הרצ החסיד הנ"ל הוא מפני שצספר
 לפנת פענה הנזכר הרצה לפרש פסוקי קהלת על ציאת משיח ותחיית
 המתים והוא מעייל פילח צקופא דמחטא ולא זו צלצד חלא חף זו
 שנכנס לחקור דמאורע זמן המשיח ותחיית המתים נגד מה שייחד לנו
 הרמ"צס ז"ל צהל' מלכים פרק שנים עשר הלכה צ' ע"ס ומה שקשה
 צעיני יותר מן הכל הוא מסכן עמו להוכיח שצאותו הדור שהיה כותצ
 היה אחרית הימים שצו הצטיח מרע"ה על הגאולה . והציח ראיה
 ג"כ מדכתיו כי הנער צן מאה שנה ימות וג"ו ואמר דלפי זה
 הזקן שצע ימים יהיה צן שס מאות שנה וצהיות שחסרים עדיין שס
 מאות שנה לחלק הששי חס כן לא יחסר אל פורף דצרו ו לפי דעתי

שמואל גירונדי על

עליו הרב הגדול רצינו יח"כ זל"ל זקינה אשר חזר צפעיירתו כי היה
 סר וגדול זישראל מופלג בחסידות וצמחשים עוזים אשר סס נפשו צכפו
 נעוצת עדתו . וכתוצ על מלצתו כי תקן מדרש ללמוד זו תורה
 צרזים . וגם הניח סך עלום להשיא צתולות . ואשתו גם היא
 כפה פרשה לעני וידיה שילחה לציון ודומה צמעשיה לשרה אמנו
 תנל"צה וזי"עא :

ל"ב : כמוה"רר שלמה זלמן מלצוב מרצני ויניליאה צזמן הרב המדקדק
 והמשורר המפואר הנעלה כמוה"רר שמחה קאלימאני אשר קונן עליו
 צקינה שנדפסה צקול עוגצ דף כ"א ע"צ והפליג צסצחו הקדוש רצינו
 שלמה אנשתרוק זל"ל רצו של רצינו יונה גירונדי זל"ל מלצד מה
 ססיפרו צסצחו רצנן קמאי וצתראי ראיתי צאולרות החיים כולל רשימת
 הספרים לה"רח צן יוסף מיכל דף ג"ד אות רל"ח שנמלאו אללו חצורי
 הרב ז"ל היינו פירוש על פרשת הנה ישכיל עצדי ופירוש על מזמור
 קל"ט ועוד חידושים אחרים על תנ"ך והתרגום ופירוש אותיות
 התורה :

ל"ג : כמוה"רר שמואל כהן צכמוה"רר משה הכהן מרצני ליורנו צדור
 האחרון נעים זמירות ומשורר נשגב כאשר יראו ניננים שיריו ותושצחותיו
 שנדפסו צספר קול עוגצ דף כו' ע"א וגם צספרים רצים שהגיה כגון
 ספר זכות אצות . דעת זקנים . דצר המלך על המלוות .
 חומת ארך לרצינו חי"דא . והרב הנ"ל היה אוהצו כנפשו ונוהג צו
 כצור גדול :

ל"ד : כמוה"רר שמואל אלמושנינו משאלוניקי צס' קהלת משה והיא
 המקרא הגדולה שהדפים צק"ק אונטרדס מה"רר משה פרקנפורט
 ז"ל נמלאו איזה פירושים ונהרצ ז"ל על תרי עשר נציאי' ועור צעיר
 קוטטנדינא נדפס פירוש על פיר"סי עה"ת המעידים על חכמתו
 צסס וצאגדה :

ל"ה : כמוה"רר שצתי עמרון מעיר רומה חיצר סיפור תולדות כל מהלכות
 השמים . וכמה יגיעות יגע כדי להדפיסו ולא עלה צידו . ומיצר

אלו הם דמיונות וחלומות של הצל ישתקעו ולא יאמרו יען נותנים מקום ללדוקים לרדות ומציאים עמי הארצות לידו מכשול שיתיאשו ח"ו מן הגאולה צראות שמאז ועד היום עצרו יותר ממאה וחמישים שנה ואין עוד שם מאות שנה לחלף הששי : וכבר ידוע הלכה שעצרו חכמי ישראל כשהולכנו להתווכח לפני האפיפודור עם אותו מומר על מאמר חז"ל שני אלפים תהו . שני אלפים תורה רני אלפים ימות המשיח . כמו שסיפר כל המאורע מה"רר שלמה ז' וירגא צעצע יהודה שלו עש"צ : והעיקר הוא דגלוי לפניו יתצרך לצדו מתי יהיה אחרית הימים שאמרו הנציאים מר"ע . ירמיהו . ומיכה עליהם השלום ואין לנו לחשוב חשונות לכיון זהצטחותיו וכדצרו הנעלמים . אלא בכל שעה נייחל ונלפה מלפניו יתצרך שיגאלנו גאולה שלימה צבי"א . כי"רא :

כ"ב : מה"חכר שאל הכהן אשכנזי הדפים ספר שאלות אשר שאל למוה"רר דון יצחק אצוצנאל זל"ל ותשובות אשר הנ"ל עליהם . ומתוכם כיכר חכמתו ותזונתו צתורה וצחכמות :

ב"ג : מה"רר שמעון צ"ר יהודא ליב מליסא . חיבר ספר רצ התועלת למחזרים ולדרשנים קראו נחלת שמעוני צ' חלקים . הראשון על שמות הנזכרים במקרא צמסנה וצתלמוד . וחילק אותו לד' חלקים . א' שמות תנ"ך . ב' שמות תנאי קדמאי וצתראי . ג' תנאי צרייתא . ד' שמות האמוראים . ולא ראיתי שנדפס אלא צ' חלקים הראשונים צק"ק וואווי"צעק שנת זאת נחלת לפ"ק והוא חיבור נחמד ומפתח גדול לכמה דברים : וצפתחיתו הודיע כי היה צדעתו להוסיף עוד כל השמות דאיתא צתנחומא . ירושלמי . ספרא . ספרי . תוספתא זוהר הקדוש . פרקי ר"א . ומכילתא כל א' וא' צשמו הראוי לו . ואמר עוד שיש צידו כללים מספר כריתות ואחרים ודומיהם . וצדעתו לחבר כל זה צחיבור שני שיהיה חלק שלישי מספר נחלת שמעוני :

כ"ד : כמוה"רר שמואל די פאס אצ"ד ור"ת דק"ק ליוורנו רצו מוצהק של כמוה"רר"י אירגאס צעל שו"ת דברי יוסף וצקונערים על ענין שצת וצתונה שחיבר הרצ סופינו זל"ל . הרצ מידולה קראו הרצ המקובל

מגילת
 פתח
 Bring!!

341!

מהל' מרדכי גירונדי על

עוד ספר זכרונות על מחזרי אומתינו ומיזוריהם וגם זה נשאר
זכתו"צים כמ"ס הכומר ד"י רו"סי זספרו ח"א דף נ"א :

ל"ו כמה"ר שלמה אזיגדור זן אזרהס חיבר ספר המהלכות תורה האופן שיוכל
להגיע האדם להתחכם . ונשאר כ"י : והעתיק ס' הגלגל שנדפס
אלל ס' לורת הארץ לר' אזרהס ז"ר חייל הספרדי :

ל"ז : כמה"ר שמואל זנוניסתי ספרדי העתיק ללשון הקדש ספר
נחמות הפילוסופיאה להנצון זוא"ניו וס' רפואות להרמ"צ ז"ל .
וחי' ספרים רבים על חכמת הדקדוק כמ"ס ד"י רוסי זספרו
דף ס"ה :

ל"ח : המשכלת מרת שרה סולם קופיאל ללחה עליה רוח השיר וחזרה מאמר
השארות הנפש . מלצד שירים רבים זעניינים שונים נדפסו
זויניליאה . ומה"ר יאודה אריה תמודינאל מזכירה לסזח זבהקדמת
חזרוו אסתר אשר כתז והעתיק לכזוד האשה היקרה הזאת . וגם
חכמי העמים שיזחו שיריה :

ל"ט : כמה"ר שזתי דונולו חיבר פי' על ספר יצירה ולא נרפס . ומספר
זבהקדמתו כי נשזה זן שנים עשר שנים זין העמים ולמד כל
החכמות והלשונות הידועות זאותו פרק זאותו זמן .

מ' : כמה"ר שלמה ידידיה סיניגאליה א' מז"ד של הגאון זעל זרע אמת
חיבר ס' דרושים עה"ת . והיה זקי מאד זדיני ממונות . והיה
משורר נחמד כמ"ס הרז ר' חנניה כהן זספריו :

מ"א : רזינו שמואל דוד אועולינגו מרזני ק"ק פאדוזה ממרעית לאן קדשים
מהר"מז ומה"רזך חסיד ומקוזל מדקדק ומשורר כנראה מיירים חדות
וקינות החתומים זאולרותי, קלתס זדפוס וקלתס זכ"י . זאה
הסכמתו זפחד ילחק ערך אונס נותן ד' דזרים וגם הסכים זספר עטור
זכורי קליר וזה מלצד ספר קריאה נאמנה . וס' מעיל שמואל
הנדפסים זויניליאה . וש"ות יקרר' ע"ד האמת שעזרו זינו וזין
רזותינו הנ"ל זל"ל . ומלצד כל זה חתומים זאולרותי ס' כונות

Handwritten notes and signatures in the bottom right corner, including a signature that appears to be "F. J. ...".

האלדי מה"רר שמואל די פאס זל"ל . וסיפר שם כי צאצילות מתית
נכרו ציוס ר"ח החזן לא היה רוגה לומר ההלל צצית האצל והרצ הנ"ל
גער צו והכריחו לאומרה בצרכותיה ולא חייש לצרכה לצעלה דאע"פי
שהרצ רצינו צעל הרוקח אוסר לאמרה כצר כתצ הרצ פר"ח צסימן
תנ"צ צצמקום שנהגו אין לשנות המנהג וכל שינוי רע וגדול השלום עד
כאן דבריו . ומיהו הרצ סופינו פקפק צעדות זה . וכשמת צכו
לא רלה לכתוצ צכתצ אשורית הקינה שנוהגין לחקוק על המלצה אלא
צכתצ רש"י מטעמו של הרמ"צם שכתצ צתסוצה שכתיצת אשורי צצו
ניתנה התורה וצו נכתצו הלוחות אין להשתמש צו רק צכתצי הקדש
ומ"מ לא אסר דצר זה לאחרים מעולם : כל זה העיד הרצ תלמידו
צדברי יוסף דף פ"ג ע"ג . ומכאן אתה למד חסידותו שהיה מדקדק
על עצמו כמוט השערה :

ב"ה : כמוה"רר שמואל צכמה"מר יאודה ווליריאן, רופא מוצהק וחכם כולל
חיצר ס' יד המלך פירוש על אסתר . וס' חזון למועד פי' על
דניאל . וכתצ צהקדמה שנהגו לקרות ספר דניאל מט' צאצ ועד
סובות ונתן טעם לדצר להודיע עולם יכלתו יתצרך, שאף צארץ
אויציהם לא מאסס והרכיז אנשי באולתינו על צמותי ההלחות כדניאל
ומציריו . והפקידה שייעד ה' לפקוד אותם אין קיים אותה כי לא
איש אל ויכוצ וצן אדם ויתגמס . וכמו שקיים ה' הפקידה לסוף
ע' שנה כן יקיים הפקידה השנית הנרמזת צמרחה הרציעית לדניאל
עש"צ . אצל צכל זה אין צו כדי שציעה למה צחרו לקרותו צזמן
הנ"ל ולא צזמן אחר . וצמקומות אחרים שצאיטליית לא רחיתי ולא
שמעתי מנהג זה :

ב"ו : כמוה"רר שלמה אשכנזי מק"ק לפת ת"ו, צדצר שמואל ס' נ"צ יש תסוצה
מיוחדת אליו ואל מה"ררי קרישפין על שיעור גרים :

ב"ז' כמוה"רר שמעון חציליו צן הרצ המופלא ח"צד צע"הק חצרון כמוה"רר
יהודה חציליו הנקרא נצר החסידים צן הרצ המקוצל האלהי כמוה"רר
דוד חציליו ז"לל תושצ ירושלים צזמן הרצ הגדול הר"מו זל"ל המצמו
צהסכמה שנתן לספרו חצל צני יאודה פי' הגדת פסח שנדפס
צמנטוצה . חיצר עוד ס' חלק צני יהודה פי' רות ונדפס צויגיליאה .

ותוספות מהל' מרדכי גירונדי על

להל' רי זל"ל בפ"י סדר מה"רר נתן שפירא ירושלמי זל"ל ג' חלקים
 זשס תורת נתן כ"י עם הגהות נחמדות מהר"מז ומה"רצך ז"ל
 וחידושים רבים מהרצ אוטולינגו הנ"ל כולם מכ"י יר הקדש ממש ועוד
 זאת תיקן צמחנה קדשכו פאדוזה חצרת מלציש ערומים מלורפת לחצרת
 שוצזים וסידר והדפים תקון מנחת שוצזים עם כוונות וייחודים כדי
 לזכות את הרצים זשלש מדות עוצות ל"ס . ק"ל . ממון . להלציש
 ערומים ולחלק פת ועלים זכל שצוע ושצוע משסת שצועות שוצזים .
 ועודנה תל עומדת על תלה החצרה הקדושה הזאת מלצד כמה
 תקנות אחרות שתיקן הרצ החסיד הנ"ל יזכרהו אלדים לעוצה וזכותו יגן
 צעדינו אכ"יר .

ואלה הדברים חקוקים על קצרו :

כתר תורה

מונח פה כמוהרר דוד אוטולנגו

כ"ל כ"ה חצ תע"ח

מַר יִבְכְּיוֹן . רֹאֵי צִיּוֹן . אֵב הַעֵיּוֹן . בְּפַעְלִים רַב
 אֵיה עֲמוּד . אֵיה הַמוּד . רַב בַּתְּלֻמוּד . וּבִרְקִים רַב
 בְּשִׁמָּא קָדִיק . זֶה הַצְדִּיק . הַשְּׂכִיל הַדִּיק . וּבִשְׁלוֹם רַב

מ"א : כמוה"רר שמעון לס הלוי זר משו תורה וגדולה במקום אחד וורצני
 פאדוזה הקדמונים והרצין תורה זישראל ונפטר זשס טוזה והניח
 לדקות רצות לעניים פה פאדוזה כחשר כתוצ צפנקס זכרון נשמות גאוני
 עירנו החתום זאולרותי . זי"עא :

מ"ב : כמוה"רר שמעון לוריא חכם וחסיד מתלמידיו של אהרן מזכה את
 הרצים פרנס ומנהיג את ק"ק פאדוזה זשנים קדמוניות וזכר לשבח זס .
 הנ"ל על שעסק לש"ס וזאמונה לטוזה עדתו והניח שני זנים ת"ח
 כמוה"רר יחיאל וכמוה"רר דוד חיים שאחזו מעשי אצותם זידיהם

נקרא לספריו צסס חציו לכדו צסתי עולמות לומר כי כל חמתו היא
מ"ת חציו והניח עוד צכתוצים ספר נחלת צני שמעון :

כ"ח : כמוה"רר שמעון צן החסיד כמוה"רר דוד חציאוצ מתושבי חצרון ת"ו
חיצר ספר צת מלך על סס התורה שהוא צת מח"ה הק"צה ויש צו
חידושים עוצים . ודפס צוינליחה ש' תע"צ .

כ"ט : כמוה"רר שמעון עקיזה צער מק"ק חופיצאך קוראים אותו רצני חשכנו
רצ חסיד חיצר ס' עצודת הצורח כולל פירוש נחמד עד"ה ומוסר על
תפלות חשכנוים ויש צתחילתו י"צ פרקים על התחלות ח"ה הנלרכות
לכוונות התפלות . ועוד צלירוף משכיל אחד שמו ר' זלמן חיצר
וחסף ס' פי שנים כולל הקדמות ע"ס ח"צ ממדרש רצות ומ' שומר
עוצ ונדפסו :

ל' : כמוה"רר שצתי פנליירי מרומח נושא ונותן עם דצר שמואל סי' ע"ג
וסי' ע"ז . ויש לו הסכמה צשו"ת הר"מז סי' ט"ל לפסק כמוה"רר
יחיאל פינלי מפירינלה . וצתשוצות רצני חיטלייחה כתיצת יד
רחיתי תשוצה שלימה ממנו צעכין עשיית הערכה צפריעת מסי
הלצור ומכמוהרר"י פייחמיטה והוכיחו דחין לצוז מהדרך אשר צה דרכו
הראשונים לצרור שצעה עוצי העיר שיעריכו כל היחידים ולא שיציעו
כל ח' וח' על סך נכסיו כמו שהיו רוצים לעשות מחדש קלת מהפורעים
וחתום עליה הרצ פאנליירי קודם כמוה"רר יוסף פייחמיטה זצו"קל :

ל"א : כמוה"רר שלמה צן חצרהס צן שלמה מאורצינו חיצר ס' חוהל מועד
על המלו' הנרדפות ונדפס . והר"יצ קאנטון חיצר עליו קונ' יתד
האהל מפתח יפה על ס' הנ"ל ונמלא כ"י צריגייו :

ל"ב : רצינו שלמה מלכו גרי לדק מפורטוגאל חסיד ומקוצל חיצר ס' חית
קנה . וספר דרשו' נפלאות ונדפס צסס ס' המפואר : וה"רר
יחיאל צצי המדפים כתצ סס צהקדמתו שהלדיק הנזכר קידש סס שמים
צרצים ונשרף צמנטוצה מהקיסר על שהודיע חמונתו צה' חלדים חיים
ותורתו הקדושה ודרש צפני קהל ועדה עניינים נפלאים . וצסוף
הספר יש כללי מוסר מתוקים מדצס ונופת לופים . אשריו ואשרי
חלקו צג"ע זי"עא :

לעשות זדקה וחסד לפני עמם הקרוצים והרחוקים יזכרם אלדים לטובת
עם שאר לדיקי עולם :

מ"ג : הדרסן המופלא סיני ועוקר הרים בגפ"ת כמוה"ר שבעון היילפרון
חז"ד ור"מ פה ק"ק פאדובה יע"א זמן הרב מוה"ר חזרה קאטלנו
חתנו זעל עולם הפוך ושם כתב כי היה לו לעזר זמן המגיפה ז"מ .
סקד על דלתי בית ה' יום יום זקדושה עלומה . וזכה את הרצים
זהוראותיו ארבעים שנה : והרצין תורה בתלמידים זישיבת הגמרא
אשר הוסדה מימי הגאון רבינו יאודה ב"ן מהחזנים זל"ל זפלפול
עלום . ודבר ה' מפיו ילא זדרשיותו הנחמדות והשיב רצים מעון
והורה נכוחים זדרך ישרה . כאשר נחקק זגרונו הטוב זקיר כותל
זית המדרש שלנו לשם לפאר ולתהלה ונתעסק ללרכי לצור זחמונה
זלי כסף וזלי מחיר כאשר שרת זקדש על התורה ועל העבודה
זנדיבות לצ זננין זות הכנסת האשכנזים וגמל חסד עם החיים ועם
המתים והניח סך מעות להדליק נר תמיד לפני ארון זצית הכנסת
הגדולה האשכנזית מלכד זדקות רבות אשר ליוה לפני מותו לתת לעניים.
לזרעה יהיה זכרו לעד :

מ"ד : כמה"ר שמואל אופנהיים מתושבי ק"ק ויחינה הניח אחריו זרעה
זדקות רבות פה ק"ק פאדובה וזכללם לזנין ארון הקדש ככתוב זס'
זכרון נשמות כ"י ושם מזכירו לשבח ת"מ"ך :

מ"ה : כמה"ר שמריה מרפודק חסיד ועניו זכר לשבח זס' עולם הפוך כ"י
להגאון הרופא ר"א קאטללחנו זלו"קל והוא גיסו של כמוה"ר דוד
לוריא זלה"ה הזכר זאות ד' :

מ"ו : רבינו שבעון הגדול זרבי ילחק האיר עיני הגולה זפיועיו הנדפסים
זמחזור ק"ק אשכנזים . והקורא זזהם יזין כמה גדלה חכמתו זנגלה
וזנסתר וזלשון הקדש והשיר כאחד מהגאוניס הראשונים .

מ"ז : כמוה"ר שמואל זר מנחם אחד מגאוני עירנו הקדמוניס הזכרים לשבח
זס' זכרון נשמות כ"י :

מ"ח : כמוה"ר שלמה זכ"ר ילחק ממריני זל"ל איש אלדים קדוש הוא אור

ל"ג : כמוה"רר שמעון יונה מקזאל 377 שמואל סי ק"ט יש תשובה
שלומה אליו על תיקון עירוב עיר קזאל חתומה בשנת ת"ל
לפ"ק :

ל"ד : כמוה"רר שצתי אלמנן מריקנטי הקדמון בזמן הרופא כמוה"רר עזריאל
פתחיה אלחטינו וכמוה"רר אליעזר דוד מהטוב א' מרצני פירארה בזמן
שנעשה הגיטו צעיר פירארה וא' מהצאים לפני הי"צ הנזררים להזכות
להם חזקה א' צסס אלמנת כ' דוד דורטו כמ"ס אללי צסיפור עשיית
הגיטו . והרצ הזה חי בשנת שפ"ד לי"ירה . וזה אינו הררש"צ
ריקנטי שהזכרתי למעלה אזל הוא יותר קדמון ממנו :

ל"ה : כמוה"רר שמואל דוד אוטולינגו זל"קל אחד מרצני קהל קדוש
פאדוזה בזמן הרצ הגדול כמוה"רר ילחק לאמפרונטי זל"קל ודבריו
יאלרו צספרו פחד ילחק ערך אונס נותן ד' דברים צאה הסכמת
הרצ אוטולינגו :

ל"ו : כמוה"רר שלמה אליון אז"ד דק"ק ספרדים צאמטרדם מקוזל
ומסיד . יש תשובות שלומות אליו צסו"ת דבר שמואל סימן ש"כ .
שכ"א . שכ"צ . שכ"ג . שכ"ד . וצס"ות חכס לצי והראשונה
היא להוכיח שאנשי הספרדים ההולכים לער' אשכנז יכולים לאכול התם
צטר הנאכל צאותם המקומות אע"פי שהספרדים מחמירים יותר בצדיקת
הריאה עש"צ טעמא דמלתא . ומסתם איכא למילף מהתם לדין פה
פירארה שיש לנו חומרות בצדיקת הריאה יותר משאר עירות איטליאה
הסמוכות אלינו ואעפ"י כל היום האורחים מציאים לכאן שומן ולסוגות
וכרכשות משאר עירות ומוכרים לצני עירנו ואוכלים אותם ומעולם לא
נשמע פולה פה לאסור . צאופן שההיתר צרור עפ"י תשובת הרצ
אליון הנ"ל זל"ל :

ל"ז : כמוה"רר שמואל שער אריה חיבר ספר תקון הנפש על עשרת הדברות
ועיקרים אחרים וללמד דרכי התיקונים על כל העצירות ויש צו גם כן
תחנות רצות ונאות ראיתיו כתיבת יד צעיר ריגיו : ואני הלעיר
מרדכי גירונדי ראיתי כתיבת יד אלל אהווי המשכיל ונצון כמ"ר
יוסף אלמנני יל"ו ספרים אחרים מה"רר שמואל שער אריה זל"ה"ה
הלא הם ערוך קטן . סדר וידויים . פתח עינים : פירוש מרכבת

מרדכי גירונדי על

מוול מאש המגיפה אשר נהייתה זק"ק פאדוזה צשנת הש"ל לא צזמן הרצ
 קאטאלאנו כאשר העיד צס' עולם הפוך כי הוא לצדו נשאר ממורי ההוראה
 אשר לא הוכו צזמן הנגף והפליא לעשות חסד עם צני עמו צו צפרק
 עם תפלותיו ועם תקנותיו ואזהרותיו להועיל לבוף ולנפש אחיו הנתונים
 צרה לחיים לחולים ולמתים כדי שיסוצו אל ה' ונעתר להם ורפאם
 ותעזר המגיפה מעל ישראל . ויהי אחרי המגיפה רוח ה' נוססה
 צו להעיר עם קרוצו ליראה ולאהבה את ה' ולחזור צתשוצה שלימה
 צדרושים לפנאים החתומים צאולרותי וגם אימץ את לצ הנחשלים
 צאמונת הגולה לצפות ליצועת ה' צכל עת וצכל שעה וצכל רגע
 כאשר כל זה יחיר לעין הקורא צספרו הנחמד תיקון עולם פירוש
 יפה מאד על ספר ישעיהו וצו הראה חכמתו צפר"דס התורה וקדושתו
 ומסידותו צנוסח התפלה שנדפסה צסוף ספרו הקדוש אשר אנחנו
 תושצי ק"ק פאדוזה כוהנים לאמרה על קצרו צע"רה לעורר רחמי שמים
 שיציצ שצותינו וירחמנו צצכות הרצ המחצר ז"ל . הספר הנ"ל
 נדפס צוירונה שנת תי"צ וצבהקדמתו תמלא חגרת שכתב תלמיד הרצ
 אל הגאון מוה"ר רר שמואל מילדולה ז"ל הקוראו איש קדוש מדצר
 נפלאות תמים דעים חכם כולל אלוף מרומם נאה דורש ונאה מקיים
 צק"ק פאדוזה על התורה ועל העצודה עש"צ . וראיתי צספר פרי
 חכם כ"י לאחד מגדולתי למידיי הגאון רציפו ילחק חיים כהן מהחזנים
 ז"ל שהאריך צשצח הרצ ז"לה"ה ואומר שהיה צקי צהרצה חכמות ולצ
 וצעיד צחכמת התלמוד ותרצ חכמת שלמ"ה ממ"ריני מחכמת כל צני
 גינו וענוה גדולה מכולם והרציץ תורה צתלמידים דחצרת ידידו הרצ
 המוצהק סיני ועוקר הרים כמוה"ר ר' צרוך לונאעו ז"ל . וצסיוס
 נוסבת מוליץ נלחה עליו רוח השיר ויהי כה דצרו

שמש לבדו בזבול גאה

הולך וסובב קו אפודתו

אחד ואיץ שני בחמתו

גם תחשיך תבל בעת בואה

יחזקאל . וש"ת ע"ע פסח : דרשות וחידושי' על ת"נך פסקים : פירוש
מלות זרות שצתרגום :

ל"ה : כמוה"ר שלמה צמ"הר שמשון צאזיליאה אציו של כמוה"ר מנחם
שמשון אציו של הרצ אמונת חכמים יש תשובה ממנו צס' פ"י ערך
חליצה קודמת וכ"ו וחתם שנת של"ג צמנעוזה וצנו הוא כמוה"ר
דפאל חיים צאזיליאה שהגיה ספר מנחת שי והוסיף זה איזה דיוקים
ותוספות ומכאן אתה רואה שהרצ הנ"ל זכה להקים ארבעה דורות
מת"ח ויראי שמים :

ט"ל : כמוה"ר שמואל יהודה אשכנזי מרצני ויניליאה יש פסק ממנו צפ"י
ערך חליצה קודמת וכ"ו ידעתו שצמקום שנוהגים ליצם או שאין צו
מנהג לא ליצם ולא לחלון אז אם מראי' הדברים שכוונת היצם לשמים
מתירים לו ליצם . אבל צמקום שיש מנהג לחלון ולא ליצם כמו צין
צני האשכנזים אין מתירים לו ליצם משום דמנהג מצעל הלכה אפילו
צדצר אסור כמ"ס מהר"קו סי' ק"א . ולכן צהיות כדון שלו צעיר
פיזארו או קרוצ לה ולא נהגו צארלות ההם לאסור היצום מש"וה
מותר ליצם . וחתם צויניליאה כ"ז כסלו השל"ג לפ"ג :

ויש להעיר עליו כי היצם צנדון שלו היה כמוה"ר יוסף איש פולוניא
כמו שנראה מפסקי הרצני' האחרים שהוצאו שמה וצפרע צפסקי מה"ר
יחיאל ערצוט ומה"ר מהללאל גיסו . וא"כ לפי טעם הרצ הנ"ל
היא הנותנת לאסור משום טעם נותנין עליו חומרי מקום שילא
משם . וארלות פולוניא ואשכנז קצלו עליהם חומרות מו"רס והם
האשכנזים שהזכיר מהרי"קו : ושאל הוה קיה ליה צמה"ר יוסף
הנ"ל היצם שעקר דירתו מפולוניא ונתייטצ צערי איטליא דאז אין
נותנים עוד עליו חומרי מקום שילא משם כמ"פ הר"פ צא"ח סי'
תס"ח אות ד' עש"צ וכ"מס הכנ"ה צסס רצו מה"ר יוסף מטראני
ז"ל . ועיד יש לתרץ דמוהרי"קו לא קאמר אלא דצרוצ המקומות
צין האשכנזים לא צצקי ליצומי וכיון דלא ידעינן מאיזה מהם הוי
היצם . אזלינן צתר מקום דירתו של עכשיו :

מ' : כמוה"ר שמואל מארלי הזכירו לעוזה החכם שער אריה צשלטי
הצצורים דף כ' ע"א וקראו הגאון המופלא צולינא דנהורא ריש

וזבול קהלה זו מסולאה
 בשתי שמשות אחזה אותו
 אורן לעולמים למשמרתו
 מי האזין כזאת ומי ראה ?

חכמת שלמה בכל שעה
 מזהיר ועוטה אור כמו שלמה
 שמש צדקה היא ומרגעה
 אך אם מאור פנים שביב חכמה
 עם ברכו ברוך גדול דעה
 הכין ופעל זהרי חמה

הדב' החסיד ר' שלמה הנ"ל האריך ימים ותקן כמה תקנות עוזות צעיר
 פאדוזה יע"א והיה לו אח חכם חסיד ורופא שמו כמוה"ר ר.

מ"ט : כמוה"ר שצתי זכ"ה ילחק ממריני אחיו של הגאון הנ"ל . איש
 תם וישר וירא אלדים ורופא מובהק חזרן צמלות . וגומל חסדים ועוסק
 צתורה לשמה . ונקצרו שניהם סמוכים זה לזה ונחקקו על קצריהם
 אלח הדצרים : קוראי על מחלה יקוננו הילל על הקצרות ועל המסעות
 שנסעו לצותינו צימים ההם וצסימן הזה תפקד ותזכר שצת אחים
 גם יחד :

מתיבתא דק"ק מנעוזה . וצסוף ספר פלגי מים דף נ"ה נמנה מכת
האוסרים מקוה רוויגו שנחלקו צו גאוני עולם. וצסדור צרכה של איטלייאני
נדפס פיוט לכבוד שכינה שחיצר הרצ הנ"ל :

מ"א : כמות"רר שלמה אוהצ חסיד ומקוצל חיצר פי' על תנ"ך עד"ה וקראו
שמן הטוב ושמן ששון ונדפס צויניליאה עם ס' זקן אהרן פי'
תנ"ך ומאמרי רז"ל להרצ החסיד נכדו ר' אהרן הכהן תחת
הגהת הרמ"ז זל"ל שהפליג צצח הרצנים המחצרים וחסידותם
זי"עא :

מ"ב : כמות"רר שאלתיאל חזקיה מודינא צאה הסכמתו צס"ות הרמ"ז סי'
מ"א משנת הת"לצ :

מ"ג : כמות"רר שלמה אצרהס גאליקו צאה תשוצתו צס"ות הר"מז סי' ל"ח
משנת הת"כח וחתם צסיינה :

מ"ד : כמות"רר שמואל די פאס הקדמון ראש ישיבת ויניליאה . הרצ
לקט הקמת מזכירו צא"ח הלכות חול המועד דף ק' עמוד ד' עם
כמות"רר זלמן פינקרלי וקראו הרצ המחודד צהלכותיו . רצו למעלה
מעשיו הישרים ומדותיו הטובות צכל ענף וענף ולח עוד אלא שהיה
סו"הר צתורה וקודם פעירתו (צצנת הת"לד) לוח שלא יספידוהו
מרוצ הענוה . ואז כשנפטר הרצ ר' ילחק פאליפיקו : כתצ על
הספר קינים והגה צמקום ההספר . ויש שס זאת המרוזה :

אכן סעיפי לי באר ישיבו :

איך נמרדה את פיו ואיך אמירה :

ציווי אשר עשה וזה אובירה :

לא תספרו עלי ולא תכאיבו :

הנה שמוע טוב ולא הזבח :

קיום דבריו טוב ולא השבח :

מצ"ק

הישיב הגאון החסיד העניו

כמוה"רר שלמה ממריני זל"ק

ריש מתיבתא פה ק"ק פארובה

נפטר יום ט"ק ער"ח אייר הת"ל

ומצלי סלכת מצת צו הנה מעתה

שלשלמה

עלה שלמה רב מחוקק ספר

תיקון שלום עולם לגן האושר

לילה ויום דורש באמרי שפר

צדק אמת אזור חלציו יושר

איזה מקום בינה וחכמה אנה?

הה! כי בקברו נקברו כלנה:

ואחרי כן ילא אחיו

ישיב כי ימלא קצר

הישיש תה' הנבון תם וישר

כמה"רר שבת ממריני זל"ל

נפטר יום מאדים

יום פורים הת"מה

על שם הפור

ויש להעיר כי הרצ פאליפיקו המקונן גילה דעתו צא' מתשובותיו דאין
 שומעין לרצ ש'לוא שלא להספידו מפני שהספד הוא תועלת לצור כדי
 שיסונו צתשובה ולזכות הנפטר שאפילו לאחר מותו יזכה להשיב רצים
 מעון וכמו שרמזתי לעיל צמערכת הי"וד? ושאל וס לתרן דה"רי
 פאליפיקו אע"פי דאמרה צתשובתו . שאין לשמוע לו . לא אמרה
 שלא להלכה, לומר דכן היה מן הראוי . אבל למעשה לא מלאו לצו
 לסמוך לעצור על דברי הרצ די פאס דק"ל מ'לוא לקיים דברי המת
 ולפיכך צחר לו תחתיו לכתוב דברי יללה עה מקלת שצחיו כדי שצקרוח
 אותם איש יהודי יתמרמר צצנו ויתעורר לשו' אל ה' וירחמהו ואל
 אלדינו כי ירצה לסלוח; או שאל זה המעשה היה קודם שכתב
 הפסק הנ"ל: ואל תטעה קורא נעים שהרצ שמואל די פאס שזכרנו
 הוא כמוהרר"שדפ רצו מוצק של מוה"ררי אירגאס שהזכרנו למעלה .
 כי הוא אחר שהיה נושא את שמו . וא"י היה רצ צליוורנו ונפטר
 צשנת ה"תן . ואחר הוא זה :

9 32

מ"ו : כמוה"רר שלמה ידידיה סינגאליה צזמן הרצ זרע אמת מעיר מודנא היה
 משורר נעים ונדפסו איזה משיריו צס' תקון חלות לילה ומשמרת הצן
 צליוורנו . ומה"רר חנניה הכהן זל"הה מזכירו לשבח צא' מחזוריו .
 והיה גם כן דורש עוז צנועם שיח ומתק שפתים וגם כן פסקן ויש
 צידי א' מפסקיו כ"י . וצגלילות פארמייאנו נמלאו כללי הדקדוק
 להרצ ז"ל כתיבת יד . והעמיד תלמידיה הרצה לתורה וצתוכס
 כמה"רר אלישמע מאיר פאדוצאני זל"הה שהרצין תורה צמודנא וצמנטובה
 וצסוף ימיו פה פאדוצה :

מ"ז : כמה"רר שלמה שמעיה ספורנו מרצני ויניליאה צזמן כמה"רר יאודס
 אריה ממודינא אשר נתחמם צהספרו מאד וסיפר צשצחיו וצמדותיו
 העוזות ככתוב צס' חיי יאודה כ"י אלל המנוח ר' חיים מיכל ז"ל
 יש תשובה ממנו צס' נחלת יעקב אלפרון סימן ל"ז חתומה צשנת
 הש"כצ : וחיצר פירוש על תהלים משלי איו' דניאל ה' מגילות עזרא
 נחמיה ד"ה ונשאר כ"י :

מ"ח : כמוה"רר שלמה עיראלינו הזכירו הרצ צאר עסק צשאלה נ"א וקראו
 המקובל ושאל ממנו אי שרי לעשות הלילית מעשה עצות עש"צ שהזכיר
 חכמים אחרים :

גירונדי על

יום שְׁבַתִי שֶׁבַת, אֲמוֹנִים פֶּסוּ
זִקְנָה וְחֲכָמָה הוּד וּמִדּוֹת שֶׁבַע
גַם שְׁבַרְזָאִי גַם מֵאֲדִים נִכְנָסוּ
לְשַׁחֲוֹק בַּפּוֹר יָדָם וְתָם הִטְבַּע
נִסְעָ, וְעַם פּוֹר הַשַּׁחֲוֹק נֹסֵעַ
לָנוּ בְּכִי אֲדָר לְדוֹר קוֹבַע :

ב' : כַּמָּה"ס שְׁמוּאֵל כֶּהֵן מֵהַחֲזָנִים פֶּרַח זַק"ק פֶּאֲדוּזָה זְשַׁנְת הַס"כָּא עַד שְׁנַת
הַס"ל"א וְנִזְכָּר לִשְׁנַת זְשַׁנְת עֹגֶלֶס הַפּוֹךְ כ"י , תוֹרָה וּגְדִילָה זְמִקוּס
אֶחָד וְהָיָה פֶּרַנְס שֶׁהִנְהִיג אֶת הַלְּצוֹר זְנַחַת וּזְרַחְמִים עַד יוֹם מוֹתוֹ .
וְהוּא אֶחָיו שֶׁל הַגְּאוֹן רְצִינֹו יֵאֻדָּה כֶּהֵן מֵהַחֲזָנִים וְדוֹדוֹ שֶׁל רְצִינֹו
יח"כס זל"ל :

ג"א : כַּמּוֹה"ר ר' שְׁצִתִּי מִמְרִינֵי זֶן כַּמָּה"ס יִלְחַק זֶן הַגְּאוֹן ר' שְׁלֵמָה ,
הַנִּזְכָּר לְמַעֲלָה סִימָן מ"ח , יִלְקֵא מִים עַל יַד הַגְּאוֹן רְצִינֹו יח"כס זל"קל
וְנִכְנָס תַּחְתּוֹ לְשַׁרְת זְקָדָשׁ פֶּה עִיר מוֹלְדָתוֹ עַל הַתּוֹרָה עַל
הַעֲזוּדָה וְעַל גְּמִילוֹת חֲסִדִים זְכָזוֹד וְהַדָּר גַּם זִין שְׂרֵי הַמְדִינָה
עַסֵּק גַּה זְמַלְאֲכַת הַרְפּוּאָה וַיִּמְלֹא חָן וְחֶסֶד זְעִינֵי הַאֲוֹמוֹת : הוּא
הָיָה כְּשְׁמוּאֵל יִרְחִינְאָה חֲכָם גְּדוֹל זְתוֹרָה וּזְקִי זְחֲכָמוֹת חִילוֹנִיּוֹת
וְדַרְשָׁן מְפּוֹאֵר וְגַל חֲכָמֵי הַאֲוֹמוֹת הָיוּ זְאִים לְשִׁמוּעַ דְּרוֹשֵׁי הַנְּפִלְאִים עַל
הַתְּמוּנָה וְעַל הַמוֹסֵר הַאֲלֹדִי עַד שֶׁרוּז דְּרַשְׁנֵיהֶם הָיוּ מוֹזְפִירִים שְׁמוֹ לְשַׁנְת

ג"ן : כמוה"ר שלמה זכמ"ר מנחם כהן רפא, א' מרצני איטלייאה בזמן
 מהר"מאי זל"ל וזתשזותיו סי' נ"ח ילא לישע מה"ר מ"ן עם שאר
 חכמי איטלייאה על גט הידוע, ולא הזכיר השנה שנכתבו דבריו אך
 כל אותם התשזות של רצני איטלייאה חתומות זשנת ש"י וש"יא
 ומסתמא גם היא נכתזה זאותו זמן. ולפי זה גל"עד שאין זה
 אחד מרצני דמה"ר משה מנחם כהן רזא שזתזתי זמערכת המ"ס.
 חדא דזה חתם זכמ"ר מנחם ולא זכמוה"ר משה מנחם ועוד שזה היה
 זשנת ש"י וש"יא. והאחר זא על החתום על מקוה רווינו שהיה
 זשנת הש"סא. זומסתמא לא היה יכול הצן להיות מרצני איטלייח
 המפורסומים זשנת הש"י והש"יא :

ג"א : כמוה"ר שמשון כהן מודון א' מתלמידי מה"רי זריאל מרצני מנטוזה
 בזמן הרז אמונת חכמים. הוא היה משורר גדול וחיזר ס' קול
 מוסר. גיר הלירים. כתר תורה שיר על ס"ת. וזספר
 מיה רזים י"ד סי' ח' הופאו שס קילור דבריו לאסור הגלוסקאות של
 אותו נחתום שהיק עוסק זד"א שנחלקו עליהם רצני איטלייאה וכתז
 דאין לנו להשען על ימי עינוייהם כיון דזרידא לן דלא זדקי וזחומרי
 דאיסורא לא זדקי וזיניהם כל היד המרדה להתיר משזזחת עכ"ד :
 זשמעתי כי זחייז הליז לו מזזת אצן לקצרו ולוה לחקוק ארזעה הה"ן
 כזה ה"ה. ה"ה. ה"ה. ה"ה : ומלאו הפתרון זלוחאתו. ה"זל ה"זלים
 הכל ה"זל. וזקוזן תשזות רצני איטלייאה חעיד כי זשנת תנ"ד
 כשאל כמה"רי זריאל נר"ו על אשה שמת זעלה והיא מענזרת והיא
 ילדה ולא הניקה כלל את הילד והתירה לינשא תוך כ"ד חדש כדברי רצני
 איטלייח הקדמונים זל"ל.

ג"ב : כמוה"ר שלמה זכמוה"ר דוד חסאן זד"ר מע"סק ירושלים ת"ו חתנו
 של כמוה"ר י"ע אלגאזי ז"ל ראש ישיבת יפאר ענוים שזע"הק ירושלים
 תוז"ז. ומלזד איזה תשזות וחי' שהוסיף זחיזורי הרז אציו
 ז"ל שהזכרתי זמערכת הדל"ת הניח כמה חידושים כ"י וכל ימיו
 מתנהג זחסידות וזכיתי להכירו זשעזר זשליחות מלוה עה"ק
 לפת ת"ו :

ג"ג : כמוה"ר שמעיה זמה"ר יהונתן מק"ק טאמזו³ חיזר ס' סייעתא

ממרדכי גירונדי על

צדקויותיהם עודנו בחיים חיותו . ונזכר גם צדקו רצני זמנו כאחד
 מן הפסקנים ומהם צדקו שמש נדקה . ומלצד כל זה ללכה עליו
 רוח הש"יר והעתיק ללשון הקדש שירי החליפות לאווי"דיו . והתחיל
 להוליאם לאור צעיר מנעוזה אמנם אחרי הדפסת הדף הראשון נקרא אל
 השמיה מעל ונשארו צדקו"צים אלל יורשו עם חזילת שירים אחרים
 קנות . חדות . זמירות . ודרשות ומאמרים מחקריים המעידים
 על גדול חכמתו ורוח צדקו : וצס' זכרון נשמות לגאוני
 עירנו כתוב שהרצין תורה צתלמידים וגמל חסד לדלים לצקרא
 צדקה : צספר בהונת אצרהס חרוז על התהלים נדפס שיר יפה מהרצ
 ז"ה לכווד החכס המחצר .

ויהי צנסוע האדון רצ מחולל כל חכס ורופא ריש מתא וריש מתיצתא . כמוה"דר
 שצתי ממריני זלוק"ל נפטר צעס"ק י"ט אייר שנת הת"קח .
 מלצת אצן .

כל מעינות חכמה אזי נסגרו

יום שבת שבת והוד עירנו

חסדי רפואותיו הלא גברו

פלאי זמירותיו לדורותינו

דורש לעמו טוב ומשפט יושר

ילקוט פרי צדקו בגן האושר

ג"ב : כמה"מר שלמה מריני זלה"ה צן הרצ הנ"ל איש תס וישר וירא אלדים
 ושווק צלמודים כל ימיו צמורסי מתנה קדסנו פאדוזה ודרסן צימי החורל

דשמייא פ" וחידושים על איזה מימרות הש"ס ע"ס הפרשיות ונדפס
 זדיהרנפרוט ט' תק"ג :

נ"ד : כמה"ר שמואל ילחק א' מרצני שאלוניקי חיזר שו"ת כאמן שמואל .
 ס' ארוחת תמיד כמ"ס הרצ שה"ג ח"א . וחיזר עוד ס' שעשוע
 התלמידים על מה"מ , וס' דברי שמואל אשר דרש זרזים . כ"כ
 זנו היקיר זהקדמת שו"ת כאמן שמואל : ודע כי הרצ הנ"ל לא ראה
 כנ"הג על אה"ע כי לא נדפס זימיו ולפיכך נתווכח עם כמה"ר
 שלמה אזולאפיאה זסי' ע"ע על משמעות לשון הכנ"הג ח"מ סי' ל"ג
 הגהת הטור אות כ"א . ואילו ראהו לא היה לורך לדברים שזלז .
 וכזר כתבתי זה בארוכה זתשובותי לוית חן עש"ז :

נ"ה : כמה"ר שמואל זכמה"ר עזריאל מלנצורג חיזר ספר חנורת שמואל
 על לזום י"ד לפרש דברי הנוחזר ולהשיג למחזרים שהשיגו עליו .
 נדפס זפ"פ דאדר ט' תק"לז . ויז זו קי"א הימנים לזד . אך
 יש זסופו חידושי דינים זושט מה"ר מאיר פרוסטיץ . וחיזר עוד
 ס' עמודי עולם על תורה . עצודה . ג"ח . והזיאו לחזר
 ספר זה מעשה זר שאירע זימיו שהעלילו הכותים על היאודים
 זק"ק פוזנא עש"ז . ויש זסופו ליקועים וחי' הלכות ותוספות
 מהש"ס וחיזר עוד ספר שזט זנימין על איזה מסכתות והזכירו
 זהקדמתו .

נ"ו : כמה"ר שמחה קאלימאני א' מרצני ויניליאה העמיד תלמידים הרבה
 לתורה . והיה מדקדק ומשורר ודרשן מפואר . חיזר ס' דקדוק
 לה"ק זשתי לשונות עצרי ואיטלקי . וחיזר יפה על יסודי הדת
 זלשון איטלקי ויהללוחו זשערים גס אה"ע . ונדפסו כמה פעמים
 וכן חיזר ספ- ערוך מלות לה"ק זלשון איטלקי ולא נדפס . אזל
 הוליא לאור שירים רבים ונכזדים . מדות . וקינות . ותודות
 והלל על ס"ת החדש שהוצא זהיכל זית הכנסת ספרדים . וספר
 קטן הכמות ורצ האיכות הנקרא זשמו קול שמחה ונדפס וזו הראה
 כחו זמלאכת השיר . והגיה כמה ספרים שילאו לאור זעיר ויניליאה .
 וראיתי פסק אחד ממנו שנדפס לחייז האורחים להסתחר זויניליאה
 שיפרעו רביע למאה ולחלוק עם החסיד הקדוש כמה"ר יעקב חזק מ"ץ

גירונדי על

ונפטר צס טוז ושיצה טוזה והספיד עליו מורי הרצ הגדול
המרי"ף זלו"קל וזנו הוא מורי הזקן הנכבד נזר החסידים כמה"ר
שצתי אהרן חיים מריני הנזכר לקמן צסימן ע"ח .

ג"ג : רצינו שמואל אצואצ נודע צשערים שמו צספר הזכרונות ושו"ת
דצר שמואל כמ"ס רצינו חי"דא צספריו ואני ראיתי כ"י ספרו
תקון סופרים :

ג"ד : כמה"ר שמואל צר אצרהס הכהן מפאס חצר ספר משפטי שמואל על
סדר זרעים ראיתיו כ"י ציד היואל :

ג"ה : כמה"ר שמואל הכהן אצ זקני אצי אמי מוכתר צנימוסו ויחוסו חכס
ונצון צתורת ה' תמימה ורופא מוצהק חצר ספר מתורגמן קען צשלס
לשונות עצרית איטלקית ולטינא לצאר כל המלות זרות הנמלאות צספרי
פילוסופי אומתינו (כמו ס' המורה . עיקרים . עקידה .
חוצת הלצות . כוזרי וכדומיהס) וחתום צאולרותי כתיצת ידו
ורצני דורו כתצו על קצרו אלה הדצרים . מל"ק איש אמונות
דצ צרכות . זקן ונשוא פנים . החכס הרופא מה"ר שמואל
כ"ץ טוז סס ושמן טוז לך קנית . צין סומרים לעד תהלתך .
ראמות נאות אשר צנית . חכמת רפואה גם לתפארתך .
סכר אמת ילמח לדקה יוסר : רצ מעשים טובים צגן
האושר :

ג"ו : כמה"ר שלמה מימון ממדינת ליטואניאס למח צסוף דור העצר וצזמן
החוקר הח"ר משה מנדלסון והיה לו יד ושס צחכמות חילוניות והדפים
איזה חצורים צלשון אשכנז ולוטן ומכללס ציאור על ספר המורה
ופילוסופי דורו מזכירים אותו לשבח :

ג"ז : כמה"ר שמואל מקסן נדפסו ממנו ציאורי' על רות איבה ואסתר

צפאדוזה וחתום צשנת הת"קכא : והוא עשה המפתחות והגיה
 טו"ת הר"דצז ח"א וח"צ שנדפסו צויניליאה : ועל דבר זה מזכירים
 אותו תמיד לשבח מע' רצני ירושלים וא"י . ועלה השמים צט"ו אצ
 שנת התק"מד :

נ"ז : כמוה"רר שמעון צהח"ר מאיר הוא א' מהמחברים פי' פרקי סירה צסס
 שער שמיצון וסיח ילחק :

נ"ה : כמוה"רר שמואל צכמה"רר יעקב צכמה"רר שמואל חניאז גזע
 חכמים וסופרים היושבים כסאות למשפט צעיר גדולה פים יע"א
 כדכתב הוא עלמו צהקדמת ספרו הנחמד מצקס ג' דרושים צכל
 א' מפרשיות התורה . ונלוה אליו ספר דבר שמואל פירוש
 מאמרי רז"ל שצמדרש אלה הדברים רצה . ונדפסו שניהם
 יחד צויניליאה צשנת טנ"ו לפ"ק וצנו הוא הרב עץ חיים
 על הש"ס :

ט"ט : כמוה"רר שלמה אלעמי הרב החסיד מפורטוגאל שלח לתלמידו
אגרת מוסר צלמות לשון על כל מדות חשובות צבהס יחזיק
 האדם ועל כל מדות מגונות שיתרחק מהן האדם . אשרי
 האיש הקורא צה מעת לעת כי צזה תהיה יראת ה' על פניו תמיד
 נדפס צקושענדינא וצפראג . וגם צמחזור אשכנזי ע"פ הדרת קדש
 צסס ה"ר שלמה זן לחמים :

ס' : כמוה"ר שמואל ילחק צכ"מר אלישע פינלי ירא ה' ומלמד
 תינוקות ומגדלן לתורה עוסק צהלכות הר"ף צישיצה . לנוע ומעלי
 ונלצ"ע צפירארה צסס עוז זל"הה :

ס"א : כמוה"רר שמואל שר שלום פינלי מפירארה . תלמיד הרב פחד ילחק.
 צמדות עוצות וצפרט היה דורש עוז לעמו. וחפץ חסד הרצה ונתעלה מאד
 צמדות עוצות וצפרט צמדת הענוה שהיה מחשיב עלמו לאפס ואין והיה
 מכבד ת"ח ומחצקס ומנשקס ביהושפט מלך יאודה . ודרושו היו כולם
 מלאים מוסר ויראת ה' : והיה אומר פשעים מתוקים מדצס ואזכיר אחד
 מהם ע"פ מקור חיים פו לדיק ופי רשעים יכסה חמס פירוש הלדיק

מהל' מרדכי גירונדי על

ופי' על תרגום שני על מגלת אסתר זקראקא ומעידו' על חכמתו :

ג"ח : כמה"ר ר' שלמה ז' מלך חצר ס' מכלול יופי לפרש כל מלה זרה עפ"י הדקדוק שצת"ך וה"ח יעקב אצנדה כשהדפיסו שנית זאמטרדס להוסיף הגהות רבות ונחמדות לזאר ענינים רזים קסי ההזנה . והוא ספר נחמד ויפה :

ג"ט : כמה"ר ר' שלמה אוליווירה מרזני זאמטרדס מדקדק ומסורר גדול כנראה מספריו הנדפסים שם אילת אהזים : דרכי נועם : דרכי ה' . שרשות גזלות : וס' דקדוק עצרי . אולר הלשון . וערוך קטן זלשון ספרדי על סדר א"ז . והיה גם כן דרסן מפואר ונדפסו דרסיותיו . והעמיד תלמידים הרבה לתורה והניח שם עוז על שקדנותו זתורה וזגמילות חסדים זיע"א : גם אזיו היה חכם גדול, נקרא זסס ר' דוד ישראל אוליווירה, חצר שירים רזים זלשונות שונות .

ס' : כמה"ר ר' שם עוז זן פלקירה ספרדי למח זתחלת אלף השסי חכם מובהק זתכונה זחקירה וזאלהות כאשר נראה מחזוריו הנדפסים וזפרע מספר לרי היגון . ספר המזקס . אגרת ויכוח החכם עם החסיד , מלמד אותם שלא ילאו לאור והזזירס ד"י רו"סי זח"ז דף פ"ה ואלו הן . ספר המהלכות . פירוש על מורה נבוכים . חכמת הנפש נמלא, זאולר הספרים של הגאון ר' דוד אופנהיים זלה"ה זכתז התנלות על ס' הנ"ל נגד המתלוננים עליו ראשית חכמה . מאמר מחקרי על הגוף והנשמה מאמר על י"ג עיקרי תורתנו הקדושה . עיין שם זאורך :

ס"א : כמה"ר ר' שלמה זן אליקים פנאי מעיר רוויגו חכם קדמון וזקי מאד זתלמוד נאשר הראה זספרו הנדפס זק"ק זאלוניקי זסס מפתח הגמרא וזעיר ויניליאה זסס מסורת התלמוד . והוא יקר מאד ואינו זנמלא :

מוכיח צדרושיו וצמוסריו להשיצ החוטאים צתסוזה אצל הרשעים
 אומרים רע מדרושיו ומכסים וופי הדרוש צרע שאומרים נגד
 הלדיק עכ"ל דפ"חח : וספר דרושים של החכם הנס ציד יורשו
 ועשה מפתחות לפשטיו ודרושיו וקרא שמוס **אמרי אמת** ולעת
 זקנתו חלה ונטה למות והיו רולים צניו לעשות לו שנוי השם
 והוא הזהירם שלא ישנו את שמו הראשון צין לחיים צין
 למיתה ונעשה לו נס שנתרפא וחזר על צוריו שנים רבות עה"ת
 ועל העבודה ועל ג"ח . וכסגתצקס ציסיצה של מעלה ציוס ש"ק
 פ' צלק שנת התק"נא צעת רלון זמן תפלת המנחה היה אומר לניצנים
 עליו שהוא רולה לילך ולדרוש ואחרי סנווך ילאת נשמתו צנשיקה
 וצטהרה זי"עא .

ס"ב : כמוה"רר שצתי צ- צאר מפוסאמזרונו ילק מים כ"צ שנה על ידי
 כמוה"רר ילחק צרכיה מפאנו חיצר שו"ת צאר עשק וקלת מתסווצותיו
 הנדפסות נמלאו אתי נ"י עם הסכמות רצני דורו עליהם . אמנס
 הרצ המקוצל האלקי כמוה"רר צנימין כהן לדק זלו"קל אמר לתלמידו
 הרצ המקוצל כמוה"רר יוסף אירגאס זל"ל דברי צעל צאר עשק אין
 ראוי לסמוך עליהם כי כצר התעסקו עמו צעלי ההוראה מכמה
 תסווצות שצאו שם דלא כהלכתא עיין שם צאורך צס"ות דברי יוסף סי'
 כ"ה : ונראה שהרצ צאר עשק אחר שלמד תורה צאיטלייאה הלך
 לדור צא"י יען נעשה שליח אדמת קדש ככתוצ צספרו הרצה
 פעמים :

ס"ג : כמוה"רר שצתי אלחנן פיסארו נפשו חשקה צתורה מימי צחרותו
 וילק מים על ידי הרצ הרופא כמוה"רר שלמה לאמפרונטי . והעמיד
 תלמידים צעלי תורה ויראת שמים . ולמד שנים הרצה יחד
 עם הרצ החסיד גיסו כמוה"רר אצרהס ריגייו זלו"קל . ואח"כ
 כסהרצ הנ"ל עצר לרעות לאן קדשים צק"ק גוריליאה התמיד קציעותו
 ציסיצת הרצנים כמוה"רר יאודה חי מלאוידה וכמוה"רר יוסף דוד
 צסאן וכמוה"רר חננאל ניפי זל"ל ואחרי פעירת הרצ מלאוידה
 נעשה ראש יסיצה צלימוד הר"ף ושאר פוסקים ומ"ן צצ"הכ
 ספרדים . והיה נדיצ לצ רחמן עם כל אדם ומתנהג צחסידות .
 ותפלותיו וצקסות מרוליות לש' יתצרך להללת הקהלה . וצאה

ממדכי גירונדי על

ס"ב : כמה"ר שלמה פרחון :

ס"ג : כמה"ר שצתי מסורר כמה"ר ינסף אשכנזי נעים זמירות ישראל למה
צק"ק פראגה אחיו של הרב המקובל החסיד הקדוש כמה"ר יעקב
תערמילש ז"ל . וא"ח עזר לק"ק אמשטרדם והדפיס שם ספרו
הנחמד שפתי ישנים נודע צשערים תועלתו . וצסוף ימיו חזר לעיר
מולדתו והרצין שם תורה וחיצר והדפיס שם ספרו רצ התועלת לכל
החכמים ושמו נאה לו שפתי חכמים מצאיר ומפרש צעיון זך ציאור
רש"י ז"ל על התורה ומרוצ תועלתו נדפס כמה פעמים בכל
תפולות ישראל . ומהחיצורים הנ"ל יכיר כל מעיין חבמת הרב
מחזרם זי"עא :

ס"ד : כמה"ר שצתי מפרעמסלא מדקדק עלום כנראה מסדר התפלה
אשר הדפיס צזולצאך . ומדקדוקיו על ספר מהלך צצילי הדעת
לרצינו משה קמחי . ומספר צחורי חמד פירוש על המכלול
לר"דק זלה"ה :

ס"ה : כמה"ר רר שר שלום צן אצרהס פורטוגיזי נודע צשערים
שמו על ידי פירושו הנחמד על ספר תהלים וס' משלי הנקרא
קצ ונקי :

ס"ו : כמה"ר שלמה צן חנוך מעיר קושטאנטינופולי למח זה ארצע מאות
שנה והניח אחריו פירוש על התורה צסס מגלה עמוקות כמ"ס ד"י
רו"סי דף קי"ו עמוד ד' .

ס"ז : כמה"ר שלמה יואל מדוצנה חצרו של הח' הפילוסוף ר' משה מנדלסון
וסייעו לחצר פי' עה"ת הנדפס צצרלין :

ס"ח : כמה"ר שלמה צן משולם דאפירא חכם קדמון והניח ספר אמרי נושא
עיין ד"י רו"סי ח"צ דף קי"ז עמוד צ' :

ס"ט : כמה"ר שלמה צר משה מעיר ארגיל העתיק ספר השמים והעולם

חתימתו צתשונות חכמי פירארה הנדפסות צאיזה טו"ת וצפרט צס'
צמדצר צערצה להר"מ"נ"ט זל"ה . והאריך ימים כמנין ראשו
כתס פ"ז לשני חייו ועלה למרום צמדש מרחשון שנת התק"פח ואני
הספדתי עליו צמאמר רז"ל דוד לפה . לתורה . ליראה . וליסורין
דכולהו איתנהו ציה . ינוח על משכבו צשלוס :

ס"ד : כמוה"רר שלמה לצית הלוי צכמהח"כר ילק צן החכס הרופא המומחה
ר' שלמה לצית הלוי מרצני אומיר יע"א . חכס כולל צחכמות
טצעיות לימודיות ואנהיות חצר ספרים הרצה ומהס ס' לצ אצות
פי אצות . לחס שלמה פירוש על הרצה מאמרי' צס"ס ומדרש וספר
הזוהר . דצרי שלמה דרוסיס נפרדים להרצה ענייניס קוצן גדול .
שאלות ותשונות ופסקים על ד"ט . ואחרי פעירתו נדפס ס' לצ
שלמה כולל דרוסיס ופסקים וכללים :

ס"ה : כמוה"רר שלמה לאמפרונטי צן יקיר להרצ פחד ילחק חכס ורופא
מוצהק העמיד תלמידים הרצה לתורה וצתוכס . הרצ הגדול מוה"רר
ילחק רפאל פינלי . כמוה"רר שצתי אלחנן פיסארו . הרצ החסיד
כמוה"רר אצרהס ריגיו . כמוה"רר יוסף דוד צסאן . כמוה"רר
יאודה סי מלאוידה . כמוה"רר חננאל ניפי כמהח"כר שלמה אמוראני
הרופא . כמה"רר משה סי פינלי . הח"ר אצטליון לאפרונטי .
הח"ר אליעזר סי נירלי כמה"רר אצרהס רוקא . והח"ר מרדכי שלום
פיסארו . ואחריני עוצא . מלצד כמה משכילי עם שצפירארה
שכולס היו מתפארים ששתו מים מצארו צאר מים חיים ומתנהגים על
פי מדותיו השרות . הרצ הנ"ל אצר כגצר חלצור להפיל ארלה
עענות הרצ נודע ציהודה ע"ע גילוח צחש"מ כנראה מפסק דיין שלו
הנדפס צפחד ילחק חלק שלישי צסופו . והיה נדיצ לצ צעל נדקות
ומטעים עוצי גדל צסס עוצ ונפטר צסס עוצ מן העולס והניח צנים
וצני צנים ת"ח ורומאים כצ"ת וזי"עא :

ס"ו : כמה"רר שלמה אלמולי חיצר ספר פתרון חלומות (ונקרא מפשר חלמין)
על ענייני החלומות לצאר סיצות הטצעיות והתורנייות ואשר יעשה צהס
כל הדינים השייכים להס ונדפס כמה פעמי' והכומר די רו"סי
צספרו הזכיר גס כן חיצור אחר מהרצ ז"ל על הדקדוק נקרא
הליכות שצא :

ותוספות מהל' מרדכי גירונדי על

מפילוסוף אוירואי וחזר ס' צית אלדים לפרס צנין צית המקדש שעשה
שלמה ולא נדפס כמ"ס ד"י רו"סי דף ק"יז ע"ג :

ע' : כמוה"רר שס טיז מליאון נדפסו צוינליאה איזה תשובות ע"ד המחקר
והקצלה מהרצ ז"ל כמ"ס ד"י רו"סי ח"צ דף קנ"ד עמוד ד' ולא
ראיתים עד הנה :

ע"א : כמוה"ר שמואל די סילוב רופא מוצהק וחכם גדול צק"ק אמטרדס
צקנאו ואת קנאת ה' לצאות ותורתו שצע"פ ועיקר השארות הנפש אשר
כיהם צספריו המתועזים הרשע אקוסטא ימ"ס . חגר חרצו כישמעאלי
והטיז לכל כפירותיו צספר מיוחד שנדפס צאמטרדס צלשון
פורטוגיזי : יזכרהו אלדים לטובה עם שאר לדיקי עולם :

ע"ב : כמוה"רר שמעיה צכמה"רר משה יד מדינה צן הגאון מהר"סדס זל"ל
היה אחד מרצני וינליאה והוא חתום עמהם צהסכמות רצות ופסקי
דינים שצאו לפני הישיצה הכללית יש לו פיוט יפה צתחלת ס' וממה
שכתב ד"י רוסי צחלק צ' דף קכ"ו נראה שחיצר גם פירוש יפה על
משלי ומזכיר שם כמוה"רר יוסף סאמיגה זל"הה עש"צ . והוא
הוליא לאור ס' צן שמואל דרושים לצקנו מוהר"סדס זל"ל וכתב
צתחלתו הקדמה יפה צלשון לח והדור ושירה עריצה ומודיע צה גלולי
תלחותיו והסצה אשר הוכרת לעזוב שאלוניקי מקום מושב אצותיו
הקרושים :

ע"ג : כמוה"רר שס עוז צן שפרוט מעיר עודילה אשר צספרד אור תורתו
זרחה שס זה ארצע מאות שנה וצקנאו את קנאת ה' לצאות
נגד אויזי היאודים אשר היו מצקשים להסיתם לעזוב סדת
האלהית והאמונה הישראלית עם מכתציהס וספריהס כתב נגדס ספר
אצן צוחן חצור נכבד מאד ראיתיו כתיבת יד . ועוד חצר ציאור
על פירוש הח'ן עזרא עה"ת ונשאר צכתוצים . אכן נדפס
מהרצ המוצהק הזה צעיר סציוניטה ס' שי"ו ס' פרדס רימונים לצאר
צטוב טעם ודעת איזה אגדות חמורות וקשות שצתלמוד . ונמלאו צו

ס"ז : כמה"הר שלמה ן' וירגא חיזר ספר שצט יהודה יספר צו הנרות אשר
 אירעו לעס צני ישראל צארלו' העמים . וגס יש צו ויכוחיה רציס
 מענייני האמונה שעצרו צין רצני עמנו וצין חכמי העמים ויש צו חידושים
 נפרדים ונעימים . נדפס צאנדרינופולי וצאמטרדס :

ס"ח : כמה"רר שצתי אהרן חיים מריני מק"ק פאדוזה ממספחת רס שלשלת
 יוחסין מורי הוראות צישראל היה חסיד גדול הולך לדקות ודוצר
 מישרים מואס צצלע וחפן צעוצת הצריות אוהצ שלום ורודף שלום
 אוהצ את הצריות ומקרצן לתורה העמיד תלמידים הגונים ודורס תוכחות
 מוסר לצני קהלתו והיו מקצליה תוכחותיו צהסקט וצרלון עוצ . היה
 אצ ליתומים ומלא כל מדות התרומיות . עלה אל האלדים ציוס ג'
 לחדס אדר שנת התק"סע והספדתי עליו ציוס ת"צ פה העירה ושצחתיו
 כי מכלל מדותיו העוצות שלא היה כועס אפילו על דצר סדרך צני אדם
 לכעוס . והרצה פעמים המרו צני דורו זה עה זה מי יעלה צידו
 להנעיסו שירוים ההמראה ולא עלה צידס כמו שאירע להלל הזקן ז"יע :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן צס' זכר לדיקים לצרכה מערכת סי"ן :

ממרדכי גירונדי על

מרגליות . קנה שס עו"צ קנה לענמו קנה לו דברי תורה . קנה
לו חיי העולם הבא . וזי"עא :

ע"ד : כמוה"ר שמואל ׳ן אוסקי אחד מגולי פורטוגאל ונתיישב אח"כ בעיר
פירארה וכתב זלשון פורטוגיזי ספר תנחומות גליות ישראל ונדפס
בעיר אמשטרדם ונפי עדות ד"י רו"סי חלק ז' כתב ספרו זלשון לח
והדור לעורר רחמים ולהוריד דמעות כל הקורא בו . ונמלאו בתוכו
מרגליות יקרות בפירוש איזה כתובים כדי להעמיד אמונה הישראלית
ותורת ה' ויסודותיה . תמ"ך :

ע"ח : כמוה"ר שלמה אליעזר גירונדי זכמת"הר זן ליון לרפתי בזמן
הנאון מוה"ר יח"כס זל"ל היה סופר מהיר ויש, לי זזה"כ ק"ק
אשכנזים ספר תורה שכתב בקדושה . ועוד יש לי ספר מעשה
ניסים שנתב להודיע הניסים הגדולים שארעו לאומתינו זו זפרק .
והרז החסיד מוה"ר שמואל אזואב זש"ות דבר, שמואל השיב
לשאלותיו אשר היה מדין אליו ומחס ניכר שהיה לו יד ושם זתלמוד
וזפוסקים :

ע"ו : כמוה"ר שמואל הלוי ישיש נשוא פנים וזעל לדקות מופלג זחסידות
זע"הק לפת ת"ו כמ"ש כמוה"ר נפתלי אשכנזי זספרו אמרי שפר דף
קמ"ה ע"א זזהספדו עש"ז שהאריך זשזחו

ע"ז : הרז הגדול נזר המשוררים כמוה"ר שמואל ארקיוולטי זל"ל אחד
מהתלמידים החשובים של הרמ"ע מפא"נו זל"ל כולד זאקוי (Aquì)
זמדינת Piemonte והרזין תורה זכמה קהלות ואח"כ נתמנה
לראש ישיבה ולא"זד זק"ק פאדוזה וזימיו היו ל"ו רזנים זעלי
תריסין נושאים ונותנים זהלכה, וזימיו זחרותו זהיותו זויניליאה
הדפים שני ספרי' שחיזר זהללה שם האחד מעין גנים והשני דגל
אהבה . והעטיר ס' הערוך הנדפס שם עם מורה מקום זכל
מיומרות התלמוד והמדרשים שהציא רזינו נתן זספרו . וחזר כמה
שירים זכל המשקלים הלא הם זכמה ספרים שנדפסו שם והגיהם
זכמתו ונקרא ראש המשוררים . וזנאן לק"ק פאדוזה חיזר

ויזר זק"ק
ס"כ ק"ל

ס' ערוגת הצושס אשר מטס נראה גודל חכמתו דקדוק, הלסון וכללי
 השירים וזהללות נסגרות וזקיותו וכל חכמות גלויות וסתומות והוא ספר
 רב התועלת מאד מאד. ולא זו בלבד אלא גם צפסקי דיניה מאד
 מאד וצס' פלגי מים יש פסקים ותסוצות רבות ממנו וקוראים
 לו הגאון הישיש וסס דף ע"ו ע"א העד העיד לנו לאמר כי צמנו
 עמדו למנין חסוצ כל רצני איטלייה צפירארה ותקנו תקנות ציו' כ"א
 תמוז ט' טי"ד וצתקנה הרציעית תקנו ו"זל צמקוס סידור צו רב
 אחד לא יוכל רב אחר מחון לעיר ההיא לכתוצ סס גזרות אס לא
 יהיה צרלון רב העיר או סהרצ ההוא יסתלק מן הדין ההוא
 צכתצ או צפני עדים עכ"ל וסייס הרצ ארקוולעי ז"ל וז"ל כל
 החרדה הזא' אשר חרדו כל הראשוני' והאחרוני' אחזו שער ונרתעו
 מלהכנס צצול שאינו שלהס למען לא יקלו צכצוד רב המקו' וימעטו
 הודו ותפארתו אלל ההמון ולמען לא ילמחו המחלוקו' ותהיה
 תורתנו כצ' תורות עכ"ל וע' פחד ילחק ע' דיין : ויש להר' ז"ל
 עוד תסוצו' כ"י ע"ד הקצלה האלהית והעתקתים צספרי עלו שושנה
 כ"י ונקצר פה פאדוצה אלל הגאון מוה' שמואל יאודה קלנלינצוגן ועוד
 תקן כמה תפלות ותחנות ונדפסו.

ע"ח : כמה"רר שצתי אהרן חיים מריני מורי ורצי חסיד ישר ונאמן מגדולי
 תלמידי רצינו הגדול מוה"רר יעקצ חזק ז"ל למד תורה צדוחק גדול היה
 נעים זמירות ישראל ומ"ץ צצה"כ ק"ק ספרדיים ודרסן צמדרשי הק"ק
 והיה יודע פרק צס"יר ומיצר שירים חדות וקנות שנמלאים
 ציד נכדיו צני ר' אצרהס לצי הלוי ז"ל ועוד ראיתי צידס חידושים
 ונימוקים על רס"י והרא"ס מהחסיד הנ"ל וקונטרס מעניינים נפרדים
 בימט' וכוטריקון :

ע"ט : כמוה"רר שלמה צ"ר יהודה הכהן חסיד ומקוצל אור תורתו זרחה
 צעיר שאלוניקי וסס הדפים ספרי יפה שעה פי' על עץ החייה, ס'
 הכוונות, ומצוא שערים להארי' ז"ל :

סימן פ' הגאון מוה"רר שמואל מילדולה ז"ל אחד מרצני קשישאי של עיר
 מנטוצה צזמן הרצ הגדול כמוה"רר גור אריה הלוי שחצר הגהות

על הש"ע ד"ח הנדפס שם, וזמן הגאון הקדוש הרמ"ז וה"ר ר' ידה
 זריאל. היה רופא מיוחד של הדוכוס כאשר העיד עליו אחד
 מיוצאי יריכו הרב דברי דוד בתשובה סימן נ"ד אשר השיב לרצני
 ק"ק מנטוזה וכו' בדברו על יחוסו ותולדות אבותיו כתב וז"ל
 ושם תראנו את יד הנפלאה וכו' גאוני ורצני ק"ק מנטוזה מקום
 ומושג קצרי מעלת אצות אצותי זל"הה בגזר דין אשר תיקנו מקדם
 קדמתה מזמן מעלת הגאון זקני כמוה"ר ר' אליעזר זכמוה"ר יעקב
 מילדולה אציו של מעלת הגאון המפורסם כמוה"ר יעקב ישראל מילדולה
 נ"ע אציו אציו של מעלת א"א מ"ו זל"הה וזמן מעלת הרב המפורסם
 אחיו כמוה"ר רפאל זכמוה"ר יעקב מילדולה ז"ל אציו של מעלת הגאון
 המפורסם הרופא המוצהק כמוה"ר ר' שמואל מילדולה זל"הה אשר שמו נודע
 זשערים וזשערים כי הוא ז"ל היה הרופא המיוחד של הדוכוס המושל
 זאותו זמן צעיר הנ"ל איך להתנהג צעניני המסים שלהם עד כאן
 לשון הר"ב דברי דוד הנ"ל: גם הרב החסיד המקובל כמ"הר יעקב
 ששפורטש זל"ל הזכירו לשבח זש"ות אהל יעקב סי ע"ב היא מונחת
 והלכה והיתה לתשובת הרב הגדול הרופא המוצהק כמוה"ר ר' ש"מ
 וכ"ו ושם הרב משיב לו זכבוד גדול וקורא עליו אהווינו אשר
 כנפשנו החכם השלם הרופא המוצהק נכון והגון צמעשיו לא פסיק
 פומיה מגירסיה וכ"ו וכ"ו. ומהללו ומשצחו שעם כל הרפתקי
 דערו עליה לא פירש ממקום קציעותו לקצוע עתים לתורה וזמלחנת
 הרפואה להספיק לו לחם חקו לשיהיה צידו ספק לנלכל את ציתו ואת
 צני ישיצתו צארצע אמות של הלכה ויפה ת"ת עם דרך ארן ע"כ.
 מה"רי ששפורטש הנ"ל: גם הרב הקדוש מו"ר ר' שמואל אצואצ
 זל"ל כתב לו זכבוד צסי' ע'. וצסי' פ"א. וק"ה. וזאותו פרק
 היינו צשנת ש"א היה מר"ש מרצין תורה צק"ק וירונה וכן ראיתי
 צס', עולם הפוך כ"י להגאון המופלא רצינו אצרהס קאטאלנו זל"ל
 שזכירו צסס האלוף הרופא החשוב כמוה"ר רסס. וצשנת תי"צ
 שנדפס שם צוירונה ספר תיקון עולם פי' ישעיה להרב החסיד המקובל
 האלדי רצינו שלמה מריני ז"ל אצ"ד ומ"ץ צק"ק פאדוזה עדין היה הרב
 ז"ל צוירונה כי המדפיס תלמידו שלח לו למנחה ס' תיקון עולם עם
 אגרת מליאה שצחיס והילולים לרצו הגאון הנזכר. ומשפחת הר"ר
 שמואל הנ"ל כולה מליאה חנמים וסופרים דור אחר דור, ונכרו הוא

גירונדי על

הרצ פרשת העיזור וס"ות מים רזים . וס' סזר צמלריס שנהג נשיאותו זק"ק פיסח וזק"ק צאיונה אשר צנפרת וזעיר גדולה ליורנו זישיצות טונות , וזנו הוא הרצ דזרי דוד הנ"ל אשר הרצין תורה והגיה ספרים זק"ק אמטערד ויש לו איזה תשובות צס"ות מר אציו . ונכדו היה צליורנו חזירו של ה"רר ינו"ן ה"ה הרצ מופלא מה"רר רפאל מילדולה צעל ס' חופת חתנים אשר עזר אח"כ למ"ן זק"ק לונדון ועלה לשמים זה שנים . והניח זן ממלא מקומו צחכמה וזיראת חטא דרסן מפואר כמוה"רר דוד מילדולה נר"ו יאר ומי עוד רצות שנים .

פ"א : כמוה"רר שצתי רפאל חסיד ומקובל נודע צספרו . תעלומות ומקורות החכמה האלהית נדפס צאמטערדס . אמנס הרצ החסיד מוה' יעקב שפורטש צס"ות אהל יעקב הזהיר לנו שלא ביוון אל האמת צסודותיו ולכן צעל נפש יחמיר לעצמו שלא להשתמש צפעולות הנזכרות צס' הנ"ל :

פ"ב : כמוה"רר שאלתיאל זן אצרהס שליח עה"ק לפת, זכיתי לקבל פניו היקרות ולהתצסס מתורתו ימים רזים והניח לי לזכרון ספרו הנחמד רוח והללה כולל חידוסיס רזים על מאמרי רז"ל הנדפס צליורנו, זלה"ה :

פ"ג : כמוה"רר שלמה פפנהיים מדקדק גדול חיזר ס' יריעות שלמה על דקדוק לה"ק וס' ארצע כוסות יסתה אדם צהסצו על לחס עוני ומרורים יסתה וישכח רישו, מאמר מחקרי, ומאמר גאולת מנרים ומלות תפילין וכולס נדפסו .

פ"ד : כמוה"רר שלמה רפאל יהודה ליאון טימפלו חיזר ס' הלכה למשה מסיני נדפס צאמטערדס צסנת תל"ד .

פ"ה : כמוה"רר שמואל הלרפתי ר"מ ור"מ מעיר פיס, מעיין גדול ומריף מופלא כנראה צספרו דזרי שמואל הנדפס צאמטערדס צס' תנ"ז .

גירונדי על

פ"ו : כמות רר שמעיה די מדינה זכמות רר משה זן הרצ הגאון מהרש"דס
זל"ל הדפים ס' זן שמואל לזקנו וכתב זראשיתו תלחותיו זדרך שיר
והללה ועיד חיצר פיוטיס רזיס בנראה מסדר אשמורת הזוקר הנדפס
זוניליאה :

פ"ז : כמות רר שלמה מלכו מזרע הקדוש רזינו שלמה שלכו הנ"ל זמח
נק"ק שאלוניקי זס' תק"לע חזירו של מוה"רא עוזיאה זעל חסד
לאזרהס פירוש התפלה חיצר ס' שמן משחת קדש פי' שיר השירים
ע"ד האמת ונדפס זסופו קונטרס שושנת המלך קיוטיס ושירים ע"ד
הקצלה ורזני עה"ק ירושלים נותנים לו את השבח הראוי להרצ המחבר
על חכמתו ומסידותו . תמ"ך וזיע"א .

פ"ח : כמות רר שמואל חגיאו זכמות רר יעקב זן גדולי וגאוני ישראל חזיו
של הרצ הלכות קטנות ועץ חיים פי' המשנה הרצין תורה זק"ק פיס
וחיצר ס' מ קס ה' דרשות ע"ה"ת ודזר שמואל פי' המשנה הרצין
תורה זק"ק פיס ומיצר ס' מזקס ה' דרשות עה"ת ודזר שמואל פי' על
מאמרי רז"ל שזאלה הדזרים רזה ונדפסו זוניליאה והגיה ס' תפארת
ישראל להרש"ז זן זנו של הרש"ז ז"ל :

פ"ט : כמות רר שמואל זן הרצ החסיד מה"ר משה דלוגטש, זמח זשנת
תנ"ע והדפים זאמשטרדס תנ"ך עם פי' אגודת שמואל זהס' זכללו
נקרא זסס ס' המגיד, וזהקדמתו כתב דזר נפלא ותמוה הרצה
וז"ל . וחיזרתים יחד זס' הזה לזכות זהס את הרזיס כי זן
קצלתי עלי זצית הסוהר זין המלרים והייתי נע ונד זארן נכריה
זארן אשר לא עזר זה איש זארן ערזי אשר זשר חמורים זשרס
פונע"א דדי"מנטי זינור"נא על"קא ושס נתארחתו אלל החכס הישיס
ר' יעקב טלקי נר"ו והוא חכס גדול זתורה ואמר לי כי הוא למד
זארן פולין זכמה קהלות ושס ראיתי את המגדל אשר זנה
קין וחקיק עליו קין זן אדם הראשון ואמר לי החכס הנזכר
שיס להס קצלה איש מפי איש שהארן ההיא קרוזה לג"ע ולכך
לח היה זה מוצל ואמר לי שקרוז לזס יש מדינה אחת נושנת
שזנה קין ושמה נח נע וכל שזעים שנה היא מזדעזעת זלי היזק

גירונדי על

שקללת קין נע ונד תהיה צארן נתקיימה זה צוישצ ארץ כוד קדמ
 עדן והמדינות הללו הם קרוצות להרי חושך וצאתי צארן הריא לקהלה
 אחת ושמה קאמפאר ושם קהל גדול וקדוש יותר מפ' חלף צעלי צתים
 מדצרים צל"הק כמו האשכנזים ואמרו שהם משצט צנימין ויושצים
 זה מיום גלות צית ראשון צלי עול גויס עד זה שלש מאות שנה צא
 שם הערצים ויכצטום והרצ שלהם הח"ר יומכן וצנו הח"ר שלום ואינס
 יודעים תלמוד צצלי וירושלמי רק הלכות פסוקות צקצלה איש
 מפי איש עד משה מסיני ויש להם תפלות וצקשות צא כמו שצנו ויש
 להם דפים שהציא וציום גלותם ויש להם דלפית צרזל מחמת החום
 הגדול שיש שם נחמרס כי כל מיני מתכות שואפים החום מהאדמה
 חוץ מהצרזל ועל כן הצרזל שם ציוקר יותר מהצז והולכים ערומים
 רק מכסים צטר ערוה אנשים ונשים ומשם הלכתי לעיר גארו ציסומס
 לצרלילונה ומסם לארץ אשכנז עד שצאתי לפרכפורט דמיין וכו' ע"כ העתקתי
 מהקדמת ס' המגיד לה"רר שמואל הנזכר :

צ' : כמוה"רר שמואל הכהן נר"ו שליח עה"ק עצריא תוצ"צא חסיד ומקובל
 זכיתי ליהנות מאור תורתו ימים רבים צעצרו דרך שליחות פה
 פאדוזה ושמעתי ממנו חדושים יפים ע"ד הקצלה כתצתים צס'
ליקוטי שושני' חלק צ' ויש לו חצורים עה"ת עד"ה וכתצ הסכמות
 והקדמות יפות צספרים סנדפסו מקרוצ צעיר ליורנו צלשון הזהצ
 וההד"רת, ומתנו הוא :

צ"א : כמוה"רר שאלתיאל יעקצ ניניו זל"ה מירושלים עה"ק ת"ו אשר
 חצר ס' יקר הערך כדי להצין כתצוי הא"רי זל"ה נקרא צסס
 אחת ליעקצ נדפס צליורנו ומתוכו יצין הקורא כמה רצ גוצריה
 צחכמת האמת לסדר חצור נרצו כזה הפותח שערי חכמה וצינה
 צסתרי התורה וצערכי הכינויים וצחצורי הארי זל"ה וואני זכיתי
 לקצל פניו היקרות צעצרו דרך שליחותו וראיתי חסידותו ופרישותו
 מדרכי הע"הז עוסק צתורה לשמה והיה לו מוכן חצור אחר להדפים
 והן צעון הדור נקרא אל השמים צמחלית ימיו זי"עא :

צ"ב : כמוה"רר שם עוצ צן ארדועל מחצר הוידוי ליו"הך הנדפס צמחזור

שמרדכי גירונדי על

ספרדי חיבר מאמר נכבד בלשון הזה בעל שצח הלשון והכתיבה נדפס
 צמין ש' הת"רט בתוך ס' דברי חכמים שהופיעו ר' אליעזר
 אשכנזי.

צ"ג : הרש"צן הוא רצינו שמעון בר למח המכונה דוראן הוא הרצין
 תורה הרצה צישראל צעיר ארגיל כאשר יכיר המעיין צספריו
 המפורסמים שו"ת תש"צן ג' חלקים הנדפס צאמשטרדם וכתב הרצ
 הגדול מוה"ר ר' חי"דא זל"ה צס' שם הגדולים חלק א' שהיה צקי בכל
 חכמה, נכראה מספריו ועיין צתש"צן סימן קנ"ח ח"א, והנמשך מה
 שהעיד על רצנות הריצט וראיתי צקוצן כ"י שהליל מתא אלגזאיר
 צחכמתו מיד רצים לוחמים והיה מלומד צנסיס עכ"ל הרצ
 ח"ידא ז"ל.

צ"ד : כמוה"ר ר' שלמה חיים צר יחיאל רפאל כ"ץ מצית דינו של
 כמה"ר ר' יעקב לנדא כשהרצין תורה צעיר נאפולי כנראה מהקדמתו
 הנדפסה צס' האגור, ושם יחזה הקורא דפ"ח צלשון הזה צ
 וההדר"ת זלה"ה :

צ"ה רצינו שמואל אצואצ זל"ל נולד צעיר המצורגו צשנת חמשת אלפים ושלש
 מאות ושנעים לאציו הישיש החסיד בעל לדקה ומדות ישרות כמה"ר
 אצרהס אצואצ נ"ע ולמד תורה צעירו עם הרצ הגדול מה"רס ארווייו
 ז"ל בכתוב צס"ות דצר שמואל סוף סי' קפ"צ ועירונו צאצו צן י"צ שנה
 התחיל לשוטט צדעתו וחצר ס' דרשות של יופי ופשטים נאים .
 צהיותו צן י"ג למלוות שלחו מר אציו לשמוע צלימודים אלל הרצ
 המופלא ח"ק כמה"ר ר' דוד פראנקו זל"ל שהיה ר"מ ור"מ צק"ק
 ויניליאה ותדצק נפשו צו כי היה יחיד צדורו אין כמוהו מ"ץ ומגיד
 מישרים וצמיעוט שעות של אותה שנה אשר הוכח הרצ צמכאוצ
 על משכצו מסר לו רא"שי פרקים ויש צדו"ד ושמואל צני"ות צר"מה
 למד ממנו מה שאין תלמיד יכול ללמוד צמאה שנה והנסיון הוכיח כי
 תוך שנתו נקרא הרצ אל השמים מעל שמח לצו צלאתו צעצו איש
 בלצצו ויורט עלר הנחילו כל אשר לו חכמה ותצונה טהרה וקדושה
 וצטרס צא שמשו ס! הרצ וישכצ דו"ד עם אצותיו זרח שמשו של

מרדכי גירונדי ס"ע

שמו"אל הרמתי המזין הדברים העומדים צרמו של עולם צפר"דס
 התורה . שם על לכו להראות לעמים יופי חיצתו לגמול חסד עם מעלת
 רצו לשלם צמיטצח אל כל הטובה אשר עשה אתו להציאו לחיי
 הע"ה צ חפץ צצת רצו כשהגיע לפרקו צן י"ח שנה ותהי לו לאשה
 ויאהבה כי גשורה יחידה יתומה אלל לנועה ונכזבת מלא אשה מלא עוז
 מעשה כשמה מז"ל טו"צ לשמו"אל יראת ה' ומשכלת הגונה צמעשיה
 ולהליל מן החטח את צניה דרשה למר ופסתיס ותעש צחפץ כפיה
 ויפק רלון מה' אשר פרוי נתן לו צעתו וי"טע אהלי אפדנו
 וצעטו קרצ את המרוחקיס צזרוע תפארתו . אציו וצני ציתו
 כולם צאו מעיר המצורגו לשמוע חכמתו נטע אלל צצאר שצע צארה
 של תורה צק"ק וירונה יע"א צאר מייס חיים שצת חכמיס והסגר
 תלמידיס ולא הניח עצודה ישרה שלל עצדה להריס דגל התורה ויצחר
 לו שלסיס אלופי צינה מערי איטליאה ויצחר את האהל להיות אחד
 דוממות אל צגרונס וחרצ פיפיות אלה התורות צידס צל תמוע
 להרצין תורה צתלמידיס וישת לו עדריס זה למקרא וזה למסנה זה
 לתלמוד וזה להלכות ולכל חכמה ומדה עוצה והריחו ציראת ה' עהורה
 וצסיעו התמידי צצצ אולרות ממונו פזר נתן להרצות תלמידיס
 הרצה וסעד צחסד כיסו ולדקתו תרוס צכצוד לקיים מילי דאצות יהי
 ציתך צית ועד לחכמיס ככה משפטו כל הימיס ומליון זה ילאה תורה
 ומורי הוראה ודצר ה' עד ירוסליס מדרשו זה ילא להודיע טצעו צעולם :
 צכל הארץ ילא קו תהלתו ואליו ירילון שאלותיהס כל רצני הדור
 ומאיר עיני חכמיס צפסקיו העמוקיס והנפלאיס כאשר ישאל איש
 דצר אלדיס הלכה כר"צ צאיסורי וכשמו"אל צדיני ממונות רוח ה'
 נוססה צו לעשות אזניס לתורה דן דין אמת לאמיתו וכל צעלי אסופות
 היושציס ראשונה צצצת תחכמוני מע' רצני הישיצה אשר צויניליאה
 נתנו לו יקר וגדולה לשצת ראשונה לעדה ולכל דצר שצקדושה וצרוצ
 גילה קראוהו צסס הרס"צא (ה"רצ רציו"נו שמו"אל צ"ר אצרהס)
 מאור הגולה .

צן יכצד אצ עת הוכח מר אציו זל"הה על משכצו משך שמונה חדשיה
 ציסורין גדוליס כדד שינה מעיניו לשרתו ולהכין לו כל מזור צלתי
 מעלור השעות היו לו כרגעיס מרוצ אהצתו אותו כנער לא מש מתוך

ותוספות מהל' מרדכי גירונדי על

אהלו . זן שלשים לכה גזור כארי לא נתן לרבנו מנוח וחלק
השעות אשר היה לאציו איזה מרגוע לכתוב חידושי תורה
וחידושי סופרים (ס' תיקון ב"י אלל ידידי יו"אל) הכין ופעל
זהרי חכמה צמינת עולם זקיאותו ותצונתו : וצאמת הצנין
אשר צידו שם שם לו חוקים ישרים כי ה' נתן לו לשון
למודים שרעט וכתב ספר סימנים וליונים לעשות מודעים
לתורה לדרוש שלום הסתר אלו סתרי תורה לפרש דצרי חכמים
וחדותם : הכין קצור משנה תורה להרמ"צם צליונים וסימני' אצות
כל הדינים וגם ס' המלות שלו הצליע השרשים צרמיזה וסדר תר"ג
מלותיו על סדרו אשר זנה לתלפיות על ראשי אותיות עשרת
הדצרות הראשונות אשר צהס נת"ר אותיות וזה לרף אליהם שצע
מלות דרצנן חצר את האהל להיות אחד גמול צסוד ה' ידו הדה
וצחכמת הזהר וסדר הכונות הנאותות לידיעת ל"צ נתיצות פליאות
חכמה נכנס צסלום וילא צסלום צפ"רדס הקצלה האלהית האמיתית
ומבוית הארי ארי"א דצי עילאה רדה דצס ומלצ כצושים תחת
לשונו יחיד ומצין מדעתו סתרי מרכזה וסתרי צראשית : וצהיכלו
קולו אומר כצוד פה מפיק מרגליות עוצות שרעט וכתב דצרי אמת
צלירי קן קולמוסו גלילי אלצעותיו הלא הם כמוסים צצית נכותה צן
ארצעים לצינה זכה להצין כל תעלומה :

היה לזק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו מלמד ידיו לקרצ ואלצעותיו
ללחום מלחמתה של תורה קנאי צן קנאי שם פניו כחלמיש להוכיח צמיסור
לעם הארץ וצנל מקום שיס חילול השם היה עומד צפרץ כאשר
יראה הרואה צס' הזכרונות שהד"ים צויניליאה צלי הזכיר שמו מרוצ
ענוותנותו ולא הזכיר שם העיר והשנה שהדפים החצור הנזכר ושם
הרים קולו בקול אלהים חיים מדצר מתוך האש אשא דאורייתא דקא
מרתחא לת"ר שמואל מוכיח לרשע מומו צפניו ומזהיר לרצני ישראל
שיסגיחו צהשגחה גדולה על המכשולות והעצירות שנכשלים צהס צני
דורס והקולר תלוי צלוארס אס לא ימחו צכח התורה אשר צידס .
אז נדצרו יראי ה' איש אל רעהו (כל ישראל ערצים זה לזה וצפרע
הרצנים ערצים על צני דורס) ויקסצ ה' וישמע ויכתב צספר

גירונדי על

הזכרונות לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו . מי כמוהו מורה נבוכים
 דרך :

הוא ילא ראשונה ללחום מלחמת מלוא נגד שצתי לצי ונתן העזתי וחזריהם
 שדימו לדחוק את הקץ הכמוס והחתום מעיני כל חי ומ"ר שמו"אל
 הקהיל קהלות צרזים וקולו כקול מים אדירים להראות שקריהם ופחזותם
 וזכה להוליא לאור משפט כי צצית דינו של שמו"אל הרמתי הודה
 נתן העזתי ולא זוש לומר כי שצתי לצי הוא משיח פסול ונזואותיו
 הצל וריק כאשר יראה הקורא עופס מעשה צ"ד נדפס צסוף שו"ת דצר
 שמואל ויהי לנס :

יצאו ויגידו לדקתו כל רואיו ויודעיו רצני הדור תלמידיו ומכיריו יתנו
 עידיהן וילדקו נגד ה' ונגד עמו אם נהנה אכי' משוה פשוטה לא מן
 הכלל ולא מן הפרט לא צמתנה ולא צהלואה או אם היה להם
 לטורח לכל דצר המצטרך אליו או אם היה פורש מדרכי ליצור
 מעול משא כצד מסים וארכוניות לשלם כאחד העם צלדק וצמשפט
 וצכל מקום שהלך מעיר לעיר לתועלת קהלה שנסע להנאתם וצכל מקום
 שהלך שם ציתו עמו :

שמואל שמואל הוא צלדקתו צעשרו וצעוניו מתחלתו ועד סופו אכל לחם
 צר ומים לחץ והלדיק עליו דינו ית' אם לחסד אשירה אם למשפט
 אשירה ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מצורך צכל מדה ומדה שהיה
 מודד לו ויט שכמו לסצול יסורי ה' צאהצה עמד טעמו צו ללמוד
 תורה צרזים וריחו לא נמר לקצל כל אדם צשמחה כי לצ שמח
 ייטיצ פנים המאירים צחכמה וצחסידות כך היא דרכה של תורה
 פת צמלח ומים צמשורה וגם עד זקנה ושיצה היה נוהג צמיעוט
 תענוג רוצ שנותיו מסגף צתעניות ולא היה אוכל צצר ושותה
 יין אלא צצצות וי"ט וממעט צעונג להרצות צשמן שלא יכזה
 צלילה נרו ויתמיד תלמודו עד אור הצוקר קדרותא דלפרא וא
 יעלה צית ה' לשפוך שיחו לפניו שיזכהו לעמוד על המשמר משמרת
 הקדש וזאת נחמתו צעניו לקיים מצות גדול המעשה יותר מן
 העושה ומלא זכות צצכות הרצים תלוי צו :

רלה הק"צה לסייעו שגשמי לרותיו לא כזו אש דת סדר המערכה זהתמדת ציתו
 פתוח לרוחה לישיבתו המפוארה אשר עיני השגחתו זה תמיד מראשית
 ועד אחרית השנה שילש שעותיו צתורה צתפלה צגמילות חסדים
 וצרכי לצוד להליל עני מחזק ממנו ועני ואציון מגוזלו קרא לתלמידיו
 צסס חצרים מקשיצים לקולו צישיצתו, וחלק עם הצנים הסומכים
 על שולחנו יופ ליום יציע אומר ולילה ללילה יחיה דעת לצניו הקטנים
 עם הגדולים להורות להם את הדרך ילכו זה צצצתה וצקומם
 כל ימי חייהם. זהלנע לכת עם אלדיהם. וימלאו חן ושכל
 עוצ צעיני אלדים ואדם: משמים הציע ה' לנסותו צצרות רבות
 ולמ"ר שמואל איתרע ליה מילתא צפטירת צניו הקטנים וכפעם צפעם
 כצא דצר מלך שלטון צרך על הרעה מעיץ הטובה הוכפלו לרותיו תכפוהו
 אצלו זהלדיק דין שמים עליו ג' לצני ז' להספד ל' לגיהון
 ולתספורת ויעל על עלית הל"ער וינך אנא ה' אומר די לרותי
 והנשארים צני תן להם חיים ארוכים לתורה ולעבודה. להכין
 אותה ולסעדה. ואצרכה שמך שלא תפסוק תורה מזרעי וזרע
 זרעי. אצ לצנים יודיע את אמתך ויחודך צעולם:

הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גצר אשר דרכו נסתרה צעומ
 זה' אלדיו. ומן השלשה הכי נכצד כי את אשר יאהצ ה'
 יוכיח ננע אל עלמו ולא צצרו והוכח צמכאוצ על משכבו. לא
 שלו מנרת הצית. לא שקע ממיתת צנים. ויצא רוגז חולי
 של סכנה צראש השנה צצנת שישים לזקנה. כמעט אשר לא
 נותרה צו נשמה וימס לצצ העם ייהי למים. זקנים שצדור
 כצשו פניהם צקרקע צאמרס אס צראש השרים נפלה שלהצת?
 מה יעשו החרדים הסרים אל משמעתי? הסומכים על משענת
 זכותו? ויקומו כל הקהל כאחד ויתפללו אל ה' צחזקה צצ"הכ
 שלו צשעת מנחה וצהפרשת ממונס לכדצה קדשו לוס קראו עלרה
 ליום אחר לוס גדליה כל הקהלות הקדושות להתפלל ולהתחנן
 כל א' צצית תפלתה לפני ה' צצכיה וצלדקה ורפואת מורה לדקס.
 גם הוא מר מל משכבו הפך צחליו היסיר לפניו דרכו ולפני זקני
 עמו התודה לה' צכל לצו. ויסצ פניו אל הקיר ניתפלל אל ה'
 יכתצהו ויחתמהו צספר חיים עוצים. וכמה ידע האי לורצא מרצנו

לרנוי למריה המתאזה לתפלתן של לדיקים ואזניו אל שועת ת"ס
 ולא צזה את תפלתם . וזכותו וזכות הרצים התלוי צו תגין
 עליו צצנת זכ"ר ר"צ ויחלימהו ויחייבו האריך ימיו ושנותיו ווחי ויקס
 על רגליו כונן אשוריו . וצרוצ עם הדרת מלך נתן תודה צתפלתא
 הנמרלת צקול עוז לצרך לה' על כל עוצ שגמלו . ותשצ צאיתן קסתו
 ויפוזו זרועי ידיו כמקדם . שרטע וכתצ תורה טצנתצ דצר חדש
 שפרי סופרים שפרים ורצים להצין צחכמה ויחכס צצינה להעמיד
 דצר על צירורו לישר כל קסה ולהורות שגיאות מי יצין עסה לו
 רצ וקנה לו חצר אחיו הקטן אח לעזרה כולד פה מפיק מרגליות .
 חש דתו מגיה ללרוף לירופי הויות . ולתרן קושיות וצעיות . עוצ
 לשמים ולצרות . כמוה"רר ילחק אצואצ זל"הה אצן ופקר הגהות
 לנקות סרר קדשים ותשלם מסכת זצמים ומנחות טרס זרח אור
 שמש הרצ צעל צרכת הזצח אפר היה לו למשיצ נפש וככחו
 אז צצחרות כוחו עתה צצקנותו היתה נפשו המאושרה צרוצ חצה
 ועוד צה עשירה : שצה והיתה לצאר כל הדצר הקסה צדיני תורת
 משה ואל כל שואל כל סתום די חנס ליה מזהורי קן קולמוסו נעל ההוד
 שלו . ודורסי ה' לא יחסרו כל עוצ :

לאיש אשר חלה לו ראו קרא ה' צשס פדה אל צין עמי להיות ליר
 אמונים שולח לקדוש שס שמים צרצים . שס לדרך פעמיו לעת
 זקנותו קרוצ לשמונים צגצורות ישע ימינו לכבוד ה' והדרו עוצ
 ציתו צניו וצניו לנטש נחלתו לצא צמערות לורים וצסעיפי הסלעים
 מפני פחד ה' ומהדר גאוני מקול המלר נישראל אשר עלה צמחצנתו
 לחייצו להיות לניף לדצר עצרה . אודנא דשמע איסורא צסצועת
 שס ה' צאותיותיו נגד התורה ודצרי קצלה . וישס די"ן אל
 על לצו : ויהי נקל לכתו . הרחיק נדוד ממנרש לעיר ומצית
 לצית צהצחא . ועכ"ז לא זזה שכינתו מצית מדרשו כי שמה
 האירהו כבודו חכמת תלמידיו המפורסמים ה"ה ראשי אלפי
 ישראל . ולצל יצועל קרצן התמיד ישיצתו החזיקה יד צן זקוני'
 הוא לו כמוה"רר יוסף אצואצ : וככל מקומות מושצותיו האיר
 אור התורה סציצ משכן שלו עם צנו הרצ המוצהק מוה"רר

גיונדי פ"ע

יעקב אצוח וסס ספר דבר שמואל מהדורא קמח מתסוזותיו היה
 לו שעשויעס יוס יוס לכלכל את שיצתו . וזהוואו' מרוזות
 שהוליא צן ידיד יניק וחכיס שלו תהלה לדוד אשר כזר צזק
 יגיעותיו ויגיע כפיו בחלייו הכזד וצסני צלורת ואנחות כי אז רצתה
 המלחמה צעולם פרן פרן ורצה העזוזה צקרצ הארן לו לצדו יתירה
 השצח וההולאה יליאת הלדיק מן צית מלונו עשה רושס להנדיל שכרן
 צטוח צכח הזקן כי שלוחי מלוה אינן ניזקין יעלו אשר כנשריס
 יגזר אומר ויקס לו וגס אויציו השלים אתו . הנה קמה
 מלתו וגס נלצה טוז מחסצתו כי ילא דבר המלכות מלפני
 מעלת הדוכיה והשררה חק חקק גזירה גזר הס כי לא להזכיר עוד
 ולצטח צשפתיס סס הנכזד והנורא .

זאת היתה לו לכותרת לראש ולמזכרת כי לאיש כמוהו ערכו לקדש שמו
 ית' צרציס .

כל העס כי רצ קרי עליה דשמואל לא יאונה לצדיק כל און . ויוס
 טוז עשו לו כל אוהציו צשעה שחזר לשלוס אל ציתו צית מדרשו שלס
 צגופו שלס צתורתו :

גס צטרה סס לדרך פעמיו אחז לדיק דרכו לא כהתה עינו צהשגחת צניו .
 לא נס ליחה השרשי ציראת ה' על פניו להדריכס צמוסריו הנאהציס
 והנעימיס כאשר היה עושה עודנו צאצו כל הימיס . וגס צחליו
 האחרון צהשמע דבר המלך ודתו להאסף אל עמיו היה עז כנמר .
 קל כנשר . רן כלציו . גצור כארי התקין עלמו צפרוזדור
 כרי ליכנס לערקלין . צדק עלמו מחולצי תפלה . עין צמר
 צוכה לצק אל אלקיס צחזקה יפקוד ה' אלדי הרוחות איש על העדה .
 ולא תהיה עדת ה' כלאן אשר אין להס רועה :

צלצ שמח הפך פניו מול ארצעת צניו ויאמר להודיעס כי בגבל נושא הקפתו
 כמעט שילס את סיצו . נקרא אל השמיס מעל אל האלדיס
 אשר נתנה מסיצ הרוח ומוריד הג"ס . לעפר כשיהיה . לוס
 וזרס צכל עוז ותעלומות על יחוד קדושת שמו ושמירת תורתו .

שמואל גירונדי

זאת לוואתו כלל גדול צתורה . עשות משפט . אהצת חסדי
הלנע לכת עם אלדיך . ונשמו לזרז את קהל עדתו צסדר משמרת
הקדש הנדפס צתחלת ספר דצר שמואל שלו : ליום להתנהג עמו
צקדושה וצטהרה ולניעות צרחילתו וצהלצשת תכריכיו על ידי זקני
הדור צחצרת צניו . וצזירח אחר זרוח שצאותו זמן לא יאמרו פסוקי
תורה צמקום עהרת גופו וסינוחוהו אלל קצרות הקדושים אשר צארץ
המה . ושלח יניחו ס"ת על מטתו . ואל יפליגו צשצחו צעת
הספרו אלל דוקא צתואר זקן ויטיש ונשוף פנים ולכל אחד מארצעת צניו
צשס קרא ליחד להם דיצורו חן חן לו מיסור ציראת ה' צהקרצת
ישע וצהרחקת פשע כל מדה גרועה ויסעו ממרה ויחנו צצמתקה :
עוד לזה אותם ציחוד הזהרו צכצוד אמכס כי לאורם חיוה אתם
צריכים . ואת הצנים לזה אל חיק אמס סצתא צציתא סמא עבא
צציתא . היא היתה אם קול חי מרגיש צעח צה לצ צעלה פיה
פתחה צחכמה להציל צניה מכל לרה ולוקה . ותורת חסד על
לשונה . לופיה הליכות ציתה והיא עלתה על כולנה . אשה
יראת ה' היא תתהלל :

ויכל לדצר אתם ויצואו הרועים ה"צות והיודעים חכמי ישראל לחזות צנועם
יפעתו ודצקותו צאמונתו הזהירם על התמדת ישיצתם הכללית וישימו
על לצ צל יחסר מזג אחדות הקהלות הקדושות . יחד ממולח
טיהור קדש . יזכרו ויעידו לפני ה' אשר לא נתשו מים זרים קרים
צימות הגשמים את רגליו מלכת צישיצתם וצצית ערצ וצקר . ואף
לא צימות החמה הכס שרצ ושמש . צטוח כי הם כמוהו יהיו
תמיד . רגליהם כרצ ירוצו ולא יגעו . ילכו ולא ייעפו והוכן
צחסד כסאם וצתצונה יתכוון .

ולתלמידיו קראם חצרים אהוצים וכנותן הודאה לשעצר על התמדתם צישיצתו
צצית מגוריו להשציע צלחלחות נשמתו ציושר פלפולם . צקיאות'
וצריפו' תמיד אמונת עתם . מצקש על העתיד אליהם תשוקתו צל
ימועו פעמי מעגלותם . לחצר אוהל הצנים צניו ויהיו נלמדים אחדים
ענוס רוממות אל צגרונס . ולא יצטלו ישיצתו מחמת פרידתו כי זאת
נחמתו תקותו ותוחלתו . להחיות צגויעתו עת שפתותיו דוצצות

פאדוזה ז"ל

זקצורתו . כי לו צמותו יקח הק"ו ירד אחריו כבודו . לעלות אל ה' לקום במקום קדשו וצלל שדי יתלונן . שקט ורענן . ויצרכם ציוס ההוא כס"ר אמונות ר"צ צרכות . לכולם נתן לאיש בחליפות מלות ממולאות צתכסים איש יטיש עוצד חלטים מודיע ומשפיע לידע ולהודיע שצחס יפה להלל איש כצרכתו צרך אותם . צגדו החל וצקטן צגילה אחר גילה חתם צמותם אהצה רצה על תפארת זקנים צני צנים נכדו יחידו ידיד נפשו שמו כשמו משען לו לעת זקנותו . זכה לשמעו צן הע"ה צונה אמן צכל כמו יניק שמואל צכמה"ר דוד אצואצ נולד צצנת שמואל צן דויד ויחצק לו וינשק לו ויצרקהו ילין ויגדל שמואל . וצך יצרך ישראל :

ויכל לצוות ולצרך אותם . כל לצצו הכין להצקא רוחא צרוחא לא פסק פומיה מגירסא לחזור ותלמורו צידו ומשנתו קצ ונקי צופה אל המועד אשר יעדו אלהיו לצאת משני חיי צרה בולם שוים לעוצ' להרחיב מקום צצולו ויריעות משכנו צעדן גן אלהים כי שם חלקת מחוקק לפון צרוך להלל נרצה . וכמשחל ציניתא מחלצא ילאה נשמתו צנשיקה כי אז השלים חקו צמסכת מדות סדר קדשים . לעמוד לשרת צסס ה' צקדש הקדשים . ראש חדש אלול צצנת קד"שים . וישצות ציוס השציעי לחליו מיתה של חצה צטהרה גופו נקי מכל חלאה וירא מנוחה כי עוצ ואת הארץ כי נעמה ויאסוף רגליו אל המטה ויגוע ויאסף אל עמיו . והצנים צניו ותלמידיו העומדים עליו צראותם כי מת צצורם נפלו על פניהם ויקרעו צגדיהם ויצכו וינשקו רגליו .

וישמעו כל העדה כי גוע האדון ויתנו את קולם צצכי צכי גדול ויתאצלו ולא שמו איש עדין עליו זקנים משער שצתו ונערים מצ"ער לא שצתו וישישים קמו עמדו לספור עליו חוי נא לנו כי נפלה עטרת ראשנו . ראש ישיצתנו . נצהלו אלופי עמנו . רצני מדינתנו . מגיני ארץ פרנסי קהלותינו סרו מהר ויצואו כולם כאיש אחד חצרים . כל עמו נאנחים צועקים שיתו לצכס למילה עונו ענה מה נעשה יקר וגדולה למ"ר דב"י אי"ש ימי"ני היה לשסון הצירה והמדינה אשר המלך מלכו של עולם חפץ ציקרו . וילצשו כל העם קדרות

ולד שמו בסותם . וינעלו כל דלתות החנויות ויצטלו כל העם ממלאכתם . לעסוק בקצורתו . כי כאיש גצורתו . חכם גדול שמת הכל קרוציו . אז צית דין שמת הכל מתאצלין עליו . ויעשו צניו לו בן כאשר לוס . עליהם חלה המלצה צחיל ורעדה ההתחלה לטהרת גופו והלצסת תכריכיו צחצרת חכמים ולנועים זקני הדור וישימוהו צארון צתמרור לצ ודס עינים ויניחוהו ציסיצתו . שמה התחילה לעקת צכיתה ודמעתי על לחיה אוי לה לצית כי פנה הודה הדרה וזיוה . כי אצדה ממנה כלי חמדתה . ותלמידיו המהודרים קרועי צגדים נשארו על כתף סצלוהו ויסוצצוהו צשוק הסופדים צרחוצ הגדול של היאודיה הנה מטתו שלשלמה ישישים וגיצורים סצני לה בולם אחודי חרד ורעדה איש שצרו צער"צו ומפחד צילל"ות כל נא"ות מד"צר קינה קול המולה לועקים מרה . היום חושך ואפילה כי נכזה נרה של תורה . נר מלצה ותורה אור חשך צמחנה אלדים זה האיש מרגיש הארץ מרעים ממלכות נשים לילות כימים על משים לילות כימים להוסיף מחול על הקדש . אוי לו לדור שאצד מנהיגו אוי לה לספינה שאצדה קצרניטה .

ויצאו הרועים מעלת שצעה עוצי העיר ויקצלוהו על שכמם כולם חרדים ויוליכוהו עד פתח פית הכנסת שלו ק"ק ספרדים שמה תמכו תחתיו כתפיהם מעלת אנשי מעמד זה"כ הנ"ל ויתנוהו צעזרה על מגדול לספוד ללרה ולצכותה . וכל העם צוכים קול גדול אוי לנו כי פנה היום ! שצד ה' מטה עוז מקל תפארה . משם על שכמם הוליכוהו מע' אנשי מעמד ק"ק לוואנטיני להספידו צצית מדרסם . ראשם מים ועינם מקור דמעה פתח עליה ההוא ספרנא צקול מרה איך לקתה הלצנה צחדושה ואור שצרא הק"צ ציום ראשון להאיר צארץ הוא אדונינו איננו כי לקח אותנו אלדים : משם מע' שרי ומנהיגי ק"ק אשכנזים אחזו צארון הקדש על שכמם נשארוהו . ולצית מדרסם לצוש קדרות הציאוהו . ולא צכדי ספרו ספדנייא צעומק הצכיה . כל הלע"רים נפתחו הה כי לקינו צהסתר פנים ויקח האצ מעל הצנים . משם נסעו ילא כל העם מקלה לצוש שחורים ומעועף שחורים . וילוהו צאצוקות של אור עד צית החיים ויספרו שם מספר גדול וכצד מאד ויקצרוהו בקצורתו כאשר לזה איש האלדים . ויראו כל העדה כי נגזו האדון וישוצו ויצאו כל העם נאנחים כי אנושה מכתה לועקים ווי

דחסרא ארעא ספרא רצה דישראל הן דור שאין צו כשמואל . לצם
 יחיל זקרצם זאמרס . מי הוא זה אשר ציתו יפת"ח זדורו כשמואל
 גדול מרצן שמו זדורנו ממלא מקומו הרקות נמלא אין לנו תמורתו .

זכל מדינה ומדינה עיר וישוץ זישראל עת נשמע מיתתו ופרידתו הגיעה
 אזל גדול ליהודים וזפרט גדל עליו המספד זירוטלים וערי קד"ש ערז
 וזקר ולהרים מעת לעת : וקהל עדתו זראותם כי סר ללם מעליהם
 ונשמע פתגם המלך שלא להרצות זהספדו סזלו זרוז זחד ואימה מסא
 דומה : קצעו מע' חכמי הישיבה הכללית ישיבתם כל שלשים יום
 זצית פטירתו וזסס רז תחתיו מינו זליווי הוועד הכללי זנו זכורו
 זמה"רר אזרהס אזואז ושרי מעמד ק"ק ת"ת העריכו נר דלוק כל שנתו
 על מקומו וכסאו סס זצית קדסס כי נפקד ממנו הדרו חסך מסחור
 תארו זיריעות ק"דר . סוגר מזוא כי לא ישז סס עוד איש .
 וזני ישיבתו לא מנעו הטוב מהס זהוועדס זזי' מועדס ולזס נכון
 עמו להזין תלמודו ויאותרו לאורו להתענג נפסס מזיו כזודו ולהחיות
 זהס נפש קול חי שהכל נהיה זדזרו זזהזכיר הלכה משמו . ושאי'
 הכא דהא שמואל וזית דינו קיים . דינא יתיז וספרין פתיחו . יעלזו
 חסידים זכזוד ירננו על מסכזותם :

אלה שני חיי הקדוש נזר החסידים ופאר הרצנים שמואל אזואז ארצע ושמונים
 שנה כולן שוים לטובה ולזרכה ואלה תולדותיו אשר העתקתי וקל רת
 מהקדמת ספר דזר שמואל שכתז מעלת הרז המוזקה זנו של הרז
 המחזר סיני ועוקר הרים כמוה"רר יעקז אזואז ז"ל אשר קס תחתיו
 להרצין תורה זק"ק ויניליאה זחזרת הרצנים אחיו כמוה"רר אזרהס
 כמוה"רר דוד ושנים אחרים אשר לא ידעתי שמותם . ועד דוד
 הגדיל ה' זסכמה זעוטר וכזוד והדפים ס' שו"ת דזר שמואל למ"ר
 אזיו ז"ל כדכתז הרז אחיו זהקדמת ספר הנזכר : לך נא ידידי אהובי
 וקרא ההקדמה הנזכרת ותראה נפלאות תמים דעים מ"ר שמואל
 ומדותיו התרומיות והאלהיות כאחד מן הלדיקי' הראשונים : ואני
 זכיתי לראות ולקנות ללם דמות תזנית הרז ז"ל ומראהו כמראה מלאך
 האלהים נורא מאד וכתוז תחתיה זלשון הזה אך זללס יתהלך איש
 תמונה הנכס רואים זולתי כל . תזנית איש תפארת אדם כמוה"רר
 שמואל אזואז זלו"קל הרז המחזר ספר הזכרונות ושאלות ותשובות דזר
 שמואל : זי"עא .

1774

1775

The first of these was the Boston Tea Party, which took place on December 16, 1773. The colonists, protesting against the Tea Act, dumped 34,000 pounds of tea into the harbor. This act of defiance led to the passage of the Intolerable Acts by the British Parliament in 1774.

The second major event was the Battle of Lexington and Concord on April 19, 1775. This battle marked the beginning of the American Revolutionary War. The British army, led by General Thomas Gage, was on its way to Boston to disarm the colonial militia. However, the militia, led by Colonel Minuteman John Smith, ambushed the British at Lexington. The British then moved on to Concord, where they destroyed the colonial military supplies. The British then retreated back to Boston, pursued by the colonial militia.

The third major event was the Siege of Fort Mifflin on September 26, 1777. The British, led by General Red Bank, captured the fort from the Continental Army. This was a significant victory for the British, as it allowed them to move on to Philadelphia. The Continental Army, led by General George Washington, was forced to evacuate Philadelphia and retreat to Lancaster and York, and finally to Lancaster and York, and finally to Lancaster and York.

The fourth major event was the Battle of Brandywine on September 26, 1777. The British, led by General Red Bank, defeated the Continental Army, led by General George Washington. This was a significant victory for the British, as it allowed them to move on to Philadelphia. The Continental Army, led by General George Washington, was forced to evacuate Philadelphia and retreat to Lancaster and York, and finally to Lancaster and York.

The fifth major event was the Battle of Germantown on October 4, 1777. The British, led by General Red Bank, defeated the Continental Army, led by General George Washington. This was a significant victory for the British, as it allowed them to move on to Philadelphia. The Continental Army, led by General George Washington, was forced to evacuate Philadelphia and retreat to Lancaster and York, and finally to Lancaster and York.

אות תיו

א' : תוספות על חולין נמלאו זידי כ"י יסן ויש זיניהם איזה שינוי מהנדפסים צתוך התלמוד :

ב' : כמוה"רר תנחום זר יוסף מירושלים חכם גדול קדמון מאד נעלם אלל כל המחזרים ולא נודע צעולם עד זמן החכם פוקו"קיו כמ"ס ד"י רו"סי צחלק ז' דף קמ"א ע"ז והחכם הזה היה ראשון שהודיע עצעו צעולם צציאוריו לנציאים האחרונים שהדפים צלונדון ופרסם שמות חצורי רצינו תנחום הנזכר והם : פי' על כל נציאים ראשונים ואחרונים פי' על ה' מגילות וזהם מזכיר המ"ר יהודה חיוג הח' ר' יונה צן גאנח רצינו שמואל הנגיד החכם ר' אצרהס ן' עזרא וס' צן גוריון : עוד חצר ציאור על הפטרות כל השנה ונימוקים על החומש שקרא כתב אלויאן , וחצור אחר כולל ציאור מילות חמורות שצתלמוד צלשון ערצי קראו מורס"יד או מנהיג עוד כתב דקדוקי התורה והסוד : עוד קילר ס' יד החזקה להר"מ צס ז"ל וכתב צתחלת וצסוף החצור הזה שחצרו צס' ד' אלפים שצע מאות וחמישים ליציריה . אמנס לפי דעת ד"י רו"סי נפל טעות צליון השנה הזאת כי אז ר' תנחום היה יותר קדמון מהרמ"צס ז"ל וזה א"א מאחר שקילר ספרו : אכן כל חכם שראה חצורי הרצ ז"ל יעידון יגידון כי רצנא תנחום איהו גצרא דכל רז לא אנס ליה וחכמת אלהין אשתבחת ציה . מחולקיה תהא חולקנא ומגורליה תהא גורלנא צעלמא דאתכסייא עם לדקייא ומסידייא דיתצין צמתיצתא דרקינא אכ"יר .

מחברת נח חמשה ח"ש

אות שער תיו

א' : תוספות . כלל זה מסור צידנו שכל דברי תוספות שאינם נזכרים
בפסקי תוספות . לא קיימא לן הכי : ס' צינת אדם שער או"ה
סי' מ"ז דף כ"ד ע"ג :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן צס' זכר לדיקים לצרכה מערכת תי"ו וזי"עא :

תלפיות ת"ל פי"ות ת"ל שכל פיות פונים זו ככה יאמרו המושלי' על כל
הדברים שתלומס יאמרו תהלה לאל ית' . כך אנחנו חייבים להודות
ולהלל ולשבח ולפאר לה' ית' ויתעלה שעזרנו להגיע לתשלוס המלאכה
הזאת צמחדורא הראשונה ותפלתנו תכון לפניו שיעזרנו על דבר כבוד
שמו לחזור על למודנו צקונטרים זה ולחצר זו מהדורא שניה ולצא עד
תכליתה ויקיים צנו מקרא שכתוב כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותצונה
גלפון לישראל תושיה מג"ן להולכי תוס וזכות הרצנים והחכמים שהזכרך
יגן צעדינו ונזכה לראות צשמחת ירושלים

צצ"ח חכ"ר

הצעיר הנאנח בן המחבר

אל הקורא הנעים בדמע מדבר

בדור הזה דור החשבון רוב אנשי העולם נערים וזקנים מניאים עולותיהם וזבחיהם על מזבח הזהב, ודורשי התושיה מעטו ואוהבי האמה העבריה כסו פניהם כי המון החכמים בעיניהם רודפים אחר הכבוד ולא אחרי החכמה, אחר העושר ולא אחרי האמת: אמנם בחסדי ה' כי רבו גם בזמננו זה יש קצת אנשי אמת שונאי בצע, אשר ברכיהם לאילי הכסף והזהב לא כרעו, וק הפצם בתורת ה' וכל מעשיהם באמונה ולשם שמים, שוחרים תושיה חופשים אמת לא לעשות להם שם גדול כי אם צדקה וחסד לזרוע בארץ:

במספר הזה היה אדוני אבי זצ"ל מחבר ספר זה: עודנו נער והוא משרזעשע בתורת ה' וספרי וז"ל, ומהם למד את המדות הטובות אשר היו אח"כ אזור מתניו וכבר בהיותו בן שש עשה שנה חכר ספרו תוכו רצוף אהבה אשר בו יבוארו דרכי המוסר אשר ילך בהם האדם וחי בהם חיי עולם: אח"כ לא סר לבו ממכתבי קדש אך הגה בהם יומם ולילה עם מר זקני כמודה"ח בן ציון גירונדי זצ"ל ועם חכמי ורבני ק"ק פאדובה יע"א הנזכרים לשם ולתהלה בספרו זה, ובימים ההם חכר ספר יד מרדכי על עניני מוסר: בשנת תק"פט בחרו בו אנשי קהלתו וישימודהו עליהם שני בקדש, ובשנת תק"צא אחר פטירת כמודה"ח אל ישמע מאיר פאדובני מ"ץ בעיר הזאת שמוהו לראש ולקצין על התורה ועל העבודה: ויעבוד את ה' ואת בני קהלו אחת ועשרים שנה באמונה ובלבב שלם

כאשר יעידון יגידך כל אשר תכירוהו: ביום היה משלש שעותי.
 בעבודת צבור ובלימוד התלמידים, בצדקה ובגמילות חסדים
 ובלילה העביר שנה מעיניו ורצנומה מעפעפי כדי להתעסק
 בתורה כתורה ובתושיה, להוציא טרף משני הזמן ולגלות פליאות
 כאשר עיניך תחזינה בספר התולדות הזה, היוצא עתה לאור
 לאור להקים שם המת על מלאכתו ולתת נהרת רוח לנשמרתו
 כאשר צוה לפני מותו, אשר אסף וקבץ ביגיעת שנים רבות
 להוציא מחשכה לאורה שמורת רבנים נעלמו מעיני כל הי
 להגיד צדקת ישרים ולתתם בפי כל לטובה ולברכה: אפס
 כי ה' לקה אמותו בלא ערתו בן נ"ב שנה כשמואל הרמתי
 (אור י"ג טברת התר"יב) ולא יכול לשלוח שנית ידו על
 ספרו ללכנו ולצרפו בכור שכלו ואתה קורא נעים זכור אל
 תשכח כי עקר כוונת אדוני אבי ז"ל במלאכתו זאת לא היה
 אלא לנטוע בלב קוראיו אמונה ויראת ה', ולתת יקר וגדולה
 לצדיקים ולחסידים אשר בארץ החיים המה:

עוד דבר לי אליך על מדותיו של א"א ז"ל המחבר: הוא היה אב
 לאביונים מליץ בעדם אצל העשירים עניו כהלל וכיס השיב
 מעון וכאהרן זרע אהבה אחוה שלום ורעות בין המשפחות, בקי
 היה מאד בש"ות ובפוסקים, וגם רבני דורו שאלו אורנו בענין
 דינא והלכה ותשובותיו אשר השיב לכלם ברוחב חכמתו הלא
 דין כתובות בש"ות שלו הנקראות קבוצת כסף אשר נשארו
 בכתובים עם כמה חבורים אחרים מעשה אצבעותיו המורים
 גודל בקיאותו ותבונתו: כי על כל אלה נפש בני קהלתו
 די"ו נקשרה בנפשו ויאהבוהו בחייו ובמורתו לא נפרדו ועשו
 חסד ואמת עם המת ועם החיים, וכבן על אב בכוהו, כנדודהו,
 הספידוהו; תהי משכורת שלמה מאת ה' אלהי
 ישראל.

ואתה אבי מחמד נפשי ועטרת ראשי, אתה הלכת לאור באור שדי
 ואותנו עזרת ביגון ואנחה, השקיפה נא ממכון שבתך מן
 השמים על אשתך אשר אהבת ועל בניך אשר השקת בס שא

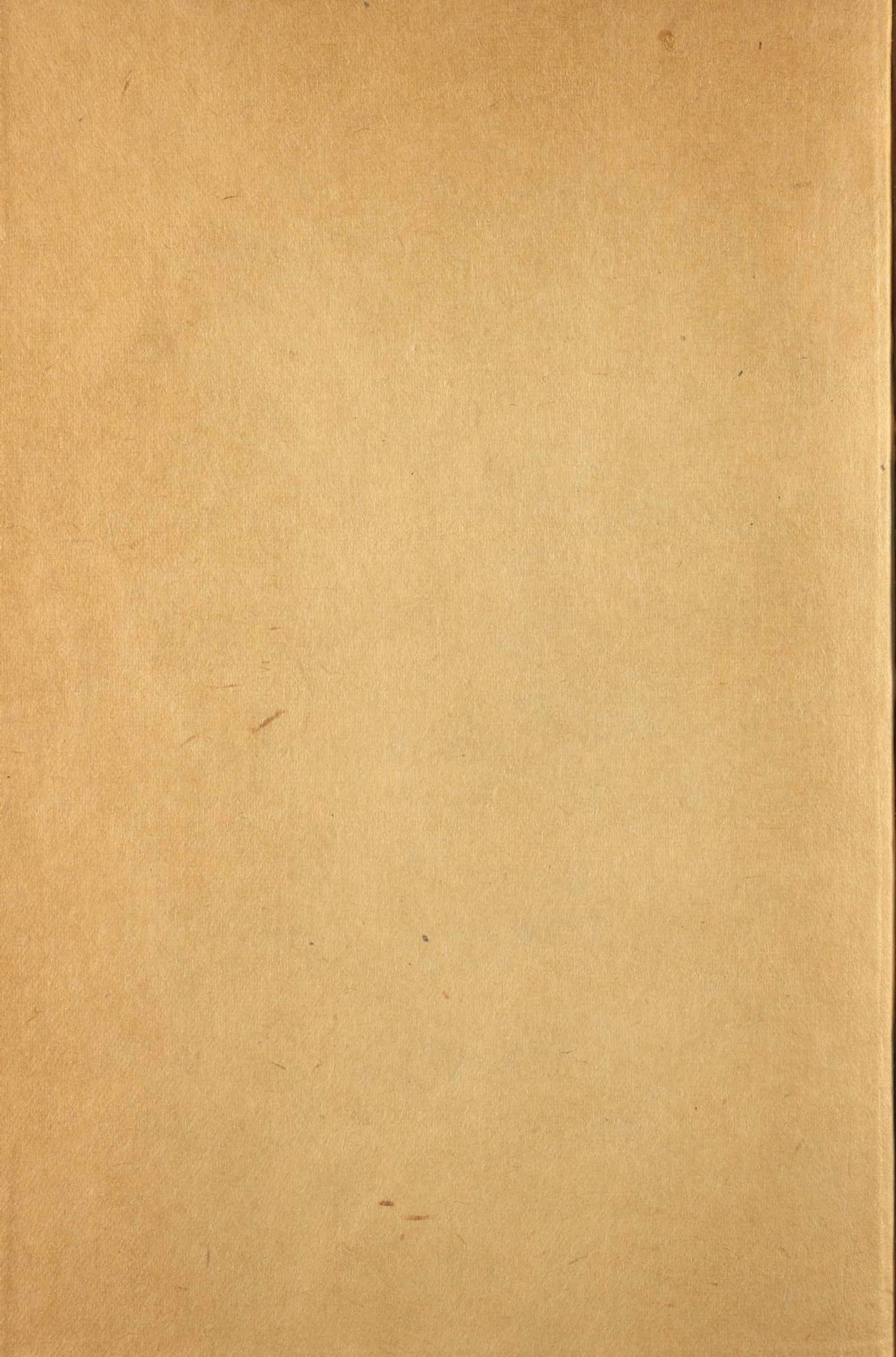
נא תפלה בעדס אל ה' וירחמס אל תשאל לבניך יקר ותפארת
 דרוש בעדס חן וחסד בעיני אלהים ואדם עד אשר כל וואזיהם
 יאמרו עליהם כי הם זרע בוך ה' :

ולי בנך בכורך אשר יומס ולילה שקדת ללמדני תורה, וקוית לסמוך את
 ירך עלי, דרוש נא חכמה ועצה להאיר עיני בתורה וברתושיה
 ולהדריך רגלי בדרכיך הישרים, ונשמתיך הטהורה תעלו בראותה
 אותי דורך במעגלותיך ושומר את מצותיך כל הימים :

פאדוכה ר"ח אדר התר"יג

אפרים רפאל גירונדי הלומד

33ית מדרס הרצנים

01153856011538560115385

